

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מכל
עלוני השבוע

שנה שישית
גיליון מספר 601

פינוח
תשפ"ה

שבת מיוחד

אתווקים

לונס ותוכן של הארץ אורחים

חפשו את
חברת העלונים
לילדים
מבית דפוס
ספיד

מני קיסר וליאת הסקר

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
לחצו כאן

פנים מאירות 8 ירושלים
טל' 02-500-4569
So25004569@Gmail.com

דפוס
מהיר
ומתקדם
ספיד

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
09:01	08:25	07:09	ירושלים
08:59	08:28	07:24	בני ברק
09:02	08:29	07:17	חיפה
08:59	08:28	07:24	אשדוד
09:00	08:26	07:08	בית שמש
09:00	08:27	07:25	קרית גת
09:02	08:28	07:20	נוף הגליל

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת פנחס תשפ"ה

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על גיליון בלק בענין 'משפחה חונקת'

את הנושא שהצפת השבוע, אני דווקא מוצא בתוך הבית פנימה. מופעל עלי לחץ רב, להיות נוכח כמה שיותר, וכל יציאה שלי החוצה תחת עין בוחנת. אני מבין שהנושא הזה לא קשור דווקא למשפחה המורחבת אלא יכולה להתרחש בתוך הבית. בזכותך, התחלתי פתאום לקלוט שההתנהגות הזאת לא מראה בהכרח על קשר חזק וטוב, אלא ההיפך מזה.

*

הצורך בשליטה הזה, ולדעת מה כל אחד מרגיש זה מטורף וקשה.

אף פעם לא חשבתי למה יש לי בעיה בשאלה סתמית שאבא שלי שואל: "אתה בסדר? הכל בסדר אתכם?" - פתאום הבנתי למה זה מרגיש לי חונק, נותן תחושה של חשיפה, או חדירה לחיים הפרטיים שלי. ההתפכחות כאן כל כך חשובה, כי נראה לי שזה עובר גם אלי בתורשה. גם אצלי יש צורך לדעת כל הזמן, מה הילד שלי מרגיש ושישתף בחוויות. אני צריך לבדוק אם זו התעניינות טבעית או מעבר לכך?

*

פירסמת את המכתב ששלח לך הבן בקשר למה שאמא שלו כתבה. אני מניח שאמא שלו מקבלת את המאמרים שלך, אז איך היא מרגישה כאשר אתה מפרסם את הדברים שלה ברבים ושולל אותם?

הערת הכותב: יישר כוח לרגישות שלך. וזו הזדמנות להדגיש שוב, לעולם לא אעודד חשיפת פרטים אישיים של אנשים ברבים. כאשר אני מפרסם מכתב כזה, זה אחרי עיוות הפרטים המהירים, עד שגם ה"אמא" הנ"ל לא תזהה שזה קשור אליה בכלל.

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: מתחילים הדיבורים בבית על 'בין הזמנים' הקרוב. אם שואלים אותי, אני רוצה דבר אחד. מעבר להמשך השיגרה, אז בזמני הפנוי: לשבת בבית, לבלות ברונע ובשלווה. לא רוצה לראות שמש בכלל.

תשובה: השאלה שלך מנוסחת באופן ישר, וזה דווקא טוב. אתה מייצג פלח נכבד באוכלוסיית ההורים המאויימים מהציאות החוצה, מהנסיעות המתישות, מההשתזפות בשמש, והלאות בעצמות.

ולכן חשוב להדגיש. החופש זה אומנם גם החג של הילדים, אך לפני הכול ההורים לא אמורים לסבול. יתרה מכך, כאשר ההורים סובלים, הילדים לא יכולים ליהנות. זה בלתי אפשרי.

חשוב מאוד, מבעוד מועד, לחשוב על בילוי משפחתי משותף שכל הצדדים יכולים ליהנות. ייתכן שזה יתקיים במקום ממוזג ונוח. הילדים יצטרכו לוותר על מחצית מהחלומות, אך החצי השני של החלום, יתממש להם עם הורים השמחים ונהנים, וזה לא פחות חשוב.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

הגבול הדק בין קירבה אוהבת לפוגעת

בבית אנחנו מעודדים קירבה, אחדות, שהייה בצוותא. אנחנו רוצים לראות אותם בחדר אחד, משחקים יחד, קוראים יחד ומסתכלים באלבום יחד. ("תראה איזה חמוד זה. תביא את המצלמה!")

ויש קו דק, עדין ביותר, כמעט בלתי נראה, מרחק של ס"מ בודד, שעובר בין קירבה חיובית בין אחים ואחיות בבית, בין דודים ואחיינים, בין סבא לנכד, שאנחנו כמהים לראות אותה, לבין קירבה שלילית הרסנית שמתירה פצעים לשנים רבות.

ברגעים אלו שאני כותב את הדברים אני חש חרדה. ולא בכדי. גם אני אבא לילדים. סבא לנכדים. החרדה היא טבעית. פתאום המון מחשבות.

ואני יכול לשמוע את עצמי אומר לעצמי: "יחזקאל! תפסיק עם ההפחדות נכב! די! בוא תראה את הנקודות היפות בחיים".

ואני יודע שהקול הזה נובע מתוך חוסר אונים. כי ההרגשה היא אין מה לעשות.

ומה שמעניין, שכולנו מחזיקים בבית כלים מסכנים חיים. יש שקעים של חשמל. יש סכינים חדים. יש מסור חשמלי. ואנחנו פחות מפתחים.

כי כל החיים אנחנו מלמדים את הילדים את הכללים. כל אחד יודע מאיזה גיל מחזיקים סכין, ואיך מחזיקים. לא מחזירים חס ושלום חפץ חד לשקע חשמלי, וגם לא נוגעים בידיים רטובות. המסור אך ורק באישור אבא.

וכאשר מתעורר חשד, כי פתאום המסור לא נמצא במקומו הטבעי, אנחנו מיד חוקרים.

אך ככל שזה נוגע לקירבה פיזית, הילדים יודעים מה כן, ולא יודעים מה לא. אנחנו סומכים על המלאך בשמים שלימד אותם לפני שירדו לעולם. אנחנו לא לימדנו אותם. וגם כאשר מתעורר חשד, אנחנו נוטים להאמין למלאך טוביאל. הוא אומר שהכול טוב.

*

בתקופת החופש אנו מעודדים עוד יותר את הקירבה. נמצאים ביחד המון שעות, בבילויים, נסיעות וטיולים. האווירה הנעימה היא לעתים בעוכרנו. זה מייצר רגעים גדולים של קירבה שמתעתעת. פתאום נראה למישהו שהתקרבות נוספת מעבר לגבולות המותרים, תביא איתה רגשות עילאיים יותר למען אחדות המשפחה.

ולכן אנחנו זקוקים לשמירה יתירה. מתוך ההבנה של הצורך העצום, הוצאנו בס"ד קורס דיגיטלי להורים - "ושמרו". הוקלט במיוחד עבור צפייה במחשב (או האזנה לטלפון). פרקים קצרים, ברורים, בתוספת תקציר. יש גם חוברת מצוירת עבור לימוד עם הילדים.

ונעת בונס מיוחד. דף הוראות מיוחד עבור הכללים הנצרכים בבית. כללים פשוטים שאפשר להסביר אותם לילדים בשפה ברורה ופשוטה. כללים שאפשר לשנן ולחזור עליהם בכל הזדמנות.

פגשתי לא מעט אנשים שעשו את ההשתדלות הנכונה הזאת, וזכו לסייעתא דשמיא. ילדים שהבינו את הכללים, שיתפו איתם פעולה, ידעו להתריע כאשר התעורר חשד, ומנעו עוגמת נפש מרובה, וגם האחדות המופלאה במשפחה נשמרה כראוי.

לרכישת הקורס ולפרטים נוספים פנה לכתובת המייל ptachlo1@gmail.com

אני מבקש להכניס אותכם לעולם קשה ומורכב בטיפול. טיפול שפוגש, כאב עמוק, כעס עצום, חוסר אונים משתלט, ודילמות עד אין מספר.

רבים מתוכנו עברו חוויות קשות בחיים, קלות כחמורות, קצרות או מתמשכות.

ברוב המקרים, קל לעבד את החוויות הללו, מפני שאפשר בהחלט לעשות הפרדה ברורה בין הטובים והרעים.

היתה זו שעת ערב מוקדמת. דמדומים. התחיל להחשיך. הילד רכב על אופניים בדרך הביתה. פתאום הגיח צעיר עם שיער מגודל, חסם את הילד, העיף אותו, עלה על האופניים ודחף כל הדרך. הילד המפוחד, הכאוב, המצולק, נותר מאחור.

גדל הילד והיה לאיש, ועדיין סוחב את ההשלכות מאז, חרדות, חוסר אונים, הרגשה של חוסר צדק וכו'. ועדיין, זה סיפור קל לטיפול. יש כאן ילד טוב, צדיק, עדין. יש צעיר פוקר, אכזר, שודד. ניתן לעשות הפרדה ברורה בין הטוב לרע.

בעבודה איתו, נאפשר לו לכעוס על הצעיר הרע, נעשה הפרדה ברורה בינו לבין כל האנשים הטובים בעולם שאפשר בהחלט להרגיש בטוח ביניהם, נבנה יחד את ההגנה הטבעית שלו על עצמו. ואז יחזור להרגיש בטוח בחייו, בס"ד.

כמה שונה הסיפור, כאשר הילד נפגע ממישהו שבו הוא הכי בטוח, סומך עליו, אוהב אותו. איך ניתן להפריד כאן בכלל?

עוד יותר קשה, כאשר הילד אמור להמשיך לתת בו אמון, להמשיך לסמוך עליו, להמשיך לאהוב אותו. התסבוכת היא נוראית. מצד אחד - נעשה לו עוול ענק. משהו שמשליך על החיים. מצד שני - איך אפשר לכעוס עליו, הוא הרי אוהב אותך אהבת נפש?

ובכלל, איך נעשה הפרדה בין הטובים והרעים. הרי האיש הטוב ביותר - הפך להיות רע ברגע, אז עדיין נשארו אנשים טובים בעולם!?

וכאשר הילד הזה יגדל ויהיה לאיש, כיצד יסביר לילדיו על בן המשפחה, שהוא כל כך אוהב אותו, אך גם מחזיק המון טינה כלפיו?

*

פגשתי המון הורים שעשו הכול כדי להגן על הילדים. הגנו עליהם מהחילוניים בשכונה הסמוכה, הגנו עליהם מהחברים הרעים בתוך השכונה, הגנו עליהם מ"המשוגעים" ברחובות, אפילו הגנו עליהם מהשפעה רעה של חברים בכיתה.

לא חסכו מאמץ וכסף. התקינו מצלמות אבטחה, הרחיקו כל מיני בריונים, הזהירו את המשוגעים. דבר אחד לא עשו: לא הגנו עליהם בתוך הבית.

והתמימות, או, התמימות!

בבית שלנו אין אנשים רעים, כולם אהובים, כולם צדיקים, כולם טובים. יש המון אהבה מאחד לשני. אך לפעמים, דווקא המקומות הכי קרובים והכי חמים, עלולים להיות פגיעים עבור הילדים.

*

בשבוע שעבר הזכרנו בקצרה את נושא הגבולות הפיזיים בתוך הבית, ואמרנו שנפתח צוהר רחב יותר. בחוץ אין קירבה פיזית כמעט, וכאשר יש קירבה פיזית היא מיד מעוררת חשד. הילדים מזהרים בדרך כלל על הצורך לשמור מרחק.

לקוּטִים וסְפּוּרִים נִפְלְאִים

פרשת פנחס

"השיב את חמתי..." (כה, יא)

פירש הכלי יקר: ... הודיענו הכתוב שבחו של פנחס, אף שהיה בתוך העדה - מקום מסוכן מפני קרובי זמרי, מכל מקום מסר נפשו להצלת ישראל. ונרמז בפסוק "ויקח רמח בידו" היינו ששם כל רמ"ח איבריו בכפו.

סיפר החתם סופר: בתקופת המהרש"א היה רשע עריץ המפורסם ברשעו, ונפטר לבית עולמו. אמרו: ברוך המקום שהרגו.

החברא קדישא עלזו שהרי "באבוד רשעים רינה". אחד מהם אף הגדיל לעשות והכה בשחוק על חוטמו של המת והכל גיחכו.

בלילה הופיע אצלו הנפטר בחלום והזמינו לבוא לדין בפני בית דין של מעלה על שביישו... בתחילה לא שת לבו אך כשחזר החלום ונשנה והרגיש חולשה גדולה מאוד, חשש שקיצו קרב מפני התביעה.

שלח לשאול את המהרש"א מה עליו לעשות? הורה לו המהרש"א שיבוא לישון בחדרו ואם יופיע אצלו המת בחלום הלילה שיעירו משנתו.

בא הנפטר בחלום ומיד החל האיש לזעוק, קם המהרש"א ופנה בשאלה לנפטר: כשיש דין למטה אין דין למעלה!

מה יש לך נגדו?

השיבו הנפטר: על שביישני ברבים!

אמר לו המהרש"א: עליך להודות לו כי על ידי כן הפחית מעונשך בעולם הבא, וכי לא הגיע לך ביוש זה על מעשיך?

ענה הנפטר: לא! כי פעם אחת עברתי על גדות הנהר כאשר חצו בו תלמידי הישיבה ולפתע נסחף

אחד בשיבולת הנהר ואבד במצולות. קפצתי אחריו וחילצתי וכיום הוא גדול בישראל ומרביץ תורה, על כן כשהגעתי למרום עשו לי כבוד גדול, וכל התורה והמצוות של אותו תלמיד שהצלתי נזקפים שם גם לזכותי!

השיבו המהרש"א: אם כן, הזהר עתה מהשטן שרוצה לנשל אותך מכל זכויותיך ולנקום בך על כל עוונותיך, שהרי כל זכותך היא שקיימת נפש אחת מישראל, ועתה הוא מסית אותך לאבד אדם זה מהעולם על כל התורה והמצוות שעתיד לעשות. על כן שמע לעצתי והנח לאדם זה, לטובתך...

מאז לא הוסיף עוד הנפטר להטרידו, ואותו אדם נרפא מחולשתו.

(הגדת החת"ס)

"ולא כיליתי את בני ישראל" (כה, יא)

המעשה שלפנינו אירע לפני עשרות שנים.

מחלת הטיפוס התפשטה בארץ באותם ימים, ובנו הצעיר של אחד מראשי הישיבות בליטא, שהגיע ארצה, נדבק מהמחלה.

לא היה מי שיסכים שיתאכסן בביתו אפילו ליום אחד מחמת סכנת ההתדבקות, עד שהגיע לביתו של הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל.

רבי אריה נחלץ מיד לעזרתו במסירות נפש. הוא רץ לבית החולים

שערי צדק, שם הבטיחו לו שיאשפזו למחרת את הבחור,

כמו כן ציידו אותו בתרופות לטיפול עד האישוף.

באותו לילה ששהה החולה בביתו, ביקש רבי אריה מאשתו להעתיק את מיטתה למטבחון שהיה מחוץ לבית. את החולה השכיב במיטתו שלו, ואילו הוא עצמו ישב כל הלילה לידו וטיפל בו במסירות.

לאחר שאושפז והבריא, המשיך רבי אריה לדאוג לו לדירה, לאשה ולפרנסה.

בשמחת נישואיו של אותו בחור שאלוהו המסובים: איך לא חששת שמא תדבק אתה בעצמך במחלה?

הבעל שם טוב הקדוש מגלה סוד נפלא בקשר למשנה המתארת את ההבדל בין תלמידי אברהם אבינו לתלמידיו של בלעם: לשניהם - יש מהכל! מדבר בבני אדם כמו בלנו, שמסתכלים על החיים שלהם ולא מבין מה קורה איתם. איך זה יכול להיות שמצד אחד הם כל כך טובים ונפלאים, כל כך מצליחים ופעילים - אבל מצד שני יש בהם כל כך הרבה חלשות, כל כך הרבה מקומות אפלים שאין להם משג מאיפה הם צצים. והאנשים האלה, הם מחפשים מורי דרך שיסבירו להם את הקונפליקט, שיספרו להם איך מכילים את המרפבות הזו.

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

והשיב: "שלוחי מצוה אינן ניזוקין".

חזרו ושאלוהו: אם כן, מדוע דאגת שמיטתה של אשתך תוצא מן הבית?

השיב רבי אריה: את זה למדתי מהנהגתו של הגאון רבי דוד טבלי זצ"ל, ומעשה שהיה כך היה: פעם פרצה במינסק מחלת האבעבועות שהיתה אז מחלה קשה ומדבקת.

קראו הרופאים לכל תושבי העיר לבוא אליהם לקבל חיסון מפני המחלה.

מפאת כבודו של רבי דוד הגיע הרופא לביתו כדי לתת לו את החיסון.

אולם רבי דוד תבע ממנו שקודם יתן את החיסון למשרתת שבביתו.

חיפשו אחריה בני הבית ולא מצאוה באותה שעה. דחקו ברבי דוד שיאות להתחסן לפניה, שהרי "חייך קודמין".

ענה על כך רבי דוד: "דווקא משום כך המשרתת קודמת, שכן היא עדיין צעירה לימים ואילו אני כבר זקנתי..."

זו היתה תשובתו של רבי אריה לשאלתם של המסובים... ואידך זיל גמור.

(צדיק יסוד עולם)

"הנני נתן לו את בריתי שלום" (כה, יב)

אמר הקב"ה: בדין הוא שיטול שכרו. (במדבר רבה כא, א)

ויש להבין, מדוע מגיע לו שכר זה בדין?

מבאר רבי בן ציון סנה: מעשה הקנאות לא היה

מתפקידו של פנחס, ויותר מכך - המעשה היה מנוגד לחלוטין לטבעו של פנחס ולמידותיו, כי היה פנחס נכדו של אהרן הכהן, שהיה אוהב שלום ורודף שלום.

משל למה הדבר דומה? נשיא ארה"ב החליט לומר תודה רבה לבוחריו.

הוא ערך מסעות והופעות פומביות בכל מדינות ארצות הברית, פיזר חיוכים ונפנף לשלום לכולם.

פעם אחת הצליחו מחבלים להתקרב לשירה שלו, ואף ירו בגלגלי הרכב של הנשיא.

אחד משומרי הראש שם נפשו בכפו, קפץ עליהם והרג אותם.

כל כתבי העת בארה"ב היו מלאים בתמונותיו של המאבטח הנועז, והנשיא כתב לו מכתב תודה נרגש.

לאחרי שנסתיימה המהומה, אמר הנשיא: "אני זקוק לשבוע של חופשת סקי, ורק אחר כך אתחיל בעבודה".

הנשיא יצא לדרכו, ומדריך הגלישה היה צמוד אליו.

באחד העיקולים יצאו לפתע, מתוך סבך ענפיו של עץ, שני מחבלים, שכיוונו את אקדחיהם אל ראשו של הנשיא.

ללא שהות, חבט המדריך בנשיא, והפיל אותו על הקרקע, וכך הצילו מהכדורים הראשונים שנורו.

מכיוון שמדריך הגלישה

ידע לשלוט היטב

במגלשים, הוא סובב את

המגלשים כך שפגעו

בעוצמה

הראשון, ולאחר מכן

בשני. לאחר מאמץ אדיר,

הכניע המדריך את שני

האוייבים, והציל את חיי

הנשיא.

תמונותיו של המדריך

מילאו את מודעות

הרחוב, והנשיא נתן לו

במתנה שני מליון דולר.

שאלו כולם את הנשיא:

מה ראית לתת לשני

מליון דולר, ואלו לראשון

הסתפקת במכתב תודה?

אמר להם: "הראשון היה

מאבטח, וזה היה

תפקידו, השני הוא

מדריך סקי, מה לו

ולמלחמות? זה לא

תפקידו, ולכן מגיע לו

יותר.

התורה אומרת: "פנחס בן

אלעזר בן אהרן הכהן" -

כהן הוא, בן בנו של אהרן

הכהן, שהיה אוהב שלום

ורודף שלום, אין לו קשר

למעשי קנאות כאלה, אין זה מתפקידו ואין זה באופיו,

לכן מגיע לו על המעשה שעשה שכר מיוחד. (לאור הנר)

"תחת אשר קינא לאלוקיו ויכפר על בני ישראל" (כה, יג)

נאמר לי משם קדוש ישראל, ה"ה הרה"ק מו"ה רבי שלמה מקארלין זצללה"ה הי"ד, שאמר בשם המדרש,

"בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לאלהיו שיצטרך להיות בכל ברית מילה שבישראל, אמר אליהו, אתה ידעת שאני

מקנא לשמך יתברך, הנה אם יהיה הבעל ברית

יש כאלה שבחרים ללכת לאותו שתום עין, לבלעם הרשע. הם מספרים לו על המרכבות - והוא מלגלג: מה הקשר? למה זה כל כך מרעב? זה דווקא מאוד פשוט: תהיו - אתם! פשוט אתם! מה שעולה בכם באותו הרגע - זה בדיוק מה שאתם! אל תתעצבו על זוטות, אל תתבוננו, אל תכילו מרעביות!

יש רגעים בהם מתחשק לכם להיות נפלאים, להתפייט על העם המפלא, לעשות חסד, להביט בעין טובה? תעשו את זה - עם כל הכוח!

מרגישים רצון להיות אנשים נחמדים? תהיו נחמדים במאה אחוז! תשכחו מכל הרגעים בהם התרגזתם... אתם נפלאים ומיוחדים ונחמדים - וזהו.

מרגישים פתאום צרך עז לכעס? תזרמו עם ההרגשה הזו, זה מה שאתם, אתם כעסנים - ואין לכם דרך לשנות את זה, ואתם גם לא אמורים לנסות לשנות את זה... תתעצבנו, תגידו את כל מה שמדגדג לכם על הלשון!

בבקר אתם יכולים לברך את עם ישראל - ובערב להציע את הרעיונות הכי מרשעים לאויבי ישראל! בבקר אתם יכולים לשאף למות בקדשה וטהרה - ובערב לפל בתאות הכי משנות ובהמיות!

וזה לא סותר, כי זה לא קשור! אתם - מה שעולה בכם באותו הרגע! זוהי האסכולה של בלעם, זוהי צורת ההסתכלות שלו על החיים.

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

בעל עבירה, לא אוכל לסבול להיות שם, והבטיחו השי"ת שיכפר להבעל ברית, ואז יהיה ריקן מעבירות. והשיב עוד, אפשר שיהיה המוהל בעל עבירה, הבטיחו השי"ת שיכפר גם לו, השיב עוד, אפשר יהיו הקהל העומדים שם בעלי עבירות ולא אוכל לסבול, הבטיחו השי"ת שיכפר לכל הקהל. כן שמעתי שיצאו הדברים מפיו הק' הנ"ל. ונראה לי שזה שמרומז בפניחס זה אליהו, "תחת אשר קינא לאלקיו ויכפר על בני ישראל", כי הואיל ומדתו קנאה, והוצרך להיות אצל כל ברית ולא יוכל לסבול, ע"י זה גורם הכפרה לישראל, כי הוצרך ה' יתברך להבטיחו כנ"ל.

א"ה: המקור שפנחס הוא אליהו, הוא מפרקי דרבי אליעזר (פרק כח) "... נגלה לו הקב"ה. אמר לו: "מה לך פה אליהו?" "קנא קנאתי". אמר לו: לעולם אתה מקנא, קנאת בשטים על גלוי עריות, שנאמר: "פנחס בן אלעזר בן

אהרן הכהן", וכאן קנאת, חיך שאין עושין ברית מילה עד שאתה רואה בעיניך."

"צרור את המדינים והכיתם אותם" (כח, יז)
מובא במדרש (במדבר רבה פכ"ב) רבי יהודה אומר אילו היה רוצה משה לחיות כמה שנים היה חי, שאמר לו הקב"ה נקום ואחר תאסף, תלה הכתוב מיתתו במדין, אלא להודיעך שבחו של משה, אמר, בשביל שאחיה יעבב נקמת ישראל, מיד "וידבר משה אל העם לאמר החלצו מאתכם אנשים לצבא" (במדבר לא).

ישנו סיפור מבעל ה"שאגת אריה", שהרב

מבריסק סיפרו כמה פעמים: אשה זקנה נקשה על דלתו של רבי חיים מוואלוז'ין ובפיה סיפור ובקשה בצידו: לפני כחמישים שנה התגוררתי בכפר ליד וואלוז'ין.

באותם ימים השאגת אריה עבר ממקום למקום (היה זה בימי גלותו) והוא התאכסן בכפר שלנו במשך כחודש חודשיים.

השאגת אריה הקפיד שלא לאכול 'חדש' גם בחוץ לארץ, ולי (לא למנה) היה קמח מהישן ונרתמתי לסייע בידי תלמיד חכם, ולכבוד שבת, בקביעות, הייתי אופה לו שלוש חלות.

כאשר עזב את הכפר, בירך אותי - כי אזכה לעשירות ואזכה מכספי לבנות שלושה בתי כנסיות (כנגד ג')

חלות) שניים בגולה ואחד בארץ הקדש. "ברוך ה'" - המשיכה האשה לספר - בעשירותי, בניתי בית כנסת אחד בוילנא ואחד בעיירה אחרת, (הרב מבריסק אמר כי התפלל באותו בית כנסת) והנה עתה קפצה עלי זקנה, יש לי את הסכום המלא - ממון רב, לקיים את המשך הבטחתו - לבנות בית כנסת בירושלים עיה"ק, אך כיון שאין מכרים בירושלים באתי לשאול אולי לראש הישיבה יש קשרים בירושלים - ואפקיד את הכסף בידו - והוא כבר יעביר אותנו לתעודתו.

התפלא רבי חיים: לכו הביתה, מה דוחק אותך, אם השאגת אריה בירך אותך, הרי לא תעזבי את העולם עד שתבני שלושה בתי כנסיות, יש לך ביטוח, מה בוער לך? ...! ביטוח מהשאגת אריה.

למשה רבינו היה ביטוח חיים מהקב"ה! - מלחמת מדין. כי הכל יודעים את דברי חז"ל, אילו משה רבינו ע"ה היה מעוניין לחיות עוד כמה

שנים היתה לו יכולת, כי היה בידו משכון "נקום נקמת בני ישראל ואחר תאסף אל עמך" - אינך מת עד שתנקום במדין. לא היה לו ציווי ללכת מיד ולהלחם במדין, והיה ביכולתו לדחות את הנקמה.

עם כל זאת, החליט משה רבינו ע"ה: וכי אתחשב בחיים שלי בשעה זו שנפלה בחלקי מצוה להלחם באלו שהחטיאו את ישראל בפריצות? באותו יום הוא כבר ערך גיוס - לנקום בחטא הפריצות גדול המחטיאו יותר מן ההורגו!"

משה רבינו ידע להעריך כמה שווה עוד שנת חיים

של גדול כמותו, והבין כי אם ישאר בחיים, עם ישראל יכול להרויח הון רוחני וגשמי רב - חיים נוספים של משה איש האלקים! אך הפקיר את הכל, ובכך לימד אותנו מהו חטא!

א"כ, מלחמת מדין לימדה אותנו, ראשית כל, מה המשמעות של חטא, ועד היכן מגעת חומרתו של עוון. דבר נוסף היא לימדה אותנו: הגיוס של אותה מלחמה הגיוס שערך משה רבינו היה בו לימוד מיוחד לדורות (להגיד)

"יפקד ה' איש על העדה" (כו, טז)

בימיו של הכתב סופר מפרשבורג, החלו שועלים לחבל בכרם ישראל, ובהתיימרם לקנא את כבודן של

והתוצאה של זה? נתוק מחלט ממי שמעניק את ההצלחות, והדרדרות מהירה למחוזות האנושיים והטבעיים, של עין רעה, נפש רחבה ורוח גבוהה... אבל ישנם אנשים שבוחרים לשאל את אברהם אבינו, הם שופכים את לבם ומספרים לו על סתירות פנימיות, ואברהם, גם הוא מספר להם על בירה דולקת, על ארמון מדהים שאין סבוי שאין בו מנהיג - מול דלקה בוערת שמוכיחה לכאורה שאין כאן שום מנהיג ושום תכנית. הוא מספר להם על סתירות שהכאיבו לו - וגלו לו את בוראו, והוא אומר להם: העין הרעה שלכם - היא הדרך להגיע לעין טובה - כי אתם מתחברים למי שיכול להעניק לכם את העין הטובה! ההפכה בתאות ובנפש הרחבה שמטרידים אתכם - מחברת אתכם למי שיכול להרגיע את הכסופין לרע - ולהעניק לכם כסופין לקדשה! אל תשברו מהרוח הגבוהה, תנצלו אותה כדי לראות כמה אתם אפסיים - וזקוקים לבורא שיעניק לכם ענוה...

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

"ולא תהיה ערת ה' כצאן אשר אין להם רועה" (כו, יז)

תלמיד חכם פקח אחד, נקלע פעם אל קהילה רחוקה ובלתי מוכרת. מפני הנימוס ומדת דרך ארץ, עלה אל ביתו של הרב המקומי כדי לכבדו ולדרוש בשלומו. נכנס האורח בדברי תורה עם הרב, ואגב הכי תהה על קנקנו, ולצערו מצאו בור ועם הארץ, ורחוק אף מיראת שמים.

נאנח האיש ואמר: עכשיו הבנתי את דברי משה רבינו 'ולא תהיה ערת ה' כצאן אשר אין להם רועה'. ביקש משה רבינו מהקב"ה, שלא תהיה ערת ה' כצאן אשר אין - אשר אדם שהוא בגדר אין, שאין בו לא תורה ולא חכמה, הוא יהיה חלילה הרועה לעדת ה'..."

"את קרבני לחמי לאשי ריח ניחוחי" (כח, ב)

אל המגיד רבי אברהם מטריסק היו מגיעים חסידים רבים בכל עת, והוא דאג למאכליהם ביד רחבה.

לעתים התאספו במחיצתו מאות ואלפים, וההוצאות גדלו לאין ערך, עד שהרבי נעשה בעל חוב גדול.

נכנסו אליו כמה מנכבדי הקהל ותמיהו בפניו לשם מה הוא מחלק מאכלים כה רבים לחסידיו, ואחר כך הוא נאלץ לבקש מהם מעות כדי לשלם את חובותיו, והרי טוב יותר לצמצם את ההוצאות ולא יצטרך לשלם החובות.

בתחילה לא השיב הרבי מאומה לדבריהם, אולם לאחר שנכנסו אליו שוב בדבר אמר: הרי בזמן שבית המקדש היה קיים, היה קרבנו של אדם מכפר עליו, ועכשיו שאנו בגלות, שולחנו של אדם מכפר עליו (חגיגה כז, א), וכך מבאר אני את הפסוק "קרבני" - הקרבן שלי, "לחמי לאשי" - הוא על ידי נתינת לחם לאנשים הבאים אלי, ובוזה יהיה "ריח ניחוחי" - ויחזקב לרצון לפני ה'..."

נשות ישראל, דרשו להעניק להן זכויות שוות בהנהגת הצבור, וכאז כן עתה מתנהגים הרפורמים מהרסי הדת. אמר עליהם הכתב סופר בהלצה: לא לחנם התפלל משה רבינו "יפקוד ה' איש על העדה" אחר שבאו לפניו בנות צלפחד, משה פחד ובקש מהקב"ה יפקד ה' איש על העדה, שכשראה משה את בנות צלפחד שהן חכמניות שנונות ובעלות לשון, חשש שמא יעלה על לב הדור למנותן בהנהגת הקהל, ולכן הדגיש בתפלתו "יפקוד ה' איש על העדה", איש ולא אשה.

"איש על העדה" (כז, טז)

מסופר על חסידי רייסין שהסתופפו אצל המגיד הגדול ממעזריטש זיע"א, שהתאוננו פעם לפני רבם שהדרך למקומו רחוקה מאד, וקשה להם לבוא אליו בכל עת, ומאידך צר להם להיות זמן כה רב בלי מורה ומנהיג. הוציא המגיד בגד מבגדיו וחגורה ומקל, ואמר להם: קחו את החפצים הללו ותמסרו אותם לאיש ששמו מנדלי שנמצא בוויטעבסק, ובכל זמן שיהיה קשה לכם לבוא אלי, תוכלו להסתופף בצלו.

נסעו החסידים לוויטעבסק והתחילו לחקור ולדרוש היכן גר כאן ר' מנדלי? הרה"ק רבי מנדלי מוויטעבסק עדיין לא נתפרסם.

אמרו אנשי העיר לא נמצא כאן איש כזה, הוסיפו החסידים לחקור ולדרוש, עד אשר פגשו באשה אחת ואמרה להם, רבותי מה תבקשו? השיבו לה, את ר' מנדלי

אנו מבקשים, אמרה להם רבי מענדיל אין כאן, אבל סתם מענדלים נמצאים כאן הרבה, וגם חתני נקרא בשם מנדלי.

הבינו האנשים כי זהו האיש שהם מבקשים, סרו אל ביתה ומצאו את חתנה ומסרו לו את החפצים של המגיד. לקח רבי מענדל את הבגד ולבש אותו, חגר את החגורה ואת המקל אחז בידו, מיד לא הכירוהו האנשים כי לעיניהם נהפך לאיש אחר ופחדו נפל עליהם.

ילד אחד, קטן וצעיר, יצא עם אמו לקניות בעיר הגדולה - ולפתע מצא את עצמו לבד. מול בליל אנושי זר, בלי אמו הדואגת. הוא חפש בעיניו אחר הדמות האוהבת - ולא מצא. אמא! זעק בבילה, ופרץ בבכי, "איפה את? עוברת ארח בעלת לב רחום ראתה את הילד הבוכה, ונגשה להציע עזרה. היא בקשה ממנו להזכר במספר הטלפון של אמו, והוא, בקשי רב, נזכר. שני צלצולים - והאם עונה לשיחה. היא נשמעת דואגת - בדיוק כמו אמא המחפשת את בנה האהוב. איפה אתה, צדיק'ל שלי?

והילד, רק מגביר את בכיו: תאמיני לי, אמא, אין לי משג איפה אני - אני רק יודע שאני מחפש אותך. בואי לקחת אותי מכאן!

יש אנשים שמחפשים להבין איפה הם נמצאים, מה המקום שלהם, הם מחפשים יציבות, רוצים להסתדר לבד.

אבל אנחנו, רבוננו של עולם, אנחנו לא יודעים איפה אנחנו, אין לנו משג, הטלטלות שאנחנו עוברים, ה'רגע בשמים - רגע בתהום' הזה, מביאים אותנו לבלתי נודע.

לכן, רק בקשה אחת יש לנו אליה: 'טוב ומטיב - הדרש לנו!'

אתה, שיודע היטב איפה אנחנו - תבוא אתה ותחפש אותנו, תבוא אתה ותפלס לנו דרך בחזרה לביתך! שובה אלינו בהמון רחמיך!

(נקודות של אור - ספינקא)

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לכוונת "עין חמד" - מכללת ציון

פרשת פינחס - כל אחד והצינור שלו

"אלה בני דן למשפחותם לשוכם משפחת השוחמי" (במדבר כ"ו, מ"ב)

מִן הַחֹפֶץ חַיִּים אומר (ע"ה): "כאן גילתה לנו התורה, כי אין עצה ואין חוכמה לנגד השם, והנה לבנימין היו עשרה בנים ולדן היה בן אחד ועוד היה חירש, ולבסוף היה דן מרובה הרבה יותר מבנימין ומשאר השבטים".

"מכאן יש ללמוד- מי שהשם חפץ בו- יכול להצליח עם בן אחד יותר מאחר שיש לו הרבה בנים וכן בנכסים".

ראש כולל סיפר שבתחילת דרכו טס לחו"ל לצורך תרומות. הוא אפילו לא ידע טוב את השפה אנגלית וגם לא אידיש. הוא לקח מתרגם עבור פגישה עם עסקן גדול, אבל מסיבה כלשהי המתרגם לא הגיע.

העשיר אמר שהוא יתן לו "טויזנט דולר". ראש הכולל סירב ואמר שזה מעט. כך המשיך לסרב מכיוון שחשב שזה מאה דולר. בסופו של דבר הצליח להעלות אותו עד \$5,000 (וחשב שמדובר ב-\$500 בלבד. רק כשיצא מהעשיר והביט בצ'ק הבין את הסכום). דווקא בזכות החיסרון הוא הצליח.

אדם שיודע את הכלל שכל שעה יונקת את חיותה מגומא נפרדת- מבין שהכל מאיתו יתברך.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחס שליט"א
ראש בד"ץ 'כשרות בישראל'

שבת שלום

שעה	כניסת לבת	צאת לבת	יציאת תפ
19:08	20:20	21:15	י"מ
19:27	20:19	21:12	ת"א
19:30	20:22	21:16	מ"ב
19:27	20:19	21:12	כ"ג

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה
שמואל אימן בן אסתר זרי
מאיר ישראל בן רחל ברכה-
ליאור יהושע סומך וב"ב
יהודה אריה בן רחל ברכה
רונן אברהם וב"ב
רחל ברכה בת פדילה דליה
נעם יצחק בן רחל ברכה
יוסף ליאור בן דליה אפרת-
שלמה ודנה דוד וב"ב
י.מ.ש כדורי
שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב
עמית בן אהרון וב"ב
רז דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר
תרצה בתיה בת ימנה נינט
אילן בן ג'ולייט
אנאל חביבה בת שולמית
מיטל בת מלכה
טליה עדן אסתר בת שולמית
שירי ימנה בת שולמית
שושנה שירה בת סילביה
אברהם גורג' בן דליה אפרת
סיון רבקה בת אלן אסתר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי
אילנה בת רוחמה
סיון בת אסתר
דניאל בן שרה
נעמה בת יפה
אסף בן סופיה
לימור בת פרידה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה
ימנה ניצירי בת סטה-
מרדכי ניצירי בן פרח-
סימי בת סוליקה
אורן בן אסתר
נעם יצחק בן רחל ברכה
שירה שילת בת אורלי
לביא ישראל בן תמר חיה
מוריה בת רחל ברכה
יהודה אריה בן רחל ברכה
יפה בת שרה-הצלחה ורפואה
משה בן נדמה
רפאל משה בן רחל
רחל ברכה בת פדילה דליה
רונית בת סבריה
רפאל אבידן בן תקוה
בנימין בן ברכה
נעימה בת שרה
נעם אלימלך בן אושרית-
לימור בת פרידה
מאיה בת עדי
יהודית אסתר פראדל בת חיה-
ימים

בגמרא (בבא בתרא ט"ז) כתוב: כל שערה ושערה יונקת את החיות שלה מגומא נפרדת. אלמלא היו שתי שערות יונקות מגומא אחת, האדם מיד מתעורר.

מִן הַגִּאוּן ה'בן איש חי' מבאר - תסתכל על השערות שלך. כמו השערות- כך לכל אחד יש את החיות ממנה הוא יונק. לכן אבשלום נענש על ידי שנתלה בשערות ראשו. אם היה מבין זאת, לא היה מורד במלכות אביו.

התורה הקדושה על יוסף הצדיק כותבת: "וַיְהִי יוֹסֵף יָפֶה תֵּאֵר" (בראשית ל"ט, ו'). "מכיוון שראה עצמו מושל התחיל אוכל ושותה ומסלסל בשעריו" (ב"ר).

יוסף היה מתקן בשעריו כדי שיהיה נראה יפה. מדוע עשה כן? לא היה יהודי בעל אמונה כמו יוסף הצדיק! הוא היה מזכיר לעצמו בתיקון השערות ומישימוש העיניים שלמרות שהוא בארץ זרה לבדו ועבד, ב"ה שהוא לא עיוור. הכל כדי שיראה עד כמה הנהגת השם בעולם היא יפה ואף אחד לא לוקח מהשני כלום.

לפי חלק מהפוסקים לא מסתפרים בימים אלו - כדי שנבין ששנאת חינום היא מיותרת לחלוטין ולהזכיר לאדם שכל אחד יש את החיות שלו ואין מה לקנא בזולת!

התורה מציינת את מניינם של בני דן- "אַרְבָּעָה וְשָׁשִׁים אָלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת" (במדבר כו, מ"ג). לדן היה רק בן אחד בלבד בשם חושים שהיה גם חירש. אף על פי כן, המניין של שבט דן היה יותר מהמניין של שבט בנימין שהיו לו עשרה ילדים!

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה
לאליהו ניצירי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג' בן דליה אפרת וב"ב
לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה

לע"נ פיבי בת מזל ע"ה ונועם בן אורנה ז"ל

העלון מוקדש לעילוי נשמת
משה בן גורג'יה ז"ל

לעילוי נשמת
אדי אדוניו מזרחי בן שרה סרח

לרפואה שלימה
לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה
לאיידה חיה בת אסתר
נועה בת אסתר
ולילד אורי חיים בן שלי

שואל ומשיב בהלכה - בשר וחלב - חלק י"א

כמה זמן יש להמתין בין אכילת בשר לאכילת מאכלי חלב?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחס' ראש בד"ץ 'כשרות בישראל':

אדם שאכל בשר, בין בשר בהמה בין בשר חיה ועוף, לא יאכל אחריו מאכלי חלב עד שימתין שש שעות שלמות. **הערה:** ברמב"ם (פ"ט ממאכלות אסורות הכ"ח) מצינו הלשון "כמו שש שעות". כן מצדד המאירי (חולין קה). שאם נכנס כבר לשעה השישית יש להקל. אולם דעת מרן השו"ע (סימן פט ס"א): "אכל בשר אפילו של חיה ועוף לא יאכל גבינה אחריו עד שישה שעות. הרמ"א (שם) כתב: המנהג הפשוט במדינות אלו להמתין אחר אכילת בשר שעה אחת ואוכלין אחר כך גבינה' ויש מדקדקין להמתין שש שעות, וכן נכון לעשות. ע"כ. ע"ע בשו"ת יביע אומר ח"ג (חיו"ד סימן ג), ובספרו הליכות עולם ח"ז (עמוד מו).

המתנה זו שייכת בין בימות הקיץ ובין בימות החורף. **הערה:** מכיוון שבחורף המאכל מתעכל במהירות יותר מימות הקיץ, הפרי חדש כתב (יו"ד סימן פט) שבחורף מספיק המתנה של ארבע שעות. מכל מקום לדין אין חילוק וגם בחורף עליו להמתין שש שעות, כמבואר בבן איש חי (ש"ב שלח אות ח)

כך הדין אף לבני אשכנז. **הערה:** פרי מגדים (שפ"ד שם סק"ח), חכמת אדם (כלל מ דין יג).

במקום הצורך יש להתיר לאכול חלבי כעבור חמש וחצי שעות. **מקורות:** ראה שו"ת יביע אומר ח"א (חיו"ד סימן ד) וח"ג (חיו"ד סימן ג). בשו"ת דברי חכמים (עמוד קעח) הביא משמיה דהגרי"ש אלישיב זצ"ל דמעיקר הדין די להמתין חמש שעות ומשהו, אלא שנהגו העולם להחמיר ולהמתין שש שעות שלמות. כן הביא משמו בשו"ת אבני ישפה ח"ה (סימן קא אות ה). לכן במחנות צבא או בבתי חולים כאשר מחלקים ארוחת ערב כעבור חמש שעות וחצי- יש להתיר. כ"כ בשו"ת דברי יציב (ליקוטים סימן סט) דבעת הצורך מקילין דלא בעינן שש שעות שלמות.

דעת הרמב"ם לפי שנשאר בשר בין השיניים. כאשר יאכל גבינה והבשר עודנו בין השיניים, הרי זה כאוכל בשר וחלב ביחד ואפילו אם ינקר שיניו, יש לחוש שמא לא ינקר יפה. אבל אחרי שש שעות הבשר חשוב כמעוכל וגם אם נשאר בשר בין השיניים אין שם בשר עליו. **מקורות:** (פ"ט מה' מאכלות אסורות הכ"ח).

דעת רש"י, לפי שהבשר מאכל כבד ואינו מתעכל לגמרי במעיו עד שש שעות. כל אותו הזמן עד שהבשר מתעכל לגמרי עולה טעם בשר לפיו, ולכן גזרו שלא יאכל באותו זמן גבינה. **מקורות:** חולין (קה ע"א ד"ה אסור), וכ"כ הטור (יו"ד סימן פט).

להלכה אנו מחמירים כשני הטעמים. **מקורות:** שו"ע (יו"ד סימן פט ס"א). משום כך, מי שיש לו שיניים תותבות אינו יכול לאחר אכילת בשר להחליף בשיניים אחרות ולאכול חלבי.

ההבדל בין יהודי לגוי

הגה"צ רבי חזיקוהו מישקובסקי שליט"א סיפר: רבי שלמה טוויל שליט"א, הרב הראשי של מקסיקו, שיתף בסיפור מרגש ומיוחד. "בקהילתנו יש בית כנסת ענק בשם 'מגן דוד', ובו אולם אירועים מפואר. בליל פורים, בני הקהילה חוגגים את שמחת פורים באולם זה. באחד מהלילות הללו, אירע דבר יוצא דופן כאשר מפקד משטרת מקסיקו סיטי הגיע לאירוע".

"בדרך כלל מפקד המשטרה נצפה רק באירועים פוליטיים חמורים, מה לו ולבית הכנסת? הרב טוויל ניגש אליו ושאל אותו, מדוע הגיע כעת. המפקד השיב: 'אתה יודע שבמקסיקו סיטי יש פשיעה רבה. בעיר מסתובבים שוטרי חרש ובלשים האמורים למנוע מעשי פשע. הללו דיווחו כי לבית הכנסת הוזמנו כמיות גדולות מאוד של אלכוהול לקראת המסיבה שאמורה להתקיים כאן בלילה'. המפקד המשיך וסיפר: 'על פי הידוע למשטרה, כל אימת שהגויים משתכרים, יש אירועים אלימים עם הרוגים ופצועים. לכן המשטרה שיגרה שוטרים סמויים למסיבה, כדי למנוע מעשי אלימות. באמצע המסיבה הבלש שנשלח לשם התקשר ודיווח כי הוא מתקשה להאמין למראה עיניו".

"הבלש סיפר שהוא רואה הרבה יהודים שיכורים, אבל במקום לפגוע אחד בשני, הם מתחבקים ומתנשקים זה עם זה. כל אחד מהלל את חברו והשמחה שם גואה עד שחקים. בכירי המשטרה היו בטוחים שהבלש משקר ושיחדו אותו במזומנים כדי שלא ידווח על האירועים. לכן החלטתי אני בעצמי לבוא ולראות מה קורה כאן. והנה", המפקד המשיך, "אני רואה בעיניי שאכן אותו בלש צדק". הרב טוויל סיים את הסיפור בהתרגשות: "המפקד נדהם מהאווירה החיובית והשמחה האמיתית שראה. הוא לא הסתיר את התפעלותו כשאמר שהוא רואה את ההבדל בין ההתנהגות של יהודי כשהוא שיכור לבין גוי".

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחס' שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

יש לך תפילין ללא שימוש? אל תפספס הזדמנות לעשות בהם מצווה גדולה!!!

ארגון 'קשר של תפילין' ידאג לאסוף, לבדוק ולחדש את התפילין ולמסור למתחזקים ואנשי ביטחון שרוצים להניח. 0556773965 בברכתם של גדולי ישראל.

העלון נמצא בחובות גדולים. בעל בית-הדפוס העלה את מחיר ההדפסה בבת אחת ב-220 ₪ לכל הדפסה

מי שיוכל לעזור, תבוא עליו ברכת טוב. למעוניינים לעזור נא להתקשר 052-7652084 או לשלוח מייל PnineEH@gmail.com

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון,

חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מברשת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחס'

בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים- האדמו"ר הרב ישראל אליהו יהושע טרונק זצ"ל

האדמו"ר הרב ישראל אליהו יהושע טרונק מקוטנא זצ"ל- נולד ב-ח' כסליו ה'תקפ"א (1821) בפלוצק. אביו קרא לו בשלוש שמות: ישראל- ע"ש הבעש"ט הקדוש. אליהו ע"ש הגאון מוילנא. יהושע- ע"ש הגאון ר' יהושע פלק ('הפני יהושע'). ראשית חכמתו קיבל מאביו. בגיל 11 שנים בלבד התייתם מאביו. בגיל 14 התחתן. במשך שש שנים היה סמוך לשולחן חותנתו האלמנה ועסק בתורה הקדושה. כבר מילדותו הצטיין בכישרונות מיוחדים ובשקידה נפלאה. בכל יום לפני תפילת המנחה היה מתהלך אנה ואנה ואומר תהילים תוך כדי צעקות ובכיות, בנוסף שמעו אותו צועק: **"ריבונו של עולם, עזור לי לעשות תשובה"**.

האדמו"ר רבי שרגא פייבל דנציגר הסמיך את רבינו. בשנת ה'ת"ר (1840) כשהיה בן תשע-עשרה שנים התחיל לכהן כרב בשרנסק (על יד טשכנב). שם כיהן כשבע שנים וייסד בה ישיבה גדולה. בשנת ה'תר"ז (1847) עבר לכהן בגומבין. לאחר שלוש שנים, בשנת ה'תר"י (1850) לאחר שאנשי מחלוקת ירדו לחייו עבר לווארקא. בשנת ה'תרי"ג (1853) עבר לכהן כרבה של פולטוסק. בשנת ה'תרכ"א (1861) התחיל לכהן כרב אב"ד בקוטנא, משם התפרסם כפוסק הדור ומנהיג. איש אמת. ענותן מופלא. מגדולי הפוסקים בדור. מכל העולם הריצו אליו שאלות. היה אהוב ונערץ על הכל. נהג באדמו"רות והיה מקבל פתקאות. רבים פנו אליו כדי להתייעץ עם רבינו וגם זכו לראות ישועות.

נפטר ב-כ"ה תמוז ה'תרנ"ג (1893). חי כ-72 שנים. ציונו בקוטנא. בנו, הגאון ר' משה פינחס ונכדו רבי יצחק יהודה מילאו את מקומו בקוטנא.

אביו: ר' דוד (מתלמידי 'הישועות יעקב'). **אמו:** מרת דבורה. **אשתו:** מרת פריבה בת רבי חיים מראביץ (התחתן בגיל 14). **בנו:** הגאון ר' משה פינחס. **מרביתו:** אביו, ר' דוד. **מתלמידיו:** הגאון ר' מאיר יחיאל מאוסטרובצא (מח"ס אור תורה ומאיר עיני חכמים) והגאון ר' מאיר דן פלוצקי ('הכלי חמדה'). **חתנו:** הגאון רבי חיים אלעזר וואקס ('הנפש חיה' מקאליש). **מספריו:** **יישועות מלכו**- שו"ת על ארבע חלקי שו"ע **יישועות ישראל**- על חושן משפט **יבין דעת**- חסדי אבות על יורה דעה **יגנזי אבות**- שו"ת.

בין באי ביתו של רבינו נמנה ר' סנדר בייזר, יהודי בן תורה וחסיד. מאחר ולא היה לו במה לכלכל את בני-ביתו הוא השכיר את עצמו לשמש כלבלר יערות ביערותיו של ר' ברוך גזשיבאץ (מחותנו של רבינו). לר' סנדר היו שמונה בנות בוגרות שהגיעו לפרקן. בכל פעם שהיה מגיע לקוטנא, היה מזכיר זאת לפני הרב ובוכה על מר גורלו, שנה רודפת שנה, אבל באופק לא נראית שום ישועה עבור ר' סנדר ובנותיו.

באחד מערבי החורף המושלגים ר' סנדר הגיע העירה כשרעיון עלה במחשבתו: הוא יקנה כרטיס הגרלה, ואם הרב יחפוץ בכך, הרי שישועות קרובה לבוא. שעות ארוכות ר' סנדר עמד לפני הרב והתחנן בבכיות על מר גורלו. רבינו ניסה להרגיעו, אבל ר' סנדר בשלו, הוא לא יזוז מכאן עד שהרב יברך אותו שהכרטיס שקנה יזכה בגורל בפרס הראשון.

מזמן כבר עברה שעת חצות, אבל ר' סנדר אינו מתכוון לנטוש את המערכה. בחוץ עדיין באותה השעה קור שרר ושלג כבד ירד. ר' סנדר ממש לא תכנן לעזוב את חדר ללא הבטחה מפורשת. רבינו הטיף לר' סנדר בנחת מוסר: "היתכן שאין לו אמונה בבורא העולם שיעזור לו? הרי דוד המלך כבר כתב: 'וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו' (תהלים קמ"ה, ט), במקום לבטוח בבורא עולם הוא משליך את יתבו על בשר ודם".

"סנדר, האמן לי", רבינו אמר לו, "כשיש ליהודי אישה בריאה וכשרה, ובנות צנועות, הרי באמת הוא בר-מזל". כך כפל ושילש הרב כמה פעמים בהדגישו: "כשיש ליהודי אישה בריאה... הוא בר-מזל". דברי הרב נכנסו דברי לליבו של ר' סנדר. הוא עזב את חדרו של הרב, רתם את הסוסים למזחלת ונסע בחזרה ליער. כשהגיע סמוך לביתו, פגש כמה מעובדי היער אשר אמרו לו בהתרגשות: **"יש לך מזל גדול! אשתך פאניה כמעט קפאה למוות. הודות לאיזה בעל אחוזה מסתורי שהציל אותה, נשארה בחיים. אלמלי הוא, היית כעת אלמן!"**.

ר' סנדר ביקש להבין מה קרה. התברר שבעת שר' סנדר היה בקוטנא, בלב אשתו עלתה המחשבה לנסוע גם כן לקוטנא, העיר הקרובה. היא הזמינה מזחלה לנסיעה בשלג ויצאה עימה לדרך הקצרה. בדרך התחוללה סערת שלגים. הסוסים דהרו בבהלה ותוך כדי מרוצתם, נתקלה המזחלת בגזע עץ, הוקפצה כלפי מעלה והנוסעת מתוכה הועפה הישר לתוך השלג.

בעל העגלה לא הרגיש בדבר מאחר והשלג בלם את קול הנפילה. הוא המשיך בנסיעתו המטורפת כשהוא מנסה לשלוט בדהרת הסוסים. היא נשארה שוכבת חבולה על השלג המקפיא. אם היתה נשארת באותו המצב, ברור שהיתה קופאת למוות. אבל למזלה, כעבור זמן לא רב, הופיע במקום אדם הדור בלבושו ומראהו כפני בעל אחוזה. הוא מצא אותה, העלה אותו לכרכרה שלו ומשם הביא אותה לביתו והמשיך בדרכו. איש מאנשי הסביבה ששמעו על תואר פניו לא הכירו אותו.

גם לאחר שנים רבות ר' סנדר בייזר נהג לספר, כיצד רבינו שלח את אליהו הנביא זכור לטוב להציל את אשתו בזמן ששוחח עימו. מאותו הזמן ר' סנדר הפסיק להציק לרב ולא ביקש ממנו דבר. רק בטח בבורא עולם והאמין כי ברצות ה' יתברך, ישועה קרובה לבוא. (ישועות מלכו, תולדות המחבר)

נכדו, הגאון ר' יצחק יהודה רבה של קוטנא סיפר: "בשנת ה'תר"ן רבינו חלה את מחלתו האחרונה. הרופאים ציוו עליו להישמר מאוד לבל ייגע עצמו בזמן לימודו ובעיונו, כי המה קשים לליבו שנחלה, כי כוח התמדתו אף בימי זקנה ושיבה היה מן הדברים המפליאים, כמעט לא פסק פומיה מגירסא".

"בכל שבת רבינו עבר בעל-פה על מסכתות שבת ועירובין. עומק עיונו היה מבהיל. רבינו קיים: 'בְּאַהֲבָתָה תִּשְׁגָּה תְּמִיד' (משלי ה', י"ט) כפי דרשת חז"ל. אבל הוא לא רצה לשמוע לעצת הרופאים, לעזוב את מקום חיותו, בטענה כי: 'מה שווים חיים בלי תורה?! הרי הם כחיי בהמה!'".

כָּל מֵה שֶׁ' עוֹשֶׂה - הַכֵּל לְטוֹבָה

נסיעה הוא שמע קול סירנה מאחוריו. הוא הסתכל וראה שוטר אחריו. נעשה לו 'שחור בעיניים'. הוא התרגז מאוד והתחיל לטעון כביכול כלפי הקב"ה ואמר:

"ריבונו של עולם, אני לא מבין מה קורה פה! נתתי הלוואה לאחד מבניך שביקש ממני הלוואה. מלכתחילה לא רציתי להלוות לו אבל לבסוף לנוכח הפצרותיו המרובים, הסכמתי והלוויתי לו תוך כדי שאני מאמין לו לדבריו שבסוף השבוע הוא יחזיר לי את הכסף. בסוף הוא לא עמד בדיבורו ולא החזיר לי את הכסף. כך נמשך הדבר שנתיים".

"היום כשהוא הודיע לי שהוא רוצה להחזיר לי רק חמשת אלפים דולר בתנאי שאני מוחל לו על יתרת החוב, גם כן הסכמתי, האם מגיע לי לקבל כעת קנס מהשוטר? למה אתה עושה לי כך?".

הוא ישב נרגז ונעצב. השוטר ניגש לחלון הרכב והתחיל לצעוק עליו: "אתה משוגע? כך נוסעים? אתה נוסע כמו מטורף!". הנהג אמר לו: "אני רוצה לספר לך סיפור". הוא סיפר את כל מה שאירע עימו והסביר שהוא נוסע במהירות כדי לגבות את החוב ולנסות להציל לפחות חמשת אלפים דולר.

הוא התחנן אל השוטר שיתן לו להמשיך בדרכו כי אחרת הוא יאחר את המועד ויפסיד גם את החמשת אלפים דולר האלו. השוטר התחיל לצחוק ואמר לו: "הסיפור מאוד יפה, אבל מכיוון שנסעת כמו משוגע אתה חייב לקבל קנס".

הנהג שאל את השוטר: "אתה לא מאמין לי?". השוטר אמר לו: "לא". הנהג אמר: "אתה יודע מה, תבוא עמי לבית הלווה ותראה בעיניך שאני צודק".

השוטר אמר לו: "כך אתה אומר? אני עושה איתך עסק. אני נוסע איתך כעת. אם אראה שדיברת דברי אמת, אני לא אתן לך קנס, אבל אם אראה ששיקרת, אני אקח אותך למעצר". הנהג הסכים.

השוטר אמר לו: "תבוא אחרי, אנחנו נגיע לשם במהירות". השוטר התחיל לנסוע תוך כדי שהוא מדליק את האורות של הרכב המשטרתי והנהג שלנו נוסע אחריו.

הם נסעו במהירות גבוהה. כמה דקות לאחר מכן הם כבר היו בבורו-פארק ליד ביתו של הלווה. הם החנו את הרכבים ולאחר מכן שניהם עלו ביחד לביתו של הלווה.

הם נקשו בדלת. הלווה פתח את הדלת והוא מגלה כי המלווה עומד שם עם שוטר. הוא נהיה חיוור והתחיל לרעוד מפחד. הוא אמר למלווה: "טוב, הבנתי, תן לי שתי דקות ואני מארגן לך את הכסף שאני חייב לך". לאחר כמה דקות הוא יוצא אליהם מביתו ונותן למלווה עשרת אלפים דולר במזומן...

להלן סיפור מופלא ביותר המעובד מתוך 'נועם שיח' - שיחות הגה"צ רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אבד"ק סאנטוב לייקווד. יש בסיפור זה כדי ללמד אותנו שגם אם אנחנו לפעמים לא מבינים מדוע בורא עולם מביא עלינו דבר כזה או אחר, עלינו לדעת שהכל הוא לטובת האדם, כפי שניתן לראות מהסיפור הבא:

איש אחד התקשר לַחֲבֵרוֹ ואמר לו שהוא צריך בדחיפות הלוואה של עשרת אלפים דולר. הוא שאל אותו אם הוא יכול להלוות לו את הסכום ולתת לו את הכסף במזומן. חֲבֵרוֹ ענה: "לתת לך סכום גדול כזה במזומן מאוד קשה לי, תן לי לחשוב על כך". הלה לא הרפה ממנו, וביקש בכל לשון של בקשה שהוא צריך אותם בדחיפות כי יש עסקה והוא צריך את הכסף לצורך כך.

החבר שאל אותו: "מתי תפרע לי את ההלוואה?". החבר השיב לו שבעז"ה עד סוף השבוע יפרע את החוב. המלווה שאל: "אתה מבטיח לי?". החבר ענה: "כן". הלווה לו את הסכום הגדול של עשרת אלפים דולר.

בסוף השבוע כשהמלווה ראה שהחוב לא נפרע הוא התקשר ללווה ושאל: "מה עם ההלוואה?". הלווה אמר: "תן לי עוד שבוע". הוא הסכים לדחות את מועד הפירעון לעוד שבוע. כעבור שבוע עדיין הלווה לא שילם. הוא התקשר שוב ושאל: "איפה הכסף שלי?".

הלווה ענה: "אין לי כעת, כשיהיה לי אפרע לך". כך עבר חודש ועוד חודש. בכל פעם שהיה מתקשר הלווה ענה לו: "כשיהיה לי, אני אפרע את ההלוואה". שנה עברה מתאריך ההלוואה והכסף איננו. אחר כך עברו שנתיים מאז ההלוואה, והלווה משתמט שוב ושוב.

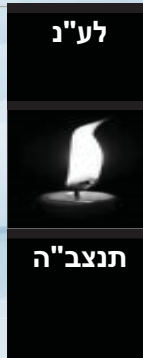
יום אחד הלווה מתקשר ואומר לו: "יש לי כעת בשבילך חמשת אלפים דולר במזומן. אני יכול לתת לך את הסכום הזה בתנאי שאתה מגיע אלי עד 15 דקות. המלווה גר בויליאמסבורג ואילו הלווה בבורו-פארק. לכן אמר לו שיצא מיד לדרכו להיות אצלו תוך 15 דקות.

אז הלווה הוסיף ואמר שנותן לו את הכסף בתנאי שהוא מוחל לו על יתרת החוב של חמשת אלפים דולר. המלווה חשב לעצמו: "מה אני יכול לעשות, אין לי ברירה אחרת. בין כך לא אראה את הכסף ממנו".

הוא אמר שהוא מסכים ומוחל לו על החמשת אלפים דולר והוא יוצא מיד לדרכו לקבל את החמשת אלפים שהוא רוצה להחזיר לו.

המלווה נכנס מיד לרכבו. מכיוון שרצה להספיק להיות אצל הלווה בזמן הוא התחיל לנסוע מהר מאוד. לאחר מספר דקות

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	ולד יחיא בן יוסף ז"ל
פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברוך דב ז"ל
יצחק יצחק בן רחל ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל	אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	דוד בר חסיבה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	חוה בת יעקב צבי ע"ה
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	יצחק בן מישא אסתר ז"ל
אביגדור בן ג'ולי ז"ל	יוסף בר סעדה ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
רחל רפאל בת השת ע"ה	שלום בן אסתר ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל
מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	דוד יצחק בן פרח ז"ל
פיבי מלכה בת מזל ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	גורג'יה בת נעימה ע"ה
נעמי בת כותן ע"ה	אילנה (מחורזה) בת שרה ע"ה	אליאור בן פרידה ז"ל
משה בן רוזה ז"ל	מאיר בן נעמי ז"ל	שושנה בת נעמי ע"ה
סעדה בת בסה ע"ה	שפרה בת פסיה ע"ה	בנימין בן דב ז"ל
בתיה (מרדה) בת שמחה ע"ה	שרה גבריאלית בת נאוה ע"ה	כל נשמות עם ישראל

לע"נ

תנצב"ה

הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל
שמואל בן רבקה ז"ל
רפאל בן אסתר ז"ל עזרא בן כאתון ז"ל
יצחק בן חביבה ז"ל
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל
קאסאש בת דג'יטו ע"ה
סוליקה בת עישה ע"ה
שרה בת נרקיס ע"ה
יעקב בן סלימה ז"ל
ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה
יהודה בן סעידה ז"ל
עפאת בת השת ע"ה
חיים חמוטל בן רינה ז"ל
ישראל בן חיים משה גרשון ז"ל
נעימה בת שרה ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל
רחמים בן רחל ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
ר' עולילאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
יצחק בן אסתר ז"ל
יצחק בן פנינה ז"ל
חי יזי בן קלרה ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
אסתר בת נעמי ע"ה
ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל
אורה בת נעימה ע"ה
מישא אסתר בת זהרה ע"ה
מסעוד בן יקוט ז"ל
רחמה בת מסעודה ע"ה
סעידה בת תופחה ע"ה
אליהו בן חיים משה גרשון ז"ל

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

לזכות
רבי
אברהם
בן ר' יהואל
שיחי
ולכל
משפחתו
הצלחתה רבה
ורוב נחת
מכל יוצאי
הלציו

שבת קודש כג תמוז תשפ"ה: ירושלים: 7:09 תל-אביב: 7:24 חיפה: 7:17 מוצאי שבת: ירושלים: 8:25 תל-אביב: 8:28 חיפה: 8:29 ר"ת: 9:01

פרשת פינחס

תפלה על הזולת

תפלה ובכיה על צרת הכלל...

בתפילותיו הזכות של כ"ק האדמו"ר מאוסטרובצה – רבי מאיר יחיאל האלשטוק זצ"ל, היה בוקע רקיעים. בזמנים שהעולם היה צריך ישועה, האריך בכל תפלה כשלוש שעות, והתפללות בבכיות נוראות ובהתמרמרות הנפש כבן המתחטא על אביו.

פלגי מים ירדו עיניו על השבר הגדול בימי מלחמת העולם הראשונה. כאשר בא אליו החסיד ר' יצחק בוימינגר, באותם ימים, להזכיר את פלוני בצרתו, התחנן הרבי לעומתו: אנא הניחה לי. כלל ישראל טובע בים של צרות, ואין בנפשי עוז להתפלל כעת על מצוקת היחיד!

מרבצי תורה מעולם החסידות

תפלה במסירות כנגד האויבים...

בשנת תשכ"ד התרבו ותכפו תקריות עם האויבים בגבול ישראל. באחת הלילות נעל הצדיק רבי שלמאן מוצפי זצ"ל את דלתות בית הכנסת, לבל יכנס איש מבחוץ, והזהיר לכל הנמצאים שלא יספרו לאיש מהנעשה פה. הכל לבשו עמו שק על בשרם. הוא פתח את שערי ההיכל וקרא בבכיה "ידידי הגדול". אחר כך ערך בבכי וזעקה את "חרם הכלבו" כנגד צוררי ישראל וקרא בקשות מכת"י שבידו. כל המשתתפים היו שרוים בזעזוע ופחד.

למחרת חלה רגיעה בגבולות והמתח הבטחוני פג. ימים אחדים לאחר מכן נפל רבי שלמאן למשכב. משקם מחוליו אמר למקורביו: באותו לילה מסרתי נפשי והתאמצתי בתפילות יותר מידי מעבר לכוחותי, לכן חליתי **עולמו של צדיק**

להתפלל ולבקש רק מהשי"ת...

מעשה באחד ממקורביו של הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל שניגש אליו ותינה בפיו את מצוקותיו הרבים, את מכאוביו וסבלו. אמר לו רבי שלמה זלמן בקול רך ובחיבה: "אני מעולם לא פרטתי את צרותי ואת תחלואי בפני בני אדם. כאשר כאב לי משהו, או כשהרגשתי מצוקה, או כשהפריע לי דבר כל שהוא, הייתי עומד ומתפלל להשי"ת שיטיב עמי..."

גאון ישראל ותפארתו

להתפלל ולבקש רחמים על היחיד ועל הרבים הזקוקים לישועה!

נלמד מהפסוק: **פינחס בן אלעזר... ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי** (פרק כה-יא) ובגמרא (סנהדרין פב): **מבואר מעלתו הנשגבה של פנחס, שכאשר הרג את זמרי, נכנסו שבטו להרוג את פנחס. מה עשה הקב"ה? שלח מלאך והשחית בעם [כדי להסיר בני שבטו של זמרי שלא יהרגו לפנחס] כיון שראה פנחס את הנגף, עמד והיה מתפלל שנאמר: "ויעמד פנחס ויפלל ותעצר המגיפה". שעשה פלילות עם קונו וחבטן לפני המקום. אמר לפניו, רבונו של עולם, על אלה יפלו כ"ד אלף מישראל! מכאן נדון ק"ו בעצמנו: אם פנחס שהיה שרוי בסכנה מאותם אנשים שביקשו את נפשו ובכל זאת התפלל להצלתם. על אחת כמה וכמה שיש על כל אחד מישראל להרגיש בצרתו של הזולת [שהוא ערב לו] ולהתפלל לישועתו.**

על כוחה הגדול של תפלה מתוך צרה, כתב רבינו בחיי ז"ל [ע"פ "ויזעקו ותעל שועתם אל האלוקים" (שמות ב-כג)] את הדברים הבאים: "מרוב שצעקו אל ה' מן העבודה קיבל תפלתם... ללמדך שאין תפלתו של אדם שלימה כאותה שהוא מתפלל מתוך הצרה והדוחק שהיא יותר מקובלת והיא העולה לפניו יתברך. וכן תמצא ביונה הנביא ע"ה שאמר "בהתעטף עלי נפשי את ה' זכרתי ותבוא לפניך תפילתי"... הבטיח הנביא שהתפלה שהיא מתוך הצער ועטיפת הנפש היא הנכנסת לפניו אל היכל קדשו יתברך."

ומוסיף רבינו בחיי את הלחץ לדורינו: "ואפשר לומר כי הפרשה הזאת היא רמז לגאולתנו זאת העתידה שהיא תלויה בתשובה ובתפלה, כי כן בגאולת מצרים חזרו בתשובה והתפללו אל ה' העונה בעת צרה ונתקבלה תפלתם ובא להם הגואל מיד, ועל כן סמך לו "ומשה"... לרמז כי ביאת הגואל תלויה בתשובה ובתפלה."

הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל הוכיח (באגרות משה יו"ד ח"ד סי' נא) שגם לאנשים פשוטים יש כח רב בתפלתם, שהרי מצות ביקור חולים חובה היא על כל אדם מישראל אף לאנשים פשוטים שמצד הבנתו וסברתו לא היה שייך שיקבל הקב"ה את תפלתם, ובכ"ז הרי עיקר המצוה [בביקור] היא מה שמתפללים על החולה כשמבקרים אותו. וממילא מוכרחים לומר שתפלת כל איש באשר הוא ואפילו מי שלא נזהר כ"כ מחטאים גם כן מועילה תפלתו.

באחת הדרשות שנשא **הגר"י גלינסקי זצ"ל** שאל: כתוב בתורה במלחמת מדין שמשו רבינו בחר שלושת אלפים איש מכל שבט, וחילק אותם לשלוש קבוצות. שליש, כלומר, אלף אנשים לקח אל הקרב ממש, אלף אנשים לקח כדי לשמור על הכלים, כלומר, לשמש את הלוחמים, ואילו אלף נוספים גייס כדי שיתפללו על הלוחמים.

ויש לשאול: הרי היו כל כך הרבה "גימלאים" בשבט, וא"כ למה בחר משה מתוך שלושת האלפים הצעירים שגייס לצבא, אלף שיתפללו... ומדוע שכל זקני השבט לא יתפללו? והרי גם כל שאר העם יכל להתפלל, ואילו האלף שגייס משה, לכאורה "מיותרים"?

אלא - הפטיר רבי יעקב - מכאן לומדים שרצה משה רבינו להראות וללמד ששקולה התפלה בדיוק כמו הלחימה עצמה... ורואים כמה גדול כוחה של תפלה לנצח בקרב לא פחות מהלוחמים עצמם, וצריך לייחד לשם כך את האנשים.

הדפסת והפצת העלון השבועי "איש לרעהו" פרשת פנחס, הפועל למען הזולת נתרמו באדיבות יו"ר ומנהל "הליגה למלחמה בשחפת ובמחלות ריאה בישראל - ירושלים" - ע"ר, לעילוי נשמתה של מנהלת הליגה מרת הדסה אסתר זיסל בת יעקב ישראל סוקוליק-סמית ע"ה. הקדישה את חיה לטובת הזולת, הן בריפוי מחלות ריאה והן במניעתן, במסגרת הליגה למלחמה בשחפת. גייסה כספים מקרנות צדקה עבור משפחות נזקקות שנפגעו בעקבות מחלות ריאה. לרגל יום השנה, נפטרה ביום כ' תמוז תשס"ה, ת.נ.צ.ב.ה.

הרב נפתלי אלימלך בן שרה: ב"ה יש שיפור בבריאות אך עדיין צריך תפילות לרפו"ש, יש"כ

מעשה קנאות לכבוד השי"ת גורם להרבות שלום בעולם ולא מחלוקת!

נלמד מהפסוק: "הנני נותן לו את בריתי שלום" (פרק כה-יב)

ואמרו חז"ל בגמרא: אמר לו הקב"ה למשה, הקדים לו שלום שנאמר הנני נותן לו את בריתי שלום (סנהדרין פב:). ועל הנאמר בפסוק: "תחת אשר קינא לאלוקיו" (כה-יג) כתב הספורנו: מאחר שרב את ריבי, גם אני אצילה מכל מיני ריב והתנגדות והיה לו שלום מדה כנגד מדה.

רק עניי אמיתי מסוגל לקנא קנאת ה', וכפי שכתב רבינו בחיי ז"ל (בספרו חובת הלבבות-שער הכניעה) כי מדרד הענוה להיות מקנא לכבוד השי"ת. ומדוע? משום שמי שאינו עניו וחש הוא לכבוד עצמו, אינו מעיז לקנא לכבוד השי"ת כי ירא הוא פן ילעגו לו ויבזו אותו על קנאותו.

וכפי שאכן אירע לפנחס שאחרי שעשה מעשהו החלו השבטים מבזין אותו ולומר: הראיתם בן פוטי זה שפיטם וכו' כדברי חז"ל (סנהדרין פב:). ואולם פנחס, מגודל ענוותנותו, לא ראה לנגד עיניו אלא כבוד שמים בלבד ולא חש כלל לכבוד עצמו, ולכן היה מסוגל לקנא קנאות ה'. עכ"ד.

כי על כן, זהו מהותו של קנאי שאין לפניו אלא כבוד השי"ת בלבד! הנה דברים שכתב הרמח"ל ז"ל (במסילת ישרים פרק יט): "מי שאוהב שמו יתברך לא יכול לסבול ולראות שיחללו אותו ח"ו ושיעברו על מצוותיו. והוא מה שאמר שלמה (משלי נח) "עוזבי תורה יהללו רשע ושומרי תורה יתגרו בו". כי אותם שמהללים רשע ברשעתו ולא יוכיחו על פניו מומי, הנה הם עוזבי התורה ומניחים אותה שתחלל ח"ו. אך שומריה המתחזקים להחזיקה ודאי שיתגרו בהם ולא יוכלו להתאפק ולהחריש". עכ"ל.

אשר על כן, מעשה הקנאות לא להנות ממנו ניתנה ובוודאי לא לכבוד אישי ניתנה, אלא רק למנוע חילול ה' ולהרבות כבוד שמים בלבד. ידועים דברי חז"ל (תענית ח.) בעתיד שואלים את הנחש מה הנאה יש לך. "אם ישך הנחש בלא לחש ומה יתרון לבל הלשון"? כך צריכה להיות אופי הקנאות: כנחש! ללא כל הנאה וחשבון אישי, אלא כולה לכבוד השי"ת בלבד! וכאמרת חז"ל (יומא כג.) "כל תלמיד חכם שאינו נוקם ונוטר כנחש" היינו שקנאותו כנחש ללא הנאה.

הקנאות היא אמנם ענין נשגב ונעלה מאוד. אך אומרים גדולי התורה והמוסר, שצריכה הקנאות להיות עפ"י התורה. ורק לאחר שרכש הקנאי את כל המדות הטובות או-אז יכול להתרכז במדת הקנאות. אמר על כך הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל: תפלת אשרי מסודרת לפי סדר א-ב, ומדוע? אלא כדי ללמדנו שלא לקחת מיד את המדה של "ואת כל הרשעים ישמיד" שהוא האחרון בסדר ה"א-ב" של "אשרי", אלא תחילה יש להיות "טוב לכל" ו"רחמיו על כל מעשיו" ורק אחרי אלו אפשר להגיע לפסוק "ואת כל הרשעים..."

על מעשה קנאותו של פנחס אומרים חז"ל במדרש: "אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו". ולכאורה צ"ב: מה הרבותא בכך, וכי יש מצוה שאין עליה שכר? באורים שונים נאמרו בזה. ואמנם לפנינו ביאורו המקורי של הגאון רבי יעקב ניימן זצ"ל. וכך כתב (בספרו דרכי מוסר):

למען האמת, מי שמבקש שכר בעד קיום התורה והמצוות, דומה לתינוק, או שוטה, שנותנים לפניו דבר טוב לאכול, לבריאותו ולהנאתו אך הוא מפני שאין לו שכל, אינו רוצה לאכול עד שיתנו לו פרס, שהרי מי שהוא בר-דעת לא צריכים לשלם לו כדי שיאכל מאכל טוב. אלא אדרבה, הוא זה שמרגיש חובה בנפשו לתת תודה למי שנותן לו דבר טוב לאכול.

כך מי שמקיים את התורה והמצוות כראוי, מרגיש טעם ועונג שאין כמותם. וכמו שאמר דוד המלך ע"ה. "מתוקים מדבש ונופש צופים". ואם כן, מה מקום יש לבקש עוד מהקב"ה שכר על כך. ואם למרות הכל אין אדם רוצה

מלחמה עם עוקרי הדת...

בעל החתם סופר ערך בשעתו מלחמה קשה עם עוקרי הדת. היה קיצוני וחריף במלחמתו ורדף אותם בשצף קצף ללא רחם. פעם שאלוה: ילמדנו רבינו, הרי מטבעו ידוע כאדם נח ומטיב לבריות רחמן ולב טוב ומדוע במלחמתו עם עוקרי הדת מופיע הוא כקנאי ונוהג בכל חומר הדיון?

השיב החת"ס: על הפסוק (בפרשת בלק) "ויתיצב מלאך ה' בדרך לשטן לו" אומר רש"י: מלאך של רחמים היה. ולכאורה קשה, למה שלח אליו הקב"ה דוקא מלאך של רחמים, וכיצד הפך מלאך רחמים לשטן?

אלא התשובה: דוקא זה שהוא בעל הרחמים על ישראל, ראוי להלחם עם בלעם. כי מגודל רחמנותו על ישראל ומעורב רצונו לשמור עליהם ולהצילם ממנהיגים רעים ומבעלי טובה מסוכנים, לא יחוס על הצד שכנגד וירדפם עם חרמה. דוקא מידת הרחמנות והאהבה לעם הפוכים אותם לקנאים ולהבים וללוחמים קיצוניים.

עפ"י עיטו"ת

"עם בחורי ישיבה אסור להתחיל..."

בעיירה ראדין היו פורקי עול שהוציאו כתב-עת ובו הפיצו דעות כפירה ואפיקורסות. התארגנו קבוצה מבני הישיבה בראדין לקנאות קנאת ה' ולבער את הרע מקרבם. הם טיכסו עצה כיצד לפעול עד שהגו רעיון: באחת הפעמים שהיה אותו כתב עת בדרך להפיצו, הקדימו הבחורים בשעת לילה מאוחרת טרם הפצתו, וקפצו דרך החלונות של בית הדפוס, רוקנו מתוכו את כל החומר המודפס, והוליקוהו אחר כבוד אל התנור שבפאתי הישיבה. שם הבעירו את כל העיתונים.

אלא שעם כל רצונם הטוב, לא זכרו הבחורים שלא להשאיר עקבות... ולפיכך למחרת מיהרו אותם פורקי עול אל הכתובת החשודה - תלמידי ישיבת ראדין, ומשפתחו את התנור מצאו שיריים... ונודע הדבר

מיד החישו הפררחים צעדיהם ובאו לפרוק זעמם בביתו של ראש הישיבה - **החפץ חיים**... נכנסו קבוצה מהם ואחד מהבריונים פתח פיו בדברי חוצפה כנגד החפץ חיים. לתדהמתם, בו ברגע - תוך כדי חירופיו וגידופיו - מיד נכנסה בו רוח שטות והחל להשתגע לעיני כל, ובשגעונו יצא מן הבית, הרחיק לכת עד שפת הים, שם עלה על אוניה כלשהיא והטביע עצמו למוות. ותהום כל העיר.

מעשה זה היה לשיחת היום בין הבריות. התהלכו שמועות שונות ומשונות אודות התרחשות המאורע, והנה בעיתון חילוני שיצא באותה תקופה בוורשא, התלונן הכתב על החפץ חיים ושאלה זדונית: הרי החפץ חיים חיבר ספר על הלכות לשון הרע. והרי כולם יודעים שהחפץ חיים מעורר על הצורך באהבת איש את רעהו. אם כן, הכיצד זה קילל החפץ חיים את האיש ההוא שישתגע וימות?!

כאשר נודע לחפץ חיים מה שטוענים נגדו, צוה לאחד האברכים לכתוב מכתב תגובה והורה לו את שעליו לכתוב מילה במילה והוא חתם מלמטה. וכך נכתב במכתב שהתפרסם אז בכל תפוצות ישראל בארץ ובגולה:

"מה שהם אומרים שקיללתי אותו - זה שקר! מימי לא קיללתי יהודי!!! אבל סוף המעשה שהשתגע, ואחר כך נאבד מן העולם - זה אכן אמת ויציב! וזאת למען ישמעו ויראו, שעם בחורי ישיבה אסור להתחילו".

הלמות עמלים - ח"ב

"בקנאו את קנאתי בתוכם..."

סיפר הגראי"ל שטיינמן זצ"ל: באחד מימי השישי נערכה בעירו של הרמ"א זצ"ל חתונה של פורקי עול. כאשר נוכח הרמ"א לראות כי זמן כניסת השבת מתקרב, והללו ממשיכים בחגיגתם, שלח להתרות בהם כי אם לא יפסיקו את נגינת התזמורת אזי רע וומר יהיה גורלם.

בעלי השמחה לא שעו לאזהרותיו של הרמ"א והתזמורת המשיכה לנגן בכל עוז. שפתותיו של הרמ"א לחשו דבר-מה ולפתע פתאום נעה האדמה ומקום החתונה החל לשקוע! שנים רבות לאחר מכן עוד הגיעו אנשים לחזות בשקע הפלאי שנוצר באדמה...

הלמות עמלים

לזעוק "דבר הנשמע"...

כל מעשה קנאות או מחאה שקל **החזון איש** לגופו של ענין, עפ"י דעת תורה צרופה. מעשה שבאו קבוצת עסקנים אל החזון איש וביקשו שייצא במחאה חריפה על נושא מסויים שלדעתם רק מחאתו תועיל. אך החזון איש התנגד.

לאחר שהעסקנים הרבו להפציר בו שאל אותם: "מדוע אין אתם עצמכם יוצאים במחאה גלויה?" השיבו לו: "לנו אף אחד לא ישמע". השיבם החזון איש מניה וביה: "אם אף אחד לא ישמע לכם, למה שאני אשמע"...

פאה"ד

"מעשה הנובע ממדות רעות"...

באחת התקופות עמדה על הפרק שאלה הלכתית ציבורית שהעסיקה רבים. נתפרסמה אז דעת אחד הדיינים להקל בזה. אותו דין היה מתפלל דרך קבע בכותל המזרח של ישיבת פוניבז'. דעתו זו של הדיין לא היתה "מקובלת" על כמה מבני הישיבה. וכאשר בא להתפלל בשבת בישיבה, קם אחד מהם והביע בקול דברי מחאה נגדו.

כשנודע הדבר למשגיח-הגה"צ **רבי יחזקאל לוינטשיין** זצ"ל זעק על כך בשיחתו הקרובה: "שפכו דמו של דין מישראל בקרב קהל ועדה. ואמרו חז"ל שהמלבין פני חברו ברבים כאילו שופך דמים. שמא תאמרו שעשה זאת מחמת קנאות של "הוכח תוכיח", שקר הוא, אין זה אלא אחיזת עיניים. אין הדבר נובע מיראת שמים אלא שורשו ממדות רעות!"

והמשיך המשגיח: "בוא נשאל את אותו בחור, בשעה שאתה עצמך נכשל בעבירה, האם אתה צועק על עצמך בתוכחת מוסר כפי שעשית לאותו דין. וודאי שלא! על פשעיך שערי תרוצים לא ננעלו, ואילו על חטא הזולת אתה צועק בפרהסיא. מה מסתתר מתחת להנהגה סותרת זו? רק מדות רעות!"

אלופינו מסובלים

מה עומד מאחורי ה"הזדעקות"...

מעשה בעסקן שהיה "מזועזע" מפירצה נוראה בחומת השבת. הוא נכנס נסער כולו לחדר של **הגראי"ל שטיינמן** זצ"ל וטען בחום כי יש למחות ולהפגין ולזעזע את אמות הסיפים על הפירצה...

הרב שטיינמן שהכירו, שיער מיד מה מקור הלהט ומה עומד מאחרי ההזדעקות. שאל אותו: "איכפת לכם מכבוד השבת?" "וודאי!" קרא הלה. "ואתם משתמשים בגנרטור בשבת?" חקר הרב שטיינמן וכבר חזר לעיין בספרו ולא המתין לתשובה שלא באה...

מפי השמועה

לקיים את התורה אלא רק בתנאי שישלמו לו, זהו סימן שאין לו דעת כלל.

אכן כל זה בכל מצוות התורה. לא כן במעשה הקנאות שקינא פנחס. בזה היה אסור לו לפנחס להנות הנאה כלשהי ממעשה המצוה שעשה, שכן אם היתה לו הנאה, היתה המצוה נהפכת לו לעבירה. כדברי **רבינו יונה** ז"ל (בשע"ת שער ג) כי בעיקרון פרסום החנפים וכו' עבירה היא, אלא שהותרה בשעת חילול ה', והיא עבירה לשמה. ואולם היתר זה אינו אלא כשהוא מתכוון לשמה, בתכלית הטהרה, אבל אם גם הוא חוטא, נמצא שאין פירסומו נובע מכוונה טובה, ומכיון שכך, לא הותר לו, ולעוון יחשב לו.

נמצא, כי ה"לשמה" של עבירה אינה רק מעלה, אלא תנאי עיקרי ועיכוב בקיום העבירה. ופגימה קלה ביותר מעכבת בזה. דדוקא אם נעשית לשמה, אז ה"לשמה" מכשיר אותה, אבל אם יש בדבר גם הנאה קלה אין הכשר בדבר, ובלי הכשר, יש כאן עבירה כפי שהיא.

מעתה, מובן מדוע דוקא אצל פנחס נאמר "בדין הוא שיטול שכרו". משום שהוא לא הרגיש כל הנאה ממעשהו. שכן אם היה נהנה, הרי זו לא היתה מצוה אלא עבירה, כאמור, ומכיון שעשה מעשהו רק לשם שמים, ללא כל הרגש הנאה, לכן בדין הוא שיטול שכרו.

הטבה בעין יפה

להתחסד ולהיטיב עם הזולת בעין יפה אף לפני משורת הדין!

נלמד מהפסוק: "ויסמוך את ידיו עליו ויצוהו" (פרק כז-כו)

וכתב רש"י: בעין יפה, יותר ויותר ממה שנצטוו, שהקב"ה אמר לו "וסמכת את ידך" והוא עשה בשתי ידיו ועשאו [את יהושע] ככלי מלא וגדוש ומלאו חכמה בעין יפה. כיוצא בזה דרשו חז"ל: "טוב עין הוא יבורך" – זה משה שאמר לו הקב"ה "וסמכת את ידך" והוא סמך בשתי ידיו.

והובא בספר מעלות המדות: "וכן מצינו [במשה רבינו] שברך את ישראל בעין יפה ובנדיבות כענין שנאמר ה' אלוקי אבותיכם יוסף עליכם ככה אלף פעמים ויברך אתכם כאשר דיבר לכם". ומהי הנדיבות? שיהיה אדם ותרן בממונו לעשות ממנו צדקה וגמילות חסדים, ושיהא נושא ונותן עם הבריות באמונה, ומוותר להן משלו, ואינו לוקח משלהן כלום. כמו שאמרו חז"ל (ב"ב טו): על איוב שוותרן בממונו היה עיי"ש.

שח כ"ק האדמו"ר רבי חנוך מאלכסנדר זצ"ל, כי מדה זו של "עין טובה" מצינו גם אצל הנשיא לבני נפתלי, הוא אחירע בן עינן, שנמנה אחרון בפרשת קרבנות הנשיאים. ומדוע? משום שהיה נוהג בעין טובה, כפי שמרמז השם "בן עינן" ונתן רשות לשאר הנשיאים להקדימו ולהקריב לפניו, זאת אף שלא היה האחרון בשבטים וממילא נשיאו לא היה צריך להיות האחרון בהקרבת הקרבנות.

אדם המתחסד עם הבריות מתוך נדיבות ועין טובה, מוכיח כי מצטיין הוא בשלל המדות הטובות כי עין טובה הוא היסוד המלמד על הכל הכלל. ולכן בדק אליעזר עבד אברהם את רבקה דוקא במדת הנדיבות והעין הטובה. הוא שנרמז בפסוק (בראשית כד- מט) "ואבוא היום על ה'עין"...

לשמוח בטובתו של הזולת...

היתה תקופה שאירעו בה כמה טרגדיות, כשאנשים נפטרו בדמי ימיהם רח"ל והותירו אלמנות ויתומים רכים. שאלו אז את הגאון **רבי שלמה זלמן אויערבאך** זצ"ל על מה חרון אף הגדול הזה? מה צריך לתקן ובמה להתחזק כדי לעצור את המלאך המשחית?

השיב רש"י: "יש לנהוג בעין יפה ולא בצרות עין! אם השכן מבקש להוסיף חדר כי משפחתו גדלה, תפרגנו לו. אל תהיו צרי עין! תסירו התנגדויות ותחתמו בעירייה שאתם מאפשרים לו את הבניה..."

ומעשה בחסיד גור שבא להתייעץ עם רבו **כ"ק האדמו"ר מגור בעל הפני מנחם** ושאלו איזה דירה הוא מייצע לקנות. תשובתו של הרבי היתה: תטייל ברחובות קריה ותביט על דירות התושבים. בנין שתראה דירה בנויה על הגג, בבנין זה תקנה את דירתך.

למראה פליאתו של החסיד, הסביר הרבי: כשיש דירה על הגג זהו סימן שלשכנים המתגוררים בבנין ישנה עין טובה והם מוכנים לאפשר לשכנים להרחיב דירתם. במקום שיש עין טובה מצד הדיירים, גם הקב"ה משפיע שם ברכה בעין טובה.

עוד ידוע המעשה שאירע עם הגה"צ **רבי אברהם נח פאלי** זצ"ל שפעם אחת תוך כדי אמירת וועד מוסרי בביתו, נתקף בקוצר נשימה מחלת האסטמה ממנה סבל. הוא יצא לשאוף אויר ומיד חזר שמח ונינוח בנשימה רגילה כאילו דבר לא אירע, כשהוא מסביר: כשיצאתי לרחוב, ראיתי שהשכן סיים לצקת את הגג לדירתו, שמחתי כל כך בטובתו עד שמיד זה השפיע עלי לטובה והתחלתי להרגיש טוב...

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

סיפורים קטנים על אדם גדול [2]

להספיק לסחוב קרשים ועצים לכבודה המדורה שתקיים בלילה.

השמועה הגיעה לאוזניו של המנהל שהבהיר להם שלפי כללי החיידר, לא יוכל לאפשר להם לצאת מוקדם!

אבל - הוסיף. מכיון שהוא מבין את הצורך שלהם לארגן את המדורה, הוא מתחייב שמיד בתום הלימודים הוא בעצמו - המנהל! - ילך איתם ביחד ויעזור לסחוב את הקרשים ולהקים את המדורה!

וכך הוזה...

* * *

במשך שנים (!) התאמץ להקים את בית הכנסת 'בני הישיבות' בשכונה, ומתוך מסירות של ממש - הן מהבחינה הכספית והן פיזית.

למרות זאת, מיד כשעלתה המשימה בידו הוא "נעלם" מהשטח, כשהוא לא עוזב את המניינים הקבועים שלו בבית הכנסת 'עזרת תורה'.

רק מעטים יודעים עד כמה תרם תרומה מכרעת להקמתו של בית הכנסת.

הצניעות הייתה הסמל שלו. מסיבה זו לא הסכים להזמין עבור החיידר לוגו רשמי מפואר - כמקובל. או מעטפות ממותגות.

נסע תמיד באוטובוסים, למרות שלא פעם ממש הפצירו בו שיקח מונית לא הסכים לשמוע על הרעיון בשום פנים ואופן.

התירוץ "הרשמי" שלו היה שבאוטובוסים יש לו זמן נינוח לשמוע שיעורי תורה באמצעות הנגן...

* * *

באחת השבתות פנה אליו ידידו הקרוב רבי יצחק זיו שליט"א ושיתף אותו במידע אודות ילד שזקוק לאבחון ועזרה.

הוא לא התמהמה. לא המתין ליום ראשון - ואף לא למוצאי שבת. כבר במהלך השבת עצמה ביקש שיקראו אליו את הילד, שוחח איתו ועמד על הנקודות בהן הוא נזקק לעזרה.

עולה על כולנה הייתה מידת "מעביר על מידותיו" שהייתה בלתי נתפסת. דווקא בתחום זה ניתן רק לגלות טפח ולכסות כמה וכמה טפחים. לא פעם עלה לו הדבר בכוחות נפש מרובים, עד שהסובבים לא הבינו כיצד הוא מסוגל להעביר על מידיו עד כדי כך!

שמועה הגיעה לאוזניו של הרב ניסן בורשטיין זצ"ל - מנהל תלמוד תורה 'הפץ חיים' בירושלים: מנהל ת"ת מקבל תשלום מ"רשם" של ישיבה כדי שיעביר אליה בחורים טובים!

הוא הוכה בהלם של ממש.

הישרות שלו הייתה כפלס, ללא נטיה בכה-זה מן האמת.

מרוב תדהמה פרץ בבכי, ובמשך דקות ארוכות לא הצליח להתאושש מהמחשבה שישנם כאלו שמעדיפים את טובתם האישית על פני טובת התלמיד.

לא בכדי העיד ראש ישיבה של אחת המובחרות: 'כאשר רבי ניסן אומר לי על תלמיד שהוא מתאים לישיבה שלי, אני סומך עליו בעיניים עצומות ומקבל אותו לאלתר. אני יודע שהוא דואג בצורה כנה ואמיתית לתלמיד, וממילא ההתאמה של התלמיד אלינו וודאי מושלמת!'

* * *

אחד הילדים התקשה בלימודים ולפיכך הוצמד לו אברך שיקדם אותו. אך למרות הקידום, המשיך הילד להתקשות לעמוד במבחנים.

המנהל, שהקושי עימו מתמודד הילד נגע אל ליבו, המציא את ה"פטנט" הבא: ללא ידיעת הילד, היה מעביר לאברך שלמד איתו את המבחנים מראש. כך ידע האברך לכוון את הילד ולהתמקד איתו בחומר הרלבנטי לתשובות במבחן...

זה לא היה סתם "קונץ" (מעשה קונדס) כי אם עצה חכמה שתגרום לילד לחוות "הצלחות", ולהצטייד בביטחון עצמי ומוטיבציה להשקעה בהמשך הדרך!

* * *

הדאגה הכנה לילדים עם צרכים מיוחדים הייתה "בנפשו", כיום כולם כבר עמדו על חשיבות שילובם של הילדים בכיתות רגילות אך בעבר זה היה נדיר ו"לא מקובל".

הוא היה מחלוצי הפועלים בתחום, וכבר בשנה השנייה להקמת הת"ת קיבל אליו ילדים עם צרכים מיוחדים. זה המשך לשנים הבאות, כשהוא משקיע רבות לרווחתם ולצרכיהם המיוחדים ודואג לשלבם כשווים בין שווים.

* * *

ערב ל"ג בעומר.

ילדי אחת הכיתות מתארגנים "להשתחרר" מוקדם, כדי

**היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il**

**קוראים יקרים: אנא אפשרו לנו להמשיך ולהגביר את הפעת המידות הטובות בעם ישראל
לתרומות: 0542538581 02-5671812 אפשר לתרום גם בכרטיס אשראי**

שנה לצאת העלון

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

גיליון מס' 1224

פינחס – מברכין החודש – כ"ג תמוז תשפ"ה – נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

תורה מלשון הוראה הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

האדם צריך מאד להיזהר בכבודו של רועי ישראל וחי' לא לדבר כנגדם.

כאשר החשובים שבעם מכבדים את רועי ישראל, הם גורמים בכך שהפשוטים שבעם יאמינו בהקב"ה. ואולם, אם חלילה וחס, חשובי העם מדברים נגד רועי ישראל, הם גורמים בכך שפשוטי העם ידברו חלילה נגד הקב"ה, וכפי שמבואר במכילתא פ' בשלח על הפסוק "ויאמינו בה' ובמשה עבדו": "כל המאמין ברועי ישראל – כאילו מאמין במי שאמר והיה העולם, וכל המדבר על רועי ישראל – כאילו מדבר על מי שאמר והיה העולם".

המקור בפרשה: "אשר הצו על משה ועל אהרן בעדת קרח בהצותם על ה'" (כו, ט).

פירש רש"י: "אשר הצו את ישראל על משה. בהצותם. את העם על ה'. הצו. השיאו את ישראל לריב על משה".

מדברי רש"י אלה ניתן ללמוד, שדתן ואבירם השיאו את ישראל (שהם החשובים שבעם) לריב עם משה ובכך גרמו לפשוטים שבעם לריב עם ה', כי הרי ידוע שהפשוטים מכונים בשם עם, "אין מלך בלא עם", המשך בעמוד הבא

הוראה למעשה

אדם צריך לקנא את קנאת ה' כשוראה איהו חילול ה' או חילול התורה נעשים.

המקור בפרשה: "בקנאי את קנאתי בתוכם" (במדבר כה, יא).

"ראה איך החזיק לו (בפינחס) ה' יתברך טובה וברית שלום (על כך שקנא את קנאת ה')".

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת: בשעה שיהודי מקנא קנאת ה' כהלכה, ואינו מתירא מאף אדם, ובצירוף למעשה הקנאות הוא מתפלל להקב"ה אזי הקב"ה שואל לשלמו ומביא הצלה לכלל ישראל.

המקור בפרשה: "פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי" (במדבר כה, יא).

אמרו חז"ל: "יורא פנחס" ראה מעשה ונזכר הלכה אמר לו למשה: אחי אבי אבא, לא כך למדתנו בדתך מהר סיני: הבועל ארמית קנאים פוגעים בו. אמר לו משה: קרינא דאגרתא להווי פרוונקא" (קורא האגרת צריך להיות השליח לבצעה). ועוד בענין מעשהו של

הוראה למעשה

האדם צריך לדחוף אצבעותיו לאוזניו ולא לשמוע דבר רע.

המקור בפרשה: "לאוזני משפחת האוזני" (במדבר כו, טז). פירש רש"י: "אוזני הוא אצבון". ורבים תמהו: מה שייכות יש לאילו השמות (אוזני – אצבון)? ושמעתי רמז מוסר, שאמרו רבותינו ז"ל (מסכת כתובות דף ה'): שנבראו אצבעותיו של אדם כיתידות כדי לדחוף לאוזניו שלא ישמע דבר רע. ומכאן שאצבון הוא כמו אצבעון, היינו שידחוף האצבע לאוזן ויאטום אוזניו מלשמוע דבר רע.

נקי הדעת שמואל'לים

הגבאי המסור

באף מתפלל. תמיד דיבר בנחת והשרה שמחה על סובביו. בשנת תשמ"ח, לאחר הסתלקותה של הרבנית חיה מושקא זיע"א, הוא ייסד בבית הכנסת גמ"ח על שמה.

כמו כן הוא זה שדאג למינוי בעלי התפילה בימים הנוראים. הכל היה אצלו מחושב על לפרט האחרון. ולמרות שעברו עליו צרות רבות (לא עלינו) תמיד צהלתו היתה שריוע על פניו. מעולם לא כעס, או הרים קולו. תמיד דיבר בנחת והשרה אורה טובה על סביבתו.

ראוי לציין שרבי נפתלי היה סופר מוכשר. הוא כתב כמות של ספרים נכבדת. בין השאר הוא חיבר את הספר "יהדות הדממה", על פעילותם של יהודי רוסיה תחת המשטר הקומוניסטי. וכן ספר על חייו של המקובל הצדיק רבי לוי יצחק שניאורסון זיע"ע – אביו של כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש זיע"א. ובנקודה זו הפסיק ר' הרשל מדיבורו. לאחר כרגע המשיך ואמר: "רבי נפתלי צבי היה מקורב מאוד למשפיע בית הכנסת הגה"ח רבי משה וובר זיע"א. יחדיו הם הלכו לערוך מגביות עבור נזקקים ועוד קיימו מצוות ומעשים טובים נסתרים רבים". יהי זכרו ברוך.

ר' הרשל בפעולה: מחלק מרק למאות יהודים השבוע במוצאי תענית י"ז בתמוז ה'תשמ"ז

"מה אתה יכול לספר על רבי נפתלי", שאלתי. "ר' נפתלי היה איש מיוחד שקשה למצוא כמותו" השיב ר' הערשל. ובחיוך האופייני שלו, המשיך ואמר: "בשנת תש"מ מינו אותו לתפקיד גבאי בית הכנסת. במשך עשרות בשנים הוא ניהל את ענייני בית ה' בצורה המופלאה ביותר.

הכל היה מחושב אצלו ואת כל פעולותיו המבורכות הוא ביצע בשלווה ובחכמה רבה. מעולם לא פגע

אחד מבתי הכנסת הוותיקים והעתיקים ביותר בשכונת "מאה-שערים" בירושלים הינו בית-הכנסת "אוהל יצחק" – חב"ד ברחוב בעל התניא.

כל מי שביקר שם בארבעים השנים האחרונות שם לב לכך שהרוח החיה של בית ה' זה הינו הגבאי המסור – הרה"ח ר' הערשל חנוך שיחי'. ר' הערשל החל את דרכו בבית הכנסת הזה, עוד בהיותו בחור. היה זה בשנת תשל"ז. בכדי לצבור את סכום הכסף הנדרש לטוס לכ"ק האדמו"ר מליובאוויטש זיע"א הוא החל לנקות ולסדר את בית הכנסת וכך עם השנים הוא התקדם במעלות תפקידי הניהול עד שנתמנה לגבאי הראשי של בית הכנסת. מעבר למטלות הרגילות שמוטלות עליו כגבאי, ר' הערשל שמשמש כ"מלמד" במשך היום, עסוק עד למעלה מראשו בטיפוח בית הכנסת ובהכנת הכיבוד העשיר שמוגש למתפללים. במיוחד מדובר בסעודה השלישית, מלווה מלכה, סעודת ר"ח וסעודות של ימי הפגרה.

נגשתי לשוחח איתו השבוע בעקבות פטירתו של הגבאי הותיק האחר של בית הכנסת הרה"ח ר' נפתלי צבי גוטליב ז"ל שנסתלק ב-ט"ו בתמוז בשנה זו.

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת עם ישראל מכל פגע

לעילוי נשמת מורנו המשפיע הגה"צ הרב חיים משה בן הגה"ח פנחס לייבוש וובר זיע"א, מייסד העלון ואשתו הרבנית הצדיקה מרת מרים רחל בת ר' מרדכי ז"ל

שאלות על הפרשה ותשובות קצרות בצידן:

1. מה הקשר בין סוף פרשת הקודמת לתחילת פרשתנו?

תשובה: בסוף הפרשה הקודמת מובא שבזכות המעשה של פינחס אשר הרג את זמרי וכזבי, נעצרה המגיפה. והשאלה שנותרה היא מדוע דוקא מעשה זה גרם לעצירת המגיפה? התשובה לשאלה זו מופיעה בתחילת פרשתנו והיא גם הקשר בין סוף הפרשה הקודמת לתחילת פרשתנו. הפסוק אומר: "פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתו מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם" ומכאן שקנאתו של פינחס היא זו שעצרה את המגיפה.

2. מה הקשר בין תחילת פרשתנו לסופה?

תשובה: תחילת פרשתנו מדברת אודות בזיונות (שספג פינחס בשל היותו נכדו של יתרו) ואילו בסוף הפרשה מסופר כיצד משה התעלה לדרגה גבוהה כל כך שבגינה יכל למסור את הציוויים שנצטוו מאת ה' לעם ישראל. ומכאן המסר שבזכות שאדם מקבל באהבה בזיונות, זוכה להתעלות לדרגה גבוהה כל כך עד כדי שה' מדבר אליו.

3. מדוע זכה פינחס לשכר של "בריתי שלום" בעקבות המעשה שעשה?

תשובה: שכר זה הוא בבחינת מידה כנגד מידה: כשם שפינחס השיב את חמתו של ה' ובכך גרם שתהא על ה' יתברך רוח של שלום ופיוס, כך הוא זכה גם כן לברית של שלום וכפי שכתב הרא"ם (אחד ממפרשי התורה) שכך אמר לו ה': "חן, חן על הטובה שעשית לי."

4. מדוע זכה זרעו של פינחס לשכר? הרי רק פינחס עשה את המעשה של הקנאות וממילא רק לו לכאורה מגיע השכר ולא לזרעו!

תשובה: במעשהו של פינחס הועבר המסר שהזרע אשר נוצר מקשר שבין יהודי לגוי, הוא זרע פסול. ובכדי לחדד את ההבדל התהומי שבין זרע כשר הנוצר מנישואין של יהודי ויהודיה לזרע פסול הנוצר מיהודי וגוי, העניק ה' יתברך שכר נצחי לזרעו הכשר של פינחס.

שמכניס את עם ישראל לארץ ישראל.

וזהו איפוא השבח הגדול של משה רבינו ע"ה: הוא התאווה מאד להיכנס לארץ ישראל, עד כדי כך שהתפלל תקט"ו תפלות, ואולם, כאשר נגע הדבר לציווי השם יתברך, הוא לא עשה שום חשבונות, אלא קיים את הצווי בעין יפה יותר ממה שנצטווה, ועל דרך שפירש רש"י בפ' מטות על הפסוק "וידבר משה וגו' החלצו מאתכם": "אף על פי ששמע משה שמיתתו תלויה בדבר, עשה בשמחה ולא איחר."

ביום השמיני עצרת תהיה לכם, שהקדוש ברוך הוא ימלא לכם כל משאלותיכם לברכה.

שלשה חגים נקראים בלשון עצרת, שנים במקרא ואחד בדברי חכמינו ז"ל, שמיני של חג הסוכות נקרא "עצרת לכם", ושביעי של פסח נקרא "עצרת לה' אלוהיך", חג השבועות נקרא עצרת סתם במשנה, בעצרת על פרות האילן.

ואפשר לבאר זה על פי דברי התרגום יהונתן בן עוזיאל, דבפסוק "ביום השמיני וגו' עצרת היא" (ויקרא כג, לו) מפרש: "כנישין תהוון לצלאה קדם ה' על מטרא" (בהתאספות תהיו להתפלל לפני ה' על המטר), זהו עצרת תהיה לכם, אסיפה תהיה לצרכיכם להתפלל על הגשם, וגשמים היינו פרנסה (תענית ב' ב').

ובשביעי של פסח בפסוק (דברים טז, ח) וביום השביעי עצרת לה' אלקיך מפרש: "וביומא שביעאה תהוון כנישין בתושבחתא קדם ה' אלקיך" (וביום השביעי תהיו נאספים בתשבחות לפני ה' אלקיך), אפשר המכוון על שירת הים כמו שרש"י מפרש (שמות יד, ה): "לכן אנו קורין השירה ביום השביעי", עד כאן לשוננו, זהו הפרוש "עצרת תהיה לה' אלקיך", שהאספה היא לשבח לה' יתברך.

ובשבועות קרו חכמינו ז"ל עצרת סתם, לשון כנישואת, או כלשון רש"י כנופא, ששבועות הוא זמן מתן תורתנו, ואין התורה נקנית אלא בחבורה, כמו שאמרו חכמינו ז"ל עשו כתות כתות ועסקו בתורה (ברכות פג, ב).

הוראות למעשה - המשך מהעמוד הקודם

"עם" מלשון עוממות, והגדולים מכונים בשם "ישראל", מלשון "כי שרית". דתן ואבירם השיאו איפוא את ישראל לריב עם משה ועל ידי זה גרמו - "בהצותו את העם על ה'".

הוראה למעשה

כשמזדמן לידו של אדם מצוה, אל יחמיצנה, אלא יעשה המצוה בזריזות ובשמחה. וגם אם יש לו חשבונות שהוא יכול להפסיד בגלל קיום המצוה, ואפילו אם אלו הם חשבונות רוחניים, עליו לשכוח מאותם החשבונות, ולקיים את הפסוק "הולך תום ילך בטח".

המקור בפרשה: "ויסמוך את ידיו עליו" (במדבר כז, כג). פירש רש"י: "בעין יפה יותר ממה שנצטווה וכו'".

צריך להבין איזה שבח הוא זה (שסמך את ידיו עליו בעין יפה יותר ממה שנצטווה) לגבי משה רבינו ע"ה שאמר - "ומי יתן כל עם ה' נביאים" וכו'. עיין ברמב"ן ובאוה"ח שם.

אפשר להסביר זאת על פי דברי האור החיים הק' על הפסוק: "וידבר משה וגו' יפקוד ה' וגו' איש על העדה". מדבריו של האור החיים שם מובן, שרק יהושע בן נון יכל למלא את מקומו של משה רבינו, ואם משה רבינו לא היה סומך את ידיו עליו, הוא לא היה מסתלק מן העולם, כי עם ישראל לא יכל להשאר בלי רועה וכלשון הכתוב: "ולא תהי' עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה", וממילא הוא היה זה

"ויסמוך את ידיו עליו" - בעין יפה - יותר ויותר ממה שנצטווה" (רש"י).

לכאורה אינו מובן: מהו השבח שמשבחים את משה בזה שעשה "בעין יפה" - יותר ממה שנצטווה? ניתן לבאר ענין זה על פי פירושו של בעל האור החיים הק' על הפסוק - "יפקד ה' אל-הי הרוחות לכל בשר איש על העדה... ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה".

"מניין יעלה על הדעת שה' יעלים עינו מבניו שיהיו כצאן אשר אין להם רועה? ביאור הענין, שמשנתנים הנבראים בצורתם ובקומתם, ואת זה אמר משה: "א-ל-אל-הי הרוחות", פירוש שיועד רוח של כל בשר וגדר תכונתם, "תמנה אחד שיהי' טבעו שוה בתכונה לכל העדה". ואיש כזה אינו בנמצא זולת אם יהי' כמשה שכל ישראל הם ענפיו והוא שורש לכולם, וזולת זה תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה. וזהו שאמר משה אל ה': "אני אעשה כאשר אדוני דורש", שהוא מסכים להאסף אל עמיו, אבל רק באופן שימצא איש כזה אשר רוח בו כנ"ל. ואז באה התשובה: "קח לך את יהושע" ודע שהוא איש אשר רוח בו. אתה שורש כל הנשמות והוא שורש כל הרוחות הדור ההוא. וצוה ה' לסמוך ידו להעיר לרוח מהות הנשמה שבמשה". (אור החיים הק'). המסקנה העולה מדברים אלה, שולוא פעולתו של משה אשר סמך ידיו על יהושע, הוא לא היה מסתלק מן העולם בגלל טענתו "ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה", וזהו אם כן שבחו של משה: למרות שהוא כל כך התאווה ליכנס לארץ עד כי התפלל תקט"ו תפילות עבור זאת, אולם כאשר היה מדובר בצויו ה' (ואפילו שמלוי הציווי גורם לכך שהוא לא יכנס לארץ) הוא עשה זאת בעין יפה יותר ממה שנצטווה ועל דרך שפירש רש"י בפר' מטות את הפסוק "וידבר משה החלצו מאתכם": "אף על פי ששמע משה שמיתתו תלויה בדבר עשה בשמחה ולא איחר."

לדחות את החשבונות האישיים

ההוראה למעשה מדברים אלה הינה כאשר באים לקיים את מצוות ה' ית' צריך לדחוק לצד את כל החשבונות השונים ואפילו חשבונות רוחניים ביותר, ולקיים את צויו ה' בשמחה ובעין יפה, כפי שכאמור לעיל נהג משה שלמרות שהתאווה להכנס לארץ שלא על מנת לאכול מפירותיה אלא בכדי לקיים את המצוות התלויות בה, הוא מילא את צויו ה' בעין יפה ובשמחה מבלי להתחשב בעובדה שמעשהו זה ימנעהו מליכנס לארץ.

ביום השמיני עצרת תהיה לכם (כט, לה)

אפשר לפרש תבת לכם על פי דברי הזהר הקדוש (חלק ג לב, א) וזה לשונם: "ביומא דא (הושענא רבא) שלמין וסיימי עמין עובדי כוכבים ומזלות וכו' ובההוא חדותא לא משתכחי במלכא אלא ישראל בלחודיהו ומאן דיהיב עם מלכא וכו' כל מה דבעי שאיל ויהיב ליה"

(ביום זה נשלמות ומסתיימות הברכות של אומות העולם וכו' ובאותה שמחה אינם נמצאים עם המלך אלא ישראל לבדם, ומי שיושב עם המלך וכו' כל מה שרצה מבקש ונותן לו), עד כאן לשונם. וזהו

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל - נפטרה בו' ניסן תשע"ג

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

כפרת עוונות

שאריגארד. כולם כמעט ששכחו מכל אותו המאורע. רק האדמו"ר לא מצא עדיין מנוח לנפשו. הוא התהלך כסרור בביתו ולא יכל לשכוח את סטירת הלחי שהנחית על לחיו של יהודי. הוא התלבט כיצד הוא יוכל לתקן את חטאו. לבסוף החליט לצאת מביתו ולערוך גלות עד שיקבל סימן מן השמים שחטאו התכפר. הוא ארז את חפציו ההכרחיים, נפרד מבני ביתו והחל לנדוד על פני תבל. ימים קשים עברו עליו. ימים רבים לא בא לפיו דבר מאכל, ולעיתים נאלץ לישון ברחובות העיר. עלבונות והכפשות היו מנת חלקו בכל אותה העת. לאחר מספר שנים בגלות, הוא החל להרגיש שכוחותיו עוזבים אותו ושאין ביכולתו להמשיך בנדודיו. על כן, החליט לחזור לעירו. לאחר מסע מפרך הגיע לעיר מגוריו. הסבל הרב שהיה מנת חלקו בשנים הללו, נתן בו אותותיו. זקנה קפצה עליו. גופו נהיה כחוש ורזה עד שלא היה ניתן להכיר אותו. היה זה בערב שבת כשהגיע לעירו. הוא חשב שעדיף לו להתאכסן ב"הכנסת האורחים" של העיר למשך השבת, ורק לאחר צאת השבת לגשת לביתו.

נדהם הפרנס לגלות, שהעני המרוד שסועד על שולחנו, הוא בר אוריין שיועד ספר

כשניגש לאיש הממונה על "הכנסת האורחים" והביט בפניו, קפא הרב על מקומו. הוא זיהה אותו. היה זה הבחור ששימש אותו וספג ממנו את סטירת הלחי. ואולם הבחור, שהתבגר קצת בנתיים, לא זיהה את הרב. הוא שלח אותו לאכול בביתו של פרנס העיר. בשעת סעודת ליל שבת, נדהם הפרנס לגלות, שהעני המרוד שסועד על שולחנו, הוא בר אוריין שיועד ספר. הרושם שעשה עליו אורחו היה כה חזק, עד כדי כך שכשנסתיימה הסעודה, ביקש ממנו שילון בביתו. בצאת השבת, ניסה הפרנס להפציר באורח העני שימשיך ללון בביתו, ואולם הרב, שחשק לחזור לסדר למודיו, לא נעתר להפצרות ויצא את בית הפרנס מיד לאחר הבדלה. חלפה לה שעה, וצעקות החלו להשמע בביתו של הפרנס. התברר, שפמוטי הכסף היקרים נעלמו להם. אף לא אחד מבני הבית לא שיער שיד המשרתת הנוכחית שעבדה שם שנים רבות, היתה בדבר.

מיד ניגש אליו, וצרח לעברו: "גנב. תתבייש לך! אתה כפוי טובה!"

החשד מיד נפל על האורח העני שישב בביתם בליל שבת, ושמייהר להסתלק לאחר ההבדלה. הפרנס רץ כנשון נחש לעבר בית "הכנסת

ציוני צדיקים בעיר שאריגארד העומדים בסכנת הרס

והזכיר לו שהגיע שעת התפילה. נטל הרב את הטלית והתפילין ובמנוחות נפש שירך רגליו לעבר בית הכנסת, ואולם מה רבתה תדהמתו לגלות שכל המתפללים אוחזים כבר ב"יוצר אור". מיד הבין את המחדל של משמשו, ובאותו הרגע צפו לנגד עיניו כל המעשים של הבחור אשר הסבו לו עוגמת נפש. מתוך כאבו, הוא ניגש לבחור ולעיני כולם סטר לו על לחיו.

האדמו"ר בעצמו. הרהורי חרטה הציפו את ליבו הטהור. הוא חש כאילו ביצע את העוון החמור ביותר

דממה השתררה בבית הכנסת. רגע ארוך היו שרויים כל הנוכחים בתדהמה מהמחזה שנגלה לעיניהם. ואולם, לאחר אותו הרגע, התעשתו כולם ונגשו למקומותיהם בכדי להמשיך בתפילה. גם המשמש, אשר ידע היטב שהסטירה הזאת מזמן כבר הגיעה לו, התישב על מקומו והתנהג כאלו דבר לא אירע. רק אדם אחד לא יכל לשכוח את האירוע. האדמו"ר בעצמו. הרהורי חרטה הציפו את ליבו הטהור. הוא חש כאילו ביצע את העוון החמור ביותר. אך בקושי הוא פילס דרכו לעבר מקומו בבית הכנסת, שם החל להתפלל את תפילתו מתוך בכיות נוראות, כאילו היתה זו תפילת נעילה של יום הכפורים. לאחר התפילה, עלה על הבימה ולעיניהם המשתאות של המתפללים, הכריז: "אני מבקש מחילה מהבחור שמשמשני. אני מביע חרטה גמורה על סטירת הלחי שסטירתי לו".

הבחור התרגש למראה האדמו"ר הק' שמבקש ממנו מחילה לעיני כולם. כשדמעות בעיניו, קרא לעבר רבו: "רבי, זה מגיע לי. לא רק בגלל מה שקרה היום, אלא בשל כל המעשים המצערים האחרים שגרמתי לך בעבר".

ימים קשים עברו עליו. ימים רבים לא בא לפיו דבר מאכל, ולעיתים נאלץ לישון ברחובות העיר

מסלול החיים נראה היה שחזר לקדמותו בעיר

האדמו"ר הקדוש רבי ליפה, רבה של שאריגארד, היה מתמיד עצום. את כל עתותיו הוא השקיע בלמוד התורה. בשעת למודו היה שוקע בלמוד ושוכח את כל הוויות העולם.

ואולם, על פי שולחן ערוך חייב יהודי להפסיק מלמודו וללכת להתפלל, על כן בכדי לקיים הלכה זאת, הציב לעצמו שומר שיזכירו תמיד מתי מגיעה זמן התפילה. בחלוף השנים, הזדקן אותו השומר וקשה היה לו להמשיך במלאכתו. בשל עובדה זו, החליט ועד הקהל של העיר למנות שומר חדש תחתיו. לאחר חפזים קדחתניים, בחרו בבחור אחד שנפלט לא מכבר מלמודי הישיבה. חשבו לתומם אנשי ועד העיר, שהסתופפותו של הבחור במחיצת הצדיק, תועיל לו לשוב יום מן הימים לספסל הלמודים.

הבחור החל במלאכתו, אבל לא עשה את המוטל עליו בנאמנות ובמסירות. פעמים רבות גרם עגמת נפש לגאון הקדוש רבי ליפה, אבל הלה החריש וספג את הצער מבלי להתלונן לאיש.

ראה הבחור שהשעון מורה לו שבעוד שעתיים עליו להתייצב בביתו של הגאון בכדי להזכירו ללכת להתפלל תפילת שחרית

לילה אחד, שיחק הבחור כהרגלו במשחק הקלפים יחד עם כמה חברים פוחזים. המשחק נמשך עד לשעות הקטנות של הלילה. והנה, כשהסתיים סוף המשחק, ראה הבחור שהשעון מורה לו שבעוד שעתיים עליו להתייצב בביתו של הגאון בכדי להזכירו ללכת להתפלל תפילת שחרית. חשב הבחור לעצמו שישכיב את ראשו על ספסל בית הכנסת למשך שעתיים, ומיד לאחר מכן יתעורר וילך לבצע את תפקידו. חשב ועשה. הוא הלך לבית הכנסת שהיה ממוקם בקרבת מקום למקום מגוריו של הגאון, ושם השתרע על הספסל ליד דלת הכניסה.

וכך חלפו להם השעות, והבחור אשר שקע בתרדמה עמוקה, לא הקיץ כפי שתיכנן. בנתיים בית הכנסת התמלא במתפללים שהתכוננו לתפילת שחרית. כאשר הגיע הזמן המיועד לתפילה, והגאון לא הופיע כהרגלו בבית הכנסת, חשבו המתפללים שבדאי קרה לו איזה אונס ובשל כך נבצר ממנו להגיע, על כן החלו להתפלל בלעדיו. והנה, לקראת "יוצר אור" הבחין גבאי בית הכנסת ביהודי השרוע לו על הספסל. התבונן בפניו, ולתדהמתו, זיהה את הבחור שמשמש את הרב. מיד קלט הגבאי את התרשלותו של הבחור בתפקידו. הוא ניער אותו ממקומו וסימן לו בתנועת יד תקיפה שילך מיד לקרוא לרב. הבחור רץ בבהלה לעבר ביתו של הרב, הפסיקו מלמודו

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

נחית דרגא ונסיב איתתא

נפש נוקב ולעשות תשובה על חוסר הפשרנות, הגמישות, והוותרנות שאפינה אותם בעבר.

ולאותם הבחורים הצעירים שהגיעו בשעה טובה לפרקם, אפנה בקריאה נרגשת: אנא, אל תשגו ותשתבשו כמו חלקם של אותם הבחורים המבוגרים. כשמגיעים לכם הצעת שידוך, תתמקדו בעיקר (יראת שמים, מידות טובות ומראה חיצוני סביר) ולא בטפל (עדויות, עשירות, ו"לוק" הכי מיוחד). ויהי רצון שעוד בתקופה זו של ימי בין המצרים שעליה נאמר ש"כל רודפיה השיגוה בין המצרים" (היינו שמי שרודף אחר המצווה – לשאת אישה – ישיגוה) ימצאו כל הרווקים והרווקות את זיווגם האמיתי משורש נשמתם, ויקימו בית נאמן בישראל. וכאשר זה יקרה, ה' ית' בוודאי יבנה את חורבות ירושלים וכלשון הגמרא (מסכת ברכות דף ו' ע"ב): "זאם משמחו (את החתן), בנה אחת מחורבות ירושלים".

ד"ר יצחק אבר-אל

עין יבשה אחת באולם. הרושם שהותירו דבריו על הקהל היה שמדובר בבחור שבמשך 18 שנים משתדל בכל כוחו למצוא את בת זוגו ורק שלא באשמתו, מאמציו העלו חרס. מכיוון שאינני מכיר, אני דן אותו לכף זכות ומאמין שאכן כך היו פני הדברים. ואולם באותה הנשימה עלי לומר במכאוב, במדאוב, ובעוגמת נפש שרבים מהבחורים המבוגרים שזכיתי להכיר התנהלו בצעירותם בדרך לא נכונה ובגינה הגיעו עד הלום. הם "עפו על עצמם" (כפי שנוהגים לכנות זאת ברחוב) והחליטו להיות בורנים, בדקנים ובורנים. במקום לקיים את הגמרא במסכת יבמות (דף ס"ג ע"א) "נחית דרגא ונסיב איתתא" (רד מדרגתך ותחתן עם אישה) הם העדיפו להתבצר בדרגתם הגבוהה ולא להתפשר. וכך עברו עליהם השנים ביעף ופתאום הם מוצאים את עצמם בגיל מתקדם וההצעות המפתות שרדפו אותם בעבר, נעלמו ונגוזו כטל שנמס בשמש. אז נכון שמחד גיסא לא צריך לבכות על חלב שנשפך ואולם מאידך צריך לערוך חשבון

לפני מספר שנים התקיים כנס יחודי של שדכנים. במהלך העצרת עלה לדוכן הנואמים "אלטע בוכר" (בחור מבוגר) כבן 36 שעדיין לא זכה להקים בית בישראל. בלב מורתח, נרגש ונסער הוא החל לשתף את קהל מאזיניו בהלך נפשו ובשרעפיו. "חבריי בישיבה בעוד כשנתיים אמורים כבר בעזהש"ת להתחיל לחתן את ילדיהם ואילו לי עוד לא נולד אפילו ילד אחד. יתכן גם שילדיהם יתחתנו לפני... תיק התפילין שלי אשר מלווה אותי מאז הבר-מצווה, דהה ואילו חבריי שהתחתנו לפני כ-18 שנה כבר מחליפים בפעם השנייה את תיק הטלית שלהם". כך המשיך הבחור לדבר מנהמת ליבו ולשרטט את מצבו העגום. וה"פאנטזי" (השורה התחתונה) של דבריו היתה קריאתו הנרגשת לקהל השדכנים: "אנא ממכם, תקדישו לי ולמאות מחבריי הרווקים המבוגרים, 10 דקות ביום בכדי למצוא גם עבורנו שידוכים ולא רק עבור בחורים בני 18". לא נכחתי באירוע הזה ואולם אין לי ספק שדבריו המרגשים לא השאירו

תורה מתוך הדחק

באותו המעמד, הפליגו שניהם בשיח עמוק של חידושי תורה, שהתארך עד כדי שלוש שעות ומחצה. (רבי שמואל) בעל "שם משמואל" בנו של האדמו"ר, היה האיש היחיד שנוכח אז בחדר והשתתף בפלפולים, כשהוא משמש "מתורגמן" בכל פעם שהדברים לא הובנו היטב בגלל השוני וההבדלים בין מבטאם של אנשי פולין ואנשי ליטא.

לבסוף, האציל עליו הסוכטשובי מברכותיו. רבי אליעזר יוד'ל שסיפר את כל אותו המעשה, לעת זקנתו, שמר בסוד את תוכן הברכות ולא גילהו לאיש, אבל הסכים לגלות כי הברכות אכן התגשמו והתקיימו בו.

אפילו יום אחד. עודנו בבריסק, שמע פעם כיצד רבי חיים מקלס את רבי אברהם'לי מסוכטשוב, בעל "אבני נזר", שהוא מסוגל לשדד עמקים ברוחב תבונתו ומכוון לאמיתיה של תורה. לאחר ששמע זאת, הוא השתוקק להכירו. קם ונסע לישיבתו של ה"אבני נזר". הגאון הסוכטשובי, שתהה על קנקנו, הראה לרבי אליעזר יוד'ל פנים מסבירות ושייב כשרונותיו. רבי אליעזר יוד'ל השתהה באהלו שבועות אחדים, ואולם לאחר תקופת מה, הבין וראה כי הוא לא יוכל להסתגל לאופיים ולסגנון מחשבתם ודיבורם של אנשי פולין, ועל כן החליט לעזוב את המקום. לפני שעזב, נכנס אל הרבי להיפרד ממנו.

ב-י"ט תמוז השבוע חל יום ההולולא של הגאון רבי אליעזר יודא פינקל צ'צוק"ל.

מתולדותיו: מספר חתנו וממלא מקומו רבי חיים הלוי שמואלביץ: כשלמד חותני בראדין, לא היתה הפרוטה מצויה בכיסו, והוא חי בדחקות גדולה. ולמרות זאת, כשנזדמנו לו שני תלמידים צעירים שלמדו אצלו שיעור פרטי, ושילמו לו כל אחד שלושה רובלים לחודש, נטל את הכסף והקציבו לחלוקת פרס בין ששה בחורים ממצוייני ישיבת ראדין, רובל אחד לכל בחור, בתנאי שהבחור התחייב להגיד חידושים ב"ועד" פעמיים בחודש, והוא עצמו לא נהנה מהמעוה הללו.

גם צמאונו להוסיף חכמה, לא פסק מלפעפע בקרבו

כפרת עוונות המשך מעמוד קודם

שאיגרוד – צהלה ושמחה. (מעובד מחדש על פי הספר "אמוני עם סגולה").

אימרת השבוע

מתורתו של הבעל שם טוב הקדוש

בביאת המשיח תתגלה מעלת הפשיטות והתמימות שיש בעבודתם של אנשים פשוטים שמתפללים ואומרים תהלים בפשיטות

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ הינם במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

שהוא מראה – שכאילו הסטירה הראשונה לא עשתה עליו רושם. אלא שאז, קרא אליו הרב: "די! עד כאן!" החזרת לי את סטירת הלחי שהגיעה לי, אבל סטירה שניה לא מגיעה לי". המילים הללו נשמעו לשמש מוזרות ביותר. "מה הוא התכוון לומר שהחזרתי לו את מה שהגיע לו" חשב לעצמו. ובאותו הרגע, הוא התבונן היטב בפניו של העני, ומיד נפל לארץ מבהלה. הוא קלט במי מדובר. חיוורון עז התפשט על פניו, ועיניו התמלאו דמעות. הרב מיהר להקימו ומתוך נהרת שמחה אמר לו: אני מודה לך. סוף סוף ניתנה לי דרךך האות מן השמים שנמחל לי עוונתי".

ומאותו היום, חזר הרב למשרתו והעיר

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafs@shechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים ב' אב – א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת מורי דודית עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

955 פנחס

כניסת השבת: 19:27

יציאת השבת: 20:18

רבנו תם: 21:12

ע"פ אופק ת"א

כג' בתמוז התשפ"ה

טוב העלון השבועי להסות בה'

מתנת חיים

'שמעו נא המורים', הקפדת וכעסת על בני לוי, ובכך הראת שחסר לך במעט במעביר על מידותיו, לכן אינך יכול לקבל מהשנים הללו. "אולם", ממשיך החת"ם סופר, "היה תלמיד חכם אחד שהעביר על מידותיו בצורה מופלגת למרות הביזיונות הקשות שהעלילו עליו, והוא - פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, אשר השפילו וביזו אותו אחר מעשה הקנאות: "הראיתם בן פוטי זה (בנו של יתרו), שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת אלילים, והרג נשיא שבט מישראל".

כותב ה'מהר"ם שיק' שלא היה אדם בעולם שהעביר על מידותיו כפנחס, משום שהוא נכנס במודע לתוך המצב הזה! וידע שהשבטים יבזו אותו, ובכל זאת חגר את עצמו ונכנס לעשות את רצון ה'". **לכן, מיד זכה פנחס לקבל את כל השנים של דור המדבר שנפטרו בקיצור ימים ונעשה אליהו הנביא שחי לעולם! זה תשלום השכר על הביזיון שקיבל!** אומר הרב ב'דרמן: "אדם ששומע את החידוש הזה ומבין אותו, חייב לצאת לרחוב ולחפש את תרופת הפלא הזו הנקראת 'ביזיונות'..."

- המשך בעמוד 4 -

כל מעשה טוב שעושה האדם בא בחשבון אצל הקב"ה, והוא עתיד לקבל עליו שכר, מידה כנגד מידה. פנחס, רואה את חילול ה' הגדול שנעשה ע"י נשיא שבט שמעון - זמרי בן סלוא, בלוקחו את הנסיכה הגויה - כזבי בת צור, והוא מקנא קנאת ה' ע"י הריגתם לעיני כל ישראל, ובכך נעצר החרון אף מישראל.

בורא עולם משבח את מעשה פנחס, ונותן לו שכר אדיר: "לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום". מה השכר שקיבל? שהפך להיות כהן (רמב"ן) וזכה לאריכות ימים, שנעשה אליהו הנביא שלא מת לעולם (ילקוט שמעוני). **מדוע קיבל שכר כה מופלג להאריך ימים ולהיות אליהו הנביא שלא נפטר? מה המידה כנגד מידה?**

שימו לב לתשובה המופלאה של החת"ם סופר: חז"ל אומרים (תנ"ך ד) כי "יש נספה בלא עת" - ישנם אנשים שנפטרים מן העולם, טרם הזמן שנקצב להם משמייים. כיצד יתכן הדבר? מפני שהם הכניסו עצמם לסכנה: התקרבו לאש מסוכנת, עמדו על קצה בנין גבוה, ובאותו רגע היה עליהם קיטרוג שהכניסו עצמם למצב זה - ובא מלאך המוות ונטל את נשמתם טרם זמנם. 'ומה עושים עם כל השנים שנותרו להם לחיות בעולם הזה, ולא זכו לחיות?', שאל רב ביבי את מלאך המוות. ענה לו מלאך המוות: **"אני נותן את אותם שנים לתלמיד חכם המעביר על מידותיו"**.

כעת, אומר החת"ם סופר זצ"ל, ניתן להבין: "כששמע משה רבנו כי הוא לא יכנס לארץ ועליו למות בסיום 120 השנים שנקצבו לו, הוא ניגש לפני כיסא הכבוד ואמר לה': 'שנות חיי נגמר, אך יש לי 600 אלף איש מתי-מדבר שנפטרו בקיצור ימים עקב עוונותיהם. אנא, תן לי את שנותיהם ובכך אזכה להיכנס לארץ בזכותם!'. ענה לו הקב"ה: **"אין אתה יכול לקבל, משום שאמרת:**

העלון מוקדש לעילוי נשמת

מו"א ועט"ר מיכאל בן אורה

קלרה חתון בת סלחה

ולרי בן אירנה

ת.נ.צ.ב.ה

לרפואה, פנחס והצלחה: מ"א ציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. דניאל בן ציפורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. טליה מרים בת דינה וחיים. רות בת מרים הי"ו. ינון בת רחל.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מול. אליס בת פרידה. בתחן בת גילה רוחמה. הדר בת נחמה. זיווג הגון: אודליה ונרי בני ציפורה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. יוסף בן נג'יה. פרחת בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. אסתר בת מול. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. אבלין עדינה בת פרחת. ר' אברהם בן ר' סעדיה. עמרן אורי בן יוסף. סאן אמנון בן שרה הי"ד, משה כהן בן נוהת ויוסף. יעקב בן שמחה.

סגולות וישועות

מבית "הפלא ופלא" - 052-763-2686

הלכות והליכות

מתוך "בהלכה ובאגדה - ארבע תעניות"

שאלה: מהם מנהגי בין המיצרים? האם מותר להשמיע בקייטנות ילדים שירים? האם מותר לרקוד? ומה עם תספורות וגילוח?

תשובה: נוהגים להימנע מללבוש בגד חדש ומלאכול פרי חדש בימי בין המצרים, כי היאך יאמרו "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה", כשהוא זמן פורענות וימי צרה ותוכחה לעם ישראל. ואולם, בשבתות שבינתיים, מברכים "שהחיינו" על פרי חדש או על בגד חדש. ובפרט שנהנה מהפרי ומקיים מצות עונג שבת שהיא מהתורה, ולא יבטל המצוה עבור זה. וכן נהג המהרח"ו הקדוש. אך פרי שלא ימצא אחר ט' באב או חולה ומעוברת המתאווים ונזקקים לאכילת פרי חדש - יברכו שהחיינו ויאכלו. וכן אין להחמיר על קטן הרוצה לאכול פרי חדש או ללבוש בגד חדש.

יש להקפיד שלא לשמוע שירים המלווים בכלי נגינה בימים אלו, ומכל מקום בשמחה של מצוה כברית מילה, סעודות חתן וכלה בשבעת ימי המשתה, בר מצוה (ביום הולדתו ה-13), פדיון הבן, סיום מסכת וכדומה - מותר לשורר ולנגן בכלי נגינה ממש. קייטנה לילדים שיהא קשה לנהל אותה ללא שירים - יש להקל. **ריקודים** בימים אלו - אין לרקוד אפילו בלא נגינה.

מנהג בני אשכנז **שלא להסתפר ולהתגלח** מיז' בתמוז ועד י' באב. ורק בברית או פדיון הבן - מותר לבעלי השמחה להסתפר, מלבג בשבוע שחל בו. **ומנהג בני ספרד שלא להסתפר ולהתגלח** רק בשבוע שחל בו תשעה באב, כמפורש בתלמוד ובשלחן ערוך.

(1) כתב הקדוש בעל ה'בית אהרן': "וזה ברור אצלי, כי תפילה בציבור יכול לעזור לאדם בכל דור כמו צדיק הדור".

(2) כתב ר' משה סלובייצ'יק זצ"ל: "אדם שהתגלתה בגופו מחלה קשה - יקבל על עצמו למשך שנה להקפיד ב-100% על תפילה בציבור מתחילתה ועד סופה".

(3) אמרו גדולי ישראל: "אדם המשתדל להתנהג במידת הסבלנות - מובטח שכל תפילותיו תתקבלנה ברצון ויעשו פירות".

(4) כתב ספר הזכירה: "הרוצה שתפילותו תעלה מבלי קיטרוג - יתן צדקה לפני התפילה ויבקש מה' שתפילותו תעלה".

(5) כתב בעל 'סדר היום': "אדם האומר 'עלינו לשבח' במתינות, ברגש ומתוך התבוננות בתוכן המילים - מובטח לו שתפילותו תתקבל ותעשה פירות".

(6) ה'מאור ושמש': "הנזהר להתפלל בציבור - מבטל גזירות ומתפרנס בריוח".

מתוך 'תתקבל' - 052-763-2686

ח. אזולאי -
מנחת הורים
ויועצת אישית מוסמכת

העונש לא עובד!

הילד להבנה הפנימית או לרצון אמיתי להשתנות. הוא יוצר תגובה רבובטית - אבל לא למידה. לפעמים פחד, לפעמים התנגדות, לפעמים ניתוק. כמו ללחוץ על דוושת הגז כשהידידת מנותקת מהמנוע. הרעש נשמע - אבל שום דבר לא קורה בפועל. הגלגלים פשוט לא יזוזו.

אם כך, מה כן יוצר שינוי? קודם כול, ביטחון. כשאני יודעת מה המעמד שלי בבית. בטוחה בו. מבינה שילד בן 5 לא באמת מאיים על המיקום והתפקיד שלי כאמא, אני פנויה יותר לחנך ופחות להילחם על המקום שלי.

דבר שני, קשר. כשילד מרגיש שמבינים אותו, שהוא שייך, שהוא לא "האויב" - הוא הרבה יותר פתוח להשפעה. ואז, במקום עונש, מציבים גבול ברור ומאפשרים לתוצאה הטבעית לקרות. לדוגמה: אם הוא צועק או מדבר לא יפה, עוצרים את הויכוח. "אני מוכנה לדבר כשאתה מדבר בכבוד". לא מתוך כעס - אלא ממקום יציב וברור. בלי עונש. זו פשוט המציאות.

הדבר דורש שינוי מחשבתי - להבין שאיננו במאבקי כח, אלא מובילים אותם להיות יהודי טוב, ועליי לחשוב איך אני מעביר לו את המסר שישתנה בחיים!?

הגיע הזמן שנשלים עם זה - עונשים, לא באמת עובדים. רובנו גדלנו על המשפטים: "אם תעשה את זה שוב - תראה מה יקרה", או "אתה לא יוצא מהחדר עד שתתנצל". גם אם הבטחנו לעצמנו שלא נדבר ככה לילדים שלנו, איכשהו זה יוצא. זה כל כך אינסטינקטיבי - שאחר שהילד עושה משהו שלא מקובל, אנו מגיבים בעונש. מדוע? 1. בתקווה שזה ילמד אותו לקח. 2. כדי להרגיש שליטה על האירוע.

אך מה קורה בפועל? ברוב המקרים - שום דבר. הילד חוזר על אותה התנהגות שוב ושוב. לפעמים זה נראה כאילו הוא אפילו לא שם לב לעונש.

לא מזמן היתה אצלי ביעוץ אמא לילד בן חמש. בכל פעם שהיא מבקשת ממנו להתארגן: בכדי להתלבש או בכדי להתארגן לשינה - תחילה הוא מתעלם, וכשהיא מתחילה להרים את הקול, הוא מתנגד: "די, לא עכשיו!". ואז, היא עוברת להצבת גבול: "אתה מדבר ככה - אתה לא תקבל סיפור הערב!". למחרת - אותו דבר בדיוק. ההתנגדות, הצעקות, ההתפרצות. הכל חוזר שוב.

אז למה זה לא עובד? כי עונש, מטבעו, מטפל רק בהתנהגות החיצונית. הוא לא נוגע בשורש, ולא מחבר את

שמירת ההורים

החנות והתנגש בעוצמה בקיר השני! כל מי שהיה ומה שהיה בחנות - התרסק ונמחץ לחלוטין. אלא ש... אף אחד לא היה בחנות.

ומדוע? מפני שאחי לקח את אמי לרמת גן, והגיע באיחור של כחצי שעה. תארו לעצמכם, אם אחי היה באותה שעה בחנות, אין כל אפשרות שבעולם שהרכב לא היה נכנס בו בעוצמה רבה, ומי יודע מה היה מצבו והאם היה בכלל נותר בחיים, שהרי החנות קטנה והרכב חצה את כולה!.

אך הוא נתן רבע שעה לאימו וכיבד אותה, ויותר מכך - קיבל על עצמו להחזיק במצווה היקרה הזאת עליה נאמר "למען יאריכון ימיך" ומיד קיבל את החיים שלו במתנה!.

לכבד את אבא ואמא בחייהם זו מתנה יקרה המוגבלת בזמן! יום יבוא וכנראה שהם לא יהיו לידך כדי לכבד אותם, וכעת זו השעה להשיב להם נחת. אחי עשה מאמץ לשמח את אמא שלנו, על חשבון הזמן שלו, והקב"ה הראה לו - שבזכות כך, הוא הציל את חייו ונתן לו עוד זמן רב לחיות. "כבד את אביך ואת אמך - למען יאריכון ימיך!". (מתוך עלון 'הורינו')

השבטים ביזו את פנחס ואמרו לו שאתה מתנהג כך, מפני שאתה בא מהסבא שלך יתרו שהיה מפסם עגלים לעבודה זרה. אך פנחס, לא קיבל את הדברים, הוא ידע שהגם שסביו יתרו, היה גוי שהתגייר, בתוך ליבו הוא נתן לו כבוד גדול, ובפרט שזכה לשוב בתשובה ועזב את כל הכבוד הגדול שהיה לו בטומאה.

כתב ה'חיי אדם' בשם ספר 'חרדים': "על האדם לדמות בעיניו כי הוריו הינם גדולים ונכבדי ארץ, אף שבעיני שאר בני אדם אינם חשובים כלל". וזה הנקרא כיבוד הורים במחשבה, שמחשיב את הוריו כאנשים חשובים, על ידי שזוכר תמיד את הדברים המיוחדים שבהם! כי על כיבוד הורים - נוטלים שכר בעולם הזה!.

שלא לצער את אמא, ואף למלא את מבוקשה!".

ביום ראשון בבוקר, פנתה אמי לאחי הרווק ושאלה אותו: "האם תוכל בבקשה להסיע אותי למקום מסוים ברמת גן?". אחי התכוון להתחמק, כיון ששעת פתיחת החנות שלו קרבה, ואם יסיע את אימי אל תוך עומקי העיר 'רמת גן' - הרי שיגיע באיחור משמעותי לפתיחת החנות. אלא שאז הוא לפתע נזכר בכל מה שדיברתי אתו: "תתפוס במצוה הזו של כיבוד הורים. נותר לנו לכבד רק

את אמא". "טוב אמא, אקח אותך!", הכריז אחר מאבקים פנימיים.

הם נסעו, וחלפו ליד החנות ברחוב מודיעין, אחי הוריד את אמי במקום שרצתה, ועשה את דרכו לעבר החנות שלו בגבול בני ברק - רמת גן.

כעת הוא באיחור של יותר מרבע שעה לזמן הפתיחה של החנות. והנה, לאחר כמה דקות, כאשר הגיע אל הרחוב של החנות שלו, הוא מבחין במחזה מוזר: במקום ישנן אמבולנס, רכבי משטרה, ומהומה רבה. הוא התקרב, וגילה את הנס הגדול - בעל רכב שנסע ברחוב 'מודיעין', לחץ בטעות, על דוושת הגז, במקום על דוושת הבלם, ולא זו בלבד, אלא שהלחיצה נעשתה בכל הכוח. הרכב התרומם באוויר, עבר את גדר ההפרדה הנמוכה, נכנס לתוך חלון הראווה של החנות, חצה את

היה זה לפני מספר שנים. במהדורות חדשות רבות פורסם על רכב שיצא משליטה ושעט אל תוך חנות ברחוב 'מודיעין' על גבול בני ברק - רמת גן.

היה זה בשעת בוקר מוקדמת, הרכב פרץ את חלון הראווה, המשיכה לאורך כל החנות והגיע עד הקיר הפנימי שלה. או במילים אחרות - הרכב ריסק ודרס את כל החנות. אלא שבנס גלוי, בעל הרכב הוגדר פצוע קל עד בינוני, ובעלי החנות לא היו במקום ברגע התאונה.

תחילה נבדק חשד לאירוע טרור, אך לאחר בדיקות מקיפות התברר כי מדובר בטעות אנוש. כל זה היה במהדורת החדשות. אך כולם אינם יודעים את המעשה המסתתר מאחורי אותה ידיעה מיוחדת, אותו סיפר אברך יקר למוסף שבת קודש של 'יתד נאמן', חודש וחצי לאחר המעשה: "בואו ואספר לכם את הסיפור האמיתי שמאחורי הנס. הנני אברך בעל תשובה, הלומד בישיבת "אור דוד" של הרה"ג דניאל זר שליט"א, ב'פרדס כץ' (בני ברק). אימי שתחי', הינה אישה מבוגרת המתגוררת עם אחי הרווק שעדיין אינו שומר תורה ומצוות.

לאחרונה, פתח אחי חנות על גבול בני ברק - רמת גן ברחוב 'מודיעין'. והנה, ביום חמישי שלפני התאונה המדוברת, התקשרה אליי אמי בצער רב וסיפרה לי בצער כי יש לה עוגמת נפש וקושי רב עם אחי, שאינו דואג לה כראוי ואינו מכבדה, ולפעמים אף מציק לה ומצער אותה.

היה לי קשה מאד לשמוע זאת, וכבר למחרת, הרמתי טלפון בכאב לאחי, והשמעתי באזניו דברי תוכחה היוצאים מלב ללב, מאח לאח. "אחי, נכון שאינך שומר מצוות, אך לכל הפחות תקיים כראוי את מצות כיבוד האם, שתהיה לך למליץ יושר אחר 120". הדברים נכנסו לליבו של אחי והוא קיבל את הדברים: "אתה צודק. אשתדל להשתפר ולהתאמץ

ובכך ימחקו מעליה כל המקטרגים, אך היא לא הסכמה לקבל זאת ויצאה בכעס. כמה חבל שלא קיבלה את הביזיון, כך היתה חוסכת את כל הצרה הגדולה הזאת...!".

כמה גדול ונורא עוצמת הבושה והביזיון שאדם עובר, עד אשר כותב רבי חיים ויטאל זצ"ל, כי אם אדם היה יודע מעלת הביזיונות היה רודף אחריהם ברחוב!.

הרב חנניה צ'ולק הסביר את דברי הרמ"ק הקדוש: 'כאשר אדם חוטא, מבקש הוא מה' לסייע לו לכפר על חטאו. "באים לאדם ואומרים לו: 'ניתן לך ייסורים שימחקו את עונותיך: בתי חולים, אסונות, תאונות ח"ו, והוא צועק: 'איני רוצה!'. 'טוב, אז נטפל באשה שלך ובכך יתכפרו עוונותיך?'. 'לא, חס וחלילה!', הוא זועק. 'אז נעביר אותך סבל בילדיך ובזה יתכפרו עוונותיך?'. 'ה' ישמור, חס ושלום!'. 'אז אתה יודע מה, ניקח את הכסף שלך?'. 'לא, אני לא רוצה!', הוא צועק, צורח ובוכה. הוא רוצה שיתכפרו עוונותיו, אך שכולם יהיו בריאים והכסף ישאר.

אומרים לו: 'אבל צריכים לעשות משהו... אי אפשר להישאר עם כל סאת העוונות הזו'. לבסוף נמצא פתרון נפלא - ביזיונות! ועל כך כתוב באיכה (ג' ל'): "ייתן למכהו לחי ישבע בחרפה" - תן את הלחי שלך כדי שיכו אותך, ובזכות זה תאכל ותשבע ולא תצום, משום שחרפה מנקה הכל!.

וזה פירוש המשנה: "ולא מצאתי לגוף טוב אלא שתיקה" (אבות א' י"ז). שאלמלא השתיקה בשעת ביזיון, היה צריך לטפל בגוף ע"י סבל ח"ו".

"פעם אחת", סיפר השמש של הצדיק, "הגיעה בשעת צהריים אשה לא צנועה בכלל לביתו של הרב, על מנת להתברך מהרב. כאשר היא נעמדה ליד הרב, הרב השפיל את מבטו והחל לצעוק עליה ולהשפיל אותה במילים קשות ומבהילות. האשה שהיתה המומה מקבלת הפנים, כעסה מאד על דברי הרב הקשים, ובמקום להיכנע ולקבל זאת, היא הסתובבה בזעם ויצאה מביתו של הרב בהפגנתיות.

חלפו רגעים בודדים. היא עברה במעבר חציה מחוץ לביתו של הרב ונדרסה למוות! רצו מהר לרב לספר לו על כך, והרב החל לבכות בצער: "מה אעשה? כשהיא הגיעה אליי לפני כמה דקות, ראיתי סביבה כתות של מאות ואלפי מקטרגים שנבראו מהחוסר צניעות שלה, אשר החטיאו יהודים רבים. מעל ראשה ריחף גזר דין מוות, ורציתי לבטל זאת, אך ידעתי כי ישנו פיתרון אחד מהיר וקצר, והוא - ביזיונות! לבזות אותה ולהשפיל אותה. עשיתי זאת בכאב לב כדי שהיא תקבל את הבושה

בשכונת 'פרדס כץ' בבני ברק חי לפני שנים בודדות הצדיק הנסתר חכם אברהם חי זצ"ל. הרב היה בעל רוח הקודש, הרואה על כל אדם את כל אשר עשה, והיו רבים מכל הארץ באים להתברך לפניו, בעוד הוא מעמיד עצמו כיהודי פשוט לחלוטין.

פעם אחת, הגיע נגר לביתו ורצה להפתיע את הרב. מה עשה? הוא חיכה שהרב יצא לתפילת מנחה וערבית, ואז, נכנס הרב לביתו והחליף לו את הספריה הישנה בספריה חדשה ויפה, לכבודו של הצדיק. חכם אברהם חי זצ"ל חזר מהתפילה ורצה ללמוד בספריו, אלא שלתדהמתו הוא רואה ספריה חדשה. הדבר שימח אותו מצד אחד, אלא שמצד שני, היתה לו עוגמת נפש, כיוון שהנגר החזיר לו את הספרים לספריה החדשה שלא לפי הסדר, ובעקבות כך, הרב התבטל כמה דקות מלימוד התורה בחיפוש אחר הספרים וסידורם כפי הרגלו.

והנה, בבוקר, מתעורר הנגר עם כאבי ראש אדירים. הוא הרגיש כי חותכים לו את הראש מרוב סבל. אשתו הציעה לו ללכת לרופא, אך הוא אמר לה כי הוא ילך אל הצדיק חכם אברהם חי ויבקש הכוונה. מיד בהיכנסו לבית הצדיק, עוד לפני שפתח בשאלה, אמר לו הצדיק: "מצטער, זה לא אני שגרמתי לך לכאב ראש. זה שלושת הצדיקים חנניה, מישאל ועזריה שראו בשמיים את הצער שלא מצאתי את הספרים שלי, ולכן הקפידו עליך משמיים. אני יודע שכוונתך היתה לטובה, ולכן אני מברך אותך שתצא מכאן והכאבים יחלפו". ואכן כך היה!.

החידה השבועית

מהם ארבע המקומות שאסור לשבת בהם?

(וַיֵּלֶךְ לוֹאֵחַ) הַבַּיִת הַזֶּה הוּא הַבַּיִת הַזֶּה
הַזֶּה הוּא הַבַּיִת הַזֶּה הַזֶּה הוּא הַבַּיִת הַזֶּה

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: ע.ב.מ., שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, רימה בת רינה.

לעילוי נשמת: יעקב בן לבנה, רחל גילה בת נח, האשה הכשרה חוה בת אשרת ת.נ.צ.ב.ה. לרפואת מרדכי בן ציונה.

העלון מוקדש להצלחת החפץ בעילום שם

תורמים יקרים - שימו לב!

נפתח חשבון חדש לעלון ע"י עמותה:
בנק פאגי (52) סניף 188. חשבון 58-58-74
לכתוב בהערות: עבור עלון טוב לחסות בה'
ניתן לקבל החזר מס על כל תרומה ע"פ סעיף 46

העלון מוקדש לעילוי נשמת יקירנו ואהובינו מו"א ועט"ר מיכאל בן אורה. אשר עמל והתייעץ כל השנים להוצאת העלון לאור והדפסתו! זכות זיכוי הרבים תעמוד לו בשמיים!

"גֹּזֵל עַל הַשֵּׁם דֶּרֶךְ - וּבִטָּח עָלָיו - וְהָיָה יַעֲשֶׂה" (תהלים לז, ה)

מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

מייל המערכת

(לתגובות, הערות, הארות וסיפורים):

alon7148454@gmail.com

...

פלאפון: 052-7148454

...

פקס: 08-9941870

דיון הלכתי בשולחן השבת

משולחנם של גדולי ישראל

האם יש איסור בורר בעלוני שבת או בספרי קודש

הרב יוסף אביטבול שליט"א

שאלה: האם יש בורר בעלוני שבת, שמונים על השולחן וכדו'
בכניסת לבית הכנסת בתפארת ואנשים בוחרים מה שהם רוצים
ללמוד ולקרוא, ויש לדון בזה מצד כמה אופנים.

תשובה: האם יש בורר בכלים, האריכו בהא הפוסקים, שברע"א
בשו"ת (סימן כ) מבואר דדוקא בדבר שהוא גידולי קרקע שייך
בו בורר, וכן העלו עוד פוסקים, ואולם בט"ז (סימן שיט סקי"ב)
כתב לחדש דלא דוקא במיני אוכלים יש ברירה אלא גם הבורר
כלים מתוך כלים יש דין בורר יעו"ש, וכן פסק במשנ"ב סימן
שיט סקט"ו, בשם האחרונים שהוא הדין בכל דבר שהוא שני
מינים כגון כלים ובגדים שייך דין בורר, ואולם כך ס"ל למשנ"ב
אולם שו"ת יביע אומר חלק ה' אורח חיים סימן ל"א האריך בכ"ז
והביא דברי הפוסקים שס"ל שלדינא אין בורר באוכלים, ולכן
הסיק שם לדינא, שיש להקל לברור סכו"ם במקום הצורך, ועוד
כתב, וכן מותר לשמש לברור הספרים של בית הכנסת חומשים
וסידורים וכיו"ב וליתנם כל ספר במקומו הראוי עכ"ד, וכיון שכן
נראה דה"ה הכא שיש להקל בהא, ובפרט שיש עלונים מכל מיני
סוגים שאז זה קצת ניכר, ופחות שייך בזה ברירה, ומה"ט דלא
שייך בורר כי הוא בכלים, ויש להקל בנ"ד כן ראיתי שצדד
הגרי"ח אוהב ציון שליט"א. עוד יש לצדד האם זה חוברת או
עלון רגיל, דאם זה חוברת וכו' הוי חשיב בפנ"ע, אלא דקשה
להקל בזה היכא שיש מאות עלונים, (בלא גזמא, כי הרי מידי
שבת בשבתו יוצאים אלפי עלונים בכל העולם כולו).

צידה לדרך.

כאשר אתה נותן מתנה לחברך, מה ישמח אותך הרבה יותר-
מאשר תודה רבה? כשתראה אותו שמח במתנה שנתת לו! זה
נותן הרבה רצון וחשק לתת לו עוד!
ה' נותן לנו מתנות! חיים, בריאות, פרנסה, משפחה, דבר ראשון
שה' רוצה זה לראות אותך שמח במתנה שהוא נתן לך, אחרת אין
חשק לתת לך שוב... (השמחה ההודיה והשירה)

מבט לחיים

תסלחו לעצמכם | הגילוי הנדיר של מרנא החתם סופר בפרשתנו

שיש חבר או מכר קרוב ששוהה במחיצתנו זמן ממושך, עם הזמן החיבור והקשר נשען על
הדברים הטובים שאנו רואים בו, שאם לא כן - החיבור לא היה קיים ממזמן. אין אדם שמעוניין
להיות בסביבה של אדם שמקריין אווירה שלילית ולא טובה - ואם כן על כורחך שאדם אוהב
להיות בחברת אדם שהוא מרגיש טוב עימו, חייב שה'טוב' הזה יהיה קיים בשני.
אך אם נתמקד יותר עמוק, הרי לא יתכן שכל חייו הם סביב הטוב, הרי מתעוררים במעלה הדרך
מקרים ומעשים שלא עולים בקנה אחד סביב הטוב לב' של החבר, הגם שהוא לא התכוון לכך,
יצר המחשבות שלנו יפרשן את זה בצורה שאולי זה פגע בנו בצורה ישירה או בצורה עקיפה. אך
למרות הכל הקשר ימשיך, והרצון להיות עם הידיד הטוב הזה יהיה קיים. מה שאין כן, בחיים
שלנו - שישנם פעמים שאנחנו עושים טעויות בין קטנות ובין גדולות, וקשה לנו לסלוח לעצמנו,
להתקדם הלאה ושיהיה לנו את הסיפוק והרצון העז להיות בחברתנו שלנו, להנות ולהאמין בטוב
שלנו, למרות ואולי בגלל הטעויות שאנו עושים.

כי יצר לב האדם רע מנעוריו" (בראשית ח, כא) - טבע הבריאה, שטבע בנו בורא עולם,
שמחשבותיו ויצריו של האדם נוטים לחשוב שלילי ורע. והטבע הזה קיים בעיקר בהסתכלות
הפנימית על עצמו בשעה שהוא בוחן את מעשיו בעבר או בהווה. וזה עיקר עבודת האדם
בעולמו, לעבוד ולעמוד לראות בראש ובראשונה את הטוב העצום שקיים בו. זאת איננה עבודה
קלה, אך היא אפשרית. מתנה גדולה העניק לנו דוד מלך ישראל, באומרו: "מי האיש החפץ חיים?
אוהב ימים - לראות טוב" (תהלים לד, יג), מי שחפץ באריכות חיים ובחיים טובים לא תצטרך
לעשות הרבה אלא רק לראות את הטוב שבכל דבר, ובעיקר בעיקר את הטוב שבו.

אדם שמרגיל את עצמו לחפש רק את הנקודות הטובות שעברו עליו במהלך החיים, הוא יגרום
לתת מודע שלו להציף רק מחשבות חיוביות, טובות ושמחות, ואם כן - הוא יהיה שמח ומאושר
בכל זמן ועת. כי ברגע שאדם חושב על עצמו רק טוב, ומחשבתו מתבלטת בעיקר על הטוב
שיש בו ועל הטוב שיש בעולם - החיים גם נהיים טובים ויפים.

וזה בעצם ההסבר שאנו נוטים יותר לסלוח לאנשים אחרים מאשר לנו בעצמנו, כי הטבע שלנו
להיות ביקורתיים כלפי עצמנו - שאם טעינו נחרב העולם ואז מגיעים למסקנות שחלילה וחס
אנו גם לא אנשים טובים... ואילו כלפי החבר? הוא טוב, אבל כעת הוא טעה...

קוראים יקרים! תתחילו לסלוח לעצמכם! תחדירו חזק לראש: **אדם נולד כדי להיות טוב, ולא
כדי להיות מושלם!** אנשים שלא מוכנים לסלוח לעצמם על טעויות העבר, ומרגישים רע עם
עצמם, זה לא אחר מאשר כפירה בבורא עולם, משום שבדרך כלל אנשים אלו נוטים לחשוב
שהם מושלמים ואסור להם לטעות, בו בזמן שהם שכחו שאין מושלם בעולם מלבד בורא עולם.
בנוסף אולי הם שכחו שבורא עולם הוא שגרם להם לטעות כדי שירימו את עצמם ויהיו טובים
יותר! ולא חלילה וחס כדי לגרום להם להרגיש רע עם עצמם, כי השם הוא טוב!, וכשאדם מבין
שבכל מה שהוא עושה הוא טוב, ובעיקר בטעויות שלו, במשברים שלו, שהם קיימים אך ורק כדי
להרים אותו ולעשות אותו 'טוב יותר', הוא יצליח לסלוח לעצמו כמו שהוא סולח לאחרים, בגלל
שהוא מבין שטעויות הם חלק מהחיים 'הטובים' שלו, כדי שהוא ילמד איך להשתפר ולהיות טוב
יותר. וברגע שאדם מבין שאין לו אפשרות בעולם להיות מושלם, הוא ידע איך לסלוח לעצמו
בטעויות שהוא עשה, והטעויות הללו הם חלק ממהלך החיים שבורא עולם החליט שטוב לנו!
ועל זה כתב מרן החתם סופר על הפסוק בפרשתנו: "לכן אמור הנני נותן לו את בריתי
שלום" (פרשתנו, כ"ה, י"ב), וזה לשון הקדושה והעצומה: "כי הנה יש אשר בטבעו סבלן גדול לא
יכעוס כלל, והוא יהיה ענוותן ושפל ברך. ואמנם הוא לא יקנא קנאת ה' צבקות משום אדם, נמצא
יצא שכרו בהפסדו. ויש אשר בהיפוך מזה, הוא כעסן על כל דבר מועט, והוא מקנא קנאת ה'
צבקות ויצא הפסדו בשכרו.

"אמנם היותר שלם לפני ה', הוא העניו אשר נבזה בעיניו נמאס **מוחל בשלו ואינו מוותר בשל ה'**
ובשל תורתו הקדושה, וכמו שעשה פנחס בהראותו כעסו וחרונו והעזיז פניו נגד כל העדה
וזקניהם והרג נשיא שבט, בכל זאת היה עניו ושפל רוח ומוחל על עלבונם בשמעו אומרים בן
פזי זה וכדומה, דברי בזיון וקצף והוא ההפכים לעשות רצון קונו יתברך שמו..."
ולסיום, בכל פעם שטעויות יוצאת תחת ידיכם, במקום לומר איזה רע אני, תאמרו מיד: "אני לא
מושלם! אבל - אני טוב! וכן, גם שטעייתי אני טוב, כדי שאלמד להבא כיצד להיות טוב יותר".

לע"נ: מו"ר אבי משה בן עישה, עישה בת חניה, רבי עזריאל בן כוכבה, חדוה בת מיכל מסעודה, מרן רבנו עובדיה יוסף בן גורג'יה, מרן רבי מאיר מאזוז בן שושנה כמאסנה, ר' יצחק בן שושנה
חמשנה, ישראל אפללו בן אידה, יאיר עידן בן יעקובא תח"י, מקיסק בן שקלילה, הרב אברהם ביתאן בן ברקא, אמנון בן יחיאל פנחס, ר' אליהו איטש בן עזיזה, ורדה בת זכרונה, ניסים בן זינה.
[לזכ"ק: אילה יסכה בת יפה | להצלחה בריאות ופרנסה טובה: אי"מ יפה בת ורדה תח"י | לזיווג הגון והצלחה בכל העניינים: דניאל חביב בן יפה | שלום בן יעל | מוקדש לשחרור החטופים במהרה
נמצאיה | 052-7148454 | פרשת פנחס תשפ"ה]

ישיבה של מעלה

המבחן שהסתיים בכישלון מר ומשבר עמוק, חיבוק מראש הישיבה והמבחן בישיבה שרק בדיעבד הבנתי מדוע בורא עולם שלח אותי לשם. תקופת המבחנים - הסיפור האישי והמרגש שהתקבל במערכת

ההתנהלות שלהם מולי. "בהתחלה זה הפריע לי, אבל את אט החדרתי לעצמי - שאם אני מחליט משהו ואני מאמין בו, אני אלך איתו עד הסוף ולא משנה מה, אף אחד לא יזיז אותי. בדרך האמת והחסד בחרתי. "במשך כמה שבועות למדנו בהתמדה, האווירה הייתה טובה מאוד, לפחות טובה יותר ממה שציפיתי..."

"והנה הגיע יום הדין. אני ואחד הבחורים איתו למדתי נשלחנו להבחן באותה ישיבה. הישיבה המדוברת הייתה ישיבה מוצלחת ביותר - ישיבה שנפשי חפצה בה מאוד. אחד מאחיי אף למד בה ותמיד דאג לדרכן אותי שאלמד רק שם - כי שם זה המקום הכי מתאים בשבילי.

"יום הבחינה הגיע. אני והחברותא שלי נסענו ונבחנו יחד. בלב התפללתי שאני אתקבל לישיבה, ובכלל אחרי המעשה שעשיתי שבחרתי לעזור לאחרים, במקום לעשות את מה שרציתי - האמנתי שאני אתקבל לישיבה.

"המבחן התחיל, הלחץ היה באוויר. הבוחן החל לשאול אותנו שאלות, שם בעצם התחיל המשבר שעברתי. כל שאלה ששאלו אותי לא ידעתי לענות, וכל שאלה ששאלו את חבר שלי הוא ידע לענות. ניסיתי להוסיף על דברי החבר מידי פעם ורק בכדי להראות שאני גם יודע משהו. אבל העסק היה נראה אבוד. הבוחנים 'נדלקו' על החבר שלי - ונתנו לו את כל תשומת הלב, הם הקשיבו לכל מילה שלו, ואף חייכו בכל תשובה שלו. ואני - כלום. נאדה. לא התייחסות, לא חיוך, ובקושי אמרו לי שלום שיצאתי.

"מיד שיצאתי מהחדר הבנתי שאני לשם - כנראה לא אתקבל. אך לא נתתי למחשבות הללו להיכנס לליבי, ופרגנתי מכל הלב לחבר ששהה לציד. "הפצצת", אני זוכר את המילה שאמרתי לו בלב שלם ובשמחה, למרות התחושות הקשות שהיו לי.

"חזרתי לישיבה, ומיד רצתי לחדר לשכב במיטה. לא רציתי לצאת ממנה. לא האמנתי למה שקרה, צבטתי את עצמי מידי פעם כדי לבדוק שאני לא נמצא בחלום. המחשבות הללו שאני לא הצלחתי במבחן אכלו אותי וגרמו לי להתייאש מהלימוד שלי.

"לאחר מספר שעות בחור נכנס לחדרי והודיע לי שהראש ישיבה קורא לי להגיע אליו. בלי היסוס אמרתי לבחור: "תגיד לראש ישיבה שאני יודע את התשובה ואני לא רוצה לבוא אליו, אולי בהמשך אולי מחר". הבחור חזר לראש הישיבה ומסר לו את דבריי, כעבור דקה אחת הוא חזר אליי שוב

<< המשך בעמוד הבא >>

הסיפור המדהים והמרגש הבא נחת על שולחן המערכת בתחילת השבוע הנוכחי, בעקבות הרלוונטיות שלו הוא עולה כאן לפניכם, ככתבו וכלשונו. לא נגענו.

"לכבוד מערכת 'אור השבת'. ישר כוח גדול על פעלכם למען זיכוי הרבים, אני אישית מתחזק רבות מהדברים שאתם כותבים ומפרסמים מידי שבוע. במיוחד הסיפורים שמעצימים את האמונה בקב"ה.

"אשמח אם תוכלו לפרסם את הסיפור שלי בעלון שלכם. זה סיפור שהתחיל לפני שש שנים ונגמר בשבוע שעבר ביום חמישי. בטוחני שהוא יסייע לבחורים שחוו את מה שאני חוויתי, וייתן להם נקודה של אור ואמונה למרות ובגלל הכל.

"כאמור, הסיפור שלי מתחיל לפני שש שנים השם שלי הוא נהוראי כהן (שם לא בדוי). למדתי בישיבה קטנה מפורסמת באזור מרכז הארץ. הייתי נחשב שפיץ של השיעור, ראש הישיבה והצוות חיבבו אותי מאוד. גם החברים שלי, העריכו אותי מאוד ולא בגלל היותי חברמן, אלא בעיקר בזכות הכישרון וההתמדה שזכיתי להם.

"השיא הגיע בתקופת הבחינות לישיבות גדולות. חבריי לשיעור רבו ביניהם מי ילמד איתי את החומר של הבחינות. למרות ההתלהבות שהייתה אמורה לבעור בי, החלטתי להסתכל על הדברים בצורה נכונה.

"ההתייעצתי עם ראש הישיבה מה עליי לעשות בעניין. ראש הישיבה הביא לי את נקודת המבט שלו שאמרה: תבחר לך את הבחורים שיש להם קושי וחולשה בלימוד, ואותם תרים. ללמוד עם בחורים אחרים שגם הם מוצלחים זה לא חכמה, אם אתה תזכה לעבוד על המידות שלך, וללמוד דווקא עם הבחורים שזקוקים לזה באמת - אני בטוח במאה אחוז שתהיה לך סייעתא דשמיא מעל הטבע ותתקבל לישיבה שאתה חפץ בה בקלות.

"יצאתי מהחדר שלו בהחלטה שאני מאמץ את הרעיון שלו. למרות שהייתי מעוניין ללמוד עם הבחורים שיותר נמצאים ברמה שלי שנוכל לדבר באותה רמה, אבל סוף כל סוף כל מי שמתנהג עם הזולת בלפנים משורת הדין, זוכה שמלמעלה מתנהגים עימו בצורה של לפנים משורת הדין.

"ואכן סגרתי חברותא עם שני בחורים. חלק מהחברים האחרים הרימו גבה, ואף חלקם היו נוהגים להראות לי השכם והערב שהם פגועים ממני. כמה שניסיתי להסביר להם בצורה יפה שלא תפגע בבחורים החלשים שאני לומד איתם - זה לא עזר לי, אלא להיפך רק העצים את

עולם הנתניה

הטבע שברא בורא עולם בעולמו זה כמו גלגל שעובד כל הזמן, והטוב שיוצא ממנו תלוי אך ורק בנו - הכיצד? מרתק!

טבע ברא הקדוש ברוך הוא בעולם, והוא שהעולם עומד על הדבר העיקרי שנקרא 'נתניה'. מאז היותנו ילדים קטנים, ההורים נתנו, העניקו והשקיעו כל מה שהיה ביכולתם. שהיינו רעבים - הם נתנו לנו אוכל לאכול. שהיינו צמאים - הם מייד מזגו לנו מים קרים לתוך כוס והשקו אותנו. היינו חפצים למתנה - היינו מקבלים אותה, בדרך מבצע או בדרך פינוק ואהבה.

שהילד גודל ומקים בית, הוא זוכה גם להעניק ולתת לרעייתו, לילדיו ולבני ביתו. ככה זה עובד - תמיד בגלגל שפעם אתה מקבל ופעם אתה נותן.

כך גם בלימוד התורה - אנו רואים בגיל צעיר אנו הולכים לקבל תורה מהרבנים בתלמוד תורה, ועוד מורים, וכשגדלנו אנו כבר מלמדים תורה, בין אם זה את ילדינו ובין אם זה כמלמדים בתלמוד תורה.

כך גם בגמילות חסדים - שאדם נותן צדקה למישהו, הוא בעצם נותן לעצמו את הצדקה הזאת, משום שבכל מצב הצדקה הזאת בסוף תחזור אליו ואף יותר משווי הצדקה שהוא נתן בהתחלה.

מידת הנתניה עיקרה היא שמחה וסיפוק שממלאת את האדם בשעה שהוא נותן. וזו הסיבה גם ש"השרוי בלא אישה שרוי בלא טוב ובלא שמחה וכו'", משום שכל מהותו של יהודי זה נתניה. הנתניה מולידה חיבור ואהבה בין הנותן למקבל, והשמחה הזאת היא שמחה אמיתית של סיפוק הבא מתוך הנשמה.

כשאדם יתמיד במידת הנתניה, ומאידך בכל פעם שמקבל משהו הוא יכיר תודה וישמח בחלק שקיבל - מובטחת לו תמיד מידת השמחה.

בדורנו אנו, אנשים רבים מחפשים ושואלים כיצד ניתן ללמוד ולקבל את דרך השם בצורה הנכונה שמתיישבת על לב כולם בשמחה ובטוב לבב. וכן, לא מדובר רק מהציבור שרחוק מתורה ומצוות אלא בעיקר מתוך ה'בייס' של בני התורה הקדושים - שתרים אחר כל שבב מידע כיצד לנהוג על פי הכתוב בספרי רבותינו, אך בשפה המובנת והמתיישבת על הלב.

קוראים יקרים! בסייעתא דשמיא עצומה ובמתנת חנים מבורא עולם זכינו במערכת 'אור השבת' להשתדל כמה שיותר להביא בפני הקוראים את דבר השם ברמה, באיכות ובשפה קולחת וזורמת ונחמדה למראה עיניים. כעת, ברצוננו להפיץ את דבר השם לכמה שיותר בתים בישראל - שכמה שיותר אנשים יפגשו בדברים הנאמרים על גבי הגיליון, יתחזקו ויתעלו כל אחד בענייניו ובצורה שבורא עולם רוצה ממנו.

אי לכך, מי שמעוניין להצטרף למעגל נתניה אין סופי שמסתכם בשיא של מעלת מזכה הרבים שהראשונים אמרו עליו דברים רבים ועצומים, בין היתר: זוכה לבנים תלמידי חכמים, כל היוצא מפיו מתקיים, זוכה לבנים תלמידי חכמים כשמואל הנביא, ועוד עשרות הבטחות שאין אחד מאיתנו שלא מעוניין להיות חלק מהם...

בתרומה של 100 ₪ - נוכל להדפיס 300 עלונים. קוראים יקרים! תחשבו רגע אחד כמה זכויות יוצא לכם מסכום של 100 ₪ !!! לא פחות מ- 300 משפחות! ומי יודע כמה יש בני משפחה בבית שגם יקראו את הדברים ויתחזקו! ללא ספק - זכות ענקית בסכום שנמצא בהישג יד.

נשמח מאוד שתהיו שותפים עמנו בהפצת האמונה ברחבי תבל. ניתן לפנות אלינו בדרכי הפנייה למערכת העלון. בברכת יגדיל תורה ויאדיר.

>> המשך מעמוד קודם >>

והודיע לי שראש הישיבה ביקש שאבוא אליו בדחיפות וכי הוא מצווה עליי להגיע מיד.

"אספתי את עצמי מהמיטה, לא לפני שניקיתי את הדמעות ושטפתי את הפנים שלי. למרות הכל, העיניים האדומות מבכי הסגירו את המצב שלי. התגנבתי לחדרו של ראש הישיבה, ישבתי על הכסא ושוב פרצתי בבכי.

"בפעם הראשונה בחיי, ואולי אף בחיי... ראש הישיבה שהיה ידוע בקרירותו התרומם מכיסאו והגיע לשבת לידי. הרגשתי את הידיים שלו שחיבקו אותי מלב אוהב ודואג.

"ר' נהוראי", אמר לי ראש הישיבה בקול עמוק, "אינני מסוגל לראות את פניך ככה. אני רגיל לראות את השמחה שלך, את העוצמות שלך, את אש התורה שזעק מתוך העיניים שלך. חשוב לי לומר לך משהו אחד, שאי אפשר להתוכח עליי: אתה בחור מצוין וכישרוני. ואתה חייב להבין שהכישורן שלך לא תלוי בקבלה שלך לישיבה. הכישרון שלך מתבטא בלימוד שלך - והלימוד שלך הוא מעל ומעבר. זה משהו שלא היה לי בישיבה מאז שהיא הוקמה. ואני רוצה להוסיף לך משהו: גם המידות הטובות שלך, את המידות הללו לא מצאתי באף בחור אחר. זה לפני הכל. חשוב שתדע להעריך את עצמך, גם ברגעים הללו, ותבין שאת הדברים האלה אף אחד בעולם לא יכול לקחת לך, וזה המהות שלך. בסוף הכל יעבור, אבל את הדברים שאתה יכול לשמוח בהם, הם לעולם אבל לעולם לא יעברו ולא יעזבו אותך!"

"את המילים שאמר לי ראש הישיבה אני זוכר כמעט אחת לאחת. הם נמצאים אצלי בראש כמו תקליט, ולו רק בגלל אותו רגע מיוחד בו ראש הישיבה הראה לי שיש עוצמה גדולה בי מאוד כלפי בחור בישיבה. זה שלעצמו נסך עד רגע של אורש בתוך 'הבלבלות' שהיו לי בראש.

"אחרי כמה דקות שהוא נתן לי להבין את הדברים שהוא אמר לי, הרמתי את הראש והבטתי בו. ואז הוא הודיע לי את התשובה הרשמית שהחזירו - שאכן הישיבה החזירה תשובה שלילית. לא הופתעתי, ידעתי, הרגשתי וגם הבנתי במהלך הבחינה, שללמוד שם - זה לא יקרה.

"ראש הישיבה המשיך לומר לי: 'תדע לך עכשיו זה הזמן שלך! אתה עכשיו בונה את החיים שלך, האם אתה בוחר להסתכל על ה'לא' או להסתכל מה אני יכול לעשות'. הוא הבהיר לי שמותר לי להתעצב, אבל בד בבד הוא הוסיף לי שאני חייב להרים את עצמי, וללכת להבחן בישיבה אחרת, האמנם שהיא פחות טובה, אבל לטענתו היא ישיבה שמאוד תתאים לי, אולי אפילו מהישיבה שייחלתי להקבל אליה.

"בקשתי ממנו שיתן לי יומיים להתאפס. נסעתי עם אחי הגדול לטיול באזור הצפון, והחלטתי עם עצמי שאני חוזר, אני חוזר עם כל הכוח

והעוצמות להבחן בישיבה השניה שראש הישיבה הציע לי.

"ואכן לאחר כיומיים חזרתי לישיבה, חזרתי עם תובנה שהחזירה אותי מחוזק יותר. הבנתי, שאם לא התקבלתי לישיבה שחפצתי בה עד מאוד, זה לא אומר שאני כאן הבעיה, או שמשמייים לא רצו לתת לי דבר טוב. אלא להיפך, הבעיה היא בישיבה שהיא לא מתאימה לי, ואם כן בורא עולם יודע שהישיבה הזו לא מיועדת לי במאה אחוז - והוא בעצם נתן לי מתנה שלא התקבלתי לשם, כי אולי רק הייתי נופל ולא מתעלה.

"ראש הישיבה סגר לי מבחן בישיבה. הלכתי לשם בשמחה ועם נפש חפצה. האמנתי בכוחות שלי, והאמנתי בעיקר בטוב של השם, שאם זה המקום שלי אתקבל לשם ללא כל בעיה. ואכן הרגשתי במהלך המבחן את הסיעתא דשמיא שליוותה אותי.

"על כל השאלות שנשאלתי השבתי תשובות מלאות. הוספתי חילוקים והסתעפויות. ראש הישיבה התלהב ממני בצורה בלתי רגילה. הוא המשיך לדבר איתי בסוגיה גם ללא קשר למבחן. בסוף המבחן הוא אמר לי: 'אני לא נוהג לעשות את זה. ברוכים הבאים לישיבה שלנו'. כלומר, התקבלתי במקום.

"שמחתי שמחה גדולה והרגשתי תחושת הקלה. כעת רכזתי את כל הכוחות שלי לחודש אלו. שכבר הגיע במהירות. אקצר את התהליך הארוך ואומר שההתחלה בישיבה הייתה מדהימה ומספקת, וגם ההמשך היה מהנה. התעלתי בתורה ובמידות בצורה מיוחדת.

"כעבור שש שנים, בתחילת זמן קיץ הנוכחי, כלומר שאני בוועד ישי, ראש הישיבה קרא לי לחדרו. הוא החל להחמיא לי ולהציף את הרגעים היפים שהיה לו איתי במהלך המבחן אצלו, ועל כך שהוא התרשם ממני מאוד ועד היום הוא אוזן ממני עולם ומלואו. הן מבחינת לימוד, והן מבחינת מידות. במהלך השיחה הוא הציע לי את ביתו, שהייתה נערה מיוחדת במינה צדיקה ויראת השם. לא רציתי אפילו לברר, והודעתי להורים שלי שאני רוצה להתקדם לפגישה.

"ביום חמישי שבוע שעבר סגרתי ווארט עם ביתו של ראש הישיבה. זכיתי לבת תלמיד חכם עם מידות טובות. ההתרגשות הייתה בשיאה.

"את האמת עד עכשיו האמנתי בלב שכנראה זה היה המקום הכי טוב בשבילי. אמנם שבוע שעבר נוכחתי לראות לנגד עיניי שאכן, משמייים רצו אחרת. כי לבורא עולם הייתה תוכנית סדורה מדוע אני צריך ללמוד דווקא בישיבה הזאת.

"ועם זה אני רוצה גם לחתום. לבחורים שנמצאים בתקופת הבחינות - היחיד שיוודע מה הכי טוב בשבילכם - זה רק בורא עולם. תסמכו עליו בעיניים עצומות ותתנו לו להוביל אתכם לישיבה שלכם. עוד יגיע היום שבו תבינו למה הישיבה הזאת דווקא הייתה טובה לכם."

לתגובות או אם יש לכם סיפור חיים לשתף אותנו - שלחו לדוא"ל: alon7148455@gmail.com

האמנתי

חיים של שמחה וסיפוק בדרך אמונה וביטחון בקב"ה
דניאל ברם

בריאה מיוחדת במינה!

אי אפשר להעריך את עצמך בלי ההכרה הבסיסית: אתה בריאה מיוחדת וייחודית בעולם. הארה נוספת בדרך אל ההערכה העצמית על פי האמונה

בשבוע שעבר הבאנו כאן את ההבנה הבסיסית של מאמר חז"ל: "לעולם יאמר אדם בשבילי נברא העולם" - שאדם יהיה רגוע ובטוח בליבו, שהוא כל כך מיוחד עד כדי כך שבורא עולם "יסובב" את כל העולם ולו כדי להיטיב לו. שבורא עולם ברא את האדם, הוא גם הבין שבחיינו יהיו זמנים שהוא ישב עם עצמו ויהרהר: מה אני מוסיף בעולם? יש 15,000,000 יהודים בעולם, במה אני מיוחד מהם? אולי הפעולות שלי מיוחדות ואין כל תכלית למעשיי?

על זה אומר לנו אבא שבשמיים: המחשבות הללו הם שטויות! הרי כל העולם כולו בראתי רק בשבילך - אתה עצמך, באופן פרטני! לא בראתי את העולם - 'בשבילכם', אלא - 'בשבילך'! זו מתנה ענקית מבורא עולם! זו מתנה שכל בוקר צריך לקום ולרקוד איתה... להיות גאים בכך שכל העולם נברא אך ורק בשבילי. רוצה לומר: אם אני לא הייתי פה - ממילא כל העולם כולו לא היה פה!

יהודי יקרי! אתה חייב להבין שאתה ילד ייחודי ומיוחד של אבא בשמיים. אתה חייב להבין, שהוא משגיח עליך בהשגחה פרטית מלמעלה, והוא אוהב אותך אהבה אישית אין סופית! במשך כל היום כולו הוא יושב ומחשב כיצד לעשות לך את הדברים הטובים ביותר, את הדברים שימחחו אותך! הוא רוצה שתחיה הכי טוב שיש בעולם! כי בשבילך הרי הוא ברא את העולם!

חז"ל אומרים (סנהדרין פ"ד מ"ה): "כל המציל נפש אחת מישראל כאילו הציל עולם מלא". ויש להבין בדברי חז"ל מה הסיבה שנחשב כאילו הציל 'עולם מלא', שיהיה דומה למי שהציל 'עולם'?

כותב מרן הראש"ל הגאון רבי אליהו בקשי דורון זצ"ל יסוד גדול לחיים בספרו 'בנין אבי' (תשובות רפואה בהלכה, סימן ה'): "וההגדרה 'עולם מלא', לכל נפש מפקיעה למעשה כל שיווי וכל דמיון עלי אדמות לחיי אדם כשם שאדם אינו יכול להעריך עולם ומלואו, כך גם אין לנפש אחת."

עם תחושת החיים שאתה הדבר ששווה הכי הרבה בעולם, אתה חייב לקחת איתך לכל מקום שלא יהיה. בכל דבר שתעשה בחיים שלך תחזיר לעצמך שאתה הדבר הכי טוב שהיה אי פעם בעולם הזה. כשחלילה וחס נכנסת כך מחשבה: מה אני שווה? אתה מיד תגידי לעצמך: אני שווה עולם ומלואו, אין סוף של שווי - כל העולם כולו פה נברא אך ורק בשבילי, ואם כן אני צריך להרגיש הכי טוב עם עצמי!

(דרך אגב, חשוב לדעת, היצר הרע הוא זה שאחראי על ייצור המחשבות הללו, ואין בהם בדל של אמת! הכל שקר! לכן חשוב מאוד לא להילחם מולו ולומר שזה לא נכון, אלא פשוט לייצר מחשבה אחרת, חיובית כפי שנכתב, וכמו שידוע: אין שתי מחשבות מקבילות...)

ולסיום, משימה לשבוע הקרוב: בכל מקום שתהיה תחשוב על כך שהכל כאן נברא בשבילך. קניית בסופר? הוא נפתח במיוחד בשבילך, וגם נהג האוטובוס נולד רק כדי להסיע אותך... וכן גם המוצר יוצר רק בשבילך! עם עבודה מתמדת, תראה איך הערכה העצמית שלכם רק עולה בעזרת השם.

יש לכם שאלה? אל תהססו לפנות, ובס"ד נפתור הכל!
לתגובות ולשאלות בדוא"ל: alon089945291@gmail.com

לעילוי נשמות
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמות
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: הכרת הטוב

פרשת פנחס

בס"ד | גליון מס' 540

חצי מלפפון יקר ותכשיט נהדר...

הגני נותן לו את בריתי שלום (כ"ה, י"ב)

זו ההזדמנות להציץ על מעלתה וחשיבותה של הכרת הטוב. החיות האנושית מושתתת על טובות שונות שאדם עושה לזולתו. כולנו עושים טובות, וכולנו נהנים מטובות שאחרים עושים עמנו. כמה חשוב להרגיש אסיר תודה, ומתוך התחושה הפנימית - נוכל להכיר תודה, להוקיר על המאמץ שהזולת עשה עבורנו, ולהודות לו בכל פה!

ארבעים שנה על חצי מלפפון...

היה זה באחד הרחובות המרכזיים בבני ברק. השעה עשר וחצי בבוקר, אנשים רבים עוברים ושבים ברחובה של עיר, ממהרים איש איש לדרך. בטבור הרחוב, ממש במרכז, עומד לא אחר מאשר מורי ורבי כ"ק האדמו"ר מנדבורנה זי"ע, ומשוחח בחביבות ובידידות מופגנת עם יהודי מבוגר, עובר אורח מקומי...

הגבאים מרמזים לאיש בעדינות, כי אין זה המקום והזמן - לרבי יש שעות קבלת קהל, וגם חדרו עומד הכן בדיוק למבקשים לשוחח עמו... מסביב נקהלים סקרנים, מביטים בעירנות בדי שיח המוזר: אמצע היום, אחד מגדולי האדמו"רים ועובר אורח, עומדים ומשוחחים באמצע הרחוב דקות ארוכות...

הגבאים שאלו זה את זה, אולי משהו מהם מכיר את האיש. הרי לרבי יש עוד אירועים היום בלוח הזמנים, והעיכוב כאן אינו צפוי. מה עוד, שכל המעמד משונה ומוזר כל כך. אולי האיש צדיק נסתר? אולי יש לו קשר טוב אך סודי עם הרבי? מי יוכל לשער מי האיש ומה דרגתו הרוחנית??

הרבי ממשיך בשיחה הידידותית, ורק אחרי דקות ממושכות נפרד ממנו בידידות, לא לפני שהוא אומר לו באדיש 'אז תבואו אלי, עם כל המשפחה, בסידור?' - - -

לתמימה הגבאים לא היה גבול. בנוהג שבעולם, אדם המבקש לשוחח עם הרבי קובע תור, או לחילופין בא בשעות הקבועות. והנה, סתם עובר אורח לא מוכר, זכה גם בשיחה ארוכה וחמה באמצע הרחוב, וגם - בזימון מהיר, לתור וי איי

פרשת השבוע הנוכחי, פותחת בסיפורו של פנחס, שאחרי קנאותו המופלגת לשם שמים בסיומה של הפרשה הקודמת, קיבל מהקדוש ברוך הוא מתנה יקרת ערך - את עטרת הכהונה. למותר לציין שלא מדובר בדבר של מה בכך - הרי זו דרגת הקדושה הגבוהה ביותר, דרגה של מי שזכו להיות משרתי השם במשכן, הזוכים לאכול מקדשי שמים וביכולתם להקריב קרבנות!

ולמה אכן זכה פנחס לדרגה כה גבוהה? בשל הכרת הטוב שחש כלפיו הקדוש ברוך הוא. רש"י אף מוסיף וממשיל זאת 'אדם המחזיק טובה למי שעשה עמו טובה'. פנחס קיבל את מתנת הכהונה כהכרת הטוב וכאות הערכה על פועלו למען כבוד השם.

למה אכן זכה פנחס לדרגה כה גבוהה? בשל הכרת הטוב שחש כלפיו הקדוש ברוך הוא. רש"י אף מוסיף וממשיל זאת 'אדם המחזיק טובה למי שעשה עמו טובה'. פנחס קיבל את מתנת הכהונה כהכרת הטוב וכאות הערכה על פועלו למען כבוד השם.

הכרת הטוב. איזו מידה נפלאה ויקרה, שהיא למעשה חובה רגשית ראשונה במעלה. מידת הכרת הטוב מחדשת, שום דבר בעולם הזה לא באמת 'מגיע לי'. מידת הכרת הטוב, מאפשרת לנו לבנות בבסיס אישיותנו תכונה חשובה: ששום דבר לא מובן מאלי, ושום דבר לא מגיע לנו. ההבנה הזו מטמיעה בנו הכנעה, ענווה וביטול.

ממילא, אדם המכיר טובה, אין לו טענות, אין לו דרישות והוא כבר לא תובע. הוא מבין שלא מגיע לו כלום, והוא - לשלעצמו - אין לו עוצמה המחייבת שאנשים יעשו לו טובה. אז כשלא עושים את מה שביקשתי, או כשהאוכל לא מוכן בזמן, או כשבעל המכולת לא הביא היום את המוצרים שאני זקוק להם - איך אוכל לבוא בטענות?

לכן אמרו חז"ל, כי הכופר בטובתו של חברו ככופר בטובתו של הקדוש ברוך הוא. אדם המכיר טובה - מוכיח שהוא מבין ומרגיש שהוא לא בעל יכולת, שהוא צריך עזרה, שהוא לא איזו אישיות רמת דרג שמסתדרת בכוחות עצמה... דרך ההבנה הזו, הוא יכול להרגיש את ריבוי הטובות שהשם עשה עמו - בכך שהוא נושם, בריא, חכם ומתפרנס, כי זה לא מגיע לו וזה ממש לא מובן מאלי!

ברגעי החיים האחרונים!

בשנותיו האחרונות של הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל, נקלע הרב למצוקה רפואית קשה. אחד מעורקי לבו כבר לא תפקד כנדרש, והיה צורך לבצע בו ניתוח דחוף, שיכול להציל את חייו. אלא שהצוות הרפואי המטפל לא רצה לעשות את הניתוח, מתוך חשש שלבו של הרב - שכבר היה קרוב לבן מאה - לא יעמוד במעמסת הניתוח, ומשימת הצלת חייו לא תצליח, ומי יודע אם מצבו לא יחמיר עוד בעקבותיו...

לאחר חיפוש חובק עולם, נמצא רופא בכיר מאוד, המומחה בעולם בתחום הלב, שניאות לבצע את הניתוח המורכב בלבו של הרב. הרב פסק כי אם יש מנתח שיכול לבצע את הניתוח - יש לעשות הכל כדי לנסות להציל את חייו. למעשה, כבר כשהגיע הרופא לרב, היה ברור כי איש - מלבד הרופא - לא באמת מאמין בסיכויי הטיפול, והסיכויים כי הרב לא יתעורר מהניתוח רח"ל, שקולים לסיכויים שהרב ישרוד אותו וישוב לחיים...

לקראת הניתוח, המתח בחדרו של הרב בבית החולים גאה בעוצמות לא מוכרות. עסקנים ויודעי דבר היו בפרוזדור, הצוות הרפואי הטוב בעולם כבר היה בחדר - הן עתיד חיי רבן של ישראל מוטל כעת על המיטה! המנתח הבכיר כבר לבש את החלוק הירוק, והרופא המרדים כבר הכין את הזריקה, ובהיכלי הישיבות והכוללים בעולם כולו קורעים שערי שמים לרפואת הרב אלישיב...

רגע לפני שהוזרק חומר ההרדמה, הרב אלישיב - למרות המתח הרב - שוכב במיטה, צלול ורגוע. כתמיד, הוא מפוקח וממוקד, מכיר את מצבו לאשורו ואינו מתבלבל לרגע. הוא יודע כי ישנו סיכוי שלא יתעורר בכלל מהניתוח, ומבין את המשמעות...

לפתע, ביקש הרב לשוחח עם המנתח. 'מי יודע מה הוא רוצה לומר לו? הרהרו המקורבים. 'שמא לבקש ממנו כי יזהר היטב? אולי מבקש הרב להתחרט מהסכמתו לניתוח? מי יודע מה הרב מבקש?' - - -

המנתח הגיע אל הרב, גחן לעברו, ואז שמע את הרב אומר בקול חלוש: 'הרי אתה הולך לנתח אותי, ואנו מקוים שהדבר יעבור בהצלחה למרות הסיכויים הקלושים. אם תצליח - ברור שהכל ירוממו אותך, יגידו שאתה מומחה גדול, יביעו בפניך הערכה רבה. אך אם חלילה לא תצליח על אף מאמצייך - איש לא יאמר לך תודה, וגם אני לא אהיה בעולם לומר לך תודה...' - - -

לכן, כבר מעכשיו, אני אומר לך תודה על מאמצייך, תהייה התוצאות אשר תהייה - - -

מדהים, מפליא, מעורר השתאות. רבן של ישראל בין חיים לשערי מוות, הרופא הטוב בעולם לצידו, וייתכן כי הוא עומד לעצום עיניו לנצח. ומה מטריד אותו? שאולי לא יאמרו לרופא תודה אם ייכשל חלילה הניתוח. שאולי יעלה לבית דין של מעלה, כאשר חובת הכרת הטוב מוטלת עליו ולא נפרעה!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח הקדוש רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקרה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת
ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (אראלי)
ת.נ.צ.ב.ה.

פי... הוא וכל המשפחה. 'בדאי מדובר באיזו דמות נעלית אך לא מוכרת', הרהרו לעצמם...

הרבי הביט בעיניהם המשתאות, וסיפר: 'היה זה לפני שנים רבות, כשעליתי ארצה, נכנסתי ללמוד בשיבת דושנינסקי בירושלים. לצערי, אתם יודעים, - אומר הרבי בחיוך ובענווה - 'הייתי מאחר לארוחות בקביעות. פעם לא הספקתי לסיים את תפילת השחר עם כולם, ופעם הייתי שקוע באמצע הסוגיא, כך שאיחרתי את מועד הארוחה...'.

'היהודי הזה שפגשתי עתה', המשיך הרבי, 'היה הטבח בשיבה. אחרי תקופה קצרה גילה שאני מאחר לארוחות, וחשש לרעבוני. מני אז היה מציץ לחדר האוכל, ובדק אם אני נמצא. וכשראה שאני לא נמצא - היה נוטל חצי עגבניה וחצי מלפפון, ושומר לי בצד'...

הרבי נשא עיניו נקודה רחוקה, הניף ידו והוסיף: 'ארבעים שנה אני מחפש את היהודי הזה, ארבעים שנה אני רואה אנשים שדומים לו, שואל לשמם, אך מתאכזב - כי זה לא הוא. ארבעים שנה שלא אמרתי לו תודה כפי הראוי, שאני חש כלפיו חובת הכרת הטוב שטרם פרעתי'...

'ועכשיו', הוסיף בחיוך, 'אני יוצא לרחוב ורואה אותו לנגד עיני. לקח לי שניה לזהותו, הוא הזדקן כל כך, אבל שמו התאים והוא אכן היה הטבח בשיבת דושנינסקי. ארבעים שנה אני מחכה לומר לו תודה - אז כשאני פוגש אותו אשוחח אותו קצרות? כשכבר גיליתי אותו - שאתן לו לחמוק? הרי ברור שאודה לו מקרב לב, ואזמינו עם כל משפחתו לביקור'!

זוהי הכרת הטוב. שנים חולפות, אך התודה לא נשכחה, לא נקברה במרתפי הזכרון העלום. וכשהיתה הזדמנות - היא צפה ועלתה במלוא תוקפה, ותנאי השטח והזמן לא שינו דבר!

שיחה מפתיעה בליל בדיקת חמץ

ליל בדיקת חמץ, עשר וחצי בלילה. בתי ישראל מצוחצחים וממורקים, ההכנות לעריכת שולחן הסדר בעיצומן. גם הרחוב של עיר כבר מתחיל להירגע אחרי שעות השיא ולחץ הקניות של הימים האחרונים, ובביתו של ר' יצחק מוכר התכשיטים - אחרוני הלוחות מסיימים את קניית התכשיטים לחג...

ר' יצחק עצמו, כבר עיף מטורח הימים האחרונים, שסחטו את לשד כוחותיו. אמת, ערב חג הוא העונה הבודעת בשנה, במהלכה הוא מרויח שבעתיים על ימי שגרה. אבל בכל זאת, אחרי שבועיים לחוצים ועמוסים - הוא כבר עיף, עורך חשבונות ומסדר את המלאי, ורק ממתיך לנעול את הכספת על מנועול וברית, עד אחרי החג...

לפתע נשמע צלצול טלפון. רעיייתו מרימה את השפופרת, ומיד מבינה שמדובר במשהו הקשור למסחר התכשיטים. 'ר' יצחק', היא קוראת בקול, 'יש לך טלפון בענין איזו קניה שנעשתה היום בחנות'...

ר' יצחק כבר חסר סבלנות. 'תגידי להם, שבכל מקרה אנחנו לא מקבלים תיקונים עד אחרי החג, אז שיתקשרו אחרי החג', הוא אומר בטון עיף, 'כבר ערב יום טוב ממש'. 'לא, זה לא בקשר לתיקונים', אומרת רעיייתו, 'זה משהו שמתקשר בקשר לקניה'...

'מי זה?' שואל ר' יצחק, 'תשאלי מי זה', הוא מורה לרעיייתו וממשיך לסדר את התכשיטים במקומם... ואז הגיעה התשובה המפתיעה: 'זה הרב וואזנר על הקו'!

'הרב וואזנר? נפלטת צעקת תמיהה מפיו, 'עכשיו, בליל בדיקת חמץ, גדול ישראל מחפש אותי? את בטוחה?'

'כן כן', אומרת רעיייתו, מתפלאת גם היא. לגדול הדור בוודאי ישנם עיסוקים חשובים בליל בדיקת חמץ. מכירת חמץ, מענה לשאלות, דיני תערובות חמץ, הרי בית ההוראה שוקק חיים עכשיו! ככל הידוע לה, אין כל קשר היכרות מוקדם בין הרב וואזנר לבעלה, ובכלל, הרי לרב וואזנר יש גבאים - איך יתכן שלא התקשרו בשמו? שהרב וואזנר בעצמו יתקשר? על שום מה?

ר' יצחק זורק את התכשיטים מידי, וממהר ליטול את השפופרת. על הקו, כן כן, גדול ישראל - הרב וואזנר בכבודו ובעצמו!

'שלום', אומר ר' יצחק, וממהר להתנצל על שניות ההמתנה שחלפו. 'אם הייתי יודע שהרב וואזנר מחפש אותי'...

'תנוח דעתך', משיב הרב וואזנר, ואת חיוכו ניתן לשמוע מעבר לקו הטלפון. 'שמעתי מהרבנית, שהייתה אצלכם היום לקנות תכשיט לחג, והיא שבה

הביתה וממש התפעלתי - התכשיט כה יפה, היא סיפרה שקיבלה שירות מכל הלב ובלי להרגיש לחץ של ערב חג, ושבה הבית בתחושה טובה מאוד מהביקור בחנות'!

'לכן', המשיך הרב וואזנר כשנשימתו של ר' יצחק נעתקת, 'התקשרתי לומר יישר כח. תודה לך על השירות הטוב, על המבחר המגוון שאתה מביא, ועל היחס הנפלא שלך לרבנית. תודה רבה מעומק הלב!' מסיים הרב וואזנר, תוך שהוא מוסיף ברכת חג שמח...

רעיייתו של ר' יצחק ניצבת ליד הטלפון, ולא מבינה את הדו שיח המתנהל כאן. היא רואה את בעלה מחייך, מופתע, מהורהר ומרוצה כאחד, אך אינה מבינה מדוע. רק כשסיפר לה בעלה את אשר ביקש הרב וואזנר לומר - היתה גם היא נרגשת ומתפעלת...

'זה לא ייאמן', מפטיר ר' יצחק, 'האם בשביל זה הרב וואזנר עזב את כל עיסוקיו הבודעים בליל בדיקת חמץ, רק כדי לומר תודה על השירות והיחס? - - -

כנראה שכן, כי זה המבט הנכון על הכרת הטוב. אמת, זו פרנסתו של ר' יצחק, וגם השירות - הוא אולי כלי לקרב לקוחות נוספים... ועדיין, לא נחה דעתו של הרב וואזנר זצ"ל עד שאמר תודה, הוא בעצמו, באחד הלילות הבודעים בשנה!

כי משהו עשה לו טובה, מכר תכשיט לרעיייתו, ונתן לה שירות מצוין. זה הכל, אבל זה כבר מחייב להודות, להרגיש חייב לו תודה, להכיר בטובתו, לראות שהוא האיש שבגללו יש לרעיייתו תכשיט חדש לחג, וכשהלב גואה ברגשות הוקרה כלפיו - לומר לו תודה!

ואם כך חובת הכרת הטוב למי שהאשה נהנית מטובתו, על אחת כמה וכמה חובת הכרת הטוב לאשה עצמה, הנושאת את משא הבית על כתפיה, ארוחות, כביסות, גידול הילדים, חינוך ואינספור סידורים אחרים... אנו כל כך מורגלים בזה, עד שאנו עשויים לשכוח את חובת הכרת הטוב כלפיה...

חלילה, חלילה לנו. אין לך מי שאנו חייבים בהכרת טובה כלפיו כמו עקרת הבית, עיקרו של הבית, המחזיקה את ביתנו ומחנכת את ילדינו על ברכי התורה והיראה!

ניקיון מקצועי...

מעשה שהיה ברבן של כל בני הגולה, הגאון בעל ה'חפץ חיים' זצ"ל, אשר צעד ברחוב של עיר, ולצידו חתנו, המשוחח עמו בדברי תורה תוך כדי הליכתם בדרך. לפתע, חש ה'חפץ חיים' בתנועה חזקה, משהו מאחוריו מנער את שולי חליפתו, ופנה להסתובב אחורנית...

הוא מביט בחליפה, ואכן ניכר כי קודם לכן היתה מלוכלכת באבק, אך עתה האלמוני נייער את האבק, ובקושי נותרו שרידים מהלכלוך. החפץ חיים ממחר להביט אחורה, לחפש את האלמוני שגמל עמו חסד ונייער את חליפתו מאבק, אך האיש כבר איננו, נבלע בין העוברים ושבים ברחוב...

ה'חפץ חיים' מוסיף לחפש, וגם שואל כמה אנשים: 'ראיתם מי האיש שנייער את חליפתי מאבק? אני רוצה להודות לו, ואינני מוצא, הוא כבר נעלם ואיננו!' גם חתנו מצטרף לחיפושים, אך הם מעלים חרס. ההלך האלמוני שניקה את החליפה - נעלם כאילו בלעה אותו האדמה...

'אוי ואבוי', אומר ה'חפץ חיים', 'נעלם האיש שאני חייב לו הכרת הטוב, ועתה אשאר אסיר תודה לאיזה יהודי אלמוני, שגמל עמי חסד וניקה לי את החליפה. מי זה יכול להיות? וכיצד הוא נעלם כל כך מהר? - תמיהותיו של ה'חפץ חיים' נותרו בעינן, אך באין פתרון - המשיכו ללכת ליעדם...

יעדם היה חנות מסוימת, בה ביקש ה'חפץ חיים' לרכוש דבר מה. והנה, בהגיעו לחנות, מפשפש ה'חפץ חיים' בכיסיו ומחפש אחרי המטבע שהניח בכיסו קודם שיצא מהבית, על מנת לרכוש באמצעותה את הפריט המבוקש. חיפש כה וכה בכל הכיסים, חזר ובדק, וגילה כי המטבע איננו... 'לאן המטבע נעלמה, הן בודאי היתה בכיס הזה?' שואל ה'חפץ חיים'...

'כעת מתורצות כל הקושיות', נענה חתנו, 'הרי המטבע היתה בכיס, ממש במקום בו ניקה האלמוני את האבק... כנראה הוא 'מנקה' מקצועי במיוחד - ניקה את האבק וגם 'ניקה' את המטבע מהכיס... עכשיו אני מבין מדוע ניקה, אני מבין גם למה נעלם כל כך מהר, ובעיקר - מבין להיכן נעלמה המטבע...'.

'ברוך השם' השיב ה'חפץ חיים' מיד בחיוך רחב, 'הודו להשם כי טוב שלא נותרתי חייב תודה לאותו אלמוני! הן גבה כבר את שכרו, טוב שלקח את המטבע בשכרו על שניקה את החליפה'...

לא להישאר חייב הכרת הטוב. זה העיקר. המטבע שנעלמה - היא כבר הטפל!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

בטחוני בצורי הוא אוצרי - פרשת פנחס פ"ה ~ 1 ~

כס"ד, גיליון שבועי לאמונה, בטחון, וכל מה שמקרב יהודי לאביו שבשמים.

לשליחת סיפורים, תגובות, הערות, ובקשת הצטרפות או הסרה: מרדכי הכהן מלאכי, ביתר עילית. 5834817@gmail.com תא קולי 073-2490589

עבור דג הסלמון השבת שילמה

מספר הרה"ג ר' מרדכי רבהון שליט"א, מודיעין עילית:

שלום וברכה, גם אני מצטרף לכל אלו שהצטרפו תחת ידם גילויי השגחה ואמונה, מידו האהובה של בורא עולם, אמרתי אספרה בתוך רבים אמונתך וירווח לי, ואקיים שיחיו בכל נפלאותיו.

לפני כארבע עשרה שנה נכנסנו ב"ה לדירה משלנו במודיעין עילית. כזכור מהסיפור של המתנות לאביונים שפורסם כאן לקראת פורים.

לאחר מספר חודשים, כשאנו שרויים עדיין בתקופת חבלי הקליטה, הגיעו אלינו אורחים חשובים לשבת, הורי היקרים שיחיו.

בשנים עברו, עת למדי בישיבה הקדושה "מאור עינים", רכשתי ביום מן הימים את הסידור הנפלא צלותא דאהרן, פיוס קרלין. שם ראיתי סיפור פלאי על הרבי ר' שלמה מקרלין שיום ההילולא שלו המסוגל לישועות חל השבוע ביום שישי, ר' שלמה בן יוסא ותמצית הסיפור היא, שיש הקפדה מיוחדת שלא לקמץ בהוצאות על דגים לשבת קדש.

ניגשתי איהם, לחנות שמוכרת דגים טריים, ורכשתי דג סלמון שלם לכבוד שבת קודש, בעלות של כ 360 ש"ח. יצאתי מהחנות, הרמתי את עיני למרום ואמרתי: ריבוננו של עולם בורא הכל. גלוי ודוע לפניך שאת 2.6 ש"ח לנסיעה באוטובוס כרגע - אין לי, כן זה היה המחיר פעם... אבל אני את שלי עשיתי... העברתי את כרטיס האשראי באמונה תמימה בידך הנדיבה, על סמך הסיפור הנ"ל, רק אתה יודע מהיכן יפרע החיוב בעשירי ולא יחזור!

בעת למדי בישיבה הקדושה, היה לי ידיד יקר, בחור אמריקאי בשם לייבוש ט. אתו הייתי לומד ומשוחח שעות ארוכות, קשר שנמשך אף לאחר החתונה שלי בארץ - ושלנו בחו"ל.

לאחרונה הוא ביקש ממני טובה קטנה, סוג של עזרה בבירוקרטיה. בבחינת זה נהנה וזה לא חסר.

כעת הגעתי הביתה, ובתיבת הדואר המתינה לי מעטפה מחו"ל - ידידי היקר לייבוש ט. שלח לי עבור הטובה שעשיתי לו מאה דולר, סכום התואם במדויק את ההוצאה הנ"ל... וליהודים היתה אורה.

ואם ישאל השואל, הרי המעטפה נשלחה מארה"ב לפני כשבועיים, עוד בטרם רכשתי את הדג? על זה ישנה תשובה נאה מראשית ימי רבנותו של רבינו המהרש"ם בבערזא'ן.

מעשה היה וחיילים של השלטון התמקמו ליד אחד העיירות. חוק המדינה היה כי בני העיר הם החייבים לדאוג למזונות החיילים. בני העיירה העניה האכילו את החיילים חודש ימים, ולא יכלו יותר. הם החליטו לשלוח קוויטל עם בקשת ברכה לאחד מהאדמו"רים צדיקי הדור שיתפלל עבורם ויפעל עבורם לישועה. הם אספו סכום קצוב מכל היהודים תושבי העיירה, ושלחו אותו עם שליח כפדיון נפש לאדמו"ר. ואכן לא חלפו אלא ימים מועטים והפלוה החלה לארוז חפצים ולעבור למחוז אחר בפקודת השלטון.

לאחר מעשה הוברר כי המלכות שלחה את הפקודה כמה ימים לפני שנתנו את הכסף לאדמו"ר, היינו שבשעת נתינת המסון השליח של המלכות כבר היה בדרכו לכיוון העיר... מתנגדים מתושבי העיר טענו, אם כן אנו רוצים את כספנו בחזרה, שהרי התברר שלא ברכת הרבי היא שהצילה... השאלה נשלחה להכרעה לפני הגאון המהרש"ם.

המהרש"ם עצם את עינו והקריא גמרא בשלח מסכת ברכות, לגבי עובד אדום הגיתי שארון הברית שהיה בביתו, ובעקבות כך נתברכו כל בני ביתו "ויברך ה' את עובד אדום הגיתי בעבור ארון האלוקים" מה הברכה שברכו? אמר רבי יהודה בר זבידא זו חמות ושמונה כלותיה שילדו שישה בכרס אחד.

והנה הם ילדו בשעה שהארון עוד היה בביתו, והארון לא היה בביתו כי אם שלושה חודשים! נמצא אם כן שהן נתעברו עוד קודם שבא הארון! אלא, "לפי שגלוי וידוע לפני הקדוש ברוך הוא מעשיו הטובים של עובד, ונתברך על שם העתיד".

אם כן, הפטיר המהרש"ם, הוא הדבר לגבי צדקה. כשאדם נותן צדקה לרפואה והוא רואה שהחולה כבר החל להבריא, לא ניתן לומר כי נתינת הצדקה היא מקח טעות, כיוון שמחמת הצדקה העתידה זכה ונתרפא!

גם בסיפור שלנו,

הקב"ה דאג לשלוח את המעטפה מראש, עבור הסלמון שארכוש לכבוד שבת קדש!

מאן דיזיף שבתא - פרעיה שבתא!

[מי שלוהו עבור שבת - השבת פורעת לו] גמרא שבת קיט.

אגב, כותב הסיפור הרר"מ רבהון מדפיס כל שבוע כמות של גליונות ומחלק בבית המדרש במודיעין עילית. יום אחד קיבלתי מכתב מאביו כדלהלן:

שלום הר' מלאכי!

כתוב בסוף הקלון:

© אין להעתיק תוכן לפיכך ללא קבלת אישור מפורש.

האם אני רשאי להדפיס כאן הקטנים ולשים ד"ר כנסת עלי?

ישר כח - צ'צ'רא רחמן

תשובה:

וראי, ולזכות ג'דלה ייחשלב, וכך נוהג בך הרה"ג ר' מרדכי שליט"א, ישר כח!

הקל"א נפל רחוק מן התפוח!

ההערה בסוף העלון מתייחסת לכאלו שמעתיקים מהחומר, מתהדרים באיצטלה שאינה שלהם, והגרוע מכל, הם משפצים את הסיפורים ומתאימים אותם לרצונות שלהם... "גדולים מעשי ה'".

ואין שום צורך וטעם להוסיף ולשבחו באמצעות עובדות שמקורם בדמיון!

את דגי הדנים היקרים - השלכנו לפח!

יום רביעי, השעה 4.24 אחה"צ.

אני עומד לקראת סיום כתיבת הגיליון הנוכחי, מדפיס טיוטה להגהה, מתברר כי נותרה משבצת אחת פנויה, יש מקום להכניס סיפור קצר נוסף.

אני פונה להקשיב לתא קולי ולשמוע מה ממתין לי שם, ואז אני שומע את הסיפור הקצר והמדהים כדלהלן:

שלום, רצינו להשאיר סיפור לעלון בעילום שם...

קרה לנו שתי פעמים לאחרונה שחסכנו על דג דניס לשבת והסתפקנו במשהו אחר.

אחרי תקופה קצרה מצאנו שני דגי דניס מופשרים בטעות שגרמו לריח רע בבית...

גילינו אותם רק אחרי שבת והם הלכו לפח.

למדנו שלא חוסכים על דגים של שבת!

אמרו נא אתם, קוראי היקרים, האין זאת כי אם יד' שמיד לאחר הסיפור הקודם על יהודי שאינו מקמץ לדגים של שבת, יכנס סיפורה המדהים של משפחה שמזהרת לבדו את השבת בדגי דניס יקרים, וכשהחליטו לחסוך, הם ממהרים לספר על הנזק שאירע והלימוד שלמדו בעקבות זאת! וכל זאת בגיליון שיו"ל לקראת היא"צ של ר' שלמה מקרלין!

בטחוני בצורי הוא אוצרי - פרשת פנחס פ"ה ~ 2 ~

שתי הלוויות עם כלי זמר

מספר הרה"ח ר' דוד פילטשיק, מודיעין עילית:

יהודי יקר שבערכין היה בבני ברק, ר' יודל אקרמן שמו, חסיד קרלין שורשי, עוד מימיו של הרבי ר' יוחנן זצ"ל בארה"ב, ולא זכה ר' יודל לזרעא של קיימא.

לפני למעלה מיובל שנים עלה לארץ הקדש, והקים בעשר אצבעותיו את החיידר המפורסם "קרלין" בבני ברק, כשהוא רוכש את המבנה המיתולוגי ברחוב חבקוק ששימש אז כמאפייה.

הוא ורעייתו עמלו במו ידיהם לפרק את תנור הלבנים של המאפייה בחדר שהוסב לכתה הראשונה בחיידר...

ר' יודל דאג תמיד לכל ילד כאילו היה בנו ממש. ייתכן שכאן טמון הסוד, לתופעה הייחודית שקיימת עד היום, שרבים מגדולי ישראל מכל החוגים שלחו את ילדיהם ונכדיהם ללמוד ולהתחנך בת"ת החסידי.

איש צדיק היה ר' יודל בכל רמ"ח אבריו, במיוחד היה משמח לב אלוקים ואנשים בשמחות ובחתונות.

מנהגו היה לרקוד עד כלות הכוחות, ולשמח את החתנים כשמקלו מונף אל על מתוך חדוה של מצוה ונהרה של שמחה שפוכה על הדרת פניו.

לפני כעשר שנים, בזאת חנוכה תשע"ו,

נפטר ר' יודל לבית עולמו בשם טוב, כשהוא בן 88.

הלוויתו יצאה מחצר הת"ת בבני ברק לבית העלמין בטבריה, ועברה דרך בית מדרשו של האדמו"ר מקרלין סטולין שליט"א בגבעת זאב.

הרב'ה בעצמו היה תלמידו, שכן הוא למד אצלו עוד בהיותו מלמד בארה"ב...

מצד משפחתו של ר' יודל אמורים היו להגיע להמשך ההלוויה מקסימום שלושה מלווים... אבל מן השמים סיבבו שההלוויה הגיעה לגבעת זאב לקראת סיום הטיש הגדול של "זאת חנוכה בקרלין".

כאשר ההלוויה הגיעה לרחבת בית המדרש עוד היה הטיש בעיצומו, וכלי הזמר פיזזו בכל עוז כנהוג,

שערי בית המדרש נפתחו לקראת המיטה, ולאחר מספר דקות יצא הציבור כולו ללוות את המת, וכך זכה ר' יודל שאלפי חסידי קרלין צעדו אחר מיטתו!

נקיי הדעת שבין החסידים סחו ביניהם בהתרגשות על הזכייה המיוחדת של היהודי שהשקיע את חייו במסירות נפש לגדל תלמידים, ומן השמים זיכוהו שכבוד גדול עשו לו במותו.

כמו"כ הדבר היכה גלים, שיהודי ששימח חתנים כל ימיו, יצאה הלוויתו לקול כלי זמר בשמחה של מצוה.

~~~

השבוע פרשת בלק, נפטרה רעייתו של ר' יודל, מרת דבורה יענטל, שהתגוררה בשנותיה האחרונות בארה"ב, והיא בת 95 בפטירתה.

הלוויתה תוכננה גם היא לעבור בגבעת זאב בשעות אחה"צ, ובאופן רגיל היו יוצאים כמה מניינים לחלוק לה כבוד אחרון.

בין חסידי קרלין שזכרו את הלווית ר' יודל לפני עשור, עבר הרחש...

הן המנוחה הצדקנית שותפה מלאה היתה למסירות נפשו העילאית של בעלה... הלא את כל חייה ממש הקדישה לילדי החיידר, הייתכן כי ייגרע חלקה? תכונה וציפייה היתה מנת חלקם של נקיי דעת, לראות כיצד יפול דבר... ואכן, בסופו של דבר הטיסה נתאחרה, כך שהמיטה הגיעה לגבעת זאב לקראת השעה 9.30 בערב.

באותה שעה בדיוק הסתיימה שמחת הבר מצוה לנכדו של האדמו"ר מקרלין שליט"א, זו לא טעות, אצל האדמו"ר הזמן הוא סצור יקר במיוחד... בשעה 8.24 התפללו מעריב ו9.30 הסתיימה הבר מצוה! בהגיע המיטה נפתחו שערי בית המדרש לרווחה, המנגנים המשיכו בנגינתם, והמוני החוגגים שיצאו משמחת הבר מצוה, ליוו את הצדקנית למנוחתה האחרונה, בעוד צלילי התזמורת מנגנים ברקע!

כך נסגר לו המעגל, ונראתה שוב בחוש ההשגחה המיוחדת, למראה כלי זמר מנגנים ואלפי חסידים חולקים למנוחה את כבודה האחרון, מכירים טובה למי שנתנה את חייה עבור חינוך ילדי ישראל רוב שנות חייה!

בתמונה: ר' יודל בשמחת חתן. צילם: מתתיהו גולדברג

ונקיי הדעת שבין החסידים עומדים וצופים בנעשה, כשדמעות מצועפות של גיל מתערבבות בדמעות של צער על אשה צדקנית, ועל גילוי ההשגחה המיוחדת שנגלית עליה בעת לכתה את דרכה האחרונה עלי חלד.

מעלית עד המיטה!

מספר הבה"ח י. טננבוים, ישיבת סלונים ירושלים:

באגף של הפנימיה בה אני ישן בישיבה, ישנם שני חדרים סמוכים זה לזה.

אחד מהם חדר מסודר, שבו ארבעה מיטות וכל הציוד הנדרש, בחצי שנה האחרונה ישנתי בחדר זה עם שלוש מחברי לשיעור, והיינו שבעי רצון.

בחדר הסמוך, עוברת במרכזו מעלית שירות שנבנתה לשימוש העובדים בישיבה כדי להעביר ציוד מקומה אחת לשניה.

המעלית מצמצמת משמעותית את שטח החדר, ומחמת כן הפכה אותו לפחות נוח. יתר על כן, בחדר זה נשמעים רעשים הבוקעים מעת לעת, עת העובדים עולים ויורדים במעלית, ולעיתים אף מעבירים ציוד דרך החדר.

הבחורים שישנו בחדר זה הם משיעור גבוה יותר, והם פנו להנהלת הישיבה בבקשה להחליף את חדרם בחדרנו... למורת רוחנו ההנהלה נענתה להם, ונאלצנו לקבל עלינו את גזר הדין ולעבור לחדר שבו המעלית. כדרכם של בחורים הגבנו ברטינות וקינות לא מעטות, ובתחושת טרוניה בליבנו על שאנו נאלצים להסתפק בחדר הרבה פחות נוח, אך את הנעשה אין להשיב.

הבה נאמר כאן כמה פרקי תהלים, וכשם שקיבלנו שכר על הדרישה נקבל שכר על הפרישה.

בטהוני בצורי הוא אוצרי - פרשת פנחס פ"ה ~ 4 ~

מקום לצאת לאירוע של עליזות שעה שאחד החברים שרוי באבלו רח"ל. ולמרות הקושי הכרוך בכך, אין מנוס מלדחות את הנסיעה למועד מאוחר יותר.

שלושה ימים בלבד חלפו עד שהגיע ליל שישי פר' בהעלותך שבו תוכנן האירוע המקורי, ואז, לפנות בוקר, פרצה המלחמה בקול תרועה גדולה... אילו הנסיעה היתה מתקיימת כמתוכנן, האזעקות היו תופסות את הבחורים בעיצומו של האירוע בצפון, וללא ספק שהנהלת המקום הייתה דורשת את פיננסי המייד וביטול האירוע... גם החזרה מהצפון לירושלים תוך כדי אזעקות ומצב חירום, עם עשרות הורים שממתינים בממ"דים מתוך חרדה עצומה של תחילת מלחמה עם איראן ודואגים לגורל בניהם הסובבים בארץ... כל זה הוא מתכון לעגמת נפש רבה מאד. ההשתתפות בצערו של אחד החברים והנשיאה עמו בעול, חסכה מכל בני הישיבה עגמת נפש עצומה!

המלחמה נמשכה כשבועיים, וכמובן שבתקופה הזו לא היה הזמן המתאים לקיום אירועים מסוג זה.

עם סיום המלחמה והחזרה לשיגרה, יצרתי קשר עם מתחם אירועים גדול הממוקם בין שדות הפרא שבאזור גוש עציון, כדי לשכור את המקום בבלעדיות מיום חמישי אחה"צ לשהייה ארוכת שעות.

שם תוכנן כי תערכנה פעילויות מרעננות עבור הבחורים, בשילוב דרשות ודברי חיזוק, בליווי כלי זמר בשירה וזמרה עד השעות הקטנות של הלילה, להחליף כוח ולחילוץ עצמות.

למרות שכבר ביקרנו במקום בעבר, בפעם הזו ההנהלה סירבה לסגור את המקום בפני מבקרים נוספים מן החוץ. להביא בחורים טהורים למתחם שבו לא ניתן לדעת מה מצפה לנו, זה לא עומד על הפרק... נאלצנו איפה לשנות את התוכנית ברגע האחרון, וביום חמישי יצאו בני הישיבה המצטיינים לעבר יער באזור קרית גת, שם נערך אירוע של חילוץ עצמות, בשילוב של כלי זמר וריקודים, דברי חיזוק וסעודה כיד המלך, ועם עלות השחר שבו הבחורים לבתיהם עייפים אך שבעי רצון.

ואז, בשישי בבוקר הגיעה הידיעה על כך כי ביום חמישי אחר הצהרים אירע פיגוע קטלני בצומת גוש עציון ובו נרצח נער יהודי רח"ל, ה' יקום דמו.

הפיגוע אירע במרחק של שלושה קילומטרים בלבד מהמתחם המדובר...

והאזור כולו נסגר לתנועה למשך שעות ארוכות.

אילו הנהלת המתחם הייתה מאפשרת את הגעתנו כמתוכנן, היינו נתקעים בתוך האוטובוסים בתוך פקקי עד, ואחר כך נאלצים לשוּב על עקבותינו במפח נפש ובידיים ריקניות! דווקא הסירוב העיקש של ההנהלה לסגור עבורינו את המתחם, ועמידתנו על העקרונות שלא לבקר עם הבחורים בין אוכלוסיה לא צפויה, היא זו שהצילה אותנו מעגמת נפש רבה והפסד ממון עצום. לטובתנו נשברה רגל פרתינו!

זה לא היה קל, בפרט לבחורים מחו"ל שזו להם פעם ראשונה בארץ, והנה נמנעת מהם הכניסה, ועוד בגלל מה ובגלל מי...

באותו רגע מופיע לפנינו יהודי ירושלמי עסיסי מבני הישוב הישן, אשר כהרף עין הבחין בנו וקלט לאיזה מצב נקלענו,

והוא פתח וקרא לעברנו, בפשטות אמיתית ובחן מיוחד:

"קורה פעם ל"ע אצל יהודי, שכן אחד מבין בניו סטה מן הדרך ר"ל, עזב את בית הוריו, התחבר לחברים לא טובים, מסתובב איתם ומתנהג בצורה לא כשרה.

והנה יום אחד הבן הזה מגיע לבקר בבית הוריו,

מובן שהאבא יתייחס ויתעניין רק בו, ישתעשע ויפטפט רק עמו.

ואילו לשאר הבנים יודיע: "אנא קבלו זאת בהבנה, עכשיו אינני פנוי אליכם, אני עסוק עכשיו עם אחיכם שעזב אותי, וסוף סוף הגיע לבקר אותי". תחזרו אלי בהזדמנות אחרת..."

המילים הפשוטות והחמות של אותו יהודי מתוך נתנו לנו תחושה שונה לגמרי, והחזירו אותנו לאיזון נכון.

לא גורשנו חלילה ע"י רשעים מחצר בית ד'!

כרגע, אבא שלנו שבשמים מתרפק שם על בניו האובדים!

התור שלנו בע"ה בא יבוא...

עדכון סטטיסטי למשכילים בלבד: רחובות היא עיר פיליפינית

הגרצתה ה-30 מהמתקפות האירניות:

שגרירות הפיליפינים בישראל הודיעה השבוע כי לאה מוסקרה, אזרחית הפיליפינים בת 49 מרחובות, נפטרה מפציעה לאחר שנפגעה מטיל איראני במהלך המלחמה.

מחברת ITEBLTIM נמסר כי עודכנה מחדש התגדרה הסטטיסטיקה, ומעתה גם העיר רחובות נחשבת כעיר שמרבית האוכלוסיה בה מושתתת על עובדים זרים מהפיליפינים.

דובר החברה מיסטר G. BULGARYTSU מסר הודעה רשמית:

לא מוכרת למדע תופעה שבה טיל בליסטי נוקש על דלתות ומברר "היכן מתגורר כאן סודני או פיליפיני", בפרט לאור העובדה שהשפה היחידה שבה הטיל מתקשר היא פרסית.

עם 2 מטחי טילים שגרמו להרס ברדיוס נרחב וגזקים של מליארדי דולרים בעיר, מול יחס הנהרגים בעיר שמוצאם מהפיליפינים שעומד על 100%, בנסיבות מצערות אלו אין מנוס מלקבוע את המסקנה המתבקשת, רחובות היא עיר בעלת אוכלוסיה פיליפינית

רגלי הסידיו ישמור!

בישיבה בה אני משמש כעבד לעבדי ד' ישר"ק מאור עינים ירושלים עמלו הבחורים במשך זמן החורף על התורה ועל העבודה, ועל התאמצות בזמנים מיוחדים מעבר לסדרי החובה, נהוג לתגמל בהמשך באירועי חיזוק והתרעננות, הנערכים בדרך כלל מיד לאחר חג השבועות.

ובכן, מיד אחר שבועות החילונו לתכנן נסיעה לאזור הצפון, תפילה במקומות הקדושים בשילוב פעילות מרעננת, שתחילתה ביום חמישי אחר הצהרים, והיא אמורה להמשך עד יום שישי בבוקר.

התכנון התקדם כשורה, אלא שאז הגיעתנו בשורה מצערת.

אחד הבחורים החשובים בישיבה ישב שבעה ל"ע. בישיבה קצרה של הצוות הוחלט פה אחד כי אין

¹ אם תכתוש אוויל במכתשת לא תסור איזולתו הימנו

אור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל ואסתר, זמאיר בן אליהו ומיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל ואסתר זצ"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

773

**ניתן לתרום באשראי
בנדרים פלוס:** כולל ערב
המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
חזקיה.

**ניתן לקבל קבלה
להחזר מס סעיף 46**

סיפור לשבת קודש

כאחד הגדיים הזריזים...

זו היתה ציפיה מורטת עצבים. לא היה יום, לא היה לילה. התפילות קרעו שחקים והגיעו עד כיסא הכבוד. בן! רוצים בן, אחד, בריא שנגדל אותו, נטפח אותו, נחנך אותו ונשלח אותו לתלמוד-תורה, שנזכה שיהיה לנו צאצא תלמיד חכם וירא אלוקים. איך אפשר - ריבונו של עולם - להקים משפחה מבלי לזכות לפרי בטן, לפעיה של תינוק, לחיוך הראשון, לשן המצחיקה בקידמת החך העליון, לנפנופי הידיים העקשניות, להחלפות, לבקבוקי המטרנה האינסופיים. איך אפשר?!

אליעזר וגרציה אדמון לא התייאשו, גם אחרי 18 שנות נישואין עקרים הם היו בטוחים שיש תקווה, שהקב"ה יאזין לתפילתם ואל שוועתם, והישועה בוא תבוא. בן או בת - העיקר המשכיות.

גרציה אדמון אשה חרוצה וחזקה. חברתיה לעבודה מתארות אותה כמורה יסודית, קפדנית, אבל שופעת חמימות לתלמידותיה. חמימות לחוד, ודרישות לחוד. ההומור אמנם לא היה צד חזק באישיותה, אבל המורחות וגם התלמידות ידעו שעצב גדול מימדים שוכן בליבה, ולמי יש מצב רוח לבדיחות באקלים הבודד הזה. כולן ידעו למה, רבות מהן במשך השנים שינו את שמה ושם אמה, גרציה בת נעמי שמחה, לזרע של קיימא. אמן.

אליעזר אדמון שכיר בחברת שיווק של צעצועי ילדים, יהודי פשוט וירא שמים בתכלית. בעודו עוסק בנסיעות מקצה הארץ לקצה, הוא משנן משניות וגורס מזכרונות את הסוגיה האחרונה של הדף היומי, עליה היה שוקד בערבו של יום.

אליעזר וגרציה תמכו ועודדו זה את זה, אבל הכתלים הריקים, ההווה הכבד והשקט הנורא העיבו על שמחת חייהם. בן. רוצים בן. כמה אפשר לחכות?

***

מסובב כל הסיבות נענה לתפילתם. הודו להשם כי טוב כי רב חסד הוא. אליעזר וגרציה החליטו לשמור בסוד את הבשורה הטובה, בבחינת אין הברכה שורה אלא בדבר הסמוי מן העין, וכאן במקרה הזה צריך גם המון המון ברכה וסיעתא ד"שמיא.

בשליש השני של ההריון, ולאחר שנועצה עם רופאת המשפחה, יצאו הזוג אדמון לבצע בדיקת אולטרא-סאונד, כדי לשמוע ולשמוח שהכל מתנהל בצורה בריאה ותקינה.

רצו לשמוע...

"צר לי" אמר להם ד"ר בליבשטיין בעיניים כבויים "אבל האולטרא-סאונד חושף בעיה כאובה שיש לעובר. אני יודע שאתם מצפים לתינוק

למעלה מ-18 שנה, אבל אינני יכול להסתיר את המימצא הקשה...".
גרציה ואליעזר היו ישובים מולו, ועננה שחורה של קדרות החלה לסחרר אותם, והפכה את אבריהם לכבדים מנשוא. האם זה נסיון שלא יוכלו לעמוד בו? האם לא כדאי שהאדמה תבלע אותם? אולי אנחנו רק חולמים?

"האמינו לי משפחת אדמון, המימצא הזה הוא נדיה לעובר שלכם אין גפיים. לא ידיים... לא רגליים. הראש והגוף תקינים, הדופק סדיר... אבל...".

בכי כזה קורע לב, לא שמע ד"ר בליבשטיין מאז כנס לתפקידו כרופא לפני 30 שנה. מרירות ויגון של 19 שנים עמוסות תקוות שנתמססו, נשפכו כמפלים אדירים על שולחנו, והוא נותר ישוב מאובן ונבוך. "הלוואי ואני טועה... ביקשתי גם את חוות דעתו של ד"ר מגן, ולצער... אני ממש מצטער...".

ד"ר בליבשטיין הגיש לבני הזוג כוסות מים קרים, ורק אחרי שעה ארוכה הם אזרו כוחות נפש וגוף לצאת מן המרפאה, אל אופק מבהיל לא פחות מעידן העקרות.

***

כבוד הרב, אלה הממצאים. מה עושים? שאל אליעזר אדמון בעיניים לחות את גדול הדור. אנחנו מחכים לתינוק הזה עוד מעט 19 שנה. מה עושים?

הרב ז. הרים את עיניו הטהורות והבורקות וחייך חיוך ענק של טוב לב ואהבת ישראל במימדים של אטמוספירה. חיוך שנכנס ללב הפצוע כמו תרופה מדהימה שפותרת כל מכאוב. אקמול של כל המחלות.

"הן, ידידי החשובים אליעזר וגרציה אדמון, מזל טוב. אני שמח בשמחתכם. שיהיה בשעה טובה... נו אז האולטרא-סאונד אומר שאין ידיים, אין רגליים. לא נעים. אבל זה רצון השם, ואתם יודעים מה, אגלה לכם סוד. הבורא יתברך דואג לכל יציר נברא. ואם חלילה הוא צריך להיוולד עם איבר חסר, הוא משלים לו זאת עם איברים אחרים. הסכיתו ושמעו ר' אליעזר וגברת גרציה", ליטף חיומו של הרב את פניהם העגומות של בני הזוג "רבי יעקב מעמדין מספר שבזמנו היה סופר סת"ם, שכתב מזוזות וספרי תורה הכי יפים ומהוקצעים באותה תקופה... עם הרגליים.

"כן, עם הרגליים, כי הוא נולד בלי ידיים, וקיבל ברגליו, שהפכו לידיו, עוצמות וכישורים חסרי תקדים, ובנוסף הוא היה ירא-שמים ואנשים עמדו בתור לקנות ממנו ספרי תורה, תפילין ומזוזות. אגלה לכם עוד סוד, אחד מחכמי הדורות היה גביהה בן פסיסא, הוא נולד עם גיבנת ועליה עוד גיבנת. בקיצור כיעור לשמו. כשהגיעו שליחי העם המצרי למלך אלכסנדר מוקדון ותבעו שעם ישראל יחזיר להם את ביזת מצרים, חכמי ישראל עמדו פעורי פה ולא ידעו מה להשיב. אבל גביהה בן פסיסא ביקש להישלח, והשיב למצרים התובעים לאוזני המלך, שהוא מוכן להשיב את ביזת מצרים, בתנאי שהם, המצרים, ישלמו שכר עמל הכפיים של עבדי ישראל, 60 ריבוא עבדים כפול 400 שנה. המצרים ביקשו זמן לחשוב שלושה ימים, ולא שבו עד היום. ואם תשאלו מנין לגיבן הזה חוכמה כל כך גדולה. התשובה פשוטה: הכל בזכות אמא שלו פסיסא, שבנתה את אישיותו, שחינכה אותו שהגיבנת היא

המשך סיפור לשבת קודש

לא מגבלה, ושאיין חכם ונבון כמוהו. וכך הוא צמח לאילן מפואר של חוכמה ויראת שמים מבלי רגשי נחיתות על כי גיבן הוא. גם במקרה שלכם, אני אומר דבר דומה. מי יודע איזה שכל מבריק ואיזו נשמה מופלאה נטועים בגוף הזה שיש שטוענים שאין לו ידיים ורגליים. מזל טוב, מזל טוב ושיהיה לברכה."

***

חלפו להן שמונה שנים.

הרב ז. הגיע לחתונה משפחתית בירושלים. לפתע ניגש אליו ילד כבן 7 ושאל: כבוד הרב האם אתה מכיר אותי?

הרב ז. נוהג להשיב לילדים "כן, אני מכיר אותך רק תזכיר לי מהיכן."

"אתה היית הסנדק שלי" השיב הילד המתוק מביט במבט חד עם זוג עיניים נבונות "אני משכונת "ארזי הלבנון", מירושלים, ואמא שלי מורה."

"אתה אביתר? אני לא מאמין, היכן אתה לומד? באיזה סוגיה? נו ומה אומר רש"י, ומה מקשה עליו התוספות? נו ואיך הריטב"א מיישב זאת? ורבנו חננאל? אוי, אוי, איזה תלמיד חכם אתה אביתר" סיכם הרב.

אחרי דקות ארוכות של פלפול תלמודי, אחז הרב ז. את ידיו של אביתר הקטן ופרץ עמו במחול סוחף לצלילי התזמורת. "כיצד מרקדין לפני הכלה."

***

גרציה ואליעזר מחו מרחוק דמעה של אושה, אביתר המוכשר שלהם, עם יד אחת בריאה ויד אחת תותבת, עם רגל אחת בריאה ורגל אחת תותבת, רקד בקצב מעורר כבוד, כאחד הגדלים הזריזים שבחבורה, עם גדול הדור. כן זה שנתן להם עצה שכולה אומרת כבוד לתורה, והודייה למי שאמר והיה העולם.

***

כן, כן, ראוי לסכם ולהדגיש, באולטרא-סאונד ראו, אבל לא ראו כמו שצריך, וגם אם ראו כמו שצריך, מי אנחנו שנכניס עצמנו לכבשן ההנהגה של ריבון העולם, שמחליט בסופו של כל הריון עם כמה איברים יוולד התינוק. אל תבטחו באולטרא-סאונד, שאין בו תשועה. התברכו מגדולי הדור ותוושעו.

כיצד מרקדין, ריקוד תורה שאין בו שמץ של תותב. (הרב קובי לוי)

(הובא מתוך הספר "אביא ש"י" של הרב אבישי אליהו - רב ומו"צ בקבר רחל אמנו. ניתן להשיג את הספר בטלפון 054-8460355 בטלפון 054-8460355)

כמה מיני יסורין הם, וכלם אהובים, כלם חביבים, שאם ישב אדם כל ימיו בשלוה, אין מתכפר לו מעוונותיו כלום, אבל יסורין ממרקין מעוונותיו של אדם (ברכות ה, א ועי' רש"י נצבים כט יד), אבל צריך לקבלינהו באהבה בידעו ומכירו תועלת שבהם,

שמכפרים מעוונותיו, והתועלת יותר גדול, שמנקה ומטהר את אשר פגם למעלה ועושה נחת רוח ליוצרו. הנה כי כן האיש הירא מעברות שבידו, וצר לו מאד ומר ממות על אשר פגם למעלה, יקל לו ויערב לו ויבסס לו כל מיני יסורין לתקן את אשר עות ולטהר את אשר פגם באהבתו את קונו, כי עזה כמות אהבה (שיר השירים ח) ונבחר מות מחיים לירא ה' וחושבי שמו, ואם היה באפשרות והיה הדין נותן, היו מאבדים עצמם לדעת, ומוסרים נפשם למיתה בשביל לתקן את אשר עותו ולטהר את אשר פגמו, ומה גם כאשר יכיר האמת לאמתו, שכל העולם הזה וטובותיו ורעותיו הבל הבלים, כצל עובר, וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה (ב"ר צו א) כצל עוף עובר הפורח באויר. ויפה שעה אחת של קרת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה (אבות ד' יז). ובכן לא ישמח ולא יא להוט אחר טובות העולם הזה, ולא יקפיד ולא יכבד עליו אם יחנה בחסרות, כי ידע שיהיו למאורות:

והנה יש יסורין בידי שמים מינים ממינים שונים, קשים ורכים, שנפרעים מן האדם לדעתו ושלא לדעתו. ומאחר שעל כל פנים הוא צריך לסבל אפלו על כרחו שלא בטובתו, טוב לגבר כי ישא על ולא יבל ולא יקוף בתוכחות, ויקבלם באהבה ובשמחה ובטוב לבב, כי גדלה מעלת השמח ביסורין ומקבלם מאהבה, כמבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ה א) שאמרו יכול אפלו לא קבלם מאהבה שמכפר תלמוד לומר, אם תשים אשם נפשו (ישעיה נג). מה אשם לדעת, אף יסורין לדעת. ועוד אמרו, ואם קבלם מאהבה מה שכרו, יראה זרע, יאריך ימים, וחפץ ה' בידו יצלח:

ועל כל פנים על כל מין צער שארע לו יהא רגיל לומר, גם זו לטובה וכל דעבד רחמנא לטב עבד (ברכות ס, ב). ולא יהא כסילים שבועטים וכועסים, ואם נופלים או נכשלים. אומרים דברי חרופין וגדופין. אוי להם שיורשים תרתי גיהנם שיגיעם ביסורין לריק ומוסיפין על חטאתם פשע, אבל המקבלים הכל בטוב לב, אחריתם יהיה טוב, כי כל מה שנראה לאדם רעה, אלקים חשבה לטובה, אלא לפעמים הם נסתרות לה' ופעמים סוף שהן נגלות לנו, ועל דרך שפרשו רבותינו זכרונם לברכה (גדה א א) באחד שנקטעה רגלו, ולא היה יכול לירד בספינה, והתחיל לקלל את יומו, וסוף שנשברה הספינה והתחיל לשורר, אודך ה' כי אנפת בי (ישעיה יב א). וידוע שמעט יסורין שסובל ומקבל באהבה בעולם הזה, מנכה הרבה מן העולם הבא:

ומה גם אם הוא מיסר את עצמו ומסגף גופו לכפרת מעוונותיו, אז כל מועט ומועט מצטרף לחשבון גדול, ומעשיו מוכיחין עליו כי הוא אוהב את קונו, ואינו חושש על גופו בעבור כבוד קונו, ועל כן ירחמנהו ועושהו ויעביר אשמתו ולא יעיר חמתו. והנה מיני יסורין שיתסר האדם בעצמו הם רבים, כגון לסגף עצמו בסגופין ותעניות, ושק ואפר יציע, ושלג וחרלים וכהנה רבות, ולפס צערא אגרא, שיתנכה מעוונותיו. והאיש הירא יאמין באמונה שלמה, שהכל כאין נגד מה שהוא חייב על היותו מכעיס את בוראו, וכדי לטהר את אשר פגם ולכלא פשע ולהתם חטאת, ואל ישיאנו יצרו באמר אליו שלא יוכל לסבל, כי שקר ענה ואין בפיהו נכונה, וכל אשר יחפץ האיש יעשה וכל יכול. ואם ראשית מצער, סוף כשירגיל יערב לו, ולא יוכל עבר מלעשותו, רק בתחלה צריך חזק. והחי יתן אל לבו כי גדול כבוד אדונו, ועזה אהבה הראויה עד כדי שטוב לגבר שימות אלף מיתות בשביל לקנות כבוד שמים, ממה שפגם למעלה ולעשות נחת רוח ליוצרו. ומה גם בידעו שאם לא יתסר ברצונו, סוף שיתסר יותר ויותר בעולם הזה או בעולם הבא על כרחו שלא בטובתו, וענוש יענש גם על אשר לא חס על כבוד קונו ולא השתדל בכל כחו לטהר את אשר פגם, ולנקות ולקנות את אשר לכלך היכל המלך בצוואת וטמאת זממת מעוונותיו:

(פלא יועץ)

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקין וכדו'. תבורכו מפי עליון!

לע"נ נעימה בת ככב		שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה: 21:00 - 22:30 שדכנית (לנשים מגיל 30+): א-ה: 21:00 - 22:30 שידוכי "חסידי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה: 21:00-22:00 058-3297225 שידוכים לשם שמים למגזר החרדי לנשים: 053-4110655 053-4163681 לגברים: ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד c9595@okmail.co.il	
לע"נ ככב בת גוהר		מולה מוסקפ שלשם שמים (בחנינים) בהצלחת הגר"ש מחפוד שליטס 0559260027. מוהל מוסקפ של שמים, תלמידיו של הרב אורי: 058-3207037. אברך מוהל מוסקפ לשם שמים 052-7646963.	
העלון לע"נ: עזרא בן מזל, אברהם בן רחל, דבורה בת אסתר, אירן בת בלור		נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, יוחאי בן רשל, לאה בת רחל, רבקה בת רחל, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל, מרים חדווה בת רחל חיה, נחמה בת שבע בת רחל חיה	
נא לבקש רחמים על יעקב בן מיכל לרפ"ש!		נא לבקש רחמים על ליליאן בת פאני לרפ"ש!	
נא להתפלל על הרב ישראל בן אסתר לרפ"ש!		נא להתפלל על הרב ישראל בן אסתר לרפ"ש!	
נא להתפלל על יהודה שלום בן תהילה שרה מוסקפ לרפ"ש		נא להתפלל על יהודה שלום בן מאיר לרפ"ש!	
נא להתפלל לרפואת אשת האברך רחל בת מסעודה שזקוקה לרחמי שמים מרובים		נא להתפלל לרפואת דוד בן פרלה	
להצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'סמילה		נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה	
נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, יוחאי בן רשל, לאה בת רחל, רבקה בת רחל, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל, מרים חדווה בת רחל חיה, נחמה בת שבע בת רחל חיה		העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה	
לידו הרבים: בית הוראה יחוה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730		לרפואה שלימה: התינוק עדי בת מעין, מיכל בת שמחה, אירן נחמה בת ציונה ודבורה בת אסתר, דין מיהה בת מרסל מיישה, משה בן רוח, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ון, רות בת בתיה, רחל חיה בת גאלה, שלום בן צפורה, אברהם בן דולת, אהרן בן מרים, אברהם ברוך בן אסתר	
נא להתפלל להצלחה בכל העניינים ולפרנסה טובה ליהונתן בן חנה		לעילוי נשמת: משה בן מהין, זוהרה בת שמחה, עפרה בת יהודית, נפתלי בן רחל, רחמים בן חננה, בשי, יהודה בן ויקטוריה, זבולון זאב בן שפרה, רחמית בת גוהר, ברוך בן אסתר, מרים בת רחל, רפאל פנחס בן שמחה, מרדכי בן רבקה, שבתאי ישישכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זולית, רותם בן סליה, ככב בת גוהר, נעימה בת ככב, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, אורלי אורה בת נתן	

סגולה מרבי נחמן לזש"ק,

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולה ז"ל

פרשת פנחס - "להתאמץ קצת יותר"

רבותינו שההבדל ביניהם הינו כ"חוט השערה" בלבד? להבנת העניין נקדים את דברי רבותינו בתלמוד (חגיגה ט:): אמר לו בן הא הא להלל: כתוב (מלאכי פרק ג פסוק יח) "ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע, בין עובד אלוקים לאשר לא עבדו". מהי הכפילות, הרי ברור שה"צדיק" הוא "עובד אלוקים", ואילו "רשע" הוא זה אשר "לא עבדו"? ענה לו הלל, כי במילים "בין עובד... לאשר לא עבדו", אין כוונת הכתוב לחלק בין צדיק לרשע, אלא בין שני סוגי צדיקים. שניהם עובדי ה', אלא שיש ביניהם הבדל: "אינו דומה אדם ששונה פרקו מאה פעמים, לאדם ששונה פרקו מאה ואחת פעמים". "עובד אלוקים" הוא זה ששנה פרקו מאה ואחת פעמים, ואילו זה "אשר לא עבדו" שינו תלמודו "רק" מאה פעמים. למשמע התשובה תמה בן הא הא ואמר להלל: "משום פעם אחת שהחסיר, הוא כבר נכלל בגדר "אשר לא עבדו"? הלא שניהם לומדים, שניהם משקיעים מאמץ עצום בחזרה, וכי חזרה על לימודו מאה פעמים זה דבר קטן?!". השיב לו הלל: "אכן כן, בכל תחום ובכל עניין ישנה כמות מסויימת, שממנה והלאה היחס משתנה לחלוטין. "צא ולמד משוק של חמורים" – כדי ללכת עשר פרסאות ישכיר לך אדם את חמורו בזו אחד. אולם שכירות למהלך של פרסה אחת נוספת דהיינו אחת עשרה פרסאות כבר עולה שני זוזים". כך בשינון התורה. החזרה המאה ואחת איננה עוד חזרה. זו חזרה מיוחדת, אשר מרוממת את האדם להיות "עובד אלוקים" במעלה כה רמה, עד כדי כך שביחס אליו, זה ששנה פרקו רק מאה פעמים נקרא "אשר לא עבדו". שכן המצווה נמדד ומשתלם, איפוא, לא רק בהתאם לקיום המצווה כשלעצמה אלא גם לפי האופן בה בוצעה. מאמץ קטן המושקע מעבר ליכולת הטבעית, בנוסף להרגל התמידי – משקלו רב, כי מעיד הוא האם קיימת לאדם שאיפה והשתוקקות לקיום המצוות. אם לאו. עבור השגת הכינוי "עובד אלוקים" נדרש האדם להשקיע מאמץ מעבר לכוחו הטבעי. אותה חזרה אחת, הנוספת למאה הקודמות, מזכה אותו ב"תואר" הנזכר, ומשמשת כראיה לכל מפעל עבודת ה'. זה שלמד מאה פעמים, ותו לא, אומנם קיבל את התואר "צדיק גמור", אך החיסרון הקטן של תוספת המאמץ לשינון המאה ואחת, כשהיה לו הזמן והיכולת, החתים על "תעודת זהות" את הכינוי – לא עבדו! "כלי יקר" אף מצא לכך רמז בראשי התיבות של המילים המרכיבות את הפסוק הנ"ל: ראשי תיבות של המילים "עובד אלוקים לאשר" עולות בגימטריא לסכום מאה ואחת, ואילו ראשי תיבות של המילים "לא עבדו" – למ"ד ועי"ן עולות לסכום מאה. על כן כתוב (דברים פרק לג פסוק ד): "תזרה צנה לנפש מוֹרְשָׁה קהלת יַעֲקֹב". המילה "צנה" בגימטריא מאה ואחת (החיד"א). אם למד צו"ה פעמים, התורה שלמד היא לו למורשה – ירושה הנותרת בבעלותו. העיקרון הנ"ל האמור ביחס ללימוד התורה, מופיע בצורה בהירה בדברי רבותינו גם ביחס לקים כל המצוות, כאמור במשנה (אבות פרק ה משנה כג) "בן הא הא אומר: לפום צערא אגרא" השכר והעונש האלוקיים אינם נמדדים רק ביחס לכמות המצוות שאדם עושה או ביחס לחשיבות המצוות עצמן, אלא בעיקר לפי היגיעה והצער שהאדם משקיע, מידי בואו לקיים את המצווה. מצוות צדקה, למשל, היא לכל הדעות מצווה יקרה עד מאוד והפלגות רבות

על הפסוק בפרשתינו "קח לך את יהושע בן נון" (במדבר כז, יח) אמרו רבותינו במדרש: ...אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה "נִזְכָּר תִּאָּנֶה לֹאֲכֹל פְּרִיָּה" (משלי פרק כז פסוק יח), בניך ישנו להם ולא עסקו בתורה, יהושע הרבה שרתך והרבה לחלוק לך כבוד והוא היה משכים ומעריב בבית הועד שלך, הוא היה מסדר את הספסלים והוא פורס את המחצלאות, הואיל והוא התאמץ לשרתך בכל כוחו כדאי הוא שישמש את ישראל, שאינו מאבד שכרו.

כך מובא בברייתא (מדרש משלי י) אמר רבי ישמעאל, כשמעמידים את האדם בדין – אם יש בידו מקרא שואלין ממנו למה לא שנה (למד משנה). ואם יש בידו משנה שואלים ממנו על תלמוד, וכן על זה הדרך. הנה מעומק דברי הברייתא מוכיחים הדברים, שמי שיש בידו מקרא אין שואלים ממנו אם למד מעשה מרכבה, אלא מדרגה אחת כפי יכולתו יותר ממה שטרח, שעליו היה לטרוח גדר למעלה מזו! הרב אליאב אדרי שליט"א בסיפרו הנפלא "שיח ומעשה" כתב כי בדברים אלו מגלה לנו ה"אור החיים" יסוד עצום: כל אדם מישראל יישאל לעתיד לבוא למה הוא לא "מתח את עצמו" מדרגה אחת מעל המקום שהוא היה בה. מדרגה אחת. היית צריך למצות את הפוטנציאל שלך בהתאמצות אחת יותר. הקדוש ברוך הוא אינו בא בתביעה לאדם מעבר ליכולתו ("שמי שיש בידו מקרא, אין שואלין ממנו מעשה מרכבה"). הוא מבקש מהאדם שייתן מעצמו קצת יותר, ומאותה דרגה בה הוא נמצא, ממנה יתרומם "רק" מדרגה אחת למעלה, כפי כוחו ויכולתו. לא יותר... אך גם לא פחות. מסופר על ניקולאי שהיה עורך מבחן סינון לבחירת החיילים הראויים להימנות ביחידה המובחרת ביותר בצבאו, המבחן היה הליכה רגלית מפרכת תוך נשיאת ציוד מלא על הגב במשך שבועיים כמעט ללא מנוחה. היעד היה להגיע לעיר פטרבורג. המסע היה קשה ממש, בין הרים ובין סלעים, חיילים נפלו בצידי הדרכים ולא הצליחו להמשיך, אך האיתנים ואמיצי הרוח המשיכו ולא נסוגו. כאשר נראו מרחוק אורות פטרבורג נשמו כולם לרווחה, סוף סוף נוכל לנוח, לפתע הודיע המפקד... ממשיכים ללכת. באותו רגע נפלו מרבית הקבוצה על האדמה, הם לא היו מסוגלים להמשיך, הם אומנם הלכו כברת דרך ארוכה ומפרכת, אך מה שהחזיק אותם היה החלום על המנוחה וההרפיה בפטרבורג, משם ואילך לא היה בכוחם ללכת אפילו פסיעה. היחידים שהמשיכו ללכת אחרי המפקד, גם אחרי פטרבורג, ללא שאלות, הם שנבחרו ליחידה המובחרת... והנמשל ברור: עיקר מבחנו של יהודי הוא בתוספת, במה שהוא עושה מעבר לחובתו מעבר ליכולתו. הגאון רבי שמואל בירנבוים זצ"ל, ראש ישיבת מיר באמריקה, אמר פעם את הדברים המרוממים הבאים: "אם ברצון האדם לעשות משהו מיוחד בשביל הקדוש ברוך הוא, הדרך לעשות כן היא כאשר האדם לומד זמן ארוך עד שאין לו שום כוח להמשיך עוד בלימודו, ודווקא אז מתאמץ ומכריע את עצמו ללמוד עוד מעט, אפילו שכבר אין לו כוחות... זוהי "מתנה" אמיתית לבורא יתברך... רבותינו אומרים: "אין בין גן עדן לגיהנום אלא כחוט השערה בלבד". ולכאורה צריך להבין: הרי גן עדן וגיהנום הינם שני מושגים הופכיים הנוגדים אחד את השני כמו האש למים, כמו אור לעומת החושך. כיצד, איפוא, אמרו

מצאנו במקרא ובדברי רבותינו אודות חשיבותה. אף על פי כן, אומר רבי משה רייס זצ"ל (במאמרו "יתרון לאדם בעמלו"), בשמים מתחשבים לא רק בכמות הנתינה לצדקה, אלא בקושי המתלווה לקיומה. לפי חישוב זה אפשר שפרוטה אחת שנתן אדם שבעצמו מתקשה בהשגת צרכיו הבסיסיים, חשובה בשמים הרבה יותר מתרומת ענק שנתן פעם הגיע לאחד האדמו"רים גביר גדול, שהיה מחלק סכומי כסף גדולים לצדקה. הוא שאל את האדמו"ר: "מה העישור של נתינת צדקה?" והאדמו"ר ענה לו: "**צדקה מתחילה כשכואב לך לתת**"!!!... הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. **רבי גימפל אורמלנד היה יהודי מבוסס ממיאמי, הוא החזיק קרקע גדולה בעיר ובנה עליה בית אבות יוקרתי. פעם ביקר אצל הרבי מליובאוויטש בשבת בראשית ובאותה שבת מכרו בבית הכנסת את זכות ה"מצוות" של כל השנה. רבי גימפל – שלא הבין בדיוק מה קורה ורק שמע שאוספים כסף – אמר שהוא תורם אלף דולר לטובת בית הכנסת. באופן חריג, הרבי פנה אליו ואמר: "אני רוצה ממך 5,000 דולר". רבי גימפל נבהל, באותן שנים 5,000 דולר היה סכום גבוה מאוד. ההון שלו היה מושקע בבניה והוא לא ידע מאיפה יביא סכום כזה במזומן מעכשיו לעכשיו. הרבי ראה את החשש על פניו והבטיח לו כי בשנה הבאה יוכל לתת כפל כפליים. האיש התחזק באמונה וציפה כל יום לעיסקה משמעותית. השנה עברה ודבר לא קרה. בתוך תוכו הוא התפלא מאוד על דברי הרבי, הוא מאוד רצה לשוב ולנסוע לימי החגים לרבי, אך גם חשש שמא בשנה הבאה יבקש הרבי שוב והוא אינו יכול לתת כלום. בערב ראש השנה פנו אליו מבית הרפואה שעמד צמוד לבית האבות שלו בהצעה למכור להם את הבניין. הם רוצים להתרחב והבניין ההולך ונבנה מתאים להם כמו כפפה ליד. רבי גימפל נטה לדחות את ההצעה, הוא השקיע כל כך הרבה כסף וחלומות בבניה וגם היה לו שותף נוסף, כך שהוא לא יכול להחליט לבד, ולכן זרק סכום אסטרונומי כדי להיות בטוח שהם יסרבו. אך הנהלת בית הרפואה היתה להוטה לסגור הסכם והשיבה בחיוב. רבי גימפל היה בדילמה והתקשר לשותפו שהיה נשיא הקהילה שלהם במיאמי, כששמע השותף על הסכום הדמיוני שמשכים המרכז הרפואי לשלם, כמעט התעלף וביקש מיד לחתום על מסמך "זיכרון דברים", רבי גימפל אורמלנד קיבל מקדמה סימלית במזומן על העיסקה. החלק האיש של בתוך המקדמה היה 15,000 דולר, פי 3 מאותם 5,000 דולר שהוא נתן לרבי אשתקד. בשמחת תורה הוא נסע לרבי שוב והפעם ציפה לשמוע את הסכום אותו יבקש הרבי. בסתר ליבו קיווה שהרבי יבקש סכום גדול ככל האפשר וכך יוכל לדעת כמה ירוויח בשנה הבאה בכפל כפליים... הוא התחרה בעקשנות מול החסיד הנגיד המפורסם שר הצדקה מקליפורניה, רבי בערל ווייס על קניית הפסוק הראשון ב"אתה הראת" עבור הרבי, אך לבסוף נכנע וויתר. הוא קנה את הפסוק השני ואמר שהסכום יהיה "על דעת הרבי". בליבו קיווה שהסכום "על דעת הרבי" יהיה עצום ורב... אחרי שבת בראשית נכנס ל"יחידות" בחדרו הקדוש של הרבי ושאל כמה לכתוב בצ'ק? הרבי השיב: 126 דולר. אורמלנד נדהם. בשנה שעברה כשלא היה לו, הרבי ביקש 5,000 דולר והשנה כשיכולתו לתת מבקשים 126 דולר! הרבי אמר כך: "אני לא זקוק לכסף שלך, אני צריך שתפרוץ את ההגבלות שלך! בשנה שעברה, הדבר נעשה עם הסכום ההוא, וכעת כמה שתיתן לא תרגיש את זה, ולכן תיתן מה שתיתן (לשם שמים)"... הרבי העביר כאן מסר מהפכני שהוא לחלוטין אינו מובן מאליו: החיים היהודיים הם אינם רק למלא טבלת משימות, הם הרבה יותר מכך: לפרוץ את ההגבלות ולעשות את מה שאינו טבעי עבורך. המבחן הגדול של יהודי אינו רק בשאלה מה עשית, אלא מה זה תבע ממך? כמה היית צריך להתאמץ כדי לעשות את זה.**

הרעיון הנשזר עד הנה נלמד גם מפרשה ערוכה בתורה. בפרשת 'וירא' פותחת התורה במעשי החסד הידועים של אברהם ובעוצמת מידת טובו. אברהם בן תשעים ותשע ביום השלישי למילתו. ולמרות כאביו העזים וחוס המדבר הכבד הוא תר אחר אורחים, וכשאלו מגיעים הוא מתאמץ יתר על המידה ומארח אותם באופן מעורר השתאות. התורה אף מדגישה שאברהם ושרה עשו הכול במהירות "וירץ לקראתם", "וימהר אברהם", "מהרי שלוש סאים", "ואל הבקר רץ אברהם" וכו'. אברהם מתאמץ מעבר ליכולתו. הוא לא מסתפק בלהגיש בפניהם כוס קפה ועוגה או סלט ירקות, אלא הוא שוחט עבורם "בן בקר רך וטוב", שרה אופה עבורם משלוש סאים של קמח סולת, קמח משובח, ואברהם "עומד עליהם תחת העץ" ודואג לכל מחסורם, זה לא חסד סטנדרטי, זהו חסד מעבר לנורמה. והנה, תוך כדי מעשה החסד המופלא והאירוח המיוחד, מתברר לאברהם שהאורחים אינם אורחים רגילים אלא מלאכים והם מבשרים לאברהם ושרה שבעוד שנה בדיוק הם יזכו לפרי בטן. ואכן כך היה וכעבור שנה בדיוק שרה יולדת את יצחק. אברהם ושרה זכו לבשורת "כעת חיה ולשרה בן", "בזכות" מעשי החסד המופלאים שלהם. התורה מציינת שתוך כדי שאברהם מתאמץ מעבר ליכולתו כדי לגמול חסד עם אורחים שהוא כלל לא הכיר, הוא זוכה לשמוע מהם את הבשורה המשמחת כל כך. **מדהים לראות מה רב כוחה של גמילות חסדים אמיתית ועוצמתית, הנעשית עם כל הלב, הרבה מעבר למה שנדרש מכל אדם בהיותו אדם. כמובן שזקוקים אנו להעמיק בפרשיות מרתקות אלו, אולם מוסר ההשכל הראשוני שיש לנו מפרשה זו הוא, שכשהאדם מתאמץ עבור כבוד הבורא או עבור כבוד הבריות, מעבר למה שמצפים מכל אדם, אזי גם הבורא משיב לו באותה מידה ומתנהל עימו מעבר לכללי הטבע הרגילים. ככה זה כשאדם מתאמץ קצת יותר... כך גם מסופר בגמרא (ערובין נד:) שהיה לרבי פרידא תלמיד, שהיה מלמדו כל דבר לפני שידעו ארבע מאות פעמים. יום אחד נדרש רבי פרידא לדבר מצווה (הודיע לתלמיד שיתכן ויקראוהו באמצע הלימוד, אך לבסוף לא קראוהו) לימד אותו ארבע מאות פעם ולא ידע. שאלו – מה אירע? ואמר: מאז שהודעתני שיתכן ותאלץ ללכת, הסחתי את דעתי, חשבתי שהנה עוד רגע אתה קם והולך. אמר לו: נחא, עתה התרכז שוב, ולימדו ארבע מאות פעמים נוספות. יצאה בת קול ואמרה לרבי פרידא: רצונך שיוסיפו על ימך ארבע מאות שנה, או ליכות את כל דורך לעולם הבא? והוא העדיף ליכות את דורו לעולם הבא, אמר אז הקדוש ברוך הוא: תנו לו גם זו וזו. וידועים דברי הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, שהכל מתפעלים מרבי פרידא, ואילו הוא מתפעל מהתלמיד: איזה כוח רצון, איזו דבקות במשימה, ללמוד כל דבר ודבר ארבע מאות פעם! כיוון שכך, שאלו את מרן הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל: מדוע לא זכה התלמיד לשכר זה? וענה, שמצד התלמיד אין זו רבותא, שהלא חייב הוא ללמוד תורה. ואם אינו מבין אלא בארבע מאות פעמים, מחובתו ללמוד כך, להתפעל, צריך מרבי פרידא שהקדיש לו זמן רב כל כך. על השאלה מדוע קיבל רבי פרידא שכר רק אז? התשובה היא, משום שבאותו יום למד שמונה מאות פעם, אם כן, ראוי שיעניקו לו שמונה מאות שנות חיים! ומוכח, שעל ארבע מאות הפעמים הראשונות אין מקבלים שכר, שכן חיוב הן "ושננתם לבניך" אלו התלמידים (דברים פרק ו פסוק ז ברש"י) ושכר מצווה אין בעולם הזה (קדושין לט:), אבל על מה שעושה האדם יותר מחיובו מקבל שכר גם בעולם הזה. וארבע מאות הפעמים הנוספות עקב הסחת דעתו של התלמיד היו יותר מחיובו, ולכן קיבל עליהן שכר גם בעולם הזה! על כל אחד מאיתנו לדעת אם כן שכשהוא עושה את המקסימום שלו ואפילו מעבר לכך, והוא מוסר את נפשו למען מילוי תפקידו בעולם, אין קץ למעלתו. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו**

דברים אלו היטב. בטורו השבועי בעלון "קרב אליך", סיפר המשפיע רבי שבתי סלביצקי שליט"א את הסיפור המדהים והמרגש הבא: בזמן השואה האפלה, במחנה ריכוז קר ומושלג, נלקחו היהודים מבתיהם ונאלצו ללבוש סחבות דקות במקום בגדיהם. בכל בוקר צעדו אל מחוץ למחנה, אל עבודת הפרך בחטיבת עצים. אחד היהודים, שרגליו קפאו מקור, חש בשרוד נעלו שנפרס ונקרע. השומר הגרמני האכזר הבחין בכך וצעק: "איך אתה מעז ללכת עם נעל לא קשורה? תקשור אותה מיד!". היהודי התכופף, ידי רועדות מקור, וניסה לקשור את השרוד הקרוע ללא הצלחה. "ככה לא הולכים!" הטיח בו הנאצי, "אם אין לך שרוד, תוריד את כל הנעל!". היהודי נאלץ להוריד את הנעל ורגלו היחפה שקעה בשלג הקפוא. צעקותיו של השומר לא איחרו לבוא: "זה לא מספיק טוב! רגל אחת עם נעל ורגל שנייה בלי? סדר צריך להיות! תוריד גם את הנעל השנייה!". ובליט ברירה, נאלץ היהודי להמשיך לצעוד בשלג הקפוא, רגליו חשופות ופצועות. הדם ניגר מרגליו והקור חדר עמוק אל עצמותיו. חבריו, ליבם כואב, לא יכלו לעשות דבר. בסוף יום העבודה, שבו היהודים למחנה. היהודי, גופו רועד מקור וכואב, התמוטט על הקרקע הקפואה. באותו צריף היה יהודי, שלפני המלחמה הצליח להבריח יהלום: הוא ביקש מרופא שיניים שיחביא את היהלום בתוך השיניים שלו, לכל צרה שלא תבוא. כאשר הגיע למחנה היו לו לא סתם נעליים, אלא זוג מגפיים חמות עם פרווה. היהודי ראה את חבריו בלי נעליים סובל מאוד ורגליו נוטפות דם. הוא קם ממקומו ורצה לתת לו את הנעליים לחבירו, האיר בו החלק האלוקי שבו, ובמקום לתת לו את הנעליים הישנות, הוא לקח את זוג המגפיים החדשות עם הפרווה ונתן אותן לחבר שלו. לעצמו הוא הסתפק בנעליים הקרועות. החבר לא הסכים לקבל, אבל הוא לחץ עליו והתעקש ולבסוף קיבל הפצוע את המגפיים החדשות. היהודי, שנתן את המגפיים באותו יום קפוא, שרד את המלחמה האיומה. הוא הגיע לארצות הברית, בנה את עצמו והפך לאיש עסקים מצליח. יום אחד, חבילה מישראל הגיעה אל פתח ביתו. בפנים, זוג מגפיים מוכרים עוררו בו זיכרונות כואבים ודמעות הציפו את עיניו. הוא הבין שהחבר, שקיבל ממנו את המגפיים במחנה, מצא אותו. לאחר מספר ימים, הטלפון צלצל. "מישהו סיפר לי שאתה חי", אמר קול נרגש מעבר לקו, "האם נוכל להיפגש?". המפגש ביניהם היה מרגש ומלא בדמעות. הם שיתפו סיפורים, כאב ותקווה, והזכירו את היום ההוא בשלג. בסוף המפגש, הושיט המארח את המגפיים לחברו ואמר: "זה שלך, תשמור על זה. אני נשאר עם הנעליים הקרועות?". הוא הצביע על ארון ויטרינה יפהפה שעמד בסלון. בתוך הארון, לצד כלי כסף יקרים, נראו זוג נעליים קרועות, מאובקות ומלוכלכות. אלו היו הנעליים שלבש באותו יום קפוא, תזכורת מתמדת לחברות אמיצה ולמחיר הנורא ששולם. כעבור שנים, אותו יהודי נפטר. בצוואתו, הוא ביקש להיקבר עם הנעליים לצידו. "כשאעלה לשמים" כתב "אני רוצה שזה יהיה איתי...". והשאלה שנשאלת: למה? הרי בחייו הוא עשה הרבה מצוות, נתן צדקה והתפלל וכו' וכו'. מה היה מיוחד במצווה זו שהוא ביקש להיטמן עימה לאחר מאה ועשרים? ההסבר לכך עצום ונוקב: עיקר מבחנו של יהודי הוא בתוספת, במה שהוא עושה מעבר לחובתו, מעבר ליכולתו. אנחנו צריכים לחשוב בכל יום לעשות לכל הפחות איזו מצווה קטנה באמת, מצווה כזו שמוציאה אותי מעצמי. כשאדם מצליח להתעלות על עצמו, לתת מעצמו, לקלף קליפה מעצמו למען יהודי אחר, למען מטרה קדושה – אזי מתגלה בתוכו האור היהודי, הנקודה האמיתית שלו. מצווה כזו הוא לא ישכח לעולם.

הנה ידועים הם דברי רבותינו (סוכה נב.) ש"כל הגדול מחברו – יצרו גדול הימנו", ולכן בשל ירידת הדורות דורנו היתום יצרו קטנטן, ואינו מכשילנו בעבירות חמורות. אבל כלנו שקועים בבינוניות ורדידות בעבודת הקדוש ברוך הוא, ועל כך ידווה ליבנו, ועל זה יבואו במשפט עימנו: מדוע לא התעלילו עוד קצת, עוד קצת מאמץ, מעל הנקודה אליה הגענו. ברור שאין אדם בעולם שיוכל לומר שדרישה זו, להתקדם כל הזמן מעט מעט, הינה בלתי אפשרית, וממילא אם חלילה אנו מתרשלים בזה הרי שיש מקום לרגשות החרטה להתעורר בנו, כיוון שהמעט הזה פה בעולם המעשה מתבטא בהחמצה ענקית שאי אפשר לשער כלל אלא בעולם הנצח והרוח. ואולי זו ההבנה בדברי הגמרא (סוכה נב.) דרש רבי יהודה: לעתיד לבוא מביאו הקדוש ברוך הוא ליצר הרע ושוחטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים. צדיקים נדמה להם כחר גבוה ורשעים נדמה להם כחוט השערה. הללו בוכים והללו בוכים. צדיקים בוכים ואומרים: איך יכולנו לכבוש הר גבוה כזה? ורשעים בוכים ואומרים: איך לא יכולנו לכבוש את חוט השערה הזה? ואף הקדוש ברוך הוא תמה עמהם, שנאמר (זכריה ח) 'כה אמר ה' צבאות כי יפלא בעיני... גם בעיני יפלא'. והשאלה מתבקשת מאלה: כלום איפה ואיפה יש כאן? האם יצרם של הצדיקים אכן שונה כל כך מזה של הרשעים? וההסבר הוא כזה: היצר אכן נלחם עמנו על חוט שערה בלבד, על טיפ טיפה של מאמץ נוסף, לעוד התקדמות קטנטנה. הרשע, שלא התעלה – ולו כחוט השערה מעבר למקום הימצאו – בוכה מכיוון שהוא יודע שהיה יכול לעשות זאת. ואילו הצדיק, כל חייו התקדם לאט לאט, מעט מעט, כל פעם כחוט השערה בלבד, והצטברה התקדמותו כל חייו להר גבוה. הוא הצליח כיוון שבכל שלב ושלב נאבק רק בחוט שערה. עוד מאמץ קטן אחד – תוספת למשהו גדול שאנחנו כבר עושים, מסוגלת לחולל שינוי כביר ולהעניק לו רמה אחרת לגמרי. וכבר אמר פעם רבי זושא מאניפולי: איני מצפה לזכות לעולם הבא מחמת תקופות עבודתי את הקדוש ברוך הוא במוחין דגדלות ובכיסופין נפלאים. מקווה אני לזכות לעולם הבא בזכות התקופות הקשות של מוחין דקטנות כלומר בתקופות החושך והסתר הפנים שהיו לי, שהיה עולה לי בקושי רב כול שעה לימוד, כול תפילה וברכה לאומרה כהוגן. הנה כי כן, על כל אחד מאיתנו לדעת אם כן שכשהוא עושה את המקסימום שלו ואפילו מעבר לכך, והוא מוסר את נפשו למען מילוי תפקידו בעולם, אזי גם הבורא משיב לו באותה מידה ומתנהל עימו מעבר לכללי הטבע.

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, המוביל אותנו לתובנה, כי כשאדם עושה מצוות במסירות נפש מוחץ לגדרי טיבעו, אזי זוכה הוא להנהגה על טבעית בפועל ממש...

זמן לא רב הסתלק מעמנו מלאך של רפואה רבי ישעיהו הבר זצ"ל – מייסד ויו"ר ארגון "מתנת חיים", ולעילוי נשמתו נצטט סיפור שסיפר בעצמו ומעשה שהיה כך היה (פניני פרשת השבוע, ח"ד): ערב אחד התקשר אליו יהודי וביקש להצטרף למשפחת תורמי הכליה, המקריבים איבר מגופם כדי להציל יהודי אחר. הרב הבר התרגש ושמוע על כל תורם כליה המעניק לזולתו חיים חדשים, ובחפץ לב הסביר את התהליך: הבדיקות המקדימות, ההתאמה, הניתוח בפועל וההחלמה ממנו. התורם הקשיב בתשומת לב לכל המידע שנפרש לפניו ורק ציין שתי נקודות חריגות: הראשונה – שיש לו סיפור מאחורי התרומה, אותו יספר בסיום התהליך. והשנייה – שהוא מבקש לזרז את העניין... התהליך החל, בדיקות ההתאמה בוצעו, עד ליום המאושר – בו התורם והמושתל הוכנסו לחדרי ניתוח נפרדים, ובתום כמה שעות – יצאו מהם תורם מאושר שזכה להציל חיי אדם, ומושתל שזכה ב"מתנת חיים" – פשוטו כמשמעו. את אושרם לא ניתן לתאר, האחד זכה בחיים – ורעהו נתן לו אותם. איזה סיפוק

עצום! חלפו שלושה חודשים, ובשעת ערב מוקדמת מתקשר התורם אל הרב הבר ומבשר לו בהתרגשות: "מגיע לי מזל טוב, נולד לי בן, ואינני יכול לתאר את שמחתי!" פתח התורם את השיחה, ואז הסביר את שתי הנקודות שנותרו מעורפלות בשיחה הראשונה, כשסיפר דברים כהווייתם: ובכן, התורם דנו, אומנם כבר זכה בכמה ילדים, אולם כמעט עשור חלף ללא כל בשורה. בכל ליבו ציפו הוא ורעייתו לבשורה משמחת על ילד נוסף המצטרף למשפחה, אולם קרוב לעשר שנים חלפו ולא זכו בישועה הנכספת. הם ניסו לפעול ככל שלא ידם, התפללו בכל כוחם, ניסו סגולות שונות – אולם דבר לא עזר. ואז, ביום מן הימים, הקישה בדלת ביתם אשה אחת, האוספת מצרכים עבור בישול ארוחות חמות למשפחות נזקקות. האשה הסבירה כי היא תורמת את מלוא כוחה למאמץ הזה, היא מבשלת בעצמה את האוכל, וגם טורחת סביב חלוקתו. אולם הואיל ואינה יכולה לעמוד בהוצאות של רכישת המצרכים, היא מחזרת על הפתחים ומבקשת מוצרים מיהודים טובים. בני המשפחה התעניינו מה גרם לאשה שאינה נראית צעירה לעסוק במסירות עצומה במעשי חסד כה גדולים, ונענו בסיפור אותו סיפרה האשה כשדמעות לחות זולגות מעיניה, וכך אמרה: "היה זה לפני שנים רבות. הייתי אשה צעירה יחסית, ציפיתי וייחלתי לזכות לילדים, אולם הציפיה התנפצה אל מול סלעי המציאות. הבית נותר ריק ושומם, הסתובבנו בו – רק אני ובעלי – מקווים ומייחלים ליום בו נזכה להיפקד בילדים... כל יום היה עיניו לכשלעצמו, כל לילה היה קשה מנשוא. כל המאמצים לא הועילו, שערי תפילה ודמעה נותרו חתומים, ולא זכינו להיושע. ואז, יום אחד כשנשבר ליבי, החלטתי לנסוע לירושלים ולהזכיר את צרתי בפני גדול הדור, הלא הוא הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל. כשנכנסתי לפניו, פשוט פרצתי בבכי תמרורים. הייתי מרוסקת נפשית, הרגשתי שאין בי יותר כוחות לעמוד בנסיון הזה. כיצד אפשר להעביר עוד יום ועוד יום, עוד שנה ועוד שנה, בהמתנה מורטת עצבים לישועה, בציפיה דרוכה שמסתיימת באכזבה פעם אחר פעם. אמרתי לרב שאינני יכולה יותר, ושיעשה משהו כדי שהקדוש ברוך הוא כבר יושיעני! הרב שמע את דבריי בקשב רב, נאנח איתי, ואז נענה ואמר: "אינני מבין, מדוע את חושבת שהקדוש ברוך הוא חייב לך ילדים? הלא מפתח של חיים בידיו, הוא ורק הוא הקובע למי מגיעים ילדים, וכמה. כיצד אפשר – כביכול – לדרוש ממנו להושיעך? מה קרה, הוא

אחים יקרים!

חייב למישהו ישועה?!" דבריו אלה של הרב, היו כמו חץ בלבי. אני חשבתי שהרב יברכני ויפעל עבורי ישועה, והנה הוא כביכול מצדיק את צרתי, וטוען שבורא עולם לא חייב לי כלום – מה שבוודאי נכון! אבל אם כן – אז מה עוד אני יכולה לעשות? כיצד עוד אני יכולה לפעול? האם נגזרה הגזירה ואבדו סיכויי לזכות בזרע של קיימא? רק אחר כך הבנתי, שדבריו אלה של הרב היו הקדמה למשפט הבא שלו, בו אמר: "אבל ראי נא, הרי לא אבדה תקוותך. אומנם ה' יתברך באמת לא חייב לאף אחד מאיתנו דבר, אבל יש משהו שאנחנו יכולים לעשות. אם אנחנו נעשה דברים שאיננו חייבים, אם נפעל להיטיב עם חברינו ולעשות עימם חסד למרות שאין זו חובתנו – בכך נוכל לקבל פתחון פה לבקש כי גם בורא עולם יעשה עימנו חסד, ויעניק לנו טובה מאוצרו הטוב, אף שאיננו חייבים! "ולכן, עצתי לך" המשיך רבי שלמה זלמן "שתפעלי למען הזולת. תרבי חסד, תעשי טוב לאנשים – הרבה יותר ממה שאת חייבת. בכך תמלאי את חלקך בעשיית טוב למרות שאינך חייבת, ובעזרת השם זה יביא לך שהקדוש ברוך הוא ייטיב עמך – אף שגם הוא אינו חייב!". יצאתי מהרב מחוזקת ומעודדת, ומיד החלטתי לפעול. הקמתי את הארגון הקטן שלי, שכמעט ללא משאבים מעניק ארוחות חמות למשפחות נצרכות. אה, וכמעט שכחתי לספר – סיפרה האשה כשחיוך מסתמן בזווית שפתותיה – "שברוך השם אני אמא מאושרת לשלושה ילדים מתוקים...". את הסיפור הזה סיפרה האשה בבית המשפחה, בלי להבין שכל מילה הולמת בראש ההורים כקורנס. "לעשות משהו גם אם לא חייבים", "להתאמץ למען הזולת כדי לזכות בישועה", "להיטיב עם אנשים אחרים ולזכות" – המושגים האלה העלו בהם הרהורים, שהובילו להחלטה להתקשר עוד באותו ערב אל הרב הבר ולהיכנס לתהליך ארוך וממושך אותו אומנם אין חיוב לעבור, אבל כל כולו עשיית חסד והטבה לזולת, ולכן יש בו את הכוח לפתוח את שערי הישועה וההטבה ממרומים! "וזה הסיבה" סיים התורם שהפך לאבי הבן לרב הבר "למה ביקשתי לזרז את הליך התרומה. ידעתי, פשוט ידעתי, שתרומת הכליה הזו תביא לי ילד. נתתי כליה ליהודי אחר – הרבה מעבר למה שאני חייב – כדי לעשות חסד לזולת. ידעתי שבורא עולם יתן לי ילד שהוא לא חייב, ייטיב עמי כשם שהיטבתי עם זולתי! וזה גם הסיפור שהבטחתי לך אז, בטלפון הראשון. רציית לזכור לספר לך על ישועתי, כן, בזכות החסד שעשיתי!..."

כל כך הרבה יהודים זקוקים לישועה, מבקשים בכל לשון, מתחננים בכל לב. הבה נזכור שבורא עולם לא חתום איתנו על חוזה לספק את כל משאלות ליבנו, הוא באמת אינו חייב לנו דבר. יש באוצרו שפע עצום לחלק, ובכל זאת – הוא לא חייב. אבל יש לנו דרך להניח את ידינו על השפע הזה והיא – לעשות חסד, לעשות טוב לזולת, להתאמץ ולפעול למען יהודים אחרים, כי כשאנחנו עושים זאת למרות שאיננו חייבים אננו פותחים לעצמנו את השער לקבל ישועה והטבה מלמעלה, אף שאין חייבים לנו אותה. ואדרבה, ככל שהחסד דורש יותר מאמץ, יותר "נדרש", יותר מהמחויבות הרגילה – כך עוצמתו והשפעתו גדולים שבעתיים! הבה אם כן נחפש הזדמנות לפעול טוב בין איש לרעהו, להרבות מעשי חסד גדולים וקטנים, חיוכים מעודדים כמו סיוע לחבר, תרומה כספית ככל יכולתנו לצד עזרה פיזית עד כמה שאנו מסוגלים ויותר. התאמצות מעל ומעבר היא המפתח, כלי שבוקע שערי שמים, לתת גם לך מעל ומעבר, מידה כנגד מידה.

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

פרשת פנחס

"פִּינְחָס בֶּן אֱלִעֲזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִכָּהוּ יְהִישִׁיב אֶת חֲמַתִּי" (כה, יא).

מובא במדרש (במדבר רבה, פרשה כא): "אמר הקב"ה: בדין הוא שיטול שכרו. וכבר תמנהו רבים על לשון המדרש, שהרי באמת מן הדין לא מגיע לאדם שום שכר על קיום המצוות, וכמאמר חז"ל (ויק"ר, פר' כז): "רוח הקודש אומרת: 'מי הקדימני ואשלם?' - מי קילס לפני עד שלא נתתי לו נשמה? מי מל בנו לשמי עד שלא נתתי לו בן זכר? מי עשה לי מעקה עד שלא נתתי לו גג? וכו'". ומצינו עוד בקידושין (לט:): "שכר מצוות בהאי עלמא ליכא?"

ביאור נפלא על כך, אמר הגאון רבי חיים צבי מאנהיימר זצ"ל (הובא בספר 'אשי ישראל', שחיבר תלמידו): רבי יוסף אלבו זצ"ל, בעל ה'עיקרים' חוקר: אם השכר עבור עשיית המצוות הוא מן הדין, אם כן למה מגיע עונש אם לא מקיימים את המצוות, והלא לעולם לא יוכלו להיות מעלה וחיסרון בענין אחד, למשל: אם אחד יודע לנגן בכינור, הרי זו מעלה, וממילא אם אחד אינו יודע לנגן בכינור - לא יוכל הדבר להיחשב כחסרון, וכך גם קיום לענייננו: אם קיום המצוות הוא מעלה, ועל כן מגיע עבורו שכר, איך יתכן שאי-קיומם הוא חיסרון ונענשים עליו? נוכל לשאול גם להיפך: אם העונש הוא מן הדין, משום שאי-קיום המצוות הוא חיסרון, אם כן למה מגיע שכר על קיומם?

והוא תירץ, שבאמת העונש הוא מן הדין, כי אי קיום המצוות הוא חיסרון, ומה שהקב"ה נותן שכר טוב עבור קיום המצוות - אין זה מן הדין, אלא בחסדי הקב"ה שברוב טובו מתחסד לתת לנו שכר אף שאין זה מגיע לנו מעיקר הדין. לאור זאת, פירש הגאון הנ"ל באופן נפלא את הפסוק (תהלים סב, יב): "אחת דיבר אלוקים, שתיים זו שמעתי כי עוז לאלוקים, ולך ה' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו", וכך ביאור הפסוק: "אחת דיבר אלוקים" - שציווה לנו לשמור את המצוות, "שתיים זו שמעתי" - שאם מקיימים את המצוות, הקב"ה נותן עליהם שכר, ואם עוברים עליהם נענשים, ולכאורה קשה: איך יוכלו שניהם להיות יחד בענין אחד, כפי שהקשינו?

על כך מתרץ הפסוק שבאמת "כי עוז לאלוקים", כלומר: העונש לעוברים על המצוות הוא מן הדין, ומה שנותן שכר למקיימי המוות, הוא מצד החסד: "ולך ה' החסד - כי אתה תשלם לאיש כמעשהו!"

אולם, כל זה הוא רק במצוות שחייבים לעשות, אבל בענין בוועל ארמית, הלא אם אדם בא לשאול בבית הדין האם להורגו, לא היו פוסקים לו שחייב להורגו, כי רק קנאים פוגעים בו, ואם כן לא היה פנחס מחוייב מצד הדין, וממילא השכר מגיע לו מצד הדין ולא מצד החסד, ומשום כך אמר הקב"ה: "פנחס בן אלעזר וגו' בקנאו את קנאתי" שעשה את מעשהו רק מצד קנאים פוגעים בו, ולא מצד הדין, ומכיון שכך הרי "בדין הוא שיטול שכרו!"

ודברי פי חכם חן! (כמוצא שלל רב)

"אֲבִינוּ מֵת בְּמַדְבַּר וְהוּא לֹא הָיָה בְּתוֹךְ הָעֵדָה הַנוֹעֲדִים עַל ה' בְּעֵדַת קָרַח בִּי בְּחֹטְאוֹ מֵת וּבְגִימָה לֹא הָיָה לוֹ. וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת מִשְׁפָּטָן לִפְנֵי ה' (כז, ג-ה).

שאל הרה"ק החידושי הרי"ם ז"ע, מה נפקא מינה בזה שאמרו ש'הוא לא היה בעדת קורח'?

ועוד צריך להבין, למה הקריב משה את משפטן לפני ה'?

ותירץ, שבנות צלפחד חשבו שאולי יוכלו להחניף למשה בכך שיאמרו לו 'אבינו מת במדבר והוא לא היה... בעדת קורח', והיינו שהוא כן רצה שאהרן יהיה הכהן גדול והיה נגד קורח, אלא ש'בחטאו מת'. וכששמע משה רבינו את דבריהן החליט לא להורות דין זה כי אולי חס ושלום יהיה חשש קטן של גניעה של חנופה, לכן מיד 'ויקרב משה את משפטן לפני ה'.

מובא בספר 'אוצר חיים': אל רבה של טרנופול, רבי יוסף באב"ד זצ"ל, בעל מנחת-חנינו, באו שני בעלי בתים לדין תורה. אחד מבעלי הדין אמר, תוך כדי הבעת טענותיו, "אני הכרתי את אביו של רבינו, זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל, אשר היה המסדר קידושין שלי בחתונתי".

פנה הרב מיד אל הצד שכנגד ושאל אותו, "האם גם אצלך היה אדוני אבי ז"ל המסדר קידושין?" ענהו הלה, "אני יליד לבוב, והתיישבתי בטרנופול רק לפני כמה שנים, כך שלא זכיתי שהוא יסדר לי קידושין".

ענה הרב, "אם כך אני פסול מלדון בדינכם, שמה תהיה דעתי נוטה לצד זה שהיה מכר של בית אבא; כמו שמצינו אצל משה רבינו שלא הזדקק לדון את דינם של בנות צלפחד לאחר שאמרו שאביהם לא היה בתוך עדת קורח".

(ילקוט מאיש לרעהו, מאת הרב יצחק שקופ)

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה קַח לָךְ אֶת יְהוֹשֻׁעַ... וְנָתַתָּה מִהוֹדָךְ עָלָיו לְמַעַן

יִשְׁמְעוּ כָל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (כז, יח-כ).

הגמרא בבבא בתרא (דף עה.) דורשת: "מהוהך ולא כל הוהך, זקנים שבאותו דור אמרו, פני משה כחמה, פני יהושע כפני הלבנה, אוי לאותה בושה ואוי לאותה כלימה".

ונשאלת השאלה: ומה בושה ומה כלימה היתה לזקנים?

אלא הסביר הרה"ק מוקוצק ז"ע, שאין זה מדברי הזקנים שבדור, אלא קטע זה, אלו הם דברי חז"ל שאומרים על כך: אוי לאותה בושה, שחסידיים מודדים את הרבי...

ובאותו ענין הסביר מרן הבן איש חי ז"ע את דברי הגמרא בעירובין (מג:): הרוצה לידע כמה גבוהו של דקל - כיצד יעשה? ימדוד קודם את קומתו של עצמו, ואת צילו של עצמו, וכך יראה מה היחס בין הצל לבין הקומה האמיתית. וכך למשל, כשהשמש נוטה למערב, הצל המוטל מזרחה ארוך יותר מהאדם, וכאשר קומת האדם מטר שבעים סנטימטרים, ומידת הצל היא שלושה מטרים וארבעה סנטימטרים, הוי אומר שמידת הצל כפולה ממידת המציאות. ואם כן, אם צילו של הדקל נמשך לאורך כעשרים מטרים, נמצא שגובהו של הדקל הוא עשרה מטרים.

ולכאורה - שאל על כך הגאון בעל הבן איש חי ז"ע בספרו "בן יהודע", וכי לצורך הדברים הללו ערך רב אשי את הש"ס - כדי שנדע למדוד את גובהו של הדקל?

אלא ההסבר הוא כך: אין הכוונה בדברי הגמרא הללו לגובהו של הדקל כפשוטו, אלא הכוונה היא לצדיק, והקשר בין הדברים הוא פשוט ומובן, שהרי נאמר "צדיק כתמר יפרח" (תהילים צב, יג).

ולמה צריכים אנו לדעת למדוד את גדלותם של צדיקים? מפני שבאים אנשים ואומרים: האם הרב הזה צדיק בכלל? וכי זה נחשב לגדול הדור? הלא זכורים לנו גדולי הדור הקודם, הם באמת היו גדולים וצדיקים, ואילו אלה של היום...

לסווג הטענה הזאת מתייחסים דברי הגמרא, וכך עונים לה: הרוצה למדוד גובהו של דקל, כלומר את גובהו של הצדיק, שלא ישווה אותו לענקי הדורות הקודמים, אלא ימדוד קודם כל את קומת עצמו ואת הצל של עצמו, הוי אומר את המעשים טובים שלך, ובאופן יחסי אליך תמדוד גם את הצדיק, ואז באמת תראה עד כמה הוא גדול באמת!

(פנינים)

"וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֹתוֹ וַיִּקַּח אֶת יְהוֹשֻׁעַ וַיַּעֲמֵדְהוּ... וַיִּסְמְךָ אֶת

יְדֵיו עָלָיו" (כז, כב-ג).

מפרש רש"י: "ויסמוך את ידיו - בעין יפה יותר ויותר ממה שנצטווה, שהקב"ה אמר לו 'וסמכת את ידך', והוא עשה בשתי ידיו, ועשאו ככלי מלא וגדוש ומלאו חכמתו בעין יפה".

מה כוונת רש"י במה שכתב שמשה עשאו ליהושע "ככלי מלא וגדוש", והיכן נרמז ענין זה בתורה?

חידוש נפלא על כך כתב הגאון רבי יוסף שטיינהרט, אב"ד פיורדא זצ"ל (מגדולי דורו לפני כמאתיים וחמישים שנה):

בסוף פרשת וזאת הברכה, לאחר שהתורה מספרת על פטירתו של משה רבינו, נאמר (דברים לד, ט-ט): ויתמו ימי בכי אבל משה ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה את ידו עליו. סמיכה זו, היא-היא הסמיכה המוזכרת בפסוק שלפנינו. אולם לרש"י היתה קושיא גדולה: איך יתכן לומר שיהושע בן נון היה מלא רוח חכמה לאחר פטירת משה, והלא ידוע מה שאמרו חז"ל (תמורה טו:), ששלושת אלפים הלכות נשתכחו בימי אבלו של משה, ואם כן יהושע לא יכול היה להיות מלא, בשעה שחסר לו שלושת אלפי הלכות?

כדי ליישב זאת, הקדים רש"י וביאר כבר כאן, שעל ידי שמשה סמך את שתי ידיו עליו, עשאו ככלי מלא וגדוש, ונמצא שעל ידי שכחת שלושת אלפי ההלכות לא נחסר ממנו אלא הגדוש, ועדיין נשאר מלא...

(כמוצא שלל רב)

העלון מוקדש לשחרורם במהרה של כל השבויים בריאים ושלמים, לרפואת כל הפצועים, להצלחת וישועות כל אנשי הבטחון ועם ישראל בכל מקום שהם.

אוריאל היה יוצא דופן בשיעור היומי של הדף היומי.

כבר כמה שנים אני מגיע בשבע בערב לבית הכנסת השכונתי, סביבי מתקבצים אנשים מבוגרים, רובם בפנסיה, יהודים טובים שבערב מגיעים ללמוד את שיעור הדף היומי שלנו.

השיעור שלנו זוכה לאכלס יהודים מכל הסוגים והעדות, באחדות מופלאה. חסידים, ליטאים, ספרדים. הדבר היחיד ששווה ביניהם, הוא שכולם רוצים ללמוד ביחד את הדף היומי. הם לומדים, ובעבורי זו שעה של עונג אמיתי. לשבת יחד עם תלמידי חכמים מבוגרים שיעור דבר או שניים בלימוד, ובלי ספק מחכימים אותי בכל יום מחדש.

באחד הימים נפתחה הדלת של בית הכנסת, ראש מסוקרן הציץ פנימה. "סליחה, כאן מתקיים שיעור של הדף היומי?" שאל האיש, שנראה לגמרי לא מתאים לנוף. הוא היה גלוי ראש, חילוני לכל דבר. תהיתי מה הוא מחפש כאן, ולמה הוא חושב שהשיעור אמור להתאים לו. אבל אחד המשתתפים כבר אישר במקומי שלומדים כאן שיעור של הדף היומי, ואפילו הוסיף שהוא מוזמן להיכנס. היהודי שעמד בפתח נכנס פנימה, ואחרי כמה שניות שאל נבון אם יש לנו כיפה בשבילו. אמרתי לו שכן, הבאנו לו כיפה, ומישהו הראה לו מה אנחנו לומדים, והוא ישב מכוון את מצחו ומתאמץ.

אחרי שלושת רבעי שעה, כשהשיעור הסתיים, הוא קם, ניגש אלי, לחץ את ידי ויצא מבית הכנסת. השיעור שלנו, כפי שאמרתי, מורכב מאנשים מבוגרים, מכובדים, כאלו שמגיעים ללמוד ולא לשוחח או לרכל חס ושלום. חלק מהם מכירים אחד את השני, אחרים לא מכירים בכלל. בדרך כלל יש לנו את הלומדים הקבועים, יחד עם זאת קורה בהחלט שהדלת נפתחת ומגיעים למקום גם כאלו שעברו, ראו מודעה על שיעור הדף היומי שמתקיים והחליטו לקפוץ ללמוד. אבל אף אחד מהם לא היה דומה למי שהגיע היום במפתיע, ישב לידינו והקשיב בשקדנות. כאמור, השיעור מורכב מיהודים מבוגרים שמגיעים כדי ללמוד, ולכן אחרי שהשיעור הסתיים, והאורח הלך, אף אחד לא חקר אודותיו. יהודי הגיע, רוצה ללמוד דף גמרא, מה יש לשאול?

למחרת, אותו יהודי הגיע שוב. הפעם הוא היה מצויד בכיפה וגם זכר מאתמול איפה אוצחים. הוא פתח את הגמרא, הניף את ידו קלות לשלום וסימן לי להמשיך בשיעור.

המשכתי, משתדל לכבד את היהודי, ששמו התברר כאוריאל, לא לשאול אותו יותר פרטים מכפי שסיפק ולשמוח שהגיע.

הוא הבין היטב את מה שאמרתי, קלט את הלימוד, מרגע לרגע היה נראה לי שאולי הוא תינוק שנשבה

ולעת זקנותו התגעגע למורשת שלו.

באחד הימים ארגנו סעודה לכבוד סיום מסכת "מחר תהיה כאן סעודה", אמר אחד המשתתפים לאוריאל, "אנחנו מביאים אוכל, נוטלים ידיים ועורכים סעודה לכבוד התורה ולכבוד זה שגמרנו מסכת, תבוא- כן?

"כן", חייך אוריאל, "ואתם בוודאי גם מסוקרנים לדעת מה אני עושה כאן. מחר גם אספר לכם קצת על עצמי".

לחמניות, סלטים, מישהו הביא איתו פשטידה, ישבים ביחד ואז אוריאל נכנס. "הבטחתי לכם סיפור", הוא אמר לנו אחרי שנטל ידיים והצטרף אלינו, "אתם בטח מסוקרנים".

כמה מהיושבים הצטחקו קלות, מסתבר שאוריאל הצליח לסקרן עוד כמה חוץ ממני. "בטח חשבתם שהייתי פעם חרדי, שעזבתי את דרך התורה והמצוות", אוריאל הפתיע אותי, איך הוא יודע שככה אנחנו חושבים "אבל", המשיך אוריאל, "המחשבה הזו לא נכונה. אף פעם לא זכיתי להיות חרדי. נולדתי בבית חילוני, אבי היה קיבוצניק וכל שנות ילדותי עברו עלי בקיבוץ. כשהייתי בחור עזבתי את הקיבוץ, עברתי לגור בתל אביב, התקדמתי מאוד בלימודים והתחלתי לעבוד בבנק. הייתי צעיר, מוכשר, התקדמתי בעבודה, עברתי מבנק לבנק, ובאישו של מנהל למנהל בנק - עבודה שהייתה מושלמת בעבורי ומלאת סיפוק. הרגשתי כמו מישהו שממצה את הכישורים שלו, כמו מישהו שהגיע למקסימום.

באחד הימים ישבתי עם אחד הלקוחות של הבנק שלנו, ויחד ערכנו חשבון. כשסיימנו הוא הסתכל עלי בהערכה ואמר: "יש לך ראש מוכשר, מתאים לך ללמוד תורה".

נפרדנו, כל אחד מאתנו הלך לדרכו, אבל המילים שהוא אמר לי נשארו איתי... תקועות. מה פירוש ללמוד תורה? לימוד תורה מתאים לאנשים מוכשרים? לא עשיתי כלום עם הדברים, מידי פעם נזכרתי בהם, והמשכתי ללמוד.

עברו שנים, יצאתי לפנסיה, והנה יום אחד אני מגיע לכאן, רואה מודעה קטנה שבה כתוב שבבית הכנסת ממול מתקיים שיעור של הדף היומי.

נזכרתי שוב בדבריו של הלקוח, שאמר לי שיש לי ראש טוב ואני מתאים ללימוד גמרא. אולי באמת? שאלתי את עצמי. אולי באמת ללימודי הגמרא מתאימים לי? אני יכול לכל הפחות לנסות.

החלטתי להיכנס לבית הכנסת, קיבלתם אותי יפה ובלי לשאול שאלות, אז נשאיתי. נכון שהבנתי מעט מאוד, אבל השיעור גרם לי לחדד את הראש, לחשוב, לשאול את עצמי שאלות, לנסות לפצח את התשובות, דבר שלא עשיתי כבר שנים.

השיעור מצא חן בעיניי, והתלבטתי אם לחזור שוב. מצד אחד אמרתי לעצמי, אתה קשיש כבר, זקן ממש, לא מתאים לך להתחיל עכשיו משהו חדש.

מצד שני חשבתי, שאולי דווקא עכשיו זה הזמן, והמילים האלו של הלקוח הדדו כל הזמן בתוכי, היכו בי, הפצירו, טענו שמתאים לי ללמוד גמרא וחבל שאחמין את ההזדמנות.

ככה הגעתי יום ועוד יום, קיבלתם אותי בשמחה, בזרועות פתוחות. אף אחד לא הרים גבה, אף אחד לא שאל שאלות, אבל על השאלות שלי ענו כאן כולם באורך רוח ובסבלנות.

אני מתכוון להמשיך להגיע, סיים אוריאל, ומשהו בעיניו נצץ, "אני נהנה מכל רגע, צדק הלקוח ההוא שטען שיש לי ראש של לימוד".

אני מסתכל עלי, אוריאל מכבד את המקום, מגיע עם בגדים מתאימים וכיפה, את הכיפה הוא מסיר מיד כשהוא יוצא מהשיעור.

אבל גם הנתון הזה משתנה לאיטו, אוריאל כבר לא ממחר להוריד את הכיפה, ויום אחד הוא מחכה לסיום השיעור, ואומר לי שהם רוצים להתחיל לשמור שבת, הוא ואשתו, ואם אני יכול להדריך אותם.

השלב הבא הוא שמירה על כשרות, הם מפרדים בין בשר לחלב, אני שולח אותם לארגון מוכר שיעזור להם וידייק אותם. אני מזמין את אוריאל ואשתו אלי לשבת, והילדים שמחים איתם כמו עם סבא וסבתא חדשים ומדהימים כמותם.

אשתו של אוריאל מוקסמת גם היא מהדרך החדשה, שמחה לפגוש חברות שעוזרות לה להכשיר את המטבח ואת הבית.

שנה עוברת, אי אפשר להכיר את אוריאל שדפק בדלת בפעם הראשונה בעניינים סקרניים. אוריאל שלא הכיר מילת גמרא. היום אוריאל חבר ותיק בשיעור שלנו, אינו מחמין אפילו לא יום אחד. במשך השנה הזו הוא שינה את הלבוש ואת הבית שלו, אוריאל חובש כיפה, מניח תפילין, שומר שבת וכשרות.

והרבה פעמים אני עוקב אחריו, כשהוא יוצא מהשיעור. חושב לעצמי על הלקוח ההוא, שאמר לו בהשתאות שמתאים לו ללמוד גמרא, אמירה סתמית שנזרקה אי שם, לפני הרבה שנים. הלקוח ההוא בוודאי יצא מהבנק ושכח מהכל, הוא בוודאי לא תיאר לעצמו מה עשו המילים הספורות שזרק, איך הן חלחלו באדמה והביאו עוד זוג יהודים לשמור תורה ומצוות, להתקרב לקדוש ברוך הוא.

אנשים זורעים מילים טובות, וברבות הימים מבלי שידעו אפילו, הם מחלחלים לאיטם, מצמיחים פירות טובים ואילנות יפים. **אשרי מי שזוכה לזרוע מילים טובות בדרכו.**

(מתוך 'מאה ושניים סיפורים' - ח"ד, מאת הרב צבי נקר)

פנינה לשבת
בענייני הלכה ואגדה

האם יש ענין ללמוד בעמידה? חלק א'

מובא בגמ' במגילה (כא), מימות משה רבנו עד ימות רבן גמליאל היו לומדים תורה אלא מעומד מפני כבוד התורה, ומשמת רבן גמליאל ירדה חולשה לעולם והתחילו ללמוד בישיבה, וזה מה ששינוי (סוטה מט). 'משמת רבן גמליאל בטל כבוד התורה' (וע"ש בהמשך הגמ').

והנה, נחלקו המפרשים לאיה רבן גמליאל התכונה הגמ', האם לרבן גמליאל הזקן, או לנכדו - רבן גמליאל דיבנה: רוב ככל המפרשים פירשו, שהכונה לרבן גמליאל הזקן, ויישבו בזה כמה מקומות בש"ש שמצינו שכבר קודם תקופת רבן גמליאל דיבנה למדו בישיבה. וכן כתבו הקרבן נתנאל (על הראש, מגילה ד, ד), המרכבת המשנה (אלפנדארי, הל' ת"ת פ"ד ה"ז), גאון עוזינו החיד"א בברכי" (י"ד רמא, א) ובפתח עינים (ברכות כז: ד"ה עמד), השפ"א (מגילה שם) ועוד. וכן משמע מ"ש"ת התשב"ץ (ח"א, סי' קלו השאלה הרביעית, ע"ש באורך בענין סדר הדורות).

אבל בהגהות יד אברהם (על השו"ע, י"ד שם סק"ג) האריך לדון בענייננו, והוכיח מדברי הר"ן והרשב"א במגילה (שם) ומהמהרש"א (סוטה מט). שר"ג היינו ר"ג דיבנה. וכן הסיק הצ"ח (ברכות שם ע"ש) בסוף דבריו.

ממחלוקת זו עולה נפקא-מיה הלכתית, וכן מחלוקת זו נוגעת ביישוב כמה קושיות, ואכמ"ל.

ומשמע מלשון הגמ', שנקטה 'לא היו למדין תורה אלא מעומד', שעד ימות רבן גמליאל היה אסור ללמוד בישיבה. וכן מוכח מהצ"ח (שם) אולם, מדברי התוס' יום טוב (אבות, א ד) נראה שלא היה בזה איסור, דפירש את המשנה (שם) 'והיו מתאבק בעפר רגליהם' על התקופה שבין זמנו של משה רבנו ע"ה עד שמת רבן גמליאל, שהיה הרב יושב על הכסא והתלמידים יושבים על הקרקע, שעל תקופה זו מזהיר שיתאבק בעפר רגלי ת"ח [וכע"ז] פירשו גם רבינו יונה והרשב"ץ במנן אבות, וכן משמע מאד"ר (נ, א) ע"ש]. וכתב ע"ז התו"ט, שאע"פ שעד שמת ר"ג לא למדו אלא מעומד, אין הכונה שאסור ללמוד מעומד אלא הכונה שהיתה בריאות בעולם ויכלו יותר ללמוד מעומד, אך אם קרה וישבו, ע"ז מזהירה המשנה

משולחנו של העורך

שילמדו באופן של מתאבק בעפר רגלי הרב.

וכ"כ בשו"ת מקום שמואל (לרבי שמואל ב"ר אלקנה מאלטונה, י"ד שם), והוסיף, שכן מדויק בלשון המשנה בסוטה (שם) 'משמת ר"ג בטל כבוד תורה', דמשמע דמצד כבוד אתינן עליה ולא שהיה חיוב, ולכן התירו אח"כ כשירדה חולשה לעולם. ע"ש. וכן אפשר לדייק מלשון המאירי (מגילה שם), שכ' 'מנהג ראשונים היה שאף כשהיו עוסקים בתורה וכו'.

וע"ע שם בתו"ט על המשנה (אבות א, א) 'והעמידו תלמידי הרבה', שהביא בשם המדרש שמואל, שפירש דנקט לשון עמידה לומר שצריכים ללמוד מעומד כדמצינו בגמ' בסוטה הנ"ל. וכתב התו"ט על דבריו, שאין זה תכלית המכוון, אלא הכונה היא בפשטות שיעמיד הרב את תלמידיו על רגליהם בל ימוטו בהבנת אמיתת של תורה. ע"כ. והוא לשיטתו.

ומ"מ, כתב השל"ה הקד' (מס' שבוועות, פרק נר מצוה, א), המטריח את עצמו אף בזמניו ללמוד תורה בעמידה כפי כוחו, עליו נאמר (אבות ד, ה) 'המכבד את התורה גופו מכובד'. ובפר' יתרו (דבר חיים, ד) הוסיף עוד, שזוכה לכתר תורה כאילו קיבלה מהר סיני, וז"ל שם: 'מי שרוצה לזכות לכתר תורה כאילו קיבלה עתה מסיני, ילמוד ברדת ואימה ויראה, ולא דרך תענוג ובישיבה ובסמיכה', וגם יקדש עצמו מטומאת-קרי ויהיו ידיו נקיות מבלי שיהיו עסקניות ואז קדוש יאמר לו.

וכן מצינו בגמ' בחולין (נד). שאף בדור האמוראים הראשונים, היו התלמידים הקטנים לומדים מעומד מפי רבותיהם. ע"ש. וכ"כ מההרש"א בשבת (קית: ד"ה 'וא"ר יוסי, יהא חלקי ממושיב בהמ"ד', ע"ש). וכ"כ רבינו יוסף חיים בבן יהוידע (כתובות קיא סו"א ע"ש בגמ'), שבזמן האמוראים היו חכמים שולמדו מעומד.

וכ"כ הצ"ח (ברכות שם), שלמרות שהתירו ללמוד מיושב, היינו שהיתה להם רשות לעשות כן, מ"מ התלמידים אשר היו בריאים, 'היו מעצמם עושים כבוד לתורה ולומדים מעומד'. והסברה בזה, שגם אם ביטלו את לימוד התורה מעומד, זה רק מחמת החולשה, אך עדיין, מי שיש בכוחו ללמוד, ודאי שיש בכך יותר כבוד-תורה.

חלק ב' ואחרון - בעלון הבא לפר' 'דברים'.

המעוניינים לקבל את העלון למייל לפנות למייל המערכת KSHABAT@INN.CO.IL

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות פינחס - מטות מסעי תשפ"ה ♦ עלון מס' 168

השגחה שבועית

עמוק, ברוך, ונסתר

בעולם שלנו, אנו נוטים לדבוק בתפיסה כי הבנה היא המפתח לאמת. אנו מניחים שאם דבר מה ברור לנו, פירושו שהוא קיים ואמיתי. יתרה מכך, ככל שהבנה שלנו מעמיקה יותר, כך אנו משוכנעים שאנו מתקרבים לליבת האמת. כאשר המציאות חומקת מאתנו, ואינה ניתנת לתפיסה מיידית. אנחנו מתבלבלים וחשים חוסר יציבות.

אבל אנחנו, היהודים, למודים בדיקו להיפך, כשאתה פחות מבין, זה אומר שהמושג יותר גבוה, ויותר אמיתי, ובדיקו לכן אתה לא מבין אותו.

הדוגמה הבולטת ביותר זה 'פרה אדומה': שלמה המלך אמר על זה (קהלת ז, כג) "אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני". שלמה המלך לא השיג את המצוה.

המהר"ל (ספר נר מצוה חלק א - עניני ארבע המלכויות) מביא מדרש שמשווה את הגלויות לפרה אדומה, ומסביר שם כי המצוה של פרה אדומה היא ממקום גבוה כל כך, שמרוב עומקה האדם לא יכול להבין את זה.

זה העומק של אורך הגלות. אם יבוא האדם וישאל, למה? למה כל כך הרבה צרות? למה אנחנו לא יכולים לעבוד את ה' מתוך רועג כמו שאנחנו כל כך רוצים?

יענה לו המדרש, כי הגלות, כמוה כפרה אדומה, חוק שאין לנו כל הבנה בו. וכלשונו הזהב של המהר"ל: "כאשר תבין דברים אלו, לא היה לך תמיהה על אריכות הגלות" ומסיים, "ומפני עומקה לא נודעה, לא נודע ולא נגלה הזמן לנביאים, והם עמוקים וברורים מאד".

עמוק וברור, ונסתר. זה היסוד לגלות של כלל ישראל בכלל, והגלות של כל יהודי בפרט.

לפעמים אדם אומר לעצמו, אם הייתי מבין, הכל היה נראה אחרת.

אם הייתי יודע למה אני צריך להתגלגל מדירה לדירה, אם הייתי מבין למה עלי לחכות לילדים כל כך הרבה שנים, אם היה לי איזשהו כיוון, למה עלי להתמודד שנים רבות עם חובות וגלגולי כספים, אז הייתי מקבל את זה בשמחה. אנשים אוהבים להבין, אבל כשיהודי מאמין ומבין שזה שהוא חסר הבנה כי יש כאן משהו הרבה יותר גבוה ממנו, זו ההרגעה הטובה ביותר.

הרב הקדוש רבי שלמה מקארלין (יום ההילולא כ"ב תמוז) אמר: הפעולה הראשונה שהוא פועל בחסיד שנוסע אליו - שהוא לוקח מאתו את השכל, שלא ילך עם שכל, אלא עם אמונה. (שמע שלמה החדש, ענינים אות ז).

רבי שלמה מקארלין רצה שהיהודי יעבוד את ה' בדרכה יותר גבוהה. כשאדם עובד רק עם האמונה, אז הכל יותר גבוה, הכל גם יותר קרוב.

דוקא חוסר ההבנה מגביה את האדם.

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

הצלה בזמן מלחמה

עמד ירמיהו וכתב מגילה חדשה, המכילה חלק נוסף, קשה עוד יותר, וגם אותה שלח אל המלך והשרים. הדבר עורר את זעמם של השרים, והם כלאו אותו בבור אשר בחצר המטרה. היה זה בור נורא ואיום, מוצף מים ותחתיו טיט. עשה לו ה' נס והגביה את הטיט, כדי שירמיהו לא יטבע. עמד יונתן הסופר מעל הבור ולעג לירמיהו, "כדאי לך להניח את ראשך על הטיט, כך תוכל לישון היטב".

היחיד שנשאר נאמן לירמיהו היה ברוך בן נריה. זה היה כשכבר התחיל המצור. כראות ברוך בן נריה את שפל המצב, הוא אור אומץ, ומתוך בטחון עז בבורא כל עולמים, נעמד בפני המלך והשרים ואמר, כי אם ירמיהו ימות בבור, תיחרב כל העיר ותינתן ביד השונא. באומרו זאת הוא נכנס לסכנה גדולה, השרים הרשעים יכלו לחסל אותו בו במקום, אבל הוא בטח בה', והמלך צדקיהו אכן נעתר לבקשתו ונתן לו להוציא את ירמיהו מהבור, בעזרת שלושים אנשים נוספים.

אחרי שירמיהו הנביא הוצא מהבור, בעודו עדיין בחצר המטרה, הוא קיבל נבואה, שהצטווה לאומרה לברוך בן נריה. וכאן אנו רואים את הפסוק שהזכרנו. הקב"ה מבטיח לברוך בן נריה כי לא יארע לו שום רע. גזירת החורבן והגלות תתקיים, אולם, "והצלתוך ביום ההוא". למה? "כי בטחת בי, נאום ה'". ברוך בן נריה בטח בה' לבדו ועשה את המעשה הנכון בהצילו את ירמיהו, ובזכות הבטחון הזה הוא ניצל מכל הנזקים. חז"ל אף הוסיפו כי שכרו כה גדול, עד כי הוא נכנס חי לגן עדן.

מכך נלמד גם אנו עתה בשנת תשפ"ה, לא להיבהל מכל הקמים עלינו, להמשיך ולפעול בקיום המצוות ובלמידת התורה, ולהתחזק בבטחון איתן בשמו יתברך, כי הוא אבינו, הוא מושיענו, והוא יושיענו ויגאלנו וישמיענו ברחמי לעיני כל חי, הן גאלתי אתכם. ונזכה לשמוע בקרוב בימינו את דבר ה' "בני, אל תתייראו, הגיע זמן גאולתכם", אמן!

(מתוך שיעור 328 בשער הבטחון, לשמיעת השיעור הקישו 4 לאזור בחירת השפה, או בחיוב ישיר 02-3011904)

בקשו רחמים מרובים
עבור האברך ר' יצחק בן ב'שא [קלצקי] הי"ו
קו לחלוקת פרקי תהילים: 077-4822963

פסוקי הבטחון שבתנ"ך מביאים איתם סוגיות של בטחון. הפסוק בירמיה פרק ל"ט פסוק י"ח מושך אחריו טללי אורה ותחייה, היאך לנהוג בזמנים של פחד ומורא, מהומה ומלחמה.

כדי להבין את תוכנו של הפסוק היקר, "מלט אמלטך... בחורב לא תיפול... כי בטחת בי נאום ה'", נכיר מעט מקורות חיו של הנביא ירמיה.

שמו של ירמיהו ניתן לו על ידי הקב"ה. "ירמיהו" נוטריקון "ירא מי-ה", כי אכן ירמיהו פחד מאוד לומר את נבואתו, אולם עוד יותר פחד מה' ועשה את כל אשר ציווהו.

בעוד צפניה מנבא בבתי מדרשות, וחולדה הנביאה מוכיחה את הנשים, באותה עת הצטווה ירמיהו לנבא בשווקים, והוא נער צעיר. התאונן ירמיהו ואמר: "הנה לא ידעתי דבר, כי נער אנכי", ואיך אוכח את ישראל? משה רבינו אמר את תוכחתו רק אחרי שהוא הנהיגם ועשה להם ארבעים שנה אותות ומופתים, אבל אני - נער, אין לי היסטוריה עשירה שבזכותה יקשיבו לי, ואיך אתחיל בדיבורים קשים?

אבל הקב"ה ענה לו כי דווקא בנער יש מעלה מיוחדת - שהוא לא טעם טעם חטא.

ירמיהו החל לנבא את דבריו הקשים, ודיבר בלשון רכה. נימת דבריו הייתה כי 'לכם, בני אברהם יצחק ויעקב, לא מתאים להתנהג כך', אולם התוכן היה קשה מאוד. העם נהנה אז משגרה משגשגת, והנה מגיע נער ומוכיח אותם על מעשיהם החמורים. לעומתו היו דרשנים מבוגרים שדיברו על העתיד הטוב והיפה, אנשים נכבדים שעושים רושם הרבה יותר מרשים, הלוא הם נביאי השקר. הדברים שלהם נעמו בהרבה, ואילו קולו המטריד של ירמיהו סתם הפריע למהלך החיים!

הכול ביזו אותו, אפילו האנשים הקרובים אליו ביותר, עד כי נקרא שמו 'בוחי'. שמו זה כל כך השתרש, שמאז ועד היום הזה מזכירים את שם בנו 'ייחזקאל בן בוחי הכהן', במקום 'ייחזקאל בן ירמיהו הכהן'. עם זאת, מתוך יראת ה' טהורה הוא המשיך בתפקידו הקשה. בציווי ה' הוא כתב את דבריו במגילת ספר, ושלח את תלמידו ברוך בן נריה להביא את המגילה לפני המלך יהויקים. כאשר המלך קרא את המגילה ובה נבואות התוכחה הנוראות, הוא הורה לשרוף אותה.

הצטרף גם אתה לרבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארגן ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28

מדרום אפריקה 07-551-8521 • מארגנטינה 00-330-947-100-633 • מאוקראינה 00-380-947-100-633 • מאוקראינה 00-380-947-100-633

קו לעזים - שלושה 4 בתפריט הראשי
סמוליה - 077-4822963

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

ניסין שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

פתח לנו שער בעת נעילת שער

אנחנו חמישה בחורים שלומדים בארץ בישיבה אחת וגרים בחו"ל. לאחרונה הגיעה העת לנסוע הביתה, ובמילים אחרות, היה עלינו לעבור את כל הנסיעה המייגעת והטיסה. הזמנו נהג שיבוא לקחת אותנו לשדה התעופה, וברגע זה התחיל מסע האמונה שלי.

האמת היא שהמסע התחיל הרבה קודם לכן, כי זה לי כבר כמה שנים שאני מתחזק באמונה. הסיפור שאני רוצה לספר מדגיש עד כמה החיזוק באמונה משנה אותך ואת כל מה שקורה לך.

בשלב הראשון, הנהג, שהחזן לשעה רבע לשמונה, איחר בשלושת רבעי שעה. הוא הגיע רק בשמונה וחצי והתנצל אלפי התנצלויות, אולם כל התירוצים גם יחד לא הצליחו להזיז את השעון אחורה.

בשלב השני, ביציאה מהעיר נתקענו בפקק. זה היה פקק רציני שנוצר בגלל תאונה בין שני כלי רכב. בתוך נחש מכוניות בלתי נגמר ישבנו אנחנו, חמישה בחורים, כשאנחנו יודעים שכל רגע שעובר מרחיק את הסיכוי שלנו לעלות למטוס. התחזקתי באמונה, ואמרתי לעצמי שהקב"ה מנהל את העולם, גם את הכבישים וגם את המטוסים. שיננתי שמה שיקרה יהיה רק ברצוני יתברך: ברצוני אספיק את הטיסה, ויתכן גם שברצוני לא אספיק. איך שלא יהיה - אני בידיים שלו, ואני יכול להיות רגוע.

החברים שלי, לעומתי, התחילו להתווכח ולהתעצבן. הם האשימו את הנהג ואת מי שהזמין אותו, התרגזו על כך שהחלטנו לצאת בשעה מאוחרת מדי, והשמיעו עוד כל מיני 'אם' ו'למה', שאלות והשערות שאין להן כל משמעות והן לא מקדמות לשום מקום.

רק אני אמרתי, "אף אחד לא אשם. הכול משמיים. הקדוש ברוך הוא עושה הכול". האמת היא שלא הייתי רגוע לגמרי, כן נלחצתי קצת, ולכן התקשרתי מהרכב לקו השגחה פרטית. הצעתי גם לחברים שישמעו אותו, אבל הם לא שמעו לי, מקוצר רוח והרגשה קשה.

סוף סוף נפתח הפקק. הגענו לשדה התעופה שעה וחמש דקות לפני ההמראה. ממש בשעת האפס.

כעת נעצרנו בתשאול הביטחוני. כל בחור נעמד בפני פקיד שיש לו כל הזמן שבעולים. אמנם אותי משום מה שחררו מהר, אחרי תשאול קצר.

רצתי לעמדה של הצי"ק אינ'. הפקיד בדק את הכרטיס והתרגו, "מה זה כאן? יש חמישה מקומות על אותו שם!" הסברתי לו שאנחנו חמישה בחורים שנוסעים יחד. "ואיפה ארבעת האחרים?" - "הם בתשאול הביטחוני".

סוף סוף סיימו גם החברים והתקרבו לעמדה, אולם הפקיד היה עצבני, ומשום מה הרשה רק לי להתקדם הלאה. "אם תוך עשרים דקות אתה לא נמצא בעלייה למטוס, אתה נשאר בארץ", הוא הזהיר אותי בקול משרה אימה.

מה אני עושה? וכשיש תקועים עם פקיד עצבני, ואני כאן, כבר משוחרר, אבל בלעדיהם. שוב אמרתי לעצמי שהקב"ה מנהל את הכול. ואז הקב"ה הכניס בי מחשבה, לרוץ לתפוס את המטוס. רצתי, וכשהגעתי לבידוק ראיתי שיש תור ארוך מאוד. עשרים הדקות עלולות להיגמר כאן.

בעומדי בתור ניגש אלי דייל קרקע, וכשהבין את מצבי הלחץ, הורה לי לעקוף את התור. כך תוך שתי דקות סיימתי עם הבידוק.

רצתי עד למעבר הגבול, המקום בו מניחים את הדרך והשער נפתח אוטומטית. הנחתי את הדרך, אך השער לא נפתח. הנחתי שוב, והוא לא נענה. ככה אולי שבע פעמים. ניגשתי לפקיד שיושב שם, והוא הצביע על שער אחר, אבל גם זה לא הגיב. ידעתי שאם השער האוטומטי לא נפתח, אני צריך לחכות בתור ארוך, ואז בוודאי אפסיד את הטיסה. "ריבוננו של עולם", פניתי בתפילה לה', "תעזור לי שושערי יפתחו!" זו הייתה תפילה אמיתית מעומק הלב ממש, והשער נפתח!

רצתי מהר מאוד. אין לי מושג מה חשבו האנשים שראו אותי רץ, אבל מה זה משנה. בחסדי ה' הספקתי את הטיסה. הייתי הבחור היחיד מכל הקבוצה שהספיק את המטוס.

אני בטוח שזה בזכות החיזוק באמונה. כשכל הזמן מתחזקים בכך שהקב"ה מנהל את הכול, וכשגם כשהכול נראה חסום ובלתי אפשרי - מתחזקים ושוב מתחזקים, הקב"ה עוזר.

הקב"ה עזר גם לחברים שלי, אמנם בדרך אחרת. כל אחד והמסלול שלו. כל אחד והשלב שבו הוא זוכה להתחזק באמונה.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 235)

ריקוד קטן

קבעו לי תור לרופא שמקבל בעיר ססמוכה לבני ברק, אבל רחוקה ממנה מאוד בכל מה שקשור לאורח החיים. חודש נותר עד מועד התור, כאשר בהשגחה פרטית התקשרו אלי לומר שהתפנה לי תור ואני יכול לבוא היום. ובדיוק היום - בישיבה שבה אני עובד יצאו הבחורים לטיול, וכך יכולתי להגיע למרפאה. אלא שנותרה בעיה אחת חמורה: מה יהיה עם שמירת העיניים? איך אני מתמודד, במקום שבו יש כל כך הרבה מראות אסורות?

איך?! - פשוט מאוד! התפללתי לה' שיעזור לי. והוא עזר. מיד כשהגעתי לתחנה הגיע אוטובוס ריק ברובו. התיישבתי בספסל הראשון, והגעתי למרפאה בלי עיכובים. אחרי הביקור אצל הרופא ביקשתי לחזור הביתה, אולם אז התברר לי שהאוטובוס יגיע רק בעוד שעה.

אני יכול לחכות שעה ברחוב, במיוחד לא ברחוב כזה. פניתי כה וכה, וחיפשתי מקום לשהות בו בינתיים. כך הבחנתי במסעדה כשרה שעליה חותמת הכשרות של רבני בני ברק. נכנסתי פנימה, והנה לקראתי מתקרב יהודי חסידי. הוא משגיח הכשרות במקום, וכעת הוא פונה לצאת.

שאלתי אותו, "אתה נוסע לבני ברק?" והוא ענה לי, "לא לבני ברק, אבל בכיוון. בוא תצטרף אלי לחלק מהדרך".

הצטרפתי אליו, וכשכבר היינו בתוך המכונית הוא אמר לי, "אתה יודע מה? יש כמה מסמכים שאני צריך לקחת ממשרד ועד הכשרות שבבני ברק, כך שאני אסיע אותך לתוך בני ברק".

ברוך ה', הגעתי הביתה לאחר שבסייעתא דשמיא מרובה לא נכשלתי בשום מראה אסור. הבית אהרן מקרלין היה אומר, שעל דבר כזה יש לשיר "ארוזמק", ואם אפשר, גם לצאת בריקוד קטן.

זכיתי גם לראות עין בעין בהשגחת ה' וחמלתו עלי, וגם בשמירת העיניים. אני חושב שראוי בהחלט לצרף אתכם לריקוד הקטן שלי.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 237)

דירה בהנחה

אני גר בארץ הקודש, בעוד חלק מבני משפחתי גרים בחו"ל. אנחנו שומרים על קשר בטלפון, מאחלים ומתברכים בזמנים המתאימים לכן, וגם משתתפים בכאבים הקטנים של החיים. הרגעים הגדולים שלנו הם כשאנו נפגשים. תמיד זה קורה עם סיבה למסיבה, כמו חתונה בדרך כלל. המפגש בפני עצמו מהווה שמחה גדולה, ולכן תמיד, גם בזמני שמחה עמוסים מלאים בהתרצויות מרובה, אני שמח להקדיש זמן ולהשקיע מאמץ בהכנות למפגש איכותי ככל האפשר עם המשפחה שלי; המשפחה שמגיעה לשמוח איתי באמת, מעומק הלב, בטיפוף ידיים ורגליים מהסוג שרק אחים בדם יכולים להעניק.

והנה, זה בא. יום החתונה של בני הלך והתקרב.

השלוחה לשמיעת הסיפורים

שהתפרסמו בעלון

6176* שלוחה 2 ואחר כך 9

מפיצים אמונה ומחיים נפשות

אני גר בארץ. שעות ספורות לפני החג קיבלתי שיחת טלפון מחברת החשמל, בה נאמר שיש לי חוב, ושאם לא אשלם מיד - החשמל יותק תוך חצי שעה. הם דרשו שאגיע למהטן לשלם במזומן, אבל זה היה בלתי אפשרי בערב החג. התפתח שחציו היה לרכוש כרטיס אשראי נשען ולשלם דרכו בטלפון. וכך עשיתי. רכשתי כרטיס בסך 280 דולר ושילמתי. רק לאחר כל ההתנהלות הזו, משתו הרגיש לי לא בסדר. פניתי ישירות לחברת החשמל, ושם התברר לי שנפלו קורבן לחונאה. הפרט המעניין בכל הסיפור הוא, שנמהל כל האירוע - משיחת הטלפון המאיימת וגם לאחר גילוי החונאה - הייתי רגוע לחלוטין. לא נלחצתי מהאיום בניתוק החשמל, ואף לא כשגיליתי שזו גניבה. שלווה זו נבעה מהאומני הקבועה ל"קו השגחה פרטית", שמחזק בי אמונה ונפחון בכל שחברל מאת ה', חת עמד לי ברגע היסיון.

שביל החלב

סדר היום שלי מכיל לימוד בכולל לפני הצהריים, וניהול מכולת אחר הצהריים. באופן כללי השילוב עובד מצוין, ובסייעתא דשמיא אני מצליח ללמוד היטב בבוקר, ולמלא את תפקידי במכולת אחר הצהריים.

בימים שהיה מחסור בחלב בכל הארץ, סבלה גם המכולת שלי ממחסור. אנשים באו ושאלו האם יש חלב, הם דאגו מה יהיה וביררו מתי יגיע. בירדתי מה עושים במצב כזה, ובעל מכולת אחד אמר לי: "אני הולך בבוקר לסופר הגדול שבשכונה הסמוכה, קונה שם כמות של שקיות חלב ומוכר אותן בלי רווח. העיקר שיהיה לי חלב ללקוחות".

עוד כמה בעלי מכולת נתנו לי את אותה העצה: אם אתה רוצה לשמור על הלקוחות, שמור להם על החלב. תביא חלב, והם ימשיכו להגיע ולקנות גם דבש. לא תביא - הם ימצאו את הדרך להשיג חלב, ועל הדרך להחליף מכולת. נטייתי לעצה של קנייה בסופר, אבל מנגד עמדו שעות הלימוד היקרות בכולל. איך אני יכול לצאת בבוקר, בשעה שאני לומד? אני חייב להחליט אם ללמוד תורה המשולה לדבש וחלב, או לקנות חלב שכל ההתעסקות איתו היא ממש לא דבש.

בחרתי באפשרות הראשונה. אולם גם השתדלות עשיתי: התקשרתי למשרדי המחלבה וביקשתי להזמין חלב. במשרד לא ענו, אך למרבה הפלא, כמה שעות לאחר מכן, בזמן שהמשרד סגור, הם התקשרו אלי. "תשמע", אמר לי הסוכן, "הגיעה לי כאן כמות מצומצמת של חמישים שקיות חלב, והתקשרתי לטלפון האחרון שראיתי על הצג. רוצה שאביא לך?"

מה השאלה בכלל?! הוא הביא לי חמישים שקיות, וללקוחות הייתה הרווחה קלה.

למחרת התרחש פלא עוד יותר גדול: הסוכן של החלב החליט על דעת עצמו, להכניס לי למכולת מאה וחמישים שקיות חלב!

כך התגברתי על המחסור בלי לעשות שום פעולה מוגזמת, והעיקר - בלי להפסיד מהלימוד בכולל. ראיתי ממש מה שאמרו חז"ל שכל המקבל עליו עול תורה, מעבירים ממנו עול דרך ארץ. במקום להתרוצץ אחר החלב, הוא הגיע ישירות אל המכולת, להשקות עם רב.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 238)

מיחם לשבת הבאה

ר' נח וינברג זצ"ל היה מהראשונים שניסו לקרב יהודים ולהחזיר בתשובה. פעם הוא אמר: תארו לכם מנוף גדול שממנו משתלשלת שרשרת חזקה, ולתוכה משחילים משטח כבד מאוד של לבנים. עומד לו פועל ליד המנוף, ומזיז קצת מפה וקצת משם. זה נראה כאילו הוא מרים את המשא הכל-כך כבד, אבל בעצם מי שמרים את הכול זה המנוף. כן הוא בעניין התשובה: הקב"ה מחזיר את עמו ישראל בתשובה, אבל להיות כמו הפועל הזה, שעומד ליד המנוף ונראה שהוא עושה משהו - זו זכות.

ברוך ה', גם לי יש זכות כזאת. אני מוסר שיעורים למתקבלים, וחכיתי שאחד מהתלמידים שם התחיל לשמור שבת. התרגשתי יחד איתו, ולפני שבת הכנתי לו ערכה הכוללת צורכי שבת כמו מיחם ופלטת, ועוד כמה כלים יפים, שהם לא רק נחוצים, אלא גם מייפים את שולחן השבת.

שלחתי הכול על ידי שליח, ורק אחר כך נזכרתי שהמיחם אינו טבול. מה יהיה? הרי שלחתי את הכלים כדי לסייע לו, ולא כדי להכשיל. רציתי שהכול יעשה בשיא הנוחות, והנה עכשיו עלי לחדש לו הלכה שהוא לא יודע, ואין לי מושג איך הוא יגיב. הצעדים הראשונים כל כך רגישים, ואני כל כך רציתי להיטיב. ממש לא ידעתי מה לעשות. התפללתי לה' וביקשתי, "ריבונו של עולם, התלמיד שלי הוא הבן שלך, בבקשה תסדר את כל העניינים".

הוא סידר. סמוך לשבת התקשר אלי התלמיד והודה לי על המשלוח. "בקשר למיחם", הוא שיתף אותי, "אני לא אשתמש בו השבת, כי לא הספקתי לשטוף אותו במים וסבון".

"ברוך ה'", הגבתי, "שכחתי לעדכן אותך שצריך גם לטבול אותו. לפני כן הוא אסור בשימוש".

הסברתי לו את פרטי ההלכה, והתלמיד קיבל אותם בהבנה ובשמחה.

אבא שבשמיים סידר את הכול.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 239)

הזמנות נשלחו אל מעבר

לים, ואחי הצעיר סיפר כי

הוא מתכוון בציפייה רבה לטיסה

ארצה. "תשיג לי דירה מיום רביעי עד

יום ראשון שאחר כך, כדי שאוכל להשתתף

גם בשבת השבע ברכות", ביקש אחי, ואני רציתי

מאוד למלא את משאלתו-משאלתי.

בשלב זה החל המרוץ אחר דירה לאחי. מה בסך הכול ביקשתי? מקום שאפשר להניח בו משפחה צעירה ממש, לחמישה ימים בלבד. שהם ירגישו בנוח, ושהאירוח יהיה להם נעים. זה הכול! אך הגישושים העלו חרס. החתונה של בני מצטרפת לעוד עשרות חתונות שנערכות באזור שלנו באותו שבוע בדיק, כולם שמחים וכולם צריכים דירות, וכל ארבע אמות פנויות מתמלאות עד מהרה. אם בתחילה ניסיתי למצוא בעל חסד כלשהו, או שיתוף פעולה מהסוג של 'שמור לי ואשמור לך', התברר שהתבדיתי. אין בנמצא בעל בית שייאות לבקשתי. פניתי לתיווך של דירות בתשלום, אבל גם זה לא היה קל. כך עד שקיבלתי שתי הצעות שהשתלבו זו בזו: דירה אחת שתהיה פנויה ביום רביעי, ודירה אחרת שתהיה פנויה מיום חמישי עד יום ראשון.

לא רציתי לטלטל כך את אחי ומשפחתו. הרגשתי ש'זה לא זה'. הם עומדים להגיע מטיסה ארוכה, ולא שייך לארח אותם בצורה כזאת. אך עשיתי לי חשבון: הרי עשיתי את כל ההשתדלות שיש בידי, חיפשתי ודיברתי ושאלתי וחקרתי, ומיציתי. מי יכול לעזור לי? רק הקב"ה! אמרתי, "ריבונו של עולם, אני יוצא מהתמונה, ובבקשה תסדר לי דירה לאחי, שכאשר הוא יגיע מחו"ל הוא יתארח כאן בנעימות ובנוחות".

הפקדתי את העניין כולו אצל הקב"ה, ממש "השלך יהבך". פשוט הרגשתי איך החבילה הזאת ששמה 'דירת אירוח' יורדת ממני לגמרי, ואני לא מתעסק איתה יותר. הקב"ה ידאג ויסדר, וזה בוודאי יהיה על הצד הטוב ביותר. חלפו כמה ימים מאותה החלטה נחושה, ולילה אחד השתתפתי בחתונה. פתאום נגיש אלי בפנים מאירות אחד מהמשתתפים בשמחה, ואמר לי: "גם אתם מחתנים עוד מעט, הא?"

"אהה".

"יובטח מזמינים את האח מחו"ל".

"כמובן".

"יובטח מחפשים לו דירת אירוח".

"כן, כן". לא יכולתי לומר יותר ממילים קצרות בצירוף הנהוגים נמרצים, כי התזמורת הורידה כל סיכוי לשמוע או להשמיע משהו.

האיש קרא לי לצד ואמר לי, "יש לי בבניין דירה שהשוכרים שגרו בה יצאו ממש עכשיו, והשוכרים החדשים עדיין לא הגיעו. אני מתאר לעצמי שתוכל לקבל את הדירה הזאת בתשלום סמלי". הוא נתן לי פרטים, ואכן זו הייתה הדירה שאליה נכנס אחי אחר כבוד. דירה מרוהטת, נקייה, שהייתה פנויה בתאריכים המדויקים של החתונה והשבת שאחריה. זה היה כל כך בולט: מהרגע שהנחתי את העניין כולו אצל הריבונו של עולם, הסתדרו העניינים להפליא.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 236)

קח גם אתה שותפות קבועה בהפצת "ההשגחה פרטית" לכל יהודי בכל העולם

ותזכה גם אתה לראות את ההשגחה הפרטית בכל העניינים

התקשרו עכשיו למוקד הישועות 02-6313-742

או בקו ההשגחה פרטית 02.30.11.300 | שלוחה 6

בעמדות נדרים פלוס

משלוח בדואר

העברה לבנק לאומי

בנק 10 | טניף 902 | חשבון 57390056 | ת.ד. 5475 ירושלים | ע"ש השגחה פרטית

16/05/2024 - 09:00:00 | פרטית פלוס תל

מפיצים אמונה לכל יהודי בכל העולם

זכו בשותפות קבועה "במוקד הפצה"

להצלחת ישי ויקירה כהן

החובה שלנו כהורים

לחזק את הילדים ואת כל
בני הבית באמונה ובטחון

למענכם

הצטרפו כעת לאלפי המשפחות שכבר
הבטיחו לעצמם רוגע ושלווה על ידי
החדרת אמונה ובטחון לכל בני הבית
באמצעות המגוון המיוחד והמורחב
של השגחה פרטית, המספיק לטובה
ומרגיע את הילדים ואת כל בני הבית!

להצטרפות חייגו כעת:
02-502-2-502

או בעמדות 'נדרים פלוס'
על שם 'מגוין השגחה פרטית'

- ❖ מדורים מותאמים לכל הגילאים
- ❖ כתבות מרתקות ומחכימות
- ❖ ראיונות וסיפורים מכלי ראשון
- ❖ סיפורים בהמשכים
- ❖ סיפורי קומיקס מושקעים

לשונם הזהב

השגחה פרטית בספרים הקדושים

אליו בלבב שלם ובנפש חפצה בכל עוז ותעצומות,
ומהיום והלאה לא אשוב עוד לכסלה, ולקבל עלי
ברצון נפשי הטוב עבודתו בשלמות, באהבה וחיבה
וביראה.

(סידורו של שבת ח"ב דרוש ג' פ"ב אות יב)

אין שום דבר נעשה במקרה

היסוד הראשון בחובת עבודתנו
הוא "לא יהיה בך אל זר", לא
ליחס שום כוח לזרים, וזה יסוד
האמונה בהשגחה, "אין אדם
נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן
מכריזין עליו מלמעלה שהוא
צריך להיפצע, שנאמר: מה' מצעדי גבר
כווננו ואדם מה יבין דרכו (משלי כ, כד,
תהלים לז, כג).

(מסכת חולין ד' ע"ב)

(צפניה ג, ו). כלל ישראל נתבע שבעת שרואים צרה
באה על העכו"ם חייבים ללמוד מזאת ולראות משפט
שמיים, שכיוון שאין שום דבר נעשה במקרה אלא
הכול מושגח, לכן חייב ללמוד מכך מוסר. על אחת
כמה וכמה כאשר רואים משפטי ה' בקרוב אלינו, ודאי
שחייבים לתלות זו בקב"ה, ואילו אנו תולים הכול
בסיבות שונות, והיינו השתחווה לאל זר. והוסיף
הכתוב: "אנכי ה' אלוהיך המעלך מארץ מצרים".
דהיינו, התבונן ביציאת מצרים וראה שהכול נעשה
רק ביד ה' יתברך ומבלעדיו אין נעשה כלל. "הרחב
פיך ואמלאהו", התבונן והרחב את הדברים, ובזה
תגדל ותתעלה ותגיע לשלמות. התבוננות לחיזוק
אמונה חייבת להיות בכל מעשה אשר רואה. הנה
המעשה חבלה שאירע אתמול בתל אביב, שנחבלו
מספר אנשים, ואנו תולים זאת במעשה מסוים של
אחד, אבל החובה לראות בכל זה משפט ה', שרק
הקב"ה ברצונו עשה זאת.

(אור יחזקאל ח"ב עמוד רעט)

יש לכם מאמר מחזק מהספרים הקדושים? שלחו אלינו. (עדיפות תיתן למאמרים הקשורים לפרשת השבוע או לענייני דיומא) | במייל T023011300@gmail.com | בפקס 02-6599189

להתבונן ולהכיר שהכול הוא מאת ה'

מיסודי התורה הוא להיות האדם מתבונן ומכיר, שכל
מה שיאירע לו מאיזה מין של צרה, הכול במשפט
מצד עונש משפטי יושרו יתברך. והוא שאמרו "אין
אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין עליו
מלמעלה". ויבוא מזה שיפשפש במעשיו וישוב
מדרכיו הרעים.

(בית הבחירה למאיר)

אין דבר קל שיעשה בעולם ללא השגחה פרטית

החכם אשר עיניו בראשו
ומסתכל על יתרון אור מן
החושך, וחס ושלום בעת אשר
בא עליו החושך וצרה שלא

תבוא מפגעי הזמן ומקרותיה מכל ייסורי עולם הזה
גדול או קטן, נותן עיניו וליבו לשמיים לומר, הלא
ידעתי כי אין דבר קל שיהיה נעשה בעולם, בפרט
בעמו בית ישראל, מקטן ועד גדול, בלא השגחה
והבטה פרטית מאיתו יתברך, וזכר כל היצור לפניו
בא ובפרט מעשי איש ופקודתו ועלילות מצעדי גבר,
אף שנסתר בתוך דרך הטבע, עם כל זאת ההשגחה
אמיתית שופע בתוך דרך הטבע, להיעשות לכל איש
ואיש כאשר יגזור הגזר בהשגחה בכל יום ובכל
עת ובכל שעה ובכל רגע ורגע, ואין דבר קל בעולם
שיהיה נעשה במקרה כדרך שהעולם אומרים, ואמרו
חז"ל "אין אדם נוקף אצבעו מלמטה עד שמכריזין
עליו מלמעלה". וכיוון שכן הוא, על מה עשה ה'
ככה לענוש אותי בייסורים האלו, הלא טוב ה' לכל
ורחמיו על כל מעשיו, ותמיד חפץ בטובת בריותיו
למלא כל משאלותם וחפצם בכל הטובות וברכות,
ומה חרי האף הגדול הזה להכאיבני ולשלוח אלי
ייסורין האלה, אם לא כי הוא רוצה לרפאני רפואה
שלמה רפואת הנפש, שעל ידי הייסורין האלו אשוב

נקודה מתוך שיעורי המופלא של

הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א מלייקווד

התעלות מתוך החושך

חוסר אונים והסתר פנים, כאילו נשכח חלילה
מבוראו.

אך האמת היא, שגודל ההסתרה הוא כגודל
האור הפנימי הנסתר. בדיוק כמו ימי בין
המצרים, המצטיירים כחשוכים, אך מסתירים
בתוכם אור גדול - כך גם רגעי החושך שבחיי
האדם, שבהם החושך אינו אלא מעטה חיצוני,
המכסה אור גדול ועצום.

מי שידוע זאת, מבין שדווקא ברגעים הקודרים
ביותר אסור להתיימש. דווקא באותם רגעים
מצופה ממנו שיגלה את האור החבוי בתוך
האפילה. אם יעשה כן, הוא לא רק יעבור את
התקופה הקשה, אלא גם יצא ממנה מחוזק
באמונתו, לאחר שזכה לראות בישיעתו
הקרובה מאוד.

יעזור ה' שיהפכו ימים אלו מאבל לשמחה,
ונזכה במהרה לראות בבניין בית המקדש, אמן.

שיעורי הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א מלייקווד נמסרים מידי שבוע בעברית, אידיש ואנגלית בשלושה 2 > (לאחר בחירת השפה)

העלון יוצא לאור גם באידיש אנגלית וספרדית
לקבלת העלון במייל T023011300@gmail.com

לשליחת סיפורים במייל: hph6176@gmail.com

גליון

596

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

פרשת פינחס תשפ"ה

הִנֵּנִי נִתֵּן לְךָ אֶת בְּרִיתִי שְׁלֹמֶם (כח, יב)

אמר ר"ל: הוא פינחס הוא אליהו, אמר לו הקדוש ברוך הוא: "אתה נתת שלום ביני ובין בני ישראל, אף לעתיד לבוא אתה עתיד ליתן שלום ביני וביניהם", שנאמר (מלאכי ג כג-כד): 'הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא...' (מדרש אגדה (בובר) בלק-פינחס פכ"ה סי"ג)

פינחס קינא לה' והרג את זמרי וכזבי החוטאים, ודווקא הוא זכה לברית שלום, דווקא הוא קיבל את ההבטחה הנצחית לשלום. כי שלום אמת בין הבריות תלוי בשלום כולם עם ה' (הרש"ר הירש). 'שלום' הוא לא רק הימנעות ממריבות ומחלוקות, 'שלום' הוא חיבור אמיתי בין הבריות והגעתם לידי שלמות משותפת, ולזה מגיעים רק ע"י הקשר של הבריות עם הקב"ה.

ומבואר בחז"ל הנ"ל שמלבד ברכת 'בריתי שלום' שקיבל 'פינחס' הוא גם קיבל תפקיד להיות 'אליהו' - לדאוג לברית ולשלום בין הקב"ה לבריות ובין הבריות עצמם, שהרי הוא זה שבמשך הדורות דואג לברית של כלל ישראל עם הקב"ה, ומגיע לבריתות לפקח ולסייע ביצירת הקשר עם הקב"ה, וכן לעתיד לבוא יבשר את הגאולה ויביא שלום לעולם כמוש"כ (מלאכי ג כג-כד): "הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא וגו' והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם..."

בשבת זו אנחנו נכנסים לימי בין המצרים, ימים שבהם אנו זוכרים - את חורבן ביהמ"ק, את הגלות שבאה בעקבותיו, וזה שהכל קרה בגלל 'שנאת חינו' כמבואר בחז"ל. עלינו להשתדל בפרט בימים אלו להימנע ממריבות ומחלוקות ושנאת חינו, ולהתחבר לדמות המיוחדת של 'פינחס' הוא אליהו' שלמרות הקנאה והעמידה על העקרונות של 'פינחס', מ"מ תוכנו הפנימי - 'הוא אליהו' - במהותו הוא איש של אהבה ושלום שדואג לשלום בכלל ישראל.

* * *

היה זה בניין מגורים שקט ורגוע, שלווה שררה בו בדרך כלל. השכנים חיו בשלום ובשלווה, הילדים אהבו לנדוד בין הבתים ולשחק זה עם זה, השכנות הרגישו בנוח לפטפט בחדר המדרגות. האידיליה המאושרת התנפצה עם הגעת

הטרקטורים שהגיעו להרחיב את בית אחת המשפחות, ומאז - בוקה ומבולקה... אש המחלוקת החלה להשתולל בבנין במלוא עוזה. שני שכנים שעד אתמול היו ידידים טובים, הפכו לאויבים מרים בלב ונפש. הילדים הסתכסכו, השכנות לא דיברו. אחד הבתים התרחב פיזית קמעא, אך נפשית - הבניין כולו שקע אל תוך השנאה והקיטוב, וכדי ביזיון וקצף...

בבנין אחר, לא הרחק משם, התגורר יהודי בשם ר' בועז ג., שהיה אהוב וחביב על כל מכריו, ובעיקר ידיד בלב ונפש של יהודי בשם ר' פנחס. בעודו בשיא פריחתו, בהיותו מטופל במשפחה בת שש נפשות, חלה ר' בועז במחלה הארורה, וכל יום שחלף חולל שמות בגופו. המחלה הלכה והעמיקה, הטיפולים לא הועילו, ור' פנחס ראה כיצד ידידו הטוב הולך וקמל מול עיניו, כשהרופאים כה פסימיים בקשר לעתידו... ר' פנחס החליט לעשות מעשה. הוא התקשר לאחד השכנים, וביקש ממנו טובה אישית: "ראה נא, הלא תדע כי ידידי הטוב ר' בועז חולה במחלה הקשה, אני רואה את מחלתו וסאת ייסוריו, את המשפחה הצעירה שעוד רגע קט תאבד חלילה את עטרת ראשה, וליבי נקרע מכאב..." - אמר ר' פנחס ופרץ בבכי...

"נו, בוודאי אשמח להתפלל עליו!" - קרא השכן ברגש, "הלא גם אני מכיר! תן לי את שמו ושם אמו, ואתפלל עליו מדי יום!"

"זה רעיון טוב", נענה לו ר' פנחס, "אך את זה יכולת לעשות גם בלעדיי. אני מבקש ממך משהו אחר בשבילו, משהו אחר. זה כרוך במסירות נפש של ממש. האם תסכים למסור נפש להצלת נפש מישראל?"

השכן נחרד. במה מדובר? כיצד מסירות נפשו תשפיע על הצלת החולה האומלל?! - "כן" - נענה ואמר, "אני מוכן למסור את נפשי, לעשות הכל לרפואתו. כן, אני מוכן!" - קרא השכן בקול, ובעיניו דמעות שהצטרפו לדמעותיו של ר' פנחס...

"אם כן", - השיבו ר' פנחס, "גש נא לשכנך והתפייס עמו. תוותר לו, הוא יוותר לך, לא משנה הסדר, העיקר שתתפייסו זה עם זה. אני יודע שזה דורש מאמץ עד כדי מסירות נפש, אך הלא אמרת לי שאתה מוכן למאמץ כזה לרפואת ר' בועז בן לאה. אז תעשה את זה בכל הכוח

והעוצמה ותכוון לרפואתו!" - עודד ר' פנחס את השכן לבצע מיד את המשימה הלא קלה...

ר' פנחס הניח את השפופרת, אך עדיין לא הניח לנושא. על אתר שב והתקשר גם לשכן השני, ודיבר אתו ככל הדברים האלה. "וכבר דיברתי עם שכנך" - אמר, "והוא מוכן למאמץ הזה. בוא נעשה את זה יחד, לרפואתו ולהצלחתו של ר' בועז היקר!"

חצי שעה אחר כך, כבר עמדו השניים ולחצו ידיים בביתו של ר' פנחס. חומות הניכור והשנאה קרסו לנוכח הדמעות, המאמץ המשותף לרפואתו של ר' בועז איחד את השכנים היריבים והפך אותם לידידים אהובים. ר' פנחס עמד ופיזז ביניהם כחתן ביום חופתו, כשהוא שב ומזכיר את שמו של ר' בועז כל העת - לישועה ולרחמים...

חודש חלף, ושוב נבדק ר' בועז בדיקה שגרתית, שהדהימה את הרופאים. כמו מאליה נסוגה המחלה כמעט כליל, בקושי נמצא לה זכר. עד מהרה החלים ר' בועז לחלוטין, וכיום הוא שוב בינינו, חי ומאושר, שמח ומודה לשני היריבים שהשלימו כדי להחזירו לחיים טובים וארוכים!

סיפור זה, אותו שמענו מכלי ראשון, מוכיח עד כמה גדול כוח השלום להפוך עולמות, לחולל מהפכות כבירות, לפתוח שערי ברכה וישועה. ככל שנשקיע יותר מאמץ בעשיית שלום, ככל שנרבה בשלום בין איש לרעהו, כך נזכה לפתוח לנו שערי ברכה וישועה, ולזכות בחיי אושר ושלווה!

[מתוך 'פניני פרשת השבוע']

* * *

סיפור מפי בעל המעשה: "אשתי שתחי' עובדת כמט"בית - עוזרת לאשה זקנה בביתה. זאת עבודה שיכולה להיות קלה ונעימה, ויכולה להיות קשה ומתישה. זה תלוי בלקוחה - הזקנה. יש שיש להן הרגלים לא נעימים, שדורשות הרבה, מתלוננות ומריצות את העוזרת על כל דבר קטן, ויש שתענוג לעבוד אתן: נשים ישישות עם חכמת חיים ומידות טובות, שמכבדות את העוזרת, נותנות לה הרגשה טובה ומודות לה על כל מה שהיא עושה. עד לפני חודשים ספורים עבדה אשתי בבית אישה זקנה, נחמדה וטובה. במשך הזמן הן הכירו ונקשרו ולשתיהן היה טוב. העבודה היתה נוחה והמשכורת נכנסה כסדר. לפני כמה חודשים נולד לנו בן למזל טוב, ואשתי יצאה לחופשה. היא מצאה ממלאת מקום וכולן היו מרוצות. בתום החופשה התקשרה אשתי לממלאת המקום כדי להודיע לה שהיא חוזרת לעבודה, אלא שהעובדת החדשה כלל לא התכוונה לפנות את מקומה. היא חשבה שהיא נכנסת לעבודה קבועה, ולא נראה היה לה שהיא צריכה לשנות. לכאורה, הצדק היה עם אשתי. היא זו שהיתה קודם, ומנהג המקום הוא לחזור לעבודה אחרי מספר חודשים, אבל היא החליטה לוותר ולהתחיל את התהליך מחדש. היא התקשרה לארגון ידוע והציעה את

עצמה לעבודה עם זקנה. נתנו לה כמה הצעות, אבל אף הצעה לא התאימה. היא סיימה את השיחה בפחי נפש ולא ידעה מה לעשות. לרגע היא כעסה על ממלאת המקום שנעשתה קבועה, אבל ברגע השני התחזקה באמונה וביטחון והחליטה שהיא לא מתחרטת. היא ויתרה, והיא אינה רוצה לקחת את הפרנסה של השנייה. הקב"ה בוודאי ישלח לה מה שמגיע לה, והיא לא תפסיד.

והנה... עוד באותו יום, אחר הצהריים, היא מקבלת מארגון ידוע טלפון ובו הצעה חדשה. אישה נוחה ונעימה שזקוקה לעזרה יומיומית. התברר שההצעה הזאת היתה טובה עוד יותר מהעבודה הקודמת: האישה גרה קרוב לבית שלנו, והיא גם זכאית למספר שעות רב יותר, כך שהמשכורת גבוהה יותר. כאשר אשתי התחילה לעבוד היא גם גילתה שזו אישה שהרבה יותר מתאימה בסגנון שלה. היא גם בעלת מידות טובות ואינה דורשת הרבה. בסופו של דבר, היא יצאה מורווחת מכל העניין. ראינו בחוש איך זכות הוויתור וזכות האמונה והביטחון הועילו לנו בסייעתא דשמיא."

* * *

מפי בעל המעשה: "במוצאי שבת ניגשת אשתי כדרכה אל מכונת הכביסה ומפעילה אותה. עוברות דקות ספורות, והנה מרפסת השירות מוצפת מים. במקום שהמים ינקו את הבגדים שבתוך המכונה, הם נפלטים החוצה ושוטפים את כל הנקרה בדרכם... היא כיבתה את המכונה וקראה לי שאבדוק ואראה מה אפשר לעשות. בחנתי את המכונה מכל הכיוונים ולא מצאתי שום בעיה. מכיוון שכך, לחצתי שוב על מתג ההפעלה והנה הסיפור חוזר על עצמו: מים זרמו בלא ששון, והמבוכה היתה גדולה. אני עשיר, וגם לא קרוב לזה. אני אברך כולל שחי בצמצום ברוך ה', ולהוציא עכשיו כסף כדי לשלם לטכנאי היה נראה בעיניי כדבר בלתי אפשרי. ההפסד הצפוי גרם לי צער גדול והבנתי שזה לא הגיע אליי סתם. הקב"ה מדבר אליי, ומי יודע אם התקלה אינה קשורה לתקרית שהיתה בערב שבת. ביום שישי פגשתי אדם שהפריע לי מאוד בעניין מסוים, ולכן נתתי לו מנה אחת אפיים. דיברתי אליו בצורה פוגעת, ואני חושב שהוא נעלב. מי יודע, אולי הדמעות שזלגו מעיניו, הן אלה שעוררו את מכונת הכביסה שלי לזלוג... התקשרתי אליו ומיד כשהזדהיתי הוא אמר לי, "אתה יודע? מאוד כאב לי איך שדיברת אליי ביום שישי". התנצלתי וביקשתי מחילה, וכשנוכחתי לראות שנחה דעתו סיימתי את השיחה.

עתה פניתי להתקשר לטכנאי, ולפרט לו על הבעיה של המכונה. הוא אמר לי לבדוק מהיכן יוצאים המים, וכדי לבצע את הבדיקה הפעלתי שוב את מכונת הכביסה. הסתכלתי על המכונה מכל הכיוונים, והנה אין שום דליפה של מים. המכונה עובדת מצוין, המים אינם מתבלבלים, הם שוטפים בגדים ולא מרצפות, והכול על מקומו בא **בשלום**... תרתי משמע. מאז המכונה ממשיכה לעבוד כדרכה. איני בטוח

שהיא עובדת בדרך הטבע... אך מה שברור הוא שהיא עובדת בדרך השלום..."

* * *

מספר הרב מרדכי מלאכי שליט"א: "בשבוע החולף קיבלתי הזמנה לחתונה מידיד נעורים, ששם משפחתו אלישיב. החתונה נועדה להיות באולם יוקרתי, ולהזמנה היה מצורף כרטיס מפורט ובו מספר השולחן בו אשב. ידידי אף הוסיף בכתב ידו המוכר שהוא ממתין לבואי. הייתי שמח להשתתף בחתונה, אבל מכיוון שאני שרוי באבל על אבי הכ"מ, אני מנוע מלהשתתף בשמחות. תכננתי להרים אליו טלפון ביום החופה, לברכו ביום שמחתו ולשמוח עמו בקירוב הלב ובריוחוק מקום, ועל מנת למנוע שכחה, הכנסתי תזכורת בטלפון הנייד ליום החופה בשעה 2:00 בצהריים. התזכורת מילאה את תפקידה בזמן המיועד, אבל מכיוון שבדיוק אז הייתי בעיצומה של שיחה חשובה, דחיתי את השיחה לאחר כך, מה שאומר: אף פעם... הרי לא אתקשר אליו בשעה 4:00, כשהוא כבר יוצא לחופה. בהמשך נכנסתי לחנות לחומרי בניין, ושם צדה עיני מתקן מסוים שיכול לסייע מאוד לאחת מבנותיי. התקשרתי לשאול אותה אם תרצה שאקנה אותו בעבורה. למרבה הפלא, ממכשיר הטלפון בקע קול של גבר... לא פחות ולא יותר, ר' אלישיב ידידי על הקו, באופן לא מובן. הוא שמח לשוחח עמי, וציין ששמחה גדולה היא לו שזכרתי והתקשרתי לשמוח עמו ביום שמחתו. בירכתי אותו בברכות לבביות, החלפנו עוד כמה מילים של ידידות וסיימנו את השיחה הלבבית. נדהמתי ממה שקרה. לא הבנתי מאיפה הוא נפל עליי באמצע הקנייה... עיון קצר במסך של הסלולרי הסביר הכול. שם בתי הוא 'אלישבע' ושם ידידי הוא 'אלישיב'. השמות מופיעים בזה אחר זה ברשימת אנשי הקשר וכך כאשר דפדפתי בין אנשי הקשר, טעו אצבעותיי בשורה אחת. במקום על 'אלישבע' לחצתי על 'אלישיב'. זו טעות שעלולה לקרות לכל אחד בכל זמן, אבל לא זכור לי שבעשר השנים האחרונות התקשרתי בטעות לאלישיב... רק בזמן המיועד, ביום חופת בנו בשעתו"מ, אינה הקב"ה לידי כביכול 'טעות' מוצלחת כל כך. אבא רחימא שבשמים המבקש מאתנו שנהיה 'אוהבים זה את זה ומכבדים זה את זה', צירף מחשבה למעשה באופן נפלא כל כך, ותזמן את שיחת הטלפון המתוכננת, לבל תלך חלילה לאיבוד!"

[מתוך 'השגחה פרטית']

קָחוּ לָךְ אֶת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון אִישׁ אֲנֶשׁ רִחוּץ
בּוֹ וְסִמְכָה אֶת יְדֶיךָ עָלָיו (כוז, יב)

אשר רוח בו... שיוכל להלוך כנגד רוחו של כל אחד ואחד (רש"י)

הסבלנות היא מידה טובה לכל יהודי, אבל המנהיגים בכלל ישראל מסגלים לעצמם הרבה סבלנות וחכמת חיים בכדי

שיוכלו לתת לכל אחד את העצה והדרך הטובה עבורו ולהביאו לחיי העוה"ז והעוה"ב.

* * *

שח אחד מתלמידי מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל: "בוקר אחד התקשרו לביתי ואמרו שרבינו מחפש אותי בדחיפות. כיון שלא הייתי בעיר וטלפונים ניידים לא היו אז נפוצים, לא היתה אפשרות להשיג אותי. לאחר כשעתיים שוב התקשרו ואמרו כי רבינו מחפש אותי והשיבו בביתי כי עדיין לא השיגוני. בצהריים יצרתי קשר עם בני ביתי ובשעה שלוש אחר הצהריים כבר הייתי בחדרו של מרן. לא אמרתי מילה. רבינו הביט עלי וגם לא אמר כלום. שאלתי: 'ראש הישיבה לא חיפש אותי?'. 'נכון, זה היה בבוקר אחרי התפילה, אז חיפשתי אותך', אמר רבינו, וכמי שאומר: 'עכשיו כבר אין על מה לדבר'... וסיפר רבינו מה שארע: 'יהודי יקר בעל נכסים, מעונין לפתוח כולל אברכים, ובבוקר שאל אותי מי יהיה 'ראש כולל' שם?'. חשבתי שאתה ראוי למשרה זו וכיון שאתה גם זקוק לפרנסה רציתי להציע את שמך, רק שצריך לשאול אותך קודם, לכן חיפשתי. אבל מה? בצהריים הוא כבר היה כאן שוב ונקב בשם של תלמיד חכם פלוני ושאל אם הוא ראוי וטוב להיות ראש כולל. חשבתי לעצמי כי לא אוכל להכריע באמת מי יותר טוב לו כראש כולל, אתה או השני, מדוע? כיוון שאתה קרוב מאד ללבי, ודווקא משום כך, שמא יש לי 'נגיעה', לכן, ברכתי אותו בהצלחה לאותו ראש כולל החדש. וה' יברך אותך במשרה אחרת בעזרת ה'... 'על מקומך ושיבוך'..."

* * *

מעשה ביהודי תלמיד חכם, שהגיע לרבינו כדי ליטול עצה. במשך זמן מה כיהן האיש כמגיד-שיעור בישיבה קטנה, ועתה הוצע לו לשמש נכבדות כמגיד שיעור בישיבה גדולה. התלמיד חכם פרש בפני רבינו בארוכה את השיקולים לטוב ולמוטב, כשבין השאר הוא מציין את הכבוד והיוקרה הנלווים למשרת מגיד שיעור בישיבה גדולה. רבינו השיב לאיש מה שהשיב, ולאחר מכן קם ממקומו וליווהו בהדרת כבוד עד הפתח!. כאשר יצא המגיד-שיעור מן הבית, העלו הנוכחים את פליאתם ותמיהו בשל מה זכה האיש לכבוד הנדיר. רבינו השיב במתק לשון: "בכל יום עומדים פה אנשים ומסבירים כל מיני הסברים שונים ומשונים, כשבאמת הם מתכוונים 'לכבוד'... והנה סוף סוף בא יהודי, ואמר בפה מלא את מה שהוא רוצה, בלי כחל ושרק, ועל כך בלבד ראוי הוא לכבוד!..."

* * *

את הדברים הבאים סיפר יהודי בעל חסד, המנהל קופת גמ"ח גדולה ומפורסמת בארץ הקודש: "בתקופה מסוימת ארעה פרשיה לא נעימה בקשר לניהול הגמ"ח שבאחריותי, הדבר התגלגל לבתי משפט ולהוצאת שם רע בארצות הברית. באותו זמן, אמרתי לרבינו זצוק"ל, שהיה מעורה

בבית, והוא הצליח לתפוס אותו רק ביום שישי בצהריים, ובעל הגמ"ח נתן לו הלוואה של אלפיים דולר. אותו יום שישי היה ערב שבת קדש פרשת במדבר שהיתה צמודה לחג השבועות. אותו אברך החליט שכיון שחג השבועות הוא יום הדין, לכן הוא רוצה ללכת לכותל להתפלל כדי שה' יפתח לו שערי ברכה. התארגן לשבת וסמוך לזמן קבלת שבת יצא לדרך לכיוון הכותל. והנה באמצע העיר העתיקה הוא בלא משים מכניס את ידו לכיס, ומגלה ש... אוי ואבוי! יש לו אלפיים דולר בכיס, ואוטוטו נכנסת השבת. יש לו עוד דקה... והוא עם אלפיים דולר בכיס... מה עושים? מוחו פעל בקדחתנות... הוא התחיל לחשוב - אולי זה רק טלטול מן הצד, בשינוי... במקום הפסד ממון... בקיצור... כל מיני היתרים. אבל פתאום הוא תופס את עצמו: 'אני הולך עכשיו לבקש מבורא עולם שיתן לי ישועות, ומה אני עושה? אני הולך ומנסה למצוא לעצמי כל מיני היתרים...!'

מה הוא עושה? הוא פונה והולך לבית הראשון ברובע. דופק בדלת. פותח לו יהודי אמריקאי מבוגר. מידענו אומר לו: "תשמע, יש לי אלפיים דולר במזומן אני רוצה להפקיד אצלך את זה עד למוצאי חג שבועות, לא צריך פתק הפקדה, פשוט אין לי זמן". האמריקאי שואל אותו: "מי מסתובב עם סכום כסף כזה גדול, אתה כזה עשיר?". השיב לו האברך: "מה פתאום עשיר... עכשיו הבאתי את זה מהגמ"ח...". בקיצור, הוא הפקיד אצלו את הסכום, ופנה לתפילה בכותל.

לקראת סיום חג השבועות הוא הגיע שנית לכותל והתפלל מנחה וערבית של מוצאי שבועות עם אותו אמריקאי ולאחר מכן הם הלכו יחד אל ביתו. כשהם מגיעים לבית נכנס בעל הבית לחדר הפנימי והוציא את חפיסת הכסף, את הפקדון. האברך מקבל את החבילה ומודה לבעה"ב, אלא שכשהוא בא לצאת הוא מרגיש שהחבילה תפוחה ועבה הרבה יותר ממה שהיתה ביום שישי... הוא פותח את המעטפה ומתחיל לספור את הכסף. והוא מוצא שם... ארבעת אלפים דולר. הוא פונה לבעה"ב ואומר לו: "הרי הפקדתי אצלך רק אלפיים דולר ומהיכן ארבעת אלפים דולר הללו?".

אומר לו אותו אמריקאי: "תשמע סיפור: יש לי אח שגר באמריקה. לא מזמן הוא שלח לי אלפיים דולר מהמעשרות שלו, ואמר לי לתת אותם לאברך תלמיד חכם שדחוק במצבו. לא ידעתי למי לתת אותם. והנה ביום שישי האחרון הופעת על פתח ביתי וסיפרת שאתה מחתן את בתך ולצורך זה לקחת הלוואה, וכדי לא לחלל שבת אתה מפקיד סכום כזה גדול אצלי מבלי להכיר אותי, רק כי חששת מחילול שבת. כשראיתי זאת החלטתי שאתה הוא המתאים לתת לך את האלפיים דולר, ולא לחינם זימנו אותך משמים לביתי...". זה כוחה של שמירת שבת...

השבת מתגמלת את השומרים אותה - ללא עיקולי ופשרי... "לקראת שבת לכו ונלכה, כי היא מקור הברכה".

[מתוך 'אור השבת'-אספרה]

בכל פרטי הסיפור לשלביו, כי אני מוחל לאנשים שהיו מעורבים בענין והסבו לי עגמת נפש עצומה". "וכי מה הם עשו לך?!", תמה ראש הישיבה. "הם הלכו לאמריקה, פנו לכל מיני אנשים שעמדו להפקיד את כספם בגמ"ח, ושכנעו אותם שלא לעשות זאת. על כך אינני סולח להם!", עניתי. רבינו שמע את הדברים והגיב בתמיהה: "מה, אתה קבלן של הקב"ה? אתה צריך להחליט כמה כסף להכניס בכל פעם לקופת הגמ"ח, למה זה ענין שלך?!". - "זה ענין שלי כי הם הזיקו לגמ"ח!". "וכי אתה בעל הבית על הגמ"ח?" חזר רבינו ושאל, "האם אתה עובד קבלן? זה לא נושא שלך, זה לא ענין שלך!". "שהראש ישיבה ידע, שאני לא סולח להם על עוד דבר!", הוספתי בכאב, "הם הוציאו עלי שם רע בכל רחבי ארצות הברית. צלצלו לאנשים וטענו שאני מועל בכספים ואינני משיב הפקדות. מדובר בשקר ובכזב, אך זה גרם להם למשוך פיקדונות ולהסב לגמ"ח נזקים אדירים!". הוספתי ואמרתי, כי ברמ"א בהלכות יום הכיפורים מובא בשם הירושלמי, שמי שמוציא שם רע על חברו, אין הנפגע צריך לסלוח לו. "את זה גם אני יודע", הנהן ראש הישיבה, "אבל למה אתה לא רוצה לסלוח?". "אני לא חייב לסלוח להם!", התרעמתי, "הם הוציאו עלי שם רע, שיעשו על זה תשובה!". "אומר לך מה", הגיב ראש הישיבה ברכות, "למעשה אתה רוצה לא לסלוח, כדי שיהיה עליהם מעט קטרוג, ויתכן שגם שהם יענשו בגלל זה. אביסלע [קצת] נקמה... זה לא טוב! למה אתה רוצה להסתבך? בחז"ל כתוב שכל מי שחברו נענש בגינו, אין מכניסים אותו למחיצתו של הקב"ה, אתה רוצה כזו תסבוכת? אני אומר לך, תוציא את עצמך מהענין! זה מה שנגזר עליך בראש השנה שעבר, והם לקחו על עצמם את השליחות. האמן לי, הקב"ה יודע את הכתובת שלהם טוב מאד, תשאיר לו לטפל בהם, מה אתה קשור לענין?!". בעשרת ימי תשובה, לפני יום כיפור, באתי לבקש ברכה לגמר חתימה טובה. רבינו בדיוק עמד לצאת מביתו כדי למסור שיחת חיזוק בישיבה פלונית. הוא חשב שבאתי לדבר עמו בשנית על ענין המחילה, והודיע לי קצרות: "אני כבר אמרתי לך, אל תדאג, הגמ"ח לא יינזק מהסיפור הזה כלל!". "לא באתי בשביל זה!", קראתי בעגמה, "רק רציתי להגיד לראש ישיבה שהביזיונות עדיין נמשכים!". "נו, ביזיונות! נאנח רבינו, "אוי כמה שזה טוב, כמה שזה מנקה. אח! אם אתה היית יודע כמה זה מנקה, היית מבקש עוד קצת ביזיונות!...". בערב יום כיפור, נשאתי תפילה מעומק הלב ואמרתי: "ריבונו של עולם, אחרי הדברים ששמעתי מראש הישיבה, אני מוחל להם בלב שלם, יצאתי מהענין, ושלום על ישראל!".

[ומתוך האור-פניני הגר"א"ל]

ובַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי (כז, ט)

סיפר הרה"ג רבי גואל אלקריף שליט"א: אברך מירושלים שמצבו דחוק אירס את בתו. לצורך הוצאות החתונה הוא ניגש לגמ"ח ע"מ לקבל הלוואה, אלא שבעל הגמ"ח לא היה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

הדלקת הנר: 19:24 צאת השבת: 20:28 רבינו תם: 21:11 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: דברי ירמיהו (ירמיה א), שבת מברכינן.

אוצרות הפרשה

פרשת "פנחס"

"ובני קרח לא מתו" [כו, יא]. כוחה של תשובה.

בני קורח הרהרו בתשובה ועל כן נתבצר להם מקום גבוה בגן עדן. ולפלא הרי הם היו בעצה תחילה כפי שאומר המדרש: (במ"ר סנהדרין קי) הם היו היוזמים, המסייתים, המדיחים, והכופרים בכל התורה כולה ובגלל הרהור תשובה הם ניצולים? פלא פלאים!!! הרהור תשובה בסה"כ זו עדיין לא תשובה ממש רק רחש ליבם בתשובה ומיד קיבלם, ולא רק זאת – איזו תשובה הם עשו:

הבה נבדוק היכן ומתי היא נעשתה, וכי זו תשובה כאשר שם למעלה בגיהנום שאלו פתוחה מתחתיהם ואש מלהטת סביבותם ולא יכלו אף להתוודות בפייהם ועם כל זאת מיד קיבלם הקב"ה.

מכאן אנו יכולים להסיק מסקנה ברורה עד היכן מגיע כוחה של תשובה להעלות את האדם בהרהור קל שבקלים. כאשר אבדה כל תקווה, כאשר אין שום סיכוי בעולם שהוא יחזור למוטב, הנה שם בגיהנום, רגע לפני הסוף, בשניה האחרונה לפני הירידה לתהום הם נעצרים ונתבצר להם מקום גבוה בגן עדן.

כיום אנו רואים שרבים מעמי הארץ מתנהגים כבני קורח, עוצמים עיניהם מראות את כל ההתדרדרות הנוראה שלהם ושל ילדיהם. ודווקא בזמננו יש אפשרות להינצל! יש אפשרויות רבות לשוב בתשובה – חסרה רק תעוזה קטנה של שינוי הדרך. רבים כבר שבו – זמרים, שחקנים, אישים מפורסמים ברגע אחד של החלטה נכונה נתבצר להם מקום גבוה אצל היושב במרומים (אור דניאל).

שולמית זליקוביץ, בת חמישים ושתיים, היא אם טובה ואהובה לחמישה, וסבתא מסורה לעשרים וחמישה כ"י. אשה מצליחה, אינטליגנטית, וכמובן חרדית, יראת שמים ומקפידה על קלה כבחמורה. היא מורה במקצועה, והרי הוא מחייב אותה להיות לבושה בקפידה. בקיצור: אשה מצליחה, פעלתנית, שפחות או יותר הכל "הולך" אצלה לפי התכנון.

עד ש – – – היא לא חשה בטוב. הגב כאב קצת, קצת יותר ואף מאד. בצילום התברר שאין זה דבר נורא, ב"ה, רק פצע פנימי עם מוגלה, אך חייבים לנתח כדי להוציא את המוגלה. נקבע לה תור, היא הגיעה כשעתיים קודם, אף הספיקה לומר כמחצית מספר התהילים עד שהוכנסה לחדר הניתוח. היא הורדמה בהרדמה מקומית, ובנוסף לכך – זריקת טשטוש כללית. הניתוח עצמו ארך כחמש-עשרה דקות בלבד, ומיד לאחריו היא התעוררה. הרופאים, כפי הנראה, לא חשו בכך, ועל כן העזו לדוח זה לזה על מה שגילו בשעת הניתוח, ואשר עקב כך הם גורו לה חיים לשבועיים נוספים בלבד! אמנם, הניתוח עצמו הצליח, אך בכל זאת בעוד שבועיים לכל היותר – היא כבר תהיה במקום אחר.

שולמית היתה מטושטשת, המומה, מזועזעת ומה לא. "היא תעמיד אותם למשפט", היתה המחשבה הראשונה. אך במחשבה שניה הבינה כי התור שיקבע למשפט הוא בעוד חודשיים לפחות... מה עושים? להתיאש? מה תרויח מכך? היא החליטה: היא "תתפוס" יוזמה. היא תנצל את השבועיים שנותרו לה. היא תכין צינית מלאה זכויות, כדי שתבוא ב"מזוודה מלאה" לבית דין של מעלה.

כעבור יום אחד בלבד היא השתחררה. היא לא הבינה מדוע. כיצד משחררים חולה שנותרו לו רק שבועיים לחיות? אך היא לא שאלה שאלות. מצבה הכללי היה טוב, היתה מעט חלשה, אך נחושה. היא החליטה, כי לא תספר לבעלה על הידיעה הנוראה. למה תגרום לו צער כזה שבועיים מראש? עוד יהיו לו די ימי צער בלעדיה.

מיד כשחזרה הביתה, אמרה לבעלה: מה דעתך לפתוח גמ"ח לעריסות? – מדוע? שאל בתמיחה. אהמ... כהודיה על הניתוח שהצליח. נחשוב על כך – אמר בעלה. לא, אני מבקשת ממך עכשיו. לא מחרתיים ולא מחר, היום. ובלבה חשבה: אם לא עכשיו אימתי?

בעלה, אברך יקר, ראה שאשתו כה חפצה להודות לה' על הצלחת הניתוח, והסכים. עוד באותו היום קנתה שולמית שתיים-עשרה עריסות. למחרת כמעט לא נותרה בבית עריסה, ב"ה, רובן היו בשימוש. שולמית התאוששה לגמרי מהניתוח. החליטה, וגם קיימה: היא גמרה בכל יום את התהילים היומי, הוסיפה גם תפילת ערבית, עבתה את הגרביים מארבעים דנייר לשבעים דנייר, האריכה את החצאית והשרוולים, כיסתה את הפאה... זו אינה העת לחיות על הקו האדום. הגיע הזמן להיות לכתחילה! אמרה ועשתה. אמנם, היה קצת חם, אך כשיודעים שמדובר על שבוע וחצי בלבד – מה זה לעומת חום הגיהנום? היא ממש חיפשה מצוות. וכשמחפשים – מוצאים. תרמה אוכל מבושל למשפחות נזקקות, ביקשה מחילה על כל המריבות הנשכחות. הדבר אינו נעים, לפעמים הוא אף מביש, אך היא לא היססה. הרי אם לא תבקש מחילה עכשיו – בעוד שבועיים כל חברי בית דין של מעלה ישמעו על כך, ואז הבושה תהיה הרבה יותר נוראה. היא הלכה מחברה לחברה, לשכנות, לבעלת המכולת ולאישה שאצלה קנתה חיתולים, מכולם היא ביקשה בתחנונים מחילה על... ועל... ועל...

נותרו שלושה ימים בלבד... שולמית מוטרדת מאוד – "במה אקדם ובמה אבוא לפני הבורא ובידי אין מעש להצטדק"? היא חייבת לעשות משהו רציני, שינוי שיחולל תהפוכה משמעותית. היא רוצה זכויות ברמה אחרת. היא פתחה במבצע נועז. היא פירסמה כי היא מתקנת חינוך אין כסף חצאיות צרות או קצרות והופכת אותן לחצאיות רחבות וארוכות. נשים רבות שמחו על ההזדמנות להפוך לנשים כשרות וצנועות מבלי להוציא ממון, והיא הרוויחה מטמון... שתיים-עשרה חצאיות היא תקנה, ובלבה הרהרה: עולמי אני קונה...

נותרו יומיים בלבד... שולמית ממשיכה במבצע מאמש, ומוסיפה נדבך חדש: מארגנת "חברותות" ללימוד הלכות הצניעות, בנוסף לתהילים היומי, צדקה וחסד, שהשתדלה לקיים בכל יכולתה.

הגיע היום האחרון... שולמית מרוגשת כולה, היא חשה כי הנה... אולי כרגע, ואולי בעוד שעה, ובינתיים – חבל על כל דקה. היא ממשיכה לנצל את זמנה, נזכרת לבקש עוד בקשת מחילה מהשכנה, ממשיכה במבצעי הצניעות, מוסיפה גם לרשום נשים למבצעי "שעת שמירת לשון", כי הרי גם זה ירשם בדף הזכות בבנק למעלה. עוד מעט אתה כבר תראה את הדף... הגיע הלילה. ללכת לישון? לא יתכן. היא ממשיכה, גורפת הון רוחני בכמויות כאלו שבשנתיים לא הספיקה. היא עייפה... אך לישון?!

לרפואת יוסף בן תמר הי"ו, יוסף בן זולכיה הי"ו, אמיר בן דורית הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, דניאל בן רותם הי"ו, מיכל אפרת בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

הס מלהזכיר! לבסוף נכנעה, קראה קריאת שמע בכוונה גדולה ובבכיות נוראות: ריבונו של עולם! הריני מוחלת... שלא אחטא עוד... הוסיפה גם ווידוי של יום הכיפורים, קבלת עול מלכות שמים ועלתה על יצועה.

הגיע הבוקר, והנה – היא מתעוררת! היכן אני? – המקום מדי מוכר, אני עדיין כאן? "מודה אני לפניך..." – מעולם לא אמרה מילים אלו בכוונה גדולה כל-כך כמו הפעם, "שהחזרת בי נשמתך!" היא חשבה: אפשר שטעיתי בחישוב הימים, והכוונה היתה לשבועיים לאחר החלמתי. נו, אנצל גם יום זה. ואכן, – מה שהספיקה ביום זה – יכלה העט, ולא יכלה סיפור הדברים. ושוב הגיע הלילה, קראה קריאת שמע בכוונה, ווידוי בבכיות, היא נרדמה.

ושוב – היא התעוררה! "מודה אני..." בכוונה כפולה ומכופלת, הן קיבלתי יום נוסף של חיים בחינם! כנראה עדיין לא הספקתי למלא את כף הזכויות, היא מוסיפה עוד כהנה וכהנה.

עברו ארבעה ימים. היא מרגישה שאינה מסוגלת לעמוד בלחץ הנפשי, והיא מתקשרת לרופא המנתח: "שלום, מדברת גב' זליקוביץ. האם הפרופסור זוכר אותי?"

– "וודאי, מה העניין?" – "רציתי לברר משהו, אבל אנא! ענה לי בכנות גמורה!"

– "כן, בבקשה, משהו אינו בסדר בגבי?" – "ב"ה, הגב בסדר גמור, אך... אך גם אני בסדר גמור!"

– "ומהו ה'אד' שבכך?" – "והרי ביקשתי שתענה לי בכנות!" – "נו, גברת, אנא קצרי בדברך, מה רצונך?"

– "ובכן, מה בעניין השיחה שלך עם האסיסטנט בשעת הניתוח, בקשר לאורך החיים שנותר לי?"

– "מה?! אינני מבין כלל את דברך, הסבירי!"

– "ובכן, אני שמעתי בפרוש שאמרת לעוזר שלך, כי גיליתם משהו מפחיד בגבי... ונותרו לי שבועיים בלבד. וכבר התכוננתי מבחינה נפשית לכך, ובינתיים – תודה לאל, הרי אני עדיין חיה!" – "על מה את מדברת? הרי אלה הם ממש דיבורי הבל!"

את היית עדיין מטושטשת, וכפי הנראה נרדמת וחלמת, והרי אינני פותר חלומות!"

– "וכי לא אמרת שבעוד שבועיים אעבור לעולם האמת?"

– "אני מצטער, גברתי, אך מבחינתי נותרו לך עוד שנים רבות בעולם השקר והדמיון..." שולמית היתה המומה, אך כעבור רגע – התעשתה והחליטה כי היא תשתדל לשמור ככל האפשר על קבלותיה ופעליה בשבועיים האחרונים, כי האם באמת יודע האדם מתי יבוא יומו?! הרי כבר אמרו חז"ל: "שוב יום אחד לפני מיתתך".

היא גם הגיעה למסקנה כי הכוחות הרבים של הנפש אינם מנוצלים כלל. רק בשעת לחץ הם מתגלים. ועם הכוחות שגילתה תשתדל להמשיך תמיד באותם המעשים, כדי שכן הזכויות תכריע (עולמות של טוהר).

"צורר את המדיינים והיכיתם אותם כי צוררים הם לכם" [נה, יז].

נשאלת השאלה: על מצרים שהעבירו את ישראל בפרך, טבחו והתעללו בהם, אמרה התורה "לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו". על עשו ששלח את אליפז להרוג את יעקב אבינו נאמר: "לא תתעב אדומי כי אחיך הוא". ואילו על המדיינים נצטוו ישראל: "צורר את המדיינים והיכיתם אותם". מה העניין בזה?

ההבדל – אומר רבנו בחיי – הוא כך: במצרים השיעבוד היה פיזי. גם בלק עשה מלחמה פיזית עם ישראל, וכך גם עמון ומואב. אבל המדיינים הרשעים עשו עמנו מלחמה רוחנית. הפקירו את בנותיהם כדי להכשיל את ישראל. כזבי בת צור הייתה בתו של מלך מדיין, ואביה ציווה אותה: 'אל תשמעי אלא לגדול שבהם'. כסבורה הייתה שהכשילה את משה רבנו, אך היה זה זמרי בן סלוא, נשיא שבט שמעון. לכן, כיוון שרצו להחטיא אותנו ואמרו חכמינו "גדול המחטיאו יותר מן ההורגו", שזה בגוף וזה בנפש, זה בעולם הזה וזה בעולם הבא – לכן היו צריכים להילחם בהם ולהורגם.

תרוץ נוסף אומר רבנו בחיי: משום ההלכה ש"הבא להורגך השכם להורגו". המדיינים הם לא רק כאלו שבעבר נלחמו אתכם, אלא גם עכשיו הם רוצים להורגכם, וכלשון הכתוב: "כי צוררים הם לכם בנכליהם" – לא נאמר "צוררי" בעבר, אלא "צוררים", לשון הווה ועתיד. וכיוון ש"הבא להורגך השכם להורגו", לכן יש לנו להקדים ולהורגם (דורש ציון).

"וצלפחד בן חפר לא היו לו בנים כי אם בנות ושם בנות צלפחד מחלה ונועה חוגלה מילכה ותירצה" [כו, לג].

הגמרא מביאה מעשה בחסיד אחד שהיה בבעלותו כרם ענבים. באחת השבתות היתהלך החסיד בסמוך לכרמו, והנה הוא רואה כי הגדר נפרצה. הצר החסיד בליבו צער רב, חשב בדעתו מה עליו לעשות, ותכף קיבל החלטה כי ביום ראשון עם שחר ימהר ויאטום את הפירצה, פן יבואו שועלים ויכלו את ענבי הכרם. אולם לאחר רגעים מספר התנער החסיד מהרהורי והתחרט חרטה גדולה ואמר לעצמו: 'כיצד זה חשבתי מחשבות חול ביום השבת?!' אמנם הדבר מותר, כפי שדרשו חז"ל על הפסוק: "ודבר דבר, שלא יהא דיבורך של שבת כדיבורך ביום חול, דיבור אסור, הרהור מותר!", אך כיוון שאותו אדם נהג במידת חסידות, הוא קנס את עצמו וגמר בליבו שלא יתקן את הגדר מעתה ועד עולם!

ברם הקב"ה, הנותן שכר טוב ליראיו, עשה נס, ותוך זמן קצר צמח במקום שיח צלף מבלבל שאטם את הפירצה כליל. כפי הידוע, הצלף נותן פרות יקרים ובנוסף לכך, הן קליפותיו והן עליו ראויים לאכילה [משום כך דנה הגמרא (ברכות לו.) איזו ברכה יש לברך על כל מיני המאכל הגדלים על הצלף].

אכן, הצלף שגדל בדרך נס הביא לחסיד ברכה רבה, והוא ומשפחתו התפרנסו ממנו במשך שנים רבות.

כתב הרמ"ע מפאנו כי אותו חסיד היה גלגולו של צלפחד, אשר קושש עצים, וחילל את השבת לשם שמים, כדי שישאל יראו וייראו, וישמרו על קדושת היום השביעי. ומהסיבה שהוא עשה את מעשהו אך ורק לשם שמים, נשמתו ירדה לעולם בשנית, והתגלגלה באותו אדם אשר נהג במידת חסידות, והקפיד על קדושת השבת לפנים מעיקר הדין. משום כך נעשה לו נס וגדל לו 'צלף', המרמז על שמו 'צלפחד'.

הגמרא מביאה את דברי רבי יוסי, אשר העיד על עצמו כי זכה לחמישה בנים תנאים וגדולי תורה ואמר: "חמשה ארזים נטעתי בישראל והם רבי ישמעאל, רבי אלעזר, רבי חלפתא, רבי אבטילס ורבי מנחם".

מקשה הגמרא: "האיכא ורדימס?" הרי מלבד חמשה בנים אלו היה לרבי יוסי בן נוסף שנקרא בשם ורדימס. מתרצת הגמרא כי ורדימס הנו רבי מנחם, אשר כונה בשם ורדימס, לפי שפניו היו דומות לורד. חמישה בנים אלו, אשר נמשלו לחמישה ארזים. אומר הרמ"ע מפאנו – היו גלגוליהן של חמש בנות צלפחד אשר עלו לשמים ואמרו: "ריבונו של עולם, הלוא אנו יתרנו פרשה בתורה, הלא היא 'פרשת נחלות', אבל לא זכינו ללמוד את התורה הקדושה". על כן גלגל אותן הקב"ה בחמשת בני רבי יוסי, אשר היו תנאים ותלמידי חכמים מופלגים! (דורש ציון).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוראל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשור ז"ל, לע"נ יוסף בן הלל ז"ל, לע"נ אליהו בן אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ברוך בן כאדה ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן מרהנג ז"ל, לע"נ אלהם בת שהנו ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ ענת בת אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן מרים ז"ל, לע"נ מרים בת שמה ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כחן בת פולין ז"ל, לע"נ משה בן רינה תחיה ז"ל, לע"נ שמואל בן קדינה ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

כניסת שבת: 19:09

יציאת שבת: 20:25

רבנו תם: 21:02

לקבלת העלון במייל:

sagifrenkel@gmail.com

לתגובות והערות:

שגיא 054-6868199

זה השער לה' צדיקים

יבואו בו

פרשת – פִּינְחָס

לֵכֵן אָמַר ה'נָנִי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם (כה, יב)

כתב רש"י: בדין הוא שיטול שכרו (במד"ר כא, א). ותמהו רבים, מדוע הייתי סבור לומר שאין מגיע לו שכר, במה שונה מצוה זו משאר המצוות?

עוד יש להבין דברי המדרש שהביא רש"י על הפסוק 'פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן' (כה, יא): "לפי שהיו השבטים מבזים אותו, הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה, והרג נשיא שבט מִיִּשְׂרָאֵל. לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן". ואין מובן מדוע ביזוהו, הרי סוף סוף הוא עצר את המגיפה, ואף מן הראוי היה שיגישו לו דורונות, ולא לבזותו.

ביאור נשגב מבאר בזה מרנא ה'חתם סופר' זי"ע, על פי מה דאיתא באבות דרבי נתן (לח, ג) כי כאשר הוציאו את רבן שמעון בן גמליאל ואת רבי ישמעאל להריגה, היה רשב"ג יושב ותוהה בדעתו ואומר אוי לנו שאנו נהרגין כמחללי שבתות וכעובדי כוכבים וכו', אמר לו רבי ישמעאל, רצונך שאומר לפניך דבר אחד? אמר לו אמור, אמר לו שמא כשהיית יושב ודורש בהר הבית והיו כל אוכלוסי ישראל יושבין לפניך וזכה דעתך עליך? אמר לו רבי ישמעאל אחי מוכן אדם שיקבל את פגעו. ע"כ.

ומבואר אפוא דבר נורא, שאפילו כשמייחד האדם את מעשיו לשם שמים, אם לאחר מכן שמח בזה – עלול הוא לקפח כל שכרו. ועל כן לאחר שעשה פנחס את מעשהו הגדול במסירות נפשו, והציל בכך את בני ישראל מכליה ר"ל, סיבב הקב"ה שיהיו השבטים מבזים אותו, (אף שאין לכך הבנה מצד השכל), וכל זאת בכדי שלא תתגנב אל מחשבתו שום הרגשת גאות חלילה, ועל ידי כך יוותר כל שכרו אתו, ומעתה 'בדין הוא שיטול שכרו'. עכ"ד. (עלון 'באר צבי' גיליון סז)

לֵכֵן אָמַר ה'נָנִי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם (כה, יב)

סיפר הרבי מטאלנא שליט"א: בכמה מערכות ציבוריות בדק ה"פני מנחם" מגור זצ"ל האם קנאות האנשים אמיתית או מזויפת. מרגלא בפומיה שהמבחן האמיתי לקנאי הוא בתגובתו לאחר שהעניין למענו נלחם, נפתר. אם הוא קנאי אמיתי, הרי שישמח שסוף סוף העניין בא על תיקונו.

אך אם קנאותו היא רק לשם קנאות בעלמא, הוא לא יהיה שבע רצון מכך שהאמתלא למלחמה ממנו כאשר העניין נפתר. ולכן אמר הקב"ה לפנחס 'הִנְנִי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי' – כי הקנאי האמיתי חפץ באמת בשלום. (נפשי תערוג ח"ב עמ' רי)

בְּהִצָּתָם עַל ה' (כו,ט)

רבי חיים מוולוז'ין קיבל על עצמו גלות. מששמעה על כך זוגתו היא ביקשה להצטרף אליו, אולם רבי חיים הפציר בה להישאר בבית, מחשש שלא תעמוד בכך, אך כשהתעקשה לקחה עמו, בתנאי שלעולם לא תספר מי הוא, ומאחר ושמעו אמנם יצא בעולם, אך עדיין לא הכירו את מראהו – קיווה שיוכל להסתיר עצמו. והנה, באחד הימים נקלעו רבי חיים וזוגתו לסעודת מצוה של חתן וכלה, ותוך כדי כך אירע שנעלם חפץ יקר, כשהחשד נופל על רבי חיים, הזר. במהרה העמיד אותו הציבור במרכז המעגל וכולם הפליאו בו את מכותיהם.

אשתו, אשר הבחינה בכל זאת ממקומה בעזרת הנשים, לא יכלה לשאת זאת, וזעקה מרה: 'הרפו ממנו'. כששמע זאת רבי חיים הוא קרא לעברה 'אל תעזי לגלות', כשהוא מתכוון שלא תגלה את שמו, אך הציבור שהבין שהוא אוסר על אשתו לגלות את מקום החפץ שמסתיר, הגביר את מכותיו... רבי חיים קיבל אותן באהבה, אך אשתו לא יכלה לעמוד בכך, ולבסוף קראה 'הרפו מרבי חיים מוולוז'ין!...'.

רק אז הבינו המכים את חומרת המעשה, הם נפלו לרגליו והתחננו לקבל את מחילתו, ואילו הוא הורה לאשתו לחזור הביתה, מאחר ולא עמדה בסיכומים... 'כיום', אמר רבי א.ל. שטינמן זצ"ל, 'אין צורך שהצדיקים ייצאו לגלות, הם יכולים להישאר ספונים בביתם, משום שהביזיונות בדמות ה'פשקווילים', התקשורת והעיתונים, מגיעים אליהם לתוך ביתם... (תוכו רצוף אהבה)'

הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם (כה, יב)

בזמן רבי פנחס הורוויץ זצ"ל, בעל ה"הפלאה", שהיה רבה של פרנקפורט שבגרמניה, אירע המעשה הבא: תקנון העיר קבע כי המשכורת הגבוהה ביותר מבין כל אלו המקבלים משכורת מקופת הקהילה, יקבל הרב. לימים חיפשו חזן לעיר. הם מצאו מועמד עם קול משובח, ששימש כחזן בבית הכנסת בברלין. הם הבטיחו לו משכורת מכובדת, והוא ניאות לשמש חזן בעירם. אלפים היו באים לשמוע את תפילותיו בימים הנוראים ובמועדים. החזן קנה לעצמו שם ותהילה, ומידי פעם היה מבקש העלאה במשכורתו, והגבאים נאלצו, בלית ברירה, להעלות לו את שכרו, עד שמשכורתו הגיעה לסך של עשרה אחוז פחות ממשכורתו של הרב. שנה אחת לפני הימים הנוראים ביקש החזן העלאה נוספת בשכרו, כמו זו שמקבל הרב, ומשלא נענה, פתח בשביתה...

מאז ומעולה זו היתה השיטה: "סנקציות", ודוקא ב"עונה הבווערת!"... המורים שובתים לקראת סוף החופש הגדול... המצילים שובתים לקראת פתיחת עונת הרחצה... את מחירי החלב מעלים לפני חג השבועות... גם החזן פתח בסנקציות לפני הימים הנוראים... אמרו לו: "נלך ביחד אל הרב, ואת אשר יורה לנו נעשה". והוא הסכים. הרב, רבי פנחס הורוויץ, שמע את טענות שני הצדדים, ואמר בתמיהה בדרך בדיחותא: "עושה מעשה זמרי – החזן מזמר בקולו, ומבקש שכר כפנחס – כמוני ששמי פנחס..." החזן הבין את הרמז, ומאז לא ביקש העלאה נוספת. (להתעדן באהבתך')

כְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה.. אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַּבֹּקֶר וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבִים (כח,ג-ד)

בספר תורי זהב למגיד רבי בנימין מזלאזיץ (הובא ב"מפי ספרים וסופרים") פירש בדרך המוסר בשם רבי יצחק מדרוהוביטש (אביו של רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב). והעיד רבי צבי אלימלך מדינוב (אגרא דפרקא רמז כט) שהבעל שם טוב אמר על רבי יצחק שזכה להגביה את נשמתו עד למעלת רבי שמעון בר יוחאי, שהנה העולם נוהגים לעכב את בקשת הסליחה איש מרעהו עד ערב יום הכיפורים שאינו מכפר עד שיפייס את חבריו (שו"ע או"ח סימן תר"ו סעיף א), אך לא זו הדרך שיבור לו האדם, אלא ימחול ויסלח בכל לילה לפני שכבו על מיטתו לכל מי שהקניט אותו, וכן אם חטא מי כנגדו בעוד לילה אזי קודם שיאיר השחר כבר יסיר טינה מליבו, ולא ישאיר כעסו בליבו שנה תמימה. ודבר זה נרמז בפסוק "זה האשה אשר תקריבו לה", שהרוצה להעלות קרבן לריח ניחוח לה, לא יעשה "כבשים בני שנה", כלומר שלא ישמור את כעסו ואיבתו שנה תמימה עד שהלה יבקש ממנו סליחה ומחילה, אלא "שנים ליום עולה תמיד", פעמיים באהבה ימחול לכל מי שחטא כנגדו. "את הכבש אחד תעשה בבוקר", שימחול ויסלח לפני שיאיר השחר למי שהכעיס אותו בלילה. "ואת הכבש השני תעשה בין הערבים", שלפני עלותו על יצונו יסלח למי שהקניט אותו ביום ואזי לא יענש שום אדם בסיבתו ב"ה. (בארה של תורה' גיליון 903)

לִכְן אָמַר הַנָּנִי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם וְהִיָּתָה לוֹ וּלְזֶרְעוֹ אַחֲרָיו (כה, יב"ג)

בימיו של רבי מאיר מפרמישלו, פרצה פעם מחלוקת קשה בין פרנסי אחת מקהילות ישראל, לאחר פטירת רבם, עקב חילוקי דעות מי ימלא את מקומו. אף בשעה שליוו את הרב למנוחות, לא שקטו הרוחות והצדדים התנצחו והתנגחו זה בזה. אמר על כך רבי מאיר: "עכשיו התבררה לי משמעות הברכה שבירך ה' את פנחס בן אלעזר 'הַנָּנִי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם וְהִיָּתָה לוֹ וּלְזֶרְעוֹ אַחֲרָיו'. ומעודי תמהתי, מה עניין שני חלקי הברכה זה לזה? אלא שהשטן מרקד בשעה שמגיעים לזמן של 'וּלְזֶרְעוֹ אַחֲרָיו', בעיניי ירושה ומילוי מקום, לכן ה' בירך את פנחס, שברית השלום שקיבל, תהיה גם 'לְזֶרְעוֹ אַחֲרָיו' ולא תפרוץ מחלוקת לאחר פטירתו, בשאלת ממלא מקומו. (שבת טיש')

פִּינָחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִפָּהוּ הַשֵּׁיב אֶת חֲמָתִי (כה,יא)

קנאי אמיתי זה לא אחד שצריך כל רגע לקפוץ בראש ולהראות נוכחות!!! קנאי אמיתי לא צריך בכל אירוע להנפיק מודעת מחאה משלו... בשביל שלא ישכחו לרגע שגם הוא קנאי... קנאי אמיתי יכול להיות אדם שבמשך ארבעים שנה במדבר עמד בשקט!!! והיה איש מתוך העדה!!! ואיפה שהוא הבין שהוא לא צריך להתערב הוא לא התערב!!! גם אדם כזה נחשב בשם קנאי!!! והנה הוא לפניך: פנחס אבי הקנאים... הקנאות של פנחס לא נבעה מרצון להתבטאות... ההרואה: במשך ארבעים שנה הוא שתק!!! לא שמעו את קולו ברמה... והוא לא הופיע במחאה שהוא לא הבין שהוא נצרך... איפה שהוא הבין שהעסק בשליטה... ומשה רבינו כבר מתעסק בעניין... הוא יכול להצטנף בפינתו ולהשאר בתוך העדה... ורק איפה שצריך!!! ובמקום שאין איש... ונעלמה הלכה אז הוא יצא לראשונה ויקם מתוך העדה!!! והוא הוא הסמל והדוגמא לפנחס אבי הקנאים!!! ללמדך: שלא כל הרוצה ליטול את השם יטול!!! ולא כל אחד שרוצה להפוך את היצר שלו לשיטה לקרא לו בשם קנאי... אז זהו שלא!!! קנאי זה לא הדיוט שקופץ בראש בכל אירוע... הקנאי יכול להיות אדם שקט שלא שומעים את קולו... ורק כשחייבים ואין ברירה פתאום הוא מופיע ונוטל את שכרו... (אז נדברו)

הַנָּנִי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם (כה, יב"ג)

אמר הקב"ה: בדין הוא שיטול שכרו. (במדבר רבה כא,א) ויש להבין, מדוע מגיע לו שכר זה בדין? מבאר רבי בן ציון סנה: מעשה הקנאות לא היה מתפקידו של פנחס, ויותר מכך – המעשה היה מנוגד לחלוטין לטבעו של פנחס ולמידותיו, כי היה פנחס נכדו של אהרן הכהן, שהיה אוהב שלום ורודף שלום.

משל למה הדבר דומה? נשיא ארה"ב החליט לומר תודה רבה לבוחריו, הוא ערך מסעות והופעות פומביות בכל מדינות ארצות הברית, פיזר חיוכים ונפנף לשלום לכולם. פעם אחת הצליחו מחבלים להתקרב לשיירה שלו, ואף ירו בגלגלי הרכב של הנשיא.

אחד משומרי הראש שם נפשו בכפו, קפץ עליהם והרג אותם. כל כתבי העת בארה"ב היו מלאים בתמונותיו של המאבטח הנועז, והנשיא כתב לו מכתב תודה נרגש. לאחר שנסתיימה המהומה, אמר הנשיא: "אני זקוק לשבוע של חופשת סקי, ורק אחר כך אתחיל בעבודה".

הנשיא יצא לדרכו, ומדריך הגלישה היה צמוד אליו. באחד העיקולים יצאו לפתע, מתוך סבך ענפיו של עץ, שני מחבלים, שכיוונו את אקדחיהם אל ראשו של הנשיא.

ללא שהות, חבט המדריך בנשיא, והפיל אותו על הקרקע, וכך הצילו מהכדורים הראשונים שנורו. מכיוון שמדריך הגלישה ידע לשלוט היטב במגלשים, הוא סובב את המגלשים כך שפגעו בעוצמה במחבל הראשון, ולאחר מכן בשני. לאחר מאמץ אדיר, הכניע המדריך את שני האויבים, והציל את חיי הנשיא. תמונותיו של המדריך מילאו את מודעות הרחוב, והנשיא נתן לו במתנה שני מליון דולר.

שאלו כולם את הנשיא: מה ראית לתת לשני מליון דולר, ואלו לראשון הסתפקת במכתב תודה? אמר להם: "הראשון היה מאבטח, וזה היה תפקידו, השני הוא מדריך סקי, מה לו ולמלחמות? זה לא תפקידו, ולכן מגיע לו יותר. התורה אומרת: "פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן" - כהן הוא, בן בנו של אהרן הכהן, שהיה אוהב שלום ורודף שלום, אין לו קשר למעשי קנאות כאלה, אין זה מתפקידו ואין זה באופיו, לכן מגיע לו על המעשה שעשה שכר מיוחד (לאור הנר)

אָבִינוּ מֵת בְּמִדְבָּר וְהוּא לֹא הָיָה בְּתוֹךְ הָעֵדָה הַנוֹעֲדִים עַל ה' בְּעֵדַת קָרַח כִּי בַחֲטָאוֹ מֵת וּבָנִים לֹא הָיוּ לוֹ (כז,ג)

כולנו מכירים את הסיפור על רב עמרם חסידא שהתנסה בנסיון קשה, וברגע שראה כי הוא כמעט נכשל, היה זה באמצע הלילה כשכולם ישנו, רב עמרם יכול היה לחזור לישון, אבל הוא נשאר על עמדו והחל לזעוק 'נורא בי עמרם, נורא בי עמרם' - אש בביתו של עמרם!

תלמידיו שמעו את הצעקות וחשבו שיש ח"ו שריפה בבית רבם, מיד באו כולם בריצה עם דליי מים, אבל כשהגיעו ראו שאין שום שריפה, אמרו לו תלמידיו: רבינו, ביישתנו! ענה להם רב עמרם: מוטב שתביישו בעמרם בעולם הזה ולא תתביישו בו בעולם הבא. עד כאן הסיפור.

וכלם שואלים: מדוע היה צריך רב עמרם לזעוק ולפרסם ברבים את קלונו ובכך לבייש את עצמו ואולי אף את תלמידיו?

בנות צלפחד תבעו את חלק אביהן, 'אבינו מת במדבר והוא לא היה.. בעדת קורח כי בחטאו מת ובנים לא היו לו', ובקשתן היתה 'למה יגרע שם אבינו.. תנה לנו אחוזה בתוך אחי אבינו', משה רבינו לא ידע מה לפסוק אבל הקב"ה אמר 'כן בנות צלפחד דוברות, נתון תתן להם אחוזת נחלה', מסביר רש"י 'מגיד שראתה עינן מה שלא ראתה עינו של משה'.

והדברים תמוהים, במה זכו בנות צלפחד שראו מה שלא ראתה עינו של משה, ועוד שנכתבה פרשה זו על שמם בתורה?

חז"ל אומרים שצלפחד היה ה'מקושש' שנהרג בעוון חילול שבת, והרי אמרו חז"ל 'אלמלא היו ישראל משמרים שתי שבתות מיד נגאלים', וצלפחד זה הוא הגורם שעם ישראל לא נגאלו, ולכאורה היו בנותיו צריכות להסתיר את זהותן ולא לספר 'כי בחטאו מת', אבל מכיון שכל מטרתן היתה שלא יגרע שם אביהן, שיישאר ממונו זכר, לכן העדיפו לפרסם את שמו ואפילו אם בכך יתביישו.

ומכיון שנתביישו – זכו לאותן מעלות, כך גם רב עמרם, הוא ידע שעדיף להתבייש בעולם הזה, ואכן זכה ועד היום אנו קוראים אותו 'רב עמרם חסידא'! מאיתנו לא דורשים להתבייש, אבל כשמקיימים מצוה במסירות נפש, ואפילו במחיר בזיונות, מעלתה והשכר עליה עצום לאין ערוך! ('טיב התורה' – פינחס)

זכות דברי התורה בעלון יעמוד:

ה' ישמור את כל עם ישראל, וכל חייל ישראל וכוחות הבטחון.

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה, שירה דניאל בת ציונה.

לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים. עדן שירה בת גילה.

לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.

לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים.

לעילוי נשמות: ציפורה בת מורדוך ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורדוך ז"ל, מיכאל בן מורדוך ז"ל, רחמים בן מורדוך ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמת חיילנו והנרצחים ב7 לאוקטובר.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/212sH>

פִּינְחָס - תוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

- א. שכרו של פינחס (על הריגת זמרי וכזבי): "בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי".
- ב. מִנְּן בני ישראל בערבות מואב אחרי המגיפה (כו).
- ג. הציווי על חלוקת הארץ לשבטים.
- ד. פקודי משפחות בני לוי.
- ה. בקשת בנות צִלְפָּחָד לאחוזת בארץ, ודיני הירושה למי שאין לו בנים (כז, א-יא).
- ו. "אִישׁ עַל הָעֵדָה": סמיכת יהושע למנהיג (כז, יב-כג).
- ז. קרבנות ציבור: תמידין, ומוספי - שבת, ראש חודש, והמועדים [פסח, שבועות, ר"ה, יום כפור, סוכות ושמירני עצרת] (כח, כט).

"בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי" - הַקְּנָאִי הַמְּזוּיָף רָשָׁע הוּא

- סִיפּוּר

סיפור הרב ישראל גרוסמן זצ"ל: בחצר הסמוכה לנו התגוררה אלמנה ערירית, שכדי להקל על בדידותה, היתה שומעת דיבורים ושירים מטרנזיסטור קטן שהיה ברשותה. אחד השכנים, שהיה קנאי גדול, מחה בפניה מספר פעמים על כך שמחזיקה רדיו בביתה, אך היא התעלמה ממחאותיו. ביום ששי אחד פקעה סבלנותו של אותו קנאי, ולאחר שהאשה שטפה את הרצפה לכבוד שבת, ניגש לדלת ביתה ושפך דלי מים לתוך הבית. דודי, רבי שמעון גרוסמן זצ"ל, חס על צערה של האלמנה, מחה בפניו וביקש ממנו לעלות אל הרב דושינסקי זצ"ל כדי לשמוע מה דעתו על הנושא. הקנאי היה כה בטוח במעשיו, ומיד הסכים ללכת יחד עם רבי שמעון אל הרב. הקנאי החל לספר לרב שבחצרו מתגוררת אשה אלמנה שמחזיקה מכשיר טמא בביתה, ולאחר שמחה בפניה מספר פעמים ומחאותיו לא עזרו, החליט לעשות מעשה. הלה טרם כילה לדבר את דבריו, והרב דושינסקי קם ממקומו ופניו כאש שלהבת, תפס את מקלו הרבני, הרימו ופתח בצעקה: "רשע, צא מבית!"...

"הֲנִי נִתֵּן לוֹ אֶת פְּרִיָּתִי" (כה, יב) - הַקְּנָאִי

סיפור הרבי מטאלנא שליט"א: בכמה מערכות ציבוריות בדק ה"פני מנחם" מגור זצ"ל האם קנאות האנשים אמיתית או מזויפת. מרגלא בפומיה שהמבחן האמיתי לקנאי הוא בתגובתו לאחר שהעניין למענו נלחם, נפתר. אם הוא קנאי אמתי, הרי שישמח שסוף סוף העניין בא על תיקונו. אך אם קנאותו היא רק לשם קנאות בעלמא, הוא לא יהיה שבע רצון מכך שהאמתלא למלחמה ממנו כאשר העניין נפתר. ולכן אמר הקב"ה לפנחס 'הֲנִי נִתֵּן לוֹ אֶת פְּרִיָּתִי' - כי הקנאי האמיתי חפץ באמת בשלום.

דבר העוזר

הפרשה פותחת בתיאור השכר שקיבל פינחס על המעשה האמין עליו קראנו בפרשה הקודמת. לאחר שעם ישראל התפתה אחרי בנות מואב, נגרר לעבודה זרה, והגיע לשיא השפל כאשר נשיא שבט שמעון - זמרי, לקח אישה נוכרית (בתו של מלך מדיין - כזבי בת צור) לעיני כל עדת ישראל. ובעוד שאף אחד לא ידע מה לעשות, קם פנחס ואמר למה: הרי למדתנו הבעל ארמית קנאים פוגעים, ענה לו משה 'בעל אגרת יסלח לכתובת הנמען', דהיינו זמרי בן סלוא. קם פינחס ודקר את שניהם למוות לעיני כל שבט שמעון ונעשו לו שרשרת נסים. ובמעשה זה השיב את הסדר לכנו ועצר את המגיפה הנוראה שהשתוללה (נהרגו בה 14,700 איש).

אך למרות המעשה הנכון והאמין, היו עדיין כאלה שרָגְנוּ אחריו פנחס בטענה שמניעיו אינם כל כך טהורים.

וכפי שמפרש רש"י (כה, יא): שהיו השבטים מדברים עליו ומבזים אותו. והיו אומרים: "הראיתם בן פוטי זה, שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת אלילים, והרג נשיא שבט מישראל"? כלומר לאחר מעשה שהוא אמין לכל הדעות. מעשה שכולם ידעו שבגללו נפסק ההרג מעל עם ישראל, עדיין היו כאלה שמצאו בפינחס דופי. טענתם הייתה, שלפינחס לא הייתה בעיה עם כך שעם ישראל עבד עבודה זרה, כי הרי הוא נכדו של יתרו שהיה כהן מדיין, והיה בעברו מפסם עגלים לעבודה זרה. ובגלל ששורש זה של העבודה זרה עבר גם אליו, לא מיחה בידי עובדי העבודה זרה. וכנראה שגם במעשה זה, שבו הוא הרג נשיא מישראל, ודאי גם פה מעורבים כל מיני מניעים פסולים והמעשה אינו טהור... ודוקא על זה נתן לו הקב"ה שכר על מעשיו כי הוא וכל זרעו אחריו יזכה בכהונת עולם. ועוד אמר הקב"ה: "פִּנְחָס בֶּן אֱלִעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִפָּהּ הַשִּׁיב אֶת חַמָּתִי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכָם וְלֹא כָלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי". ראשית, ייחס הכתוב את פינחס לאהרן הכהן (סבו מצד אביו - מצד החסד והשלום), ולא ליתרו (שהיה סבו מצד אמו).

בכדי לומר, שלא היו מניעים כל שהם במעשה של פנחס, אלה רק קנאה צרופה ונקייה לה' כמו שהיתה לאהרן הכהן. הגאון רבי אליהו מוילנא זצ"ל ביאר את הפסוק על דרך הרמז שאמרו ב"מחצית השקל": האות האמצעית בתבנית 'מחצית' היא 'צ' שרומזת על 'צדקה', האות ח' והאות י' הסמוכות לה מצדדיה רומזת שמי שקרוב לצדקה הוא - ח"י. והאותיות המרוחקות ממנה לצדדים האות מ' והאות ת' מרמזות שמי שרחוק מן הצדקה נחשב כ-מת ח"ו, כפי שאמרו "וְצִדְקָה תַצִּיל מָמוֹת" (משלי י, ב). ואילו בפינחס נאמר "הַשִּׁיב אֶת חַמָּתִי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" במילת 'חמתי' האות מ' והאות ת' קרובות, ואלו האותיות ח' והאות י' רחוקות. לפיכך אם לא היה פנחס מקנא את קנאת ה', היו בני ישראל מתחייבים כליה ח"ו ולכן אמר הקב"ה "הַשִּׁיב אֶת חַמָּתִי", כלומר הכניס אותיות "ח"י בתוך ה"מת" והרחיק את גזירת ה"מת" מעל בני ישראל.

מכאן, אומרת הגמרא (בבמות סה): "אמר רבי אילעא משום רבי אלעזר בן רבי שמעון, כשם שמצווה על אדם לומר דבר הנשמע, כך מצווה על אדם שלא לומר דבר שלא נשמע". כלומר, למרות שיש גם בימינו מצוות תוכחה, אין אנו יכולים לפעול ולנהוג ככל העולה על רוחנו על מנת להוכיח, ולפעמים "מראים" שאנו מקנאים לה' יתברך - גם אם עולה בנו קנאה עד אין קץ, ואנו לא מסוגלים להתאפק.

העם הוא לא אותו עם, וגם אנחנו לא בדיוק פינחס, ומוטב שנמנע מכך, וישמע החכם ויוסף לקח.

“הִנְנִי נָתַן לְךָ אֶת בְּרִיתִי” (כה, יב) – יַעֲקֹב אֲבִינוּ תַּפֵּשׂ אוֹת ו’ מִשְׁמוֹ שֶׁל אֱלֹהִים

בפרשת בחוקותי (ויקרא כ"ו, מ"ב) כתב רש"י: "בחמשה מקומות נכתב (שם 'יעקב') מלא ('יעקוב'), ואליהו חסר ('אליה') בחמשה מקומות, יעקב נטל אות משמו של אליהו ערבון שיבוא ויבשר גאולת בניו".

וב'בעל הטורים' (כאן פסוק יב) כתב על מה שנאמר "הִנְנִי נָתַן לְךָ אֶת בְּרִיתִי", וזה לשונו: "וא"ו קטיעא (במסורה יש רווח דק באמצע האות ו' של תיבת 'שלוש' שמקטע את האות ו' לשניים), כי פִּנְחָס הוא אליהו, וכן אליה כתיב חסר וא"ו, ויעקוב מלא וא"ו, שנטל וא"ו מאליהו למשכון עד שיבוא עם המשיח ויגאל את בניו.

וזהו 'גַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל' (תהלים יד, ז), 'יִשְׁמַח' אותיות 'מִשְׁיַח', שישמח לימות המשיח ויחזיר האות ו' ויהא אליהו שלם. והטעם מדוע לקח יעקב אות ו' דוקא, ביאר בספר 'אבודרהם' (סדר מוצאי שבת), וזה לשונו: "יעקב אבינו תפש לאליהו ה-ו' משמו בתורה משכון עד שיבוא עם משיח בן דוד המוכתר בששה מדות, שנאמר במשיח (ישעיה י"א, ב): 'וְנָחָה עָלָיו רוּחַ ה', רוּחַ חֲכָמָה וְיָבִינָה, רוּחַ עֲזָה וְגִבּוּרָה, רוּחַ דָּעַת וְיִרְאַת ה'', ואז יחזיר לו ה-ו' ויהיה שמו שלם. והטעם של אליהו כי דיו לעבד להיות כרבו', שהרי נאמר בתורה (שמות י"ז, ט"ז): 'כִּי יָד עַל כַּס יָּהּ, מִלְחָמָה לָהּ בַּעֲמָלֶק מִדֶּר דֶּר', ופירשו רבותינו ז"ל (מדרש תנחומא פרשת כי תצא) על מה שנאמר 'כֶּסֶף וְיָהּ חֲסִידִים, כלומר שחסרה אות א' מתיבת 'כסא', ואותיות ו' ו-ה' משם 'הו"ה', ש'אין השם שלם ואין הכסא שלם עד שימחה זרעו של עמלק". והנה אם הקדוש ברוך הוא חסר לו כביכול אותיות וא"ו ה"א של שמו הנכבד, ונשאר רק עם יו"ד ה"א, דיו לעבדו 'אליהו' שגם כן ישאר רק עם (אל"ף למ"ד) יו"ד ה"א, ויקחו ממנו את האות וא"ו.

“בְּהִצָּתָם עַל ה'...” (כ"ו, ט) – הַיּוֹם אֵין צוֹרֵךְ שְׂגֹדוּלֵי יִשְׂרָאֵל יֵצְאוּ לַגְלוּת... – סִיפּוּר

רבי חיים מוולוז'ין קיבל על עצמו גלות. משמעה על כך זוגות היא ביקשה להצטרף אליו, אולם רבי חיים הפציר בה להישאר בבית, מחשש שלא תעמוד בכך, אך כשהתעקשה לקחה עמו, בתנאי שלעולם לא תספר מי הוא, ומאחר ושמעו אמנם יצא בעולם, אך עדיין לא הכירו את מראהו - קיווה שיוכל להסתיר עצמו. והנה, באחד הימים נקלעו רבי חיים וזוגתו לסעודת מצוה של חתן וכלה, ותוך כדי כך אירע שנעלם חפץ יקר, כשהחשד נופל על רבי חיים, הזר.

במהרה העמיד אותו הציבור במרכז המעגל וכולם הפליאו בו את מכותיהם. אשתו, אשר הבחינה בכל זאת ממקומה בעזרת הנשים, לא יכלה לשאת זאת, וזעקה מרה: 'הרפו ממנו'.

כששמע זאת רבי חיים הוא קרא לעברה 'אל תעזי לגלות', כשהוא מתכוון שלא תגלה את שמו, אך הציבור שהבין שהוא אוסר על אשתו לגלות את מקום החפץ שמסתיר, הגביר את מכותיו... רבי חיים קיבל אותן באהבה, אך אשתו לא יכלה לעמוד בכך, ולבסוף קראה 'הרפו מרבי חיים מוולוז'ין'!...

רק אז הבינו המכים את חומרת המעשה, הם נפלו לרגליו והתחננו לקבל את מחילתו, ואילו הוא הורה לאשתו לחזור הביתה, מאחר ולא עמדה בסיכומים...

'כיום', אמר רבי א.ל. שטיינמן זצ"ל, 'אין צורך שהצדיקים ייצאו לגלות, הם יכולים להישאר ספונים בביתם, משום שהביזיונות בדמות ה'פשקווילים', התקשורת והעיתונים, מגיעים אליהם לתוך ביתם...'

[תוכו רצוף אהבה]

“פִּנְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִפְהִין...” (כ"ה, י"א)

וברש"י: 'לפי שהיו השבטים מבזים אותו הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה והרג נשיא שבט מִיִּשְׂרָאֵל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן'.

וכתב ה'כלי יקר': 'פִּנְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הכהן, הכל לרבותא נקט, כי אף על פי שהיה בן אלעזר, אשר לקח לו מבנות פוטיאל, מזרע יתרו שפיטם עגלים לעבודה זרה, והיה לו למנוע עצמו ממעשה זה, פן יאמרו לו ליצני הדור בת יתרו מי התיר לאביך, ואיך אתה מקנא על המדיינית, וכן אבי אמך פיטם עגלים לעבודה זרה, ואיך אתה מקנא על העבודה זרה, והיה בן אהרן הכהן, ויאמרו לו אבי אביך עשה את העגל, ואף על פי כן לא היה מקפיד על כבודו, ורש"י שפירש שהיו השבטים מבזין אותו, יכול להיות שזה כוונתו שעל ידי שהיו השבטים מבזין אותו בא הכתוב ויחסו, לומר ראה כי איש חסיד הוא, אף על פי שעל ידי שהוא בן אלעזר בן אהרן היה להם מקום לבזותו, מכל מקום נכנס בעובי הקורה ולא היה חושש לכבודו'.

וצריך ביאור, למה האריכה התורה לייחס את פנחס, כדי להראות את גודל צדקתו, שלא חס על כבודו. מהו השבח בזה שלא חס על כבודו, הרי פנחס התעורר במידת הקנאות לכבוד שמים ולמנוע את חילול ה', וגם ידע שחיי כל ישראל בסכנה, והצלתם ומניעת המגפה היא רק ע"י הריגת זמרי, וכמו שכתוב "וְלֹא כָלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְיָתִי". וכי שבח הוא במצב זה שלא חשש לכבודו? ויותר קשה, מה ראה הכתוב לשבח אותו על שלא חס על כבודו, הרי הוא לא חס כלל על חייו, וסיכן עצמו כדי להרוג את זמרי, וכמו שמשמע מהמדרש (שמות רבה לג, ה) ורבינו בחיי (סוף פרשת בלק) ומסר עצמו לסכנה כנגד כל המשפחה כל שכן שלא יחסו על כבודו.

אילולי הדגישו הכתוב היינו סוברים שפנחס לא היה הורג את זמרי אילו היה כבודו נפגע מזה. ואף שפנחס היה צדיק גדול, ונתעורר לקנא לכבוד שמים ולהציל את חייהם של ישראל, אף על פי כן היינו סוברים שהנגיעה של כבוד עלולה להטות דעתו ולגרום לו להורות לעצמו פטור של אונס, שאינו יכול להרוג את זמרי. ואף שהנגיעה להציל את חייו לא הייתה את דעתו, אף על פי כן היינו סוברים שהנגיעה לחוס על כבודו הייתה מטה את דעתו, שלפעמים הנגיעה לחוס על כבודו חזקה מהנגיעה להציל את חייו. ולכן הדגישה התורה צדקתו של פנחס שהרג את זמרי, שהנגיעה של כבוד לא הטתה את דעתו.

וכעין זה מצינו בנעמן שר צבאו של מלך ארם, שהנגיעה לשמור על כבודו הייתה חזקה יותר מהרצון להציל את חייו.

כתוב (מלכים ב-ה יא-יב): "וַיִּקְצָץ נַעֲמָן וַיֵּלֶךְ וַיֹּאמֶר, הִנֵּה אֲמַרְתִּי אֵלֵי יֵצֵא יְצוֹא, וְעַמִּד וְקָרָא בְּשֵׁם ה' אֱלֹהֵיךָ, וְהִנֵּי יָדוֹ אֶל הַמָּקוֹם וְאֶסֶף הַמִּצְרָעַת : הֲלֹא טוֹב אֲבָנָה [אֲמָנָה] וּפְרָפֶר נְהָרוֹת דְּמִשְׁקַּי מִלֵּךְ מִימֵי יִשְׂרָאֵל, הֲלֹא אֶרְחֹץ בָּהֶם וְטָהַרְתִּי, וַיֵּפֶן וַיֵּלֶךְ בְּחִמָּה". ופירוש ה'מצודות דוד': 'ויקצוף נעמן וילך ויאמר הנה אמרתי אלי יצא - חשבתי כי לכבודי יצא אלי ויעמוד לפני על רגליו בדרך הכבוד שעושים בני אדם לשרים הגדולים'.

משמע שנעמן הרגיש שאלישע לא התייחס אליו בכבוד הראוי, וכדי לשמור על כבודו החליט שאין בכוחו של אלישע לרפאותו מצרעתו. וכן כתוב ב'אור יהל' (לרבי יהודה לייב חסמן זצ"ל). והדברים תמוהים, הרי נעמן היה חולה מסוכן, ושמע עדות נאמנה שביכולתו של אלישע לרפאותו, והאמין בדברים וטרח לבוא לארץ ישראל כדי לפגוש את אלישע, ולמה לא הועיל הרצון להציל את חייו להאמין שיש בכוחו של אלישע להציל חייו? וצריך לומר שהנגיעה לשמור על כבודו גברה על הרצון להציל חייו, וגרמה לו לשנות דעתו ולהחליט שאין באלישע ממש.

מכאן אנו למדים את כוחה של נגיעה אדם לשמור על כבודו, עד שפעמים היא חזקה יותר מנגיעה להציל חייו, ועלולה להטעות דעת צדיקים, ולמנועם ממצוות גדולות. [חידושי הלב]

הוא דתן ואבירם קריאי העדה אשר הצו על משה ועל אהרן בעדת קרח בהצתם על ה" (כ"ו, כ"ט) - שוא לכם משפמי קום מאחרי

שבת - סיפור

דתן ואבירם חסכו מפיתם ביום הראשון של ירידת המן, משום שחששו שמחר לא יהיה להם עוד, והסתפקו במועט ונענשו בשני דברים: א. שהמן שהשאירו, התקלקל עד למחר ("וַיָּרֶם תּוֹלְעִים"). ב. כל אותם ארבעים שנה שהיו במדבר, עומר לא ירד להם כפי שירד לכולם לגולגולת, אלא כפי שיעור שהצטמצמו ביום הראשון, שהוכיחו שלא צריכים יותר, וכך קיבלו כל הארבעים שנה. (מלבי"ם, בשלח ט"ז, כ"א).

לפי דברי המלבי"ם, ניתן להסביר את דברי הגמרא (ביצה ט"ז), "כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד ראש השנה, חוץ מהוצאות שבתות וימים טובים והוצאות בניו לתלמוד תורה. מלמד, שאם פחת פוחתין לו, ואם הוסיף מוסיפין לו". והעיר ב"שפת אמת": בשלמא, אם הוסיף מוסיפין לו מובן, אבל מדוע אם פחת פוחתין לו? ממה פוחתין, הרי הוצאות שבת לא הווי בכלל החשבון, ואם כן ממה פוחתין? וביאר, שפוחתין לו מהכסף שנקבע לו לכל השנה. אם רואים שמצמצם, אז גם לגבי שאר ימות השנה, נותנים לו בצמצום. (כמשל למלך שציווה על ידידו לעשות לכבודו סעודה, וההוצאות יקבל מהמלכות. כשבא המלך ראה שידידו צמצם בסעודה, וכמעט שלא עשה עבורו כלום. ואם כן גם המלך לא משלם לו בעד חלק הצמצום שצמצם).

ואמר הגר"ז, הגאון רבי יצחק זאב הלוי סולבייצ'יק זצ"ל, שלא נאמר שקוצבין לאדם ממון על כל השנה, אלא קוצבים לו מזון. כך וכך מצרכים, בשר, יין וכדומה. ממילא, גם כשעולה השער ומאמיר המחיר אין לדאוג, כי נקצב לו מזון ולא ממון.

וכמו כן מבאר הגר"א, את המשנה בשבת (ב, ה'): "כחס על הנר, כחס על השמן", בכ"ף הדמיון, ולא חס על הנר. מכיוון שכל הוצאותיו קצובין לו, חוץ מהוצאות שבת ויום טוב, הרי הוא רק כחס בכ"ף הדמיון, שאין מפסיד כלום בהוצאת שבתות וימים טובים.

ורבינו בחיי (שמות ט"ז, ד) כתב: "והיה המן יורד בלילה, והם ישינים על מיטותם, כדי שישכימו בבוקר וימצאו פרנסתם מזומנת. וזה מן ההכנות המשובחות מבעל ההשגחות יתברך וכו'. ותמצא פסוק אחד ביאור לכל זה, "שוא לכם משפמי קום, מאחרי שבת אכלי לחם העצבים, כן יתן לידידו שוא" (תהלים קכ"ז, ב), כי הוא יתעלה, יתן לאוהביו בשעת השינה, מה שמשגיג משכימי קום מאחרי שבת אחר היגיעה והעמל שעדיין הם אוכלים בעיצבון, ואם כן שווא למשכימים לכל אותו הטורח, כי מה שהם מוציאים אחר הטורח, נותנו הקב"ה לאוהביו בשעת השינה בלא טורח".

סיפור הרה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, סיפור מופלא, המודפס בדרשתו של רבינו יחיאל מפרזי זי"ע, מרבתינו בעלי ה'תוספות', אותו סיפר רבינו יחיאל לקהל שומעי לקחו לפני התקיעות שבראש השנה, וכך היה המעשה: שני צורפי זהב וכסף גרו בשכנותו של רבינו יחיאל ז"ל, יהודי בשם נפתלי עזריה ושכנו יעקב אבודרהם. השניים החליטו לערוך "תענית ושאלת חלום" בערב ראש השנה, כדי שהקב"ה יגלה להם בחלום בליל ראש השנה את אשר ייגזר עליהם השנה בעניין הפרנסה. וכשעלו על יצועם, גילו להם מן השמים מה יתרחש עם הפרנסה שלהם, החל מראש השנה הזה ועד ראש השנה הבא. בחלום גילו ליעקב אבודרהם שירוויח 150 זהובים, ואילו לנפתלי עזריה הוקצבו השנה 200 זהובים.

השניים נכנסו בבוקר לבית שכנם, רבינו הגדול רבי יחיאל מפרזי וסיפרו לו על חלומם.

"אני מציע לשניכם לרשום בצורה ברורה את כל הכנסותיכם במהלך השנה, כדי שנוכל לבדוק את חלומכם בסוף השנה", הציע להם רבי יחיאל והשניים הבטיחו לו לעשות כהצעתו. באמצע השנה, התגלע ויכוח ממוני בין שני השותפים. יעקב טען, שחברו נפתלי חייב לו 11 זהובים. ואילו נפתלי כפר בדרישת שותפו והיה נחרץ בדבריו: "שילמתי לו את חלקו ואינני חייב לו מאומה". הוויכוח התלהט והשניים נכנסו אל שכנם, רבי יחיאל מפרזי, שענין בסוגיה ופסק שמכיוון ואין הוכחה לאף אחד מהצדדים, ומאחר שנפתלי הוא המוחזק ו'המוציא מחברו עליו הראיה', אי-אפשר להוציא ממנו את 11 זהובים. בליל ערב ראש השנה הביאו שני השותפים את דו"ח הכנסותיהם במהלך השנה, 139 זהובים, הרוויח נפתלי... 211 זהובים. "רואה אתה, שכני היקר, שהרווחת 11 זהובים יותר ממה שהוקצב לך בשמים", פנה רבי יחיאל לנפתלי, "אם כן, מדוע שלא תשיב לו את 11 זהובים, כאשר כעת הוכח לנו בלי ספק שהכסף אכן שייך לשכנך יעקב"?...

נפתלי עמד על דעתו, ולא הסכים. "דברי חלומות אינם מעלים ואינם מורידים! אני, אינני חייב לו את הכסף וחלום אינו הוכחה מצד ההלכה", אמר ונפרד מר' יחיאל בברכת "לילה טוב". למחרת, ערב ראש השנה, הייתה חנותו של יעקב עמוסה בבני אדם רבים. בחצות היום, נעל יעקב את החנות, הביט בקופת הרווחים והשתומם: הרווח עמד על 11 זהובים מדויקים, בדיוק כפי שהובטח לו בחלומי, כפי שגזר עליו מן השמים בראש השנה, 150 זהובים. לעומתו, בחנותו של נפתלי לא רכשו דבר. הוא סגר את דלת החנות בחצות, עייף ומאוכזב.

בשובו בחזרה לביתו, מתוסכל ועצבני, לא הביט נפתלי סביבותיו ובלא משים נתקל בדלת זכוכית של חנות שהייתה בבעלות גוי אלים וקיר הזכוכית התנפץ לאלפי רסיסים.

הגוי יצא החוצה זועם בעליל, והחל להפליא את מכותיו בנפתלי. לאחר שכילה את זעמו חייב את נפתלי ההמום והכואב לשלם את מחיר דלת הזכוכית, ששוויה עמד על... 11 זהובים. שני השכנים, נכנסו לביתו של רבי יחיאל.

יעקב, מאושר ושמח, הצביע על מאזן 150 זהובים, שהושלמו ברווח של יום אחד בן 11 זהובים, ואילו נפתלי העצוב והמוכה, הצביע על רווח של 200 זהובים מדויקים, לאחר ההפסד הצורב של 11 זהובים המיותרים שנרשמו בחשבונותיו...

[נפלאותיך אשיחה]

"ישם האשה המפה המדינית" (כ"ה, ט"ו) - סיפור

סיפור רבי שלום שדרון זצ"ל: לאחר הסתלקותו של רבי יהודה אסאד זצ"ל (בעל ספר 'יהודה יעלה'), השאיר אחריו כמה בנות שכבר הגיעו לפרקן וטרם נישאו, כי אביהן עני מרוד היה ולא היה ברשותו הכסף הנדרש להשיאן. מיד עם היוודע דבר הפטירה, הייתה התעוררות גדולה למצבן של הבנות האומללות, וחמשה מחברי הקהילה התכנסו לפני הלוויה כדי לטכס עצה. ואז העלו רעיון: הואיל והגאון היה יפה תואר ובעל הדרת פנים מיוחדת, אנשים רבים יהיו מעוניינים לקנות את תמונתו.

ואכן, לאחר פטירתו הלבשוהו בבגדי שבת, הושיבוהו על כיסא וצילמוהו... ומכרו את התמונות כשאת הרווחים ממכירתן אספו להשאת הבנות. אך הסוף היה רע ומר: כל חמשת חברי הקהילה לא הוציאו את שנתם רחמנא לצלן! ביזיון תלמיד חכם נורא עד מאוד, ואף שכוונה טובה הייתה להם - נכוו קשות. נורא!...

נמשלו ישראל לעוף. מה עוף זה אינו פורח בלא כנפיים, כך ישראל אינם יכולים לעשות כלום חוץ לזקניהם. ואם עיקר קיומנו הוא על ידם, יש להיזהר מכל פגיעה בהם גם אם כוונתך לשם שמים. נורא למתבונן!!

[תוכו רצוף אהבה]

ימי בין המצרים - אבלות וציפייה

ביום י"ז בתמוז פרצו האויבים את חומת ירושלים, נכנסו ועשו בעיר כרצונם, ובט' באב הגיעו אל בית המקדש והחריבוהו עד היסוד. מאז מתאבלים אנו מרה על ירושלים, בכל ימות השנה בכלל ובימי בין המצרים בפרט, ומצפים לראות בבניינה ובחידוש תפארתה. בכל ימות השנה שומה ליתן אל ליבנו את צער השכינה, אך ימי 'בין המצרים' הינם ימים מיוחדים להתמקדות באבלות ובצער החורבן.

מובא ב'שולחן ערוך' (אורח חיים א, א): 'ראוי לכל ירא שמים שיהא מיצר ודואג על חורבן בית המקדש'.

וכי מה עניין 'יראת שמים' דווקא לדאגה על חורבן הבית? הלא אדרבה, מי שאינו ירא שמים ואינו קרוב להקב"ה, הוא זה שראוי לו להיות מיצר ודואג על חורבן הבית, שכן אצלו גדול יותר השיממון הרוחני שנוצר בעולם עם חורבן הבית. ולא זו בלבד, אלא שאמרו רבותינו (ירושלמי יומא פ"א, א) כי כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו - כאילו נחרב בימיו. ואם כך, מי שאינו ירא שמים, לכאורה הרי הוא אחראי יותר על עיכוב בניין הבית, ומי שהוא ירא שמים - מה בידו לעשות?!... דווקא מי שאינו ירא שמים צריך להצטער ולבכות על חורבן הבית?!

תמיהה זו העלה ה'חידושי הר"ם', וביאר באופן נפלא: מי שאינו ירא שמים אכן צריך להצטער עוד יותר על חורבן הבית. ברם, רק מי שיראה ה' נגעה בלבבו - יכול לחוש את החיסרון העצום שנוצר בעולם בעקבות החורבן. רק הוא יכול להצטער באמת על חיסרון מקום השראת השכינה. מי שאינו ירא שמים, אמנם ראוי לו להצטער, אבל הוא אינו מסוגל לכך! הוא רואה סביבו עולם נאה ויפה, ואינו מבין מה חסר, על מה יש להצטער. לעומתו, יהודי ירא שמים מבין עד כאב עד מה עצום הוא החיסרון, עד מה אדיר הוא החלל שנפער עם חורבן הבית. חורבן בית המקדש אינו רק חורבנו של בית ה', כי אם גם חורבן העולם כולו. בית המקדש האיר על העולם אור תורה ורוחניות, וכל העולם כולו התברך מהשפע הנפלא שהגיע משמים דרך בית המקדש, תל התלפיות - תל שכל הפיות פונות אליו בתפילה. כאשר חרב הבית חשכו המאורות. אור העולם כבה, וכל העולם כולו נכנס תחת ההגדרה: עולם חרב ושמים.

וכתב ה'פנים יפות' - לרב פנחס הלוי איש הורוויץ בעל ההפלאה (דברים ל, א) בפירושו למאמר הכתוב (ישעיהו ל"ג, ז): "הן אֶרְאֶלֶם צִעְקוּ חֶצֶה מִלֵּאכֵי שְׁלוֹם מֶרְבִּינִין" - 'מלאכי שלום' הם תלמידי חכמים, שאמרו רבותינו (ברכות סד): תלמידי חכמים דומים למלאכים, ומרבים שלום בעולם. ובעניין הבכי על החורבן - "הן אֶרְאֶלֶם צִעְקוּ חֶצֶה" - אצל רוב העולם הבכי הוא חיצוני וקלוש, אך תלמידי החכמים - "מִלֵּאכֵי שְׁלוֹם, מֶרְבִּינִין" - הם אלו הבוכים במרירות הלב.

מיעוט הבכיה, מדוע? - הסיבות הגורמות לחסר בתחושת צער החורבן בליבנו, שתיים הנה:

א. משום שחורבן הבית הוא צרת הכלל, ומטבעו של האדם שהוא שקוע בצרותיו הפרטיות יותר מבצרות הכלל.

ב. משום שלא זכינו לראות בתפארתה של ירושלים, ולא זכינו לחוות את קדושתה העצומה. משום כך איננו חשים כל כך את החיסרון האדיר וקשה עלינו להצטער במידה רבה. והנה, בבואנו להתאבל על חורבן הבית וצער השכינה, עלינו להבין על מה אנו מתאבלים, ואיזה חסר נוצר עם חורבן בית מקדשנו.

חורבן בית המקדש הינו חורבן רוחני וגשמי.

מצד הרוחניות - בית המקדש היה מקום השראת השכינה, וכל מי שרצה להתעלות ברוחניות, להתקדש ולהתרום, היה שם פעמיו אל בית המקדש. כך נאמר בתורה (דברים י"ב, ה): 'לְשִׁכְנוֹ תִדְרְשׁוּ וְבֵאתָ שָׁמָּה' - כל דורש ה' היה עולה לירושלים, ומשם ינק שפע רוחני. כמו כן, כאשר בית המקדש היה קיים לא הייתה בעולם מציאות של חטאים ופשעים ללא כפרה, וכל מי שהיה חוטא היה מביא קרבנו לבית המקדש, ועוונותיו מתכפר, וכן בכל שנה היה הכהן הגדול עובד את עבודתו ומכפר לבני ישראל על כל פשעיהם וחטאותם.

על הקרבה העצומה לה זכו ישראל באותם ימים, יכולים אנו ללמוד מהמדרש (שיר השירים רבה א, ו), כי בזמן שבית המקדש היה קיים, לא היה אדם לן בירושלים כשחטא בידו, משום שאם היה חוטא - היה מביא קרבן ומתכפר לו מיד.

כתוצאה משפע ההשפעה הרוחנית שהייתה באותם ימים, היו כל הבריות שמחים ומאושרים, שכן העצבות והמרירות אינן אלא תוצאה של ריחוק מה' יתבדך, ואולם, כאשר האדם קרוב לבוראו - אין שמח ומאושר ממנו!

וכך דרשו רבותינו במדרש (שמות רבה תצוה לו, א) את הנאמר בתהלים (מ"ח, ג): "יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ" - שלא היה אחד מישראל מיצר כשהיה בית המקדש קיים. מדוע? שהיה אדם נכנס לשם מלא עוונות, והיה מקריב קרבן ומתכפר לו, ואין שמחה גדולה מזו שהיה יוצא צדיק וכו', "הָרַ צִיּוֹן יִרְפָּתִי צִפּוֹן קִרְיַת מֶלֶךְ רֵב" - מקום שמקריבין בו קרבנות, שנאמר: "וְשָׁחַט אֶתוֹ עַל יַד הַמִּזְבֵּחַ צֶפֶנָּה" (ויקרא א, י"א) כלומר, בזכות המזבח שבצפון העזרה, עליו היו מקריבים קרבנות לכפר על החטאים, לא היו בירושלים אנשים בעלי חטא, וכך היתה ירושלים מְשׁוֹשׁ כל הארץ. בית המקדש היה, אפוא, גילוי כבוד מלכותו יתבדך בעולם, ועם חורבנו - חסרנו את כל זאת.

ועל כך אנו מתפללים: 'אלוקינו ואלוקי אבותינו, גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה, והופע והינשא עלינו לעיני כל חי'.

אך מלבד מהחורבן הרוחני הנורא שהתרחש עם חורבנו של בית המקדש, באותה עת סבלו אבותינו חורבן גשמי נורא ואיום. כאשר פרצו האויבים לירושלים, נהרגו אלפים ורבבות מישראל במיתות נוראות, כאשר חלקם אף לא זכו להגיע לקבורה. שארית הפליטה הוגלתה לארץ נכר, ומצבם של מתי המעט שנותרו בירושלים היה בכי רע.

ויהי רצון שנשכיל להתבונן במעלת ימים אלו, ונזכה לבניין בית המקדש במהרה בימינו, אמן!

ממקומך מלכנו תופיע. ותמלך עלינו כי מחכים אנחנו לך.
מתי תמלך בציון.
בקרב בימינו לעולם ועד תשכון.

העלון טעון גניזה

בברכת התורה

"לְאָדָם מַעֲרָכִי לֵב וְמָה' מַעֲנֶה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת

מור"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף: הרב מאיר נסים בן מכסאנה מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: הרב יעקב אדלשטיין בן מרים נפתלי בן רחל: אברהם בן שמחה: גורג' בן שמחה: יעקב ישראל בן גלית רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: בן ציון קליין שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (חולה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זיו שמחה בת סרח: יפה נדרה בת נעימה: רחל בת שמעון: דליה בת חיים הגר בת אהרן והרטה: כותון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמסיה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן שושנה נוואל בת שדרה.

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-חודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה גילי בלומבר (יוצר תמונות א), אלעזר בן שמחה
זיווג הגון: ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זוהרה: עדינה בת שמחה: בתיה בת אסתר: זוהרה בת אטו נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה: אריק בן חיה: שלי בת חיה

לרפואה:

אהרן בן רחל: משה בן רחל: מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עדיד בן הרב: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת חות: מרים קין בת רבקה אילה לאה בת ציפורה
רחל בת נוארה: חות בת לינה: מורית בת רחל לימור חודיה, ושרונה בנות תורן יפה: תהילה בת סיון

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: לאה רחל בת איריס ויקטוריה תקוה בת רינה: דניאלה בת עופרה מאיר יעקב בן רחל: הילה בת ישראלה אשר בת אורנה: מיר בת שוזן

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

חיסכון האלף

אני זוכה להוציא לאור עלון שבועי על פרשת השבוע. ביום שלישי פנה אלי יהודי יקר ירא שמים, וביקש ממני את העלון, אמרתי שהיום זה יורד לדפוס, ומחר יום רביעי בעזרת השם יהיה לי את העלון עבורי. הוא שאל אם בכל זאת יש מצב לקבל היום, כי הוא כבר רוצה לעבור על העלון היום, ולהכין עצמו לקראת שבת קודש, הסברתי לו שוב שמחר יום ד' אדאג לו לעלון.

הגעתי הביתה וחשבת לעצמי: "מה יהודי כבר ביקש?! את הגיליון שאתה זוכה להוציא לאור כדי להתכונן לשבת, מה הבעיה לשמח יהודי על ידי שתדפיס לו במדפסת שלך גיליון אחד?!"

'אומר ועושה' ניגשתי למדפסת, והדפסתי לו גיליון אחד. שלחתי את הגיליון עם הבן שלי עד לבית שלו. כשבני חזר מהשליחות שאלתי אותו אם הוא מצא את היהודי והאם הוא שמח על העלון? הבן שלי ענה: "הוא התאכזב כיוון ששלחת לו את הגיליון של פרשת שלח במקום פרשת השבוע פרשת חוקת". מהר בדקתי וראיתי שאכן טעיתי בכותרת של הפרשה ובמקום חוקת כתבתי שלח...

התקשרתי מהר לדפוס שאמר לי שהוא בדיוק עמד להתחיל את ההדפסה של העלון, הוא עצר ושלחתי לו את העלון עם תיקון הכותרת והפרשה הנכונה.

ראיתי בחוש שיותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית. הקב"ה שלח לי ניסיון קטן, וברגע שעמדתי בו ראיתי כמה הרווחתי. כמו שאמר ר' שלומק'ה מזוהיל: 'כאשר אדם עושה צעד אחד בשביל השני הוא חוסך אלף פסיעות לעצמו, כפשוטו!!!' הרי אם כותרת הפרשה לא נכונה אנשים לא ייקחו את העלון ונמצאנו טורחים לשווא...

פרט למערכת

הפענוח לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזן לשלוח אל ר' ששה סטואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

בין המצרים - ב

"כל רדפיה השיגה בין המצרים" (איכה א ג)

איל העורג על אפיקי מים כן נפשי תערוג אליך, להשתחוות אל מול הדרך, ואז יערב לו ידידותיך מעופת צוף וכל טעם.

וכשם שהוא בפרט כן הוא בכלל, אין בכלל אלא מה שבפרט, כנסת ישראל קודש נתונה למכים רדופים ונאנקים בלחץ עול הגלות הקשה ובעיקר ברדיפת הייצר הרע וחילויו הרדופים אותנו חרמה בדור קשה ומוזהם של עקבתא דמשיחא. - ואם אך רק יחלוץ הש"ת את ישראל מן הלחץ והדחק הנורא למשכם ולהעלותם באהבה אל רצונך, בודאי נרדפה ונרועה אליך, 'כל רדפיה השיגה בין המצרים'.

על כך מתחננים ישראל קדושים בימים הללו בשלחי מגילת איכה (ת כ-א): "למה לנצח תשכחנו, תעזובנו לארך ימים. - השיבנו ה' אליך ונשובה, חדש ימינו קקדם" - במדרה בימינו, אמן.

- > + < -

במדרש בראשית רבה (סז, כב) מסופר, שבשעה שביקשו השונאים להיכנס להר הבית פחדו והתייראו שלא יינזקו, ורצו לנסות לבדוק הדבר על ידי איש יהודי שיכנס להיכל ויוציא אחד מכלי המקדש, לראות אם יש בו סכנה. ויצא הכרוז בעיר שהיהודי שיואל להיכנס לבית המקדש להוציא משם כלים - כל מה שיוציא יהיה שלו!

היה שם יהודי רשע ופוקר, יוסף משיחא שמן, והוא אכן נטל על עצמו את המשימה המרושעת ולמדה החרפה וגדל חילול השם בפרהסיא הבע את הסכמתו להיכנס לבית המקדש ולחלול רח"ל, לנוכח השתאותם של רבבות אלפי איש יהודים וגויים שעמדו במקום באותו מעמד.

והנה נכנס רשע זה בקומה זקופה להכניס אל תוך היכל המקדש, וברוב נעונוות סילק מגורה של זהב ממקום קדש, וגררה החוצה:

ויהי אך יצאו והמנורה ההדורה והמפוארת בידו, ניצתה בלב הגויים תאוות הבצע, ותיכף התכחשו להבטחתם המפורשת והסגירו לידיהם את המנורה, בנימוק מומלח שאין דרכו של הדיוט להשתמש בזה! [את המנורה הק' נשאו עמהם לרומי, אל מרתפי גנזי הוותיקן, כאשר מפורסם בציור היהודים הגולים שנושאים המנורה הנחרט על גבי 'שער טיטוס' שבירומא]. והנה שוב חזר הסרדיט מפקד חיל הרומיים וביקש את יוסף משיחא להיכנס שוב אל היכל הקדוש ולהוציא מתוכו כלי שרת נוסף, כשהפעם הוא מבטיח לו בתמורה את כל רווחי המכס של שלשת השנים הבאות!

אלא שהפעם להפתעת הכל שינה יוסף משיחא את טעמו, והתנגד בנחרצות להצעתם, ולא זו בלבד אלא שהרהורי תשובה עזים החלו פתאום לפעפע בקרבו, וכולו התמלא חרטה נוראה על מעשהו הקלוקל, והחל מתאונן וצועק: "לא די שהכעסתי לאלוקי פעם אחת, אכעיסנו פעם שנייה?"

כיון שראו הגויים שעזובם יוסף והתנחם על מעשהו ושב בתשובה, חרה אפם בו בשצף קצף, ובחמתם נטלוהו והכניסוהו בתוך ספסל של דף עבה שמגדיר בו את הנסרים וניסרוהו לגזרי גורים: תוך כדי שהוא צווח במר נפשו וצועק: "וי, אוי! אוי! שהכעסתי לבוראי". - עד שהפחית את נשמתו והשיבה ליצורה זכה וצחה, עד כאן דברי המדרש.

כשנתבונן במעשה נורא זה, יש כאן תמיהה רבת, איך זכה רשע גמור להפוך עצמו ברגע אחד ולקנות עולמו בשעה אחת? הלא אך רגע קט קודם היה פושע ישראל שהעניז להיכנס ברוב חוצפה לבית ה', ולהוציא המנורה הטוהרה ובפתאום נהפך לאיש אחר.

ברם שמעתי בזה ביאור מופלא בהיות יוסף משיחא זה קל דעת מרשיע ברית לא זכה מעודו לדרוך על מפתן בית המקדש, ומכיון שרק נכנס רגע אחד בצל הקדש, על אף שהיה כבוהה מרושעת תיכף התנוצץ בקרבו ניצוץ חלק אלקי ממעל שבנקודה הפנימית שבנשמה שאינו נכבה לעולם ונדבק אותו ניצוץ מעצמו בתוקף קדושת השכינה הנוראה שבמקדש ה'. וניצוץ קדוש זה יצא בשלהבת יקד אש קודש, עד שהבערה ללהב יצאה להפוך כל ישותו ומהותו מקצה לקצה ובגדל כח הרהור התשובה שחלחל בו זכה למסור את נפשו על קדושת שמו ותרבו: [ספר 'טיב הנחמה'].

- > + < -

סיפר הגה"צ רבי לוי יצחק בנדרע זצ"ל, מזקני חשובי המשפיעים בברסלב מעשה מופלא מגדל מעלתו וכוותו של 'תיקון חצות'.

בעיר 'סוקולוב' שבפולין, שימש כדיון ומורה צדק הגאון החסיד רבי מרדכי מנחם נפתלי הברשטאט זצוק"ל, הנקרא 'רבי מרדכי סאקאלאווער', הוא היה גאון מפורסם בגולה אשר די לו אף בכתבי הקבלה ובתורת החז"ן.

הוא נסמך להוראה על ידי מון בעל ה"בית הלוי" מבריסק זצוק"ל, מלפנים היה מחסידיו של כ"ק האדמו"ר רבי גרשון העניך מראדזין זצוק"ל בעל 'התכלת', ובעקבות טיב המעשה של 'תיקון חצות' דגן התקרב לחסידיו ברסלב בפולין של מעלה, ונעשה מתלמידיו של הגה"ח רבי אברהם שטערנרהארץ זצ"ל, ובעצתו קיבל על עצמו את עול הדיינות בעיריית סוקולוב בה שימש למעלה משלושים שנה כרב דיין ומו"ץ העיר, עדי עלותו בסערה השמיימה בבעת שבת' בערבות סוכר ה"ד.

ערב אחד בשעת לילה מאוחרת נשמעו נקישות

הפך בעמוד הבא <

בספר הקדוש "עבודת ישראל" להרה"ק המגיד מקוניץ זצוק"ל (ליקוטים לאבות ז, ז ד"ה אר"י ודאשתמש בתנא) כתב במעלת המתאמן ומתגבר כנגד החשכות והמניעות שבימי בין המצרים הללו, ושבח אור היקר המופלא הגנוז בהם שניתן לדלות מתוכם מרגליות טובות מזוקקות.

זה לשונו הזהב (בתורה ד'): "כ"א יום שבין המצרים עלייהו איתמר (בראשית לת כד) 'יהי כמשלש חדשים ויגדל כל תמר כלתך'. רוצה לומר, שאז בימים האלו נתרבו התאוות בעולם. וזה 'כלתך', היינו האהבות והחמדות זרות ומחשבות זרות, והקדושה מתעלמת, והקליפה מתגברת רחמנא ליצול'.

"ויחשבה כל כי כסתה פניה, רוצה לומר, כי אז בימים האלו הקדושה נתכסית ונגונת בתוך התמורות".

"ולכן צריך האדם בעתים הללו, לאמץ מתגיו וכוותו בקדושת הבורא יתברך שמו ביתר שאת ויתר עז, להוציא האור מן החושך, ולהחליף זאת התמורה ולגלות הקדושה מתוך התמורות".

"ואדרבה, בעתים הללו הקדושה רבה מאד, וכמו שאמרתי משל האבן טובה שלפי גדל האבן טובה - כמו כן יש עליו לבוש אבן פשוט. [כמש' שם (אבות ג א): 'מצניע שברא ה' יתברך אבנים טובות והם מלוכשים באבנים גרונים, ופתי לא יבחין ולא ישיגה עליו. אך מי שמבין באבנים יבחין שבתוך אבן זה יש בו אבן טובה עד מאוד! וכפי גדל חשיבות אבן הטובה שבו כן גדל הלבוש אבן הגרוש שעליו]. ואבן, רומז על הקליפה ויצר הרע (סוכה נב.), שהוא 'לב אבן' (יחזקאל לו, כו)."

"נמצא כאשר הקליפה מתגברת מאוד רחמנא ליצול ומסתיר הקדושה המתגבר על הקליפה ומחליף ומוציא הקדושה לפועל, אזי מוציא אור גנוז וקדושה יתירה לאין חקר, רק לזה צריך התאמצות ביותר".

"וכמו שפירש מורי הרב מורנו הרב דוב בער זצ"ל, 'כל רדפיה השיגה בין המצרים' (איכה א ג) שמי שרודף אחר הקדושה, משיג אותה בין המצרים יותר ויותר וכו'".

"היינו, שמיישב בדעתו ומחשבתו לחשוב מחשבות טהורות וקדושות ופונה עצמו מדברים ומחשבות בטלים, ושומר עצמו מהם לכל יבואו אליו, ומגביר עליו כוח הקדושה, בכוח התפילה והתורה" עכ"ל ט".

- > + < -

מסופר על הרה"ק רבי זאב וואלף מזבארזי ז"ע, שנצרך לצאת למסעותיו על פני עיריות ישראל, כדרךם של צדיקים קדושי עליון. [וכאשר נודע סוד טעמים ונימוקים בטלטולם בדרים, מרזי כבשונו של עולם להשתתף בצער 'שכינתא בגלותא', כדי להטיל את עימה באהבים בייחודי נע ונה, כל"ה].

ברם מחמת גדל הענינות שבבית הצדיק לא עמדה בחצרו מרכבה הדורה עם סוסים אבירים כראוי וכיאות, ונאלץ לטרוח ולהתיסר בנסיעה בעגלה חלשה ורעועה, הרתומה לסוס זקן כחוש ודל, וכך התקדמו בנסיעותיהם צעד אחר צעד על פי מצעדי הסוס...

ויהי בדרך, והנה השמים מתקדרים בעבים עננים שחורים החלו לעלות בריקע בזה אחר זה, ועד מהרה החלו מריקים את ברכתם על פני כל הארץ, גשם זלעפות ניתן ארצה. - כשהסוס הקשיש דגן אינו מתרגש כלום לנוכח השיטפון הגדול שמסביב, וממשיך להישרך בדרך האטית בין הטיפות... המטר הרעף שעה ארוכה, ועד מהרה הפכו השבילים והדרכים לעיסה גדולה של בוץ, מים וחול משמשים בערבובייה, וככל שהגשמים התגברו נהפך אותו בוץ לטיט קשה.

עתה משהתקלקלו הדרכים בטיט ורפש כבר לא הצליח אותו סוסאי קשישא להתעלם מן המצב, הוא התבוסס לו בתוך הבוץ, בקושי מהלך על רגליו היגעות עד שעם התגברות הגשמים והטיט החל הסוס לשקוע את אט אל תוככי עמקי הביצה, כשהוא מוביל אחריו אחר כבוד את כל המרכבה הרתומה אליו עם כל יושביה אל 'טיט היוון' רחמנא ליצול.

כראות הצדיק הקדוש שצרתו צרה ואין שום דרך ומוצא להיחלץ מן המבוכה הקשה של הביצה הטובענית והסכנה קרובה שלא ישקעו ח"ו עמוק יותר. - הרים עיניו השמימית, ופתח בתחינה ובזעקה בדמעות שליש:

ריבונו של עולם! אבי שבשמים! ידעתי נאמנה, שסערת דרכים זו באה עלי מחמת גדל חטאי ועוונותי [לפום מדרגתו הרמה] אך עם כל זאת שואל אני מלפניך, האם מתוך מצב סכור ומזגות כזה של רפש וטיט הנורא יכולני לשוב בתשובה לפניך? הרי זה בלתי אפשרי בתוך הסער והבהלה הגדולה להתבונן ולפשפש במעשים ולשוב בתשובה בבית. - לפיכך אבקשה נא ברחמיך, הוציאנו נא תחילה וחלצנו מן הצרה הגדולה, ואז מבטיח אני בהן צדיקי כשאתעלה מצרה לרווחה לשוב אליך בלב נפש!

על כך משוור רבינו אלעזר אזכרי זצוק"ל בעל ה'הרדים' בתפילת 'ידיד נפש' הנוראה: "ידיד נפש אב רחמן, משוך עבדך אל רצונך, ידוך עבדך כמו איל ישתחוה אל מול הדרך, יערב לו ידידותיך. מנפת צוף וכל טעם" - כאשר תחלוץ את עבדך מן המבוכה הקשה שהוא מתוסבך בה במוח ובלב ותמשוך אותו באהבה אל רצונך, או אז ידוך עבדך אחרך בתשוקתו, 'כמו

כספי זצ"ל שבימים אלו היה מקריא לפנינו מתוך המדרש בענייני חורבן הבית ובוכה ומבכה במר לב בעת שהיה מספר את סיפורי החורבן.

המחזה הוא עומד עדיין לנגד עיני! בראותו איש יהודי ירא שמים מרבים עם זקן לבן גדול, יושב ובוכה ללא בושה כילד קטן, לעיני כל תלמידיו, על חורבן המקדש וגלות ישראל. – מחזה כזה נשאר חקוק בלב שנים רבות! [טיב הנחמה].

טיב עובדא מאלפת שמעתי פעם מפי אחד מזקני ילדי ירושלים שבין החומות שבילדותו היה ישן בבית זקן שבידו שלים העתיקה.

והנה ערב אחד התעורר באישון לילה לקולות של בכייה ומה מאוד נבהל ונשתומם לראות את זקן הצדיק מוותיקי אנשי ירושלים יושב שרוע על הרצפה ובוכה ומיילל מאין הפגות.

הנער היה סבור לתומו, שכנראה הסבא לא חש בטוב ולכן הוא בוכה כל כך, הוא ניגש תיכף אליו ברוב פחד ושאלו: זיידע, וואס איז לשיין? [סבא מה קרה?] אולי נחוש להועיק עזרה או רופא?

אך הסבא הרים את עיניו הבוכיות הבטי אל הנער ושאלו: ילדי היקר! וכי אינך יודע שביט המקדש נשרף במאכולת אש?

במרפסת שבבית הסבא היה ניצב סולם בגובה של כעשר מטר, ותיכף כששמע הנער את גדל החרדה והטרדה שחרד זקנו על חורבן בית המקדש, מיהר וטיפס חיש אל ראש הסולם לראות מה עולה עתה בגדולו של הר הבית... כל כך חדרו לתוכי ליבו הרך דברי זקן הצדיק שבקעו מלב טהור וזך, עד שחש בליבו כמי שעתה ממש נשרף בית המקדש!

- > < -

מנהג נאה נהוגים בכמה תלמודי תורה ויישוב קדושות לומר עם התלמידים בימי האבלות 'תיקון חצות' בצוותא חדא והתעוררות לב כנועד.

בדברים שנשאתי בעזרי פני תלמידי תינוקות של בית רבן שיחיו כהקדמה לפני אמירת תיקון חצות הסברתי בדברים פשוטים אודות צער השכינה.

תיאורתי בפניהם את מצבה ותחושתה של משפחה שנוקדה מדירתה אל רחוביה של עיר זר, ואינם מוצאים קורת גג לראשם ומנוח ללכת גלגלם או שתקופם חלילה צרות אחרת רחל, כמה צער גדול סובלים הילדים שבמשפחה בצער זה. ובעיקר בוכים ומצטערים הילדים בראותם בצער אביהם ואינם הנאנקים בצרתם ודוחקים.

והנה אנו בניו של מקום גורשנו וטולטלונו כולנו יחדיו, קוב"ה ושכינתה עם בני קל ח, מביטנו ביה. כמה צער צריך שנצטער אנו הילדים על שהקב"ה והשכינה הקדושה גורשו כביכול מביטם זה קרוב לאלפים שנה שאין לנו לא בית ולא נחלה. – כך הארכת לפניכם בדברים פשוטים לפי דרגתם.

תיכף עם סיום הדרשה היה זה מחזה כביר ונרגש, כאשר ניגשו הילדים הטהורים בדחילו ורחימו לאמירת התיקון חצות, בהתרגשות גדולה ושפיכת לב כמים.

עלינו ללמוד ולקחת מוסר מאלו הילדים שהתמסרותם נר לרגלם ואינם נגועים בנגיעות עצמיות כל כך, ולא מלאים בפניות שונות ומשונות. – שממילא נמצא שכלם זך יותר, ומוחם קולט יותר טוב את האמת הפשוטה והישרה עם כל עדינותה ותוקפה. לא בכדי הפלינו חכמנו ז"ל (שבת קטז): בזכות הבל פיהם של תינוקות של בית רבן, שבזכותם העולם קיים. כאשר בכייתם על החורבן אינה מעורבת בדאגות וצרות אחרות, זהו בכי טהור ונקי בלתי לה לבדו.

התהלים שכתב אדלר כמה וכמה מהדורות
עכשיו במהדורה חדשה מקוצרת בגודל מתאים לתפילה, אותיות מאירות עינים, להבין תהלים. להתחבר עם מה שאומרים. יחד עם פנינים מתוקים.

ספר תהלים

מהדורה מקוצרת

טיב התהילות
ביאור משולב קל ונוח להבנה
מיוסד ע"פ רבותינו הראשונים ד"ר
ושאר מפרשים נכתב בשפה ברורה ובנגינה
למען ידיו הקורא בו

טיב הפנינים
אוצרות פנינים דרך דרוש ורמז
המחברים את האדם לעבודת הבורא ית"ש
למידות טובות ולאמנות אומן בצורה עולמית
מיוחדת בפרקי מוסר ודרכים בעבודת ה'
לאורם של רבותינו המופשיים

מאת הנדב
רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

קו ההצעות לכל ספרי צמח טיב: 0753-22-76-09
חתימה חתומים מקבלים ללא עלות דמי משלוח!

בברדיטשוב ענה ר' נחום בהיותו שם הכרתי את חסידי ברסלב והתחברתי עמם ושם נהגו להתאסף יחדיו באמירת 'תיקון חצות' ומהם למדתי הנהגה זו. – וכך נמצא שאותו 'נחום' הצעיר שהגיע לברדיטשוב כדי ללמוד סנדלרות, זכה משמים לקירוב מחסידי ברסלב שבברדיטשוב, ושם במחיצתם ינק מאותם רגשי קודש לקום ולקונן בחצות הלילה על חורבן בית קדשו ותפארתו. דבריו של הסנדלר נגעו מאוד לליבו של ר' מרדכי, ועשה קל וחומר בנפשו אם סנדלר פשוט יכול להגיע לקרבת אלקים כזו, ולשפוך את נפשו בכל לילה באבילות החורבן, כל שכן לאנשים תלמידי חכמים.

מאותה עת החל ר' מרדכי סוקולובער לנהוג גם כן באמירת 'תיקון חצות' בכל לילה, ובעקבותיו של ר' נחום שוסטער התקרב אל ר' אברהם שטרנהארץ ז"ל ונעשה מתלמידיו המובהקים ואף זכה להשתתף כמה פעמים בקיבוץ הקדוש שבאומן ביזמא רבא דראש השנה.

- > < -

זכירנא כד הוינא טליא בתלמוד תורה 'תורה וידא' פה עיה"ק ירושלים תובב"א שבימי פין המצרים בעת חצות היום היו מתאספים יחדיו המלמדים עם התלמידים לעריכת 'תיקון חצות' בצוותא ובהתעוררות רבה, בחליצת המנעלים ובשיבה על הארץ, תוך כדי הוללת פלגי דמעות!

היו שם רבנים מופלגים מסלחם ומשמנה של יקירי קרית דשופריא כדוגמת כ"ק אאמור' זצ"ל בעל 'מעדני השלחן' מוה"ר יעקב רוטמן ובנו רבי אברהם מוה"ר מרדכי חצין זצ"ל והנהגה רח"י יעקובזון זצ"ל המפורסם משיבת עץ חיים מוה"ר רבי יעקב טורנהיים זצ"ל, ועוד יראים ושלמים מזקני ירושלים של מעלה. היה זה מחזה נורא הוה, כשכולם יחדיו ישבו וקוננו בניגון המיוחד המרטיט כל לב של תיקון חצות בקול גדול ובהתרגשות ובכיה. מעמדים אלו השאירו רושם כביר בנפש התלמידים, בעומק משמעות חורבן הבית ופנימיות אבלות הימים הללו בהשתתפות צער גלות השכינה.

זכורני גם כן לטובה את המלמד שלי בחיידר, ה"ה מוה"ר חיים

קלות על דלת ביתו של הדיין רבי מרדכי אי שם בעיירה סוקולוב. בפתח עמד 'רבי נחום שוסטער' סנדלר דמתא. רבי מרדכי הצדיק קיבל את פניו בחמימות ובמאור פנים, הוא כיבד וחייב את ר' נחום בהיותו איש תם ישר דרך וירא אלוקים בכל לבבו.

כשהביט ר' נחום סביבו, הבחין כי על השולחן שלידו יושב רבי מרדכי, פתוח סידור 'קרבן מנחה' פשוט המלא בתחיות ובקשות והוא שקוע בתפילותיו, תמה ר' נחום והתפלל מה לו להנהיג רבי מרדכי, דיין דמתא בתפילות ותחיות של נשים ופשוטי עם?

כשהרגיש רבי מרדכי בתמיהתו, הסביר לו תיכף, היום ביושבי על מדין הגיעו לפנינו כמה דיני-תורה קשים וסבוכים שנמשכו עד השעות המאוחרות של הלילה, ובהיות שכבר מתקרבת שעת חצות יראתי לפניי שאם אלך לישון לא אקום בחצות הלילה לעריכת 'תיקון חצות'. לפיכך נשאיתי עד בינתיים ובהיות שהוקשה עלי הלימוד בשעה זו, אמרתי התפילות מתוך ספר תחיות זה.

מיהו ר' נחום זה? וכיצד הכיר את ר' מרדכי סוקולובער? בשביל כך עליו להחזיר את הגלגל כמה שנים לאחור, כשר' נחום שוסטער חסיד ברסלב מובהק איש תם וישר, עדיין התגורר בפולין בעיר לומאז הסמוכה לראדזין.

בשעת לילה מאוחרת נכנס ר' נחום הסנדלר לבית המדרש המקומי, שעדיין היה הומה מקולות הלימוד של צורבי העיירה המתפללים ביניהם בריחתא דאורייתא. ר' נחום פסע כדרכו הישר אל ירכתי בית המדרש, שם מאחורי התנור התיישב על הארץ, חלץ את נעליו, והחל מתפלל מתוך הספר שבידו.

נחום זה היה בנו של הר"ר פאליק שטרנאקס ז"ל, איש תם וירא ה' מוותיקי העיירה לומאז, והוא שלח את בנו נחום בגיל צעיר אל העיר ברדיטשוב הגדולה כדי שילמד שם את מלאכת הסנדלרות. כשחזר לאחר תקופה ללומאז, קבע נחום את מקומו בבית המדרש על יד התנור. למדני העיירה הבחינו כי הוא מופיע מדי לילה בשעת חצות בבית המדרש, מתיישב לו בפניתו על הארץ ומתפלל ברגש, כשלעיתים הדמעות זוגלות מעיניו, וביקשו לדעת מה מעשיו שם.

כשהתקרבו אליו הבחינו כי הסנדלר דמתא מקונן כאן באמירת 'תיקון-חצות', לקרוא הוא לא ידע כל כך... ותפילתו היתה עם שגיאות קריאה רבות, כשאנו מבין מילה וחצי מילה. הלמדנים המהוללים מילאו פיהם שחוק לנוכח אותו מחזה, שכן באותם תקופות אמירת 'תיקון חצות' היתה נחלתם של יחיד סגולה בלבד אשר שג ושיח להם בתורת ה'חן', והנה כאן החליט לו להשוטער! הוה שאף לקרוא 'עבר' אינו יודע לומר גם הוא תיקון-חצות...

כמה מן הצורבים פנו אליו וקנטרוהו: נחום מה לך ולתיקון-חצות וכי אינך יודע כי מנהג זה שמור להם לבעלי מדרגות שיש להם השגה והבנה בצער 'גלות השכינה'!

הרים נחום שתי עיניים אדומות ושטופות דמע אל הלמדנים החשובים והשיב להם בתום לב: אדרבא אתם למדנים מופלגים עוסקים בתורה תמיד, לכם הרי לא כל כך חסר בית המקדש. אבל אני סנדלר פשוט ועם הארץ, לי חסר בית המקדש עד מאוד! לכן מבקש אני מאת השם יתברך שייבנה במהרה ויחיש את נאולתו. בין יושבי בית המדרש באותה עת היה רבי מרדכי הברישטאט, שהיה עליי חרף גאון בעל שיעור קומה מחשובי חסידי ראדזין. לתשובה כזו לא ציפה רבי מרדכי לשמוע מפיו של שוסטער פשוט... הוא הרגיש כי יש טעם בדבריו וניצתה בלבו אותה אש הזוקדת בליבו של הסנדלר.

הוא פנה אפוא אל הסנדלר ושאל, היכן ראתי את ההנהגה הזו של אמירת תיקון-חצות בצוותא באישון ליל.

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב'

מוהגה צ"ר **רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א**

0733-22-76-09 חתקשרים מזמינים מקבלים ללא עלות דמי משלוח!

shivti1@gmail.com

ירושלים 7 ישיעיהו טל: 05276-10455 078-3331109

יהודי יקרו! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך פוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פנויך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענונינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי (כה, יא)

קנאי אמיתי זה לא אחד שצריך כל רגע לקפוץ בראש ולהראות נוכחות!!! קנאי אמיתי לא צריך בכל אירוע להנפיק מודעת מחאה משלו... בשביל שלא ישכחו לרגע שגם הוא קנאי... קנאי אמיתי יכול להיות אדם שבמשך ארבעים שנה במדבר עמד בשקט!!! והיה איש מתוך העדה!!! ואיפה שהוא הבין שהוא לא צריך להתערב הוא לא התערב!!! גם אדם כזה נחשב בשם קנאי!!! והנה הוא לפניך: פנחס אבי הקנאים... הקנאות של פנחס לא נבעה מרצון להתבטאות... ההרואה: במשך ארבעים שנה הוא שתק! לא שמעו את קולו ברמה... והוא לא הופיע במחאה שהוא לא הבין שהוא נצרך... איפה שהוא הבין שהעסק בשליטה... ומשה רבינו כבר מתעסק בעניין... הוא יכול להצטנף בפניו ולהשאיר בתוך העדה... ורק איפה שצריך!!! ובמקום שאין איש... ונעלמה הלכה אז הוא יצא לראשונה ויקם מתוך העדה!!!! והוא הוא הסמל והדוגמא לפנחס אבי הקנאים!!! ללמדך: שלא כל הרוצה ליטול את השם יטול!!! ולא כל אחד שרוצה להפוך את היצר שלו לשיטה ולקרא לו בשם קנאי... אז זהו שלא!!! קנאי זה לא הדיט שקופץ בראש בכל אירוע... הקנאי יכול להיות אדם שקט שלא שומעים את קולו... ורק כשחייבים ואין ברירה פתאום הוא מופיע ונוטל את שכרו... (או נדברו) **שם.** אמרו חז"ל (סנהדרין פב:): "התחילו שבטים מבזין אותו: ראיתם בן פוטי זה, שפטם אבי אמו [יתרו] עגלים לעבודה זרה, והרג נשיא שבט מישראל! בא הכתוב ויחסו: 'פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן'".

והדבר תמוה: הלא הם רואים לנגד עיניהם שהתחילה מגפה ומתים בה עשרות אלפי איש, וברגע שפנחס בא וקנא לשם ה' – מיד "והמגפה נעצרה", וכי יש להם על מה לבזותו?! והרי הוא הציל אותם! ונתאר לעצמנו אם אדם רואה לנגד עיניו ערבי עם סכין מנופף לעברו ולפתע מגיע אדם מן הצד והורג את הערבי, וכי יצעק עליו 'רוצח שפל'?! הרי הוא הציל את חייו!

מרון ראש הישיבה הגר"ל שטיינמן זצ"ל היה אומר, שכך הוא טבע האדם. יצר לב האדם רע מנעוריו, ולכן בכל מקום שהוא יכול למצוא חסרונות – הוא משפיל את אלו שסביבו.

רבי זאב אידלמן זצ"ל, יליד בריסק וידידו מנוער של מרון ראש הישיבה, סיפר שבבריסק היתה תופעה קבועה, שמדי פעם היתה פורצת שריפה, וכל פעם היו נשרפים בתים רבים בעירה, וראו שזהו עונש משמים.

ואז אמרו בבריסק שהסיבה לכך היא משום שהיה זמן שהיו שם הרבה צרות, וראשי העיר שלחו שליחים לבדוק על מה ארע הדבר, והם יצאו לבדוק בלילות מי הם העושים במחשך את מעשיהם הרעים וגורמים לכל הצרות, וכשהגיעו השליחים לביתו של הב"ח, שהיה רב בעיר, ראו שהבית חשוך והדבר היה לפלא בעיניהם – רב של עיר הולך לישון ואינו לומד בלילה?! והם תלו בו את האשמה בצרות, ומיד ביום המחרת [שהיה יום שני] גרשו אותו עם כל חפציו מהמקום.

והאמת היתה שבני העיר לא שילמו לב"ח את המשכורת שלו ולכן לא היה לו כסף להאיר את הבית בלילות והוא היה עולה לעליתו ביתו ולומד

שם לאור הירח... ובגלל הקפידא שהיתה שם על שזולזו בכבוד הב"ח באו עליהם השריפות. כך היא דרכם של אנשים – עושים עולות ועברות ואחר כך מאשימים את הרב... (רבי חזקיהו מיישקובסקי שליט"א – נאה דורש)

לאלה תחלק הארץ בנחלה במספר שמות (כו, נג)

והנה כאן לא כתיב "לגולגולותם", כמו בכל מקום, ועיין ברמב"ן, שעמד על זה. ויש לבאר, עפ"י המדרש שהביאו התוס' והשט"מ"ק במנחות ל"א. דאשמדאי הוציא לפני שלמה המלך מתחת לקרקע אדם אחד שיש לו שני ראשים ונשא אשה והוליד שנים כיצא בו, בשני ראשים, וכיוצא באשתו, בראש אחד, וכשבא, אותו הבן, בעל שני הראשים, לחלוק בנכסי אביו, תבע שני חלקים בירושת אביו, ובאו לדין לפני שלמה המלך, ושלמה בחכמתו הרתיח מים וכסה אחד מהראשים ושפך את הרוותחים על הראש השני ומחמת צער הרוותחים צעק בעל שני הראשים, אמר שלמה המלך ש"מ דתולדה אחת לשני ראשים, ואין נידון אלא כאיש אחד.

והנה, לענין פדיון הבן אמרין שם במנחות, דמי שיש לו שני ראשים, נותן פעמיים ה' סלעים, דהיינו י' סלעים לכהן, דבגולגולת תלי רחמנא. ולפי"ז מדויק, דכאן לגבי נחלה, לא מצי למכתב לגולגולתם, דא"כ מי שיש לו שני ראשים, יתבע שני חלקים, והרי הדין הוא, שאין לו רק חלק אחד כנ"ל, ולכן כתיב "במספר שמות", כיון שיש לו רק שם אחד, נוטל רק חלק אחד. (טעמא דקרא)

ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להן רעה (כו, טז-יז)

שמעתי שמביאים שאלה בשם רבי אליה לופיאן זצ"ל. אמנם ב"לב אליהו" זה לא מופיע, אך כך שמעתי שמביאים משמו, ונקדים בסיפור שסיפר לי הרב הופמן מפתח תקווה: פעם הוא היה אצל ה"חזון איש" זצ"ל בפורים, והגיע אל ה"חזון איש" בחור עם גמרא ביד. הוא פתח את הדף הראשון, הריק, ואמר לחזון איש: "רביה, אני לא מבין את הפשט פה... ה"חזון איש" התפעל ואמר בבת שחוק: "זה הרי כל כך חלק, מה יש כאן להבין?"...

כאשר מדברים עם אדם פשוט, קשה הבנה, לעתים יש צורך להסביר לו דבר באמצעות "משל", וזאת למען ייטיב להבין את כונת הדברים. אבל כאן משה מדבר עם הקב"ה! לשם מה הוא צריך להמשיל עדה בלי מנהיג ל"צאן בלי רועה"? וכי הקב"ה צריך, חלילה, המחשה כדי להבין ולדעת כיצד נראית עדה בלי מנהיג?

מבאר ר' אליה: משה רבנו לא מסביר לקב"ה, הוא מסביר לעצמו! כדי שתפלתו עבור בני ישראל תהיה מעומקא דלבא, הוא ממחיש לעצמו את גודל הצורך והחשיבות שיש במינוי מנהיג על עדת ישראל!

לעתים זקוק אדם לחזק את עצמו על מנת שתפלתו תהיה מתוך כונה שלמה ואמתית. הוא יכול לעשות זאת על ידי שהוא ממחיש לעצמו, באמצעים שונים, את משמעותה העמוקה וחשיבותה העליונה של הבקשה שאותה הוא מבקש.

משה, כאמור, השתמש במשל כדי לחדד לעצמו את גודל הבקשה, ועל ידי כך תקבל תפלתו משנה כובד ראש וכונת לב. (רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל - יחי ראובן)

למי בפרשה הוצמד מתרגמן?

חידה בפר"ש

כוחם של מעשים קטנים!

יִפְקֹד ה' אֱלֹהֵי הַרוּחַ לְכָל בָּשָׂר אִישׁ עַל הָעֵדָה (כ"ז, ט"ז) ופרש"י: "יפקד ה' - כיון ששמע משה שא"ל המקום תן נחלת צלפחד לבנותיו, אמר, הגיע שעה שאתבע צרכי שיירשו בני את גדולתי. א"ל הקב"ה, לא כך עלתה במחשבה לפני, כדאי הוא יהושע ליטול שכר שמושו שלא מש מתוך האהל. וזהו שאמר שלמה, נוצר תאנה יאכל פריה."

לכאורה יש להבין, מה הדמיון בין 'נוצר תאנה' אשר מן הראוי שיאכל את פריה אחר שעמל עליו, ובין יהושע אשר קיבל את הזכות להנהיג את ישראל משום שסידר את הספסלים בבית המדרש? בניגוד לנוצר התאנה, אשר מגיע לו ליהנות מפרי עמלו ולאכול את פריה – אצל יהושע לכאורה אין אנו רואים כל שייכות בין המעשה שעשה ובין ה'פרי' שקיבל, בדמות הנהגת העדה! את התשובה נבין על פי המעשה הבא:

מנהגו של הגאון רבי זעליג ראובן בענגיס זצ"ל, היה לסיים את הש"ס אחת לשנה. משום כך, מה רבתה הפתעתם של בני הבית, כאשר ביום מן הימים, חמשה חודשים בלבד אחרי הסיום הקודם – הודיע כי הינו מבקש לערוך סעודה מיוחדת לחגל סיום הש"ס. ההפתעה רק התעצמה, כאשר הפעם, הזמין רבי ראובן לסיום זה כמה וכמה מגדולי ישראל – בהם הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך והגאון רבי יוסף שלום אלישיב, כשעל פניו ניכר כי מדובר בשמחה יוצאת דופן, החורגת מגדר הרגיל.

את תהייתיהם של בני הבית, פיזר רבי זעליג ראובן עצמו, בעת סעודת המצוה. בעודו מסב עם ידידיו סביב השולחן הערוך, פתח בעל הבית וסיפר: "כפי שבודאי יודעים אתם, שאיפתי היתה להתרחק מעול הרבנות. לאחר נישואי, ישבתי בבית חותני שמונה שנים, בהן שקדתי על תלמודי בלא מפריע. גם לאחר מכן, כשנאלצתי לקבל על עצמי את עול הרבנות, חיפשתי משרות בעיירות קטנות – בהן הטרדות היו מועטות, כך שהתאפשר לי להמשיך וללמוד במשך מרבית שעות היממה. כאשר הגיעו אלי הצעות מערים גדולות יותר, בהם טרדות הרבנות גדולות אף הן – דחיתי אותן ללא היסוס.

משהגעתי לירושלים, וקיבלתי על עצמי את עול רבנותה – התברר לי עד כמה צדקתי. כעת, כמעט אינני מוצא זמן ללמוד. פה יש חתונה, שם ל"ע לווייה, היום סידור קידושין, ומחר טרדה אחרת, וכן הלאה. אולם כאילו לא די בכך, הרי שישנה בעיה נוספת. לא פעם, כשאני מגיע לאירוע כזה או אחר – אני נאלץ להמתין במשך דקות ארוכות, לעיתים אפילו עשר דקות ויותר...

ובכן, החלטתי, כי אם אינני יכול לחסוך מעצמי את עול הטרדות, הרי שלפחות אני יכול לנצל את זמן ההמתנה לבל יצא לבטלה. קבעתי אפוא לעצמי סדר לימוד לאותן דקות של המתנה, ובמסגרת הסדר הזה – זכיתי כעת לסיים את הש"ס כולו! כלום מבינים אתם מדוע כה מיוחד סיום זה בעיני, מעבר לכל שאר הסיומים שערכת בחיי?"

הרי לנו, כי אנשים גדולים – אינם מזלזלים אפילו ברגעים קטנים... הם יודעים, כי הגדלות צומחת לאו דוקא מתוך המעשים הגדולים, אלא גם, ואולי אפילו בעיקר – מתוך המעשים הקטנים והיומיומיים, שבסופו של דבר מצטרפים לחשבון גדול!

ומכאן, מבאר הגאון רבי אליהו מאיר בלך, בעל ה"שיעורי דעת", תשובה לשאלתנו: שכן הנה, במשך שנים, הקדיש יהושע בן נון מכווח ומזמנו בכדי לסדר את הספסלים בבית מדרשו של משה. אלו היו אמנם מעשים 'קטנים' של יום יום, אולם דוקא מתוך המעשים הקטנים הללו – צמחה גדלות נפלאה!

בבחינה זו, דמה יהושע לנוצר התאנה. האדם שנוטע עץ תאנים, עושה מעשה קטן: הוא טומן ייחור של תאנה באדמה. לכאורה – המעשה קטן וחסר חשיבות, והייחור הקטן הינו חסר משמעות... אולם נוצר התאנה יודע כי הייחור הזה יצמיח עץ רב פירות, מפירותיו יאכל במשך שנים רבות!

וכך גם באשר ליהושע. מאחר והוא לא זלזל במעשים ה'קטנים', אלא ידע שסופם להצמיח גדלות רבתי – על כן הוא אמנם גדל והעפיל מעלה מעלה, ומשכך – היה ראוי להנהיג את העדה, בזכות ולא בחסד! ('ללמדך' מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

אכילת פת הבאה בכסנין לאחר ארוחה

יש להעיר במי שאכל סעודת פת ואחר כך נזדמן לו לאכול פת הבאה בכסנין (קידוש בכלל אחרי ארוחת בוקר וכדו') אפי' בשיעור מועט, דלכאורה צריך לברך ברכת המזון על אכילתו זו. וטעם הדבר, דהנה כתב בשו"ע סי' קפ"ד סעי' ו' שיעור אכילה לברך עליה ברכת המזון בכזית. ובמשנ"ב שם ס"ק כ"ב ביאר שכזית הוא מדרבנן, אבל מדאורייתא אינו חייב לברך אלא כשאכל שיעור שביעה, ושיעור כדי שביעה תליא בכל אדם כפי שביעתו. ובביאור הלכה שם האריך בשיעור שביעה ובשלהי דבריו הביא תשו' הרדב"ז שאף להפוסקים שצריך שביעה ממש, מכל מקום בזקן או חולה או שכבר אכל מקודם והוא שבע על ידי כזית או כביצה שאכל השתא, חייב לברך מן התורה כיון דמכל מקום הוא שבע. ולהמבואר מי שאכל סעודת פת וברך ברכת המזון, ואח"כ אכל פת בשיעור כזית או כביצה, חייב לברך ברכת המזון מדאורייתא כיון שהכזית והכביצה מועילים לו לשבוע משום ששבע מאכילתו הקודמת. ולפי זה גם כשאכל פת הבאה בכסנין אחר סעודתו, הרי דין פת הבאה בכסנין ששבע ממנה מבואר בסי' קס"ח סעי' ו' שמברך עליה ברכת המזון, ובאופן כזה שאכילה זו היא משביעתו יתחייב לברך ברכת המזון כדין שבע מפת הבאה בכסנין.

ואין לומר שבמקום שבלא"ה יברך ברכה מעין שלש על מה שאוכל אינו צריך לברך ברכת המזון, וא"כ מאחר שיברך על הפת הבאה בכסנין מעין שלש ומהני ברכה זו לדאורייתא יפטר בזה. דעיי' בסי' קס"ח שעה"צ ס"ק ע"א שנקט לגבי ספק פת או פהב"כ שבמקום שיש חיוב דאורייתא אין לו לפטור עצמו בברכה מעין ג' ולכן ספק נחשב כספק דאורייתא לענין ברכת המזון גם במקום שיכול לברך מעין שלש ולהפטר את הדאורייתא, וכמו"כ הכא אם צריך לברך ברכת המזון אין להפטר במה שמברך מעין שלש, וזו הערה גדולה. ויש לציין שלכאור' דברי השעה"צ אינם כדברי רעק"א, דשם בסי' קס"ח העיר רעק"א על דברי האבן העזר (דפוס יוהנסבורג מובא בחלק מהשו"ע גם על הגליון בסעי' ו') שספק פת הבאה בכסנין לא נחשב ספק דאורייתא עיי"ש. (הרה"ג רבי צבי רותן שליט"א)

תשובה לחידה פר"ש: קבה, כאמור: "ויבא אחר איש ישראל אל הקבה" וברש"י: "אל הקבה-אל האהל".

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות יואב אברהם – הרב שהרבי לאירוסי הבת הנכדה משפחת בידרמן להולדת הבן
משפחות קצבורג- קרינדלר לאירוסי הבת הנכדה משפחת פוזיילוב להכנס הבן לעול תורה ומצוות
משפחות אפשטיין – שטיין להולדת הבת הנכדה משפחות גלברג – קרמר להולדת הבן הנכד
גני הדר: משפחות ברויער – קוגל להכנס הבן הנכד הנין לעול תורה ומצוות משפחות נוה – שחר (מרכז העיר) לאירוסי הבת הנכדה
משפחת כץ להולדת הבן משפחות קמפנר – הורביץ להולדת הבן הנכד משפחות הרב אלפר לאירוסי הבן הנכד

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 597

המאמר שבת אורה

אזהרה המורה: העלון מיועד אך
ורק לרציניים שיודעים את
השיבות התפילה, ובשעת התפילה
לא מעיינים בעלון ובשאר דברים.
לעילוי נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

פינחס

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

כמדומה שכיום לא נשארו לנו מכל אותה התעלות של פעם, אלא אי אלו שרידים. בדורנו אם סך הדמעות של כל בני התורה כולם, בימי "בין המצרים", ימלאו וזו כוס אחת, הרי שזה הרבה. והרי רק לפני כשלושים שנה עוד וכינו לראות יהודים יושבים ובוכים על חורבן בית ה'. אנשים שהיו ואינם. מסופר על נפוליאון, שבטיילו פעם בחצוצות פריז, שמע מאחד הבתים קול בכי ויללה, וכששאל לפרש הדבר סיפרו לו חייליו, ששם יושבים יהודים ובוכים על איזה בית שנשרף להם לפני כאלפיים שנה. שח אז נפוליאון: "סמוך ובטוח אני, שאם עם זה בוכה עדיין על אותו בית, הוא יזכה גם לראות בבניינו מחדש". במשך שנות דור זרמו בימים אלו מעייניהם של יהודים נחלי דמעות על בית מקדשנו, והיום, לדאבונו, יבש מעיין הדמעות וכל ענין האבילות נדמה בעינינו, רח"ל, כמשא כבד: דבר זה אסור ולכאן גם אי אפשר ללכת וכו'... וכמדומה שאצל רבים קיימת תחושת צפיה מתי כבר יגיע מוצאי תשעה באב ויגמרו סוף סוף ימי "בין המצרים"...

(רבי שמשון פינקוס זצ"ל)

סיפר רבי אליהו לופיאן זצ"ל: זכורני בימי נעורי הייתי ילד קטן ונכנסתי בימי המצרים בין י"ז בתמוז לתשעה באב לבית הכנסת הגדול בשעה שתים אחרי חצות היום, מצאתי בית כנסת מלא אנשים יושבים על הארץ ועורכים תיקון חצות. מי היו אלו האנשים, סנדלרים חייטים ונגרים, אנשים פשוטים ידעו שיש לערוך תיקון חצות ולבכות על חורבן בית מקדשנו בשלושת השבועות של בין המצרים. (לב אליהו)

פעם אחת לפני תשעה באב, נישג המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, לאחד מבחורי ישיבת פוניבז', בקפידא גדולה, ואמר לו: "שמעתי עליך שאתה מארגן טיול לבני הישיבה בבין הזמנים", ענה הבחור למשגיח: "קודם כל אני לא מארגן טיול, אני רק משתתף בטיול, ועוד שאין זה טיול לשם טיול, אלא שרוצים אנו להתפלל בקברי הצדיקים, ובין הזמנים, הוא הזמן המתאים לנסוע למקומות אלו, כי באמצע הזמן הענין פריע לסדרי הישיבה". השיב המשגיח רבי יחזקאל זצ"ל לבחור: לא על זה הקפידא שלי, אלא שאנחנו עכשיו באמצע תשעת ימי אבילות, על חורבן בית המקדש, ומה שאתם עושים עכשיו, הרי זה דומה לאחד השרוי ח"ו באמצע ימי אבילות, על פטירת אב או אם, ומתכנן כבר טיול שיעשה לאחר שיקום מימי השבעה, הלא לא כעת הזמן לעסוק בדברים אלו, וצריך להבין שאנחנו כרגע באבילות. (אוהל משה)

בכיותיו ואנחותיו של רבי יעקב מוצפי מ"ל על תרבן בית המקדש וגלות השכינה. תסמר שערות הראש בעלותינו על זכרוננו כיצד ערך סדר "תיקון חצות" על יד הכותל המערבי ובבית הכנסת, בבכי רב ואנחות קורעות לב, וכל המשתתפים התעוררו עד דכדוכה של נפש ממש, ובאו מתוך כך להבין ולדעת פירוש דברי חכמינו ז"ל (תענית ל'): "כל המתאבל על ירושלים וזכה ורואה בבנינה" כי ראינו שהיה כל כולו נשבר ונתרוצץ כאילו עכשיו נחרב הבית על פניו. (ארי עלה מבבל)

בכל דיבורו של החזון איש, רבי אברהם ישעיהו קרליץ זצ"ל, בכל דו שיח שניהל, דאג להשרות רוח נעימה. תמיד היה שרוי בשמחה, גם כשדיבר על נושאים שיפה להם הדמעה. אחד ממקורביו תמה בפניו: היתכן? והשיב כשפניו נהדרות: יומיו הנביא חיבר את מגילת איכה. כאשר הוא כתב "בכה תבכה בלילה", אין ספק שהוא בכה הרבה. הוא הויל דמעות על שבר בת עמי. לכאורה יש כאן סתירה, שהרי הנביא כתב זאת ברוח הקודש, ורוח הקודש אינה שורה אלא מתוך שמחה? אלא אפשר לבכות בכי תמרורים על חורבן בית המקדש ובו זמנית להיות בשמחה! (מעשה איש)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום: "בדין הוא שיטול שכרו" (מדרש רבה). יש מי ששולל את הקנאות בטענה כי היא מביאה למחלוקת. כנגד אלה היה מרן הרב מברסק ר"ז זצ"ל מביא בשם אביו רבי חיים זצ"ל את דברי המדרש שאמר על פנחס "בדין הוא שיטול שכרו" ומבארים: כאשר מעניקים לאדם אות הצטיינות על מעשיו צריך שיהיה האות מסמל את מהות הפעולות שבהן הצטיין. גיבור מלחמה, למשל, יקבל "אות הגבורה", המשכיל — "אות החכמה" וכדומה. לאור זה היה מן הדין שפנחס שהצטיין בקנאותו, יתעטר בשם "קנאי". והנה התורה לא הלכה בדרך זו אלא אדרבה, מכתירה או תו בכתר של שלום כנאמר: "הנני נתן לו את בריתי שלום". פשר הדבר כך הוא: מאחר שקנאותו של פנחס הביאה לכך ש"השיב את חמתי מעל בני ישראל" לכן ראוי הוא באמת ל"הנני נתן לו את בריתי שלום". כי קנאותו היתה פעולה של עשיית שלום. לכך נתכונו חז"ל בדבריהם, להדגיש כי אכן זהו השכר המגיע לו מידה כנגד מידה. והוסיף על כך רבי יצחק זאב זצ"ל כי יש ללמוד מכאן שמעשה קנאות שנראה בעינינו כ"מחלוקת" — הוא השלום האמיתי (מאליו יובן שהכוונה למעשה קנאות מתוך כוונה שהורה וצורפה לקנא קנאת ה'). כל הבא לשלול את הקנאות בהציגו את עצמו כאוהב שלום, ידע כי "דרך השלום" שהוא נוקט בה כביכול, הינה חורבן לכלל ישראל. יחד עם זאת, כתב רבי ראובן גרוזובסקי זצ"ל בשם רבי חיים מברסק, כי השנאה והמחלוקת עם הרשעים, צריכה להיות כשנאת בעלת הבית לעכברים, שמצטערות על קיומם ולא כחתול הרוצה בקיומם כדי לבערם. (ילקוט לקח טוב)

ובני קרח לא מתו: כתב ה"בן איש חי": כתבו המפרשים, כי הכתוב בא לרמוז שאף על פי שקרח נאבד מן העולם, עם כל זה "בני קרח", הלא הם 'תלמידיו' ההולכים בדרכו, "לא מתו". שבכל דור ודור יימצאו בעלי מחלוקת, והם נקראים "בני קרח", כי הוא כרה בור זה של מחלוקת. (שניים מקרא)

ויאמר ה' אל משה קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו: הגמרא במסכת בבא בתרא (דף עה.) אומרת, ונתת מהודך עליו, זקנים שבאותו הדור אמרו פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה, אוי לה לאותה בושה אוי לה לאותה כלימה. וביאר רבי יצחק מוואליץ בנו של רבי חיים מוואליץ, על פי דברי המדרש, "נוצר תאנה יאכל פריה", זה יהושע בן נון שזכה לגדלותו מחמת שלא מש מתוך האהלה והזקנים שבאותו הדור כשראו להיכן הגיע יהושע ולהיכן יכלו הם להגיע ולא הגיעו, התמלאו בושה וכלימה והמשיל על כך משל, לאדם עשיר שהגיע לעיירה של אנשים עניים, וביקש למצא אנשים שישתתפו עמו בעסקיו ועל ידי כן ירוויחו אף הם, ואנשי העיירה מרוב עצלותם ומרוב גאווה לא התייחסו לדבריו, ורק אדם אחד נענה לעצתו והצטרף אליו וכמובן הצליח והתעשר, לאחר כמה חודשים באו לאותו העיר העשיר הגדול יחד עם אותו אדם שהצטרף לעסקיו, כשראו אותם בני העיירה התביישו מאד מחבריהם, שאל אותם אותו אדם מדוע אתם בושים ממני ואינכם בושים מהעשיר הגדול, הלא עשירותי גדולה משלי עשרת מונים, ענו לו, מהעשיר אין אנו מתביישים, כיון שבלאו הכי לא יכלנו להגיע לעשירות הגדולה, אך למדרגתך ודאי יכולנו להגיע, וכמו שהצלחת אתה להגיע, אם לא היינו מתעצלים ולא היינו מתנאים, היינו אף אנו משתתפים עם העשיר הגדול והיינו מצליחים כמותך. כך גם הזקנים שבאותו הדור אמרו, אמנם לדרגתו של משה לא יכול כל אחד להגיע, מדרגתו של משה היא מתנה מיוחדת מן השמים, אך להגיע למדרגתו של יהושע, יכולנו אף אנו, ומדוע לא הגענו אליה, כי התעצלנו והתרפינו, אוי לה לאותה בושה, אוי לה לאותה כלימה. (אוהבי ותרתי)

סיפור מההפטרה

וַיֹּאמֶר קָנָא קָנָאתִי לָהּ אֵלֶּיָּהּ צְבָאוֹת כִּי עָזְבוּ בְרִיתִךָ. הִיא רָגִיל בְּפִי שֶׁל הַמְּגִיד רַבִּי שְׁלֹמֹה שֶׁבִּדְרוֹן זַ"ל לִסְפֵּר אֶת הַמַּעֲשֶׂה, אוֹדוֹת הַנְּסִיבוֹת אֲשֶׁר הֵבִיאוּ אֶת אוֹתָהּ אֵשֶׁה צִדְקִנִּית, מֶרֶת שְׂרָה שְׁנִיר ע"ה, לִיִּסֵּד אֶת תַּנּוּעַת "בֵּית יַעֲקֹב" תַּנּוּעָה אֲשֶׁר שִׁנְתָה לַחֲלוּטִין, אֶת פְּנֵי הָעַם הַיְּהוּדִי לְדוֹרוֹתָיו, רֹאשִׁיתוֹ שֶׁל הַמַּעֲשֶׂה, בִּימֵי מַלְחַמַת הָעוֹלָם הָרִאשׁוֹנָה, אֲזִי הִיתָה, שְׂרָה שְׁנִיר, אַחַת מִבְּנֵי אֶלְפֵי הַפְּלִיטִים אֲשֶׁר גָּלוּ מִהַעֲיִירָה קִרְאָקָא שְׁבַגְלִיצִיָּה, שְׂרָה שְׁנִיר, הִתְגַּלְגְּלָה לַעִיר וִינָה, וְקִבְעָה בָּהּ אֶת מוֹשְׁבָּהּ, הַתְּגוּרָה בְּדִירָה שְׁכוּרָה, בְּאֶחָד מִרְבֻּעֵיהָ שֶׁל הָעִיר, וְהַשְׁתַּיִּיכָה לְקַהֲלִילָה מְסוּיִמָּה אֲשֶׁר הִתְרַכְזָה סְבִיב בֵּית הַכִּנְסַת הַשְּׁכוּנָתִי, בְּאוֹתוֹ בֵּית כִּנְסַת כִּיָּהוּ יְהוּדִי תַלְמִיד חָכֵם בְּשֵׁם הָרֵב פֶּלֶשׁ, אֲשֶׁר הָיָה מוֹסֵר שִׁיעוּרִים קְבוּעִים, מִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבָּתוֹ, שִׁיעוּרִים אֲשֶׁר נִסּוּבוּ סְבִיב פֶּרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ, עַל מַאֲזִינוּתוֹ הַקְּבוּעוֹת נִמְנָתָה הַגֵּב שְׁנִיר, אֲשֶׁר מְקַשְׁבֶּה הִיתָה מַעֲזֵרָה נִשִּׁים לְדַבְּרֵי הַמִּרְתָּקִים שֶׁל הָרֵב פֶּלֶשׁ, פֶּה מִפִּיָּם מְרַגְלִיּוֹת הִיא הָרֵב פֶּלֶשׁ, שִׁיחֻתָיו כּוֹלֵן מִרְתָּקוֹת הָיוּ, אוֹלָם לֹאחַת מִהֵן נִדְעָה הַשְּׁפָעָה מְכַרְעַת עַל הַמֶּשֶׁךְ חַיִּיהָ שֶׁל הַגֵּב שְׁנִיר, הִיתָה זוֹ שִׁיחָה אֲשֶׁר נִשָּׂא הָרֵב פֶּלֶשׁ בַּחֲנוּכָה, וְבָהּ הוּא הִתְיַחֵס לַעֲזוּבָה הָרֵבָה הַקִּיִּימָה בִּשְׁטַח חֲיִינוֹךְ הַבְּנוּת, בְּאוֹתָם יָמִים לֹא הָיוּ בְּנִמְצָא בְּתֵי סֵפֶר, עֲבוּר בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַכְּשֻׁרוֹת, וְכֵן בְּלִית בְּרִיָּה הָיוּ רַבִּים מִן הַהוֹרִים שׁוֹלְחִים אֶת בְּנוֹתֵיהֶם אֶל בְּתֵי הַסֵּפֶר הַכְּלָלִיִּים הַכַּפְרָנִיִּים, הַמַּעֲנִיקִים חֲיִינוֹךְ קְלוּקֵל הָעוֹמֵד בַּסְּתִירָה לְדֶרֶךְ יַעֲקֹב סָבָא, חֲיִינוֹךְ אֲשֶׁר תּוֹצְאוֹתָיו נִיכְרוּ הֵיטֵב. "הֵיכֵן הֵם הַחֲשֻׁמוֹנָאִים שֶׁבִּדְרוֹנוֹ?" זַעַק הָרֵב פֶּלֶשׁ, הֵיכֵן הֵם אֵלּוּ אֲשֶׁר יִרְמּוּ אֶת הַדָּגֵל וַיִּכְרִיזוּ אֶת הַהִכְרָזָה הַהִיסְטוֹרִית "מִי לָהּ אֵלִי"? הוּא שָׂאֵל בְּכָאֵב, וְהַגֵּב שְׁנִיר הַחֲלִיטָה לִסְפֵּק אֶת הַתְּשׁוּבָה, הִיא שְׁמַעָה תּוֹכַחְתּוֹ שֶׁל הָרֵב, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּפֶרֶשֶׁת יִתְרוֹ "וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ" מִה שְׁמוּעָה שָׁמַע וְכָא, כּוֹלֵם שְׁמַעוֹ, בְּרֵם יִתְרוֹ שְׁמַע וְכָא, רַבִּים הֵם אֲשֶׁר שְׁמַעוּ אֶת דְּבָרָיו שֶׁל הָרֵב פֶּלֶשׁ, רַבִּים הֵם אֲשֶׁר דְּבָרָיו עוֹרְרוּם וְהִבְיָאוּם לְכַדִּי מַחֲשָׁבָה, אוֹלָם אַחַת הִיתָה אֲשֶׁר קָמָה וַעֲשָׂתָה מַעֲשֶׂה, הִיתָה זוֹ כְּאִמּוֹר הַגֵּב שְׁנִיר, אֲשֶׁר בַּעֲקֻבוֹת אוֹתָהּ דִּרְשָׁה, הִנִּיחָה לְאַחֵר תְּקוּפַת מָה, עִם שׁוּבָה לַעִירָה לְקִרְאָקָא, אֶת הִיסְטוֹרִיָּה עֲלֵיהֶם מוֹשֶׁת עַד הַיּוֹם חֲיִינוֹךְ שֶׁל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל. הִיא רִיכּוּזָה סְבִיבָה קְבוּצַת בְּנוֹת, הָרַעֲיָפָה עֲלֵיהֶם, טַל תַּחֲיָה, בְּדַמּוֹת שִׁיעוּרֵי תוֹרָה וְהַשְׁקָפָה נְכוֹנָה, וְאֵט אֵט הַחֲלָה הַמְּגַמָּה צוֹבֵרַת תְּאוּצָה, נִפְתַּח בֵּית סֵפֶר, וְסִמְנִיר, בַּהֲנַחֲלָתָה שֶׁל הַגֵּב שְׁנִיר, חֲנִיכּוּתִיהָ נִפְצוּ בְּכָל קְצוּוֹת הָאָרֶץ, וְהַעֲמִידוּ תַלְמִידוֹת מִשְׁלֵחַן, כְּאִשֶּׁר שְׁנֵים סְפוּרוֹת לְאַחֵר מִכֵּן נִתֵּן הָיָה כְּבֵר לְמִצּוֹא בְּתֵי חֲיִינוֹךְ לְבָנוֹת עַל טַהֲרַת הַקּוֹדֶשׁ בְּפוֹלִין בְּהוֹנְגְרִיָּה בְּלִיטָא, וְכָל הָעוֹלָם כּוֹלֵן, זֶהוּ סִיפּוּרָה שֶׁל הַגֵּב שְׁנִיר. הַסִּיפּוּר אֲשֶׁר חֲבִיב הִיא עַל הַמְּגִיד רַבִּי שְׁלֹמֹה זַ"ל, וּמִרְבָּה הִיא לִסְפֵּרוֹ, תוֹךְ שֶׁהוּא מוֹסִיף נוֹפֵךְ בְּדַבְּרִים וּמַטְעִים: "הֵבָה נִתָּאֵר לַעֲצֻמָּנו כְּאִשֶּׁר הִגִּיעַ אוֹתוֹ רַב וַיֹּאמֶר, הָרֵב פֶּלֶשׁ, אֵל עוֹלָם הָאֲמִתָּה, מִה הוּא מִצָּא, הֲלֹא וְדָאִי הָרָאוּ לוֹ עוֹלָמוֹת עַל גְּבֵי עוֹלָמוֹת, אֲשֶׁר כּוֹלֵם נִזְקָפִים לְזַכּוֹתוֹ, הָרָאוּ לוֹ נִשְׁמוֹת רַבּוֹת מְסֻפּוֹר, אֲשֶׁר הִצְלָתָן נִזְקַפְתָּ לְזַכּוֹתוֹ לְזַכּוֹתָ? תַּמָּה בּוֹדָאִי הָרֵב פֶּלֶשׁ, מִה לִּי וְלִבֵּית יַעֲקֹב, אוֹלָם בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעֲלָה הִזְכִּירוּ לוֹ אֶת אוֹתָהּ שִׁיחָה, אֲשֶׁר נִשָּׂא בַּחֲנוּכָה, לְפָנֵי שְׁנֵים רַבּוֹת, וְגִילּוֹ לוֹ, כִּי בַּעֲזֵרַת הַנְּשִׁים, יִשְׁבָּה בְּאוֹתָהּ עַתָּה, אֵשֶׁה צִדְקִנִּית, אֲשֶׁר הוֹשַׁפְעָה מִדְּבָרֶיהָ, קָמָה וְחוֹלְלָה מִכּוּחַם אֶת הַמַּהְפֵּךְ הַכְּבִיר, בְּדִיבּוּרָה, אֶתָּה הָרֵב פֶּלֶשׁ, הִצַּתָּ אֶת אֵשׁ הַקּוֹדֶשׁ בְּלִבָּה שֶׁל הַגֵּב שְׁנִיר, הַסְבִּירוּ בְּלִי סִפֵּק לְרֵב פֶּלֶשׁ בְּשִׁמְיָם, וְהִבְהִירוּ כִּי יֵשׁ לוֹ יָד וְחֹלֶק בְּכָל זְכוּיּוֹתֶיהָ הִיא ר' שְׁלֹמֹה מְסִים (דַּגְנִת ר' שְׁלֹמֹה)

ועל הכל...

"פרפראות"

סיפור רבי גדליה אייזנר זצ"ל על בן גילו, וולף שמו. אחד מן החבורה, היה זה, ידיד כהלכה. וולף זה, היה מאלה שלא היה להם כלום ולא היו צריכים כלום. מאלה שכל חייתם מעבודת השי"ת בשמחה. ביום מן הימים כשנפגש עם בני החבורה שהיו מתכנסים להתחזק בתורה ויראת שמים, שח בדעת-ברוחה כי הורחב לו, עבר מדירתו הקטנה אל דירה גדולה ורחבת ידים - בעלת אור בהיר ואויר צח - ובה מקום למכביר, לא רק לבני המשפחה כי אם גם להתאספות כל בני החבורה. שמחו כולם לשמוע כי יצא מדוחק להרחבה. אלא שהכל תמזה: הרי אין בידו של וולף פרוטה לפרוטה, שמה עלתה בחכתו ירושה או גורל בסכום גדול? "רק חסרון אחד יש בדירה זו", המשיך וולף לספר: "אין בה היכן לתלות את המנורה..." עתה הבינו את הבריחה המרה: אחד שלא היה ביד וולף לשלם את דמי השכירות, הוציא בעל-הבית מדירתו את וולף ואת כל אשר לו אל...רחוב, פשוט כמשמעו, והיא-היא אותה דירה 'גדולה מוארת ומאווררת' - אשר חסרון אחד בה: אין תקרה!... (במחצית ר' גדליה)

"ענין של טעם"

הטעם שאומרים בברכת התורה בלשון הווה "נותן התורה", אפילו שכבר נתנה, לפי שהקב"ה נותן בכל יום לכל אחד ואחד חלקו המגיע ומובן לפניו, כשיעניין וישריח את עצמו כראוי. (מהר"ל מפראג)

"מפי כתבם"

מקובל לומר כי על "צניעות" יש לדבר בצניעות. אני יכול לספר על כך כי הייתי באמריקה ושם עשו כנס חיזוק לנשים בעניין צניעות וביקשו ממני לדבר באותו יום פגש אותי אחד מגדולי הדור צדיק יסוד עולם, ואמר לי: "שמעתי שאתם הולכים לדבר בענייני צניעות, ומה בכונתכם לדבר?" השבתי לו כי אי אפשר לדבר על פרטים, לכן אדבר באופן כללי...אמר לי אותו גדול: "אם זו כונתך, עדיף שתישאר בבית ואל תדבר כלל. הצניעות - כך אמר לי - היא היסוד של בת ישראל, היסוד של הבית היהודי, ומי שאינה נוהגת בצניעות, מחטיאה את הרבים. אם תדברו באופן כללי, הרי כל אחת מהשומעות תפרש זאת כרצונה ותאמר לעצמה, כי בוודאי צריך לנהוג בצניעות, וכי אנחנו כמו הגויים? האם אנחנו בהמות ברחוב? חס וחלילה. בוודאי שאנחנו צנועות. כך תאמרנה השומעות, כיון שאינן יודעות מהי צניעות." שאלתי אותו: "אם כך, מה עלי לעשות?" ואז הוא סיפר לי מעשה ברבי' בחיידר, שלימד תלמידים לפני גיל בר- מצוה, וברצונו להכניסם אל הקודש פנימה, דיבר איתם על תאוות האכילה, ועל הצורך לחשוב לפני האכילה שאוכלים לשם שמים, וכמה חשוב לדעת כי "זה השולחן אשר לפני ה'" וכו'. בלילה היה בר-מצוה לאחד הילדים, ולפני שהלכו לשמחה אמר להם הרבי: "אתם זוכרים מה שדיברנו היום?" אמר לו אחד התלמידים: "בוודאי שאנחנו זוכרים, הרבי' בוודאי התכוון למנה האחרונה, שם צריכים להיזהר מתאוות האכילה..."אם לא מדברים במפורט, כל אחד שומע מה שהוא רוצה לשמוע. גדולי ישראל אשר כלל ישראל נשען עליהם, כתבו בפרטי פרטים, כיצד בת ישראל צריכה ללכת. אבל לאמיתו של דבר, הם לא היו צריכים לפרש, כי כל בת ישראל כשרה יודעת היטב מה צנוע ומה לא צנוע, אלא שהיצר הרע היודע היכן אפשר להחטיא את הרבים, מעוות את השכל. גדולי ישראל נכנסו לעבי הקורה, וכתבו בפרטי פרטים, כי בלי זה תמיד יהיה ליצר הרע מקום להכשיל. (יחי ראובן! רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן מי שבידך ברכת המזון לא יוכל לומר בסוף ברכת המזון "הרחמן הוא ישלח לנו ברכה מרובה בבית הזה ועל שולחן זה שאכלנו (נוסח אשכנז) ? תשובה: האוכל במקום השייך לגוי כיון שאסור לברך גוי (משום "לא תחנם") ובמקומו יאמר "הרחמן הוא ישלח לנו ברכה מרובה בהליכתנו ובישיבתנו עד עולם (ש"ע או"ח קצ"ג ברמ"א ומשנה ברורה כז)

מפתחמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

שורש תיקון המידות הוא סור מרע. (חזון איש)
הגאווה מביאה לידי רדיפות כבוד, להשתרר על בני אדם. (אורחות צדיקים)
אל תאמר במה שלא תדע. אדע. פן תחשד במה שתדע. (רבי שלמה אבן גבירול)

נר לשולחן שבת

פרשת פינחס

גליון 913 תשפ"ה

"שבת מברכים"

המולד: יום שישי בשעה עשר
42 דקות 5 חלקים

"פינחס ... השיב את חמתי והיתה לו ולזרעו אחריו ... תחת אשר קנא".

פינחס - כוח של עזות ותקיפות להציל את ישראל ולהיטיב לזולתו!

בעת מלחמת העולם השנייה, בהיות סבי רבי דוד סומפולנסקי בחור פליט במדינת שבדיה, חזר יום אחד מלימודיו בפקולטה לרפואה וטרינרית בשטוקהולם והנה הבחין בקבוצת ילדים מטיילים עם מדריך שבדי. אמר לעצמו: "ילדים עם שיער שחור ועינים כהות אינם שבדים, בוודאי יהודים הם".

הוא ניגש אליהם ופתח איתם בשיחה, התברר לו שכולם פליטים שהובאו בשנת תרצ"ז 1938 מגרמניה בגיל רך על ידי ארגונים הומניטרים ונקלטו במשפחות נוצריות בצפון שבדיה. רבי דוד הסביר להם שהם יהודים, דבר שכבר לא היה ברור לרובם. הוא המשיך ושאל: "מי רוצה להצטרף אתי ולגור בבית משפחה יהודית?", רק ילד אחד טהור לב, אלי רוזנר שמו, עזב מיד את קבוצת הילדים ונצמד לסבי אשר הביאו הביתה לבית הוריו גיבורי החיל ואנשי החסד רבי שמשון ומרת חנה דבורה.

השלטונות השבדים התנגדו כמובן למעשה הזו של 'חטיפת' ילד מבית מאמציו השבדים על ידי משפחת פליטים, דבר שהוא גם עבירה פלילית כמובן... גם הנהלת הקהילה היהודית בשטוקהולם לא אהבה את הרעיון 'להסתבך' עם רשויות החוק בשביל להציל ילד יהודי משמד. אבל ר' שמשון היה נחרץ באומרו: "הילד לא יצא מביתי, כאן יהיה ביתו וכאן יגדל!"

לאחר דין ודברים מסובך נכנעו הרשויות מול עמידתו האיתנה, ואישרו את הבקשה. אלי נקלט במשפחה והיה כאחד מילדי הבית. רבי דוד התמסר לחינוכו והיה לו כאח בוגר. בהגיעו לגיל מצוות נערכה לאלי חגיגת בר מצוה בביתם כאחד מבני הבית.

לאחר המלחמה, שני אחיו ששרדו בנס את מחנה בוכנוולד הגיעו לשבדיה. כאשר משפחת סומפולנסקי שבה לדנמרק, נמסרה הדירה בה גרו למשפחת רוזנר שהתאחדה מחדש. כשבגר, גלה למקום תורה, לישיבת גייטסהד. אלי ואחיו זכו להקים דורות ישרים מבורכים של שומרי תורה ומצוות, מהם תלמידי חכמים. לימים התחתן אחד מנכדיו עם נינתו של ר' שמשון, בת הגאון רבי יהודה אריה דינר, רב בית הכנסת "דברי שיר", ונתקיים בו הפסוק "שלח לחמך על פני המים כי ברוב ימים תמצאנו!"

שוו בנפשכם כמה עוז צריך להיות לפליט לגשת לקבוצת ילדים זרה בארץ מקלטו שהולכים עם המדריך שלהם ושייכים למשפחות מקומיות, ולקרוא להם להצטרף אליו! כמה גבורת נפש צריך לעמוד בלא היסוס כנגד השלטונות בארץ מקלטו ומול אנשי הקהילה, כדי להציל ילד יהודי לדורי דורות! ("אחד מעירי" נר לשולחן שבת" שמחת שלמה")

"יפקד ה' אלקי הרוחות ... איש על העדה" - "ריבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך דעתו של כל אחד ואחד, ואינן דומים זה לזה, מנה עליהם מנהיג שיהא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו". (כ"ו ט"ו ר"י)

מעשה באברך אמריקאי שלמד מספר שנים בישיבת מיר בירושלים. אחרי חזרתו לארה"ב חלה במחלה אנושה ואחר כמה שנים נפטר, והשאיר אחריו אלמנה וילדים צעירים מאד, ביניהם ילדה בת שמונה. ראש הישיבה, הגאון רבי נתן צבי פינקל עודד אותם מאד ואמר לילדים שירגישו שהוא כמו אבא שלהם, ושיכתבו לו מכתבים עם שאלות אליו והוא יענה להם. כך עשו ושמחה גדולה היתה להם בהריצם 'שאלות' ושמחה כפולה כשקיבלו 'תשובות'. רק הילדה היתה עגומה "אינני יודעת מה שואלים ואין כותבים לראש הישיבה" התלוננה.

יום אחד היא קיבלה מכתב מראש הישיבה. בתוכו היה ציור גדול, לב מצוייר בצבעי ילדים עם כמה מילות אהבה וברכה, חתום "נתן צבי פינקל!"

הילדה - היום אמא לילדים סיפרה: "בקבלי מכתב זה הרגשתי חום ואהבה מלטפת שלא הרגשתי מאז שאבי נפטר!" ("ישורון" כ"ו)

הגאון רבי שלמה פיירפילד ראש ישיבת "שאר ישוב" בשכונת פארקווי בעיר ניו יורק, מלבד גדלותו בתורה היה איש חינוך מופלא: רבי שלמה פיירפילד לא התעלם מהכשלונות של התלמידים, מהליקויים, מהצדדים האפלים של הלב האנושי, הוא פשוט חיכה להזדמנות מתאימה.

תלמיד בישיבה לא הופיע לתפילת שחרית במשך יומיים. "חסרת לי!" אמר לו ראש הישיבה. התלמיד שמע במילים אלו האשמה-התקפה של 'איפה היית?' יותר מאשר חיבה והוא השיב בשקר גמור, בזה הגיעה השיחה לקיצה והעימות הסתיים. אחרי שישה חודשים קרא רבי שלמה לאותו תלמיד ושאלו בקול רך: "זכור לך שלפני שישה חודשים שאלתי אותך על תפילת שחרית".

"כן" השיב הנער "האם שמור בזכרוניך שאמרת משהו שאינו אמת." "כן" ענה הנער. שקט השתרר בחדר. "מדוע חיכה הרבי זמן כה רב להזכיר לי זאת?" שאל הנער, מתוך חרדה שמא העכיר את מסכת יחסיו עם הרבי על ידי השקר הגס.

"לפני שישה חודשים עדיין לא צמחו לך אוזניים, עכשיו יש לך אוזניים..." ("ר' שלמה")

לא כל קהילה זוכה ל"איש על העדה"...

הגאון רבי ישראל זאב גוסטמן סיפר כי רבן של ישראל, הגאון רבי חיים עוזר נהג להתבדח על כך שבזכות החפתים שלו זכה להיות רבה של וילנה...

מעשה שהיה כך היה: רבי חיים עוזר למד בוולוז'ין, היה ידוע בכינויו "העילוי מאיוויה" ו"תלמיד חבר" של רבי חיים מבריסק. אחר חתונתו הוצעה לו משרה בעיירה קטנה בליטא. רבי חיים עוזר הלך לשבות באותה עיירה שבת, כדי להבחין אם הוא ראוי למשרת רב העיירה, במהלכה גם התעתד לעבור ראיון.

רבי חיים עוזר מסר מספר שיעורים במהלך השבת ותושבי העיירה התפעלו מאוד. אך מועצת הקהילה שהתכנסה במוצאי השבת החליטה שלמרות יכולותיו הם לא יוכלו לקבלו לרב, כי ניכר שהוא מודרני מדי... שהרי הוא עונד חפתים...

בשל כך רבי חיים עוזר חזר לבית המדרש, עד שנקרא להתמנות לרבה של וילנה - היה זה בגיל עשרים ושתיים, הוא תפס את מקומו של חמיו שנפטר, הגאון רבי אליהו אליעזר גרודז'נסקי, חתנו של רבי ישראל סלנטר - כך אמר לימים רבי חיים עוזר: "בגלל החפתים שלי הפכתי לרבה של וילנה!" ("איש האשכולות")

הרבי מנדבורנה ה"באר יעקב" דרש מצוות הישיבה שהיו קשורים וקשובים לצרכי הבחורים בכל פרט ואף להיות איתם בקשרי ידידות וחביבות יתירה.

סיפר ראש הישיבה: "כמה פעמים נזדמן לי לשמוע ממנו הוראות שונות בענינים אלו. כגון, איש צוות בישיבה אסור לו להסתפק לצאת ידי חובה בהשתתפות בחתונתו של אחד מתלמידי הישיבה, אלא עליו להוכיח במשך ימי השמחה שהוא משתתף בשמחתו של הבחור כמו היה קרובו וידידו הנאמן.

כמשל היה אומר כמה דוגמאות. מי שגר בסביבת השמחה, שיבוא לאחל 'מזל טוב' גם בשבת אופרוף.

מאד היה נהנה עת הביאו לו בחורי הישיבה חידושי תורה או סיכומים והיה משבח אותם מאוד. יכלו לראות על שולחנו סמוך לערימת הקויתלך מחברות חידושי תורה שקיבל מבחורים, דבר שנתן לו הרבה חיות.

ישנם גם מכתבים שכתב לבחורים צעירים בהם הוא מודה להם על ששלחו לו דברי תורה".

יבחר הקורא כותרת: "איש על העדה" - "בן בנות צלפחד דוברות"...

"האדמו"ר מדינוב, ה"בני יששכר" גם בעת קבלת הקהל היה כותב חידושי תורה כשהיה מקבל קויתלך, כדי לנצל את הזמן בצורה מירבית. נשים רבות שהיו באות לקבל ברכתו ועצתו בראותן זאת לא ידעו כי הוא כותב חידושי תורה, על כן היו אומרות שהוא רבי טוב - כל מה שאומרים לו הוא רושם...

פעם כאשר באה לפניו אישה ורבינו שאלה למבוקשה. השיבה לו כי כבר היתה אצלו לפני זמן מה והוא רשם בשעתו את משאלתה בספרו. על כן יוציא נא את ספרו ויסתכל שם...

לאחר פטירתו באה פעם אישה אל בנו, רבי דוד מדינוב ונתנה לו קויתל, לפני לכתה אמרה לו: "אתם כבר לא כמו אביכם..." וישב לה רבי דוד: "נכון, אף אני יודע זאת. אבל על סמך יסוד מה את אומרת כך?"

ותען האישה ותאמר: "אצל אביכם, כאשר היו באים אליו ומציגים בפניו בקשה מסויימת, מיד היה רושם אותה ושולחה לשמיים ואילו אצלכם אני לא רואה שאתם כותבים ולא שאתם שולחים זאת לשמיים..."

רשות כניסה אל חדרו של ה"בני יששכר" היתה כרוכה בלימוד תורה. כאשר באה אישה עם קויתל או אדם פשוט היה מקבל אותם מיד. אבל בבוא יהודי אשר היה מסוגל לשבת וללמוד, היה דורש ממנו בתחילה ללמוד זמן מסויים, שבוע או יותר, לעיתים אף שלושים יום, באומרו לו: "קודם תלמד אצלי ימים מספר ורק לאחר מכן אהיה רבי שלך!" ("הרבי ר' צבי אלימלך מדינוב")

"מחלה נעה וחלה ומלכה ותרצה - ולהלן הוא אומר ותהיינה מחלה ותרצה, מלמד שכולן שקולות, לכן שינה סדרן". (כ"ז א' ורש"י)

מתוך מכתבו של הגאון הצדיק רבי אריה לויין אל מחותנו, הגאון הצדיק רבי מרדכי צוקרמן

"שמח אני לשמוע שמועות טובות על החתן, טוב שם משמן טוב, ביגיעת תורתו, ביראתו והנהגתו בהנהגת בית הוריו הדגולים במידת ההסתפקות, כדברי מחותני אור ישראל רבן ומאורן של ישראל כי מידת ההסתפקות הוא אוצר היחידי שלא נתרקן ולא נחסר תמיד!

אגב ארשום איזה דבר אשר זיכני ה' יתברך להבין לפי מיעוט שכלי בהסכמת ישרים. המשנה (גיטין ט' י') אומרת "בית שמאי אומרים לא יגרש אדם את אשתו אלא אם כן ... רבי עקיבא אומר, אפילו מצא אחרת נאה ממנה". ומתפללים להבין כוונתו.

אמרתי לבאר על פי הגמרא (שבת כה): "ת"ר איזהו עשיר ... רבי עקיבא אומר כל שיש לו אישה נאה במעשים". וביאר המהרש"א: נאה במעשים, הכוונה שהאישה מסתפקת במועט ואינה מבקשת מבעלה קישוטים, שמלות ושאר דברים. (עיי"ש) בזה מיושבת קושיית הרמב"ם, מדוע אם מצא אחרת נאה ממנה יכול לגרשה, הלא בידו לקחת גם אחרת? אלא הדברים מובנים: אם הראשונה לא מסתפקת במועט, אי אפשר לו לקחת אחרת!

(תפארת רפאל" עמ' רל"ז)

לא כולן שקולות

אישה כשרה העומדת לערוך בביתה סעודת חתונה, ורוצה לנהוג עם האורחות כראוי על פי חוק ומשפט. ביקשה להורות לה את הדרך אשר תעשה עם הנשים, כל אחת לפי כבודה.

הנה פשוט שאשת חבר כחבר, ויש לה יתרון על שאר הנשים לתת לה חשיבות, הן בנטילת ידיים, הן במקום הישיבה והן בשאר עניני הכבוד.

אך הסתפקנו באישה שבעלה אינו תלמיד חכם, רק אחי בעלה תלמיד חכם, האם יש לה יתרון על שאר הנשים. וגם אם יש כמה נשי תלמידי חכמים שבעליהן שווים בחוכמתם, אך אחת מהן גיסה ת"ח, האם הדבר מהווה יתרון לכבדה יותר מן השאר. השיב ה"בן איש חי": ודאי זה שאחי בעלה תלמיד חכם חשוב יתרון ומגיע לה בשל כך כבוד. כדברי הגמרא בזבחים - "חמש שמחות היתה אלישבע יתירה על בנות ישראל. יבמה מלך, בעלה כהן גדול, בנה סגן, בן בנה משוח מלחמה ואחיה נשיא". הרי שמעלה זו של אח בעלה נוגעת אליה. (תורה לשמה" רס"א)

אימתי נהיה פינחס "משוח מלחמה", האם עתה או בשמחת אלישבע? עיין בעלי התוס' בפסוק "והיתה לו ולזרעו". (כ"ה י"ג)

"השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם". (כ"ה י"א)

היה זה בעת מחאה של "נטורי קרתא" כנגד תלמוד תורה "תורת אמת" בירושלים, על שהתחילו לקחת ארוחת צהריים מהעירייה הציונית...

קבוצת אברכים באה לביתו של המנהל, הרה"ח רבי לייבל סלונים. ביניהם היה הג"ר אברהם יעקב אפשטיין. בתוך רתיחתו, כשדיבר עם רבי לייבל נתן מכה על השולחן ושבר לרסיסים את הזכוכית שכיסתה את השולחן. רבי אברהם יעקב התנצל ואמר שמחר הוא יביא כסף וישלם את שהזיק.

אולם רבי לייבל סלונים אמר לו שהוא לא מוכן לקבל כסף, כי זכות היא שבביתו שברו זכוכית על ריתחא דקדושה! ("החומה")

הגאון רבי אברהם יעקב אפשטיין היה שנים רבות מנהל רוחני בישיבה קטנה מאה שערים ומראשי ישיבת "תורה ויראה". היה צדיק גדול בין אדם לחברו מתוק במידותיו ואין זה סותר שהיה קנאי גדול. עוד זכור איך היה עובר בימי חמישי ושישי ברחוב יפו, מחלק בין החנויות את הפתקים "זכור את יום השבת לקדשו" וזמני כניסת ויציאת השבת ותולה אותם אצל מי שמסכים.

דבר האירה

ותבונן, תקשיב, תגיב.

השבוע עמדתי במסדרון של התלמוד תורה, וזכיתי להיות עד לרגע מחנך נפלא שלימד אותי כיצד נראה חינוך אמיתי בפועל.

ראיתי כיצד מנהל התלמוד תורה עומד ורואה ילד שהולך עם שקית על הראש. במקום להגיב בחיפזון, עצר לרגע והתבונן. אחר כך ניגש אל הילד בעדינות ושאל בסקרנות אמיתית: "ספר לי, מה אתה עושה עם השקית הזו?"

הילד ענה בשמחה: "אנחנו משחקים סבא וסבתא ושמתו שקית על ראשי כי התחפשתי לסבתא!"

המנהל חיך וכרע לגובה הילד: "וואו, איזה משחק מעניין! אבל אתה יודע מה? בואו נמצא דרך יותר בטוחה להתחפש לסבתא, כי השקית על הראש יכולה להיות מסוכנת. מה דעתך על צעיף או כובע במקום?"

הילד הסכים בהתלהבות, והמנהל עזר לו למצוא אביזרים בטוחים יותר למשחק. בעומדי מן הצד, התרגשתי לראות כיצד מנהל שהוא מחנך אמיתי ניגש לעובדה זו באופן חינוכי מנהיגותי ומעורר השראה.

התבוננות מעמיקה בדרכי חבירו

המחזה הזה הזכיר לי עיקרון יסודי בחינוך ובכל סטיואציה חברתית: ראשית כל, צריכים לדעת לנסות להבין את הזולת ואת הגורמים להתנהגותו, לחפש זכות במעשיו ולבדוק מהו טבעו והנהגתו, ואז אז ניתן יהיה להתקדם ולבוא לכלל פשרה.

בעל ה'דברי שאול' מסביר בצורה נפלאה את המעלה הזו:

"מהי המעלה המיוחדת שציינה התורה 'שיכול להלוק כנגד רוחו של כל אחד?' האם הכוונה חלילה שיועד להחניף לכל אדם ולדבר עמו כפי מה שהלה רוצה לשמוע, הרי זה השקר המוחלט בעוונותינו הרבים..."

לא, זו לא חנופה או שקר. הדברי שאול ממשיך ומבהיר:

"הפתי, כאשר רואה הוא בחברו דבר שאינו כדרכו, אזי מגנה הוא אותו ומבזהו. אבל האיש המשכיל והנבון, מנסה להבין את הזולת, לחקור ולדרוש מדוע נהג כך, לחפש זכות במעשהו, אולי לפי טבעו והנהגתו ניתן להבין אותו".

ההבדל בין הפתי למשכיל

ההבדל בין אדם פתי לאדם חכם אינו ביכולת האינטלקטואלית, אלא בצרות הגישה הנכונה כלפי הזולת:

הפתי כאשר רואה משהו שלא מובן לו אצל חברו - מיד מגנה ומבזה אותו. הוא מניח לבטח, כי רק דרכו היא הדרך הנכונה היחידה, וכל מי שפועל אחרת הוא בוודאי טועה או רע.

המשכיל והנבון רואה את אותו הדבר - אבל תגובתו שונה לחלוטין. הוא אומר לעצמו: "רגע, בואו ננסה להבין. מדוע הוא נהג כך? אולי יש לזה הסבר? אולי לפי הטבע שלו והמצב שלו זה הגיוני?"

המחנך באותו מסדרון: ראה תופעה חיצונית - ילד עם שקית על הראש, חיפש להבין מה גרם לכך, מה ההקשר, מה היה המשחק. הילד הקטן, הסביר בתום ילדותו את עמדתו וקיבל את עצת המנהל.

תוכחה שמתקבלת

הדברי שאול מסיים בנקודה חשובה במיוחד לחינוך:

"דק לאחר התבוננות מעמיקה, יכול הוא להוכיח את חברו על מעשהו, לפי דרכו הוא ולפי מהלך שכלו והבנתו, ואז גם התוכחה מתקבלת יותר".

כאן טמון הסוד: תוכחה או ביקורת שמגיעה לאחר הבנה אמיתית של הזולת - מתקבלת! למה? כי האדם מרגיש שהמוכיח באמת מבין אותו, באמת רואה את המצב שלו, ולכן הביקורת נתפסת כבאה ממקום אמיתי ולא מגישה עליונה ושיפוטית.

בחינוך, בשלום בית, בחברות - הסוד הוא לעצור לרגע לפני השיפוט ולשאול: מדוע הוא נהג כך? מה עובר עליו? מה הטבע שלו? מה ההקשר?

על המחנך לזכור תמיד: לפני התוכחה - ההבנה. לפני הקביעה - ההתבוננות. לפני המסקנה - השאלה. זו דרכו של החכם והנבון.

הפתי - רואה חיצוניות ושופט. המשכיל - חוקר פנימיות ומבין.

וכך בונים חינוך של אמת, חינוך שמרומם את הנפש ולא שובר אותה.

בית שלם ואוהב

מרת אלחנן רייזאן

הנפש והחינוך

ע"פ התורה

סודות המנהיג והמחנך

גבוה מי יתיר.

ההנהגה המדינית והמוסרית - בנחת ובהבנה השניה היא, ההנהגה המדינית. "על ההנהגה המדינית לתיקון המצב אמר 'אשר יצא לפניהם ואשר יבוא לפניהם', לומר שבנחת ינהלם ולא ילך עמם בכפיה... שבהנהגה זו לפי שעם קשה עורף הם ודרכם לבטא במנהיגיהם, על כן תהיה שמאל דוחה ומין מקרבת, והוא יצא ויבוא לפניהם והם אחריו ילכו מעצמם ולא כמי שאוחז בידו ומוליכו בחזקת היד".

היישום החינוכי המעשי

בעקרונות של תורה ומצוות - המחנך נדרש לעמוד בתקיפות, ללא פשרות. במידות ודרך ארץ - יש להנהיג ברוך ובנחת, מתוך הבנה והתחשבות.

כוחות המנהיג - הדעת כמנהיג

בספר "עמק המלך" מתאר את כוחו של המנהיג:

"ואומן פדגוג' הוא הדעת המנהיג החסדים והגבורות, כי הוא המחלק שפע לכל, שנאמר: 'ובדעת דברים ימלאו' וחדר הוא נוטריקון ח'סד דין ר'חמים, ולכן נקרא פדגוג, פירוש מנהיג".

המחנך המוצלח הוא מי שיועד להנהיג את עצמו, לנווט בין חסד, דין ורחמים, ולחלק לכל תלמיד את השפע החינוכי שנפשו זקוקה לו.

המנהיג שאינו נגרר אחר הציבור

הכתב סופר מסביר הגדרה מדויקת של מנהיגות:

"לפעמים בני מדינה מקבלים עליהם מלך אשר על פיו יצאו ויבואו, אבל שמים לפניו נימוסים אשר נחקקו ע"פ חכמיהם וראשיהם, ועד"ו יולכים, ואינו יכול לעשות כרצונו וחפצו רק על פי גדולי העם. אבל לא כן חפץ משה שיהיה מנהיג ישראל, אלא שיוכל לעשות כרצונו... אשר יצא לפניהם ולא על פי ציונים אלא אשר יוציאם ואשר יביאם, הוא בעצמו יהיה המביא והמוציא, ולא לפי הסכמת הדור ומאוי נפשם".

גם בחינוך - המחנך חייב להחזיק חזון ברור ואיתן, ולא להתפתות לרצונות רגעיים או גחמות חיצוניות.

כשמשה רבינו מבקש מהקב"ה למנות מנהיג חדש לעם ישראל אחריו, הוא מתפלל:

"יפקוד ה' אלוקי הרוחות לכל בשר איש על העדה".

רש"י הק' מפרש:

"למה נאמר? אמר לפניו: ריבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך דעתו של כל אחד ואחד ואינן דומין זה לזה, מנה עליהם מנהיג שיהא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו".

כאן טמון סוד ההנהגה והחינוך: המנהיג - והמחנך - חייב להכיר את דעתו, רוחו ופנימיותו של כל אחד ואחד, ולהתייחס אליו כיחיד ומיוחד. כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות, וכל אחד זקוק ליחס ייחודי.

תכונות דומות גורמות לדעת דומה

האור החיים הקדוש מוסיף ביאור נפלא על בחירת המנהיג:

"שהשבט יתקרב בתכונה לענפיו, וזה ידע ובחן משה. פירוש: ימנה, קל אלקי הרוחות, פירוש, שידוע רוח של כל בשר וגדר תכונתם, תמנה אחד שיהיה טבעו שיהיה בתכונה לכל העדה, שייסכים הוא למה שיאמרו הם, ויסיכמו הם למה שיאמר הוא להם".

המנהיג - וגם המחנך - צריך שתהיה לו שפה משותפת עם עמו ותלמידיו. המפתח להשפעה חינוכית הוא ההתחברות הפנימית והבנת טבעם וצרכיהם של התלמידים. שני סוגי הנהגות - תקיפות ורכות הכלי יקר עומד על כך שבפסוקים אלו גנוזות שתי הנהגות שמסר משה ליהושע:

משה מסר ליהושע שני מיני הנהגות. האחת היא, ההנהגה בתורה ומצוות. - "על ההנהגה שע"פ התורה והמצוה אמר 'אשר יוציאם ואשר יביאם', ויוציאם בעל כרחם משמע... הנהגה לכופם בחזקת היד על התורה ועל העבודה כמו שהיה למשה היכולת עליהם בשתי ידי, כך סמך שתי ידי על יהושע לומר שבכל כוחו ימשול במ כופם על שמירת התורה, ויוציאם ויביאם בדבר הלכה בכל תקוף ועוז, כי אין שייך בזה לומר שמאל דוחה ומין מקרבת, כי חלק

מי בחר את המנהיג?

הלילה שבו הקהילה כמעט התפרקה

זה היה לילה סוער שאף אחד מבני הקהילה לא ישכח. האולם הגדול המה מקולות רמים, פנים מסוגרות ודיונים קדחתניים נערכו בכל פינה. הקהילה הקטנה אך הנערצת עמדה על סף התמוטטות - הכל בגלל השאלה הפשוטה: מי יהיה המנהיג החדש?

שני מועמדים עמדו בתחרות. ר' יעקב - איש מבוגר וחכם, בעל ניסיון רב ונוכחות מלכותית. מולו ר' דוד - צעיר יחסית, בלדר מלא אש ותשוקה לשינוי. כל אחד מהם היה לו תומכים נלהבים, וכל אחד מהם היה בטוח שהוא הבחירה הנכונה. ר' יעקב הוא מה שאנחנו צריכים! צעק אחד הגבאים. "חכמה, ניסיון, יציבות!" "לא!" השיב בקול רם אחד הצעירים. ר' דוד הוא העתיד! הוא יביא רוח חדשה לקהילה!

הקהילה כמרקחה

הימים שלפני ההצבעה היו כמו סיוט. הקהילה התחלקה לשני מחנות עוינים. משפחות שהיו ידידות במשך דורות הפסיקו לדבר זו עם זו. בבית הכנסת הייתה אווירה כבדה ומתוחה. אפילו הילדים הרגישו שמשוהו רע קורה. "אני לא מבין איך זה קרה", אמר ר' מנחם, מוטיקי הקהילה, בקול שבור. "פתאום כולם הפכו לאויבים. וכל זה בגלל מה? בגלל בחירת מנהיג?" אבל היה עוד משהו מוזר. בשבועיים האחרונים לפני ההצבעה, משהו התחיל

להשתנות. אנשים שתמכו בר' יעקב התחילו פתאום להביע ספקות. "אולי ר' דוד באמת הבחירה הנכונה", התחילו לומר. "אולי הקהילה צריכה רוח חדשה". זה לא היה הגיוני. לא היה אירוע דרמטי, לא היה שום דיבור חדש או גילוי מפתיע. פשוט, כמו גל שקט, הדעה הציבורית התחילה לנוע לכיוון אחד.

ההצבעה המפתיעה

בלילה הגדול, כשנספרו הקולות, התוצאה הייתה ברורה: ר' דוד זכה ברוב מוחץ. אבל מה שהיה הכי מפתיע זה שאפילו מתנגדיו החריפים ביותר קיבלו את התוצאה בשלווה מוזרה. האווירה העוינת נמוגה כמו שלג באביב. "איך זה קרה?" שאלו זה את זה. "איך פתאום כולם הסכימו?"

רב גדול מגיע להכרתה

במעמד ההכרתה החגיגי הגיע אורח כבוד מיוחד - רב גדול, שהיה מוכר בחוכמתו ובהכרתו העמוקה בחסידות. הוא עלה לדבר, והאולם השתתק. מה שהוא אמר שינה את כל הבנתם של האירועים. "חברים יקרים", התחיל הרב בקול רך אך חודר, "אני רוצה לספר לכם מה באמת קרה כאן בחודשים האחרונים." הוא פתח חומש לפרשת פנחס וקרא: "יפקוד ה' אלוקי הרוחות לכל בשר איש על העדה." "למה", שאל הרב, "משה רבינו אמר דוקא 'אלוקי הרוחות לכל בשר'? למה לא פשוט 'יפקוד ה' איש על העדה'?"

הסוד של בחירת מנהיגים

הרב הביא את דברי ה'דגל מחנה אפרים' וקולו התחיל להתרגש:

"הדגל מחנה אפרים מגלה לנו סוד נפלא. משה ביקש מהקב"ה למנות מנהיג שידע להעלות את נשמות הדור. אבל הנקודה המהפכנית היא זו..."

הוא עצר לרגע וסקר את הקהל.

"הקב"ה יודע את שורש נשמתם של כל בני הדור. הוא שולח בכל דור את המנהיג המתאים בדיוק לצרכים הרוחניים של אותו דור. ולכן..." הקול שלו עלה - "אי אפשר שיתמנה ראש על הדור על ידי אדם בלבד! זה חייב להיות על ידי ה' ברוך הוא!"

שקט מוחלט שרר באולם. אנשים התחילו להבין.

הגילוי המדהים

"אתם רואים", המשיך הרב, ועיניו זרחו, "משה לא ביקש 'מלך בידם' כמו שביקש העם בימי שמואל. הוא ביקש 'איש על העדה' - מנהיג שיהיה כלל כל נשמות ישראל של אותו דור."

הוא הביט במועמד הנבחר ואמר: "ר' דוד, אתה לא זכית בגלל הקמפיין שלך. כל הקהל נשמע נושם."

"אתה זכית כי הקב"ה בחר בך להיות המנהיג שהקהילה הזו צריכה בדיוק בזמן הזה. הסחף הפתאומי שהיה לטובתך? זה לא היה מקרה. זה היה יד השמים מכוונת שהיטה את לבות בני הקהילה."

המומנט של ההארה

"ועכשיו אני אגלה לכם עוד משהו", אמר הרב, וקולו נעשה רגש. "רש"י מסביר שמשה ביקש מנהיג 'שיהא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו'. הדגל מחנה אפרים

מבאר שזה אומר שהמנהיג יהיה 'כלל דעת של כל ישראל' - הוא יכיל בתוכו את כל הנפשות השונות של הקהילה."

החזרה הביתה

כשהערב הסתיים, יצאו בני הקהילה עם הרגשה מוזרה של שלמות. הם הבינו שהיו שותפים למשהו גדול מהם. הוויכוחים, המתח, ואפילו הכאב שחוו - כל זה היה חלק מתהליך רוחני עמוק שהוביל לבחירת המנהיג הנכון.

"אני מבין עכשיו", אמר ר' מנחם, אותו וותיק קהילה, ועיניו היו מלאות דמעות. "לא אנחנו בחרנו את ר' דוד. ה' בחר אותנו, ואנחנו היינו השלוחים."

המסר הנצחי

מאותו לילה, הקהילה השתנתה. הם הבינו שבחירת מנהיגים איננה רק עניין פוליטי או אישי. יש בה מימד של קדושה. כשאנו בוחרים מנהיג, אנו צריכים לבקש מהקב"ה שיוכח את לבנו לבחור במי שיוכל באמת להעלות את הדור.

ור' דוד? הפך למנהיג יוצא דופן. לא כי הוא היה מושלם, אלא כי הוא הבין שהתפקיד שלו הוא להיות "כלל נשמות ישראל" של הקהילה שלו. הוא הכיל את כל הדעות, סבל את כל הטבעים השונים, ובאמת הצליח להעלות את כולם למקום רוחני גבוה יותר.

והקהילה? למדה שלפעמים, מאחורי מה שנראה כמחלוקת ומתח, מסתתרת יד השמים שמכוונת הכל לטובה. ושהמנהיגים האמיתיים לא נולדים - הם נבחרים משמים, בדיוק בזמן הנכון, לדיוק הדור הנכון.

הכנה לשיבה

שומעים דש"ם טובים על איך.

איך הוא יסתדר?

אחרי הכל אנחנו יודעים שזה המעבר הכי גדול בחיים [ילד בן 13 בכזה אתגר גדול, נכון אותו כמו שמכנים בחור לחתונה] והישיבה ... הרי צריכה להיקרא ישיבה ... מיד, סדרים ארוכים... הספקים... תחרות ... משגיחים ... חברים ... וכד' בגדים, ספרים, הכל קנינו דאגנו הטופ שבטופ. מושי החמוד מהת'ת

מושי נכנס לשיבה קטנה, איזה התרגשות ושמחה, אה ב"ה שהגענו לרגע הגדול, מושי עלה עוד שלב בחיים, הרי לא כולם זוכים ... האמא והאבא מלווים אותו עם דמעות רותחות, עם מזוודה חדשה, שקית מלאה עם שוקולדים ברכות ואיחולים, ועם כל הלב הרוותח שרק שייך הם לא יכולים לעצור את הדמעות, ב"ה מצאנו ישיבה טובה ב"ה אנחנו

מושקעת [ללא סרטים], חזותי וכו' בצורה שנכנס עמוק עמוק בלב הבחור

מעדויות הורים ומחנכים

"איך בחור שלא ראה את המצגת ולא השפיע עליו לטובה בישיבה קטנה" הורים ומחנכים יקרים תנו את המתנה הגדולה ביותר לאנשים שאתם הכי אכפתיים בשבילם

לפרטים והזמנה

התקשרו כעת

להתעדן: 0533131864

מייל:

b.a.053316070@gmail.com

com

לפרטי פרטים, וכד' חלק ג': "מוכנים". העצמה אישית להיות מוכנים לכל האתגרים עם ארגז כלים להצלחה

חלק ד': "דוממות ההכנה". להרים את הבחור עד השמים, הווי הישיבה, הזכות הגדולה, מובחר הבריאה וכד' על למעשה עם שירי רגש להרגיש בעננים שידע שאין בעולם מלאך כמוהו ...

חלק א': "המעבר". מערך עמוק עם דיונים מקיפים על כל האתגרים הטכניים, הרגשיים, החברתיים, וכד' חלק ב': "הגמרא". טעם מתיקות, הכנה, חזרה, מבחנים מפרשים, מה כיצד

אנחנו בצוות "להתעדן" הפקנו לכם מצגת מיוחדת "מצגת הכנה לשיבה" המצגת בנויה מארבעה חלקים מרכזיים: חלק א': "המעבר". מערך עמוק עם דיונים מקיפים על כל האתגרים הטכניים, הרגשיים, החברתיים, וכד' חלק ב': "הגמרא". טעם מתיקות, הכנה, חזרה, מבחנים מפרשים, מה כיצד

לפרסום הבשורה שלכם במדור 'מאירים' התקשר ל: 058-3274859

י"ל ע"י 'מפעל האירה' בראשות המחנך הרב אלחנן רייזמן - לקבלת העלון, תגובות, הארות נא לשלוח מייל: m025667066@gmail.com

טלפון: 058-3274859

אתר: ahira.org

info@ahira.org דוא"ל: 02-566-7066

להאיר לכל אחד

מתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של ר'בן של ישראל רש"י הקדוש ר'בינו
שלמה יצחקי נסתלק כ"ט תמוז (ד' אלפים תתס"ה)

הגה"צ רבי שמואל אהרן יודלביץ זצוק"ל בעל 'מעיל שמואל',
חתנו של מרן הגה"צ רבי אריה לוי זצוק"ל, וגיסו של מרן פוסק
הדור רבינו רבי יוסף שלום אלישיב זצוק"ל, היה משמש בילדותו
את זקנו הגאון רבי יצחק יעקב יודלביץ זצוק"ל בכל עת מצוא.

פעם ביקש ממנו זקנו שילווהו אל הכותל המערבי. לא היה
להם כסף כדי לשכור כרכרה, לכן תמך הנכד ביד הסב ויצאו
שניהם רגלי לדרך הארוכה עד הכותל המערבי. כשהגיעו לעיר
העתיקה, הרגיש הסבא שכוחותיו אזלו, ואינו מסוגל להמשיך
כעת אפילו בהליכה קצרה.

היה שם בית כנסת בסמוך, ונכנסו שניהם לבית הכנסת.
כעשרים יהודים ישבו שם סביב השולחן, ואיש הדור צורה
מסר בפניהם שיעור עיון בחומש רש"י. הילד שמואל אהרן
תמה מאד, עד היום הוא חשב שלימוד חומש רש"י שייך רק
לדרדקים בחיידר, וכאן הוא רואה לראשונה גם יהודים
מבוגרים מתאספים יחד לשמוע שיעור בחומש רש"י.

כשראה שסבו מקשיב בריכוז לשיעור, הקשיב גם הוא, וממש
אורו עיניו. הרב הקריא את דברי רש"י ודלה פנינים ממעמקי,
דייק בכל מילה בלשונו, והסביר למה ראה רש"י להביא כאן
דברי המדרש, ומדוע שינה רש"י קצת מלשון המדרש. היתה זו
ממש מערכה מאירת עינים.

כשהשיעור הסתיים, קם הסב ממקומו, ונתמך שוב בנכדו
הילד. באמצע הדרך שאל הילד שמואל אהרן לזקנו על זהותו
של מגיד השיעור. אה, ממש שפתיים - חייך הסב, הסברה
נפלאה יש לו, אילו היה מלמד דף גמרא, היו כל שומעיו
מבינים את הסוגיא על בוריה ללא יוצא מן הכלל.

אם כן - שאל הילד, מדוע באמת הוא אומר שיעור דוקא
בחומש רש"י, ולא בגמרא והלכה. ראשית כל - השיב הסב,
גם חומש תורה הוא. אך שמע ואספר לך, בשביל סיפור זה
בלבד - אמר הגה"צ רבי שמואל אהרן לימים - היתה כל הדרך
כדאית. ומעשה שהיה כך היה:

אחיו של המגיד שיעור היה תלמיד חכם וירא שמים, חריף
ובקי. לימים הלך לעולמו, ולאחר פטירתו נתגלה לאחיו -
לרב שאמר עתה את השיעור, פניו היו זוהרים כזוהר הרקיע,
לבשו קרני אורה, אך רגליו היו יחפות. נרעש האב ושאל, היכן
מנעליך. ענהו האב בעצב, מן השמים מנעו ממני מנעלים, מכיון
שלא נזהרתי ללמוד בכל שבוע את הפרשה עם פירוש רש"י,
הסתפקתי בכך שעברתי את הסדרה שנים מקרא ואחד תרגום,
והעתמקתי בלימוד גמרא ופוסקים בלבד.

שאל אותו האב, אמור נא לי, היש לך תקנה, האם אוכל להועיל
לך בדבר מה. כי הבין שאם אחיו נגלה אליו וסח לו צרתו, בודאי
ברצונו שהוא יפעול לתיקונו. אמר לו הנפטר, אמנם כן, אם תאסוף
מניין אנשים ותלמד איתם את הפרשה עם פירוש רש"י בעומק
העיון, יהא בכך משום תיקון לנשמתו. מיד למחרת היום יסד האב
את השיעור הזה, ואני שמח שנקלענו אליו - סיים הסב את סיפורו.

מאז ששמע את הסיפור בילדותו ועד יומו האחרון, דקדק הגה"צ רבי
שמואל אהרן יודלביץ זצוק"ל בזהירות יתירה, ללמוד כל שבוע פירוש
רש"י על הפרשה, בנוסף לקריאת שנים מקרא ואחד תרגום, ואף הורה
כן לבניו ולנכדיו. ומידה טובה מרובה, הלומד כל שבוע פירוש חומש רש"י,
זוכה לשבת במתיבתא דרש"י הקדוש בגן עדן, כמו שהעידו הצדיקים.

הרבי הקדוש זצוק"ל לא הצליח לראות את החלב העומד מול עיניו

ועוד 'איפוא החלב'. כמובן שסיפור הדברים נתפרסם
מיד בכל עיירת ניקלשבורג, וכל אנשי העיר הדוד
ושיבחו להשי"ת, על ששלח להם צדיק נשגב וקדוש כל
כך, לכהן פאר ברבנות העיר.

והיא שעמדה לאבותינו ולנו

באחד מימי חול המועד פסח ביקר אחד מחסידיו
אמשינוב, אצל הרבי הקדוש מרן רבי ישכר דוב מבעלזא
זצוק"ל, ואמר לו ווארט נפלא על ההגדה של פסח,
שרבינו מבעלזא זצוק"ל נתפעל מזה עד מאד.

דהנה לפני שאומרים "והיא שעמדה
לאבותינו ולנו", כותב בעל ההגדה 'יכסה
את המצות ויגביה את הכוס'. וביאר הרבי
הקדוש רבי יצחק מווארקא זצוק"ל כוונת
הדברים, דהנה המצות מרמזות על מצות
דאורייתא, ואילו הארבע כוסות מרמזות
על מצות דרבנן, שהרי הד' כוסות הוא רק
תקנת חז"ל ולא מדאורייתא.

והנה אנו רואים בחוש, שמה שעומד לנו
בגלותנו הוא דוקא המצוות דרבנן, עוד
יותר ממצוות דאורייתא. שהרי לאחר
חורבן בית ראשון היו בני ישראל בגלות
בבל שבעים שנה בלבד, ובכל זאת בזמן
מועט זה ירדו בני ישראל מאד, והרבה
מהם התחתנו עם גויים רחמנא ליצלן,
מפני שעדיין לא היתה אז תקנות חכמים
בענין זה.

אבל לאחר שגזרו חז"ל בימי בית המקדש השני על
יינם ועל פיתן ושמן וחלבן של העובדי כוכבים,
כמבואר בדף היומי שלנו (ע"ז לה:), כדי שלא יבואו
להתחתן חלילה עם בנותם, אנחנו כבר בגלות כמעט
אלפיים שנה, ובכל זאת אנו עדיין בקדושה וטהרה,
ואין אנו מתבוללים חלילה עם הגויים. ורואים להדיא
שהתקנות דרבנן העמידו אותנו והחזיקו אותנו שנוכל
לעבור גלות, עוד יותר ממצוות דאורייתא.

ולפיכך כשאומרים "והיא שעמדה לאבותינו ולנו"
- בגלותנו, יש לכסות את המצות דאורייתא,
ולהגביה את הכוס שהוא רק מדרבנן, כדי להראות
שדוקא המצוות דרבנן החזיקו אותנו בגלותנו.

כאשר שמע רבינו הקדוש המהר"ד מבעלזא
זצוק"ל את הדברים היקרים, אמר לבנו הרבי
הקדוש מבילגורייא זצוק"ל, שירשום את
הדברים על גבי הכתב. שאל הרבי הקדוש
מבילגורייא, הרי חול המועד היום. ענה לו
אביו המהר"ד מבעלזא, ווארט יקר כזה
מותר לכתוב גם בחול המועד, ס'אזי א'
ט'יערע נ'וארט - זה ווארט יקר.

ואין ישראל רואהו

כאשר רבינו הקדוש הרבי ר' שמעלקא זצוק"ל הגיע
לניקלשבורג, לכהן ברבנות העיר, הכין אחד מתלמידיו
שהיה גביר עצום קבלת פנים מפוארת כיאה וכיאות
לצדיק כזה. מאכלים רבים חדשים הוגשו לקהל, וגם
השתיה כדת אין אונס, בכלים מכלים שונים, הסוכר
הוגש בכלי מפואר אחד, והקפה בכלי מפואר נוסף,
והחלב בספל גדול ומיוחד.

בעת מעמד קבלת הפנים, הציע הגביר לרבינו שישתה
כוס קפה, רבינו הודה לו והתחיל להכין לעצמו כוס
קפה, לקח כוס והכניס בו קפה מהכלי
המיוחד, וסוכר מהכלי המיוחד, מזג
בכוס מים חמים ורותחים מהדוד,
ועכשיו הגיע התור לשפוך את החלב
לתוך הכוס. רבינו שאל לגביר 'איפוא
החלב'. הגביר הראה לו באצבעו ברוב
הנאה, את הספל המיוחד עם החלב
שנמצא על השולחן.

עברו כמה רגעים ורבינו שואל אותו
עוד פעם 'איפוא החלב'. הדבר היה
קצת מוזר לגביר, אך הוא הראה שוב
פעם לרבינו, על ספל החלב. אמנם
רבינו חזר ושואל שוב ושוב בכל כמה
רגעים, 'איפוא החלב'. הגביר הבין
שמשוהו לא כשורה כאן, בודאי לא על
חינם שואל הרבי עוד פעם ועוד פעם על
החלב.

מיד רץ החוצה ושאל לבעלת הבית על מהות החלב.
פרצה האשה בבכי עצומה בבושת פנים, שהיות והיתה
עסוקה עד מאוד בהכנת הקבלת פנים המפוארת, לא
היה לה רגע פנוי, ולכן לא עמדה בשעה שהמשרתת
הגויה חלבה את החלב. תיכף רץ הגביר חזרה לרבינו,
כשפיו מלא בשבח והודיה להשי"ת, שהרבי הקדוש לא
נכשל על ידו באיסור חלב עכ"ס. אך שאל בפליאה,
למה זה שאל הרבי כל כך הרבה פעמים 'איפוא החלב'.

השיב לו רבינו, הלא זה משנה מפורשת בדף היומי
שלנו (ע"ז לה:): 'חלב שחלבו עובד כוכבים ואין
ישראל רואהו', וכך פסק השולחן ערוך (י"ד ס' קטו
ס"א) ממש בזה הלשון 'חלב שחלבו עובד כוכבים ואין
ישראל רואהו'. ופירוש הדברים כך הוא, חלב שנחלבה
על ידי גוי, 'אין ישראל רואהו', מאחר שהחלב אסור
בשתיה, לכן מי שהוא בבחינת 'ישראל', 'אין רואהו'
את החלב, כיון שהוא מטהר תמיד את עיניו, ונזהר שלא
לראות דבר האסור לו.

לכן - סיים רבינו ואמר לגביר - לא ראיתי כלל שום
ספל חלב, ולא הצלחתי להבין מה שאמרת לי כמה
פעמים, שיש ספל מיוחד של חלב על השולחן, שהרי
אני לא רואה לא חלב ולא ספל, ולכן שאלתי אותך עוד

הרבי
הקדוש
לא
נכשל

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן אדמו"ר מדאראג שליט"א

הפסוק בישעיה (כו, כ), 'לֹא עָמִי בְּחֶדְרִי וְסֹגֵר דְּלִתִּי בְּעֶדְךָ חֲבִי כְּמַעַט נִגַּע עַד יַעֲבֹר זַעַם'. נכספה וגם כלתה נפשי לבוא לחצר הקודש דאראג, במוצאי שבת קודש פרשת בהעלותך למלוה מלכה. אבל בליל שישי התחיל המלחמה ולא יכלתי להגיע. השבוע פרשת שלח, שבת מברכים חודש תמוז, זכיתי לראשונה בזכות אבותי, להגיע להוד כ"ק מרן הרבי שליט"א לסעודת מלוה מלכה.

הציבור גודל בלי עין הרע בחצר הקודש, כל חסיד רוצה לזכות להיות בטיש מלוה מלכה, אך המקום צר מלהכיל בלי עין הרע כן ירבו, ולכן רק בעלי השמחה והשושבינין זוכים להשתתף, החתנים, ההורים הסבים וכו' וכו'. מי שלא זכה להשתתף, לא יבין כמה ניתן להתעלות במלוה מלכה.

החסידים מספרים לי, שהרבי שליט"א במסירות נפש, כבר קרוב לחצי יובל שנים לא מוותר לאכול סעודת מלוה מלכה במנין. כידוע מה שמוצא בספרים הקדושים דעיקר תחיית המתים, היא בכוח סעודת מלוה מלכה. קדוש ה' מרן הרבי רבי אהרן מבעלזא זצוק"ל אמר, בעיר שמתאספים שם אנשים לסעודת מלוה מלכה, היא טובה לכל העיר.

כששרו אצל הרבי שליט"א 'איש חסיד היה', חשבת, 'זמתי ונמכרתי להעבידי לכבודך ולא לכבודי', מרן הרבי שליט"א עבד ה', מתאמץ עד כלות הנפש בסעודת מלוה מלכה ברוב עם, 'לכבודך' בורא עולם. הרבי שליט"א שרוי בחולשה אחרי העבודה של שבת קודש, אחרי התורה בליל שבת קודש, ואחרי התורה בשעת רעווה דרעיון. מי שעוד לא טעם 'שבת קודש בחצר הקודש דאראג' עד עצם היום הזה, מוזמן לבוא ולטעום מעין עולם הבא.

מה נותן לרבי שליט"א את הכוח, התשובה היא, בזמר ששרו אחר כך במלוה מלכה, 'הקול קול יעקב', הקול תורה, אהבת התורה, יגיעת התורה, ידיעת התורה של החסידים. אני מודה לבורא עולם על הזכות הנדירה שזכיתי במוצאי שבת קודש פרשת שלח, להשתתף בסעודת מלוה מלכה, והלואי שאזכה לזה עוד ועוד ועוד.

כשנכנסתי למלוה מלכה לא היה מקום אפילו למחט, אך העסקנים החשובים בחצר הקודש קיבלו אותי בסבר פנים יפות ודאגו שיהיה לי הכל, חלה, לשבת במקום קרוב לרבי, וכל המצטרף. הרבי שליט"א מקבל אותי במאור פנים נדיר, ומזמין אותי אחרי סעודת מלוה מלכה להיכנס לקודש פנימה. זה דבר נדיר בחצר הקודש להיכנס בקודש פנימה אחרי סעודת מלוה מלכה. השעון הוא דבר מאד מקודש בחצר הקודש, בכל טיש נמצא שעון על השולחן של הרבי. באי ביתו של הרבי שליט"א אמרו לי, שאולי אולי אני יצליח לדבר כמה דקות. אך בחסדי ה' זכיתי להיות בקודש פנימה זמן מאד ממושך.

הרבי שליט"א מבקש ממני לשבת לצידו, עניתי שאני לא מרגיש ראוי. הרבי שליט"א מרבה לשבח ולהלל את אבא רבי שמואל צבי בן רבי בנימין קובלסקי זצ"ל, ה'אנא עבדא'. הרבי מתעניין כמה שנים יש מפטירתו, והרבי שליט"א משבח את הצאצאים של אבא זצ"ל.

אמרתי לרבי שליט"א, שעד עצם היום הזה, כמעט לא זכיתי במלוה מלכה לשמוע בזימון 'השמחה במעונו', אצל הרבה אנשים אחרי שעורכים שבע ברכות בסעודה שלישית, כבר לא עורכים עוד שבע ברכות במלוה מלכה. 'השמחה במעונו', יש שמחה גדולה בשמים ממעל, לראות את הפירות הטובות מכוחו של הרבי שליט"א. עונה לי הרבי שליט"א ברוב ענווה, שהכל בא מכוחו של הסבא קדישא, מרן בעל האמרי שפר מדאראג זצוק"ל, שהרבי שליט"א דבוק בו בכל עת ובכל שעה.

לפתע נכנס בנו בכורו ויקירו של הרבי שליט"א, איש השלם הרה"צ רבי אשר שליט"א. נפשו קשורה בנפשו, אין יום שהרה"צ לא מסתגר עם אביו, ולומדים ביחד שעות על גבי שעות. הרבי שליט"א שואל אותו, האם הוא מכיר אותי. הרבי שליט"א מספר לי על הקירבה יתירה שבנו זכה אצל מרן שר התורה, בעל הארי שאג מדז'מיגארד זצוק"ל. הרה"צ שעסוק יומם ולילה בכל חלקי התורה נגלה ונסתר, ועוסק גם בצרכי ציבור, עומד לפני אביו הרבי שליט"א בהכנעה שאין דומה לו. הרבה למדתי והחכמתי במוצאי שבת קודש פרשת שלח תשפ"ה, איך צריכים לקיים בהידור מצוות כיבוד אב.

כשיצאתי מהקודש פנימה סיפר לי הרה"צ, על 'פֶּשַׁעֲקֵל' שהוא אמר בבחרותו לרבי מדז'מיגארד זצוק"ל בהלכה, מאביו הרבי שליט"א, והרבי זצוק"ל תיכף ומיד הביא לו הרבה מראי מקומות, כאסמכתא לדבריו של אביו הרבי שליט"א יבדל לחיים טובים וארוכים.

גם אני הקטן יוסיף, ותודה מיוחדת למכון הוצאת ספרים של חצר הקודש דאראג, על ההדפסה של ה'תורה' כבר מיד במוצאי שבת קודש, כדי שהחסידים ששמעו את התורה בשבת, יוכלו לשנן לעצמם כל השבוע, מה הרבי שליט"א אמר בליל שבת וברעווה דרעיון.

הרבי שליט"א בשעת רעווה דרעיון דיבר וזעק מנהמת ליבו הטהור, הדרכה ברורה מה לעשות בימים של מלחמה, ודיבר על הרש"י הקדוש (במדבר יג, טז), 'קה יושיעך מעצת מרגלים'. חשבתי בדרש בחמלת השם עלי ובסייעתא דשמיא, 'קה', כשיהודי דבוק בבורא עולם, זה יביא לו 'ישועה מעצת מרגלים', מהעצה של הַרְגָלִים לא טובים.

הרבי שליט"א בסעודת מלוה מלכה דיבר על מידת העזות, והזכיר את המשנה במסכת אבות (פ"ה מ"ב) 'עז פנים לגיהנום ובושת פנים לגן עדן'. בספר הקדוש שם משמואל (חנוכה תרע"ג) מובא, שהכוח של הימים הקדושים של ימי חנוכה הוא, כי החשמונאים לקחו את העזות של היוונים לצד הקדושה.

מורי ורבי, אביהם של ישראל, מרן הרבי הקדוש בעל הבאר יעקב מנדבורנה זצוק"ל, קרא לי לשיחא כשהייתי בחור צעיר, ברחוב מינץ בבני ברק, ואמר לי ווארט יקר על המשנה 'עז פנים לגיהנום ובושת פנים לגן עדן', בשם הרבי הקדוש רבי בער המגיד ממעזריטש זצוק"ל, שיהודי הדבוק בבורא עולם ויש לו 'עזות' דקדושה, יכול לפעמים לצאת לרחוב שהוא בבחינת 'גיהנום', כי הוא יודע לשמור על עצמו. אבל 'בושת פנים', מי שלא מספיק דבוק בקונו, 'לגן עדן' הוא מוכרח לשבת בבית המדרש יומם ולילה, כלשון הגמרא במסכת קידושין (ל), אם פגע בך מנוול זה, משכהו לבית המדרש.

הפסוק בישעיה (י, י) 'אֲמַרו צִדִּיק כִּי טוֹב כִּי פָּרַי מִעֲלֵיָהֶם יֵאָכְלוּ'. מסביר המצודת דוד, 'שבחו ורוממו את הצדיק, כי עשה את הטוב'. כשיצאתי מחדרו של הרבי שליט"א, הייתי כל כך נרגש, והרגשתי שאני צריך לשתות משהו ולנוח קצת, ולכן חזרתי למקום ששם היה הסעודת מלוה מלכה.

כמובן שהחסידים הדבקים ברבם שליט"א, התעניינו מה היה תוכן השיחא. בחרתי להגיד להם ווארט שבורא עולם האיר לי בדרש, בדף היומי במסכת עבודה זרה (דף ג), שאמרתי את זה גם לרבי שליט"א בקודש פנימה, והרבי שליט"א שמח ונהנה מאד מהווארט. ישב שם בחור חשוב שיגע בתורה הקדושה, נכדו של גאון ישראל, גדול מרבן שמו, מורי ורבי הגאון רבי מיכל זילבר שליט"א, רבי אריה שליט"א שמזכה בחורים לשנן ששה סדרי משנה בעל פה, אשרי חלקו בזה ובבא, והוא ידע לצטט את לשון הגמרא במסכת עבודה זרה בעל פה. 'שבחו ורוממו את הצדיק כי עשה את הטוב'.

נברך את מרן הרבי שליט"א, יאריך ימים על ממלכתו, שנזכה בקרוב ממש שהרבי שליט"א ילווה אותנו, לקבל פני משיח צדקנו, אמן. (מתוך הפתיחה לשיעור באדיש - ע"ז דף ד', כ"ו סיון תשפ"ה)

מאוצרות הפרשה

פינחס זה אליהו (פרקי דר"א פמ"ז), והוא חי וקיים (תרגום יונתן במדבר כה, יב). ולמה, הכלל, כי הגוף אשר באדם הוא רחוק מעבודת ה', כי הגוף הוא חושב הצטרפות שלו, רק הנשמה אשר באדם היא החושבת תמיד בירת ה', אבל הגוף אינו כן, לכן הוא הולך לקבר. אבל באמת אם היה הגוף גם כן עובד את ה' תמיד לא היה אדם מת, וכן היה קודם חטא אדם הראשון.

ובאמת פינחס היה מוסר עצמו למיתה בזה המעשה כמאמר חכמינו ז"ל (סנהדרין פב), ונמצא שהגוף של פינחס לא חשב הצטרפות גופניות, רק היה עובד את ה' באמת כמו הנשמה, כי הגוף בעת עשותו זה המעשה היה כלא היה, שהרי מסר עצמו למיתה בזה המעשה שהיה עושה לעשות רצון ה', לכן נזדכך הגוף של פינחס, להיות חי וקיים. (קדושת לוי פינחס)

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

פרשת פנחס

העוסק בצורכי ציבור כל מעשיו יהיו לשם שמים בלבד ולטובת הציבור ואז יזכה להצלחה

העוסק בצורכי ציבור צריך שכל מעשיו יהיו לשם שמים ולא שום אינטרס אישי אלא רק את טובת הציבור ואז יזכה להצלחה.

משה רבנו מחפש מנהיג לעם ישראל עם מידות מיוחדות כפי שכתוב בפסוק: "אֲשֶׁר יֵצֵא לְפָנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יָבֵא לְפָנֵיהֶם וְיִצְיָאם וְיָבִיֵּאם וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת ה' בְּצִאָן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רָעָה". ומפרשה זו למדים מהם הדברים שמנהיג צריך שינהג בהם:

א. שיהיה סבלן כפי שמובא ברש"י: "א-ל א-לוקי הרוחות" רש"י כותב: למה נאמר כך? אמר לפניו: ריבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך דעתו של כל אחד ואחד, והם אינם דומים זה לזה, מנה עליהם מנהיג שיהא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו.

כתב הרש"ל (ים של שלמה חולין פרק ו סימן כ): "ואומר אני, לא רק זו שלא יתגאה הפרנס על הציבור, אלא צריך לקבל עליו להיות סבלן, שומע חרפתו ואינו משיב, כמו שאמר המקרא (דברים א יב) "טרחכם ומשאכם וריבכם", משה רבנו לא התלונן בכל זה אלא שלא ישא לבדו, כמו שאומר המקרא, איכה אשא לבדי וגו'. ודומה לזה הגבאי הממונה, צריך לסבול גם מן המחרפים והמקללים, כמו שכתב המרדכי שיותר זכות גדול הוא לו שיחרפוהו, ממה שיברכו אותו, כדאמר בירושלמי. עיי"ש".

ובכלל סבלן שיהיה ענוותן, שלא יתגאה על הציבור כלל אלא אך ורק לשם שמים. רש"י מבאר על הפסוק: "והאיש משה ענו" כותב רש"י: סבלן. משה רבנו, רבן של כל הנביאים השתבח דווקא במידת הענווה. נחשון בן עמינדב בקרבנות הנשיאים לא מוזכר אצלו תואר נשיא כמו שאר הנשיאים, מסביר אור החיים ואומר שזה לספר בשבחיו שלא היה מחשיב עצמו כנשיא אלא כאחד מבני השבט, שלא היה מתנשא עליהם כלל והייתה לו ענוה יתרה.

מסופר על הרב משה פיינשטיין זצוק"ל בהיותו מהלך פעם ברחוב, שמע רבי משה פיינשטיין קול קורא: "משה משה!" בהביטו סביב, ראה כי זהו קולו של מכר, אשר ישב ליד הגה מכוניתו. מבלי להניד עפעף, נגש רבי משה אל המכונית. האיש הבין שרבי משה חשב שהקריאה הייתה מכוונת אליו והסמיק מרב מבוכה. הוא אמר: "תוך כדי נהיגה הבחנתי בבני משה, פה ברחוב, לא הייתי מעלה בדעתי לקרוא לראש-הישיבה בצורה כה פשוטה. נוסף לכך, לו הייתי מבקש לדבר עם ראש הישיבה, הייתי יוצא ממכוניתו ונגש אליו. לא הייתי מהין לבקש מראש-הישיבה כי יסור אלי...". רבי משה הבטיחו נאמנה כי אין לו סיבה לדאגה: "זה שנים רבות שאיני מייחס כל משמעות לדברים הללו." (ספר "רבי משה פיינשטיין")

ג. שיוצא בראש העם בזמן המלחמה, היינו, שיהיה הראשון שנושא בעול עם הציבור שבכך מראה שהוא מרגיש את צרת הציבור וחש את צרת הציבור.

מסופר על החפץ חיים שבזמן המלחמה ראתה אותו אשתו שהוא ישן על הרצפה שאלה אותו: "מדוע אתה עושה כך?" אמר לה: "חיללים יהודים נמצאים בקרב, שוכבים על עפר. לא מלאני לבי לישון על מיטה".

וכן מסופר על האדמו"ר מוויזניץ האמרי חיים כשהיה מתכופף כדי להיכנס לרכב כאב לו מאד ואמר שקוייטל (הפתק שהיהודי מבקש בו ברכה לצרותיו) יותר כואב מכאב זה.

וכן מסופר על הבא סאלי שכשבאו אליו אנשים היה כל כך כואב עד כאבם עד שאמר שהוא מוכן שיחתכו שתי ידיו כדי שבעיית המתברך תפטר.

כותב המסילת ישרים כי אין הקדוש ברוך הוא אוהב אלא למי שאוהב לישראל, וכל מה שמגדיל האדם אהבתו לישראל, גם הקדוש-ברוך-הוא מגדיל אותו ועושהו רועה ישראל.

כתוב ב'מכילתא': "משום מה זכה יהודה למלכות? כשעמדו שבטים על הים, זה אומר 'איני יורד לים תחלה! זה אומר איני יורד לים תחלה!" מתוך שהיו נוטלים עצה אלו מאלו. קפץ נחשון בן עמינדב ושבטו אחריו לתוך גלי הים, לפיכך זכה למלכות מכאן שהמורס נפשו על הציבור זוכה להנהיגם!"

ג. שיהיה בעל זכויות שיוכל בזכויותיו להגן על עם ישראל.
ד. אשר רוח בו. רש"י אומר: "כאשר שאלת- שיוכל להלך כנגד רוחו של כל אחד ואחד. כלומר, שיוכל להסתדר עם כולם קשים כקלים. כתוב במדרש שהקב"ה ציוה למשה ואהרן להנהיגם במצרים: "וַיֵּצֵאם אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'". אָמַר לָהֶם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּנֵי סִרְבָּנִים הוּא, סִרְבָּנִים הוּא, סִרְבָּנִים הוּא, עַל מִנְת כִּן תִּהְיֶי מִסְקָלִים עֲלֵיכֶם שִׁיחִי מִסְקָלִין אֲתָכֶם, שִׁיחִי מִסְקָלִים אֲתָכֶם בְּאֲבָנִים.
ה. אשר יצא לפניו ואשר יבא לפניו ראיתי מבארים היינו שהמנהיג ינהיג את הציבור ולא שהציבור ינהיג אותו. שהמנהיג יצא לפניו ויעבור, מסביר רבי ישראל סלנטר את

דברי חז"ל: "פני הדור כפני הכלב"- 'הכלב' הכוונה למנהיגי הדור (שמנהיגים בעניינים גשמיים) שהם דומים לכלב, כלב הוא הולך לפני אדונו, נראה שהוא מנהיג את אדונו אבל בפרשת דרכים הכלב מחכה לראות איפה אדונו הולך. שם רואים שהמנהיג הוא האדון ולא הכלב. הוא הדין בעקבתא דמשיחא שנראה שהמנהיגים מנהיגים את הציבור אבל אליבא דאמת הם כל הזמן מסתכלים אחורה לעשות דברים למצוא חן בעיני הציבור אף על פי שאין ראוי לעשות במקרים אלו את טובת הציבור כגון שבעתיד מעשה זה רק יזיק יותר וכדו'. וכן המנהיג צריך להיות מנהיג ולא מונהג ולא לחשוש מאנשים תקיפים דלא מעלי.

ו. ולא תהיה עדת ישראל כצאן אשר אין להם רועה. לכאורה מספיק לומר כצאן ללא רועה מה הפירוש "אשר אין להם"? מבאר הלקח טוב שיש מנהיג שכל הנהגתו היא לטובת עצמו ואין טובת העם עומדת לנגד עיניו כלל וכשהאינטרס האישי שלו מתנגש עם טובת הציבור הוא יעדיף את טובתו על טובת הציבור. ציבור שיש לו מנהיג כזה הוא כציבור ללא מנהיג כיוון שכל הציבור הוא אמצעי ועזר למילוי רצונותיו, עוצמתו, כספו וכבודו. לכן משה רבנו ביקש שלא יהיה מנהיג שרואה בהנהגת הציבור רק את טובתו שאם המנהיג רואה רק את האינטרס שלו הרי הציבור "כצאן אשר אין להם רועה" יש רועה, יש מנהיג אבל זה כאלו ציבור ללא מנהיג ולכן הם כצאן אשר אין להם רועה.

משה רבנו מחפש מנהיג שרואה רק את טובת הציבור ולא מעניין אותו כבודו וטובת עצמו כלל לעומת טובת הציבור.

כמו משה רבנו שהתפלל על עם ישראל בחטא העגל ואמר לקב"ה: "אם אינך שומע תפילתי מחני נא מספרך אשר כתבת" וכיון שיצא מפיו של משה רבנו לכן בפרשת תצווה לא מוזכר משה רבנו. שמו אינו מופיע אף על פי שמפרשת "שמות" ועד 'ו'זאת הברכה' אין פרשה שמשה רבנו לא מוזכר.

וכן מסופר במסכת עבודה זרה דף ח': "אמר רב יהודה אמר רב: ברם זכור אותו האיש לטוב ורבי יהודה בן בבא שמו, שאלמלא הוא בטלו דיני קנסות מישראל, שגזרה מלכות הרשעה גזרה: כל רב הסומך תלמיד יהרג, וכל הנסמך ייהרג, ועיר שסומכין בה תחרב, ותחוס שסומכין בו יעקר; מה עשה רבי יהודה בן בבא? הלך וישב בין שני הרים גדולים ובין שתי עיירות גדולות בין ב' תחומי שבת, בין אושא לשפרעם, וסמך שם חמשה זקנים: ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ור"ש ורבי אלעזר בן שמוע, ורב אויא מוסיף: אף רבי נחמיה; כיון שהכירו בהם אויבים, אמר להם: בני, רוצו! אמרו לו: רבי, ואתה מה תהא עליך? אמר להם: הרנימו מוטל לפניכם כאבן שאין לה הופכין; אמרו: לא זוז מכם [הרנימואים] עד שנעצו לגופו ג' מאות לולניאות של ברזל ועשאוהו לגופו ככברה! רבי יהודה בן בבא מסר נפשו ממש כדי להעמיד את הסמיכה בישראל.

וכן מסופר על החפץ חיים שתלמידו חלה במחלה חשוכת מרפא, ל"ע. הלך התלמיד לחפץ חיים שיברכו. אמר לו החפץ חיים שילך לת"ח פלוני ויברך אותו ויתרפא וכך עשה והבריא. התנה איתו החפץ חיים לא לספר לאף אחד כיצד הבריא. לאחר הרבה שנים חלתה גיסתו של אותו תלמיד גם כן באותה מחלה והפצירה בו אשתו שיגלה לה מה עשה כדי שיעשו גם הם ולבסוף גילה לה. מיד לאחר מכן חזרה אליו המחלה. החפץ חיים היה אז זקן ותלמידו בא אליו שנית שיברך אותו. אמר לו החפץ חיים: "אז צמתי עליך ארבעים תעניות שתבריא ואילו עכשיו זקנתי ואיני יכול לצום". ממעשה זה רואים שלא רק שלא לקח את הכבוד לעצמו שריפא מחלה חשוכת מרפא ל"ע אלא גם צם עליו 40 תעניות. היה מוסר את נפשו אפילו בשביל יחיד ולא מחפש את טובתו כלל, לא כבוד ולא כלום!

כתוב במסכת אבות פ"ב מ"ב: "וְכָל הַעֲמִילִים עִם הַצָּבוֹר, וְהָיוּ עֲמִילִים עִמָּהֶם לְשֵׁם שְׁמִים, שְׂזֻכוּת אֲבוֹתָם מְסִיעָתוֹ וְצִדְקָתָם עֹמְקָתָ לְעַד. וְאֵתָם, מַעֲלָה אֵינִי עֲלֵיכֶם שֶׁכָּר הִרְבָּה פְּאֻלוֹ עֲשִׂיתֶם" כותב רע"ב: "כל מי שעוסק בצרכי ציבור יהיו עמלים לשם שמים וכשתצליחו תדעו שזה לא בזכותכם אלא בזכות אבותם של אלו ולמרות שלא בזכותכם הגעתם לכך אני מעלה עליכם כאלו אתם עשיתם את הכל אבל התנאי להצלחה- לשם שמים!"

המאירי כתב (יומא כב ע"ג): "אין ראוי להעמיד פרנס על הציבור אלא מי שנודע במידותיו, עניו ושפל רוח וסבלן, מפני שהוא צריך להתנהג עם הבריות בדרכים משתנים לכמה גוונים, זה בכה וזה בכה, ולהתאבה עם כל אחד מהם כפי מידותיו". וכתב עוד שם: "לעולם יהא אדם נאמן בכל עסקיו, ולכל אדם. וכל שיעשה כן, יהא בטוח שנכסיו מצליחים, כמו שאמרו (נדה ע"ב): הרוצה להתעשר - יתעסק באמונה, ולא אמר יתעסק באמונה לחברו, אלא לכל אדם שבעולם. ואף במשל החכמים אמרו: היושר - הכנת העושר. ואף על פי שמדת האמונות משוּבחת בכל אדם, וכל אדם צריך לה, מכל מקום מי שהוא ממונה פרנס על הציבור, צריך שיהא מעוטר במידה זו עד תכלית, שלא תהא פרצה קוראתו". ע"כ.

רב חיים עוזר מה צריך לעשות רב עיר אשר יצא ויבא לפנייהם

הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל אמר, שהשפעת הרב על בני קהילתו איננה על ידי אמירת דרשות בלבד, אלא הכל תלוי בהתנהגותו האישית. כי רק אם הוא מתנהג כראוי, ויבשרותיו הוא מדבר "דברים היוצאים מן הלב", אז יש לו השפעה על בני העיר. וזה מה שאמר משה רבינו בפירוש פנחס: "אשר יצא לפנייהם ואשר יבוא לפנייהם", והיינו שהוא ישמש לבני ישראל כדוגמה בכל עת שהוא יצא ויבוא, וזו הכוונה "איש אשר רוח בו", והיינו שדרשותיו אינן מהשפה ולחוץ אלא הוא איש רוח' שבכל חייו האישיים הוא חי כפי רצון הקב"ה. ובאמת זהו הטעם שהקב"ה ענה למשה "קח את יהושע בן נון", ומשום שעל יהושע בן נון נאמר בתורה "משרת משה" (במדבר י"א, כ"ח), "לא ימים מתוך האהלה" (שמות ל"ג י"א), ומשום שייחודו של יהושע היה בכך שהוא היה משרת משה ולא זו ממנו, ומחמת זה בחר בו הקב"ה למלא את מקום משה רבינו, כיון שהוא ראה את הנהגות משה ודבק בהן, וכיון שהיה מושלם בהנהגותיו לכן נבחר להיות מנהיג ישראל. וסיפר לי הגאון רבי חיים חייקל גרינברג זצ"ל – רב בק"ק קענא הסמוכה לוויילנא, שקודם שנתמנה לרבנות הלך לגאון רבי חיים עוזר זצ"ל ושאל מהו תפקידו וחובתו של רב עיר בישראל. השיב לו הגר"ח ע: "קודם תאמר אתה מה דעתך", והשיב לו רבי חיים חייקל, שלדעתו חובת הרב היא לדאוג לחינוך הבנים והבנות, להקים מוסדות תורה וחינוך על טהרת הקודש, להקים מקווה בעיר, לייסד שיעורי תורה, לדאוג לעירוב ולכשרות המאכלים ולהזהיר על חילול שבת. **השיב לו הגר"ח ע:** "יש עוד דבר חשוב שאסור לשכחו – לדאוג לעניינים וליתומים ולאבטות של עירי שיאהל להם כל צרכם". כי תפקיד הרב אינו לדאוג רק לעניינים רוחניים, אלא גם לדאוג לצרכים הגשמיים של בני עירו. והוסיף עוד, שעל הכל אסור לרב לשכוח, שחלק מחובת הרבנות הוא גם לשבת ללמוד בהתמדה. כי אם רב העיר לומד בהתמדה, הדבר פועל רועם רב על בני העיר, שלמדים ממנו ומשתוקקים להיות כמותו.

לגייס בחורי ישיבות מלימוד תורה כמו לתקת את הגלגלים למרכבה

סביב שולחנו של הגאון מטשעבין הרב דב בריש ויינפלד ישבו אורחים בלתי שגרתיים. היו אלו קציני צבא בכירים, מפקדים ואולופים. הימים היו ימים קשים מבחינה ביטחונית, וראשי הצבא התכנסו ובאו אל ביתו של הגאון, על מנת לדווח לו על המצב המורכב, ועל הצורך המיידי בכוח אדם. הם ניסו לשכנע אותו, שבחורי הישיבות חייבים לנטוש את הגמרות ואת הסטנדרים, וללמוד זיהיה לאחור בשק. "כבוד הרב" אמרו בפנים מורמות סבר, "אנחנו זקוקים לבחורי הישיבה בין שורות הצבא! אנא, עשה מה שביכולתך, על מנת לשלוח לצבא את בחורי הישיבות". הגאון מטשעבין האזין לדבריהם בכובד ראש, וכשסיימו הללו את טיעוניהם, פתח במשל מאלף: מעשה בעגלה רתומה לסוסים, שטיפסה בכבדות במעלה ההר. העגלה היתה טעונה במשאות כבדים, והעגלון הצליף שוב ושוב בסוסים היגיעים. אולם בסופו של דבר כשל כוחם של הסוסים, והם רבצו ותחתיהם בחוסר אונים. העגלון הבין כי אין מנוס. הוא ירד ממרומי מושבו, והחל לפרוק את המשא הכבד מן העגלה. הוא הוריד ארצה כמה שקים, וניסה לעורר את הסוסים מרבעם. אולם הסוסים לא אזרו חיל לקום ולסחוב את העגלה. לא עמדה בפני העגלון ברירה, והוא הוסיף לפרוק מן העגלה עוד ועוד משאות ושקים, עד שלבסוף נותרה העגלה ריקה. אולם גם אז מיאנו הסוסים למשוך את העגלה. תשושים היו, ולא היו מסוגלים לכך. הביט העגלון בעגלה, ועיניו אורו. "הנה, הצביע על האופנים הרוותמים את הסוסים לעגלה, 'הנה מקור הבעיה. האופנים כבדים, והסוסים לא מצליחים לגרור אותם', והוא החל לפרק את האופנים ממקומם..." "במבטא מכם" חייך הגאון מטשעבין, ודוק של עצבות כיסה את עיניו, "התבוננו, האם אינכם דומים לאותו עגלון 'פיקח'! הלא על מה עומד על העולם, ועל מה מבוסס כוחו של צבא ישראל? רק על התורה הקדושה! בחורי הישיבות, העמלים בתורה, הם הנותנים לחיילי הצבא את הכוח לנצח בשדה הקרב. האם אותם מבקשים אתם לתקן מן הספר? האם באמת חפצים הנכם להקים לאופנים, המניעים את העגלה?"

40 יום הגיע לפני הזמן לתפילה בהוראת מרן הרב קנייבסקי ובנו השתדך בחוברת "עיו העמודים" אייר תשפ"ה, הביאו סיפור על בחור שאחותו הייתה מעוכבת שידוך תקופה ארוכה, וכמה שניסו לדאוג לה לשידוך, לא זו כלום. אחיה הגיע לר' חיים קנייבסקי זצ"ל וביקש ממנו שיברך את אחותו לזיווג. ר' חיים אמר לו: תתפללו על זה. הוא אמר לר' חיים: התפללנו על זה הרבה. אמר לו ר' חיים: לא מספיק שאתה מתפלל, אתה צריך גם לייקר את התפילה. אמר מייקרים את התפילה??? שאל הבהור: ענה לו ר' חיים: לייקר, פירושו לבוא מוקדם לתפילה, תבוא חצי שעה לפני שמתחילה התפילה במשך ארבעים יום, ובעזרת השם, תראו ישועות בקרוב. הוא ניסה ארבעים יום לבוא חצי שעה קודם ולא כל כך הצליח, וכל פעם הוא התחיל מחדש, אחרי שהוא הצליח להקדים חצי שעה לפני התפילה ארבעים יום, אחותו מצאה את הזיווג שלה והתארסה. שמע את הסיפור הזה בחור בישיבה שגם אחותו מעוכבת שידוך ואמר אם לבחור הזה זה עבד, למה שלי זה לא יעבוד, ונכון שיכול להיות שרק בגלל שר' חיים אמר זה עבד ולא בטוח שזה יעבוד לכולם, אבל אותו בחור אמר מה יש לי להפסיד? אני אנסה. ואכן הוא ניסה, בהתחלה לא הלך לו כל כך, אבל כשהוא הצליח לעשות ארבעים יום אחותו התארסה, מדהים. את הסיפורים האלה שמע הרב ב' ואמר לעצמו: הרי גם לי יש בן שעבר את גיל השלושים... וכבר מזמן הוא יכול להיות אבא לילדים, והבעיה, שעדיין הוא לא זכה לזיווג, אולי אעשה עבור הצלחת זיווגו את הסוגלה הזו של להקדים בתפילה נכון, להקדים חצי שעה זה כבד עלי, כי אני מניח תפילין בבית ואומר את ברכות השחר והקרבנות, אבל אני אקדים דקה בכל יום לפני שמתחילה התפילה, את התפילה מתחילה בשבע אני בדקה לשבע אחיה במקום, כמובן עטור בטלית ובתפילין ואעשה כך ארבעים יום להצלחת הזיווג של בני. אחרי ממשך ומספר: התחלתי כמה ימים לבוא דקה לפני תחילת התפילה, ואחרי כמה ימים קיבלתי טלפון עם הצעה לבן שלי, מישיבה שגרה כמה רחובות לידנו, ואשתי מכירה אותה, בחורה טובה ומשפחה טובה, בקיצור היה נראה שהכל מתחיל להתקדם לכיוון הפגישה. ואז לאחר כמה ימים הגעתי באיחור לתפילה... אמרתי לעצמי, לא נורא אני אמשך מכאן ולהבא. ובאותו יום קיבלנו טלפון שההצעה שהציעו לנו זה לא כל כך

אקטואלי, כיון שהם באמצע משהו... אני ישר הבנתי את הרמז, פשוט לא הגעתי בזמן כפי שקיבלתי על עצמי. המשכתי כמה ימים עם הקבלה לבוא דקה לפני, שאני כבר עטור בטלית ובתפילין, שימו לב טוב!!! אחרי כמה ימים אני מקבל טלפון שהם עכשיו פנויים להצעה, וההצעה!!! הבן שלי התחילה להתקדם לפגישות... ביום ה' 38 שאני מקדים דקה כל יום ברציפות, הבן שלי סגר וורט. [מקשיבים לקולך פרשת בהר- בחקתי תשפ"ה]

לדון לכף זכות- מאחר לתפילה בגלל אביו הנכה

יהודי יקר מספר: במניין שאני מתפלל ישנו אדם שהיה מגיע קבוע מאוחר, כל יום הוא מאחר בעשר דקות. בלעיסים הראשונות אמרתי לעצמי: "אולי הוא מאחר בגלל איזה עיכוב". אבל כשהאחרון חזר על עצמו בקביעות, אז כבר התחלתי לחשוב שאותו אדם הוא מסוג האנשים שאצלם התפילה מתחילה ב- "כי בא סוס פרעה" ומסתיימת ב"ותשאני רוחי" אבל אותו אדם לא היה נראה מסוג האנשים האלה, כיון שהוא היה נשאר עד סוף התפילה, והאחרון שלו היה נראה לי מזור. יום אחד איחרתי לתפילה, ואני רואה את אותו אדם ממתין עם אבא שלו שיושב על כיסא גלגלים להסעה ותיקת אותו, והבנתי, שכל יום הוא לא מאחר, אלא הוא מקיים מצוות כיבוד הורים ואז מגיע לתפילה, באותו רגע, כל ההסתכלות שלי על אותו אדם השתנתה, מאדם שלא אכפת לו מהתפילה, הסתכלתי עליו כאדם שמוכן לאחר לתפילה כדי לקיים מצוות כיבוד הורים. ואמרתי לעצמי, תראה מה זה, כל התקופה הזו אני מסתכל עליו בצורה שלילית, ובסך הכל היה חסר לי פרט קטן שהפרט הזה שינה את כל התמונה. [מקשיבים לקולך]

מעשה שהיה שחלם הרב הצדיק המקובל ר' אברהם עדס זצ"ל. שבא אליו בחלום התנא האלקי ר' שמעון בר יוחאי ואמר לו שילך לרב הצדיק המקובל הרב יהודה פתייה זצ"ל בעל מחבר ספר שער הגלגלים, רוחות מספרות, ואמר לו, שהרב פתייה כתב חיבור על הזוהר הקדוש, לכן שילך אליו וילמד איתו החיבור שכתב ויראה האם באמת החיבור נכון וטוב, ואם כן שיאמר לרב פתייה שידפיס את חיבורו ואם אינו טוב שיגנוז אותו.

קם הרב אברהם עדס והלך לרב פתייה ובא לביתו ואמר לו שבא ללמוד את החיבור שכתב על הזוהר, שאלו הרב פתייה: "מנין לך שכתבתי חיבור על הזוהר הרי הדבר אינו ידוע לאף אחד", סיפר הרב אברהם את דבר החלום וכל מה שאמר לו רשבי"י, ואכן השניים ישבו ולמדו את החיבור בבית הרב פתייה, והנה כאשר ישבו ולמדו בא ילדו של הרב פתייה הקטן והפריע להם בלימודם, גער בוא אביו ואמר לו: "תפסיק להפריע לנו" ורצה להכותו, אמר לו הרב עדס: "הנה לו, אל תכה אותו ואל תצעק אליו, מספיק הייסורים שהוא צריך לסבול", שאל אותו "איזה ייסורים", ענה לו הרב עדס ואמר לו: "הוא בא בגלגול לעולם בגלגול הראשון הוא היה מלמד תינוקות והוא היה מכה את התלמידים שלא לשם שמים, ולאחר שהלך לעולמו לא הייתה לו מנוחה בעולם הבא, לכן הוא בא בגלגול והוא צריך להתיישר בעולם הזה, בייסורים קשים בשביל לתקן זאת", ומאז ר' יהודה פתייה התחיל להתנהג איתו בחסד וברחמים, כאשר גדל הילד והיה לאיש הוא נעשה חולה מאוד וסבל ייסורים שונים וקשים במשך כל ימי חייו, יום אחד הוא פנה לאביו ואמר לו: "אבא, אני לא מבין, כל כך הרבה אנשים מגיעים אליך ואתה מתפלל עליהם, נותן להם קמעים וברוך ה' הם מתרפאים, מדוע עלי אתה לא מתפלל? הרי אתה רואה כמה אני סובל וכמה צרות יש לי", אמר לו אביו: "ילדי היקר. אגלה לך את האמת, ר' אברהם עדס גילה לי שבתא בגלגול הראשון שערב הייתה מלמד תינוקות והכת את הילדים שלא לשם שמים, ובאת לתקן את עצמך, לכן לא כדי לא שתתפלל עליך שתבריא, כי כל הייסורים הם לטובתך", אמר לו הבן: "אם כך תן לי סדר תיקון", ואז נתן לו אביו סדר תיקון, ולאחר שסיים לתקן את עצמו נפטר לחיי עולם הבא.

לתת חום ואהבה לתלמידים זה סוד ההצלחה

ועוד מעשה שהיה בשני מלמדים בתלמוד תורה שאחד מהם היה חביב מאוד על תלמידיו והם אהבו אותו מאוד, המלמד היה משמח ושמוח איתם ואף משחק עם הילדים. הבוחן שהיה מגיע פעם בשבוע לבחון, היה מאוד מתפעל מידיעותיהם, והתקדמותם של הילדים של זה המחנך. ולעומת זאת היה באותו תלמוד תורה מלמד שנהג להכות את התלמידים בצורה קשה, והיה כועס וצועק עליהם רבות. פעם אחת נפגשו שני המלמדים בישיבת מנחמים, אמר המלמד הקשה למלמד השני: "אינני יודע ואינני מבין מדוע הילדים שבביתתי אינם יודעים את הנלמד, והלא אני משקיע בהם כל כך הרבה כוחות, מדוע הם אינם יודעים את החומר הנלמד?" וכמובן שהתשובה מובנת. היות והוא משקיע בהם כוח פיזי ולא כוח רוחני זה קורה. [עד כאן מספר חינוך מלכות]

הכרת הטוב של הרב בן ציון פעם הלך הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל ברחובת של עיר בלגיוו בנו הגאון רבי אליהו זצ"ל. נישג בחור והגיש הזמנה לנשואיו. האיר לו הרב פנים והביט בהזמנה. שאלו לשלום הוריו, וברכו בברכת מזל טוב ואמר לבנו: "אני חייב להשתתף בחתונתו!" תמה הבן, שכן היה זה לאחר מחלתו של רבי בן ציון. ההלכה כבדה עליו, ולא השתתף אף בחתונות של תלמידיו. בחור זה אינו מוכר. הוא לא תלמיד ואף לא שכן. א"כ לשמחה מה זו עושה? אמר לו רבי בן ציון: "הזוכר אתה את שבת החתן שלך לפני למעלה עשרים שנה? לאחר התפלה יצאנו מבית הכנסת בשירה לעבר מקום הסעודה. והנה באמצע הדרך נפתחה דלת אחת החצרות בשכונת בית ישראל. אישה שמעה את השירה, יצאה וזרקה סוכריות. לפי הכתובת בהזמנה זו אמו של החתן. היא השתתפה בשמחתו, בנישואי בני. א"כ עלי לטול חלק בשמחתם בנישואי בנה". [יגילו במלכם]

כתוב בירושלמי מסכת סנהדרין פרק י' הלכה א': "אמר הקדוש ברוך הוא, אם שְׁמַעְתָּ דָּבָר [דבר תורה] אפילו מפי קטן וְיִשְׂרָאֵל, [וְהִנֵּנִי] וְהִנֵּנִי מִהַדְּבָר [תורה] לא יָהָא פְּעִינִי? שְׁמַעְתָּ מִפִּי קָטָן אֶלָּא שְׁמַעְתָּ מִפִּי דְּדָוִד. וְלֹא שְׁמַעְתָּ מִפִּי דְּדָוִד, אֶלָּא שְׁמַעְתָּ מִפִּי חֲסִין. וְלֹא שְׁמַעְתָּ מִפִּי חֲסִין, אֶלָּא שְׁמַעְתָּ מִפִּי נְבִיא. וְלֹא שְׁמַעְתָּ מִפִּי נְבִיא, אֶלָּא שְׁמַעְתָּ מִפִּי רֹאשֶׁה. וְאִין רֹאשֶׁה אֶלָּא מֹשֶׁה, כִּמְה דְּתִימָר [כְּמוֹ שְׁנֵאמַר] (ישעיה סט) 'וְיִזְכָּר יְמֵי עוֹלָם מֹשֶׁה עִמּוֹ אֵיזָה הַמַּעֲלָם מִכֶּם אֵת רֵאָה צֹאנֵה אֵיזָה הַשֶּׁם בְּקִרְבֵּה אֵת רֹחַ קְדֻשָּׁה'. לֹא שְׁמַעְתָּ מִפִּי רֹאשֶׁה, אֶלָּא שְׁמַעְתָּ מִפִּי הַגְּבוּרָה. נִיתְּנָה מִרְעָה אֶחָד וְאֶחָד אֶלָּא הַקְדוּשָׁה בְּרִיךְ הוּא. כִּמְה דְּתִימָר [כְּמוֹ שְׁנֵאמַר] (דברים יא) 'שִׁמְעַ יִשְׂרָאֵל ה' אֶחָד'."

[כ] מקום הנחת תש"ר הוא במקום התחלת השער עד מקום שמוחו של תינוק רופס, דהיינו שיהיה קצה התחתון במקום שער, ולא סגי להיות המעברתא בלבד במקום שער, שעיקר התפלה תהיה חוץ למקומה, דכי גמרין ג"ש דבין עיניכם על עיקר התפלה גמירין ולא על המעברתא, וגדולה מזו כתבו הפוסקים שגם הקשר אם מניחו למטה מצמיחת השער על הצואר לא עשה כלום, אלא צריך שיהיה למעלה בעורף, שהוא סוף הגלגול והוא גנד הפנים עכ"ד:

[כא] כתב הרב ברכי יוסף ז"ל סי' כ"ה סק"ט כתבו משם הרב המקובל מהר"ר יעקב צמח, שהרב מהר"ש ויטאל ז"ל העיד שאביו מהר"ח זצ"ל כשהיה עובר הרצועה בזרועו היה מהדק היטב וקושר היטב עד עשה התפלה וממשיך הרצועה אצל הזרוע ולעשות הכריכות, אבל בקבורת לא עשה שום כריכה כלל, ואמר מהר"ח שכן נהג רבינו הארי"י זצ"ל, ומהר"י צמח הוכיח כן מדברי הפוסקים ומדברי קבלה, וכך נהגנו ועמ"ש הרשב"ץ ח"ג בתשובה סי' קי"ח עכ"ל:

[כב] כתבתי בסה"ק בן איש חי בפרשת חיי שרה אות ד', דאם נתהפכה הרצועה יתענה יום אחד ע"ש, מיהו יש מי שכתב דלא מחייב בתענית, אא"כ פשע בזה, שהריגש בשעת הנחה שנתפחה הרצועה ונתעצל לתקן אותה, אך אם נתפחה הרצועה ולא הריגש בה - אלא בעת חליצת התפילין אין מחייבין אותי להתענות, וראוי לסמוך על זה לגבי ההמון להורות להם כן, ורק ירא אלקים ומדקדק במעשיו לצאת ידי שמים יתענה ותבא עליו ברכה, וכל זה הוא ברצועה המקפת הראש, וכן בשל יד הסמוך לקשר היד, אבל ברצועות של ראש המעטלות או המקפת בשל יד על הזרוע אע"פ שראוי להזהר בהם, אין כאן חשש איסור שצריך להתענות בהפוכם אפי' לחסידים ואנשי מעשה:

[כג] בסה"ק רב ברכות במערכת התי"ו כתבתי שיעור רוחב רצועה של תפילין צריך להיות כאורך שעורה וכנ"י בש"ע סי' כ"ז. וכתב מרן ז"ל בבי" דהרמב"ם ז"ל פוסל אם פיתח משיעור זה, והנה היה מעשה שהרצועה נצרמה ברחבה למעלה סמוך לקציצה ומחמת שהיתה רחבה הרבה, אע"פ שנצרמה, נשאר בה שיעור אורך שעורה, ואמרת שצריך להחליפה, הן ברצועה של יד כאמור, הן ברצועה של ראש שנצרמה למעלה במקום המקפי וסובב הראש, יען כי פסולה היא זאת לדעת יש מפרשים שהביא מרן ז"ל בש"ע סי' תקפ"ו סעיף א', דאם נסדק השופר לארכו פסול אפילו בכל שהוא, ואע"פ שנשארו שיעור תקיעה, משום דמחמת כח וחוזק התקיעה הסדק הולך ומוסיף עד שישדק כולו, והואיל ועומד להסדק כאלו נסדק כולו דמי, ולפ"ז גם הנה ע"י שמושך הרצועה בשל יד בכל יום כשירה וכריכה, וכן בשל ראש מכא ע"י הרבה סביב ראשו נוספת הצרימה עד שתצטרם כולה, וכאלו מעתה נצרמה, וכאן יש לחוש בצרימה טפי משופר:

פרשת חיי שרה [א] כשיש מילה בבית הכנסת נכון להזהר אדם המתפלל שם שלא יחלוץ התפילין אלא אחר המילה, וכתב בסה"ק שיש סוד בדבר [ב] לא יחלוץ תפילין לפני המילה אלא יחזיר פניו לצד אחר, כי זה דומה למ"ש דאסור לחצוץ תפילין בפני רבו, בד"א כשהס"ת אינו מונח תוך תיק סגור, אבל אם מונח תוך תיק סגור לית לן בה, וכן עמא דבר:

[ג] צריך האדם למשמש בתפילין בכל שעה שזכר מהם, וימשמש בשל יד תחלה ואח"כ בשל ראש, ויזהר מאד שלא יסיח דעתו מן התפילין, ובכל רגע צריך לכוין בהם, חוץ משעה שעוסק בתורה ובעת שמתפלל תפילת העמידה דאז הוא פטור מהסח הדעת, אך בשאר התפלה כולה מתחלה ועד סוף צריך לזוהר שלא יסיח דעתו מהם, וכמ"ש רבינו זל"ה בשער הכונות דף ט"ו ע"א:

ודע כי אע"פ דדבר זה של הסח הדעת הוא דבר קשה מאד על האדם בדורות אלו, הנה לפחות יזהר וישתדל ויתאמץ בענין זה של הסח הדעת בתפילת היוצר, דהיינו מעת שהתחיל בברכת יוצר אור עד שיעמוד בתפילת העמידה. ויש נוהגין מעת שהתחיל יוצר אור להניח ידו על תש"י ולמשמש בו בזמ"ז בלי הפסק, כדי שלא יהי' להם הסח הדעת ממנו, ועיין בספר תורה לשמה מ"ש בזה: וכתבתי בסה"ק מקבציאל כ"י, בענין זה של הסח הדעת בתפילין מצינו שכתבו שלא יסיח דעתו אפילו רגע, ולמוד רז"ל דבר זה בגמרא. בקל וחומר מציץ, וכן הוא בכתבי רבינו הארי"י ז"ל שהזהיר שלא יסיח דעתו

אפילו רגע, ואע"פ שמוכרחים לומר בזה כסברת הגאון ב"ח ז"ל דמ"ש אפילו רגע ואל תכחילה, אך עכ"ז הדבר יפלא דאך יתכן לקיים דבר זה של רגע לכתחלה, דאע"פ דלפ"ד רבינו הארי"י ז"ל לא נאמר דין זה דהסח הדעת בתפילין בתפילת העמידה, עכ"ז גם באומרו מן פרשת העקדה וקרבתו וזמירות וברכותיהם, וק"ש וברכותיה ביוצר אור חייב האדם להיות מחשב ומכוין פשט הדברים שמוציא מפיו, וכיון שהוא מחשב ומתכוין בפשט הדברים, איד לא יסיח דעתו מן התפילין, ועל כן מוכרחים אנו לומר דליכא

איסור הסח הדעת אלא במחשב בדברים חיצוניים, אבל במחשב בדברי קדושה שהם קרבתו וזמירות ויוצר אין צריך להזהר בזה הדבר שאמרו שלא יסיח דעתו אפילו רגע, אלא כל שהוא זוכר התפילין בין פסוק לפסוק ובין ענין לענין סגי ליה: מיהו גם לשיטה זו י"ל דאינו מותר אלא רק במחשב בדברי קדושה של קרבתו וזמירות וברכות ק"ש. אבל אם מסיח דעתו מן התפילין בשביל שמשבח בדברים שבינו לבין חבריו, או בדברי משא ומתן או בצרכי ביתו וכיוצא, הרי זה עביד איסור בהסח דעת זה, ועל זה הזהירו שלא יסיח דעתו אפילו רגע: והנה גם במחשב בדברים חיצוניים צריך לנו לדעת כמה הוא שיעור הרגע דאסור, אם נאמר שהוא שיעור כדי דיבור שלום עליך רבי, דבר זה קשה מאד וכ"ש אם נאמר רגע כמימריה, כמ"ש בגמרא על שיעור רגע דזעם, זה רחוק מן השכל, ואין הציבור יכולים לעמוד בזה, וכבר אמרו דאין

הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו, אמנם אפשר לומר שהוא שיעור מהלך ארבע אמות, דשיעור זה איתיה בעלמא בכמה דברים ועניינים. ויש שיעור שהעלה מדברי הרמב"ם ז"ל על שיעור הסח הדעת דתפילין שהוא שיעור מהלך מאה אמה, יען דהרמב"ם התייר שינת עראי בתפילין ומבואר בפוסקים שיעור שינת עראי יש אומרים שהוא כדי הלך מאה אמה, ולפ"ז פחות מכדי הלך מאה אמה אין בו איסור הסח הדעת בתפילין, ועיין להגאון שאגת אריה ז"ל מ"ש בזה, אמנם לא יעלה מזור מזה להתייר איסור הסח הדעת בפחות מכדי הלך ק' אמה, דיש לחלק שינה שאני משום דהישן אע"פ שאינו מחשב בתפילין אין מחשב בדברים אחרים, משא"כ בהיכא דהוא ער ומחשב בדברים אחרים:

וכתבו בשם רבינו יונה ז"ל שהיה אומר, מתוך דברי רבינו משה ז"ל מצאתי ללמוד, דהיסח הדעת לא הוי אלא כשעומד בקלות ראש ובשחוק, אבל כשעומד ביראה ועוסק בצרכיו, אע"פ שעוסק באומנותו אין דעתו עליהם ממש אין לו נקרא הסח הדעת, וכן כתב הרב מג"א ז"ל בסי' מ"ד סק"ב אהא דישן בתפילין שבראשו שינת עראי דלא חשיב היסח הדעת, אלא שחוק וקלות ראש, וכמ"ש הטור בשם אביו הרא"ש ז"ל. והגאון מלבים ז"ל בסי' י"ח סק"ב כתב וז"ל, הרא"ש בפרק מי שמתו, פירש שהסח הדעת אינו אלא שחוק וקלות ראש, ולדעתו כשהוא ישן לא שייך היסח הדעת דשוכח הבלי העולם, וכדבריו כתב תלמידו רבינו יונה ורבינו ירוחם ובתוספות ישנים בשם רבינו חננאל, וכ"כ הרשב"א בחדושי סוכה, ובארץ יהודה הוכחתי שכן דעת רש"י ותוספות סוכה שם, שכתבו משום שמא יפיה ולא משום הסח הדעת וכו'. ע"כ ע"ש. וי"ל אם מחשב בעניינים חיצוניים כשהוא אומר יוצר אור בהיותו לובש תפילין הרי הוא בכלל קלות ראש הנו"ל, ואסור לכ"ז משום היסח הדעת דתפילין, ויש לדבר עוד בעזה"י:

בתפילין צריך שיהיה היסח הדעת מהם וכתב הב"ח שהוא דין לכתחילה ואם עוסק בתפילה וקרבתו אין איסור היסח הדעת אבל אם מדבר דברים בטלים או מחשב חשבונות כמה הוציא יש היסח הדעת ושיעור היסח הדעת הוא שיעור ד' אמות וכתב רבנו יונה שהיסח הדעת הוא דווקא בשחוק וקלות ראש וכתב ע"כ שאם מחשב בדברים חיצוניים ב יוצר אור מקרי שחוק וקלות ראש וכתב ויש עוד לדבר על זה:

[ד] איסור הפחה בתפילין יש אומרים שהוא דאורייתא וי"א דרבנן מיהו ישנני סוגי הפחה - אם זה הפחה עם ריח וודאי אסור אבל הפחה שאינו מוציא ריח שיש בו ריח רע כי אם רק יצא ממנו קולות ויש בהם רוח מועט מאד שאין בו ריח כלל, אין בזה איסור הפחה דאין זה נקרא הפחה אלא נקרא עטוש שהוא קול בלבד כמו קול שיוצא מן הגרון שרק משמע קול:

[ה] בעת שיוציא התפילין מן הכיס לבלעם לא ינערם מן הכיס אלא יוציאם בידו, וכמ"ש בספר חסידים וכו'. באחרונים: ואחר שיניחם בכיס וירצה לסתום ולקשור את פי הכיס במשיחה התלויה בו, לא יגלגל הכיס שבו התפילין על המשיחה, אלא הכיס יאחזו בידו

ויגלגל חוט המשיחה עליו, וכמ"ש בש"ע סי' קמ"ז מוטב שתגלגל המוטפת סביב הס"ת, ולא יאחזו המפה בידו ויגלגל הס"ת סביב דאיכא בזוין לס"ת, וה"ה הכא, ועיין מג"א סי' כ"ז סק"י ל"א ומחצית השקל שם, וכ"כ בכף החיים סי' יו"ד אות מ"א כשכורכין החוט שבפי הכיס של הטו"ת לא יגלגל הכיס סביב החוט אלא יגלגל החוט סביב הכיס לכבוד הטו"ת, ובאופן שהיד האוחזת הכיס סביב הכיס לכבוד הטו"ת, באופן שהיד האוחזת הכיס לא

יהיה מנענע אותה אלא היד שאוחז בה החוט ינענע אתה, ובה ה"י נזהר מהר"י דאנו ז"ל, והיה מוחה במי שעושה להפך. ועתה ראיתי בפני הדבר בהשמטות דף ר"ח דהכריח כן ויישר חיליה, והוסיף לומר דלא יפה עושין הפותחין כ"ס התפילין שאוחזין החוט לצד מעלה והכ"ס נתלית באויר וננערת ונפתחת מאליה, דאין זה כבוד התפילין ע"כ, ודבריו חיים וקיימים עכ"ל ע"ש. נמצא הרבנים הנז' החמירו בזה גם בכ"ס החיצון של הטלית

ותפילין, ולפ"ז משובח מאד מנהג אנשי אירופא שאין עושין לכ"ס הטלית והתפילין חוט כדי שיהיה גלגל הטלית אלא עושין לו לולאת שבוה נקשר ונסתם, וכשפותחין אותו ג"כ אין צריך לגלגל, ומנהג יפה הוא:

מעשה מהזהר - הליסטים שרצו להרוג את רבי פנחס נשרפו ללא ידיעתו
רבי פנחס ה"ה הולך לראות את ב"ה, אשתו של רבי שמעון, שְהִיָּתָה חוֹלָה, וְהָיוּ הַלִּיטִים אֲתָהּ הַקְּבָרִים, וְהָיוּ רָבָה עַל חֲמוּרָה. עַד שְהִיָּתָה הוֹלָה בְּדָרָה, פָּגַע בָּהֶם עֲרִיבִים. אָמַר לָהֶם, בְּשָׂדֶה הַזֶּה הַתְּעוֹרָר קוֹל מִימֵי הָעוֹלָם. אָמְרוּ לוֹ, מִימֵי הָעוֹלָם אֵין אֲנִי יוֹדְעִים, מִזְּמִנִּי אֲנִי יוֹדְעִים. שְהִיָּתָה יוֹם אֶחָד הָיוּ אוֹתָם לִסְטִים מְקַפְּחִים דְּרָכִים שֶׁל אֲנָשִׁים בָּאוּתוֹ שָׂדֶה, וּפָגְעוּ בָאוֹתָם יְהוּדִים וְרָצוּ לְקַפְּחָם, וְנִשְׁמַע מִרְחוֹק בְּשָׂדֶה הַזֶּה קוֹל חֲמוּר הָהָה שֶׁנֶּעַר פְּעָמִים, וּבָאָה שְהִיָּתָה אֵשׁ בָּאוֹתוֹ קוֹל (בָּאוֹתוֹ שָׂדֶה) וְשָׁרָף אוֹתָם, וְנִצְלוּ אוֹתָם יְהוּדִים. אָמַר לָהֶם, עֲרִיבִים, בְּדָרָה זֶה שְׁאֵמְרָתָם לִי, תִּנְצְלוּ יוֹם זֶה מִלִּסְטִים אֲחֵרִים שֶׁמְחַפִּים לָכֶם בְּדָרָה.

בְּכֶה רָבִי פִנְחָס זָאָמַר, רְבוּן הָעוֹלָם הִתְרַשְׁוֹת נִס זֶה עֲשִׂיתָ בְּגִלְלִי, וְנִצְלוּ אוֹתָם יְהוּדִים וְלֹא יָדַעְתִּי. [שהרי רק עכשיו סיפרו לו הערבים כשהחמור נער נשרפו הליסטים שרצו להרוג] פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קלו) "לְעֹשֶׂה נִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבָדוּ לִי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ". כְּמָה טוֹבוֹת עֲשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרֹחַ הוּא עִם גְּנֵי הָאָדָם, וְכְמָה נִסִּים מְרַחֵשׁ לָהֶם בְּכָל יוֹם, וְלֹא יוֹדֵעַ, רַק הוּא בְּלָבָדוּ. אָדָם קָם בְּבֹקֶר וְנִחַשׁ בָּא לְהִרְגוֹ, וְהָאָדָם שֶׁם רָגְלוֹ עַל רֹאשׁוֹ וְהוֹרְגוֹ, וְלֹא יָדַע בְּזֶה הָאִישׁ, פָּרַט לְקְדוֹשׁ - בְּרֹחַ הוּא בְּלָבָדוּ - הוּא לְעֹשֶׂה נִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבָדוּ. אָדָם הוֹלֵךְ בְּדָרָה וְלִסְטִים מְחַפִּים לְהִרְגוֹ, בָּא אַחֵר וְנִתְּן כֶּפֶר תַּחְתָּיו וְהוּא נִצָּל, לֹא יָדַע הַטּוֹב שֶׁעָשָׂה לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרֹחַ הוּא וְנִחַשׁ שְהִיָּתָה לוֹ, רַק הוּא בְּלָבָדוּ - הוּא לְעֹשֶׂה נִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבָדוּ. לְבָדוּ עֲשֶׂה וְיִדְעַ, וְאַחֵר לֹא יוֹדֵעַ.

אמרי חז"ל: נלמד ממש רבנו של כל ישראל לא להתבייש לומר איני יודע קל וחומר לשאר העם כתוב במסכת דרך ארץ פרק א הלכה כב אמר חפץ אתה ללמוד תורה, אל תאמר על מה שלא שמעת, שמעתי. אם שנו לך ולא שמעת, אל תבוש לומר לא שמעתי. ואם ישאלך אדם דבר שאי אתה בקי בו, אל תבוש לומר איני יודע. כתב חתן יהונתן שהוא הסבר לתרגום יונתן על התורה פרק כז פסוק ה לגבי משה שלא ידע מה לפסוק לבנות צלופחד וזה לשונו ... דיני ממונות היה משה זרזי ובדיני נפשות היה משה מתון, ובאלה ובאלה אמר משה לא שמעתי, מן בגלל ללמד ראשי סנהדרין של ישראל שעתידיים לקום מן אחריו, אשר היו זרזים לדיני ממונות ומתונים לדיני נפשות ולא יתביישו לשאול דין שקשה להם, כי משה שהיה רבם של ישראל צריך שיאמר לא שמעתי, בעבור כן הקריב משה את דינים לפני יי: איתא בספר 'בית יעקב' (מא ב"ד אלכסנדר. תלמודו של ספר מבחר הפנינים 1) שער האמונה (ה) ואמר החכם בני אדם שאלו מאלהיכם שיחון אותכם האמונה. כי האמונה היא התורה. ובקשו ממנו השלוח כי היא [ראש] הגדולה שבנעמיות. בקשה בעולם הזה ובעולם הבא. ודי באמונה עושר. ובעבודת עסק: ספר מבחר הפנינים י - שער ההסתפקות (ד) ואמרו מה שיד לו במה שגור לו הבורא הבורא הוא עשיר מכל בני אדם: 16814 - 16815 פסוק פסוק תלמוד

74

גליון מס' 196

שבת פרשת פנחס תשפ"ה

ומשניח

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור ולכל דורש ברבים
לאורו ולזכרו של מרן קדוש ישראל ותפארתו שר התורה זיע"א

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

עניין של חינוך

על הפסוק בפרשתינו "ובני קרח לא מתו" (במדבר כו, יא) כתב החיד"א ("נחל קדומים"): שמעתי מהחכם השלם רבי משה גואקיל מחכמי ירושלים, שהגיד לו בחלום פירוש הפסוק (תהילים פרק מ פסוקים ב-ד) שמדבר על בני קורח שהרהרו בתשובה בשעה שפתחה הארץ את פיה: קוה קויתי ה' ויט אלי וישמע שוועתי ויעלני מבזר שאון מטיט הינון – לאחר שנפלו בני קורח באדמה כשפתחה את פיה, מקום נתבצר להם שם – וינקם על סלע רגלי פונן אשךרי – ונעשה להם עמוד סלע שיוכלו לצאת משם. ויפתן בפי שיר חדש – ובירכו אז בני קורח ברכה חדשה, או ברכת "ברוך מחיה המתים", או ברכת "ברוך מוריד שאול ויעל", וזו ברכה חדשה שלא אמרה אדם מעולם. ומסיים דוד המלך: "יָרְאוּ רַבִּים וַיִּירְאוּ" – ממעשה זה, ויבטחו ב' ה' – בראותם נס מופלא זה, כי לאחר שהרהרו בתשובה, מקום התבצר להם כדי שיוכלו לצאת מהשאול ולהוליד ילדים. הצלת בני קורח הוא לימוד לנו – אין להתייאש בכל מצב בחיים, ואף שנמצאים כבר בתוך בור שאול, יש תקווה להינצל אם בוטחים בה'. כי גם כשהמצב קשה ובדרך הטבע אנו לא מצליחים לראות אפילו נקודה אחת של אור בקצה המנהרה, עדיין 'לא אבדה תקוותנו' (אור שרה) **בברכת שבת שלום מערכת לב ארי**

פנינים משלחן מלכים

"פינחס בן אלעזר..."

ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי" (כה, יא)

כיון שראה פנחס את הנגף, עמד והיה מתפלל שנאמר (תהילים קו, ל) "ויעמד פנחס ויפלל ותעצר המגפה" (סנהדרין פב).

אחד ממיטיביו של הגה"צ רבי משה מנדל זצ"ל, ביקש לערוך בבית מדרשו אירוע שלא היה לרוחו. לסרב לו במפגיע לא היה יכול, כיון שחייב לו הכרת הטוב, ומאידך, היתה עלולה להגרם לו בושה ועגמת נפש באם היה מתקיים שם האירוע. נמצא רבי משה בין הפטיש לסדן. מה עושים בעת צרה? מתפללים! וכך התפלל לפני הקב"ה: "אל תביאני לידי בזיון". ואכן נענה בתפלתו... זמן קצר לפני האירוע, אירע קצר חשמלי במערכת החשמל ובית המדרש שקע בעלטה. מיהר בעל האירוע להזמין חשמלאי מומחה, אך הלה, למרות מומחיותו, לא הצליח לאתר את סיבת התקלה. לא נותרה בידו ברירה ונאלץ להודיע לכל המוזמנים על ביטול האירוע. (הראה לעניין)

מהשכר שקיבל פנחס אנו מבינים את גודל מעשהו, וכפי שביאר רש"י בסוף פרשת בלק (כה, ז) על הפסוק, וירא פינחס בן אלעזר... ויקח רמח בידו, ראה מעשה ונזכר הלכה. אמר לו למשה, מקובלני ממך הבוועל ארמית קנאין פוגעין בו. אמר לו, קורא האגרת יהיה השליח, מיד ויקח רמח בידו וגוי. ע"כ. הגאון רבי פרץ אריאל זצ"ל כיהן כרבה של מגדיאל. הוא הגיע לשם בחודש אלול תשי"ג. בשבת הראשונה לכהונתו התעוררה לו בעיה קשה. באותה שבת היה אמור להיות "בר מצוה" לנער שהיה נוסע על אופניים בשבת, והשאלה היתה האם יוכל לקבל עליה לתורה? אם יתן לו עליה אף שמחלל שבת (מדובר שהיה בזה חילול שבת) אזי יפסיד הרב את היקנאים שהיו בעיר, שאז ילחמו נגדו, ואם יחמיר שלא לתת לו עליה, אזי יפסיד את המודרנים מתושבי העיר שאז הם שיצאו נגדו. הלך רבי פרץ לשאול את החזון איש כדת מה לעשות. השיב לו החזון איש: מפטיר אינו משבעה קרואים ותוכל לתת לו עליה. הוסיף החזון איש: לשאול: אם אתה תלך ברחוב בשבת והנער יסע על האופניים האם יתבייש לנהוג כשיראה אותך? השיב הרב פרץ: בפני הוא לא יסע. "אם כן" – אמר החזון איש – "אין זה מחלל שבת בפרהסיא". (ערובין סט.) שאל שוב הרב פרץ אריאל: אבל מה אעשה עם קבוצת הקנאים שילכו נגדי? השיב החזון איש: אתה אשם שאתה קורא להם קנאים, אם הרב פוסק כדת וכהלכה שמגיע לנער עליה לתורה, ממילא מי שאינו שומע בקול הרב, שוב אינו קנאי והולך הוא נגד התורה! (מעשה איש)

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד וזהבה הי"ד

מערכת שיעורי לב ארי – שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

מעשה שהיה...

מעשה הצדקה! \ ספור על רבנו כ"ק רבי יעקב יוסף הרמן זצ"ל זיע"א

הילולא דצדיקווא

הילולת מורנו

רבי יעקב

יוסף הרמן

זצ"ל זיע"א

יז' תמוז תשנ"ד

הרב יעקב יוסף הרמן זצ"ל - נולד בשנת ה'תר"מ בסלוצק לאביו: ר' יצחק אייזיק. ולאיימו: מרת רבקה ע"ה. בהיותו כבן שמונה היגרו הוריו איתו ועם אחותו הקטנה לארצות הברית והתיישבו בלואר איסט סייד בניו יורק. אביו התקשה למצוא עבודה כמורה פרטי, ועבודות אחרות לא נמצאו מאחר שסירב לעבוד בשבת, ולכן חמש שנים לאחר מכן חזרו הוריו ואחותו לרוסיה והוא נשאר לבדו בניו יורק. התפרנס מעסק לשיווק חלב ישראל. ביתו היה פתוח תמיד לאורחים. בשבתות וכן במהלך השבוע עשרות אנשים. גם ראשי ישיבות מאירופה שבאו למסעות גיוס כספים בארצות הברית, כדוגמת הרב אליעזר יהודה פינקל, הרב ראובן גרוזובסקי, הרב אליהו אליעזר דסלר והרב ברוך בער ליבוביץ', בחרו להתארח בביתו, בשל הקפדתו על כשרות מהודרת ביותר. הקפיד על תפילה בציבור ומסר נפש עבודה. בשנת ה'תרצ"ט עלה לארץ והתגורר בירושלים, שם פתח חנות למכירת תשמישי קדושה בשכונת מאה שערים. מסר שיעורים בישיבות 'רבינו יצחק אלחנן' ו'רבינו יעקב יוסף'. הקים את ישיבת 'תפארת ירושלים' (ישיבתו של הגאון הרב משה פיינשטיין זצ"ל). רבנו נלב"ע ב-י"ז בתמוז ה'תשכ"ז. רבנו חי ופעל כ-87 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים. ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן עלינו אמן!

סיפר הרב משה אהרון שטרן זצ"ל, שפגש פעם את הרב הגאון יחיאל מרדכי גורדון, ראש ישיבת לומז'ה. הרב גורדון סיפר לו מעשה על רבינו. בשנת ה'תרפ"ט היה הרב גורדון ראש ישיבה בלומז'ה. באותה תקופה התרחשה נפילה גדולה של עסקים באמריקה. המצב בישיבה היה נורא ואיום, התומכים האמריקאים הפסיקו לשלוח כסף לישיבות, והמצב הלך והידרדר מיום ליום. בישיבה למדו באותה עת כארבע מאות בחורים!. לילה אחד, התכנסה ההנהלה לישיבת חירום, כיצד ניתן להציל את המצב. באסיפה דובר שלא נותר מאומה בשביל להאכיל את הבחורים, מלבד חתיכת לחם ומעט מים לכל בחור בעבור ארוחת הבוקר שלמחרת. יותר מזה - אין! והנורא מכול, שאין שום תקווה נראית באופק להצלת המצב. הוחלט, שמחר לאחר התפילה, יעלה ראש הישיבה על הבימה ויודיע לבחורים, שלאחר ארוחת הבוקר יארזו את החפצים וישובו לבתיהם, הישיבה נסגרת! למחרת, אחר התפילה, הביטו ראש הישיבה והמשגיח זה בזה, ולא היו מסוגלים להוציא מפייהם את ההודעה הנוראה. הבחורים, שלא ידעו את התכנון, ירדו כהרגלם לאכול, ומיד אח"כ פנו ללימודם. ראש הישיבה והמשגיח נבוכו. הם ידעו נכונה, שאין להם שום דרך להאכיל את הבחורים בארוחת הצהריים. מה יעשו? "הבה ונשלח שליח לדואר", אמר ראש הישיבה בתקווה, "אולי בכל זאת הגיע צ'ק של עשרים או שלושים דולר, ונוכל לקנות מעט אוכל לארוחה נוספת". (הדולר בתקופה ההיא, היה בעל ערך גבוה ביותר). שליח נשלח לדואר. עד מהרה שב הלה ובידו מעטפה סגורה. צוות הישיבה פתחו את המעטפה, ונשימתם נעתקה מרוב תדהמה. המעטפה הכילה צ'ק על סך אלף דולר! מיהודי עלום בשם ר' יעקב יוסף הרמן. סכום הכסף הזה סייע באחזקת הישיבה למשך חודש נוסף. לאחר החודש ההוא בס"ד השתנה המצב הכלכלי, והישיבה נותרה עומדת על תילה. כשנשאל לאחר מכן רבינו על הסיפור הזה, סיפר שבאותה תקופה כל העסק שלו ירד לטמיון!. היה לו עסק של בגדים והוא הפסיד את הכול. נותרו לו בבנק אלף ושלוש מאות דולר בלבד. אמר רבינו: "הכסף בעסק הלך לאיבוד, אציל לפחות את מה שנותר בשביל תורה". אלף דולר הוא שלח, כאמור, לישיבת לומז'ה. עם מאתיים וחמישים דולר נוספים - פתח את ישיבת 'תפארת ירושלים', ישיבתו של הגאון הרב משה פיינשטיין זצ"ל. המלמדים ומגידי השיעורים של הישיבה חששו לפתוח את הישיבה, ללא כסף מזומן עבור השכירות. תרומתו בסך מאתיים וחמישים דולר, הספיקה לדמי השכירות, והישיבה נפתחה. בחמישים הדולרים האחרונים שנותרו - הדפיס את הלוח הראשון של זמן הדלקת הנרות, כסיוע לציבור שומרי התורה והמצוות שיוכלו לדעת מתי להדליק נרות. מתוך 'מידות והנהגות טובות' (מלקוט בשינוי לשון קלים מתוך 'אמרי יעקב')

סופו של המרים יד בתורת משה!

"בקנאו את קנאתי בתוכם" (כה, יא)

בלב הרובע היהודי בקראקא, באמצע הרחבה, ניצבת חומת אבנים נמוכה המקיפה פיסת קרקע שהכל עוקפים אותה. חומה זו נבנתה על פי ציוויו של המלך זיגמונד השני על פי בקשתו של רבינו, **הגאון רבי משה איסרליש (הרמ"א)**, עקב מעשה שהיה, שכך היה. בחצר המלך זיגמונד השני כיהן גובה מיסים יהודי בשם שלמה זליגמן, בן למשפחת כהנים, שלא נגע אלקים בלבבו, והחליט לשאת לאשה אשה גרושה. מובן, שלא בלבד שרבינו הודיע שלא ישיאם אלא שיחרים כל מי שירחיב עוז לסייע לו בדבר עבירה זו. הלך הלה ואכל קורצא בי מלכא, בספרו למלך את הכרזתו זו של הרמ"א הפוגעת בו ובתכניותיו. רבינו נקרא עקב כך אל המלך, שפקד עליו בלא דין ודברים לערוך את החופה והקידושין כדת משה וישראל. לא הועילו הסברים בקשות ותחנונים, כי יד הנוגש היתה תקיפה. בידעו שאין בכוונת רבינו לערוך את הטקס, ומתוך הנחה שינסה לחמוק ממנו, שלח המלך גונדת חיילים כבר משעות הבוקר של יום החופה המיועד כדי לשמור את בית הרב שלא יעשה לו "ויברח". הרב נאלץ להגיע בסופו של דבר למקום החופה, מול בית הכנסת הישן, כשהוא אינו יודע לשית עצות בנפשו, אם יעשה – חילול שמו הגדול בפני הכל, ואם לא יעשה – משום סכנת חיים יש בכך.

קרב הרב אל בני הזוג וניסה, בנסיון של הרגע האחרון, להניאם מהחלטתם, אך ללא הועיל. עמד בינו וקרא את קריאתו של משה רבינו: "הרמו מתוך העדה הזאת ואכלה אתם כרגע" (יז, י). לגירסה אחרת, קרא הרב: "סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה" (טז, כו) הקהל זע בפחד והתרחק מבני הזוג, מתחת לחופה נותרו שני פורצי הגדר לבדם. פנה הרב בתפילה אל ה' שיעשה בהם הדין הראוי לחולקים על תורת משה כקרח וכל עדתו. והנה פצתה האדמה את פיה ותבלעם חיים, הם וחופתם. הקהל הגדול נס על נפשו לקול הרעש, והבור באדמה נתכסה בעפר.

בהגיע דבר המעשה אל המלך חשש כי גם בו תפגע הקפידא של הרב, ושלח כרכרה להביאו אליו, לבקש את מחילתו מלפניו. רבינו הסביר לו שלא בו אישית פגע אלא בכבודה של תורה ובדת ישראל, ועל כך יצא הקצף והחל הנגף. מששאלו המלך אם יוכל לעשות דבר עבורו כפיצוי על עגמת הנפש שנגרמה לו, ענה ואמר הרב: הואיל ושני המורדים בתורה נבלעו חיים בכיכר העיר ושם מקום קבורתם, ולפיכך אסור לכהנים לעבור שם, אבקש מהוד מלכותו רשות לגדור את המקום לבל יטמאו הכהנים. הגדר הוקמה, כסימן ואות לבני מרי לבל יהינו לעבור על מצוות התורה. כך עד ימינו אלה.

(תפארת אבות)

גליון מס' 19

שבת פרשת פנחס תשפ"ה

סגולותי

מגזין הבטאון **המשנה**

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

נבהיר כי הסגולות נלקטו ממקורות שונים והדברים מוגשים למעיינים הנכבדים ואין המערכת אחראית על תוכנם ואין אמיתותם כלל (טל"ח)

סגולות חודש תמוז

סגולת הביזיונות - מזור לחולי !

לרבי שלומק'ה מזויעהל זצ"ל היתה בת חולנית, בעת שהתגורר בעיר זויעהל שבאוקראינה היא חלתה והרופאים הרימו ידיים. אמר רבי שלומק'ה לרבנית שלו: 'אני הולך למשוך לה ישועה'. ... רבי שלומק'ה שימש כרב העיר, הוא יצא מן הבית והלך לשוק והתחיל לגבות מאנשים כספים שהיו חייבים לו, בתגובה הוא זכה למטר של גערות. תוך זמן קצר נוצרה התקהלות סביב הרב והביזיונות היו גדולים. מיד לאחר מכן הוא שב הביתה כשקורת רוח על פניו. אמרה לו הרבנית: 'מה יהיה עם הבת שלנו?' אמר לה: 'רעבעצין (הרבנית), הכל יהיה בסדר, בעזרת ה' היא תבריא'. ... הם ניגשו למיטת חוליה של הבת, וראה זה פלא - מצבה הוטב ללא היכר. זמן קצר לאחר מכן היא הבריאה כליל. כעבור זמן היא חלתה בשנית וגם הפעם הרופאים אמרו נואש. רבי שלומק'ה התעטף במעילו ויצא מן הבית. קראה אחריה הרבנית: 'לאן אתה הולך' אמר לה: 'לחפש ביזיונות'. ... אולם הפעם הוא שב לביתו כשפניו עצובות, נאנח ואמר: 'לא מצאתי ביזיונות'. ... הוא נכנס לחדרה של ביתו, קרא קריאת שמע ואמר וידוי, וזמן קצר לאחר מכן יצאה נשמתה. (שש באמרתך)

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד ושרה הי"ו

מערכת שיעורי לב ארי - שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

"בקנאו את קנאתי בתוכם" (כה,יא)

"בתוכם" - בתוך מי? אמר הברדיטושבר שהיה ידוע כסנגורם של ישראל. שלא רק לפנחס זה הפריע - שנשיא שבט עושה דבר כזה, כולם התפוצצו מבפנים אבל פחדו להוציא החוצה חוץ מאחד - פנחס. וזהו "בתוכם" - בתוך כל אחד היה הכעס על נשיא שבט שמעון.

קדושת לוי

אנקודל'ה

"ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו לה' כבשים בני

שנה תמימים שנים ליום עלה תמיד" (כח,ג)

דרש פעם הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע את הפסוק כך:

'כבשים', מלשון כובש כעסו ומעביר על מידותיו, ואחד

שמעביר על מידותיו, זוכה שמעבירין לו על כל פשעיו, ואז

הוא נהיה כבן שנה. 'שנים ליום' - פעמיים ביום בבואו לביתו,

שחרית וערבית, יקבל על עצמו שלא להקפיד בכלל, ובה

נהיה 'תמימים' - כי כך לא יבוא לידי גאווה שהיא מום, ועל

ידי זה יהיה 'עולה תמיד' - תמיד רק יעלה מעלה מעלה ולא

יהיה יורד לעולם. כי בשעת כעס מסתלקת הנשמה חלילה.

ילקוט מאיש לרעהו

"וסמכת את ירך עליו" (כז,יח)

כאן בפסוק משה נצטווה לסמוך ביד אחת, ובהמשך הפרשה נאמר 'ויסמוך את ידיו עליו ויצוהו כאשר דיבר ה' ביד משה', ומשמע שסמך בשתי ידיו. וצריך להבין איך משה רבינו הרשה לעצמו להוסיף על מה שהקב"ה ציווה אותו, הרי אסור להרבות או להמעיט במצוות? ועוד קשה למה נאמר בפסוק 'כאשר דיבר ה' ביד משה', הרי משה לא עשה כאשר דיבר ה' אליו? הסביר הרב אריה לייב היימן זצ"ל, ראש ישיבת בוסטון, שהאיסור להרבות או להמעיט שייך במצוות בין אדם למקום, אך במצוות בין אדם לחבירו, כגון צדקה, הכנסת אורחים, פאה - אין להם שיעור. הציווי למשה רבינו היה לתת מהודו ליהושע, וזאת היא מצוה שבין אדם לחבירו, ולכן היה מותר - ואף רצוי - להוסיף לו כמה שרוצה, וזה נחשב 'כאשר דיבר ה'.

לב הארי

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

"אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על

ה' בעדת קרח" (כז,ג)

לכאורה, מה רצו בנות צלפחד להגיד בזה שלא היה צלפחד בעדת קרח, וכי מפני זה ישתנה הדין בעניינם? אלא אפשר לבאר על פי דברי חז"ל בבבא בתרא, שקרח ועדתו חיים וקיימים עד עצם היום הזה בתוך האדמה שבלעתם, והם צועקים משה אמת ותורתו אמת. והגמרא שם מפרטת שטענת בנות צלפחד הייתה כך: אם דינם כבן - צריכות הן לרשת את הארץ עם אחי אביהם. ואם דינם כבת - תתייבם אימם כדין מי שאין לה בנים ומת בעלה. ולפי זה מובן למה בנות צלפחד הזכירו בכוונה תחילה שהוא לא היה בעדת קרח, מפני שאם היה מת עם עדת קרח בעונשם, נמצא אם כן שהוא חי וקיים עד היום הזה ובטלה טענתם שטענו כי אימם אינה יכולה להתייבם.

מבחר הפנינים

"ובחודש השביעי באחד לחודש... יום תרועה יהיה לכם"

(כט,א)

הגמ' אומרת במסכת ראש השנה: מפני מה תוקעים ומריעים, כדי לערבב השטן. ורש"י מפרש להם: כיוון שרואה את ישראל מחבבין את המצוות, פוחד השטן לקטרג עליהם. וקצת לא מובן, בכך שמחבבין ישראל את המצוות, בגלל זה יפחד השטן לומר לפני ה' את עוונותיהם ופשעיהם? אלא אפשר לבאר על פי הגמ' ביומא, שיש שני אופנים בעשיית התשובה, תשובה מאהבה ותשובה מיראה, והעושה תשובה מאהבה, נהפכים לו זדונות לזכויות. ולפי זה מובן למה השטן פוחד, כי כשהוא רואה את ישראל מחבבין את המצוות, וממילא עושים תשובה מאהבה, מפחד הוא לשטנם מפני שכל עבירה שיוסיף להזכיר לפני ה' תיהפך לזכות, ואם כן יצא שכרו בהפסדו.

חתם סופר

"את קרבני לחמי לאשי" (כח,ב)

את קרבני, כלומר עיקר הקרבן שלי, אומר הקב"ה, "לחמיי" לאישי, תנו לחם לאנשים שלי, זו צדקה.

הקדוש ר' פנחס מקאריץ זצ"ל

פנחס בן אלעזר וגו' השיב את חמתי מעל בני ישראל (כה, יא)

התורה משבחת את מעשה של פנחס, ומסיימת בכך שבשכר מעשהו, יזכה לכהונה – "והייתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם" והנה, מלשון הפסוקים משמע, שעיקר זכייתו של פנחס בכהונה, אינה נובעת מעצם המצווה ומסירות נפשו, אלא רק מהתוצאה הנלווית, שהיא הצלת העם מכיליון וכלשון הפסוקים: "השיב את חמתי... ולא כליתי את בני ישראל... לכן אמור... והייתה לו ולזרעו אחריו...". כלומר, מאחר ש"לא כליתי", "לכן אמור". ומסביר זאת הסטייפלער כך: על עצם קיום המצוות, אין אדם מקבל את שכרו בעולם הזה, אלא בעולם הבא. ולכן עצם הריגת זמרי אינה מביאה לשכר בעולם הזה. לעומת זאת, התוצאה הנלווית של הצלת בני ישראל היא כבר במישור שבין אדם לחברו, ועל מצות שבין אדם לחברו הכלל הוא ש"אדם אוכל פירותיהם בעולם הזה" לכן, שכר הכהונה הובטח לפנחס לא מחמת עצם המצווה אלא מחמת הצלת בני ישראל שנבעה ממנה.

הסטייפלער

"השיב את חמתי מעל בני ישראל... לכן הנני נותן לו את בריתי שלום" (כה, יב)

אומר בעל הטורים: "לכן" בגימטריא 100 מידה במידה. לכאורה איפה כאן המידה כנגד מידה!! המגלה צפונות מבאר את זה בצורה נפלאה: אם נתבונן בפסוק 'השיב את חמתי מעל בני ישראל', לכאורה המילה "מעל" מיותרת ועוד, מה הצורך לומר: "ולא כליתי", הרי ברור שאם ה' השיב את חמתו אז ממילא לא כילה אותם!?! אלא ידוע שהקב"ה אינו מכלה את זרעו של יעקב לעולם, אך חלילה כשחייבים כליה, לוקח הקב"ה אליו את כל הצדיקים כי הרי מיתת צדיקים מכפרת... והנה במעשה זמרי היו חייבים ישראל כליה, וכדי שלא לכלותם היה צריך שה' ייטול את גדולי הדור אשר הם על ישראל, וכיון שעמד פנחס והשיב חמתו כשהרג את זמרי, כבר לא היה צורך להמית צדיקים. יוצא שבמעשה של פנחס ניצלו הצדיקים מן המיתתה וגם ישראל מכליה. וזה מה שמרומז כאן בפסוק "פינחס בן אלעזר השיב את חמתי מעל בני ישראל" מאותם שהם על בני ישראל = הצדיקים – שלא הוצרכתי

להמית אותם, וזוהי המידה כנגד מידה: כיון שפנחס נתן חיים לצדיקים, הנני נותן לו את בריתי שלום - שיהיה שלם ושלא תשלוט בו מיתה, ויהיה לו חיים לעולמי עד, כמאמר חז"ל שפינחס הוא אליהו. ועל פי זה גם מובנת כוונת חז"ל: "בדין הוא שיטול שכרו" – "לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום". כלומר בדין הוא משום מידה כנגד מידה.

מגלה צפונות

אזיס ווארט

"הנני נותן לו את בריתי שלום" (כה, יב)

ישנה את האימרה הידועה, שלפלא הוא הדבר שלאחר שקוראים בתורה בשבת פרשת בלק על מעשה קנאותו של פינחס, מסיימים בזה את קריאת פרשת אותו שבוע, ואילו את סיפור הבטחת שכרו קוראים רק לשבת הבאה, בפרשת פינחס. וכי לא היה מן הראוי להוסיף את פרשת השכר לקריאת השבוע הקודם, ורק אחר כך להפסיק? אלא לימוד גדול רצתה התורה ללמדנו! כשאדם עושה מעשה קנאות ומקנא את קנאת ה' בתוך בני ישראל, אין למהר ולתת את שכרו. יש לבדוק תחילה מה הן סיבת קנאותו... מה הם המניעים שעומדים מאחורי מעשה, לאיזה מטרות הם נועדו... שבוע שלם יש לשבת על מדוכה זו, ורק אחר כך אפשר להכריז, כי היתה זו קנאה לשם שמים ומגיע עליה שכר ברית שלום... ובשם המגיד מישרים רבי מרדכי דרוק זי"ע שמעתי, כשרצה להסביר מהו קנאות אמיתית היה אומר בצחות: כי הנה אצל פנחס (ברש"י סוף פרשת בלק) כתוב: "ראה מעשה וכו' ומיד ויקח רומח בידו", והנה היום לדאבוננו רואים הרבה פעמים שקודם "לוקחים רומח ורק אחר כך מחפשים את המעשה".

פנינים

"יפקוד ה' אלקי הרוחות לכל בשר איש על העדה... ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה" (כו, יז)

אמר הרה"ק הלב שמחה זי"ע, שמעתי מכ"ק אבי הרה"ק האמרי אמת זי"ע בלודמיר שמשו רבינו ע"ה ביקש שתי בקשות: שיפקוד ה' יתברך 'איש על העדה', וגם אם יהיה חלילה זמן בו 'אין להם רועה', שלכל הפחות יהיו כצאן בלי רועה, שמצטופפים יחד לעדר מלוכד, ושומרים על הכבשים הרכים מחיות אורבות.

ליקוטי יהודה

פרשת פנחס תשפ"ה | שנה ב' 83

הורינו

הורים נאם ה'כ

הורינו דברות קדשך

הרב זאב יוספי שליט"א, 'הורינו' ב"ב

ובני קרח לא מתו (כ"ב, ה')

אמרו חז"ל¹ "ברא מזכה אבא", דהיינו, שהבן יכול לזכות את אביו ע"י מעשיו הטובים. נשאלת השאלה, מדוע אם כן לא הועילה תשובת בני קרח כדי להציל את אביהם. אומר הגאון רבי אליהו לופיאן צוק"ל שכל מה שמועילה זכות הילדים עבור ההורים, זה במקום שהאב לא נתקלקל ביסודות האמונה עד כדי כפירה, אבל קורח כפר בעיקר כפי שכתוב בפסוק "הנועדים על ה'", וכיון שכפר בעיקר לא יכול היה להינצל בזכות בניו.

וצריך להתבונן בדבר, מדוע כל עבירות חמורות אחרות יכול האב להינצל בזכות בניו, אבל כופר בעיקר לא. ומבארים, שעיקר העניין שזכות הבן עוברת לזכות אביו לעמוד לו ולהצילו, זה בעצמו חידוש כי מהיכי תיתי שמה שיעשה אדם אחד יעבור לזכות אדם אחר. אלא שכיון שבן מכבד אביו ונכנס תחת אביו, אם כן הבן מודה בכך שהוא המשיך של אביו ומחזק את כל שרשרת הדורות והאמונה וע"כ תולה את זכויותיו באביו שאם לא היה אביו לא הייתה הזכות. ולפי

1. סנהדרין ק"ד. 2. חלק ה' סימן מ"ט

שהשווה הקב"ה כבודו לכבוד אביו ואימו של אדם, אם כן כשהאב כופר בעיקר, הוא בעצם כופר באותו רעיון בדיוק, וכביכול טוען בעצם שהוא כאן בזכות עצמו, ולא חייב להכיר טובה לקב"ה, ואם כן גם בנו אחריו לא מתייחס אליו. אי אפשר מצד אחד להתנתק מהקב"ה שמעליך, ומאידך להינצל בזכות הבן שתחתיו כי הוא כן ממשיך אותו. ובדומה לכך הקשה בשו"ת הרשב"א² והרי קיימא לן מי שטרם בערב שבת יאכל בשבת, ואיך הבן יזכה את אביו, כשהאב לא עשה מעשים טובים? והשיב כי השכר מחולק לשנים: בעולם הזה על הגוף העובד את ה', וזה בזכות ההורים שהביאו את הגוף, והחלק השני על הנשמה בעולם הבא, מצד הקב"ה שנתן הנשמה, ושם הוא עולם הנשמות. והבן אמנם מגופו של האב ולא מנפשו, אבל הוא עטוף ומסובב בנפש אביו, ולכן הבן חייב בכבוד אביו, ואם הוליד האב בן צדיק זה, הבן עובד את ה' גם מסיבתו של האב וכשהבן עובד השם נראה כאילו האב עובד, והוא כאילו בחיים ומה שאמרו מי שטרם בערב שבת יאכל בשבת הוא מה שיעשה האדם בעצמו בחייו בעולם הזה, כי כאן המעשה ושם התגמול, חוץ מהבן שהוא מסובב בנפש אביו. ולסברת הרשב"א עצם היות הבן צדיק מורה על נפש אביו שנתן בו טהרה ויועיל לו

הורינו דרך חיים

כיבוד אב ואם
בהלכה ומנהג

כשם שחובה על כל אחד ואחד מישראל ללמוד את ההלכות המצויות, כהלכות ברכות, שבת, שמירת הלשון ועוד, כך חובה על כל אדם ללמוד ולשנן את הלכות כיבוד אב ואם ומוראם, שמצווה זו היא תמידית בכל זמן, וחמורה היא עד מאוד, ואם לא ילמד את הלכותיה, מאין ידע היאך לקיימן, ויכשל בדברים רבים, מבלי לדעת שהוא נכשל.

תחפוץ תלך עימי" וכך מובא בספר מאה שערים, וכן בשם מרן הגר"ח קנייבסקי צוק"ל. ולכן כאשר הילד גר בבית הוריו, הם שמחים לעזור לילדיהם בבקשות שגרתיות, ובפרט כאשר הילד מתקשה להסתדר בכוחות עצמו. ולכן מותר לבקש מאמא לכבס עבורו, שהרי האמא רוצה שהבן יבקש ממנה מה שחסר לו ושמחה בזה. וכך גם לגבי הארוחות בבית, מותר לבקש מהאמא כאשר ברור שהיא מעדיפה להגיש לילדיה בעצמה, ובוודאי כאשר היא שאלה מעצמה אם מעוניין הילד. בנוסף, רשאי הבן לבקש מאביו בקשה המחשיבה והמוסיפה כבוד לאביו. ולדוגמה: אבא, ניסיתי למצוא מקורות בפוסקים הדנים בעניין, ולא מצאתי דבר ברור, אם תוכל לברר עבורי את העניין. זו בקשה המוסיפה כבוד לאבא ומראה שהבן מעריך אותו כתלמיד חכם.

לבקש מאביו ומאימו שיעשו דבר מה עבורו, האופנים שמותר או אסור / חלק א'

קיימים מקרים בהם אסור לבן לבקש מאביו ומאימו עזרה, שירות או שליחות, משום שהדבר מהווה פגיעה בכבודם. אכן, הדבר תלוי בסוג הבקשה וכיצד היא נאמרת, ואי אפשר לקבוע בזה מסמרות. הכללים נועדו כדי לעורר מחשבה ולב, וכל מקרה יש לילד לדון לגופו. ולדוגמה, אסור לבן לבקש מאביו שיעשה עבורו קניה במכולת. וכן אם רואה שאביו מכין לעצמו כוס תה, לא יכול לומר לו "אבא אם אתה כבר מכין, תכין גם לי". אם הבן יודע בוודאות שהוריו ישמחו לעשות לו את השירות הזה, מובא בספר חסידים (תקס"ב) שיכול לבקש מהם, אבל בכל זאת ישתמש בלשון מכבדת ועדינה, כמו "אם

1. פסחים פ"ו: 2. דרך ארץ פ"ז, ובתוס' פסחים שם מבואר שהכלל ל כל מה שיאמר לך בעה"ב עשה, אף בשררה.

מעשה אבות

סיפור מהחיים

בחור שלמד בישיבת גרודנא מספר שנים, חשקה נפשו ללמוד "סדר קדשים" בישיבת בריסק בירושלים. אך לפני שעבר לשם, עברה אמו האלמנה תאונת דרכים שכתוצאה ממנה רותקה למיטתה. אף שהיה הבחור בן הזקונים בבית, הביעה אימו את הסכמתה שיעבור לישיבת בריסק לצורך עלייתו והתעלותו בתורה.

אך הבחור הצעיר התלבט, שמא אין זה מן הראוי בעת כזו להותיר את אימו לבדה. פנה הבחור להיוועץ ולשאול את ראש הישיבה הגאון רבי שמואל רוזובסקי זצוק"ל, בשאלה כיצד לנהוג. לאחר ליבון הצדדים הוחלט שיעבור לישיבת בריסק בירושלים. והנה, לא עבר אלא יום אחד מאז שנסע לירושלים, כאשר התקשר לשאול בשלום אימו, אמרה לו אימו - רבי שמואל מחפש אותך, ביקש שתתקשר אליו. הבחור יצר קשר עם ראש הישיבה שאמר לו, לא ישנתי כל הלילה! חשבתי שוב ושוב איך אפשר להשאיר ככה את האמא לבד? ואם היא תזדקק לעזרה באמצע הלילה? שוב לבני ברק, אמר לו רבי שמואל רוזובסקי, ואדאג לסייע לך להיכנס לישיבת פוניבז', ובלילות תהיה עם אמך!

במשך תקופה ארוכה התפלל מרן הגרש"ז אוירבך זצוק"ל בבית הכנסת 'קהל חסידים' שבשכונת שערי חסד, המונהגת עפ"י נוסח ספרד. פעם כאשר נשאל מדוע נוהג כך, השיב מרן "משום כיבוד אב", שהרי אביו הגאון רבי חיים לייב זצוק"ל שימש כרב בית הכנסת וממייסדיו. (חיכו ממתקים)

לעיתים תכופות כשהיו משחרים לפתחו של מרן הגרש"ז לשאול דבר ה' זו הלכה, היה כידוע מנסה להשתמט מלענות, והיה פוטר רבים ואומר "איני רב", "לא לקחתי על עצמי רבנות", או שהיה אומר "תפנה לרב השכונה שלך". פעם כאשר אחד משואליו קיבל ממנו תשובה כזו, הסביר למרן הגרש"ז כי אביו ז"ל, סמוך לפטירתו, הורה לו שרבי שלמה זלמן יהיה המורה הוראה שלו ושל משפחתו. כששמע זאת מרן הגרש"ז, ניאות ואמר: "כיבוד אב זה עניין אחר לגמרי" ומאז קיבל את השואל הזה במאור פנים ואף בשעה מאוחרת מאוד בלילה.

פעם זימן אליו מרן הגאון רבי שלמה זלמן אוירבך קבלן שיפוצים, כדי לסגור מרפסת בביתו בחלונות ואלומיניום. לפני שהקבלן החל בעבודתו, ביקש מהגרש"ז שישקול זאת שוב, שהרי המצב שאם יסגור את המרפסת יצמצם מאוד את האור ואת האוויר.

ענה לו מרן הגרש"ז, כל זמן שחמותי מתגוררת כאן בדירה, נכנסת למטבח ושבה לחדרי הבית, היא נאלצת לעבור במרפסת זו. אני חושש שבחורף היא עלולה להצטנן מכך, לכן אני מבקש שתסגור את המרפסת ללא דיחוי.

בתקופה בה הייתה חמותו של מרן אלמנה, כאשר היה בוצע את החלה בשבת לחלקה למסובים, וסביב השולחן מסבות היו רעייתו הרבנים וכן חמותו, היה מקפיד לתת שתי פרוסות חלה לרעייתו ולחמותו ביד, לא לרעייתו לפני חמותו ולא לחמותו לפני רעייתו. ובהנהגה זו החזיק והתמיד במשך עשרים שנות אלמנותה של חמותו ע"ה. (ספר אוצר כיבוד אב ואם, תקכ"ח) עם השנים קשתה ההליכה על חמותו של מרן, עד שהיא כבר לא יכלה להשתתף עוד בשמחות קרוביה, מרן הגרש"ז שראה בצערה, היה נוהג להביא לה פרוסת עוגה מהשמחה ולומר לה בחיכוך הלבבי, זה מהברית של הנכד..

מספר הרה"ג ר' דוד דיסין: בעת סעודת שבע ברכות לנכדת מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל, נשא דברים אב החתן וסיפר על עדינותו המופלגת של בנו החתן, שכשהוא מבקש מבנו להעיר אותו בבוקר, הוא לא קורא בקול לאביו שיקום, אלא מנענע קלות את המיטה כדי שבין כך ובין כך יתעורר האב. מרן הגרי"ש שנכח במקום ושמע, הגיב מיד: מ'טאר נישט! - אסור להעיר!

רב הנסתר

מאמר חז"ל או מעשה רב בנושאי מצוות כיבוד הורים נטמנו בתמונה, גלו ושלחו לנו, ואולי תזכו בפרסים!

horeinuorg@gmail.com
או בפקס: 077-6021640

פתרון חידת 'רב הנסתר' לפרשת בלק

לא חציף איניש לשווי לאבואה שליח (בן אדם לא מחציף עד כדי לעשות את אביו שליח) קידושין מה:

הודעה תשלח לפותרים נכונה שעלו בגורל.

כותבת בלב דומע ומדמם.

שלוש לך. המכתב שאת כותבת חשוב מאוד, ובזכות זה שאת מפרסמת את הדברים תגבר המודעות לעניין יותר ויותר, כדי שהורים ישימו לב לכל התערבות זרה של מישהו בחינוך והתווית הדרך לילדיהם, וצריך לפקוח שבע עיניים. כמובן שאם יש צורך בטיפול רגשי, צריך לבדוק שהמטפלת או המטפל נוהגים על פי התורה הקדושה ולא מנתקים ילד ממצוות כיבוד אב ואם, ויש כיום גישות מקצועיות רבות המקובלות בכל העולם, המדריכות כיצד יש לסייע לילד תוך כדי שימשיך לשמור תורה ומצוות ולא יעבור על איסור דאורייתא של פגיעה בהורים. יש דרך.

לגופו של עניין. הדרך הנכונה כפי שהורנו רבותינו המכוונים דרכנו, היא שמול הבת הזאת לא לשנות כלום מהרגלכם, כשם שמצווה לומר דבר הנשמע וכו' צריך להמשיך לדאוג לה באהבה ובמסירות, לשפוך שיח ולהרבות תפילה ודמעות לפני הקב"ה שישב לב אבות ואימהות על ילדיהם, ולב הילדים על הוריהם. וכמים הפנים לפנים כן לב האדם, בעז"ה.

מול המשפחה המצב מורכב יותר, שהרי אתם לא יכולים לדבר נגדה כי היא תראה בכך מעשה של ריחוק, ובוודאי שאינכם יכולים להצדיק את התנהגותה, ולכן העצה היא לקבוע בשולחן שבת לימוד קבוע (קצר ונעים, אפשר עם כרטיסי "ללמוד ולכבד") של הלכות כיבוד אב ואם, לספר מגדולי הדורות, ולעורר את הלבבות של כולם למצווה הגדולה והיקרה. ומכלל הן הם יבינו גם את הלאו, ובלי להיכנס לפרטי המקרה שלכם בבית. וה' ישלח כוחות נפש ורוח, ויעורר את לב כל ילדיכם לזכות ולהחזיק במצוות כיבוד אב ואם בכל לב.

שלוש ארגון הורינו. פנתה אלי השבוע אחת השכנות שלי, וסיפרה לי על העבודה החינוכית שלכם. היא לומדת קורס 'מטרה' שלכם ומאוד נהנית. ואני פונה אליכם, אולי תוכלו לעזור לי?

יש לי בת אהובה בגילאי 20 שלצערי ולכאבי לאורך שנות הסמינר סיפרה למורות בסמינר שלה כמה וכמה סיפורים קשים עלי, דברים שהמציאה מדמיונה הפורה ולא היו ולא נבראו. אני לא מנסה לשכנע כאן מישהו, אין לי מה להרוויח בבמה זו רק פשוט לקבל עצה טובה ולכן אני מציגה את האמת בכל הכנות. הבת שלי ב"ה מוכשרת בתיאורים חיים וצבעוניים, היא שובת לב, והמורות האמינו לה, החליטו שאני אמא בעייתית והמליצו לתלמידתם - בתי היקרה לנתק את הקשר איתי. תוך כדי, הפנו אותה לעובדת סוציאלית לטיפול רגשי ורכישת כלים, איך תוכל להמשיך לחיות בבית יחד איתי, אמא שלה שממשיכה ודואגת לכל צרכיה, בלי לדבר איתי מילה. עם אבא שלה - בעלי, וכן עם שאר הילדים בבית, היא ממשיכה לדבר כרגיל.

(אגב, רק כדי להסיר ספק, העובדת הסוציאלית הפנתה את מחלקת הרווחה שהגיעה הביתה ובדקה אותי בשבע בדיקות, והם אלו שהגיעו למסקנה הנ"ל שהבת בתקופה של המצאת סיפורים ואין שום בסיס לריחוק)

ואני רוצה לשאול מה עלינו לעשות? כל פעם שבעלי משוחח איתה הוא מבין שזה נותן לה כוח להמשיך לפגוע בי, מצד שני זה הקשר שיש לנו איתה. ושאלה נוספת, איך עלינו לנהוג מול שאר הילדים שרואים שהגדולה לא מדברת עם אמא, ולא יודעים איך להגיב? שוב תודה על החיזוק שלכם למצווה חשובה זו, הלוואי והמורות בסמינר בו למדה ביתי היו שומעות את הקורסים שלכם, ומבינים את המשמעות וההשלכות של ההשפעה שלהן מול ההורים.

תורת אמן

עיון והתבוננות

לפנים משורת הדין בכיבוד אב ואם

הגאון רבי יצחק מאיר רושצקי שליט"א, הקדמה למהדורה ראשונה של "נדרים" על הלכות כיבוד אב ואם

עניינים הם רק בגדר הנהגה ישרה, שלא יתערבו התחומים. על אף שוודאי אין ערוך לחשיבות ההנהגות והעניינים הטובים הנגררים למצווה, והם מועילים מאד להפנים את טעמי המצווה.

וראה שאף באופנים בהם אין חיוב על פי הלכה - כגון כאשר האב מחל על כבודו - אף על פי כן אם מכבדו שכרו הרבה מאד ועושה נחת רוח ליוצרו. ובמצווה זו יש מקום רב לנהוג לפנים משורת הדין, ובפרט על פי דאיתא בירושלמי (קידושין פ"א הל' ז') שטעם המצווה הוא משום פירעון חוב, לפיכך על הבן לשער תמיד בדעתו כיצד אביו היה נוהג עמו במקרה כזה. וכפי שהובא בספר יושר הורי (סי' א' אות ח') בעניין אב זקן הנמצא בבית בנו והטיפול בו משבש את סדרי הבית, והורה מרן הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל שיש לבן לשקול כיצד היה אביו נוהג אילו חלילה היה בנו במצב כזה.

מדברי הירושלמי יש להתבונן וללמוד עד כמה עלינו לחבב ולשמוח בקיום מצווה זו, דאיתא שם: "על כל המתים אינו מגלה את לבו (כאשר קורע על פטירתם. ה.) אלא על אביו ועל אימו, דברי רבי מאיר. רבי שמואל בשם רבי אבדומי בר תנחום, מפני שבטלת ממנו מצות כבוד". עכ"ל. אנו רואים שטעם הקריעה על מיתת אב ואם היא משום הצער שמגיע עד עומק הלב, על כך שבטלה ממנו מצוות כיבוד אב ואם, ואם כן בוודאי שבעת שזוכים לקיום מצווה זו עלינו לשמוח עד עומק הלב.

כמו בכל מצוות התורה הקדושה, כן גם במצווה זו - כיבוד אב ואם - אומרת כנסת ישראל להקב"ה: "חדשים גם ישנים דודי צפנתי לך" ישנם דינים שהם מדאורייתא, ויש מה שהוסיפו חז"ל מדרבנן. וכן דברים שאינם מחויבים על פי הדין, אלא הם בגדר הנהגות ישרות, על פי טעמי המצווה הפנימיים. ויש לדעת להבחין תמיד מהי החובה מדאורייתא ומדרבנן, ואלו

1. מועד קטן פרק ג' י"ט. 2. שיר השירים ז, י"ד

לנתק מההורים זו המטרה של החילונית כדי לעקור את שורש הצעירים / מרן הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א

משום שהיא מצווה שבין אדם למקום, שהרי היא מחמשת המצוות הראשונות. וביאור הדבר נראה, דכל יסוד אמונת דת ישראל בנויה על המסורת ששמענו איש מפי איש דור אחר דור עד משה רבינו ע"ה, והמזלזל בהוריו הוא מזלזל במסורת ישראל מהדור הקודם, ובזה הוא מקעקע את יסודות הדת והאמונה. (ועי' בס' העיקרים ח"א מאמר י"ט שזהו חומר עוון בין סורר ומורה כי א"א לדת האלוקית להתקיים זולת המסורת מאב לבנו, עיי"ש).

ידוע שעיקר מלאכת החופשיים כשבאו לארץ ישראל היה לנתק את הצעירים מההורים ולומר להם שההורים הם "גלותיים ומיושנים" ואינם מבינים כלום, וכדאי להם להתנתק מ'הורים הבטלנים' ולעזוב את דרכם הנושנת, (עפ"ל), ובדרך זו ניתקו את הצעירים מאבותיהם והעבירו מעל הדת אלפים ורבות, ולכן **מיסודות החינוך הוא לראות שהבנים והבנות יכבדו את הוריהם ויכירו בגודל מצוות כיבוד אב ואם ועי"ז הבנים יהיו מקושרים להוריהם, אך בלא זה עלולים הבנים להתנתק לגמרי מדרך הוריהם רח"ל.**

ועובדא הוי באמי מורתי ע"ה, שבאה פעם לביקור בארץ ישראל, ושמעה במקרה ילד אחד אומר לחברו "אבא שלי חמור, הוא לא מבין כלום...", והזדעזעה ואמרה "אכן נודע הדבר, החופשיים הצליחו להעביר רבים מצעירי העם מדרך התורה על ידי שהשרישו אצל הצעירים את הדרך לזלזל בהוריהם, ועל ידי זה נפתחה הדרך בפניהם לפרוק מעצמם עול מלכות שמים רח"ל. (מתוך ביאורים והנהגות שמות)

מצוות כיבוד אב ואם, היא זכייה עצומה, שבכל פעולה מקיים מצוות עשה ומשרה את השכינה בביתו ונחשב לו כאילו כיבד את הקב"ה, וכמו שאמרו חז"ל (קידושין ל' ע"ב) "בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אימו, אמר הקב"ה מעלה אני עליהם כאילו דרתי ביניהם וכבדוני".

ועוד אמרו חז"ל (ב"מ ל"ב ע"א) שהוקש כבודם לכבוד המקום, ובירושלמי (פאה פ"א ה"א) מבואר יתרה מזו ש"גדול היא כיבוד אב ואם שהעדיפו הקב"ה יותר מכבודו", ואפילו עשיו הרשע הקפיד מאוד על מצוות כיבוד אב ואם, וכיבד את אביו באופן מיוחד וכמו שאמרו חז"ל, שלא היה משמש את אביו אלא בבגדים מיוחדים, ועוד אמרו (ב"ר) שיעקב אבינו כשניגש למלחמה נגד עשיו, פחד שמא יעמוד לו לעשיו זכות מצוות כיבוד אב ואם לנצח במלחמה כנגדו [ומשום שמאידך יעקב לא כיבד את אביו ואמו בכל השנים שהיה בבית לבן], והרי מבואר מהו גודל מעלת מצווה זו.

וגדולי ישראל היו מוציאים זמן רב לקיום מצווה זו של כיבוד אב ואם, וכפי שידוע החזון איש היה בא לאימו לדבר עמה בכל יום לחצי שעה כיון שהייתה נהנית מזה. **וזכרנו שפעם אחת בהיותי אצל כ"ק האדמו"ר מגור בעל ה"בית ישראל" צ"ל שאלו אותו בעניין הקשור לכיבוד אב ואם, והשיב שמצוות כיבוד אב ואם היא מהחמורות שבחמורות, וצריך לשאול גדולי ההוראה בזה ולא הסכים להכריע בזה.**

ושמעתי מפי רבינו החזון איש בשעה ששאלוהו איזו מעלה הבחור צריך לחפש ולבדוק היטב שנמצאת בכלה שמציעים לו, והשיב שיש לבדוק ולחקור שני דברים, ראשית אם היא זהירה בכיבוד אב ואם, ושנית אם איננה עקשנית.

ושמעתי שמרן הגרי"ז מבריסק צ"ל, היה מדקדק שבניו דווקא ישמשו אותו כדי שיזכו במצוות כיבוד אב. וזכרנו אצל אבי צ"ל שכאשר היה מבקש דבר מבניו או בנותיו, היה אומר להם "הריני רוצה לזכות אתכם במצוות כיבוד אב", ורצה לעורר את בניו ובנותיו שידרדו בקיום המצווה ויתכוונו לשם מצווה ועי"ז יזכו לשכר רב. ומטעם זה היה רגיל לבקש עזרה מבניו ובנותיו גם כאשר הייתה 'עוזרת' בבית והיה יכול להסתדר מבלעדי בניו ובנותיו, שכן ברצונו היה לזכות את בניו ובנותיו במצוות כיבוד אב ששכרה רב מאוד. ידוע מה שכתבו הקדמונים שעשרת הדיברות נכתבו בלוח ראשון

היו שותפים עמנו בהוצאות המרובות של הוצאת גיליון זה

וזכו בכל הברכות האמורות בתורה במצווה יקרה זו.
אפשרויות הנצחה לע"ז ולרפו"ש
ולכל ענייני ברכה והצלחה.

פנו עכשיו >

כתבו לנו בכתובת: horeinuorg@gmail.com
או בנדרים פלוס, ולציון להוצאות הגיליון השבועי.

לעילוי נשמת
זאב דוד בן פנחס

לרפואה שלמה
רון בן טביבה

לזרע של קיימא
בעילום שם

לדיווג
שרה בת רחל לאה

להצלחה וס"ד
יהודה בן בת שבע

הורינו
הורים מן הלב

יו"ל ע"י ארגון הורינו לחיזוק מצוות כיבוד אב ואם
בנשיאות מרן הגה"צ רבי אורי וייסבלום שליט"א ובהכוונת גדולי ישראל
ע"ר 580780617 | רח' יוסלה רוזנבלט 2 ירושלים.

תרומות יתקבלו בברכה. אפשרויות הנצחה בעלון ובכלל פעולות הארגון לע"ז הוריהם או יקיריהם ולזכות פרנסה והצלחה, זש"ק וזיווג - למען ייטב לך!

לקבלת גיליון הורינו השבועי במייל כתבו לנו **"צורפו אותי"** לכתובת המייל, וכן לפניות בנושאי תוכן, פתרון חידת 'רב הנסתר' ולפרסום סיפורים אישיים בנושאי כיבוד הורים: horeinuorg@gmail.com או בפקס: 077-6021640 | [Zelle: dedications@horeinu.org](mailto:dedications@horeinu.org)

העלון נכתב על ידי: מנחם ריביץ

מי אתה?

שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת כוכבים, והרג נשיא שבט מישראל", והקב"ה בחיבתו לפנחס הביא את יחוסו לאהרן הכהן, למען ישתתקו המלעזים.

שבוע הבא, בפרשת מטות, נראה את ציווי ה' לצאת למלחמה נגד מדין, ולאחר שציווה זאת את משה, ולאחר שנאספו היוצאים למלחמה נאמר: "וישלח אותם משה אלף למטה לצבא, אותם ואת פנחס בן אלעזר הכהן וגו'". ורש"י מפרש שם: "שהיה פנחס שקול כנגד כולם" לכן הוא היחיד שהוזכר בפני עצמו, בעוד כל השאר ננקטו במספר בלבד. אך רש"י מיד ממשיך ושואל: "ומפני מה הלך פנחס ולא הלך אלעזר", שהיה ראוי שאלעזר הכהן הגדול יתלווה לעם במלחמה ולא פנחס בנו.

ותמוהה שאלתו של רש"י, שהרי בתחילת הפירוש הוא כבר הסביר שפנחס היה שקול כנגד כולם, אם כן מובן למה הוא יוצא, אז מה המקום לשאלה למה הוא ולא אלעזר? אם סדר הדברים היה הפוך, וקודם רש"י היה שואל

ואחר כך מסביר שהיה שקול כנגד כולם, הדברים היו מובנים, אבל למה רש"י בחר לסדר את פירושו בצורה כזאת? איך נשארה שאלה לאחר שכבר ניתנה לכאורה התשובה?

אבל לפני שנענה, נביא מעשה שמובא בגמרא במסכת תענית. כשאת ארץ ישראל תקפה בצורת, התכנסו כל העם לתפילת רבים בתחינה לה' שירחם עליהם ויוריד

הבדיחה מספרת על כלב שרדף אחרי חתול. החתול בזריזותו, התחמק ועבר מרחוב לרחוב ומסמטה לסמטה, עד שעשה טעות ונכנס לסמטה שסופה מבוי סתום.

החתול עמד בין שלוש קירות גבוהים שאפילו הוא, עם יכולות הקפיצה והטיפול שלו לא יכל להם. כשראה שאין לו לאן לברוח, הסתובב החתול, הסתכל לכלב בעיניים ובארשת ביטחון אמר לו: "אתה לא יודע מי אני, לא כדאי לך להתעסק איתי!".

הכלב צחק: "למה? מי אתה?". "מי אני? סבא שלי זה האריה - מלך החיות!". הכלב המשיך לגחך: "בסדר, אבל מי אתה?". "מי אני? דוד שלי זה הנמר - שליט הג'ונגל!". הכלב לא התרגש וחזר לשאול: "בסדר, אבל מי אתה?". "מי אני? דודה שלי זאת הצי'טה - החיה הכי מהירה בעולם!". הכלב איבד את הסבלנות וצעק על החתול: "תגיד לי מי אתה!", אז החתול הוריד את ראשו, ובפנים נפולות ענה: "אני... סתם חתול רחוב...".

פרשתנו מתחילה עם השכר שקיבל פנחס על מעשהו, שעצר את המגיפה שבאה בעקבות חטאו של זמרי, והתורה דואגת להדגיש את ייחוסו של פנחס: "פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן", אבל למה באמת היה צריך הפסוק להדגיש את ייחוסו?

אומרת הגמרא, לאחר שהרג פנחס את זמרי, היו בני ישראל מבזים אותו ואומרים: "הראיתם בן פוטי זה

המשך בעמוד הבא

שאלת השבוע

לאחר אזכור יחוסו של פנחס, כתוב:

“לֹכֵן אָמַר הִנֵּנִי נָתַן לוֹ אֶת־בְּרִיתִי שְׁלוֹם”

מה זאת ברית שלום? מה היחודיות של הברית הזאת שנתן ה' לפנחס?

בין הפותרים נכונה יוגרל בעז"ה פרס.

תשובות יש לשלוח למייל 4663MR@GMAIL.COM

אך אנחנו ניקח מכאן את המסר: כמה צריך כל אחד להתסכל רק על מעשיו, לא להישען על מעשי אבותיו, לסמוך על הזכויות שהם השאירו או לכעוס על שלא השאירו לו, אלא צריך לדאוג איך הוא יכול לצבור בעצמו זכויות, איך הוא יכול להוסיף במעשיו נחת רוח לקב"ה.

אמר לי פעם מו"ר רה"י שליט"א: "זכות אבות זה כמו הספרה אפס. אם אתה תהיה אחד - היא תהפוך אותך לעשר, אם תהיה עשר - היא תעשה אותך מאה, אך אם תסמוך רק עליה תשאר אפס". לא משנה מאיזה משפחה הגעת, לא חשוב מה ההורים או הסבים שלך עשו - אתה יכול לצמוח לגבהים. וכמו שראינו במעשה של רבי עקיבא ורבי אליעזר, שלפעמים דווקא להגיע מלמטה מעניק בסוף יתרון.

כי זה לא חשוב אם סבא שלך היה אריה או דב, רק אתה יכול לדאוג לכך שלא תשאר חתול רחוב.

להם גשמים. רבי אליעזר ירד לפני התיבה ואמר עשרים וארבע ברכות ולא נענה. ירד רבי עקיבא לפני התיבה, אמר אבינו מלכנו והחלו לרדת גשמים. מיד החלו העם לרנן על רבי אליעזר, אך יצאה בת קול והכריזה: "לא מפני שזה גדול מזה, אלא שזה מעביר על מידותיו וזה אינו מעביר על מידותיו".

באמת?! התנא הקדוש רבי אליעזר אינו מעביר על מידותיו? הסבירו רבותינו, שרבי אליעזר היה צדיק בן צדיק והיה מזרעו של משה רבינו, המדות הטובות היו טבועות בו ומושרשות בנפשו כירושה מאבותיו.

אך, רבי עקיבא היה בן של גרים, בטבעו לא היו מדות טובות, אלא מידות מגונות שירש מאומות העולם. למרות מידות רעות אלו, רבי עקיבא הצליח להתגבר ולהתעלות עד שנהיה צדיק גדול.

וזאת הכוונה "מעביר על מידותיו", לכן הוא נענה, כי לו הייתה הרבה יותר עבודה להגיע לגדולה לעומת רבי אליעזר.

מסביר הרב יונתן אייבשיץ זצוק"ל, אם פנחס היה נשלח למלחמה כדי להראות לכולם שהוא מיוחס, כי צריך זכויות מיוחדות להנצל ממצב סכנה כזה ורק המיוחסים שלהם זכות אבות נשלחים, לא הייתה שאלה למה הוא יוצא ולא אלעזר, כי כבר ראינו כמה היה חשוב לקב"ה להראות את חיבתו כלפיו ולהוכיח לעם את יחוסו וחשיבותו.

אבל, אחרי שרש"י מסביר שלפנחס היו כל כך הרבה זכויות בפני עצמו, עד שהיה שקול כנגד שנים עשר אלף היוצאים יחד, אז העובדה שהוא יוצא היא כבר לא ראייה על יחוסו, כי מובן שראוי הוא לצאת בזכות עצמו, ולא זקוק לזכות אבות על מנת להנצל.

אז רש"י חוזר ושואל, אם בכל מקרה היציאה שלו לא מעידה על יחוסו, אם כן, למה הוא יצא ולא אלעזר? ורש"י ממשיך ומתרץ שם את הקושיא, וכדאי לקרוא שם את תירוצו.

**בא גם אתה להיות שותף
בהפצת העלון ותזכה את
יקירך:**

4663MR@GMAIL.COM

**לעילוי נשמת בנימין בן שמעון ז"ל
שרה בת אנשל ז"ל
יצחק בן מנחם מענדל ז"ל
אברהם בן ליאון ז"ל**

לרפואת אברהם צבי בן בנימין

**העלון השבוע
נתרם:**

תורה שבת

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

י"ל לוימי רבבות אלפי ישראל ע"י קרן תר"ג לטובת נשמת הרבני הנגיד הנכבד הר"ה ר' אריה (לייבל) ברה"ה ר' יונה רובין ז"ל

פרשת פנחס

תמוז תשפ"ה | גיליון ע"ח (שנה ב')

שבת של תורה פנינים מאירים לשולחן השבת

להיות עקבי!

בפרשת השבוע אנו לומדים על פרשת קרבן התמיד, כאמור (במדבר כח, ב) **צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי ריח ניחחי תשמרו להקריב לי במועדו**. ורש"י כותב: 'מה אמור למעלה? יפקוד ה' [אלקי הרוחות לכל בשר איש על העדה], אמר לו הקב"ה [למשה], עד שאתה מצוני על בני, צוה את בני עלי'.

נשאלת השאלה: הרי ישנם בתורה עוד הרבה מצוות חשובות, ומדוע כאשר הקב"ה אמר למשה 'צוה את בני עלי' בחר דווקא במצוות קרבן תמיד, ולא צוה אותם על מצוות חשובות אחרות, כמו קריאת שמע או שמירת שבת וכדו'?

רעיון יסודי וחשוב, אמר מרן פוסק הדור הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זי"ע, בעל 'שבט-הלוי': המידה הנחוצה ביותר שיחיד צריך לסגל לעצמו, היא ה'תמידיות'. להיות 'עקבי'! כל לימוד או מנהג טוב שהוא מקבל על עצמו, יקפיד שיהיה זה דבר תמידי וקבוע, יום-יום, חוק ולא יעבור. לכן כאשר הקב"ה רצה לצוות את בניו עלי, צוהו דווקא על 'קרבן תמיד', קרבן שהקריבו יום יום, באופן קבוע כי קרבן זה מלמד התכונה הנחוצה ביותר – העקביות!

לקראת יומא דהילולא של רבינו רש"י הקדוש בשבוע הבע"ט – הבה נקבל על עצמנו מידה זו גם כלפי לימוד חומש ורש"י, לשמור על קביעות, לימוד יום-יומי!

היכולת להנהיג

מובא במדרש (במדב"ר כא, ד), שכאשר ביקש משה להעמיד איש על העדה, אמר לו הקב"ה למשה: 'הושע הרבה שרתך והרבה חלק לך כבוד, והוא היה משכים ומעירב בבית הועד שלך, הוא היה מסדר את הספסלים והוא פורס את המחצלאות, והוא היה שרתך בכל כוחו, כדאי הוא שישמש את ישראל'.

מה כל כך חשוב בסידור ספסלים עד שבשביל כך זכה יהושע להיות מנהיג ישראל?

אמר כ"ק האדמו"ר רבי אלעזר אבוחצירא זי"ע רעיון נפלא: בכל פעם שנכנס משה ללמד תורה לישראל, או שיצא מבית המדרש, היו רבים נדחקים סביבו להיות קרובים אליו. מטבע הדברים, הדחיפות סביב למשה גרמו להזזת הספסלים והמחצלאות ולחוסר סדר. לאחר שכולם התפזרו לבתיהם, היה יהושע נשאר בבית המדרש, משיב את הסדר למקומו, ומעמיד את הספסלים במקומותיהם. למרות שתופעה זו חזרה על עצמה כל יום, יהושע לא התלונן ולא רטן כלל על האנשים הגורמים לחוסר סדר בבית המדרש, אלא בכל יום סידר את הספסלים בנחת ובעין טובה. אדם שמסוגל לקבל ברוגע את התנהגותם של בני אדם, להבין לרווחם ולא לכעוס עליהם – הוא הראוי להיות מנהיג ישראל!

אוצר התורה יהלומים מתוך הפרשה

לִיצֵר מִשְׁפַּחַת הַיִּצְרִי לְשֵׁלֶם מִשְׁפַּחַת הַשְּׁלֵמִי (כו. מט)

לִיצֵר – הרוצה ללכת אחרי עצת היצר, מִשְׁפַּחַת הַיִּצְרִי – ימצא מיד משפחה שלמה של כוחות היצר שיסייעו לו. ובמידה טובה: לְשֵׁלֶם – המבקש את השלמות והטוב, מִשְׁפַּחַת הַשְּׁלֵמִי – ימצא מיד משפחה של כוחות הטוב שיסייעו לו לבוא לשלמות. (הגה"ק רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב זי"ע)

עַלֹת שֶׁבֶת בְּשִׁבְתּוֹ עַל עַלֹת הַתָּמִיד (כח. י')

גם בימות החול, צריך להשתדל לעלות מעלה בתורה ויראת ה', אבל ביום השבת צריכה ההתעלות להיות גדולה יותר מבימות החול. עלֹת שֶׁבֶת בְּשִׁבְתּוֹ – ההתעלות בשבת, צריכה להיות על עלֹת הַתָּמִיד, גדולה יותר מההתעלות התמידית בימות החול. (הגה"ק רבי שמואל הלוי יונגרייז זי"ע, אב"ד סעטשע)

קָח לָךְ אֶת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון אִישׁ אֲשֶׁר רִיחַ בּוֹ וּמִסְתָּה אֶת יְדֵי עַלְיוֹ (כז. יח)

מה הענין בסמיכת ידי משה על ראש יהושע? אלא הדבר בא להורות שכל ימיו יהיה יהושע כפוף למשה, ולא יעשה מאומה על דעת עצמו. כך כל המוסמכים לדורות, נסמכו איש מפי איש עד יהושע שהיה כפוף תחת משה, ונמצאו כולם כפופים למשה. (הגאון הגדול רבי משה פיינשטיין זי"ע)

שערי תורה מבט מסכם ומבוא לפרשת השבוע

מה בפרשה:

בפרשת פנחס אנו עוסקים בשלבי ההכנה האחרונים של בני ישראל לקראת כניסתם לארץ ישראל, עם מסירת הוראות ברורות על סדר חלוקת הארץ, לצד מינוי יהושע בן נון כמי שיעמוד בראש העדה בכניסתם לארץ.

נושאי הפרשה:

פנחס זוכה לכהונה כשכר על קנאותו • מצוות שנאות המדינים • ספירת בני ישראל • סדר ירושת וחלוקת הארץ • בקשת בנות צלפחד לנחלה בארץ • מינוי יהושע למנהיג • קרבן תמיד • קרבנות מוסף בשבתות ובמועדי השנה.

א. כרונה

כשכר על מעשה הקנאות של הריגת החוטאים בפרהסיא, נתן ה' שכר לפנחס להיות כהן, הוא ודורו אחריו.

ב. שנאה

בני ישראל מצטווים לשנוא ולהרוג את המואבים בגלל שהם החטיאו את ישראל.

ג. ספירה

לאחר המגיפה, ועקב סיום תפקידו של משה כרועה ישראל, מצטווים משה ואלעזר לספור את ישראל. התורה מפרטת את כל השבטים, בחלוקה לשישים וחמש משפחות. בכל משפחה מופיעות האותיות ה' י', כי השם 'י"ה' מעיד על שחרת ייחוס.

ד. נחלה

משה מצטווה על סדר חלוקת הארץ, כשכל יהודי מבאי הארץ יקבל חלק אחד. את החלק הזה הוא יחזיר לאבי-אביו, שיצא ממצרים, ואחר כך יוריש הסבא לבניו את כל החלקים, והבנים יורישו את החלקים לנכדים, כך שכל הנכדים יחלקו ביניהם את החלקים הללו שווה בשווה.

את הנחלות ינחלו כל שבט בתחום אחר בארץ. חלוקת הנחלות לכל שבט התבצעה על פי אורים ותומים, וכן על פי גורל, כאשר פתק הגורל עצמו היה אומר מה עלה בגורל. בני שבט לוי לא נמנו יחד עם ישראל, כי הם לא קיבלו חלק בארץ.

ה. ירושה

צלפחד מת בהשאירו אחריו בנות בלבד. לאחר שהן תבעו ממשה והזקנים לקבל נחלה בארץ, מודיע ה' למשה שהן תקבלנה את חלק אביהן וחלק אבי-אביהן. אגב מובאים כאן דיני ירושת נכסיו של נפטר, העוברים לקרובי משפחתו.

מבט על פרשת מטות הבע"ט:

מה בפרשה: בפרשת מטות אנו נכנסים אל שלב המלחמות הראשונות שלחמו ישראל בדרך כניסתם אל הארץ. במרכז הפרשה נעסוק במלחמת מדין ובחלוקת השלל שלקחו במלחמה, ולסיום נלמד על התחייבות בני גד ובני ראובן ללחום בכיבוש הארץ.

נושאי הפרשה: דיני נדרים • מלחמת מדין • חלוקת השלל בין הלוחמים והעם • הגעלת וטבילת כלים • בקשת בני גד ובני ראובן לנחלה מעבר הירדן • התנאי לעבור חלוצים למלחמה.

מבט על פרשת מסעי הבע"ט:

מה בפרשה: בפרשת מסעי, הנועלת את חומש במדבר, קיבלו ישראל הוראות פרטניות על סדרי החיים עם הכניסה לארץ ישראל. החל מהשמדת האלילים: קביעת גבולות הארץ ושיקבלו נחלה, הקצאת ערים ללוויים וערי מקלט לרוצחים בשוגג.

נושאי הפרשה: המסעות במדבר • ציווי להוריש את הגוים ולאבד אלילים • גבולות הארץ • מינוי הנשיאים לחלוקת הארץ • ערים ללוויים • ערי מקלט לרוצח בשוגג • דין הרוצח במזיד • איסור נישואין עם בן שבט אחר, משום הסבת נחלה.

חיים של תורה קעלת וחשיבות לימוד חומש ורש"י

בלי רש"י אי אפשר להבין כלל!

"פירוש רש"י יש לו מעלה שהוא מפרש את הענין על פי מדרש חז"ל יותר מהתרגום, ובאמת כן אנו לנהוג לכל אדם שילמוד בכל שבוע הסדרה עם פירש"י, לבד התרגום, כי יש כמה פרשיות בתורה, ובפרט בחלק ויקרא, שאי אפשר להבין כלל על ידי תרגום לחוד".

(משנה ברורה סימן רפ"ה סק"ז)

לב לדעת הכרת והבנת מושג בתורה

נסך שֶׁכֶר

בדיני קרבן תמיד בפרשת השבוע נאמר (במדבר כח, ז, על פי רש"י) וְנִסְכּוֹ - הנסכים של קרבן התמיד, שיעורם - רביעת ההין - של יין, לִכְבֹּשׁ אֶחָד. והיכן ינסכו את הנסכים? - פקדש הסף! כלומר במקום קדוש ינסכו, דהיינו על המזבח. ואיזה יין ינסכו? - נִסְכֵּי שֶׁכֶר לה! כלומר, רק יין המשכר, ולא מיץ ענבים שנשחט בגת ועדיין לא עברו עליו ארבעים ימי תסיסה (וראה שו"ע או"ח סי' ער"ב, בדין קידוש על מיץ ענבים). עוד דרשו בגמרא (סוכה מט, ב) מלשון הפסוק וְנִסְכֵּי שֶׁכֶר, שבזמן שהיו מנסכים יין על המזבח, היו סותמים ופוקקים את הנקב במזבח שהנסכים יורדים בו, כדי שייראה שפע יין על גג המזבח, כדרך אדם השותה דרך שביעה ושכרות, שדרכו למלא את גרונו יין, כי היין משביע בגרון ולא במעיים.

עיניים לראות הבנת מילה אחת בתורה

אגדה

אחד הסילופים החמורים אשר השפה העברית סילפה את לשון הקודש, היא המילה 'אגדה', בה החלו לעשות שימוש במשמעות של 'סיפור דמיוני'; 'דבר בלתי אפשרי ושאינו מציאותי'.

אך מדובר בשיבוש נורא, שכן בלשון הקודש מוזכרת כל 'אגדה' בחרדת קודש ככינוי למדרש חכמים, כחלק מתורתנו תורת אמת, כפי שדרשו חכמינו את הכתובים, או שקיבלו מרבותיהם עד משה רבינו. כך למשל מוזכר רש"י בפרשתנו (במדבר כו, כד) בנוגע לבני בנימין, ארד ונעמן, שנחשבו כיורדי מצרים: 'אם אגדה היא - הרי טוב!', כך גם דברי אגדה בגמרא הם רעיונות עמוקים המסותרים בתוך אמרות פשוטות, או בתוך סיפורים שונים המכילים בתוכם סודות ורמזים.

ואנשים לשמוע בלז"ר רש"י הק' בדקדוק ראשון

הצו או הנציא?

בשבועות האחרונים אנו ממים און קשבת לשיחתם של הבחור אלימלך עם המומחה לדקדוק רבי שמעיה, אודות סוגיית הדגשים באותיות שונות. בין השאר לימד אותנו ש'דגש-חזק' באותיות 'בגד' כפ"ד ט"ס שק"ץ נז"ל"ם, משמש בדרך כלל להשלים חסרון אות.

דוגמא לכך אנו מוצאים גם בפרשתנו בפסוק (במדבר כו, ט) הוּא דָתָן וְאָבִיָּהִם קְרִיאֵי הָעֵדָה אֲשֶׁר הָצוּ עַל מֹשֶׁה. מדוע יש דגש בתוך האות צ' זאת יובן על פי דברי רש"י שכתב: 'אשר הצו - את ישראל על משה. הצו - השיאו את ישראל לריב על משה, לשון הפעיל'.

הסבר הדברים: הצו הוא מלשון מריבה [כמו בפסוק (שמות ב, יג) שֶׁנִּי אֶנְשִׁים עֲבָרִים נָצִים], אך אם כוונת הכתוב לומר שדָתָן ואִבְרִים בעצמם רבו עם משה, היה לו לומר 'אשר נצו', ומאחר שכתוב 'אשר הצו', הרי זה מלשון 'מפעיל', שהם עשו את האחרים לנצים, על ידי שהסיתו אותם לריב עם משה. אלא שאם כן היה צריך לכאורה להיות כתוב 'אשר הנצו', או 'הנציאו' [שהרי זו מילה משורש נ.צ.ה, בבנין מפעיל] לכן בא הדגש באות צ' של הצו לתחליף במקום האות נ' החסרה (עפ"י באר רחובות ומירא דכיא).

יפקד ה' אלקי הרוחה לכל בֶּשֶׂר אִישׁ עַל הָעֵדָה (במדבר כו, טז) מִנֶּה עֲלֵיהֶם מִנְהִיג שִׂיחָא סובל כל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי דַעְתּוֹ (רש"י). וְיֹאמְרוּ ה' אֵל מֹשֶׁה קַח לָךְ אֶת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ (פסוק יח) כְּאִשֶּׁר שָׁאַלְתָּ שְׂיֹכֵל לְהִלּוֹךְ כְּנֶגֶד רוּחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד (רש"י).

נישא השבוע: רוחו של כל אחד

דברי רש"י אלו צריכים להיות נר לרגלו של כל העוסק בחינוך, אב לבנים ומחנך לתלמידים, וכל העוסק עם הציבור - 'שיוכל להלך כנגד רוחו של כל אֶחָד וְאֶחָד! מתוך הבנה שלכל תלמיד וכל נשמה יש מסלול ייחודי משלה בעולם הזה, ואל כל אחד יש להתייחס לפי הרמה והשפה המתאימה עבורו.

בסיפורים שלפנינו נתחקה אחרי דרכם של גדולי הדורות, אשר בתבונתם האלוקית ולבם הטהור ידעו להלך כנגד רוחו של כל אחד, ובכך לסלול מסילות בליבו של כל יהודי.

התקנה לשבחה

אל מעונו של מרן הגאון רבי אהרן קוטלר זי"ע נכנס ובא יהודי פשוט ותמים, ושאל: רגיל הוא ללמוד כל יום את לימוד יומי בסדר 'חק-לישראל', אך אתמול שכח ללמוד את חוק לימודו, מה עליו לעשות כעת?

רבי אהרן, שבוודאי היה יכול לענות על שאלה זו כלאחד יד, לא מיהר לענות, אלא נטל ספר מהארון ועיין בו בכובד ראש כמתעמק בשאלה חמורה, כשהשואל עומד בחרדת קודש וממתין למענה. לאחר דקות ארוכות פנה אליו בארשת רצינית ויאמר: 'יש תקנה לדבר! תוכל להשלים היום את הלימוד של אתמול! אבל מכאן ולהבא היזהר שלא לשכוח!...' כך ידע להלך כנגד רוחו של איש זה ולהעניק לשאלתו חשיבות ומשקל, תוך הבנה שאצל יהודי פשוט זה אין הבדל בין שכחת הלימוד היומי ובין שכחת הנחת תפילין חלילה, ואם יזלזל בשאלתו עלול הוא לזלזל גם בשכחה אחרת...

התחנן שהציל

בצוק העתים ובהתגברות היצרים היה בחור אחד, שפחו עליו יצרו עד שהחליט להתגייס לצבא ל"ע. טרם צאתו לצבא הוא בא לקבל ברכת פרידה מהגה"ק רבי דב בעריש וייזנפלד זי"ע, גאב"ד טשעביץ. פנה אליו הרב ואמר: זכור! הלא אתה נכד של הצדיקים לבית זידיטשוב, והרי בזידיטשוב נהגו שלא לומר תחנון בימי שישי, ראה לשמור על המנהג הזה גם בהיותך בצבא!

היו אלו לכאורה דברים שלא ממין העניין, עומד כאן בחור על פי תהום, וכי זה מה שהוא אמור לשמוע? אך לימים התברר שהיתה זו חכמה עמוקה של הרב מטשעביץ שידע ללכת כנגד רוחו של כל אחד.

הבחור הגיע לצבא, שם נסחף עד מהרה לאווירת פריקת העול, אך כאשר הגיע יום שישי נזכר בקבלה שקיבל על עצמו, והוא חש גאווה נעימה, 'נסים' אנוכי, נכד לצדיקי בית זידיטשוב'. אך אז תפס את הגיחוך שבדבר, אם אין תפילה ותפילין במה יתבטא אי אמירת תחנון?... הניח אפוא תפילין והתפלל, ובהגיע שעת תחנון כמו מאליו נוקף בארשת חשיבות 'אני נכד זידיטשוב ואני לא אומר תחנון היום!'

בהמשך הרבה לעצמו, אם בכל יום אני לא מתפלל במה יתבטא אי אמירת תחנון ביום שישי. הוא התחיל להתפלל כל יום ולומר תחנון, ורק ביום שישי הקפיד בכל עוז שלא לומר תחנון... כך התברר שבזכות המלצה זו הוא זכר גם שם את מעמדו, עד שבצאתו משם חזר בתשובה שלימה.

הלב שנקרע

סיפרה אחת מנכדותיו של הרה"ק רבי שלום'קה מזוועהיל זי"ע, שבערך בשנת ת"ש, בהיותה ילדה קטנה היו חברותיה הולכות לבתי תיאטרון ושאר מקומות מקולקלים, אחרי שהתדרדר מצבם הרוחני של רבים מבני הנוער מחמת הרעב והמצוק.

חברותיה עוררו בה את התאוה להצטרף אליהן, והיא ניגשה אל הסבא רבי שלום'קה זי"ע וביקשה שיתן לה כסף ליהנות בתיאטרון... מיד כאשר שמע רבי שלום'קה את בקשתה, הושיט את ידו לכיסו ונתן לה את הסכום כרצונה. אך רגע לפני היציאה מהחדר, קרא לעברה ואמר: 'ביקשת את הכסף? נתתי לך כרצונך, אך דעי לך שהנך קורעת את לבי לגורים אם תלכי לשם!...' כאשר שמעה הילדה את הדברים היוצאים מן הלב, הכריזה תיכף ואמרה 'אני לא הולכת!...' כך בחכמה ובפיקחות ידע ללכת כנגד רוחה, לא בצעקות ובגערות, אלא בחמלה ובאהבת אמת.

חכמת התורה אמרות חכמה ופניני שפר מנדולי הדורות על פרשת השבוע

כתוב (ויקרא טז, ג) בזאת יבוא אהרן... הרי שאפשר 'זה' על אשה, ו'זאת' על איש...

כאילו היית בבית...

אֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לָהֶּם בְּמוֹעֲדֵיהֶם (במדבר כט, לט)

כמה מצדיקי החסידות אמרו, שמאחר ובפרשת פנחס כתובים כל המועדים, הרי יש לפרשה זו כוח של כל המועדים, ומי שנמצא בשבת זו בצל רבו, הרי זה כאילו היה אצלו בכל החגים.

מסופר, שהיה פעם חסיד שבכל החגים היה נשאר בביתו, ורק בפרשת פנחס היה נוסע לרבו. כשנשאל על ידי רבו לפרש הדבר, הוא ענה: מצד אחד יש ענין לנסוע לרבי בחגים, אבל מצד שני יש גם ענין להיות בחגים עם בני הבית, לכן החלטתי בכל החגים להישאר בבית, ואילו לרבי אסע בפרשת פנחס וזה ייחשב לי כאילו הייתי אצלו כל החגים... ענה לו רבו: מדוע לא תעשה להיפך? בכל החגים תיסע לרבי בפועל, ואת הענין להיות עם המשפחה בחגים תקיים כאשר בפרשת פנחס תישאר בבית, וזה ייחשב לך כאילו היית עם המשפחה בכל החגים... אלא מאי? את הגשמיות אתה רוצה לקיים בפועל ממש, ואת הרוחניות אתה רוצה לקיים ב'כאילו'...

הספד בחיים...

יפקד ה' אלקי הרוחה לכל בֶּשֶׂר אִישׁ עַל הָעֵדָה (במדבר כו, טז)

בדרך בדיחותא אמר פעם הגאון הגדול רבי איסר זלמן מלצר זי"ע: מה המקור לכך שבשעה שמכתירים רב מעטירים עליו שבחים רבים? התשובה לכך: הרי אמרו חז"ל (פסחים פז, ב) אוי לה לרבנות שמקברת את בעליה, נמצא שכאשר אדם עולה לכהן כרב הרי זה אצלו כמו מעמד לווייה לקראת הקבורה, לכן ממהרים להספיד אותו...

הוכחה כנגד המדקדקים...

וְאִמְרַתְּ לָהֶם זֶה הָאִשָּׁה (במדבר כח, ג)

הגאון החסיד רבי יוסף פצנובסקי זצ"ל, בעל 'פרדס יוסף', מביא בספרו 'גן יוסף' שהיה פעם עם-הארץ שהיה לועג על אלו המדקדקים המקפידים על כללי הדקדוק ואומרים שעל אשה צריך לכתוב 'זאת' ועל איש צריך לכתוב 'זה'. טען אותו עם-הארץ, יש לי פסוקים מפורשים בתורה המוכיחים שהם טועים, הנה בפרשת פנחס כתוב (במדבר כח, ג) 'זה האשה'... ובפרשת אחרי

'יששכר' או 'ישכר'?

לכך דוגמא מהכתוב (דברי הימים שם) 'מחצצרים' - הכתובה בשני אותיות צד", והראשונה נקראת והשנייה אינה נקראת.

תמיד בשני שינים

לעומת זאת, בקהילות החסידים יש הנהגים לקרוא תמיד בשני שינים, וכן כותב הרמ"ק מקאמרנא זי"ע בחומש היכל הברכה (פרשת ויצא): "יששכר קורין בשני שינים", והקורא ישכר פי דברי שקר... ועוד כתב (בפרשת במדבר): 'הקריאה הנכונה כדעת בן נפתלי בשני שינים', וכך נהג מו"ר דודי רבינו צבי (מזידיטשוב) וכן נהגו כל הצדיקים, ואמרו ישכר פי דברי שקר.

תזכורת למנהג זה, נמצא גם בספר 'תולדות יצחק' (סוואליווא, מכתב ג) הכותב שנתפשט המנהג עפ"י הרב הקדוש מוהרצ"ה מזידיטשוב זי"ע לתלמידיו הקדושים, ועפ"י הרב מוהרצ"ה מדינוב בעל בני יששכר זי"ע, כשיטת בן נפתלי לקרוא בשני שינים.

עד פרשת פנחס בשני שינים!

אריכות דברים בשאלה זו, האריך בשו"ת בית אפרים (אבן העזר סימן קיב) בנוגע לגט שאחד העדים חתם שמו 'ישכר', ובתוך הדברים הביא דבר חידוש בשם המדקדק הנודע הרה"ח [רבי זלמן הענא], שיש קוראים בתורה עד פרשת פנחס בב' שינים, ומשם והלאה בשין אחד, לפי שבפרשת פנחס כתיב לישכר משפחת הישכר, והוא יוב שנתוסף לו שין אחד משם אביו.

כך כתב גם בספר 'קרן העני' (בפרשתנו) וז"ל: 'שמעתי בשם רבינו קדש הקדשים מו"ה צבי מזידיטשוב, שאמר שעד פרשת פנחס צריך הקורא לקרוא 'ישכר בב' שינים, ומפרשת פנחס והלאה בחד שין, ואמר זכר לדבר 'ישכר פי דוברי שקר', פירוש מי שאומר 'ישכר' הוא דובר שקר' (ועי"ש שכתב גם הוא הטעם שבפרשת פנחס נזכר שמו ישוב, שקיבל את אחת מייששכר).

רק בפעם הראשונה

ואילו הגה"ק בעל חתם סופר זי"ע נהג והנהיג (מנהגי חתם סופר) שרק בפעם הראשונה שנוצר שמו של יששכר בתורה קוראים 'יששכר', ומשם ואילך קוראים 'ישכר', וביאר טעמו בספרו תורת משה (פרשת ויצא) שבשם יששכר, בשני שינים, מרומז שני שריים, האחד כי שכן שכתב, והשני 'נתן אלקים שרי', והטעם הראשון נאה לכסות (וכן כתב בשו"ת בית אפרים שם), ולכן בכל התורה אין קוראים בשני שינים, וזולת בפעם הראשונה שעל כרחק צריך להודיע שמו שנקרא בשני שינים.

בספר 'טעמא דקרא' מביא מרן הגר"ח קנייבסקי זי"ע שכן הורה גם מרן החזון איש זי"ע, בפעם הראשונה לקרוא יששכר, ובשאר המקומות ישכר.

בתוך משפחות בני יששכר המזכרים בפרשת השבוע מוזכר גם (במדבר כו, כד) **לְיִשְׁכָּר מִשְׁפַּחַת הַיִּשָּׁבִי**, ורש"י כותב: 'לישכר - הוא יוב האמור ביורדי מצרים'.

הבישה של 'יוב'

הט"ז בביאורו 'דברי דוד' על רש"י כותב דבר פלא: 'כתב מוה"ק, מצאתי כתוב שאביו יששכר קראו בתחילה 'יוב', והיה מתרעם על אביו כי שם עבודת אלילים היה בימיהם נקראת 'יוב' והיה מתבייש מזה, השיב לו אביו, הנה בשמי יש 'שי' יתירה, אוסיף אותה על שמך, ונקרא ישוב' (וכן הוא בדעת זקנים מבעלי התוספות בראשית ל, יח). מוסיף על כך בספר 'דבק טוב', שבתחילה כשנתן יששכר שם זה 'יוב', לא היה זה שם של אליל, רק אחר כך נקרא האליל בשם זה, ולכן התבייש הבן בשם הזה.

למדנו כאן דבר חידוש, שיששכר מסר לבנו 'יוב' אות ש' אחת משמו. מכאן עלינו לחקור ולברר בנוגע לצורת קריאת השם יששכר, האומנם יש להחסיר שין אחת ולקרא אותו 'ישכר'.

בן אשר ובן נפתלי

כפי שנכתב כאן בעבר, היו בתקופת הגאונים שני גדולים שמסרו את מסורת כתיבת וקריאת התנ"ך, האחד שמו רבי אהרן, ממשיכת 'בן אשר', והשני ששמו רבי יעקב ממשיכת 'בן נפתלי'.

בן אשר נחשב לבר סמכא הגדול ביותר במסורת התנ"ך, ספרי 'תיקון סופרים' של בן אשר היו בירושלים וכולם העתיקו ממנו. אחר כך עברו הספרים גם למצרים, והרמב"ם העתיק מתוכם לספרו את רשימת מסורת הפתוחות והסתומות, כפי שכתוב הרמב"ם (הל' ספר תורה פ"ח ה"ד): 'וספר שסמכנו עליו בדברים אלו, הוא הספר הידוע במצרים, שהוא כולל ארבעה ועשרים ספרים, שהיה בירושלים מכמה שנים להגיה ממנו הספרים, ועליו היו הכל סומכין לפי שהגיהו בן-אשר, ודקדק בו שנים הרבה, והגיהו פעמים רבות כמו שהעתיקו, ועליו סמכתי בספר התורה שכתבתי כהלכתו'.

אחד הדברים שנחלקו ביניהם 'בן אשר' ו'בן נפתלי', הוא בנוגע לצורת הביטוי של השם 'יששכר', לדעת בן אשר יש לקרוא בשין אחת - 'ישכר', ולדעת בן נפתלי יש לקרוא בשני שינים - 'יששכר' (הובא בתשובות רב האי גאון, נדפס באוצר הגאונים, מסכת מגילה, סי' ק"ע).

דעת האבן עזרא והרד"ק

למעשה, נחלקו בכך הראשונים והאחרונים, ונחלקו לכמה הוראות ומנהגים שונים עד ימינו אנו, כדלהלן.

דעת האבן עזרא (שמות א, ג) והרד"ק (דברי הימים א' טו, כד) שיש לקרוא תמיד רק את השי"ן הראשונה של יששכר, אבל השי"ן השנייה אינה נקראת. והביאו

תפילה בשבת בשעה מאוחרת

בפרשת השבוע נאמר לגבי קרבן תמיד (במדבר כח, ד) **אֶת הַקֶּבֶשׁ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בִּבְקֹר**. ובהמשך כתוב (פסוק ט) **וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי כִּבְשִׁים**. כותב הרמ"א בשולחן ערוך (או"ח סי' רפא, א): 'ונוהגים שבשבת מאוחרין יותר לבוא לבית הכנסת מבחול, משום דבתמיד של ימות החול נאמר 'בבוקר', ואצל שבת נאמר 'ביום השבת' דמשמע איחור'. ובגמ' אברהם הלשון: 'מצוה לאחר שחרית'.

הוראת רבותיהם.

שינה בשבת תענוג

סיבה נוספת לקום בשעה מאוחרת יותר בשבת, כותב הלבוש, וז"ל: 'בשחר משכימין לבית הכנסת, ויש אומרים שאין צריך להשכים כל כך כמו בחול, שזה ג"כ מתענוגי שבת הוא'.

זמן ק"ש ותפילה

אולם כבר הוזכרו הפוסקים (שלחן ערוך הרב; משנה ברורה) שאף המאחרים להתפלל, צריכים להיזהר מאד שלא לעבור זמן קריאת שמע ותפילה. ואמנם היו קהילות שהקילו בשבת לסמוך על זמן תפילה מאוחר יותר, אך "אין לו להקדש אלא מקומו ושעתו", בכל מקום על פי

לדעת הרמ"א יש להתפלל בשבת בשעה מאוחרת יותר מימות החול, אך יש להיזהר שלא להפסיד זמן ק"ש ותפילה. ויש קהילות המתפללים גם בשבת כוונתין עם הנץ החמה.

הלכה למעשה

התורה וההפטרה ביאור שייכות ההפטרה לפרשת השבוע

ההפטרה הראשונה של 'תלאת דפורענותא'

'דברי ירמיהו' (נדפס בחומשים אחרי פרשת מטות). והוא בתחילת ספר ירמיהו, פרק א', מפסוק א' עד סוף הפרק - פסוק י"ט, וכן בפרק ב' מפסוק א' עד אחרי פסוק ג'.

הפטרה זו מדברת על ראשית ימי נבואתו של ירמיהו הנביא בימי נעוריו, כאשר התנבא על הפורענויות והצרות שיבואו בעת חורבן הארץ, ובסיום ההפטרה - דברי נחמה ועידוד שהקב"ה לא יעזוב את ישראל, ויעניש את אויבי ישראל.

בשבת זו אין מפטירים את ההפטרה הקשורה לפרשת השבוע, כי מאחר ואנו נמצאים בתוך ימי בין המצרים, תיקנו חכמים להפסיק בשלשת השבתות הללו את שלשת ההפטרות הנקראות 'תלאת דפורענותא'. א. דברי ירמיהו. ב. שמעו דבר ה'. ג. חזון ישעיהו. וסימנך 'דש"ח'. (למנהג התנינים-בלדי, הסדר הוא: 'דח"א' דברי, חזון, איכה, ונרחיב על כך בשבוע הבא בעז"ה).

בשבת זו מפטירים את ההפטרה הראשונה:

עומקה של תורה עומק ועיון בדברי רש"י בפרשת השבוע

האם מלאו ימיו של משה?

שנות חיים יוסף

אולם בגור-אריה מתרץ, שבאמת מלאו ימיו ושנותיו של משה, אלא שאם היה מקדש שם ה', היו מוסיפים לו עוד שנים, יותר מהקצוב לו.

וכעין זה כתב ב'תולדות אדם', שלולי המעשה של מי מריבה, היו מוסיפים למשה שנות חיים, כמובא בגמרא (חגיגה ה, א) שמי שמת בטרם זמנו, הקב"ה מעביר את שנותיו לתלמיד חכם המעביר על מידותיו.

ישיבת חוץ לארץ

במשכיל לדוד יישוב, שבאמת היו ימיו קצובים רק מאה ועשרים, אלא שלולי המעשה של מי מריבה, היה נכנס לארץ במלאות ימיו, ואז היו כל הימים הראשונים נופלים, והיינו שיישיבת חוץ לארץ לא היתה עולה לו מן המניין, והיו מתחילים למנות לו מאה ועשרים שנה נוספים מיום ביאתו לארץ (ראה בראשית טז, ג).

רש"י כותב על הפסוק (כו, יג) **וְרָאִיתָ אֹתָהּ וְנָאֶסְפָתָה אֵל עַמִּיךָ גַּם אֹתָהּ כְּאִשְׁרֵךְ נֶאֱסַף אֲהֶרֶן אֲחִיךָ**: 'אין אתה טוב ממנו, על אשר לא קידשתם, הא אם קידשתם, עדיין לא הגיע זמנכם להיפטר מן העולם'.

היום מלאו ימי

בדברי רש"י מבואר לכאורה, שמשה רבינו מת קודם זמנו, ולא מלאו לו השנים שנקצבו לו לחיות, ולולי המעשה של מי מריבה, היה חי יותר. על כך תמהים המפרשים, שהדברים סותרים לכאורה את דברי רש"י בפרשת וילך על הפסוק (דברים לא, ב) בן מאה ועשרים שנה אנכי היום, "היום מלאו ימי ושנותי", הרי שמלאו ימיו של משה!

ואכן, ברא"ם כתב שהם מדרשים חלוקים, ודרכו של רש"י להביא במקום אחד דעה אחת, ובמקום אחר דעה סותרת.

ידיעת התורה

בחינה עצמית בפר' השבוע עם פירש"י

מדור תורות ששיעורי מופיע במערכת מדי יום שישי - ניתן להשיב על החידות עד יום ראשון בשעה 24:00 ב"דברים פרוס' או בקו' קול התורה שניתוח 7 הוות ומתמקבלות המוני תשובות במערכת. מחמת כוונת היריעה אני שורכים ומפרסמים את המצגות כבכד | בין המשיבים נכונה מתקיימת הנרעה בשבועות: יוסף דעת - 200 @ 3 X זכרים חידוד בפרשה, 100 @ 3 X זכרים | כמוכן בקופסא - 150 @ 3 X זכרים

תורתך שעשועי

פרפראות וחיידים על פרשת השבוע ופירוש רש"י הק'

בין ישראל לעמים

חידוד בפרשה

יוסיף דעת

חיבת הארץ או חיבת הירושה?

על הכתוב בפרשתנו (במדבר כו, א-ד) וְתִקְבְּכֶנָּה בְּנוֹת צִלְפָּחֵד וגו' לְמַשְׁפַּחַת מִנְשֶׁה בן יוֹסֵף וגו', כותב רש"י: 'לומר לך, יוסף חיבב את הארץ, שנאמר והעליתם את עצמותי וגו', ובנותיו חיבבו את הארץ, שנאמר תנה לנו אחוזה, וללמדך שהיו כולם צדיקים', ע"כ. והתמיהה העולה: איך מוכח מהבקשה 'תנה לנו אחוזה', שהן חיבבו את הארץ, הרי יתכן שהן ביקשו אחוזה בארץ בגלל חיבת ממון שרצו לקבל את הירושה, ואם הירושה היתה בארץ אחרת גם היו מבקשות ירושה זו, וצ"ע!

פירונית

פרשת חוקת

יוסיף דעת - זכות או עבירה

על הכתוב בפרשתנו (כא, לד) וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה אֶל תִּירָא אֹתוֹ כִּי בִידֶךָ נִתְּנִי אֹתוֹ וגו', כותב רש"י: 'שהיה משה ירא להלילה, שמא תעמוד לו זכותו של אברהם, שנאמר (בראשית יד, יג) ויבא הפלטי, הוא עוג, שפלט מן הרפאים', ע"כ. והתמיהה היא, הרי בפרשת לך לך (שם) כותב רש"י שכאשר לוט הגיע להודיע לאברהם כי נשבה לוט, היתה כוונתו שיהרג אברהם והוא ישא את שרה, וכיון שכל כוונתו היתה לרעה, איזה זכות תעמוד לו? אמתה!

לפנינו תקציר של חלק נבחר מתוך אלפי התשובות המופלאות שהגיעו למערכת מכל קצוי ארץ. מאת הלומדים החשובים שליט"א:

א. אף שהתכוון לרעה, אבל סוף-סוף כיון שהצלה באה על ידו, ובפועל הוא עשה דבר מצוה, היה לו למשה לרא לא פגיו. כמו שמצינו בפרק חלק (סנהדרין קה:): שעלעם יעסוק אדם בתורה ומצוות אפילו שלא לשמה שבכותב ארבעים ושנים קרבנות שהקריב בלק זכר וצא ממנו רות, ואע"פ שלא נתכוין בלק אלא לרעה לקלל את ישראל (דעת וקנים; דברי דוד, ועוד ועוד) בתוספת נדה סא, א ד"ה זה עוג).

ובפרט לפי הדיוק שהקב"ה משלם לרשעים שכר בעולם הזה, אפילו על דבר קטן שלא בכוננו, כדי למנוע מהם שכר לעתיד לבוא.

ב. ידוע מהספרים הקדושים שבמצוות שבין אדם לחבירו אין דגים לפי המחשבה, אלא לפי המציאות והמעשה, וכגון בצדקה שהעיקר הוא שהעני יקבל מעות.

ג. ידוע מהספרים הקדושים שבענין קידוש ה' או חילול ה' אין אנו דנים לפי המחשבה אלא לפי התוצאה. ולכן כיון שעוג יצא ממנו קידוש ה' בניסים שנעשו לאברהם, בגין זאת נחשב הדבר לזכות לעוג ששימש את אברהם.

ד. בגור אריה (לך לך) כתב, שמשם רבינו היה מוסקפ בכוונתו של עוג, האם התכוון לטובה להציל את לוט, ולכן היה ירא להלילה, עד שאמר לו הקב"ה אל תירא אותו, כי באמת כוונתו היתה להחיות אברהם.

ה. ביתר שאת יש לתרץ, שכל מה שכתב רש"י בפרשת לך שעוג התכוון לרעה, רש"י פירש כן לפי האמת שהתבררה לבסוף שלא הועילה לעוג זכות זו, וסופו

היכן אנו מוצאים בפרשת השבוע, בחומשו ו/או ברש"י?

א. יהודי, ולהבדיל גוי, שנקראו באותו שם. | ב. קרבנות שהיהודים הקריבו, והם הגנו בכך על האומות. | ג. שהאומות היו מבזים את בני ישראל. | ד. יהודי שהיה שפוך בין האומות.

בן יעקב

כמונה בקופסא

בפרשת השבוע נאמר (במדבר כה, יד) וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הִמָּכֶה אֲשֶׁר הָכֶה אֶת הַמִּדְיָנִית זָמֹרִי בֶן סִלּוּא נָשִׂיא בֵּית אָבִי לְשִׁמְעֵנִי. באחת הפרשיות בחמשה חומשי תורה מביא רש"י פסוק זה, ורש"י מציין שעיקב אבינו התפלל שלא ייזכר שמו בפסוק זה שלא ייאמר 'נשיא בית אב לשמעון בן יעקב'. היכן הם דברי רש"י אלו?

הוכיח שכוונתו היתה לרעה ולא לטובה, אבל משה עדיין לא היה יודע סוף הדבר, והיה סבור שלטובתו נתכוין להציל את לוט, על כן היה ירא פן יעמוד לו זכות זה (כלי יקר).

ו. עוג התכוון לשתי כוונות יחד, גם להציל את לוט וגם לטובת עצמו שיהרג אברהם והוא ישא את שרה, וכיון שהיתה לו גם כוונה לטובה, לכן התיירא משה ממנו.

ז. היה משה ירא "להלילה" דייקא, כמו שמצינו שמשא לא הכה את היאור והפער במצרים משום הכרת הטוב שהגנו עליו, הרי שהכרת הטוב יש אפילו לדומם, שלא להכות אותו, אף שהדומם אין לו כוונה לטובה, כך מדין הכרת הטוב לעוג לא רצה ללחום בו (הגר"ח שמואלביץ זצ"ל). ויותר מזה מצינו, שבני ישראל הצטוו להכיר טובה למצרים שהיו להם לאכסניה, אף שהמצרים הכו אותם, כי הכרת הטוב מחויבת בכל מצב.

חידוד בפרשה - אבות ובנים

שאלות:

היכן אנו מוצאים בפרשת השבוע?

א. הודעה לאמא שהבן שלה קיבל מתנה. | ב. אמא המקנחת מה שהבן שלה כללך. | ג. א. ג. שמצטער בצער בנו. | ד. בן שלבש את בגדי אביו.

תשובות:

א. רש"י במדבר כא, טז: 'המשל אמור נתת פת לתינוק הודיע לאמנו'.

ב. רש"י במדבר יט, כב: 'משל לבן שפחה שטיף פלטיין של מלך. אמרו תבא אמו ותקנה'.

ג. רש"י במדבר כ, טו: 'מאכן שהאבות מצטערים בקבר, כשפורענות באה על ישראל'.

ד. במדבר כ, כז: הפשט אֶת אֶהֱרֹן אֶת גִּגְדִּי וְהִלְבַּשְׁתֶּם אֶת אֶלְעָזָר בְּנוֹ.

כמונה בקופסא - שליח

שאלה: בפרשת השבוע אנו לומדים שהקב"ה שלח את משה כשליחו להוציא מים במדבר. באחת הפרשיות בחמשה חומשי תורה נמאר רש"י מדוע לא נתן הקב"ה בעצמו את המים לישראל, אלא על ידי שליח. היכן הם דברי רש"י אלו? **תשובה:** בפרשת וירא, בראשית יד, ד, ברש"י: 'אִיךָ נא - על ידי שליח, והקב"ה שלם לבניו על ידי שליח שנאמר (במדבר כ יא) וירם משה את ידו ויך את הסלע'.

פרי עטם של למדי תורה שבכתב מרחבי תבל

ידיעות רגישמאק'

יישר כח עצום על כל התוכנית של המבחנים היומיים, הנותנת גם ידיעה נרחבת ברש"י על הפרשה וגם משמשת כ'מחייב' גדול לא לוותר על לימוד כל יום. זה לי לראשונה בחיי (לקראת סוף העשור הרביעי לחיי) שאני כבר זוכה ללמוד 25 פרשיות ברצף עם פירוש רש"י. ומאז פרשת ויקרא אני אף לומד בכל יום בחברותא עם בני בן ה-13, מה שנותן לי גם כן גישמאק עצום בתורה הקדושה. ושוב יישר כח!

א. רובין

מחובר להפטרה

בכלל כל הדברים הנפלאים שאתם פועלים, רציני להודות במיוחד על המבחנים על ההפטרה. עד השנה הזאת לא היה לי שום חיבור להפטרה, ועכשיו אני זוכה ללמוד, להבין, לזכור, ולהיבחן, וכן לדעת את הקשר של ההפטרה השבועית לפרשת השבוע, וכמובאר בשו"ע (ס' רפ"ד, א) שתקנו להפטיר 'מעניינה של פרשה', ועתה לראשונה זכיתי להבין בכל שבוע איזה שייכות וענין יש להפטרה עם הפרשה.

ג. בראון

אהבת תורה

יסוד היסודות

ב"ה אני זוכה לשבת באוהלה של תורה כאברך כולל שלש סדרים. ולצד סדרי הכולל, יש לי כבר שנים רבות שיעורים קבועים יומיים קצרים בכמה ספרים, משניות, מדרשים, ספרי מוסר וחסידות, חפץ חיים, זוהר הקדוש, ועוד. אך משום מה הלימוד הבסיסי והיסודי שכל יהודי מחויב ללמוד על פי הלכה - חומש ורש"י, לא היה חלק מהלימודים הקבועים שלי. לא חשתי חיבור ללימוד זה, וגם היתה לי תחושה שלא תהיה לי תועלת מלימוד חומש ורש"י שכבר למדתי בימי הילדות. אך בעקבות רצף הפרסומים שלכם לקראת תחילת לימוד חומש ויקרא, קיבלתי על עצמי לקבוע לימוד יומי קבוע גם בחומש ורש"י, ואף לערוך את המבחנים הקבועים במערכת 'תורה שבכתב'.

רק כעת לאחר תקופה של לימוד יומי, אני קולט עד כמה הלימוד הזה הוא יסודי ובסיסי. אני מתפלא על עצמי איך יתכן שעד היום למדתי לימודים יומיים שונים, ושכחתי מהלימוד היסודי הזה, כאשר אני מבין לראשונה שחומש עם פירוש רש"י הוא היסוד לפשט, היסוד לדריש, היסוד לרמז, היסוד למוסר ולהתעוררות, היסוד לכל היסודות!

ש. גרינפעלד

בס"ד בשבוע הבא - חזק חזק ונתחזק!

מסיימים את ספר במדבר בידיעה ברורה והבנה נפלאה

היכנונו לבחני הסיכום והחזרה ולשעשועי התורה על כל ספר במדבר - החל מסוף השבוע הבעל"ט

קו 'קול התורה' 02-500-2018 (דירום) לחיוג מארה"ב: 1518-9881-351 | לחיוג מאנגליה: 0131-0613-4433

מערכת השיעורים

עברית | לשה"ק | אידיש

סיכום יומי קצר | שיעור יומי מורחב | שיעור שבועי מתומצת | שיעור מבוא ושיעורים שונים | שמעו ותחי נפשכם

הצטרפו ללגיון של מלך

לומדי ונבחני תורה שבכתב

לרישום והצטרפות | מערכת מבחנים יומיים ושבועיים | מדור 'תורתך שעשועי' | הגרלות ענק ומתן שכרה בצדה

לקבלת הגיליון השבועי בדוא"ר: 025002018@gmail.com | לקבלת הגיליון היומי 025002018@gmail.com

הגליון להיוזק הסגולה לשמחת השבת: להזכיר בכל ליל שישי את זכות רבינו שלום מפראהבישט

סגולה לשלום

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט זיעונו"א

שנה ה'

ליל שישי
פרשת פנחס
תשפ"ה

גליון
243

אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

הנהגות ישרות

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

מקור שם משפחתו של מרן הרה"ק מרוז'ין זי"ע 'פרידמאן' אל שם אביו הרה"ק מפראהבישט זי"ע

לומר שהוא איננו האיש שהם מחפשים אחריו, ולא הסכים הרה"ק לזה, באמרו: 'בכרחי משם נתקיים בי ענין גלות, לאברהם אבינו ע"ה אמר הקדוש ברוך הוא (בראשית ב' א) "לך לך מארצך ממולדתך ומבית אביך", דהנה "מארצך וממולדתך" נתקיים גם בי, אך ללכת "מבית אביך" יכול היה רק אברהם אבינו, שאביו היה תרח, אבל אני, אבי היה רבי שלום, ומאב כזה איני יכול להפדר².

קובץ שפתי צדיקים, גליון יא - מכת"י הרה"ק רמ"ל מפשקאן זי"ע

"הנני נתן לו את בריתי שלום. והיתה לו ולזרעו אחריו" (במדבר כה יב-ג).

בעת שנדרף מרן הרה"ק מרוז'ין זצ"ל ע"י הצאר הצורך וברח מרוסקא לסאדיגורא, המשיכו נציגי שלטונות רוסקא להתנפל לו ולבקש שיחזירוהו לרוסקא¹.

בשלב פלשהו הציעו מקורביו לשנות שם משפחתו, ואז יוכלו

השלמות וצינונים

שהיה איש טוב וישר, וכשמעו את כל הנעשה שלח את נכבדי העדה אל רבינו כשהוא מציע לרבינו שיוכל לבוא ולהתיישב בסאדיגורא והוא יעמוד לימינו בכל עוז להיטיב עמו ולהגן בעדו בכל יכלתו. אז שלח מרן הרה"ק מרוז'ין את ר' נתן שמעון משאף אל הברון הנ"ל לבחון האם הדבר ברצון השלום ובתום לבבו, והאזין הנ"ל הבטיח עוד כי בכל נפשו יעמוד לימינו, ואחר שהנ"ל הבא את הדברים להרה"ק מרוז'ין והתייעץ בזה עם הרה"ק רבי חיים מקאסוב זי"ע שהסכים על כך בדעת קדשו, קבע הרה"ק מרוז'ין את דירתו בסאדיגורא. ועי"ש עוד באריכות סיפור הדברים.

עוד הובא בס' כרם ישראל (דף לב) שבעת שברח מרן הרה"ק מרוז'ין זי"ע מארץ רוסיא, אמר 'מדה במדה לא בטל, זקני הרה"ק רבי נחום מטשערנאביל זי"ע היה מוכרח לצאת מפראהבישט עבור אבי הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט זי"ע, ואני מוכרח להעתק מארץ רוסיא עבור בניו של דודי הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל זי"ע.

ונראה כוונתו למה שסיפר כ"ק מרן אדמו"ר מטאש זי"ע (עבודת עבודה, שיחות קודש, מוצש"ק האזינו): פעם אחת בליל שישי אמר ה'מאור עינים' אל הרבנית 'שמעתי שהכריזו עתה בשמים שרבי שלום שכנא צריך להנהיג נשיאותו פה בעיר פראהבישט, ועלינו לעזוב את העיר עוד לפני שבת קודש'. מיד נסעו משם וקבעו מושבם בעיר טשערנאביל, ומאז נהג ה'מאור עינים' נשיאותו בעיר טשערנאביל, ורבי שלום שכנא בעיר פראהבישט.

² כי את שם המשפחה "פרידמאן" שפירושו "איש שלום" בחר לו הרה"ק מרוז'ין על שם אביו הקדוש רבי שלום זי"ע.

1 סיפור בריחתו והתיישבותו בסאדיגורא הובא בספר כרם ישראל (דף ל, אילך) ואלו תמצית הדברים: ידוע זאת אשר מרן הרה"ק מרוז'ין היה אסור בבית הסוהר בבית קיוב כמה חדשים תחת ממשלת רוסיא, מתגרת ידי עריצים רודפי נפשו, אשר הביאו דבתם רעה חץ שחוט לשונם לפני הממשלה, וכמעשה יוסף הצדיק שמו אותו בבית האסורים. היו אלו שונאי הרבים אשר מצאו עילה לעשות רעה אחר שנעלמו עקבותיו של אחד ממנהיגיו בשנת תקצ"ח, אשר היה מלשין רבות ממון רב מכיסם כדי להוציאו מן המיצה, והותרו אל שר המחוז באומנם כי רבינו הורה לחסידיו להמית את האיש המתנגד אליו. כשמוע זאת שר המחוז שלח שוטרים אל בית רבינו ששימוהו במאסר, ללא חקירה ודרישה בדבר העלילה אודותיו. רבינו ישב בבית המאסר שנתיים ימים, ואח"כ הוברח מבית הכלא ע"י שוחד ששיחזו החסידים אשר הילו ממון רב להוציאו מן המיצה, והותרו אל שר המחוז בקאמניץ כשהוא תחת פיקוח חוקרי הצאר. אחר כך התירו לו לעבור לגור בעיר קעשינב כעיר מקלט, אך כאשר נודע לרבינו כי ממשלת רוסיא מעוניינת לעשות עמו "חסד" כביכול כדי לתת לו מנוחה מאלפי בני ישראל הבאים אליו להתברך מפי קדשו בדבר שועה ורחמים, ולהעביר אותו אל מקום שאין שם איש ישראל (בסביר), ויאסר על בני ישראל לבוא אל העיר מלבד מניין מצומצם לתפילות ושוחט ובוקד, מיהר רבינו לברוח מן המדינה טרם יגיע כתב המלכות. כאשר נודע הדבר לממשלת רוסיא פנו אל ממשלת אוסטריה כשהם חוזרים להשיב אליהם את רבינו. באותו זמן היה בסאדיגורא ברוך נכבד

נתיבותיה שלום

תולדות רבינו הרה"ק רבי שלום הגדול מפראהבישט זי"ע מעלת חסידי רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע - פרק מו

דברים אלו סיפר הרה"ק רבי דובער מליובאוויטש זי"ע בעצמו פעמים רבות, והוסיף ואמר כי מאד נתפעל מאמירה זו, שנאמרה בתמימות ומעמקי הלב.

מקורות: דרכי שלום, עמ' סב בשם הרה"ק עקיבא יוסף שלינגר ששם מהרה"ק רבי מרדכי אהרן פישמאן ז"ל בשם חסידים

אתכם ועושה ממכם "כלים". כאשר שמעו זאת האברכים נעו באי נוחות, ואחד מבני החבורה הפטיר בקול ואמר: "ש' לנו רבי בפראהבישט אשר שמו הוא רבי שלום, רבינו עובד יחד עמנו שנהיה בעינינו שברי כלים, ואותם רצונם לעשות מאתנו כלים"?

על מעלת חסידיו של רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע מסופר: פעם נסע הרה"ק רבי דובער מליובאוויטש זי"ע ויהי בהיותו בדרך ראה קבוצת אברכים, והיו נראים לו כבני עליה. הרה"ק מליובאוויטש פתח עמם בשיחה, ובתוך דבריו אמר להם: 'אילו הייתם מתקרבים אלי, הייתי מעלה

לעילוי נשמת הרה"ח יצחק זאב ברה"ח מאיר צבי שלמון ז"ל

כשהולך רבי ישראל מרוז'ין לחופה את בנו רבי אברהם יעקב מסאדיגורא אחר, אבי רבי שלום מפראהבישט זי"ע רגיל היה לומר 'מבני ידעו מי אני', ואני אומר 'מבני ידעו מיהו האלקים'.

יוצא לאור ע"י מכון תורת אמת שטפנשט | טלפון: 03-579-03-03 | פקס: 03-616-5110 | להצטרפות, למנויים ולתגובות - דוא"ל: 6160303@gmail.com

בס"ד

לע"נ אמי מורתי מרת ריילא פייגא בת ר מנחם י"ע"ה

– פניני משה –

הדלקת-נרות

י-ם-----7:08

ב"ב-----7:25

צאת שבת

י-ם-----8:25

ב"ב-----8:27

ר"ת-----9:00

דברי תורה לפרשת פינחס

א) "פִּינְחוֹס בֶּן אֱלֵעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן" מצינו ששני אנשים מסרו עצמם על קדושת ה': פינחס במעשה זמרי ויצחק אבינו בעקידת יצחק "פינחס" בגמטריא "יצחק"

ב) פִּינְחוֹס בֶּן אֱלֵעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן.. – לכן אמור הנני נתן לו את בריתי שלום.. אומר המדרש: בדין הוא

שייטול שכרו, קצת תמוה, ואפשר לפרש דהנה דוד המלך ע"ה אומר בתהילים "ולך ה' החסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו" ובבר צווחו קמאי דקמאי שאם ה' משלם לאיש כמעשהו איזה חסד הוא זה הלא אינו נותן לו יותר ממה שמגיע לו, ומפרשים כי הכוונה היא כי הרי אמרו חז"ל יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ואלמלא הקב"ה עוזרו לא יכול לו, נמצא שאין האדם עושה את המעשים טובים לבדו ואעפ"כ משלם הקב"ה כמעשהו כאילו שהוא לבדו עשה הכל, וזהו באמת חסד מלפני הקב"ה והנה אמרו חז"ל גדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה והטעם איתא שהמצווה יש לו יצר הרע וצריך להתגבר עליו והנה ידוע שקנאתו של פינחס היה בגדר אינו מצווה ועושה כי זה הלכה ואין מורין בן, וא"כ שפיר מה שהמדרש אומר "בדין" הוא שייטול את שכרו ולא בחסד כי בדבר שאינו מצווה ועושה אין יצר הרע וממילא עושה כל המעשה בעצמו, וא"כ השכר הוא בדין ולא בחסד.

{מנחת ישראל}

ג) "את בריתי שלום" מצינו בתוספות {בזבחים ק"א ד"ה ואידך} שפינחס הכהן העמיד 380 כוהנים גדולים בבית ראשון – שמונים ובבית שני – שלוש מאות. זהו איפוא הרמז שבאות ו' הקטועה של "שלום" הנראית כאות י' כי ממילא עולה המנין של "שלום" לשלש מאות ושמונים

ד) "בִּקְנָאוֹ אֶת קְנָאֹתֵי בְּתוּכֶם" על ידי זה שקינא פינחס את קנאת השי"ת והרג את זימרי החדיר ללב כל ישראל "בְּתוּכֶם" – את מידת הקנאות שלא יוכלו לסבול בקרבם עוברי עבירה.

ה) "לִיצֵר מִשְׁפָּחוֹת הַיִּצְרֵי לְשֹׁלֵם מִשְׁפָּחוֹת הַשְּׁלֹמִי" מי שנכנע לעצת היצר הרע מיד מוצא את עצמו מושפע מהיצר הרע אולם מי שמחפש את השלמות בעבודת השי"ת מיד מוצא את היראים והשלמים ההולכים בדרך השי"ת {חפץ חיים}

ו) "והקרבתם אשה עולה לה" אם הקרבתכם נעשית ב"אשה" באש של התלהבות אזי הרי הוא עולה לה" ה' יתברך מתעלה על ידה, כפי שאמר הכתוב "ימלא ה' כל משאלותיך" היינו, שתמלא את כל משאלותיך ורצונותיך לה' בכוונה להגדיל ולהאדיר את כבודו בעולם.

גוט שבת, שבת שלום

י'ד'זכט

משה יוסף יוסף

זמן האולף: יום שישי 11:42 / חלקים ר"ח מנחם אב"ק

כיצד מוכיחין?

עלון מס' 107

פרשת פינחס תשפ"ה

השם יבוא ויטול. רק ברי לבב אשר יודעים בבירור מוחלט, כי אין להם שמץ של פניות פסולות ומידות מושחתות, רשאים לקנא קנאת השם. אך מי שלא הגיע לדרגה זו, יזהר לבל יקרב לאחוז במידת הקנאות.

התורה הקדושה פותחת את הפרשה בשבחו של פנחס ומעלה על נס את מעשה קנאותו.

קנאות כנגד הרשעים היא מידה גבוהה ומאד נעלית, ואינה מסורה ללב כל אדם. לא כל הרוצה ליטול את

"קנאות מוכרחת להיות במאת האחוזים לשם שמים"

זו אינה יראת שמים אמיתית ופנימית, זו היא פעולה חיצונית שנובעת מאכזריות ורוע."

לכן היה אומר המשגיח: שלא יהיו שום בן תורה, להאמין בעצמו, כי הוא מסוגל ויכול לעשות מעשה או פעולה של פגיעה וזלזול לכבוד השם יתברך, ולפעול עם אש הרתחות והכעס הבורח בו, לא בדיבור ולא במעשה כי פעולות אלו אמורות להיעשות בנקיות, כולן לשם ה' בלבד. שהפעולה תהיה נובעת אך ורק מאהבת ה' ויראתו, בלי תערובת של חשבונות אחרים. פעולה טהורה וזכה שנובעת מתוך אהבה עזה לה' יתברך. זוהי מדרגה נדירה מאד שזוכים לה אך יחידים, ולא כל הרוצה להתהדר באיצטלא זו ראוי לה, לכן יש לעשותן רק לאחר קבלת הוראה ברורה מגדולי התורה."

"עם זאת", הוסיף המשגיח, "הכאב על חטא ועוון צריך להיות אצל כל יהודי ויהודי **במחשבה**. אדם צריך לעבוד על עצמו להגיע למדרגה גבוהה, שיבער בו רצון אמיתי שיתרבה כבוד שמים בעולם, ושיכאב לו כאב פנימי על חילול כבוד שמים. אבל לפעול על פיו למעשה צריך זהירות יתירה."

עד כמה נזהרו גדולי ישראל בנקיות מעשיהם נלמד מהעובדות הבאות:

מספרים על הסבא מסלבודקה, מרן הגאון רבי **נתן צבי פינקל** זצ"ל, כי כאשר התגורר עדיין בעיירת סלבודקה שבליטא, היה נוהג עם תלמידיו בתקיפות רבה, וחונכם בצורה קפדנית, נוקבת מאוד ובלתי מתפשרת. כאשר היה רואה פגם במעשיו של תלמיד, הכניסו לחדר, הוכיחו על פניו כהוגן והעמידו על מקומו.

הגאון רבי **שלמה קאהן** שליט"א, גאב"ד 'קהל עדת ישראל' מלבורן באוסטרליה, מספר כי בחג החנוכה באחד השנים, שמע את מורו ורבו מרן הגאון רבי **שמואל הלוי וואזנר** זצ"ל, בעל 'שבט הלוי', נושא דברים בישיבתו 'חכמי לובלין', וכה אמר:

"בכל מצוה ופעולה שאדם עושה ופועל, אם רוצה לזכות בסייעתא דשמיא, הוא מוכרח שתהיה כוונתו לשם שמים, לכל הפחות שישים אחוזים מתוכה. אולם בקנאות לא מספיק שישים אחוזים, וגם לא שבעים או שמונים, האדם מוכרח שתהיה פעולתו במאת האחוזים לשם שמים."

כותב הרב אליעזר טורק שליט"א [בספרו אוצרותיהם אמלא]: שמעתי מאחד מתלמידי המשגיח הגאון הצדיק רבי **יחזקאל לוינסטיין** זצ"ל, הגדרה מאד נכונה בשמו: אך לפני כן הקדים אותו תלמיד ואמר: "איני יודע אם היה משהו בדור האחרון שהיה כה דבוק בשכינה כמו המשגיח, ואם היה משהו בדור האחרון שהיה כה איכפת לו על חילול השם יותר מהמשגיח. כך שעל פי האמת הוא היה הקנאי האמיתי לכבוד שמים הגדול ביותר שחי בדורנו, כי לא היה דבר שחשוב לו יותר מכבוד שמים."

"למרות כן", המשיך התלמיד ואמר, "הוא התנגד נחרצות לעשות פעולות חריגות, שיש בהן איזו **פגיעה** בבני אדם וביזויים, גם אם לפי המבט החיצוני נעשו לשם שמים. בכל הזדמנות שדיבר על כך יצא מגדרו, וצעק נגד זה בכאב מנהמת ליבו. הוא אמר, כי אנשים מטבעם אוהבים לעשות רעש והמולה, ובמקום להכיר את התאוה הזאת שקיימת בהם, הם רואים בעיני עצמם פעולות אלו כפעולות לשם שמים, ועושים עוולות ועוונות חמורים."

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"נ, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

אולם אירע פעם, שחרג הסבא ממנהגו. היה זה כאשר אחד התלמידים עשה עוולה גדולה, והיה בכך פגיעה בכבודו של הסבא. הסבא פשוט הבליג, התעלם לגמרי מהמקרה ולא הגיב מאומה. הסבא הסביר מדוע מתעלם: "הרי אותו תלמיד פגע גם בי, וחוששני כי התוכחה שלי לא תהיה נקיה לגמרי, יהיה בה תערובת של נגיעה על הפגיעה בכבודי, ולא לטובתו של התלמיד גרידא".

אציין בדרך אגב, כי שמעתי מאבי מורי צוק"ל, כי מורו ורבו הגאון הצדיק רבי חיים זאב פינקל זצ"ל, ראש ישיבת 'היכל התלמוד' בתל-אביב ונכדו של הסבא, אמר לו פעם, כי רק בליטא נהג הסבא עם תלמידיו בתקיפות וקפדנות, אולם כאן בארץ ישראל שינה לגמרי את גישתו החינוכית, והחל לנהוג עם תלמידיו ברוך ובנועם, כאב רחמיא.

בהזדמנות מסוימת הטעים הסבא את פשר השינוי: "הרי צריך להתאים את אופי החינוך לנסיבות הזמן. כשבאתי לארץ ישראל נוכחתי כי כאן לא אצליח להשפיע לטובה על התלמידים בדרך זו, לכן שיניתי את דרכי".

אספר עוד מעשה מאלף נוסף, התואם לרוח הדברים:

באחת השבתות, בעיצומה של התפילה הלוהטת בבית מדרשו של האדמו"ר הצדיק הנודע מאנטוורפן,

הנהגתם של גדולי ירושלים

אחד מגדולי ירושלים ונקיי הדעת שבה, היה הגאון הצדיק רבי לייב טודר'ס זצ"ל, ונמנה על אנשי אמונו ותלמידיו הקרובים של מרן הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, רבה של ירושלים, וכל ימיו עמד במסירות רבה לימינו בכל ענייני מלחמות הדת שניהל בעיר הקודש והמקדש.

כאשר נסתלק רבי יוסף חיים לבית עולמו, פרש רבי לייב מכל ענייני המלחמות ועסקי הציבור. ישב לו בקרן זווית והמשיך לעבוד את בוראו ביראה וסילודין.

לידידיו ומכיריו שתמחו מדוע נטש אותם, השיב רבי לייב נכוחה: "מלחמה נגד הפרצות היא בהחלט ענין גדול וחשוב, אבל רק כאשר היא נעשית על פי דעת תורה. אולם כשאינה על פי הוראת חכמים, זה מסוכן ממש כמו מחט שנתחבה בבשר החי. במקרה כזה כל עוד יש למחט ראש, הוא שומר עליה שלא תתחב פנימה ותיכנס עמוק מדי, וגם כאשר נתחבה יש תקווה להוציאה משם. אולם

רבי יענקלה מפאשין וערסק זצ"ל, הבחין הרבי בקבוצת יושבי קרנות בשולי בית המדרש שמפטטים דברי חולין וליצנות בקול רם. מיד שלח הרבי את משמשו להשתיקם ולהזהירם על חומר העוון.

אולם האזהרה הועילה לזמן קצר, וכעבור דקות אחדות שוב נשמעה שיחתם הערה מירכתי בית המדרש. הרבי עמד במקומו והביט בהם במבט נוקב, כשעל פניו ניכרים סימני כאב על חילול קדושת בית הכנסת, בית המקדש מעט.

הגבאי רימז לרבי כי הוא מוכן לגשת אליהם שוב, ולהזהירם בצורה תקיפה יותר. אך הרבי הניף את ידו כאות ביטול, והורה לו שלא לגשת אליהם שנית.

לאחר התפילה הסביר הרבי לגבאי: "הנה בפעם הראשונה כשביקשתי לך למחות בהם, זה נבע מתוך רצון אחד ויחיד, שלא יחללו כבוד שמים וכבוד בית הכנסת. אולם בפעם השניה אילו הייתי מורה לך למחות בהם שוב, יתכן שהיה מעורב בזה גם רצון נוסף, תרעומת סמויה שיש לי עליהם על שפגעו בכבודי והעזו להמרות את פי! ואם אין המחאה נאמרת במאת האחוזים, עם כוונה נקיה וזכה לשם שמים, מוטב שלא תיאמר!"

כאשר ניטל ראש המחט, שוב אין כל ערובה שהמחט לא תתחב עמוק מידי, מבלי יכולת להוציאה משם..."

בספר 'סיפורים ירושלמיים' מובא, כי כעין זה השיב הגאון הצדיק רבי יודל מירער זצ"ל, מבני חבורתו של מרן הגאון הקדוש רבי יהושע לייב דיסקין זצ"ל, לאלו ששאלוהו מדוע לאחר הסתלקות רבו חדל מלהשתתף בהפגנות ומחאות נגד פורצי גדר. הן בצעירותו כאשר התגורר עדיין בעיר בריסק, הוא ביצע בלהט כל משימה של גדירת גדרים והעמדת הדת על תילה, שהוטלה עליו על ידי רבו הגדול.

השיב לו רבי יודל: "כל עוד רבינו המהרי"ל דיסקין זצ"ל היה חי, עומד על גבינו ומכוון את דרכנו, היה זה בחינה שהראש קיים, אז גם רגלינו היו קיימות. אולם עתה כשהוסר הראש גם הרגליים אינן קיימות עוד". אחר כך הוסיף ואמר: "בלי הראש חוששני שזה לא לשם שמים".

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

נתרם מתוך שבח והודאה להשי"ת על כל הניסים והנפלאות שעשה עמנו

הרב שלמה לוונשטיין שליט"א לקט פירושים משיעור בפרשת השבוע שנמסר

בבית הכנסת "קהל חסידים" בשכונת רמת אלחנן בני ברק ביום חמישי בשעה 21:30

גליון מספר 936

פרשת פנחס תשפ"ה

הוא מדרוך סקי, מה לו ולטוריסטים?! זה לא תפקידו, ולכן מגיע לו יותר.

התורה אומרת: "פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן" - כהן הוא, בן בנו של אהרן הכהן, שהיה אוהב שלום ורודף שלום. אין לו קשר למעשי קנאות כאלה, אין זה מתפקידו ואין זה באפו. לכן מגיע לו על המעשה שעשה שְׂכָר מיוחד.

"ובני אליאב נמואל ודתן ואבירם הוא דתן ואבירם קריאי העדה אשר הצו על משה ועל אהרן בעדת קרח... ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם ואת קרח" (כו, ט-י)

מה ענין ספור מעלליהם של דתן ואבירם באמצע מנין משפחות בני ישראל?

באר ה"חתם סופר": על הנאמר כאן בפסוק "הוא דתן ואבירם" דרשו חז"ל (מגלה יא ע"א): "הן ברשען מתחלתן ועד סופן".

מדוע, אפוא, הניחם הקב"ה לחיות עד עתה, ולא המיתם עם רוב עם ישראל במפת החשד?

זהו שאמר הכתוב: "ויהיו לנס"! הם היו היחידים שנגנסו לאדמה חיים, שהרי מאתים וחמשים האנשים היו רק מהשורפים, וקרח היה גם מהשורפים וגם מהבלועים, והיחידים שנגלעו חיים היו דתן ואבירם, ובכך "היו לנס". לכן שמרו אותם משמים עד עתה!

לפעמים חושב הרשע ש'הולך' לו, בכל הוא מצליח... ואינו יודע מה מתכנן עבורו משמים...

"ובאלה לא היה איש מפקודי משה ואהרן" (כו, סד)
אבל על הנשים לא נזכרה גזרת המרגלים, לפי שהן היו מחבבות את הארץ. האנשים אומרים: 'נתנה ראש ונשובה מצרימה' (לעיל יד, ד), והנשים [-בנות צלפחד] אומרות: 'יתנה לנו אחזה'. לכן נסמכה פרשת בנות צלפחד לכאן (רש"י) בפה מתבטאת אהבתן של בנות צלפחד לארץ? שמא יש כאן אהבה לרכוש ולנכסים?

לא ולא - אומר ה"חתם סופר" - שהרי, מדוע המתינו בנות צלפחד עד אחרי שחלקו את ארץ סיחון ועוג לשני השבטים ולחצי שבט המנשה? אלא, מכאן ראינו שרצו חלק - אבל דוקא בארץ. מפני שהיו מחבבות את הארץ.

"ונתתה מהודך עליו" (כו, כ)
ולא כל הודך, זקנים שבאותו הדור אמרו: פני משה כפני חמה, פני יהושע כפני לבנה, אזי לה לאותה בושא, אזי לה לאותה כלמה (בבא בתרא עה ע"א) מדוע זו בושא וכלמה, כלום צפו אותם זקנים שהתלמיד יהיה בדיק כמו רבו?

כאשר נתמנה אחד מגדולי האדמו"רים, היו כאילו שתמהו כיצד יוכל לשמש כרבם של החסידים בעוד שהוא צעיר לימים, ואמרו שרצונם ב"רבי של פעם", לא "של היום"... אמר על כך האדמו"ר ה"בית ישראל" מגור: הם רוצים להיות חסידים של היום, ושיהיה להם רבי של פעם... באחד המקומות נתמנה רב חדש, ומיד קמו אנשים והחלו להשוותו לרב הקודם ואמרו: הרב הקודם היה בעל אישיות וכי'.

"בקנאו את קנאתי בתוכם" (כה, יא)

בקנאו את קנאתי - בנקמו את נקמתי, בקצפו את הקצף שהיה לי לקצף (רש"י)

מה פרוש "הקצף שהיה לי לקצף", האם קצף הקב"ה על ישראל או לא?

אלא, שבהפטרות הפרשה הקודמת אומר הקב"ה (מיכה ו, ה): "עמי זכר נא מה יעץ בלעז מלך מואב ומה ענה אותו בלעם בן בעור... למען דעת צדקות ה'", ופרש רש"י (שם): "ומה ענה אותו בלעם בן בעור - מה אָזַעם לא זַעם ה', שלא כעסתי כל אותו הימים".

שהרי בלעם רצה לכונן לאותם רגעים שבהם הקב"ה יכעס על ישראל, ובהם לומר "בלעם", אולם מאחר שהקב"ה לא כעס בכל הימים הללו לא הצליח לעשות זאת.

זוהי הפונה כאן "בקצפו את הקצף שהיה לי לקצף", פנחס קנא את קנאת ה' על הקצף שהיה צריך לקצף ולא יכול לעשות זאת, משום רצונו של בלעם לקלל את העם!

"לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום" (כה, יב)

אמר הקב"ה: בדין הוא שיתול שְׂכָרו (במדבר רבה כא, א) ויש להבין, מדוע מגיע לו שְׂכָר זה בדין?

מבאר רבי בן ציון סנה: מעשה הקנאות לא היה מתפקידו של פינחס, ויותר מכך - המעשה היה מנגד לחלוטין לטבעו של פינחס ולמדותיו, כי היה פינחס נכדו של אהרן הכהן, שהיה אוהב שלום ורודף שלום. משל למה הדבר דומה?

נשיא ארה"ב הנבחר החליט לומר תודה רבה לבוחרים. הוא ערך מסעות והופעות פומביות בכל מדינות ארצות הברית, פזר חיוכים ונפנף לשלום לכלם. פעם אחת הצליחו טוריסטים להתקרב לשירה שלו, ואף ירו בגלגלי הרכב של הנשיא. אחד משומרי הראש שם נפשו בכפו, קפץ עליהם והרג אותם.

כל העתונים בארה"ב היו מלאים בתמונותיו של המאבטח הנועז, והנשיא כתב לו מכתב תודה נרגש. לאחר שנסתיימה המהומה, אמר הנשיא: "אני זקוק לשבוע של חפשת סקי, ורק אחר כך אתחיל בעבודתי".

השומרים של הנשיא לא נדעו לעשות סקי. עד שלבשו את המגלשים על רגליהם, כבר היה הנשיא גולש למטה. רק מדרוך הגלישה היה צמוד אל הנשיא. באחד העקולים נצאו לפתע, מתוך סבך ענפיו של עץ, שני טוריסטים, שכוננו את אקדחיהם אל ראשו של הנשיא. ללא שהות, חבט המדרוך בנשיא, והפיל אותו על האדמה, וכך הצילו מהכדורים הראשונים שנורו. מכיון שמדרוך הגלישה נדע לשלט היטב במגלשים, הוא סובב את המגלשים כך שפגעו בעצמה בטרוריסט הראשון, ואחר כך בשני. לאחר מאמץ אדיר, הכניע המדרוך את שני הטרוריסטים, והציל את הנשיא.

תמונותיו של המדרוך מלאו את העתונים, הנשיא נתן לו במתנה שני מליון דולר. כלם שאלו את הנשיא: "מה ראית לתת לשני מליון דולר, ואלו לראשון הסתפקת במכתב תודה?" אמר להם: "הראשון היה מאבטח, וזה היה תפקידו. השני

ובאמת - אמר רבי יצחק אלחנן ספקטור - כך תמיד היה. גם כשמושה רבנו היה מנהיג העם - אמרו עליו שהוא גנב. כשיצא מאחר מביתו חשדוהו שמתכנן תכניות, וכשהיה יוצא מקדם - אמרו: מן הסתם הסתבסך עם אשתו וברח מן הבית... והנה למרבה הפלא, אף ברגע שמושה רבנו נפטר והתמנה במקומו רב חדש מיד אמרו: "אוי ואבוי... משה רבנו פניו כפני החמה, יהושע אינו באותה דרגה, פניו רק כפני לבנה... האם לפתע הפך משה לצדיק בעיניהם? התשובה היא: כן, וכך זה היה תמיד! לכן כתוב: "אוי לה לאותה בושה אוי לה לאותה כלמה..."

"מלבד עלת הבקר אשר לעלת התמיד תעשו את אלה" (כח, כג) בספר "ילקוט הגרשני" (אותיות ח"ג, ד"ה תמידים כסדרם) הובא בשם הרב בצלאל הכהן, מו"צ דק"ק וילנא, על הנסח הנאמר בתפלת מוסף של שלש רגלים: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתעלנו בשמחה לארצנו ותטענו בגבולנו, ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותנו תמידים כסדרם ומוספים כהלכתם".

מה ההבדל בין "כסדרם" ל"כהלכתם"? מדוע דוקא התמידים יקורבו "כסדרם" ואלו המוספים "כהלכתם"? ובאר זאת על פי מה שמצינו בגמרא (והובא ברש"י), שהגם שבפסוק נכתב קרבן העולה לפני קרבן החטאת, מכל מקום לעולם החטאת קודמת לעולה, הלכה למשה מסיני. וטעם הדבר מבאר שם בגמרא, משום שקשאתם חטא למלך, קדם כל עליו להביא פרקליט, עורך דין, שייסדר לו כפרה על חטאו. רק אחרי כן נתן להביא למלך דורון - מתנה. החטאת דומה לפרקליט והעולה דומה לדורון, וכיון שפרקליט קודם לדורון, חטאת לעולם קודמת לעולה.

אם כן, את קרבנות התמיד נעשה בבית המקדש כסדרם - כפי שסדרם הכתוב, אבל את המוספים נעשה כהלכתם, שהרי בקרבנות המוספים יש גם עולה וגם חטאת, ואותם איננו עושים "כסדרם" - כסדר קריבתם בפסוק, אלא "כהלכתם" - על פי ההלכה למשה מסיני, שהחטאת קודמת לעולה.

"ויסמך את ידיו עליו" (כו, כג) פאשר סמך משה את ידיו על יהושע בן נון, ומנהו למנהיג על ישראל אחריו, לא נסה יהושע לסרב לקבל את המנוי, כפי שנסה משה בעת שמנה אותו הקב"ה למנהיג. כלום לא היה יהושע עניו? כלום סבור היה, שהתאים לו המנוי?

בספר "האיר ממזרח" מובא תרוץ בשם רבי ראובן פץ וצ"ל, שהיה רבה של פתח תקוה: משה רבנו היה רועה צאן לפני שמנהו הקב"ה להוציא את ישראל ממצרים ולהיות להם למנהיג. משה רבנו סבר, שאין הוא בקי במהלכים ובהנהגות הנדרשים ממנהיג, ואמר "מי אנכי כי אלה אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל ממצרים". וכן אמר משה: "שלח נא ביד תשלח" - ביד מי שאתה רגיל לשלח, והוא אהרן (רש"י). יהושע, לעומת זאת, היה במחצתו של משה רבנו שנים רבות, שרתו באמונה, ולמד ממנו את ההנהגות הראויות למנהיג. בזכות היותו עם משה רבנו, יכול היה יהושע להתמנות למנהיג.

עוד מוסיף "האיר ממזרח", ומביא פרוש בשם רבי מרדכי חברוני, ראש ישיבת חברון: פאשר קרא הקב"ה למשה, הוא אמר לו: "אנכי אלקי אביך אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקיי יעקב... ועתה לכה ואשלחך אל פרעה והוצא את עמי" (שמות ג, ו-י). משה רבנו נרתע מהכבוד, ולא חשב שראוי הוא להמנות ולהזכר בצותא עם האבות.

ליהושע לא נאמר "אלקיי אברהם אלקיי יצחק..." יהושע התמנה כתלמיד של משה רבנו, ואכן היה יהושע תלמיד מבהק של משה, ולא היה מקום לסרב ולומר שאינו מתאים.

"ובראשי חדשיכם תקריבו עולה לה" (כח, יא)

שאל רבי צבי יצחק את רבי חיים קניבסקי זצוק"ל: בנסח מוסף ראש חודש מדינשים אנו יבעבדות בית המקדש נשמח כלנו, ויש להבין מי הם 'כלנו' ומה המיוחד בעבודה זו?

במקום תגובה העלה לפניו רבי חיים שאלה הרבה יותר חזקה: בפסוק נאמר (ישעיהו סו, כג): 'יהיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחות לפני אמר ה', וכן הקשיא ממש זועקת - היתכן שבכל שבת וראש חודש כל עם ישראל יבואו לבית המקדש?

כדרכו באר זאת רבי חיים ע"פ מדרש: בפסיקתא (פ"א) נאמר על פסוק זה: 'יהיא זהם באין ראש חודש ושבת מסוף העולם! אלא, העבים באין וטוענים אותם ומביאין אותם לירושלים, והם מתפללים שם בבקר. והוא שהנביא מקלסו: 'מי אלה קצב תעופינה' וגו'.

כלומר, את קבלת השבת, סעודת השבת ושינת השבת נעשה בבני ברק, את תפלת השחרית וקריאת התורה נעשה בבני ברק, ומיד עם סיום קריאת התורה נמתין לנו מחוץ לבית הכנסת ענן גדול מדות שינק אותנו 'ספישלי' למוסף בירושלים - לגבי תחום שבת אומרים המפרשים שבודאי סובר רב כהנא שאין אסור תחומין בגבה של למעלה מעשרה טפחים מהקרקע.

לפי זה יוצא, שבעוד בשלשת הרגלים שעי"פ דין יש לעלות ברגל, זקנים, חולים, נכים פטורים ממצוה זו כיון שאינם יכולים ללכת ברגל, בשבתות ובראשי חדשים שכלם יבואו עי"י עננים - אף הם יהיו חייבים.

זו הסבה שעל השבתות והחגים אמר הנביא 'יבוא כל בשר', ולכן בתפלת ראש חודש יכולים אנו לומר 'נשמח כלנו'.

עניינים מתוך הספר "מתוך האור"

על ספר תהלים חלק ראשון

"חנני ה' כי אמלל אני רפאני ה' כי נבהלו עצמי" (ו, ג) מהו 'אמלל'?

מקבל לחשב שהכונה למסכן.

מפרש רש"י, ש'אמלל' הוא 'נשחת ונדל כח'. כלומר: אמלל הוא משרש קריטה, כמו עץ שפירתי אותו ואין לו חיות וממילא הוא מתבטש.

כך אומר דוד המלך, היסורים שבאים עלי מחלישים אותי והופכים אותי לגיבש חסר כח, ולכן הוא ממשיך ומבקש: 'רפאני ה' כי נבהלו עצמי'.

בכל עניני הגליון נא לפנות למיכאל 0504-147001

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמוהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לשוב להם כל הימים

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודיגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הנה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין זצ"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

זרע שמשון היים

רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מירכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמדו בספריו:
תשלמו חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בני
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

חזון יחזקאל

רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספדו בשעת הללויה הכריז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמדו בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רביבות אפרים ארח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפו פרק מ"ב).

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהיאל שלעזיגער זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתו שטוה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הורבמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי יזכה לירש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסיע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמנטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

מלליצי יושר

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל. ברש"י: פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, לפי שהיו השבטים מבזים אותו, הראיתם בן פוטי זה שפיטם
אבי אמו עגלים לעבודת אלילים והרג נשיא שבט מישראל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן, ע"כ. והיינו שבאו לבזותו מחמת מעשי יתרו זקנו. ויש לדקדק מדוע
דקדקו לומר בלשון זה, ולא אמרו בלשון פשוטה: הראיתם מזרע יתרו שהקריב לעבודה זרה. ומהו זה שדקדקו לומר 'בן פוטי זה שפיטם עגלים'.
ונראה לבאר עפ"י שנתבאר בפרשת יתרו הטעם שקרא הפסוק ליתרו בשם פוטיאל, דכתיב (שמות ו:כה) 'לקח לו מבנות פוטיאל', הלא בשם זה נרמז מה שהיה
מפטם עגלים לעבודה זרה, ויש בכך בזיון ליתרו, וכבר שנינו (ב"מ נה.) שאסור לומר למי שעשה תשובה, זכור מעשיך הראשונים. ונתבאר שאדברה בשם זה נתכוונו
לרמוז דברי שבח ליתרו, שאע"פ שהיה אדוק בעבודה זרה שפיטם עגלים, עם כל זה שכח שם עבודה זרה לגמרי, וזה רומז מילת 'פוטיאל', דשם השכחה הוא פוטי"ה
כידוע בספה"ק, והיינו מה שנקרא 'פוטיאל' שנרמז בזה ששכח אל נכר.

ובדרך זה יובן היטב מה שהשבטים כשטענו כנגד פנחס שהיה להם קנאה על כך שזכה לגדולה וזכרון מחמת מעשיו, ובאו לעורר שנאה כנגדו, בדוקא אמרו הראיתם
בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת אלילים, כי בכך רצו לומר שאי אפשר לפרש הפסוק הנ"ל לקח לו מבנות פוטיאל, שנקרא כן לשבח ולרמוז על ענין
השכחה מעבודה זרה וכו', וממילא שבח וגדולה הוא לפנחס להתייחס אחריו, אלא נקרא כן מלשון גנאי על שם שפיטם עגלים לעבודה זרה, וא"כ מתחזק הטענה
כנגדו האין תכנן שהעזי להרוג נשיא בישראל. והיינו משום שיתרו פוטם עגלים לעבודה זרה, שהיה כומר ויהיה אדוק בה ביותר, ומצינו ברש"י (ע"ה כו: ד"ה מיין)
מיין היינו כוונתם לעבודה זרה בין נכרים בין ישראל. וכתבו התוס' (חולין יג: ד"ה שחיתת) דנכרי האדוק בעבודה זרה הוא יותר גרוע ממין ישראל. ואמרו בגמרא

כגופו, שכל זמן שיהושע חי נראה למשה כאילו הוא חי, א"כ גם ע"י יהושע שבמקומו, חשוב כאילו אתה הנותן בעצמך.

לע"נ הג"ר מרדכי ב"ר יצחק פסעני זצ"ל יא"צ כ"א תמוז

שני אחים, אחד מת, ואחד נסתכן והבריא, אם מלין השלישי. (המשך משבוע העבר) והנה בשו"ת הרשב"א (ח"א סימן רע"ד) כתב, וז"ל: שאלת בעדשים ופולים דהרחש מצוי בהן הרבה במחומר ולפיכך צריכין בדיקה, ונסתפק לך אם בדק קצת ולא מצא, אם נחזיק אותן במין שאין הרחש מצוי בהן במחומר ושוב אין צריך לבדוק, או צריך לבדוק כל אחת ואחת. תשובה: המינין הללו בלי ספק הרחש מצוי בהן, ולפיכך אע"פ שבדק קצתן, אין בדיקת הקצת מטהרת חברותיה, כי באמת אין הרחש מצוי ברוב, ומ"מ הוי מיעוט המצוי, וכל שמצוי אין סומכין על בדיקת הקצת ולא על בדיקת הרוב, עכ"ל.

וכתב האבני נזר דכוונת הרשב"א הוא כנ"ל, דחזקה לא שייך אלא על דבר היוצא מן הסדר, אבל בנוגע עדשים ופולין, אין זה דבר היוצא מן הסדר אם לא מצאו בהם תולעים, כי אין זה מצוי ברוב העדשים, ולכן לא שייך בזה חזקה. וז"ל: זה דכוונת רשב"א שאין בדיקת מקצת הפולין מועיל לכולם, כי באמת אין הרחש מצוי ברוב וכו', וזה כמו שכתבתי, עכ"ל.

והנה כתב המחבר (הלכות פסח סימן תס"ז סעיף ט'): תבשיל שנתבשל ונמצאו בו שעורים או חטים, אם נתבקעו החטים והשעורים ממש, הרי כל התבשיל אסור, ואם לא נתבקעו ממש, התבשיל מותר. והב"י הביא מהראב"ד וז"ל: זה דוקא אי לא משתכחי בהאי בישולא אלא תרי או תלת שערי, אז לא אסרינן ליה אלא בנתבקעו ממש, אבל אי משתכחי בהאי בישולא תלתא שערי [שלא נתבקעו], ודאי חזקה היא דאיכא טובא, ושמה נתבקעו [ואסור], עכ"ל. והקשה האבני נזר, וז"ל: מדוע לא אמרינן דכשם שהוחזק להיות שם יותר שערי, כן הוחזק שלא נתבקעו, [דהרי שלשה שערי שמצאו בתבשיל לא נתבקעו]. אלא ודאי [צריך לומר כיסוד הנ"ל דלא שייך חזקה אלא בדבר היוצא מן הסדר, לכן] במה שנמצא שעורים, שייך חזקה שיצא מכלל שאר תבשיל שאין בו שעורים. אבל במה שלא נתבקעו, אין זה חזקה, שכך הדרך הבאים במים מקצתם מתבקעות ומקצתם אינם מתבקעות, עכ"ל.

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהרדכת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען ידאט חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח ויר"ש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן, וועט עס טון פאר אייער ישועה פרייוואט, בנאמנות, קאנפידענשל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטון מיט גרויס איבערגעבענע קייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שטיות. די שטיין בלייבט אין דעם אויוועג פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.
- מ'לאזט איר וויסען ווען די שטיין ווערט געבאקט, שהוא עת רצון להתפלל, כדי איר זאלט קענען מיט זאגן די תפילה.
- די ת"ח גייט אליין צום ציון און מתפלל, נאכדעם וואס ער דופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מהישמח משה).
- די שטיין ווערט באגראבען ווי די ריכטיגע וועג, און אזוי זעהט מען עס נישט.
- מען אויך אפגעמען די שטיין און עס אליין אראפלייגען ביי וועלכע צדיק איר ווילט.
- מען באשטעלען אפאר שטיינער כדי זאלט עס לייגען ביי אסאך צדיקים.

דוקא אויך דעם מקובלדיגע אופן פון מכן דורות ישרים זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן אהר: **יבצר הלב (-אבינו) דין הארץ צו אידישקייט, שיהיה לבו לשמים לטובה (-סרטישט די גאנצע מענטש), ונראה מלאים (-וועטט זעהן וואונדער),** מקען עס געבן פון מעשה.

פאר פרטים רופט-טקסט מכן דורות ישרים

917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (-זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, וזוהי זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקן לעוה"ב

נתפרסם לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל יו"ח

מכון מליצי יושר

הגדרות אבני נזר - מהדורות לאנדא

על פרשיות התורה ומועדים

עם ביאורים הארות והערות

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
ליתר פרטים, וכן לקבלת נתיני "מליצי יושר" בכל שבוע: gillyonmy@gmail.com

הופיע ויצא לאור

"הגיד אדמו"ר זצוקללה"ה קודם פטירתו שאם ילמדו בספרים שלו, יהיה למנוח ולעור גם אחר פטירתו ממש כמו בחיים"

(ארין עבי עה"ת עמ' רמ"ב)

מלוטט מתוך גליונות "מליצי יושר" שיוצא לאור עולם מודי שבוע בשבוע

אי אפשר שישב בתשובה דכתיב 'כל באיה לא ישובו', ומעתה טענו השבטים, שבדאי יתרו שהיה כומר ואדוק בעבודה זרה, אי אפשר שישב בתשובה וישכח שם עבודה זרה, וא"כ לא יתכן שהשם 'פוטאל' בא לרמוז ששכח שם עבודה זרה, אלא ודאי שכוונת הפסוק לומר שאע"פ שהיו אלו בנותיו של יתרו שהיה מין, עם כל זה הותרו למשה ואלעזר, וזו היתה ממש טענת זמרי, כששאל את משה רבנו על האשה המדינית זו אסורה או מותרת. ושמה תאמר שאותן הבנות נתגיירו בלב שלם, הואיל שהם עצמם לא היו כל כך אדוקות בעבודה זרה כאביהן, ומשום הכי הותרו למשה, דאי לאו הכי לא היה משה נושא אותה, א"כ אפשר נמי שאף כזבי נתגיירה בסתר קודם שבא זמרי, ומן הספק לא היה לו לפנחס להרוג אותם, וזה היה עומק כוונתם שהזכירו את ענינו של יתרו כאן. (זרע שמשון וארא אות ה').

לע"נ הג"ר נחום ב"ר יוסף הסופר מטאחוב זצ"ל יא"צ א' אייר ויאמר ה' אל משה עלה אל הר העברים הזה וגו' ונאספת אל עמך. פירש"י: למה נסמכה

לכאן, כיון שאמר הקב"ה 'נתנו תתן להם', אמר אותי צוה המקום להנחיל, שמה הותרה הגזירה ואכנס לארץ, אמר לו הקב"ה גזירתי במקומה עומדת, ע"כ. וקשה מה לו יתברך לבשר למשה, דיה לצרה בשעתה, כמו שאמר לו יתברך בפרשת האזינו. ויראה שירמוז בזה פירוש לדברי הקב"ה שאמר 'נתנו תתן להם', והוא בודאי היות חפצו יתברך שימנה משה רבינו אחר במקומו, ואז היה הזמן מוכשר להתקין אחר 'אשר יוציאם', ולזה בא ההודעה קודם הזמן כדי שיבקש משה על מי שיומנה במקומו.

ולהיות שמשם הבין זה שבשביל כך בישרו הוא יתברך קודם הזמן כדי שימנה אחר במקומו, לכן אמר 'ידבר משה אל ה' לאמר' לו מי שהיה הממונה כדי שידע גם הוא, ולהיות משה בגודל ענוותנותו אמר אחרי שאני מבין הודעה זו [נתן תתן להם] כדי שאמנה אחר במקומו, 'פקוד ה' אלהי הרוחות לכל בשר איש על העדה', כי אתה תמנה מי שיוציאם ויביאם, והשיב לו הוא יתברך 'קח לך את יהושע בן נון', שהוא תלמידך. [ז"ל מלא העומר (טו:טז): הגם שכבר היתה הנבואה 'משה מת יהושע מכניס', הבין משה שרצונו יתברך שמשם יהיה הממנה, ומשה בענוותנותו אמר 'פקוד ה' אלהי הרוחות לכל בשר איש על העדה', שאם אתה תמנה, יוכל להמשיך יותר קדושה].

ובזה תשובה למה שחשבת שאמרת 'נתנו תתן', כי אחר שתלמידך הוא כגופך, כמו שפירש"י (דברים לא:כט) שאמר משה 'כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתו', ופירש"י 'והרי כל ימות יהושע לא השחיתו, שנאמר 'ועבדו בני ישראל את ה' כל ימי יהושע', מכאן שתלמידו של אדם חביב עליו

הופיע ויצא לאור

הגדרות חזון יחזקאל

על התורה ומועדים עם ביאורים הארות והערות

מלוכת מלכות גליונות
מלכיות ישראלי
שיעור לאור עולם מדי שבוע
בשבוע

הגדר' שלום אייזן זצ"ל
בעת הספדו בשעת הלילה
של מרן בעל החזון
יחזקאל הכהן:
נצטוו מ"מ מ"מ
לפרסם שהבטיח שימליץ
טוב למי שילמוד בספריו,
וכן למי שיפיק את חידושי
תורתו.
(רבות אפרים א"ח ח"ב עמ'
רמ"ח)

אפשר להשיג הספר בחנויות
הספרים המובחרות
המפצה ראשית: גיליון
732.510.0560

ליתר מרשם, וכן לקבלת גליון 'מלכיות ישראלי' בכל שבוע:
gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

והפטרת שמעו שמיעה הוא נגד מדת חכמה, והפטרת חזון שהוא ראייה הוא כנגד מדת בינה ליבא היינו שיכנס למעמקי הלב, ואח"כ שבע דנחמתא כנגד שבע מדות התחונות, והם כולם הכנה לר"ה שבתשתי עתידין להגאל לר' אליעזר (ר"ה יא.), ולשיטתיה אזיל דסבירא ליה (סנהדרין זז:) אם ישראל עושין תשובה נגאלין. ור' יהושע דסבירא ליה בניסן עתידין להגאל, לשיטתיה דסבירא ליה ולא בכסף לא בתשובה ומעשים טובים, וזו אמר חזא וזו אמר חזא ולא פליגי, דאלו ואלו דברי אלהים חיים, דאם ח"ו לא יעשו תשובה, אז לא יניחם ג"כ השי"ת ויגאלו בניסן בחסדו למען שמו, וכשיעשו תשובה אז יהיו נגאלין בתשרי.

ועל זה בא ההכנה לזה בעשר שבתות אלו הקודמים שיברר אלם עצמו בכל העשר מדות ע"י תשובה, ואף אם הברור הוא מצד האדם, צריך להיות מתאזר לעילא ממדת מלכות ולמעלה, אך אנו מבקשים להשיבו ה' אליך ונשובה, והיינו על פי מה שנאמר 'משכני אחריו נרוצה', דאף שבאמת אנו נרוצה היינו מצידנו, וכמו שאמרו 'רצונינו לעשות רצונך וזי מעכב שאור שבעיסה', אך אנו מבקשים 'משכני אחריו' שימשיכונו שלא ימשוך העומד מאחורינו ומושך חזרה לאחור, ומצד השי"ת הברור הוא מעילא לתתא, ולכן הפטרה זו היא כנגד מדת כתר.

ומסיים הפטרה זו 'קודש ישראל ה' ראשית תבואתה, היינו שישאל קשורים בשורש בהש"ת בראשית המחשבה שהוא בחינת כתר עליון, דאיהו כתר מלכות, שזה היה תכלית מעשה שמים וארץ שיקבלו ישראל עול מלכותו, ועיד"ז הם מכתירים להש"ת בכתר מלכות.

וכן נאמר לירמיה 'בטרם אצרך בבטן ידעתך ובטרם תצא מרחם הקדשתיך', והיינו ג"כ בראשית המחשבה. וכתב מקודם 'זכרתי לך חסד נעורייך אהבת כלולותיך', שבמתן תורה נקראו ישראל בתואר 'כלה', שעל זה נתייחד כל שיר השירים בלשון זה, וכן בשבת נקראו ישראל 'כלה מלכתא' כיון שמקבלים אז עול מלכותו יתברך שמו, וכל אחד ממשאל משליך כל עסקיו למען שמו. ואח"כ כתיב 'לכתך אחרי במדבר', שבא מרוב האמונה בה', כיון שהשי"ת מצוה שילכו במדבר, מן הסתם לא יחסר להם כלום.

וכן בשבת ג"כ אז האמונה בשלימות, שהאומות אינם מבינים שאדם ישבות שאדברה מהשבת יבוא ברכה ועושר, כמו שאמרו בשבת (ק"ט), והוא רק ע"י שלימות האמונה, וכמו שאמרו (ביצה טו:) לוי עלי וקדשו קדושת היום והאמינו בי ואני פורע.

ובשבת כל ישראל מפקירין עניני עוה"ז, ואיהו יומא דנשמתין ולא יומא דגופא, ומשליך כל עסקיו, כמו שאמרו במכילתא (יתרו בחודש ז') 'ועשית כל מלאכתך', שיהיה כאילו כל מלאכתך עשויה, וזה נקרא 'לכתך אחרי במדבר', לכן יכול כל אדם לזכות בשבת שיהיה קשור בשורש בראשית המחשבה, ולזה עיקר ההכנה לר"ה הוא בעשר השבתות שבנקל בשבת להתברר בכל המדות עד ר"ה, ואז בתשרי עתידין להגאל.

תולדות הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע

גם בשנות חייו האחרונות לא פסק מלימודו ומכתיבת ספריו, ולא היה מפסיק אף בשעת קבלת חסידי, והיה יושב וכותב ושומע בבת אחת מה שמדברים אליו, והיה עונה לשואליו על כל פרט ופרט, והשאר אחריו כתבים למאות, שרק חלק קטן מאד מהם נדפס אחרי פטירתו, כי בחייו לא רצה לפרסם שום דבר ממה שכתב, ואף שלא רצה לפרסם את חיבוריו בחייו וגנזם, אבל לפני פטירתו בקש מבנו וחתנו החורגים שיטפלו בכתביו ויוציאום לאור.

זמן קצר לפני פטירתו בא אליו חסידו הידוע ר' סנדר זילבר והזכיר לפניו את אשתו החולה, וביקש מהרבי שיתפלל עליה, כעבור זמן מתה, וכשהוגד לרבי צדוק דבר פטירתה, אמר: כך? אין לי איפוא עוד דעה בשמים, סימן הוא שקרוב יומי להסתלק מן העולם.

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר - סוכאטשוב, צדקת הצדיק - לובלין, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

אבל החק יעקב (שם ס"ק כ"ה) אכן כתב דיש לומר דאיכא חזקה שלא נתבקעו, אע"ג דאין זה דבר היוצא מן הסדר, וז"ל: כיון שנמצא תרי או תלתא ולא נתבקעו, אמרינן אף אם יהיה יותר ג"כ לא נתבקע, ולא החמירו באיסור משהו דרבנן כולי האי, עכ"ל. ולפי שיטתו גם במילה יש לומר דאיכא חזקה שיבריא.

אבל כתב האבני נזר וז"ל: האומנם כי בחק יעקב ראיתי דלא קי"ל כראב"ד מהאי טעמא, אך מסיים דלא נחמיר כולי האי באיסור משהו מדרבנן, אבל בפקוח נפש למה לא נחמיר, עכ"ל.

אבל סיים האבני נזר דאפילו דליכא חזקה שיבריא, מ"מ יש למול בן השלישי. וז"ל: נראה לי שאם לא נמול השלישי בנדרפאו כיון שנסתכנו יותר מסתם ילדים, מאן מפסיד אם נסתכנו יותר מכפי הרגלו, ונתת דברך לשיעורין ונמצאו רוב ילדים ערלים, וכיון שבכל מילה יש קצת סכנה, ואעפ"כ צוותה תורה למול. והטעם בזה ברור כמ"ש הר"ן (סנהדרין עד.) בטעם שעת הגזירה [יש למסור נפשו אפילו על ערקתא דמסאני], משום שבשעה שמתאמצין לבטל דבר מה"ת, יהרגו אלפים, ואות אחת מהתורה לא יתבטל. הכי נמי בזה שאם באת לחוש, הא יתבטל מצות מילה לגמרי. והכי נמי בזה אם באת לחוש אפי' נתפאו, מאן מפסיד וכנ"ל.

מ"מ י"ל התיינח אם נתפאו שניהם, [דאיכא חזקה שיבריא], אבל אם נתפאו רק אחד, ואחד מת, או אפי' נפל מן הגג, דזה עצמו לא שכיח שימות אף אחד מחמת מילה או יפול מן הגג, ולא יתבטל בזה מצות מילה בכללה, שוב חיישינן. ומ"מ י"ל להיפוך, כיון דהא דהוחזק לרפואה לאו מילתא הוא, ממילא אין חילוק בין נתפאו אחד לנתפאו שניהם, וכשם שמלין בנדרפאו שניהם כך מלין בנדרפאו אחד.

לע"נ הג"ר יוסף שלום פנחס ב"ר נרגו זצ"ל יא"צ כ"ז תמוז

בין המוצאים. בעשר שבתות מפרשת פנחס היינו מ"ז בתמוז עד ר"ה מפטירין תלתא דפורענותא ושבע דנחמתא, שהם במספר עשר, ובכ"מ מספר עשר,

מרמז על עשר ספירות, וגם החלוקה לשלוש ושבע, מרמז ג"כ לזה, כנגד שבע תחתונות מחדש עד מלכות, שהם כנגד שבע ימי הבנין, ושלוש ראשונות שהם כתר חכמה בינה, שהם הנסתרות לה' אלהינו, וכנגדם השלוש דפורענותא היינו לתקן מה שפגמו אז וגרמו הפורענויות. וכן מסתיימין כל השלוש הפטרות בפסוק טוב, והתחלת השלוש הפטרות הוא בתיבות 'דברי', 'שמעו', 'חזון', והם נגד דיבור שמיעה ראה.

והוא דמדת מלכות נקרא 'דיבור' דבר ה', שכן שבת שהוא כנגד מדת מלכות איתא בזוה"ק (ח"א לב.) דשבת 'דיבור' איקרי, וכן מצינו בהפטרה דשבת זה 'הנה נתתי דברי בפך', וכתב 'כן יהיה דברי אשר יצא מפי לא ישוב אלי ריקם כי אם עשה' וגו'. והנה נבואת ירמיה אף שבשעתו לא נשמעה, שהרי יסר אותם על אשר לא שמעו בקולו, ועיד"ז בא הפורענויות. אך בגמרא (ברכות ו:.) כל מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין.

והענין דמי שיש בו יראת שמים הוא נעשה מרכבה למדת מלכות שהוא בחינת 'יראה', כמו שמובא (זוהר ח"א ה:.) והוא 'דברי אשר שמת בפך', ואז 'לא ישוב אלי ריקם', ודבריו נשמעין. ולכן מייית בגמרא שם הראיה מפסוק 'סוף דבר הכל נשמע', היינו שאף שבזמנו לא נשמע, מ"מ סוף דבר יסבב ויתגלגל שיהיה נשמע, כמו שאמרו (מגילה יד.) נבואה שהוצרכה לדורות נכתבה, ויבוא זמן שיהיה נשמע. ועל זה מפטירין הפטרת דברי ירמיה לתקן מה שלא שמעו אז דבריו, ושיהיו נשמע היום, והוא כנגד מדת כתר עליון דאיהו כתר מלכות.

חדש מבית מכון מליצי יושר

הגדרות אבני נזר - על ענייני מילה

ליתר פרטים, וכן לקבלת גיליון "מליצי יושר" בכל שבוע:
gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

ואיש כזה יוכל לילך עם הקפדנים כפי דעתם להניח עצמו על טבעו, וגם עם המתונים כפי דעתם. וזה ג"כ ביאור המדרש 'נוצר תאנה', שמידותיו הטובים באים לו כדרך לקיטת התאנה שנלקטת מעט מעט (במדב"ר כא:טו), איש כזה יאכל פריה, ותן לחכם ויחכם.

ויקח את יהושע. ברש"י: לקחו בדברים והודיעו מתן שכר פרנסי ישראל לעוה"ב, ע"כ. דעל עוה"ז לא היה יכול להבטיח, אחרי ראו סופו של רועה ישראל שמת במדבר, ובנו לא מלא מקומו, על כן לא היה אפשר למשכו בדברים אלא ע"י מתן שכרו לעוה"ב.

צו את בני ישראל וגו' תשמרו להקריב לי במועדו. במדרש (במדב"ר כא:כ): איתא: זה שאמר הכתוב 'צדיק אוכל לשובע נפשו', זה אליעזר, שאמר 'הגמאיני נא', 'ובטן רשעים תחסר' זה עשו, שאמר 'הלעיטני נא'. הענין שעתה שולחנו של אדם הוא במקום מזבח, על כן מבקש הקב"ה שישמרו ישראל שיהיה תמיד במועדו אשי ה', גם בעת החרבן, ומפרש דע"י שצדיק אוכל לשובע נפשו, נעשה אשי ה', ועל ידי כן נעשה אותו תיקון כמו ע"י קרבנות שישולק השפע מס"א, 'ובטן רשעים תחסר', ובא השפע לישראל ע"י כן שאוכל בבחינת גמיה, ולא בחינה לעיטה.

לע"נ הגד"ר שלמה ב"ר יוסף פלאצקיק זצ"ל העילוי ממליצי"ט יא"צ כ"א תמוז

והיתה לו ולזרעו אחרי. אמרו בקידושין (דף סו:): היה עומד ומקריב על גבי המזבח ונודע שהוא בן גרושה או בן חלוצה, עבודתו כשירה. וכתב הגר"י ענגלי (גליוני הש"ס שם), וז"ל: אבל מ"מ צריך להחזיר מעות פדיון בכור אם נתנו לו, והבכורים

צריכין פדיון מחדש, כדכתב בשו"ת חות יאיר (סי' קי"ג). ודע דבחזיוני הארכת בטעם חלל שלא נודע דעבודתו כשירה, וארשום כאן מעט מזער, דפסול חללות משום דחלל לאו זרעא דאהרן הוא (ע' יבמות עד:), ולכן אינו יורש מאהרן ענין הכהונה, וע"כ לפי המבואר בספרא (בהר פרשה ו' ברייתא ה') דכל המוחזק אחר אדם שהוא בנו, יורש מקרא ד'והתנחלתם אותם לבניכם אחריכם'. ומשמע דאפי' באמת אינו בנו, מ"מ כל זמן שלא ידענו, זה יורש מפאת ההחזקה, לכן הכי נמי כל זמן שלא ידענו החללות, הרי היה מוחזק בזרע אהרן ויורשו והיו כהן גמור. ועפ"י ז"ל גם בכהני זמן הזה דהוי כהנים גמורים וכמובן.

ועפ"י ספרא הנ"ל מסתלק פלפול האחרונים בכל ירושת בן דניחוש דילמא לאו אביו הוא, ואין הולכין בממון אחר הרוב, דלספרא הנ"ל מפאת ההחזקה לבד הוי יורש ודאי. וכעת ראינו בשו"ת רדב"ז (ח"ג סי' תתקצ"ב) שכתב וז"ל: ודאי כיוון דהוחזק שהוא אחיו, יורש כל היכא דלא ידעינן אם יש לו יורש קרוב מזה, וכשיבא היותר קרוב, מוציאין מזה ונותנין לו, וליכא הכא לא זילותא דבי דינא ולא דבר שאינו מתוקן, שהרי באותה שעה שלא היינו יודעים לו יורש אחר, מתוקן היה, עכ"ל והיה לו ז"ל להביא הספרא הנ"ל, שעפ"י הספרא דבריו

לע"נ הר"ר שלמה ב"ר אברהם צבי פעלדמאן זצ"ל יא"צ כ"א תמוז

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל. איתא במסכת דרך ארץ זוטא (פ"א): אם ראית חכם שמת, אל תחזור מעליו עד שתוליכהו לקבר, שבחזירתך יספרו בשלומך כשלום פנחס בן אלעזר, ע"כ. הנה מכאן תוכחת מגולה לאותן אנשים שאינם עוסקים בגמילות חסד של אמת ליטול חלק בטהרה וקבורה של מת, וטענתן בפניהם שראוי לאדם לזהר מכל טומאה. אמנם טועים הם, כי אינו מזהר בזה רק כהן, ומה שהזהירו בספרי קודש שלא לטמאות עצמו, היינו לילך לבית הקברות שלא לצורך, או לטמא שלא לצורך, אבל לא למנוע עצמו ממצוות גדולות כאלו. והראיה מפנחס שהרג זמרי, והרי לא ידע שיעשה לו נס ולא יצא דם ולא יטמא באהל ובמגע, עם כל זה לא מנע עצמו ממצוה זו, דבמקום קידוש ה' אין חכמה ואין עצה. וזה הכוונה אם ראית חכם שמת אל תחזיר מעליו עד שתוליכהו לקבר, ולא תאמר שאין נאה וראוי לך לטמאות, שבחזירתך יספרו בשלומך כשלום פנחס בן אלעזר ותקבל שכרך מאת הגומל חסדים טובים.

לזכות והצלחה שב.ש.ה.

איש אשר רוח בו. במדרש (ילקוט

תשע"ו): שיהא הולך עם הקפדנים כפי דעתו, ועם המתונים כפי דעתו. עוד במדרש רבה (כא"ד): קח לך את יהושע לקיים מה שנאמר 'נוצר תאנה יאכל פריה'. אפשר לומר, כי ב' אופני צדיקים יש, אחד שנוגד מרחם אמו קדוש יאמר לו במדותיו הטובים, ענותו, ואין בו שמץ כעס וכו'. והב' שבטבע הוא בעל מדות רעות ובעל יצר, ורק שכלו יתגבר עליו ומושל בתאוותיו. והנה הראשון בא מיד שלם לעולם, אבל השני הלך לכבוש וכבש עד שיטל כל תאוה רעה ממנו, כי לא בפעם אחד יגבור איש להשליך מעליו כל תאוותיו, ושיעשה רק טוב.

והנה למנהיג ישראל יותר טוב בחינה הב', שיודע טיבו של היצה"ר ולשפוט ולהוכיח על זה. משא"כ אם אין יודע כלל מטיב תאוה, אינו יכול להוכיח ולהורות זאת הדרך שילך בו. ועוד, כי יותר טוב מנהיג שבטבע הוא אש ורוח, ורק במלחמתו עם היצר הפך טבעו ועשה עצמו לנמוך רוח, כי לפעמים צריך המנהיג לבא בשבט מושל.

ושאל המלך היה בבחינה הא', ככתוב 'אם קטן אתה בעיניך', דהיה קטן בעיניו אף בעת שהיה צריך להיות גדול. וכתוב אצלו 'בן שנה שאול במלכו', ודרשו רבותינו (יומא כב:): כבן שנה לחטא, וזה בבחינה הא'. משא"כ בדוד המלך כתיב 'אדמוני יפה עינים', ודרשו במדרש (ילקוט שמואל א כ"ד) 'כי זה הוא', זה הוא בעוה"ז, וזה הוא בעוה"ב. ופירש הבינה לעתים, שנמנע שמואל מלמשחו מפני שנראה לאיש עוה"ז, ואמר הקב"ה אדרבא, מפני שהוא זה בעוה"ז, על כן הוא זה לעוה"ב.

ואמר הקב"ה למשה על יהושע 'איש אשר רוח בו', ואעפ"י שבר רוחו להעמיד ספסלים לביהמ"ד,

הגליון בארץ ישראל נתגבד ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א זכות הצדיקים מליצי יושר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

תולדות בעל החזון יחזקאל זי"ע

מספר הרב לאנג, נוכחתי פעם בברית בשבת שהשתתף בה מרן הגר"י אברמסקי, וכשהגיע המוהל לפריעה, לא הצליח בשום אופן לקיים את המצוה למרות היותו מוהל ותיק, המוהל ניסה שוב ושוב ולא עלתה בידו, הקהל עמד מופתע, אבל מרן הגר"י שאל אותו: 'טעמת כבר משהו היום?' היה זה אחרי מוסף והמוהל התפלל עם הקהל וכמובן לא טעם כלום, מרן הגר"י אמר לו שיעשה קידוש ויאכל משהו, ואחר כך יחזור לפריעה, המוהל עשה כפי שנצטווה ואחרי שאכל וקיבל קצת כוח, קיים את המצווה בלי כל בעיה.

כשלמדתי בכולל קובנא על יד ישיבת סלבודקה, נכנס פעם מרן הגר"י אברמסקי להיכל הכולל, וביקש להודיע דבר מה לאברכים, מי שהכיר את שיחו ושיגו של מרן הגר"י, ידע שמלבד תורה וחסד לא היה לו שום דבר. והנה מרן הגר"י שוחח עם האברכים על החובה המוטלת עליהם לצאת כמה שעות ביום לפעול בקרב העולים החדשים שהגיעו באותה תקופה מארצות המזרח, הוא הביא לנו משל שהמצב דומה לבית חולים שתהיה בו שביבת אחיות, ובשל כך אין עזרה במיון, והחולים עלולים למות. מרן הגר"י צ"ל הוסיף ואמר לנו שבתקופה כזו אפשר לאסוף ברחובות שקים של מצות, וזכורני שעשינו כדבריו ויצאנו לפעול.

כשלמדתי בכולל קובנא פעם מרן הגר"י אברמסקי לכולל, וכשראה שהאברכים מדברים בלימוד בתחילת הסדר, אמר לנו שבתחילת הסדר צריך ללמוד וללמוד וללמוד, ורק אחרי שלמדנו כמה דפים וחזרנו היטב על הסוגיות, אפשר לקרוא סוף הסדר לדבר בלימוד.

לחיות בה חיי אישות סתם, אז אם יש בדבר זה עידי יחוד, היא נעשה ממילא אשת איש, עכ"ל.

והנה הרמב"ם (סוף פ"א אישות) כתב וז"ל: וכן המקדש בפחות משהו פרוטה או במלוה, וחזר ובעל סתם בפני עדים צריכה גט, שעל בעילה זו סמך, ולא על אותן הקידושים הפסולין, חזקה היא שאין אדם מישראל הכשרים עושה בעילתו בעילת זנות, והרי בידו עתה לעשותה בעילת מצוה, עכ"ל. וכתב החזון יחזקאל דמדברי הרמב"ם נראה דבנישואין אזרחים אין צריך גט, וז"ל: אחרי עיון בעומק הדברים לא נמצא יסוד מבוסס להצריך גט בנישואין אזרחים, דהרי הרמב"ם דקדק בלשונו וכתב 'מישראל הכשרים', אבל מי שאינו ישראלי כשר, לא נאמרה בו חזקה זו שאינו עושה בעילתו בעילת זנות, ואפילו באדם מישראל הכשרים לא כתב הרמב"ם את דינו אלא בכהאי גוונא שקדשה קודם במלוה, או בפחות משהו פרוטה וגילה הוא את דעתו ורצונו שאשה זו תהיה קנויה לו ואגידא בו בקשר נישואין כדת משה וישראל, וכן גילתה גם היא את דעתה. אבל בנישואין אזרחים שאין לנו שום גילוי דעת מהם שהם רוצים באגוד והתקשרות בקידושי תורה, מנין לנו לומר מסתמא שבעל לשם קידושין, עכ"ל.

והנה בהלכות גירושין (פ"ה הי"ז) כתב הרמב"ם, וז"ל: המגרש את אשתו וחזר ובעלה בפני עדים, קודם שתנשא לאחר, בין שגרשה מן הנשואין בין מן הארוסין הואיל ואשתו היתה, הרי זו בחזקת שהחזירה ולשם קדושין בעל ולא לשם זנות, עכ"ל.

וכתב החזון יחזקאל דגם מדברי הרמב"ם אלה רואים יסוד הנ"ל, וז"ל: הרי גם פה הטעים הרמב"ם בדבריו 'הואיל ואשתו היתה הרי זו בחזקת שהחזירה', אבל בזו שלא היתה אשתו כדת משה וישראל מעולם, אינה בחזקת שבעלה עכשיו לשם קידושין.

גם בשו"ע (אבה"ע סי' קמ"ט סעיף ה') כתב המחבר כדברי הרמב"ם, וז"ל: לא אמרו חזקה זו שאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות אלא באשתו גרושה, או במקדש על תנאי ובעל סתם, שהרי אשתו, ובאשתו הרי הוא בחזקתו שאינו עושה בעילתו בעילת זנות, עכ"ל. הרי דקדק המחבר בלשונו והוסיף טעמא דמילתא 'שהרי אשתו', לומר לן דכי אמרינן שחזקה שגמר ובעל לשם קידושין, היינו דוקא באופן שכבר גילו את רצונה שתהיה אשתו בקשר אישות של קידושי תורה.

וכדעת הרמב"ם כן גם דעת רש"י (גיטין פא: ד"ה מה), שדקדק וכתב וז"ל: הא חזינו דבעל, ואין אדם בועל את "אשתו" בזנות לבד, עכ"ל. הרי גם מדבריו משמע שחזקה זו איתא אלא בזו שהיתה כבר אשתו, עכ"ל.

ובסוף דבריו מסיק החזון יחזקאל דיש בזה שלשה חילוקי דינים, וז"ל: (א) המגרש את אשתו, ואח"כ בעלה, אמרינן דלשם קידושין בעל ולא לשם זנות, והיינו מטעם שכתב הרמב"ם (גירושין פ"ה הי"ז) 'שהואיל ואשתו היתה, הרי זו בחזקת שהחזירה', אבל לא משום חומר האיסור דבעילת זנות אמרינן שבעל לשם קידושין, ולהכי לא בעי הכא שיהיה דוקא אדם 'מישראל הכשרים'. ולכן ישנה חזקה זו אפילו בגרשה משום שמצא בה דבר ערוה והרי היא אסורה לו. אך כל זה כשבעלה קודם שנשאת לאחר וגרשה השני, משום שעוד דעתו עליה אמרינן שהחזירה, אבל אם אחרי ששלחה בעלה הראשון נשאת לאחר, ואחר שגרשה השני נבעלה בפני עדים

מדוקדקים טפי, דמוחזק אחריו הוא יורש ודאי מגזה"כ, ואפי"ל אם האמת אינו כן, מ"מ כיון שאנחנו לא ידענו, ואצלנו מוחזק ביורשו, הוא יורשו ודאי, שהחזקה הוא המורשת, לא עצמיות הקורבה.

לזכות אלעזר חיים בן הינדא להצלחה בכ"ע

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן. ברש"י לפי שהיו השבטים מבזים אותו וראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה והרג נשיא שבט מישראל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן. ותמוה דאם יחסו אחר אהרן אסתלק ליה יתרו? הלא גם המה מודים שאביו ואביו מיוחסים, ומצדם לא היה עושה מעשה כזו, אלא מצד תערובות אבי אמו הוא בא לזה. ולענ"ד נראה על פי אומרים 'לא נתכהן פנחס עד שהרגו לזמרי', וחשבו השבטים שמה שלא קנא משה רבינו בזמרי, הוא לפי ששימש בכהונה ואסור לטמא למתים. ואף שאמרו רז"ל בנסים שנעשו לפנחס, שלא מתו עד שחבטם לפני המקום כדי שלא יטמא פנחס, מ"מ אין סומכין על הנס, וחשבו השבטים שזה היה לפחיתות פנחס שלא זכה להמשח עם כל בני אהרן, וזה מפאת שבא ממדינת בתו של יתרו, ועל כן לא זכה להמשח בשמן המשחה, ורק במה שמסר נפשו זכה לכהונתו. אך ידוע מה שכתב

האר"ז"ל דבשעה שנכנס פנחס אצל זמרי, פרחו ממנו נשמתו, וכשהרגם נכנסו בו נשמות נדב ואביהוא, נמצא שאז נהיה לא בן בנו של יתרו ואהרן, כי אם בן אהרן ממש, וזהו הכוונה דבא הכתוב ויחסו אחר אהרן, שלא תחשוב מה שלא נמשח הוא לפחיתותו היותו בן בתו של יתרו, דאדרבה זה לשבחו, שנהיה בן אהרן, וכבר נמשח בהיותם בגוף נדב ואביהוא.

לזכות ולרפוא"ש י.ע.ב.י.

איש ואשה הדרים יחד בנישואי אזרחים אם צריכים גט. הנה יש מחמירים באיש ואשה הדרים יחד חיי אישות בזוג שנזדווגו בנימוסי האזרחים, ומצריכים גט כדת משה וישראל. וכתב החזון יחזקאל (שו"ת סי' י"ג) דיש כמה טעמים לזה, וז"ל: מטעם האמור בגיטין (דף עג:) שאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות, וגמר ובעל לשם קידושין, ומה שאנו רואים שהם דרים יחד כדרך איש ואשה, הרי אנו כעדי יחוד (ע"י בית שמואל סו"ס ל"א), וקיי"ל הן הן עדי יחוד הן הן עדי ביאה. ועוד, דהם מעמידים דבריהם לדעת הרמב"ם (מלכים פ"ד ה"ד) שפלגש אסורה להדיט, ואין אדם עושה בעילתו בעילת איסור, ובודאי בעל לשם קידושין, עכ"ל.

אבל בש"ע (אהע"ז סימן כ"ו) מובא שיטה החולק על הרמב"ם וסובר שהדיט מותר בפלגש. ולכאורה לפי שיטה זו ליכא טעם המובא לעיל דכיון דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות לכן בודאי בעל לשם קידושין, דהרי פלגש מותר להדיט.

וכתב החזון יחזקאל דבאמת גם לפי השיטה שהדיט מותר בפלגש, יש לומר דבנישואין אזרחים נעשה ממילא אשת איש, וז"ל: יש אומרים שלא בעינן כלל שיכין ויבעול לשם קידושין כדת משה וישראל, אך כיון שהוא דר אתה והוא בא אליה משום חיי אישות, היא נעשה ממילא אשת איש, ואינו דומה לפלגש, דשונה היא פלגש שיחדה לו לכתחילה לחיות אתה חיי פלגש לבד, אבל היכא דנחית

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר

חלת לחם על הלכות חלה - ברכת הבית על מוסכת חלה

במהדורה מפורטת בתכלית ההידור והיופי

אפשר להשיג הספר בדפוסות הספרים המובחרות
הספריה הראשית: עם הספר - ר' בנימין לעווין
והרב יצחק מיטניק שליט"א 347-322-0000

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא זי"ע אמר: כל מי שידליק נר לעילוי נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה.

רבינו בחיי' לרבינו בחיי ב"ר אשר זי"ע

הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זי"ע היה אומר:

סגולה גדולה לפרנסה ללמוד הספר 'רבינו בחיי'. וסימנך: מאן דיהיב 'חיי', יהיב מזוני.

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי. פירשו קצת המפרשים, 'הניח', מלשון: 'בשובה ונחת', כי בקנאתו הניח למידת הדין, כענין: (שמות לג, יד) 'הניחותי לך'. אך המובן ממלת 'השיב' שהחזמה היתה ראויה ללכת על ישראל, אלא שפנחס השיבה לגמרי ולא הלכה. ויש לדקדק: ואיך לא הלכה, ומתו מישראל ארבעה ועשרים אלף, אבל זה ראייה שכלן היו משבט שמעון, ולא נפקד אחד מישראל משאר השבטים, וזהו השבת החמה משאר ישראל, וזהו הביאור: 'השיב את חמתי מעל בני ישראל', שלא חלה מדת הדין חוץ מן השבט, זהו: 'ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי', ולא כליתי אחד מישראל.

נמצאת למד שהשבת החמה גרמה קיומן של ישראל, שאלמלא כן היו כלין, וא"כ פנחס גרם לישראל אורך ימים ושנות חיים מאותו זמן עד סוף העולם, ואותן השנים אין להם סוף ותכלית, ולכן זכה לחיות לאין תכלית, מדה כנגד מדה, כי פנחס זה אליהו, כענין שאמר הנביא: 'בריתי היתה אתו החיים והשלום', ונאמר כאן: 'את בריתי שלום'.

להראשון, לא אמרין עוד 'הואיל ואשתו היתה הרי זו בחזקת שהחזירה', שכיון שנשאת כבר לאחר, אין דעתו עליה עוד, וכנכריה נחשבת לו.

ב בקדשה בפחות משהו פרוטה או במלוה ואח"כ בעלה, והיינו שלא היתה עוד אשתו קנויה לו בקידושי תורה כדין, אבל יש לנו גילוי דעתם וחפצם שרוצים הם בקשר אישות בקידושי תורה כדת משה וישראל, ככגון זה כתב

הרמב"ם (סוף פ"ז אישות) דהטעם דאמרין שבעל לשם קידושין הוא 'משום שאין אדם מישראל הכשר עושה בעילתו בעילת זנות, והרי בידו עתה לעשותה בעילת מצוה'. אחרי שיש לנו גילוי דעת של שניהם שרוצים הם בקשר אישות בקידושי תורה.

ג בבעל אשה פנויה סתם בפני עדים, דעת הרמב"ם שבכהאי גוונא לא אמרין שבעל לשם קידושין אפילו אם מוחזק לן הבועל שהוא אדם 'מישראל הכשרים'. כדמשמע מהא שכתב (גירושין פ"י ה"ט) 'שלא אמרו חכמים חזקה זו אלא באשתו שגרשה בלבד, או במקדש על תנאי ובעל סתם, שהרי אשתו הוא', הרי משמע מדבריו שלא אמרו חזקה זו בבעל סתם אשה פנויה שלא היה בינו ובינה עסק קידושין קודם אפילו באדם מישראל הכשרים, עכ"ל.

והנה בהכלל דאין אדם עושה בעילתו בדבר, חקר החזון יחזקאל בגדר הדברים, וכתב דיש לבאר זה בשני אופנים, וז"ל: יש לחקור הא דאמרין באדם מישראל הכשרים כשראינוהו אותו שבעל אשה שאינה השתא אשתו, שבוועל אותה לשם קידושין, אם היינו משום דאי הוה בעילת איסור או בעילת זנות, לא היה בא עליה. או דאמרין שהוא בועלה מפני שיצרו תקפו ואינו יכול להתגבר עליו, והוא היה בא השתא שיצרו תקפו אפילו בבעילת איסור ובבעילת זנות, ורק אם הוא אדם מישראל הכשרים, אז הוא מתקן מה שיש בידו לתקן ובוועל אותה לשם קידושין היכא שיש לנו הוכחה מקודם שהוא רוצה להתקשר באשה זו בקשר נישואין בקידושי תורה, כגון בגרושתו או בקדשה קודם בפחות משהו פרוטה.

ונראה כצד השני, דהלא אפילו בגרש את אשתו משום שמצא בה דבר ערוה, ואח"כ בעל אותה, הוכיח ברדב"ז (ח"ד סימן רע"ז) שאמרין שבוועל אותה לשם קידושין, דנהי שיצרו תקפו והוא בא עליה אף באיסור, אבל כיון שהוא אדם מישראל הכשרים, הוא מתקן מה שיש בידו לתקן.

לכות מ.ב.ה. להצלה בכל מעשי דיין, ושמירה עליונה
החילוק בין משה רבינו ופנחס. נראה לי לומר דהא באמת לא היה אף אחד שמסר עצמו עבור עם ישראל כמו משה רבינו

מוסרי הג"ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל

'מבטיח אני להעושים לטובת נשמותי' אלחנן יוסף בן שמואל וצפורת, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דין'

שירו לה' שיר חדש, יש לומר שירה לפני בורא העולמים, והשירה פורצת רק מתוך לב הומה בשמחה ורצון, מתוך התפעלות והתרגשות, רק לא להתיישן ברוח, בכל רגע יש חדש בבריא, יש חדש באדם, בראייתו ובהרגשותו, וילך מחיל אל חיל, וזהו חייל ה' האמיתי, שלא יעמוד במקום אחד, אלא יטפס ויעלה ב'סולם המוצב ארצה', ולא ימצא מנוח וספוק עד שייגיע ל'וראשו מגיע השמימה', כי אז יעקור האדם מלבו את מדותיו האנוכיות קנאה שנאה וכיוצא בהן, הוא ישוה את עצמו כחלק מכלל ישראל המעורה ומושרש היטב בכרם תורת ישראל, כי טיפת מים אחת, היא אין ואפס אל מול הים הגדול המנשא את נחשולי מימיו למרחקי מרחקים, ופולט אל חופיו ומפריצו את מרגליותיו ומכמניו ואומר שירה, ולכשתפול הטיפה האחת אל תוך הים הגדול, מתאחדו היא עם כחו הגדול, ולא תרצה יותר להיפרד ממנו, 'לתאוה יבקש נפרד', כל תאוותיו ורצוניו יתמזגו לכח אדיר אחד של 'צמאה לך נפשי כמה לך בשרי לבי ובשרי ירגנו אל אל חי'.

'דגל מחנה אפרים' להרה"ק רבי משה מחנה אפרים ב"ר יחיאל מיכל זי"ע

בעל 'אהבת ישראל' מויזניץ זי"ע היה אומר:

ללמוד ספר 'דגל מחנה אפרים', מסוגל לבנים טובים

יפקוד ה' אלהי הרוחות לכל בשר איש על העדה אשר יצא לפניהם ואשר יבוא לפניהם. יש לבאר בזה להבין מה שהזכיר כאן דוקא 'אלהי הרוחות לכל בשר', מה שלא אמר כן בשום מקום, והיה די לומר 'יפקוד ה' איש על העדה'. ויש לומר בזה, דהוצרך היה לומר כן, דהנה תפילת משה רבינו ע"ה היה כאן שלא תהיה עדת ישראל כצאן אשר אין להם רועה, והיינו שיהיה להם ראש ומנהיג כדי שידבקו בו, והוא ינהלם וידריכם בדרך ישרה, ושיוכל להעלות נשמותיהן בעת הצורך. והנה ידוע ראשי הדור הם לפי הדור, ולפי שורש נשמותיהן, כן שולח ה' ב"ה היודע שורש נשמות של כל ישראל תמיד בכל דור דור ראש ומנהיג להם כפי אותו הדור, וכפי מה שצריך אותו הדור, בכדי שיוכל הראש הצדיק להעלות כל בני דורו לשורשן ולקרבן לפני ה', ולכן אי אפשר שיתמנה ראש על הדור ע"ה אדם, כי אם ע"ה ה' ב"ה שהוא מקור המקורות ונשמה לכל הנשמות, וידוע שורש נשמות של כל דור דור, כן הוא שולח ראש ומנהיג להם לפי מה שצריכין.

וזה יש לומר שרימז 'יפקוד ה', שאתה 'אלהי הרוחות לכל בשר', היינו אלהים על כל הרוחות והנשמות של כל בשר, ולכן לך נאה לפקוד איש על העדה. גם 'יפקוד' הוא לשון חיבור, כמו 'דם מפקד פקיד' (כתובות ה:). והיינו שהתפלל שיחבר ה' הרוחות והנשמות 'לכל בשר' כל אחד לשורשו, 'איש על העדה', היינו על ידו יעלו ויתאחדו הרוחות והנשמות של כל בשר לשורשם, ולכן אתה ה' צריך לפקוד ולמנות האיש הזה לפי הדור. 'איש על העדה', היינו לא כמו שאמרו ישראל בימי שמואל הנביא 'תנה לנו מלך', שיהיה המלך בידם, רק 'איש על העדה', שהוא יהיה עליון על העדה, שכל נשמות ישראל יהיו דבוקים בו, והוא יהיה כלל כל נשמות ישראל שבאותו הדור, כדי שעל ידו יוכלו לעלות ולדבק בשורשם.

והוא שרימז רש"י בצחות לשונו: 'אמר לפניו רבש"ע גלוי וידוע לפניך דעתו של כל אחד ואחד', היינו הדעת של כל אחד ואחד שהוא לפי שורש נשמתו ואינו דומין זה לזה, לכן מנה עליהם מנהיג שיהא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו, היינו כנ"ל שיהיה המנהיג כלל דעת של כל ישראל, ויהיו הכל כלולים בו כל אחד לפי דעתו, 'אשר יצא לפניהם', היינו בתחילה יצא הוא מן הכוחות הרע, 'ואשר יבוא לפניהם' היינו קודם להם יקשט עצמו לצאת מן הקליפה ולבוא אל הקדושה, ואח"כ אשר יוציאם מן הקליפה, ואשר יביאם אל הקדושה, והבן.

בכל המסירות נפש כשהלך אצל פרעה ועשה הניסים והנפלאות וקריעת ים סוף וכשעלה לקבל את התורה, וכמו שאיתא בזוהר הקדוש שלא היה בעולם מי שיגין על הדור כמו משה רבינו ע"ה, ולכן הוא נקרא 'רעיא מהימנא', וא"כ היה מגיע למשה הרבה יותר מפנחס, ואלא מה קרה שניתנה השכר לפנחס לחיות לעולם, מה שלא זכה זאת משה רבינו.

ואמרת כי, דהא מבואר במדרש (סוף פרשת בלק) דכיון שנתרשל משה בכזבי בת צור, לא ידע איש את קבורתו כתיב, דהקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה ע"כ.

והסברתי לענ"ד, דהנה הטעם שהקב"ה מדקדק עם צדיקים כחוט השערה, הוא משום דכל פעולה ומעשה ודיבור שהצדיק עושה ואומר, זהו עושה רושם גדול בשמים, דצדיק גוזר והקב"ה מקיים, והקב"ה גוזר והצדיק מבטל, וא"כ גם העבירה הקטנה של הצדיק זה פוגם הרבה יותר מעבירה גדולה של הרשע, וזהו הביאור שהקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה.

וא"כ הקב"ה אמר למשה רבינו במי מריבה שידבר אל הסלע, ובזה היה יוצא קידוש ה' גדול מאוד, שרק בדיבור של משה רבינו בשם ה' אל הסלע כבר יוצא מים בשביל כולם, וזה היה קידוש ה', ומשה רבינו הכה את הסלע, ובזה לא יצא הקידוש ה', וא"כ בזה הוא לא קידש שם שמים ברבים, ולכן השי"ת אמר לו שלא יכנס לארץ ישראל, ועכשיו כדי לתקן פגם זה שהכה את הסלע, היה למשה רבינו עוד פעם לקדש שם שמים ברבים במעשה כזבי בת צור, ואז אם היה עושה מעשה דפינחס והיה הורג את כזבי בת צור, והיה מקדש שם שמים ומציל עם ישראל כמו פינחס, א"כ בזה היה מתקן מה שלא קידש שם שמים בהכאת הסלע, ואז היה מתקן הפגם של הכאת הסלע, והיה בזכות קידוש ה' זה נכנס בארץ ישראל, כיון שבזה היה מתקן כנ"ל.

וזהו הביאור במדרש על שנתרשל משה במעשה כזבי בת צור לא ידע איש את קבורתו, שאם לא מתרשל היה מתקן, ולא היה צריך בכלל קבורה כיון שהיה חי לעולם כמו אליהו שזהו פנחס, כנלענ"ד בזה, ואם שגיתי ה' הטוב יכפר בעדי.

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יוסף מרימנוב זי"ע אמר:
בעודי בחיים אני מנענע עם כל העולמות, ולאחר פטירתי אחזיק טובה למי שידליק נר לטובת נשמותי (ספר מנחם ציון).
תפרסם ע"י הרה"ח המפורסם ר' מרדכי יצחק סאמעט שליט"א

וארטיס לפרשת השבוע

כה יב. לכן אמור הנני נתן לו את בריתי שלום. במדרש רבה כא מובא 'בדין הוא שיטול שכרו'. ורבים נתקשו כאן מה זה בדין, והלא גם שהקב"ה לא ישלם לו שכר? ועו"הא שזכר מצווה בהאי עלמא ליכא ומדוע דינו ליטול שכר כאן בעוה"ז? ויש בזה ב' תירוצים: א. הסטיפלער בברכת פרץ תירץ ע"פ אה דנתן בפאה אלו דברים שאדם אוכל פרותיהם בעוה"ז וכו' ואילו גם נגמילות חסדים וגוי ואי"ל דאמנא שכר מצווה בהאי עלמא ליכא אך על גמ"ח מצינו שיש, והנה פנחס עשה גמ"ח עם ישראל כי הצילם מכליון כדכתיב הסיח את חמתו ולא כליתי את בניי, ולכן בדין הוא שיטול שכרו. עו"ה, תירץ רבי משה חסדא בספרו זכרון משה (נפטר לפני למעלה ממאה שנים), שהיות ופנחס זה אליהו ואילוה לא מת לעולם אז אי"א לתת לו שכר לעת"ל לכן אמרנין שהשכר שיקבל יהיה כאן בעוה"ז כי אי"א לחכות בשבילו לעוה"ב ולכן בדין שיטול שכרו.

כה יב - יג. לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום. הטעם שהקב"ה בעצמו לא אמר לפנחס אלא הוצרך לומר למשה שיאמר לפנחס: "י"ל משום שכל הבטחה שהקב"ה מבטיח יכולה להשתנות אם יגרסו השטח כמו שמצינו אצל יעקב, אפי' שהקב"ה הבטיח לו שלא ינוק פחד שמא יגרסו החטא. אבל מה שנביא מבטיח אינו חוזר בו גם אם חטא כדי שלא יאמרו שהנביא לא ניבא אמת, לכן אמר הקב"ה למשה אתה תאמר לפנחס הנני נתן לו את בריתי שלום, וכך זה הבטחה בטוחה. וכן שנינו בספרי שכל הכהנים גדולים בבית ראשון ושני היו מרע פנחס כי הובטח לו ברית כהונת עולם. לעולם - שג"ה.

כה יב - יג. לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום, והיתה לו ולזרעו אחירו ברות כהונת עולם. למה פנחס התברך דווקא בברכות האלו? "י"ל דהמורה הוראה בפני רבו חייב מיתה, וכאן זכה להנני נתון לו את בריתי שלום ומובא בתרגום יונתן שפנחס זכה להיות אליהו שלא מת לעולם ולכן גם זכה לקבל שכר מצווה בהאי עלמא כי אי"א לתת לו לעת"ל, וזמ"ש בדין הוא שיטול שכר. ועוד דהמורה הוראה בפני רבו, יש ג' שיעור בגמ' עירובין סג. מה העונש שלו. א. מת ביום ודל. ב. יורד מגדולתו. ג. מכניש נחש. וכאן הרי פנחס הורה הוראה בפני רבו (משה), והיה מותר לו, דכשיש חילול ה' אין חולקים כבוד לרב, ואומרת התורה שהוא מתברך בג' דברים, שהם כנגד ג' השיטות הנ"ל. א. זרעו אחירו, דהיינו יהיה לו וולד. ב. ברית כהונת עולם, דהיינו שישאר בגדולתו. ג. את בריתי שלום, שמרמז לנחש דכתיב ביה מחלוקת כמו ואיבה אשית בינך (הנחש) ובין האדם, וכן כתי' ונתתי שלי' בארץ, והשבתי חיה רעה. ספר אמונת חכמים בשם רבי משה זכות זצ"ה.

כה יג. תחת אשר קנא לאלוקיו ויכפר על בני ישראל. הטעם שנאמר אשר קינא לאלוקיו ולא לאלוקים, (ועוד צריך להבין הרי מבואר בגמ' שעשרה ניסים נעשו לפנחס ובדרך הטבע הוא היה נהרג, אי"כ לכאורה השבח הגדול שלו צריך להיות תחת אשר מסר נפשו לכבוד אלוקיו שזה יותר חשוב מלקנא לאלוקיו. אע"כ בא הכתוב ללמדנו שלקנא לאלוקים הוא יותר חשוב ממסירתו נפש, ולמה? "י"ל שפעם יהודי אחד נכנס ליהיכ"מ מלא בנאשנים, נגש גאלו יהודה אחר, צעק עליו וביזה אותו בפני כולם. קם אחד בלי פחד ויצא להגנתו של היהודי הראשון, כאשר הוא נוטל את המבזה ומשליך אותו מכל המדרגות. החלו אנשים שם להתלחש מדוע הוא חייד שמוחה. השיב שם אחד, המוחה הוא בן של המתבזה. כעת הכל מובן אם זה אביו, בדין הוא מוחה. וזה מה שכתוב כאן אשר קינא לאלוקיו כי פנחס הרגיש שמבזים את אביו שבטמים.

כה יד. ושם איש ישראל המוכה וגוי' זמרי בן סלוא. יל"ע מ"ט הכא הזכירה התורה שם החוטא הא איתא בשבת צו: דרבי עקיבא היה אומר מקושש זה צלפחד ואמר לו חכמים היאך אתה מגלה שמו כשהתורה כיסתה, והיינו שיותר נכון לכסות שם החוטא? וי"ל דפסק הרמב"ם יב ד מאסיו"ב כל הבוועל נכרית קנאים פוגעים בו והשיג שם הראב"ד דבד"א כשהתרו בו קודם לכן, והקשה שם הרה"מ הא דין זה דקנאים פוגעים לפינן מפנחס והתם הא לא התרו בו כלל? וי"ל ע"פ סנהדרין ג' דלר"י ב"י חבר אינו צריך התראה ולכן כאן שבא לומר שבחו של פנחס אם לא יוזכר שמו זה לא שבח שהרגו כיוון שלא התרו בו, ולכן הוזכר שם החוטא שהיה נשיא שבט שמעון שהיה חבר ולכן לא בעינן התראה. אמרי שפר.

כה יד - טו. ושם איש ישראל המוכה אשר הכה את המדינית זמרי וגוי'. ושם איש ישראל המוכה המדינית וגוי'. ויש לתבן למה כפל עצמו המוכה אשר הוכה. ועוד למה באשה לא כתב המוכה אשר הוכתה? וי"ל, אומר הרב במריסק, הנה פסק הרמב"ם (איסוי"ב יב ה וכו' שם) דאין הקנאי רשאי לפגוע אלא בשעת מעשה דומרי וכשפירש אין הורגין אותו, ואילו האשה מפני שבאה לקבל על ידה הורגים אותה גם אחרי המעשה. ואי"כ אצל אימר כתוב אשר הוכה את והיינו עם (את זה עם בהרבה מקומות כמו בי'אלה שמות בניי' הבאים מצרימה את יעקב ועוד) והוא מוכה רק כשהוא עמה. משא"כ אצלם היא נהרגת בכל מצב ולכן לא כתיב אשר הוכתה. א. מובא בחז"ל (זוהר ר"א) ש' שבלעם רצה להכשיל את בני ישראל בבנות מדין והוא לא הצליח בזה כלל כי ח' הפך את קללותיו לברכה (הרע הערב בר חטאו וחס אלו שהיה נביא). ואי"כ יש להקשות איך חטא נשיא שבט בישראל לא נהפכה לו הקללה לברכה? וי"ל דהנה כתב השדי סתמ' (ערך בני בניס כללים יח ועל מה) שרחמי

האב הם על נכד בנו (נינו) והנה בלעם הוא לבן (מובא בתרגום יונתן ועוד) וזמרי היה בנה של דינה, שהיא נכדת לבן, שנבעלה לשכם (בי"ר יא) ונמצא שהוא נינו של בלעם ואותו בלעם לא רצה לקלל כי היה לו רחמים עליו, וממילא לא נהפך לו לברכה לכן חטא.

כו טז. לאזני משפחת האזני. אומר רש"י אומר אני שזו משפחת אצבון ואיני יודע למה לא נקראים משפחתו על שמו. השל"ה יש לו כאן פשט נאה בזה. הנה הגמ' בכתובות ה. מפני מה אצבעותיו של אדם משופני כיתידות, שאם ישמע דבר שאינו הגון יתן אצבעו באוזנו. ולכן משפחת אצבון דהוא מלשון אצבע נקראת אזני מלשון אוזן, לרמז שעם האצבע צריך לכסות את האוזן.

כו כג - כד. בני יששכר לישוב משפחת הישבי. כתב רש"י הוא יוב האמור ביוצאי מצרים. והקשה ע"כ החיד"א מדוע השתנה שמו מיוב לישוב? ותירץ שבימים קדומים היה אולי הקרא יוב ויוב התרעם ע"כ על אביו שהוא נקרא בשם של אליל, אז נתן לו יששכר אות משמו. ולכן גם יששכר נקרא בשין אחת.

כו נג. לאלה תחלק הארץ בנחלה במספר שמות. יש להקשות מאי טעמא לא כתיב כאן גולגולתם כמו בכל מקום עניינן ברמב"ן שעמד ע"ז. ועו"ה"ל דבנחלה מצינו שאף אם יש לאדם שני ראשים מקבל חלק אחד בלבד וכמו הסיפור הידוע שהביא התוס' במנחות לו דאשמדיא הביא לפני שלמה המלך אדם שיש לו שני ראשים שבא לתבוע שני חלקים בירושת אביו, ושלמה פסק שם שנידון כאיש אחד עי"ש. ואי"כ כיון שהלכות נחלות לא תלויה בגולגולת מקבל נחלה אחת. אבל פדיון הבן אמרינן שם במנחות שמי שיש לו ב' גולגולות צריך לתת עליו י' סלעים משום דבגולגולת תליא רחמנא. ו. טעמא דקרא.

כו נו. על פי הגורל תחלק נחלתו בין רב למעט. בב"ב סבב. ומאירת עזרת הגורל שבו נעשתה חלוקת הארץ, והכי תמרינן התם "אמר רב יהודה לא נתחלקה (ארץ ישראל) אלא באורים ותומים, שנאמר: על פי הגורל, הא כיצד? אלעזר מלובש אורים ותומים ויהושע וכל ישראל עומדים לפניו, וקלפי של שבטים וקלפי של תחומין מונחין לפניו, והיה מכויין ברוח הקודש ואומר: זבולון עולה - תחום כבו עולה עמו, טרף בקלפי של שבטים ועלה בידו זבולון, טרף בקלפי של תחומין ועלה בידו תחום עכו; וחזור ומכווין ברוח הקודש ואומר: נפתלי עולה ותחום גינותר עולה עמו, טרף בקלפי של שבטים ועלה בידו נפתלי, טרף בקלפי של תחומין ועלה בידו תחום גינותר, וכן כל שבט ושבט. ע"כ לשון הגמ'. ויש לעיין מדוע הביאו כדוגמא דווקא את נפתלי וזבולון ולא דבר הוא. **וביאר** בזה "המנחת טנא" ע"פ ה' דאמרי' בגמ' במגילה דף ו. זבולון מותרעל על מדותיו הוי', שנאמר זבולון עם חרף נפשו למות, מה טעם - משום דנפתלי על מרומי שדה. אמר זבולון לפני הקדוש ברוך הוא: רבנו של עולם! לאחיי נתת להם שדות וכו'כמים ולי נתת הרים וגבעות, לאחיי נתת להם ארצות - ולי נתתי ימים ונהרות. אמר לו: כולן צריכין לך על ידי חלזון, שנאמר [עמים הר יקראו]... ושפני טמוני חול. תני רב יוסף: שפני - זה חלזון, טמוני - זו טריה, חול - זו זכוכית לבנה. אמר לפניו: רבנו של עולם מי מודיעני? אמר לו: שם יצאנו ובחי צדק, סימן זה יהא לך: כל הלולס ממך דבא דמים - אינו מועיל בפרקמטיא שלו כלום. ע"כ ד' הגמ' **ומבאר** ד' הגמ' שחלק נפתלי וכל החלק היותר טוב שבא"י ואילו זבולון קיבל את החלק הפחות טוב בעיניו דלבר מהכי לא מצאנו שבט אחר שהתלונן ואי"כ י"ל דבא לומר לנו הגמ' שאפי' החלק הטוב והחלק הכי פחות טוב שזהו חלקם של נפתלי וזבולון הכל היה ע"י הגורל וכו'הרע משמים כל אחד חלקו.

כו ב. ותעמודנה לפני משה ואלעזר והנשאים. בגמ' בב"ב קט: נחלקו אמוראים האם מותר לתת כבוד לתלמיד ליד הרב או לא. ומבואר שם דלמ"ט דאין חולקים מדובר בשבות צלפחד שאלו האלעזר והנשאים וכשלא ידעו באי דבר למשה. ולדברי החולקים שאלו כלולם יחד עכ"ד. והנה בשבת נו. מבואר שדוד חטא בזה שהרג את אוריה החתי, ואילו רבי שם מהפך בזכותו של דוד וטוען שלא חטא כי אוריה מורד במלכות היה, כי אמר אדוני יצא פניה דוד, ומחלוקת בשבת האם דוד חטא או לא תלויה במחלוקת בב"ב, דלמ"ט חולקים כבוד לתלמיד במקום הרב, אוריה לא חטא וממילא דוד חטא שהרגו, אבל רבי למד שאין חולקים ולכן אוריה מרד וחייב מיתה ודוד לא חטא.

כו ג. אבינו מת והוא לא היה וגוי' בעדת קרח וגוי'. ואם הוא כן היה בעדת קרח אז מה היה קורה? וי"ל שמבואר בגמ' שהן טענו אם אנו (בנות) לא חשובות צדק, אז שאמנו תתיבם, ומדלא מתיבמת, סימן שאנו חשובות ודעו של לאמשה. צלפחד, ואם הוא היה בעדת קרח, אז יהיה אפשר לומר להן שלא מתיבמת כי ירדו **חיים** שאולה, ועי"ע משך חכמה. ותוכנות התורה.

כו טז. יפקוד ה' אלוקי הרוחות לכל בשר איש על עעדה. וברש"י כיוון ששמע משה שבנות צלפחד יורשות אמר הגיע הזמן שאתבע צרכי, שירשו בניי את גדולתי. וקשה הא כעת התחדש רק שבנות יורשות ואילו שבנים יורשים הוא כבר ידע קודם, ואי"כ למה רק כעת הא תבע את היורשה לבניו? וי"ל, אומר בעל האביני המקום, שכל הזמן משה חשב שהולכים לפי איכות וכיוון שיהושע יותר איכותי מהבנים שלו אז הוא ראוי לירש אותו, אבל כעת שיהושע שמע שבנות צלפחד יורשות אפי' שהן בנות ולגבי יורשה בנות פחותות מזכרים ובכ"א הן יורשות מדין בנות אביהן, אי"כ אז שבני יירשו את גדולתי, ואפי' שבאיכות הם פחותים מיהושע

בכ"א מדין בנים שיירשו. אמר לו הקב"ה כדאי הוא יהושע ליטול שכר שימושו שלא מש מתוך האהל.

כו כ. ונתת מהחוד עליו. אומר רש"י וביותר בגמ' בב"ב עה. זקנים שבאותו הדור אמרו פיך משה כפי חמה ופני יהושע כלבנה וכו'. יש לעיין מדוע רק הזקנים אמרו ד"ז, מה עם הצעירים? וי"ל, ע"פ רבינו חננאל, שכל הארבעים שנה שהיו ישראל במדבר לא קידשו את החודש ע"פ הראיה, אלא ע"פ החשבון משום שלא ראו את חודש החדש והלבנה ע"פ דהעננים כיסו הכל. ולכן רק זקנים שבאותו הדור אמרו פני משה כפני חמה כי הצעירים לא ידעו מה זה לבנה וחמה. נפתלי שבע רצון.

כח טו. ושעיר עיזים לחטאת לה'. רש"י כאן מביא את דברי הגמ' שהטעם שנאמר כאן לה' בשונה מכל השעירים משום שעשיר ראש חודש הוא כפרה לה' שמיעט את היתר. והקשה ע"כ החיד"א דא"כ מדוע כשמתפללים תפילת ראש חודש אומרים 'מזבח חדש בצינן ויזכר ויעלת ראש חודש נעלה עליו ושעיר עיזים נעשה ברצון'. ויש לעיין למה הוי 'ברצון' הא השעיר הוא כפרה וכפרה הוא הפך רצון כי רצון הוא נדבה. ותירץ ע"כ החיד"א שהתפילה שלנו ברי"ח הוא לעת"ל כמ"ש והביאו לצינן עינך ברינה וגוי' ושם נעשה לפניך קרבנות וכו' והיינו לעת"ל. ולעת"ל כתוב שיחיה אור הלבנה כאור החמה ואז כבר לא יצטרך כפרה על מיעוט הלבנה כי זה גדל, ולכן השעיר אז יהיה לרצון.

כח כז. ונעש כאשר ציווה ה' אותו ויחא את יהושע ויסמוך ידו עליו. אומר רש"י ויסמוך את ידיו בעין יפה ויותר ממה שנצטווה ויעשרו ככלי מלא וגדוש ומלאו כחמתו. יש לעיין מה הוסיף רש"י ככלי מלא וגדוש. י"ל חיידוש נפלא על כך כתב רבי יוסף קאסינרש שהנה בסוף פרשת וזאת הברכה מסופר על פטירתו של משה ונאמר שם שידו ימי בבי אבל משה ויהושע מלא רוח חכמה כי סמך את ידו עליו. ויש להקשות איך כתוב ויהושע מלא רוח חכמה הרי אמרו חז"ל (תמורה טו) שלושות אלפים הלכות נשתכחו בימי אבלו של משה ואיך נשאר יהושע מלא? ולפי רש"י"י כאן הכל מצויין כי רש"י כאן כותב שיהושע היה מלא וגדוש ובימי אבלו של משה שנשתכחו וכו' ואנו נשאר מלא.

כט א. ויום תרועה יהיה לכם. יש לעיין מדוע בסדר התפילה של ראש השנה נקרא ר"ה הם הזיכרון בשונה מהלשון שהקב"ה אמר בתורה יום תרועה? וי"ל דהנה הכל יקר ביאר מה טעם נקרא חג הפסח בשם פסח ואל חג המצות כמו שקרא לזה הקב"ה בתורה: ותירץ ע"פ ר' ברוך ו. שבתפילין של הקב"ה הוא משתבח בישראל וכתוב שם מי כעמך ישראל, ואילו בתפילין שלנו כתוב ה' אחד והיינו כבדו של הקב"ה, ולכן בחג פסח הקב"ה קורא לזה חג המצות כי הוא משתבח בישראל שיצאו ממצרים בחיפזון עד שלא הספיק בצקם להחמיץ, ואנו קוראים לזה חג הפסח ע"ש שהקב"ה פסח עלינו. ולפי"ז מיושב היטב למה הקב"ה קורא לר"ה יום תרועה כי הוא שבח לישראל שמריעים לפניו וממליכים אותו, ואילו אנו קוראים לזה יום הזיכרון ע"ש שעולה זיכרונו לפניו לטובה.

כט יב-טז. ובחמשה עשר יום לחודש השביעי וגוי' ושעיר עיזים אחד לחטאת וגוי'. מי ששיש לבן יראה שנינו בפסוקים שלפנינו: ביום הראשון וביום השני כתוב, שעיר עיזים אחד חטאת, וביום השלישי כתוב שעיר חטאת (בלי עיזים), ברביעי שוב כתוב שעיר עיזים, ומחמשיש ואילך כתוב שעיר בלבד. ויש לעיין מה הטעם בזה? י"ל, אומר הגאון, שמדובר על חג הסוכות, שביום הראשון מקריבים 13 פרים, בשני 12, בשלישי 11, וכן הלאה כל יום מוריד אחד עד היום האחרון שבו מקריבים 7, ס"ה 70 פרים כנגד 70 אומות. ואיתא בזוהר שבטעים האומות עיקרן הם מעשו וישמעאל, (שמרן וניקוח כולן), וזה מתחלק של 35 כנגד ישמעאל, 35-1 כנגד עשו. עוד איתא שם שישמעאל נקרא שעיר עיזים, ועשו נקרא שעיר סתם, וכעת מובן. בראשון ובשני (שעיר עיזים) 13 ועוד 12 כנגד ישמעאל ואי"כ זה כבר 25 כדי להשלים ל 35, מוסיפים את ה-10של הרביעי שגם הם שעירי עיזים, שאם גם בשלישי שיש בו 11 היה כתוב שעיר עיזם אז היה יוצא 36. ולכן כתוב רק הראשון בשני וברביעי שעיר עיזים, שזה בסך הכל 35, ובכל הימים האחרים שהסך הכל שלהם הוא גם 35 כתוב סתם שעיר, שהוא כנגד עשו.

בין המצרים. על מה חרבה ירושלים: שם סתירה בגמ' בדברי רבי יוחנן על מה חרבה ירושלים: פ"א כתוב אמר רבי יוחנן לא חרבה ירושלים אלא על שנאת חינם. ובמקום אחר כתוב אמר רבי יוחנן, לא חרבה ירושלים אלא משום שהעמידו דבריהם על דין תורה. לכאורה זו סתירה. וי"ל ע"פ רבי יוחנן שליש, אמר רבי יוחנן אקמצא ובר קמצא חרבה ירושלים. ששם הבעה"ב צעק על בר קמצא וחכמים שהיו שם לא מיחן, ונשיא שאלה למה לא מיחן, וי"ל שהם אמרו אם בעה"א שונא אותן, סימן שזה בהיתר, ומה היתר, שראה בו דבר ערוה ביחיד, שאז מותר לו לשנות, כדאיתא בפסחים קיג: (על שונא לטעון, שמסביר איך שייך שונא, ולמה צריך לעזור לו, הרי"ז שונא בהיתר) ואי"כ חוזרת הקושיה למה נענשו ע"כ ונחרבה ירושלים הרי זה היה בהיתר? י"ל ע"פ תוס' שם, שאומר שהיהירל לשונא הוא רק ע"פ דין, אבל לפנים משורת הדין לא ישנא, יעווי"ש. וכעת מובן, ירושלים חרבה בגלל שנאת חינם, שאמנם השנאת חינם בקמצא היתה מותרת ע"פ הדין, אבל זה גופא הבעיש שהעמידו דבריהם ע"פ דין, ולא הלכו לפנים משורת הדין.

ובני קרח לא מתו - יש קונה עולמו בשעה אחת: על הפסוק ובני קרח לא מתו פירש"י הם היו בעצה תחלה ובשעת המחלוקת הרהרו תשובה בלבם לפיכך נתבצר להם מקום גבוה בגיהנם וישבו שם. ובאילת השחר עה"ת כתב וז"ל: והנה הלשון הרהרו תשובה בלבם משמע שלא התוודו ולא התחרטו וקיבלו על העתיד, אלא רק הרהרו בתשובה ובהם הם כבר זכו להינצל, ורואים מזה כמה מועיל הרהור טוב (ובלבד שיהא הרהור אמיתי) ויש קונה עולמו בשעה אחת, והקב"ה דן את האדם על כל חלק ממחשבתו, לא רק במחשבת והרהור עבירה, דגם הרהור טוב של חרטה לוקחים בחשבון. **כידוע בני קרח היו הצעירים** שליבו את המחלוקת והם היו המערבבים חזק בכל נעיני המחלוקת וסחפו עד ועוד אנשים, ובכ"א הם ניצלו בזכות שברגע האחרון הם חזרו בהם וחזרו בתשובה אז הם ניצלו, וצריך לדעת שהעולם הוא לא הפקר ומי שחוטא לפני שב בתשובה סופו שנענש, ומי ששב אפי' ברגע האחרון לפני מיתתו תשובתו מתקבלת ברצון ויש קונה עולמו בשעה אחת. מלבד מי שאומר אחטא ואשוב שאז אין מספיקים בידו לעשות תשובה. והתשובה היא מצוה חשובה שמוטלת על האדם באופן תמידי, והיינו כל הזמן להתייצב על דרך טובה והיינו לעשות שנינו לטובה, ואם למשל יש אצל השומר רפיון לביבורים אסורים הוא צריך להתגבר ולהישמר יותר ואפי' שהוא לא מצליח אבל עצם זה שזכרנו מתקדם והיותם לא אמר איזה לשון הרע שהיה לו על הלשון, או איזה רכילות עסיסית אפי' שעדיין הוא חוטא בזה זה כבר נקרא שהוא מתייצב על דרך טוב ולאט הוא יצליח, אבל כשאדם לא הזמן חוטא ולא מנסה אפי' לחזור בתשובה אלא כל ימיו בעבירה וכשהוא עובר עבירה הוא לא מרגיש שום רגשי חרטה ואין לו כלל רצון לשנות את דרכו, כזה אדם הוא חוטא גדול וגדול עונו מנשוא, אי הקב"ה נתן לו מתנה את התשובה והוא לא משתמש בזה אלא הוא מזלזל ולמרות שיש לו את האפשרות להתחרט ולעשות איזה פעולה של תשובה או נסיון לכך והוא לא עושה, כזה אדם צריך לזכור ולדעת שהעולם הוא לא הפקר ועל כל דבר יביא למשפט, ומי שהוא כן חוזר בתשובה אז אפי' שחטא בחטאים גדולים ועצומים, ועבר על עבירות הכי חמורות הקב"ה מקבל אותו ברצון והוא ניצול מהדינים שהיו מורים להיות לו. כמה אנ צריכים להודות לה' על המתנה הנפלאה הזאת שהוא מסכים לפתוח לנו דף חדש, ועי"י שנודה לו עי"ז ונרגיש את זה זה יעזור לנו גי"כ להשתמש

במתנה הגדולה והנפלאה הזאת. **ח"ח בספר דבר בעתו** פרק י"א כותב שישנם שנמצא במצב של נסיון על קיום התורה והמצוות ומתגבר על זה בכל הכח יכול לקנות בזה את עולמו. ובמחנה ישראל חלק א' פרק יט כתב: הביא מחז"ל על המתגבר דבר עבירה ומסיים כך: עי"כ צריך לידע כל איש ואיש בדרותיות אם נזדמן לו איזה ענין כי אסור להתגבר על יצרו לכבוד השי" בבדאי יזכהו הקדוש ברוך הוא למדרגה רמה בעוה"ב שיהיה לאות ותפארת בתוך ישראל וגם בעוה"ז לו ולכל דורותיו הבאים אחריו שיהיו מגבורי ישראל ויזכו לעשות תמיד הטוב והישר בעיני ה'.

פעמים רבות אדם מתעורר מדבר חזיון שהוא שמע ותופס את עצמו עד שהוא משנה את כל חייו מן הקצה אל הקצה, והוא בכלל מה שאמרו יש קונה עולמו בשעה אחת. **נביא כאן כמה סיפורים** על אנשים שבחזיון והחלטה של רגע אחד שינו את חייהם לטובה וקנו את עולמם. כאשר החפץ חיים היה ילד בגיל ארבע עשרה מת עליו אביו. בגורלו נפלו נסיונות קשים. באותו זמן גברה בוילנה יד ההשכלה והשפיעה רבות על בני הישיבות ללכדם במצודותיהם, ולהעבירם על תורתם ודתם. המשכילים שמו עין על ח"ח וניסו כמה פעמים להסיר מדרכו. משכיל ידוע ששימש כמורה הראשי בבית המדרש לרבנים בוילנה שנוסד בהשפעת המשכילים, היה לא תעיס קרובות לבית המדרש שלמד בו ר' ישראל מאיר וניסה לשוחח עמו, אבל ר' ישראל מאיר לא שעה לדבריו ונשאר בתעמיתו. ר' ישראל מאיר היה מספר תמיד על מאבקיו באותו זמן ומזכיר את מאמר חז"ל: יש קונה עולמו בשעה אחת כי הכל היה תלוי ברגע אחד, ברגע של החלטה לכאן או לכאן. פעם כבר עמד עליו אותו משכיל להסיתו ולהדחיקו, עד שיש ישראל מאיר נאלץ לברוח לעיירה קרובה, המאבק הזה חישל את הכרתו והגביר את אמונתו המוצקה שליותה אותו כל ימי חייו. **אנו שומעים רבות** על אנשים שבחזיון של רגע תפסו את עצמם והשתנו לכל החיים. **רבי יחזקאל אברמסקי** אמר על עצמו בגיל עשרים תפסתי את עצמי.

רבי עזרא ברזל שהיה מגדולי הת"ח בבני ברק סיפר על עצמו כך: כשהייתי ילד בן ארבע עשרה למדתי בירושלים היכן שלמדתי, היו לי נסיונות קשים, יכן ללמוד או לא ללמוד, מה שהיוס קוראים לזה משבר. בקיצור, הלכתי כמו סהרורי ולא היה מי שיעזור לי, לא היה לי עם מי לדבר, לא היה מי שיבין אותי. 'נכנסתי, בשרוני, לבית המדרש אשר בשכונת כרם בירושלים. וכשאני נכנס, אני רואה שני אברכים צעירים, אחר נישואיהם, ויושבים ולומדים חברותא בשקידה, האחד מהם היה רבי טוביה לסיצין ורעהו רבי אהרן בריסקר

(ביאליסטוצקי) היו הם שני אברכים צעירים אריות בתורה, תקופה קצרה אחרי נישואיהם, ואולי עוד בשנה הראשונה, וישיבים ולומדים יחד בחברותא, בלי לדבר דברים בטלים, הם לומדים ולומדים, אנשים נכנסים לבית המדרש ואנשים יוצאים, הם לא מתעניינים בשום דבר, לא אצפת להם מכלום, שש שעות. נדלקתי מזה, חשבתי עצמי, אם אברכים אלו יכולים ללמוד בחשק כה עז, בודאי אוכל אף אני ללמוד כן, ומאז נכנסה בי חשקת התורה, התיישבתי ללמוד, ומאז אני לומד ולומד עד היום הזה. הוא היה אז בן ארבע עשרה, בגיל עשרים הוא סיים על באמת שלשה סדרים, וידע לומר אותם בעל פה גמרא עם תוס'. היתה תקופה שהוא למד עם רבי שלום שברדון, כאשר היו שניהם בחורים צעירים. והיה פעם שהם התיישבו ללמוד למחרת פורים, והתחילו בלימוד מסכת 'בבא בתרא', וממחרת פורים עד ראש חודש אייר הם למדו 'בבא בתרא' שמונה פעמים. בצורה רצינית.

כפי הידוע היה הרב אלישיב בעל רגש גדול והתענג על תפילה כהלכתה, שנאמרה בהשתכחות לב ונפש. ביום מן הימים הגיע לירושלים בעל התפילה הנודע, החזן ר' יוסליה רוזנבלט, שהתעתד לעבור לפני התיבה בבית כנסת החורבה, כשכל אנשי ירושלים באים לשמוע אל הרינה ואל התפילה. הרב אלישיב שהיה באותה העת נער צעיר, חשק גם הוא לשמוע את קולו המשתפך של החזן. במשך שעה ארוכה הוא התלבט והתחבט בדבר. מחד אין ראוי לבטל תורה עבור זמרה, אך מאידך מדובר בהזדמנות נדירה, שמי יודע אם תחזור שנית. לאחר שחך בדעתו שוב ושוב, גמר בדעתו ללכת לשמוע את החזן הגדול. אוילם לאחר כברת דרך קצרה עצר מדרכו וערך חשבון נפש נוקב, שבמהלכו תהא האם להמשיך לצעוד לעבר בית הכנסת או לשלים פעמיו אל בית המדרש לשוב לתלמודו. בחלוף השנים סיפר הרב אלישיב: באותם רגעים עצרתי וחישבתי הפסד מצוה כנגד שכרה וכמה זמן אפסיד אם אלק לשמוע את קול החזן. הרגשתי, שבליבי ניטשת מלחמה עזה, אך לבסוף החלטתי שלא ללכת ושבתי לבית המדרש. בעוד כל ירושלים נוהרת לא עבר בי הכנסת החורבה ביצייה לשמוע את רינת החזן, הוא צעד בכיוון ההפוך לעבר בית המדרש ושב את תורתו ושקידתו. בהחלטה נחושה זו, סיפר, קניתי את עולמי ברגע אחד, וגומרתי בדעתי להקדיש את כל חייל לתורה הקדושה ואין זולתה.

בספר לאא שם מובא כמה סיפורים על תלמידי רבי בן ציון פלמן איך קנו עולמם בשעה אחת בזכות מילה טובה שלו. בישיבת מכונבקה, בשנים שהרב פלמן מסר שיעורים שם בישיבה היה בחור לא טוב בלשון המעטה עד שבאחד מהשיעורים, הרב פלמן של סתירה משני מקומות במסכת, ואותו בחור ענה לו סבא לחלק ולתקן את הסתירה. בעת שענה הוא הקשיב ואמר כי זו סבא טובה, והסביר לתלמידי השיעור מה שאמר. והנה. באותו יום בשעות הערב, שלא כרגיל ולא כמתוכנן, הגיע לישיבה וניגש את הבחור. מספר אותו בחור כאשר מצאני, חיפש אלי בשמחה כאשר בידו קונטרס 'שלמי תודה' שיצא לאור באותם ימים, ואמר: 'באתי לכאן לישיבה כדי לתת לך מתנה עבור הסברה שאמרת' הבוקר, כיון שעד עכשיו אני נהנה מהסברה שאמרת' הדבר עשה על רושם אדיר. ומאותו לילה נהייתי 'מחובר' יותר לסוגיא ולגמרא, והיחס הזה נתן לי דחף עצום ללמוד, ומאותו ערב ניצלתי את שנות חברותי לתורה. וכיון שלמדתי יותר טוב, לאחר כשבוע אמרתי לו ביאור נוסף בסוגיה, ובשעת מעשה חשב על הדברים שבתנאי. אך למחרת לפני השיעור קרא לי ואמר: 'חשבתי על הדברים שאמרת אמש כתשובה על מה ששאלנו, וזו תשובה אמיתית'. ושוב הוציא קונטרס נוסף שבמחה והעניק לי כהכרת טובה על התירוץ הנכון שלי. ראיתי שהוא באמת שמח מהחידוש התורני שלי. **יהודי שכיום**, הוא מגיד שיעור בשיעור ג' בישיבה קטנה בבית שמש. הוא סיפר כך: בשיעור א' בישיבה קטנה, הייתי בחור חלש בלימודים, בקושי למדתי, ולי הבנתי את הנלמד. הייתי נחשב לבחור חלש בכל קנה מידה. תלמיד חכם פלוני סידר לי חברותא מדי ערב בבית הכנסת 'נחלת משה' בבני ברק. ראיתי את ר' בן ציון מפעם לפעם והוא ראה אותי אבל מעולם לא דיברנו, מה לילד קטן בשיעור א' בישיבה קטנה עם רב המקום. יום אחד בסוף הקיץ התקיימה בקהילה 'הכנסת ספר תורה'. מנהג המקום שלפני שמכניסים את הספר תורה לארון קודש, קוראים בו בתורה, ובסיום מגביהים את הספר – הגבהה וגלגלה. בעת ההגבהה נדחקתי למקום והחזקתי את הכתר של הספר כדי למסור אותו לגולל. מיד כאשר מסרתי את הכתר לגולל התכופף אלי מיהשו – הרב פלמן – תפס את ידי בחביבות ואמר לי משפט קצר באהבה רבה: "אם תלמד טוב אז גם על הראש שלך יהיה כתר". מעולם לא דיברתי עמו, ומסתמא הוא לא ידע מי אני, אבל המשפט שאמר לי, נתן לי כאילו בעיטה לגובה. לגובה! לגובה גבהים! אינני יכול להסביר את זה, אבל קיבלתי חזיון. תפסתי את עצמי ללימודים ברצינות בשקידה וברצון עז, ועליתי על דרך המלך. מידי פעם כאשר היה לי קצת קשה נזכרתי במשפט 'אם תלמד

טוב יהיה על הראש לך'...". המשכתי את השייגן גם בישיבה גדולה. והיום הנני ר"מ בישיבה בשיעור ג', לא שזה הכוונה ליתר' על הראש, כי 'כתר תורה' שעל הראש לא נמדד דווקא במשרה כזו או אחרת, אבל זה רק ביטוי למצב שלי מול מה שהייתי, לפני שר' בן ציון ניסה להניח לי את הכתר על הראש'...

ישנו סיפור שהתפרסם לפני ארבע מאות שנה עי"י בעל 'המגלה עמוקות' בגדול אימת הדין: הסיפור הוא על זוג קצבים שותפים שהאכילו רבבות יהודים במשך שנים נבילות וטריפות, ולימים כשנודע להם כמה חמור הדבר הם פנו למגלה עמוקות ובקשו דרך לשוב בתשובה שלמה. המגלה עמוקות הביא להם את הדרך אך אשר ישובו, שהם יודו בדרך בפני כל העיר ויסמנו עי"כ בזיונות ויסוריע עד אין מספר, ויקבלו עי"ע סיגופים גדולים וישובו בתשובה שלמה. ואכן הם עשו כן בשמחה עצומה, ואז המגלה עמוקות שהיה קדוש היות הוא ובית דינו נתנו להם אגרת שעם זה הם יתייצבו בפני ב"ד של מעלה וזה יפתח להם את השערים. זוג הקצבים התחייבו זה בפני זה שמי שימות קודם יתגלה לחבירו בחלום ויאמר לו מה סדר העניינים ואיך דנים אותם בב"ד של מעלה. ואכן כך היה, אחד השותפים נפטר לב"ע ולאחר כשלושים יום הוא התגלה לחבירו בחלום והוא נראה זורח באור יקרות ופניו כפני הלבנה בתפארתה, וכולו מראה קדושה מופלאה, וכך הוא סיפר: מיד כשנפטרתי לבית עולמי באו להנפיל עלי חיות מפחידות ובריות משונות בתערובות של איש פרא וחיות יער ודמויות מסמרי שער שרצו לקרוע אותי לגזרים, אך כל הזמן עמדו משני צדדי שני מלאכי רחמים שממרו עלי מכל משמר. ואז כשבאו לקבור אותי, הדמויות המפחידות כמעט הצליחו לקרוע אותי מהם אך בחסד ה' עלי ניצלתי מציפורניהם. ואז אני הרגשתי שאני מרחף ולפתע רואה את עצמי בשמים נמצא באולם עצום בלי סוף והכל מאיר שם בפאר ובהדר והלולים מאירים את כל האור באור שאי"פ להסבירו לבר אנוש, ואז אני רואה שדנים נשמה נשמה כמו שדנים כאן ולכל נידון מגיעים עדים לכאן ולכאן והאדם מאשר כל מה שמעידון עליו. וזה שנפסק דינו לגי"ע מיד מגיעים מלאכים שמלווים אותו לקול גנינה מיוחדת.. והנפסק להגיונם מיד מגיעים מלאכי חבלה שחוטפים את הנשמה המייללת והמתחרטת באכזריות כליוון הגיהנום. ואז לפתע אני שומע שמכריזים את שמי ושם אבי. לבי נתקף בחלחלה האם התשובה שלי עזרה או לא? ואז אני נעמד לפני ביה"ד של מעלה ולפתע תפאום נשמעת זעקה! מה הבאתם את הרשע מרושע הזה חוטא ומחטיא לכאן... הוא צריך להיות מושלך מיד לגהנום.. והנה המלווים שלי מנסים להראות את האגרת של בעל המגלה עמוקות, אבל אז נשמעת שאהם מי הוא בעל המגלה עמוקות שיכול למחוק פסק של אדם כי"כ רשע שהחטיא כי"כ הרבה אנשים! ואז באורח פלא הופיעה במהירות קבוצה גדולה של מלאכים מליצי יושר שפתחה במתקפת נגד וזעקה במר ליבה מדוע אתם נטפלים לשנמה מעוניה זו שכבר סבלה יסורים וביזיונות רבים, עשתה את כל הדרך לתשובה, הביעה חרטה בפני קהל רב על כל המעשים שעשתה, וקיבלה עי"י בהכנעה גמורה כל סוגי התשובה, וויתרה מרצונה הטוב על כל העושר שצברה והכל קיבלה בהכנעה גמורה, ובמקום שבעלי תשובה עומדים..

אך מלאכי החבלה לא הרימו ידיים, והחלו לזעוק כנגד! תראו את השואה האיומה שעשה קצב זה. ותוך שנייה התייצבו בתוך האולם רבבות נשמות מיוסרות ומייללות מרה וצועקות הוא גרם למוותו במגיפה גורל עוונותיו. נשמה אחת צעקה היינו תינוקות של בן שלא טעמו טעם חטא, היו לנו סיכויים לקנות תורה ויראה ובגלל עוונותיו אבדנו בעודנו ילדים קטנים. נשמה אחרת צעקה בקול רם, בגלל עוונותיי הלכנו לעולמנו בעודנו צעירים ובמקום לגדל ולדנו הקטן שזה עתה נולד השארנו אותו לחסדי השכנים שהניחו אותו והוא גדל בלי אמה שתשלח אותו לו יום לחיידר באהבה ורחמים. ובעוד נשים שופכות את מרי ליבם בצווחות זעם ותובעות משפט עבור מה שעשה לעולליהם ויונקיהם, לפתע נכנסים לתוך לאולים עדרים של בקר וצאן שצווחים מרה על זה שהיו גלגולים וסוף סוף נקנו מיד ישראל והיו בטוחים שהישראל יביא תיקון לנשמות מיוסרות עי"י שחטיה כזרה, אלא שכשהגענו לבית השחיטה שם הוא הניף עלינו גרזן ושוב חיסל את סיכויינו לתקן את מה שפגמנו והיינו צריכים שוב להתגלגל. בתוך הרעש והמהומה המלאץ עף מחקוקים ולאחר מספר שניות הגיע יחד עם רבבות מלאכי עליון שפתחו בנאומי הגנה וכך אמרו אל תדונו אותו הוא גדל בבית הרוס רק כפף עניין את בית דודו שגידלו באכזריות, וברגע שנודע לו מה חטאו הוא לא חסך שום מאמץ לשוב בתשובה שלמה, ויש דין מפורש שאדם החוזר בתשובה נמחלים לו עוונותיו. הדברים השפיעו בפני ב"ד של מעלה והם פסקו מיד שכונן שהוא עבר עבירות חמורות והוא חטא והחטיא, אבל הוא עשה אח"כ תשובה כמו שהוטל עליו ומקומו בגי"ע, ובד בבד בגלל שכי"כ הרבה סבלו בשבילו אנו מודיעים בזאת שכל מי שנענש בגללו יהיה גי"כ בגן עדן. מיד באו רבבות מלאכים לקחת כ"א מהנשמות המיוסרות שהיו שם לן עדן למקום המיוחד לו. ואז המשפט אותו אחד לתאר לו את האושר וההנאה שיש בגי"ע באופן שאי"א לתאר. רואים כאן כמה העולם לא הפקר ועל הכל יעמיד ה' למשפט וכל יום מוטל על האדם לשוב בתשובה ועי"כ יזכה לישועה.

שאלה: מה' קנאות לשם שמים שמקבלים ע"י שכן כפנחס? **תשובה:** בפרשתנו מובא שפנחס קיבל מתנות גדולות מאוד מאת הקב"ה תחת אשר קינא את קנאת השם. בחז"ל מובא שמלאכי השרת בקשו מהקב"ה שלא יתן לפנחס כל תמורה על המעשה שעשה וזאת משום שלא כל אחד רשאי לקנא לאלוקיו כי בקנאות חייב להיות שיהיה בצורה זכה וטהורה היא כונתו, כעצם השמים לטוהר, ואם יש בלבו שמץ כעס ורגוז, לא ניתנה לו רשות לפעול בנפש זולתו, ורק כאשר קנאות כל כולה על מדת הרחמים עומדת, רשאי הוא לקנא קנאת ה' צבקות. מלאכי השרת שאינם בוחנים כליות ולב, חששו הם שפנחס בעל חימה הוא, עד שהעיד עליו וידע תעלומות, אמנם קנאי בן קנאי הוא, אבל גם משיב חימה בן משיב חימה, ובלב מלא רוממים בא' לקנא קנאת ה' צבקות. וזה מה שבא הכתוב ויחסו אחר אהרן, שבאלו המידות קינא לשם אלקיו והרג נשיא בעמיו. לא קנא פנחס אלא במדת השלום, ובדן הוא שיטול שכרו. אבל יש קנאות שהיא לא לש"ש והיא מגיעה ממקום לא טוב. אותו אדם שמקנא שלא לש"ש, רצה שיהיה לו במה להילחם הוא שואב חיות מכך. והיינו שיש אדם שמחפש פורקן לכעס והחימה שיש לו, ולכן כל פעם הוא מחפש על מה לקנאות קנאת ה', וברגע שאין על מה לקנאות, הוא לא רגוע, הוא חייב לייצר ולחפש בעיות שיהיה על מה לקנאות, על מה להוציא את חמתו וכעסו. בדומה לזה אמר הרב שלום שברדון בני אדם בדרך כלל מחפשים לבנות את עצמם לעלות ולהתעלות, משקיעים מאמצים וגינה והתקדם בעבודת ה' לפי תכונותיהם, יש הזוכה ללמוד או ללמד, ישנם בעלי חסד וגם אנשי עבודה יראה תפילה וכהנה, כל איש לפי חלקו שה' נתן לו. אך לפעמים אפשר למצוא אנשים מסוג אחר, ליבם חם לדברים שבקדושה, אלא שקשה להם עם עצמם, הם אינם מתקדמים בעבודת ה' האישית הפרטית, ומאחר ועם עצמם קשה להם, כתחליף החליטו להתמודד עם אחרים, לעמול על תיקונו של הזולת, לדאוג לעבודת ה' של אחרים. אותם יהודים מגלים מהר מאד נפילות של יהודים, לומדים היטב את חטאיהם של אנשים אחרים, ומה הם עושים? מתחילים בפרסום מודעות מחאה, יש להם כספי צדקה, והקנאות מתחילה בכל עוז לקנא לכבוד ה', הם מפנים יראת השמים שלהם לכתובת אחרת, לא כלפי עצמם אלא כלפי אחרים, וזעקים משמימים את החוטאים, רומסים אותם, ובדרך כלל גם עושים שטייגן במצוות המחאה, מחדשים הידורים והידורי הידורים במצוות הקנאות, וקוראים מי לה' אלי. קנא קנאתי לה'. ולמעשה צריך לדעת שהקנאות מידה טובה יש בה, אך תנאי אחד צריך לה, שיהא עם פי תורה, ולאחר שרכש כל המידות טובות, אז יכול להתרכז במידת הקנאות.

שאלה: בפרשה אנו קוראים את פרשת התמיד, מה החיוב לומר פרשת התמיד? **תשובה:** כ. פשו"ע סימן א' ומ"ח מובא שצריך לאומרה בכל יום קודם התפילה, ובמ"ב מ"ח א כתב: והיא במקום הקרבת קרבן התמיד בזמן שאין בהמ"ק קיים ואין יכולין להקריב קרבנות מי שעוסק בהן ובפרשיותיהן מעלה עליו הכתוב כאלו הקריבום, ובוזרה כתוב שכל המזכיר בפיו ענין קרבנות והוקרה, ברית כרותה היא שאלו המלאכים המזכירים עוונותיו להרע, אינם יכולים לעשות לו רק טוב. וכתבו הפוסקים שהוא קרוב לחיוב ואין לבטלה. וביה"לכות שלמה' לרש"י אויערבאך כתב: דעתו לא היתה נוחה ממה שנתרופף לומר פרשיות הקרבנות והיה מוצר התלמידים על כך, וכן בתנ"ים יש לחנך התלמידים לומר עכ"פ חלק מפרשת הקרבנות. וכן כותב בילקוט יוסף: אף בני ישיבות ותלמידי חכמים ישתדלו לומר בכל יום פרשת הקרבנות ואיהו מקומן. ויש להוסיף שענין אמירת קרבנות הוא לא רק לחסידים ועדות המזרח אלא לציבור יוצאי ליטא, אך תנאי אחד נשאל פעם: האם ראוי להקפיד בישיבה על אמירת סדר הקרבנות שלפני התפילה, תשובתו היתה חד משמעית: ראוי שבני הישיבה יאמרו קרבנות! עוד הוסיף ואמר שראוי להמליץ לכל בן תורה שיקדים לבוא לבית הכנסת כעשר דקות טרם תחילת התפילה ויאמר בנחת את סדר הקרבנות. על שך עצמו הקפיד מאוד על אמירת סדר הקרבנות. הרב ר"מ פיינשטיין מסופר: תפילתו היתה נמשכת כל בוקר במשך המעלה משתיים תמימות אז היה שופך את לבו בתחנונים לקונו וכמונה מעות. בשעת אמירת הקרבנות היה מפרש לעצמו דיני ותורת קרבנות והיה נראה כאילו הוא שונה עתה משניות זבחים בסדר לימודו. על הרב שטינמן מסופר: הקפיד לומר קרבנות לפני התפילה. על רמ"י ליפקוביץ מסופר היה מקדים את זמן הופעתו לתפילה בישיבה כדי לומר את הקרבנות במתוך קודם התפילה. על הרב אלישיב מסופר: כשהיה בבית חולים באשפוזו האחרון לפני הסתלקותו העירו אותו אחרי כמה ימים שהיה בהרדמה אמרו לו שכבר ניתן להתפלל מנחה ואף בזמן שהיה במצב כה קשה הוא פתח באמירת הקרבנות. ובשו"ת שבט הלוי ז, יד כתב: וענין תורתו אומנותו לפטור לומדי

תורה החביבים מסדר הקרבנות, אין לנו בזמן הזה כמובא בכל הראשונים, והוא פשוט מאד להלכה. ואין הבדל בזה בין מנהגי רבותינו גאונים וצדיקי אשכנז, לבין גאוני צדיקי ספרדים או חסידים יו"ר. והרבה יש להצטער על הפרת הסדר הקדוש והמקובל הזה. בשו"ת אור לציון בעניין אמירת הקרבנות כתב: הדבר פשוט כיון שהמנהג לומר את כל הנוסח כפי שהוא מסודר בסידורים, אין לבטלו בחינם. והוא נוסח התפילה ואף תלמידיו חכמים הלומדים כל היום אינם פטורים מלאומרם.

שאלה: בפרשתנו מובא אך בגורל תחלק את הארץ. כתוב בחז"ל שאסור לשאול בגורלות וכן פסק בשו"ע יו"ד קעט. וא"כ קשה איך היום עושים גורלות? **תשובה:** מובא בפוסקים שהאיסור הוא רק כשתולה בגורל עתידות. אבל כשעושה גורל להכריע בין שני צדדים שאין לו בזה הכרעה ולקבל את זה כעצה שיר. וכן נהג הרבה רבי חיים קניבסקי שכשהיו מגיעים לפניו לשאול שאלות שההכרעות בהן היו באותה מידה לכאן ולכאן, הוא היה פותח תנ"ך והעמוד שהיה פותח הוא היה מסתכל מה האות הראשונה מתוך האותיות הראשונות ל או כ, אם האות היתה ל היה אומר לא לעשות ואם היתה כ היה אומר לעשות.

שאלה: אדם שמתפלל על עניין מסויים שזה נס אם זה יקרה, האם בשביל שתקבל תפילתו צריך לנכות לו מזכויותיו כמו כל נס שקורה לאדם, והאם כשהתפילה מתקבלת זה על חשבון משהו אחר? **תשובה:** כשאדם מתפלל על משהו הקב"ה נותן כח לתפילה שהיא מתקבלת ולא פוגעת כלום ובוודאי לא מנכים לו מזכויותיו. כוח התפילה הוטבע במהלך הטבע הכפופה כולה לתפילה ואפי' שמתפלל על נס זה מועיל, וזה לא בגדר נס.

שאלה: ישנם הרבה אנשים שמרגישים שהם לא מצליחים להתעלות בלימוד ובעבודת ד', ומאידך מרגישים שאצל אחרים הכל הולך בקלות בלי קשיים, ואז הם נהיים מתוסכלים ומדוכאים, מה נכון לעודדם במצב הזה? **תשובה:** הדבר הנכון לעשות כבזה מצב זה לחדול מלבקר ולהשוות את עצמו לאחרים אלא להתרכז בעצמו ולתת לעצמו ציונים לענן שוב ושוב את מעלותיו, ואז הוא יגלה שלעומת יכולותיו וכוחותיו הוא מתמודד עם זה בגבורה יעלאית, ויסוד זה אף מובא בשולחן ערוך באו"ח שכותב "כי הכל תלוי לפני ד' תברך אם עושה כל אשר בכוחו לעשות".

שאלה: איהו סגולות גדולות יש בתפילה במנין חוץ מהפן ההלכתי שחייבים להתפלל במנין? **תשובה:** תפילה במנין אומקיע גדול שכתבו עליו סגולות נדירות, הבית אהרן כתב שתפילה בציבור יכולה לעזור לאדם בכל דור כאילו הוא צדיק הדור, המאור ושמש כתב שהנותר להתפלל בציבור מבטל הגזירות וזוכה לפרנסה בריווח, רבי משה סולובייצק כתב שהסגולה הטובה ביותר לרפואה היא לקבל על עצמו להקפיד תמיד בכל יום להתפלל במנין מתחילתה ועד סופה.

שאלה: איזה עצה יש בחינוך הצליח לגרום לילד לרצות לעשות מה שהוריו מחכים אותו לעשות? **תשובה:** עיקר החינוך אינו תלוי במה הילד יעשה בפועל, אלא לחתור לרצון של הילד להתקדם, כי הרי ישנו הבדל עצום בין ילד שפועל מרצון לבין ילד שפועל מהכרח שמכריחים אותו בעל כורחו, וההבדל בחינוך היא בהבדל הדק שבין לגרום לילד לעשות משהו לבין לגרום לו רצון לעשות, דהיינו לא רק להשקיע בידיעת התורה אלא להשקיע יותר באהבת התורה, וכך בכל דבר ודבר להשקיע בהסבר על ערך התפילה, על יקורת התפילה, על היופי העצום שיש בתפילה, וכך הילד יתחבר לאט לאט למתיקות של התורה והתפילה, לעשות עסק חיובי גדול מכל הצלחה ועליה בתורה, מכל מבחן שהילד עשה, מכל התגברות של הילד, וכך הילד יאהב ללכת לחיידר ללמוד, ואחרי הרצון יגיע המעשה ונצליח בחינוך הילדים.

שאלה: האם מותר לבחור לערב את צוות הישיבה במידע על בחור שעושה נזק רוחני לשיבה? **תשובה:** באופן עקרוני בחור לא צריך להיות מלשין ולהודיע לצוות הישיבה על בחור שפוגע בתקנון של הישיבה, כך אמר רבי חיים קניבסקי. אך יוצא ממכלל בחור שעושה נזקים רוחניים לבחורים אחרים, כגון שמביא ומראה לאחרים מכשירים פסולים וכדו' שיכול בקלות לקלקל אחרים, וודאי ראוי לומר זאת למישהו מהצוות, שידוע שמטפל בעניין זה באופן ראוי.

שאלה: מה הטעם יהושע זכה להיות היורש של משה? **תשובה:** פירש"י על הפסוק יפקוד ה' אלוקי הרוחות כתב: כדאי הוא יהושע לטול שכר שמושו שלא מש מתוך אהלה. וזהו שאמר שלמה נוצר תאנה יאכל פריה. ומקור הדברים הוא במדרש רבה כאן: אמר לו הקדוש ברוך הוא בנך ישבו להם ולא עסקו בתורה יהושע הרבה שרתך והרבה חלק לך כבוד והוא היה משכים ומעריב בבית הועד שלך הוא היה מסדר את הספסלים והוא

פורס את המחצלאות, הואיל והוא שרתך בכל כחו כדאי הוא שישמש את ישראל שאינו מאבד שכר קח לך את יהושע בן נון לקיים מה שנאמר נוצר תאנה יאכל פריה. והנה יהושע זכה להיות מוסר התורה יותר מכל הזקנים כמו שכתוב במשנה באבות משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע שמסר לזקנים. והכל בזכות שימוש חכמים. וראים מכאן שגדולה שימושה יותר מלימודה שאע"פ שהיו דבור זקנים וחכמים ממנו הוא היה מוסר התורה. ורבי רשון אדלשטיין אמר שבלי שימוש חכמים זמן ממושך א"א לדעת מהי סברא ישרה ומהי סברא עקומה. וע"י שימוש חכמים זמן ממושך שייך לקבל שלימות בתורה.

שאלה: אצל הבנות כבר התחילו ימי החופש ואנשים לפעמים מרוב שיעמום אוכלים הרבה האם יש שחרון לאכול הרבה כשהמאכלים הם בריאים? **תשובה:** כן בוודאי! ודן זה מופיע ברמב"ם בכמה מקומות (ובעיקר בדעות ט טו) וכן בקיצור שו"ע, והם מבארים מדוע זה בעיה, כי כשאוכל הרבה אז מערכת העיכול לא עובדת כראוי, ונוצרים הרבה רעלים בדם, ומחלות שונות ומשונות, והוסיף הרמב"ם שזה גורם אף למוות חלילה, כי הגוף הוא כמו מכשיר חשמלי, למשל מייבש כביסה, אם תדחוס לתוכו הרבה הוא לא יפעל את פעולתו כלום.

שאלה: ידועים דברי האר"י שעל האדם לספק כל רצונות וצרכי אשתו אף ידו משגת כ"כ. והנה יש להקשות ע"י מדברי הח"ח בביה"ל סימן תקכט שכתב שם שעל האדם לא להיכנע לפיתויים של אשתו וינהל את ביתו כפי ערך הרווחתו ולא יותר, האם הח"ח חלק בזה על האר"י? **תשובה:** ברור שלא! כי גם דברי האר"י הם רק כשיש אפשרות ובדוחק יתן, אבל ללוות ואח"כ להיכנס לגילגולי הלוואות וגמחיים כשלא יודע מהיכן יהיה לו להחזיר, גם האר"י סובר שאסור לתת ויזהר מלשמוע לפיתויים.

שאלה: בימים אלו יש אנשים שמתארגנים לצאת בימי בין הזמנים (החופש) לנופש וכו'. מה הנופש שהכי ראוי לבחור בו בשביל השלמות הילדים? **תשובה:** המציאות מוכיחה בחוש שמי שיוצא לנופש יקר בבתי מלון וכדו' לא נח יותר ולא נהיה אדם יותר מאושר וגם לא מעניק לילדים את מלוא תשומת הלב שהם זקוקים לה כדי לגדול בריאים בגופם ובנפשם. וידוע שיעקר ההנאה של הילדים בחופש זו שהייה בצוותא עם ההורים והיחס המקשיב המפנק והשונה שהם מקבלים מהם בימות החופש. וברור שילד זיכור לכל החיים ויהיה לו טוב בנפש ובנשמה אם הנופש עם ההורים יתבטא בעצם הועדה ששינו מקום מגורים והוא נמצא עם משפחתו בתנאים של רוגע ושלווה ויש להורים את כל התנאים והזמן להעניק לו יחס חם ואוהב. וזה שווה בעיניו פי מיליון מאשר מה שיכול לקבל בשהייה באיזה מלון נוצץ.

הלכות הקשורות לפרשה

מדיני ראש חודש: ובראשי חדשיכם. בפרשתנו קוראים את דיני ראש חודש. נביא כאן כמה דינים לראשי חדשים: **נהגו הנשים** לעשות שינוי בראש חודש מימות החול. ובעיקר נהגו שלא לתפור ולטוות. והעובדת תפירה ויכולה להשתמש ברי"ח כגון שהיא עצמאית לכתחילה תחמיר ע"ע. וכשאינה יכולה להחמיר משום צרכי פרנסה קשים יכולה להקל וביום הראשון של ר"ח יש להקל יותר. ובכ"א תנהג איזה משוה שונה מימות החול. ונהגו להחמיר מהחילה. סריגה דינה כתפירה. וכיוון שרוב הנשים לא תופרות נהגו להימנע מכביסה. ולגבי מכות כביסה שזה רק לחיצת כפתור יש שנהגו לומר לבצל וכדו'. ורבים נהגו להקל במכות כביסה. ומגיהוץ וייבוש ראוי להימנע. אבל האנשים מותרים בכל המלאכות.

חידות

חידות שינון הפרשה: **חידות שינון הפרשה לפי סדר הא-ב.** א. אביו וסבו של הקנאי הצדיק? א.לעזר אהרון. ב. ניתנת לפנחס? ב.רית. ג. ממשפחות שבט מנשה? ג.לעדי. ד. אביו של חושם? דן. ה. משם ראה משה את א"י? ה. הר העברים. ו. _____ משה את משטטם לפני ד"י. ז. נשיא שמעון שחטא ונהרג בדקירה? זמרי. ח. ויבא צלופחד? ח.לה. ט. תמיד של בין הערבים נשחט ממזרח ל? (רש"י) טבעות. י. איש על העדה? יהושע. כ. מן האנשים שנותרו? כלב. ל. אבי יוכבד? לוי. מ. היום הראשון והשביעי של פסח הם שנים? מ.קרא קודש. נ. מבנות צלופחד? נועה. ס. מובאת עשה הקרבנות? ס.לת. ז. בכור יהודה? ער. פ. שם העי"ז של מדין? פ.עור. צ. המדינים היו לבניי? צוררים. ק. פנחס _____ את _____ ד'. קינא, קנאת. ר. יש להרבות את נחלתו? רב. ש. בעל חיים המשמש לחטאת? שעיר. ת. מבנות צלופחד? ת.רצה.

חידות על פרשת שבוע: א. 7 דורות רצופים בפסוק אחז? ב. פסוק בפרשה שכל התיבות מסתימות באות מס': ג. מה

שונה משפחת ימנה משאר המשפחות בפרשה: ד. 11 פרשות בפרשה: ה. תשע שמות של נשים בפרשה?

תשובות: א. בנות צלחת בן חרפ בן גלעד בן מכיר בן מנשה בן יוסף. ב. זו טו. ג. כולם מסתיימים באות י בסוף שמותיהם, ואילו ימנה מסתיים באות ה. ד. אמור (כה יב) פתס (כה יא) קרח (כו ט) מטות (כו ה) במדבר (כו סד) צו (כו ב) חוקת (כו יא) בהר (כו ו) נאה (כו יב) שמות (כו נג) כח (כו יח). ה. כזבי (כה יב) מכלה, רועה, חגלה, מלכה, תרצה (כו לג) שרח (כו מו) יוכבד מרים (כו נט).

חידות ידע תורני: א. איזה בעל חי מטמא באוהל למי"א (חוץ מאדם)? ב. איך יכול להיות שבגבת שני שולחנות, שניהם ריקים ואי א מוקצה ואי א מוקצה? ג. אסור לרכב על עגלה שנמשכת ע"י שור וחמור משום כלאיים - באיזה אופן מותר לרכוב על ידי שור וחמור? ד. מתי אנשי העולם יהיו בבוזבזה מאה מטר?

תשובות: א. אדני השדה (כלאים פ"ח מ"ה). ב. א' מהם היה עליו רב בבין השמשות ואי לא היה עליו. ג. אם מונח דף על שור וחמור מותר לרכב על הדף (עיקר תוי"ט כלאים פ"ח ו' ו') מהגאון הגדול רבי משה שינקר שליט"א ממודיעין עילית. ד. סחדרין ק. לעת"ל כל אנשי העולם יהיו כאדה"ר שהיה גבוהו 200 אמה.

חידות מאחד הרבנים: א. איזה דבר אדם לובש ולא רואים שהוא לבוש בזה [לא בגד פנימי]? ב. איך יתכן אדם מת נגע באדם חי והחי לא נטמא? ג. איך יתכן לא אומרים למנצח ולא אומרים לכו"ז? ד. שיתחנן? א. איזה ציפור נמצאת בתוך כל בן אדם? ה. איזה ברכה מוזכר בה 3 פעמים הסיפירה 1? ו. איך יתכן איש אומר לאיש "אשתי"? ז. איך יתכן איש אומר לאיש "מתתי"? ח. בפרשה שם אדם ובשנינו ניקוד הנפך שלש עיר? ט. בפרשה שם אדם ובשנינו אות הנפך שלש בעל חי? י. 3 מקומות בתפילה מזכירים פסוקים מפרשתינו? יא. 3 מילים בהפטרה מופיע בתנה תוקף? יב. מה זה אליפלחו והקשר לפרשתינו?

תשובות: א. "עדשות". ב. ב"ב כ. הנולד לח' חדשים. ג. מנחה כל יום. ד. צפור הנפש. ה. שאם יפתח אחד מהם או יסתם אחד אפילו שעה אחת. ו. עירובין ד' חטוף ואכול חטוף ואישתי (זה לשון הגמ'). ז. השיא את חמתו (פרשת השבוע). ח. כיו"ל. ט. כיו"ז. י. פסוקי קרבן שבת, פסוקי קרבן ר"ח, פסוקי פרשת התמיד. יא. פסוק י"ב קול דממה דקה. יב. זה שם אדם (דברי הימים א' טו) והקשר לפרשה כי בסוף הפרשה כתוב בחומש קס"ח פסוקים אליפלחו כימן.

חידות לבוגרים: א. מה שותים דרך האוזן? ב. על מה מברכים 'שהכל נהיה בדבר' למרות שלא אוכלים אותו? ג. איזה זהב מקומם במים? ד. מי מאיר גם כשהוא נמצא בחושך מוחלט? ה. מי עף בלי כנפיים? ו. איזה פקק אי אפשר לפתוח עם פותחו ולא ביד? ז. מה שוקל פחות ממה שהוא שוקל? ח. מה עולה רק אחרי שהוא יורד, ויורד רק אחרי שהוא עולה? ט. למי ההגה הכתובה בצד המיין? י. מתי לא עוזרים ליהודי מבורך כשהוא נפלא? יא. מה המבורך שלא משלם ולא משלמים עליו בנסיעה באוטובוס? יב. מי שר עם פה סגור? יג. מי רק עולה ואף פעם לא יורד? יד. מה השעה כשהחמוג בין אחד לשתיים? טו. מי לא מברך כשהנהיה בשע? טז. איזה דבר רטוב נקרא בש? יז. מה משותף לרוביט ותרנגול? יח. איזה שני חפצים יש בהרבה בתים ויש לזה אותו השם ושמן הוא ממה שעשוי והמוצר לא עשוי ממה שנקרא בשמם?

תשובות: א. שותים בצמא את הדברים. ב. על שתייה. ג. דג זהב. ד. אדם בשם מאיר. ה. חלום. "וכחלום יעוף". ו. פקק בכביש. ז. יא. מנחם. ח. מעלית. ט. רכב מנקה רחובות. י. בנפילת אפיקים. יא. הנהג. יב. (מניינסטן) שלא פותח את הפה. יג. עלות השחר. יד. שעה 12 שני אחד ושתיים, א"כ השעה 12 בדיוק. טו. מי שנהיה שבע רצון. טז. יין יבש. יז. הדוד. יח. פח. זה לא עשוי מפח כי עשוי מפלסטיק ומתכת. וכן כיסוי לגז בשבת (בלאד) עשוי ממתכת ולא מפח.

חידות על בעלי חיים לשאלות את הילדים: א. שמות בעלי חיים בכל אותיות האב-ב? ב. לפחות עשרה שמות של בעלי חיים שהם גם שמות בני אדם? ג. איזה בעל חיים הראש שלו רחוק מהבטן שלו? ד. איזה בעלי חיים שמם מורכב ממילה בן ארבע אותיות שהיא שתי אותיות פשוטות? ה. איזה בעלי חיים שמם ושם בן זוגם שונה לגמרי? ו. איזה בעלי חיים אוכלים בשבת? ז. איזה בעל חיים נקרא ישר והפך אותו הדבר? ח. איזה בעל חיים יש לאחד מאבריו שם שונה מאשר לכל הבעלי חיים?

תשובות: א. אריה. ברזל. גמל. דב. היפופוטם. וירוס. זאב. חמור. טווס. יונה. כלב. לויתן. מקק. נשר. סוס. עורב. פרה. צבי. קרנף. ראם. שור. תרנגול. ב. אריה. זאב. דב. צבי. יונה. אילה. דבורה. חולדה. חיה. גדי. יעל. לביאה. ציפור. חתל. ג. גיפנה. ש' לה צוואר ארוך, ולכן ראושה רחוק מהבטן. ד. צרצר. פרפר. ה. אריה לביאה. חמור. אתון. ו. דג, תרנגול, פרה. ז. סוס. ח. פיל האף שלו נקרא חדק.

חידון ילדים: השלם את המילה החסרה בפסוק: למען --- שורך וחמורך. למען ---- את יום צאתך מארץ מצרים. למען ---- ימיכם. למען ---- ימים. למען ---- את בניו ואת ביתו. למען ---- לי בעבורך. למען ---- אותותי אלה בקירבו. למען ---- כל עמי הארץ. למען ---- אדברה נא שלום בך. למען ---- אותו מידם. למען ---- נפשי.

חידון משמעותיות מילים לפרשת פנחס: ו' משמעותיות **למילה תחת. תחת - תמורת.** "תחת אשר קנא לאלוקיו"

תרגום: חלף (במדבר כה יג). **תחת - בית.** "ולא קמו איש מתחתיו שלשת ימים" אבן עזרא: מתחתיו מביתו (שמות י כג). **תחת - מלטה.** "בשמים ממעל ועל הארץ מתחת" (דברים יז טז). **תחת - בגלגל.** "תחת אשר לא עבדת" (דברים כח מז). **תחת - תפחד.** "ויאמר ה' אל יהושע אל תירא ואל תִּחַת" (יהושע ח א). **תחת - במקום.** "תחת הנעוצץ יעלה ברוש" מצודת דוד: במקום (ישעיהו נה יג).

מדוע זה של הלימנע מלקרוא בשבת: רעיונות שנשלחו השבוע ובהם פתרונות לבעיות שהובאו בשבועות קודמים: א. רופאות שיניים לילדים סרבניים- יש את ד"ר שיפר ברח' י טרפון, מנסיון אין ילד שהוא לא מצליח איתו! המספר שלו 0361984861 רק שהוא לא זול כלל. **ועוד כתבו:** יש במרפאת הלפרין רופאה מומחית לילדים סרבנים ב. גידול רבנות- בעיקרון הגיונם צריך להיות באמצע חודש אב, חודשיים לפני השימוש, כך הערבה מספיקה להצמיח גבעולים לפי באורך מספיק. אמנם לגבי מורביות, אני לא יודע אם יסיפיקו לגדול בכזה זמן, זה תלוי גם בצורת הגידול של העץ ובגילו. יש קובץ שנערך בשנה שעברה על ידי משרד החקלאות בנושא, לא בטוח שכל מה שכתוב שם רלוונטי לכל אבל כדאי מאוד לקרוא. לקבלת הקובץ יש לשלוח מייל בקשה לעלון ועוד כתבו: לי יש ניסיון מגידול במושב שיש אדמה טובה ואני בשפע הייתי גוזם באמצע לא לגמרי משאיר רק גזע ואז יש גידול חזק ובריא עד סוכות גידול פגום נוצר מעץ "זקן" וכן אם יש פטילים באזור שהורסים את העלים **ועוד כתבו:** יעוין מה שכתב הגה"ק רבי בן ציון אבא שאול בספר "אור לציון שביעית"- פרק א' תשובה י"ט, בביאורים: "ומאותו טעם.....גוזמים מה האילן בטי"ו אבא ולא משאירין עלין כלל ומשקין פעמיים בשבוע כדי שבסוכות יהיו בעץ הרבה ערבות נאות ומשובחות." (ואין לעשות כן בשנת השמיטה). ג. לגבי מכונית בכיסה שלא מנקה טוב יש לבדוק אם הגוף חימום עובד, פשוט לבדוק אם המים חמים במכונה, או כשהיא אמורה להוציא את המים לאחר הפעולה הראשונה לפני הסחיטה. אם אין מים חמים יש לבדוק אם הגוף חימום תקין פשוט בזיהרות לחבר רן חיובי ושלילי לשני ולראות אם הוא חם ואם הוא לא חם יש להחליפו, אם הוא חם וזה קרה לי, אז הבעיה היא בכרטיס של המכונה, יש להחליפו אצל טכנאי לכרטיסים ד. כדי למנוע גוגמת נפש כדאי לציין על כרטיסי רב-רב. תלשי מוון: כרטיס אשראי וכדו' מספר טלפון ברור שלא יאבד ולא יודעים למי להחזיר וכן כששולחים כסף עם ילד (או מבוגר) בפרט סכום גדול להוסיף פתק עם פרטים ברורים. ה. תלישת שערות בזמן הלימוד- אצלי זה קורה בגלל תחושותיו מסוימות וצריך להחזיק משוה ביד ולהתעסק איתו כמו עט או יותר מומלץ משחק הספינר.

התורה חסה: בקשות עזרה וסיוע שנשלחו ע"י הקוראים, למי שיש פתרונות או רעיונות לשלוח ע"מ לסייע לציבור מתבקש לשלוח למייל בספוח העלון והקב"ה יחזיר לו בכפלים: א. מה אפשר לעשות במרצפות מהסוג של פעם איפה שהיתה הספה השתנה הצבע של הריצוף. ב. האם יש פיתרון יעיל לנפיחות בורידים בגלליים מצמידים מסויימים. ג. יש לי קולפיו עור לא קסקסים אשמח לדעת מי יודע מה זה ומה הפתרון לזה. ד. התלכלכה לנו המפה מחבל של נר הבדלה איך מנקים: סנינו עם מים רותחים ועם מגהץ ולא עזר.

הגיגים המיועדים לאלו שיש להם תועלת

השדכן לאבי המיועדת, תשמע מדובר בבחור מתמיד ושקדן רק הבעיה היחידה שהוא לא יודע לשיר. עונה לו אבי המיועדת אני לא מחפש "חתן זמרי". עונה לו השדכן הבעיה שהוא לא יודע את זה.

הרגע הזה שאתה מוצא את עצמך דורך ורקד לבד על החתן בתוך המעגלים ואתה כל מה מתייעץ מלקרוד במדך ולחזיק ואתה מחכה שמישהו יגאל אותך ויקח את החתן וזה לא קורה.

הציבור בבני ברק ממתין עדיין להודעות ברמקולים של שבת שאפשר להכניס חזרה את הדפנטים והסכך למקלט, אולי עם השריר ונפוצותינו קינעס! לירכתי ארץ.

בזמן שהדיכויים על הסכמי אברהם תקועים בווישניטון, הסכמי עשיו מיושמים בעזה בשיא המרץ.

ההבדל בין נתניהו לטראמפ, שלטראמפ אין סמוטריץ' ובן גביר.

אם כשרזה עולה במשקל זה נקרא שהוא משמין, אז למה ששמין יורד במשקל זה לא נקרא שהוא מרזין?

תשתו פעם אקסל לא קר ותפסיקו לזלזל בקריסטל ירוק.

כשהשיחה מגיעה לשלב של: אז מה עוד חדש? מה קורה חוץ מזה? מה אתה מספר, הא? איך הולך? הכל בסדר? מה העניינים: תספר משהו.

משגיח חזק בי על שדיתרתי באמצע השיחה. אמרתיו לו לא דיברתיו, זה היה רק ענתוק.

שולחן המזרח בבר מצווה זה לא המכובדים שמפארים אותו אלא הכסא למתנות שנמצא מאחוריו.

נסעתי באוטובוס וראיתי בן אדם קורא את העמוד הראשון של העלון.

אחד כתב ברזומה שלו שהוא לא מסוגל להרוג גויקים. אמר לו השדכן: השתעתי: מתחוך את זה מיד! מי ירצה אותך עם כזה רזומה?

פעם היו מפחדים שיפול עלינו טיל. היום הפחד הוא שיפול יו יו סיני.

הרגע ששואלים אותך מעבר לקו "האם תוכל כמה דקות לענות לסקרי".

שלמתי מאה נח על משחת יתושים, נראה לי עקצו אותי.

הרגע שמכריזים פְּלָה למחיצה לפני ברכת המזון.

היום חמישים וששה ימים למינוי זיני לראש השב"כ, הרחמן יסיים את עבודת של היועמשיית במהרה בימינו אמן.

היכן ניתן להשיג את העלון

לקבלת העלון באופן אוטומטי יש לשלוח מייל עם המילה 'הצטרפות' לכתובת

alonalon+subscribe@googlegroups.com ולאחר מכן תקבלו תודעה, קיש להשיב תשובה למייל שקיבלתם, ותקבלו אישור שצורפתם.

הודעות תגובות רעיונות פתרונות למערכת העלון יש לשלוח למייל זה 1@alonalon.com ניתן להשיג בכתב גדול במייל הני"ל.

כמו"כ ניתן להשיג את העלון בקובץ גליונות. בכל העלונים בשם הבית התורני. ובעוד קבצי עלונים. וכן בקול הלשון מקישים על מאגר השעורונים ועבריותתנקובץ גליונות שלמה קולדצקי ומורידים מה שרוצים עלונים מהשבוע ומהחמש שנים אחרונות. **במחשב** ניתן להוריד בדרשו בבינונו ועוד, ע"ש: עלון קולדצקי. או עלון לשבת.

חדש ניתן לקבל את העלון בפסק לקבלת העלון בפסק יש להתקשר למס' 023132641 והקיש 1 ואז להקיש קוד עלון שמשפרו 1010 ואז שוב

כמו"כ יהיה ניתן להשיג עלונים בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפניה בחצר ברחוב סוקולוב 23.

העלון בכניסה לתלמוד תורה כתב סופר עולה סך של 30 אגורות לעלון (12 שקל לשנה, שקל לחודש ממוצע כי בביה"מ לא יוצא), אפשר לשלם מראש לכמה שבועות קדימה, אפשר לשלם לאחר השבת, את התשלום יש לשלם בקופה הצמודה. או בינדרים פלוס - רשת הכוללים פרסד כץ-עלון, (שלוחה 2422). אפשר לשלוח משם הודעות. **מי שישלם עבור כמה שבועות קדימה** אין לנו התחייבות לספק לו עלון במידה ויהיה חסר רח"ל או שלא יצא עלון. **הפצת העלון דרך המייל היא ללא תשלום**, וכן התשלום הוא רק על לקיחת העלון מהמקום הני"ל ולא על צילום העלון באופן עצמאי (וכמובן שהמפיצים שלא לוקחים את העלון מהמקום הני"ל ומפיצים באופן עצמאי ברור ופשוט שלא צריך לשלם). כל המפיצים הקבועים שרוצים להמשיך להפיץ את העלון נא לשלוח למייל הני"ל את מקום הפצתם ובע"ה נפרסם אותם. תודה ויישר כח לכולם על זיכוי הרבים.

להלן מקומות שבהם ניתן להשיג את העלון: בירושלים: ביישיבת מיר אצל הגאון הצדיק רבי דוד רוטשילד שליט"א. או אצל האדם הגדול והאהוב רבי אבי פרידנר שליט"א שהוא היה המגן על כל ישיבת מיר מפצלות ואזעקות. עוד בירושלים בבית הכנסת 'בית מרים גיטל' מעלות דפנה, ניתן להוריד את העלון במדור עלוני שבת - עלון לשבת קולדצקי. **ניתן להדפיס את העלון במודיעין עילית** בעמדת אוצר החכמה בביהמ"ד קהילת משך חכמה - רחוב משך חכמה 41 לכתוב עלון לשבת, בעלות סמלית של הוצאות ההדפסה בלבד. **בבית שמש:** בבית הכנסת אור אליהו אצל הרב הצדיק והטהור רבי נחום זכריש שליט"א שבוכותו לא נפל שום טיל בבית שמש. ואצל הילד הצדיק אלימלך הכהן גליק, שמדפיס ומפיץ במסירתו רבה את העלון בבית הכנסת בית אבבי וכן מי שמגיע לקבל את העלון בביתו, הוא מבאי לו במאור פנים ממש. **בביתר עילית:** בבית הכנסת שלום רב ברחוב שלום רב גבעה בי. **בהר יונה:** אצל רבינו שמחה שולמן שליט"א שהוא הכטיח שלא יפול טיל בהר יונה בזכות שוה מקום נדיר ואדיר לתורה ותפילה ואכן כך היה. **ברחובות** ביישיבת מאור התלמוד אצל הבחור הגאון והמופלג רבי יהודה רוזן שליט"א. **ברכניס:** אצל רבי יוסף המאירי שליט"א האור של עם ישראל שנולד לו בן שיאיר את העולם. **באופקים:** אצל הבחור הצדיק והמופלג צבי המברסטון שליט"א פאר הגדולים של אופקים שרק פורח ועולה. **בחרשי:** במתחם בתי כנסיות בשכונת צבאות. בבית הכנסת חניכי ק"ק תימן. **בפתח תקווה:** באור ישראל הגדולה והקטנה. באהל אברהם ובשירת מרים. בקהל חסידים. ביוצאי חברון. ובבני ישיבות שבפרי מגדים, ע"י רבי ואל פיהננדלר שליט"א. **בראשון לציון:** ביישיבת עטרת שלמה. אצל הני"ל: **עוד בראשון לציון:** ברח' דרור 21 /חפץ חיים 1, מניין 'בני תורה', חידר ראשון לציון. **באלעד:** בתפארתה בחוף. ובשיבה של הרב אטינגר, ככולל של הרב פכטר, במאור שרגא באבן גבירול, ובאחיעזר ע"י רבי יואל פיהננדלר שליט"א. **בעפולה:** ניתן להשיג את העלון בעמדת אוצר החכמה בבית הכנסת המרכזי אהל משה - גבעת המורה עפולה - בעלות סמלית של הוצאות ההדפסה בלבד. **בעפולה עילית:** בביהכ"נ בני הישיבות רח' רש"י או אצל האישי שזכה דורינו להתכבד בו רבי אהרן קולדצקי שליט"א. **עוד בעפולה עילית:** דחסידי וויזניץ וכן בביהכ"נ בית ישעיהו רח' יצחק שדה. **בעננה:** ביישיבת חילי אורייתא וכן בעלי מוהר 15 אצל הבחור החכם יאיר זכאי 0533100287, ואצל משפחת זכאי בטלפון: 052-6903395. **בבית שאן:** אצל רבי משה חדש בקהילת בית שאן החדש בבית הכנסת הרב ראשית הרב יהושע ליב שכטר שליט"א. וכן אצל רבי יהונתן בכור - בית שאן.

{ אז נדברו }

פרשת פנחס תשפ"ה | גליון מס': 699 | לסדר: "העי נאמן לו את בריתי שלום"

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל:

a8447168@gmail.com

--

רוצים להיות שותפים

בהוצאות העלון?

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

באשראי: "נדרים פלוס"

(שם קופה: עלון אז נדברו)

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי:

052-7683095

תודה מראש!!!

בשורות טובות!!

המזדרין לעבודת ה' גם בשעת סילוק ופירוק...

ברשותך קורא יקר: היום אני רוצה לדבר על שבט ראובן... למה?? מה קרה ראובן?? אז יש לי כמה סיבות... נתחיל מהסיבות היותר צדדיות... דבר ראשון: חודש תמוז שייך לשבט ראובן!! (תמוז- ראובן, אב- שמעון, אלול- גד) חוץ מזה בפרשיות אלו אנחנו עסוקים סביב חטא פעור... והשבט היחיד!!! היחיד שלא חושש ומוכן לקחת אחריות ולפתוח מוצב צבאי קבוע להתמודד מול חטא פעור זה שבט ראובן!!! כן... עם ישראל יצאו לגמרי לגמרי מצולקים ושבורים ורצוצים מחטא פעור... חטא פעור זה לא צחוק... זו קליפה אלימה שהצליחה להפיל גדולים וטובים... זה החטא שהפיל הכי הרבה חללים בכלל ישראל (24.000 בייחס לחטא העגל שהפיל רק 3000...) כמו שכתוב 'כי כל האיש אשר הלך אחרי בעל פעור השמידו ה' אלוֹקֵיךְ מִקִּרְבְּךָ', ממילא פעור נהפך להיות האיום הכי גדול על נצח ישראל... אבל השבט היחיד שלא נרתע זה שבט ראובן!!! בשבוע הבא- פרשת מטות אתה מוזמן לגלות שמשה רבינו נותן לשבט ראובן נחלה בעבר הירדן... ומה ראובן מקבל שם בעסקת חבילה?? את בית פעור!!!! ראובן הוא היחיד שמסוגל לחיות לצידי בית פעור ולא להיצמד אליו אלא להיות ו'אתם הדבקים בה' אלוֹקֵיכם!!!

אז רק במילה אחת... בקיצור נמרץ: מה זה בכלל חטא פעור??? ההגדרה של פעור על רגל אחת הוא כך: הרעיון של פעור זה לקחת כל ערך נאצל ולהפוך אותו לזבל!!! להנמיך אותו... לשטח אותו... וזה משהו שיטתי!!! (פעור זה הבן דוד של עמלק, עמלק הוא זה שדואג להפיל אותנו בפעור...) וזה מגיע לידי ביטוי בחיים באלף ואחד ויראציות... כמוכן שזה מתבטא בצורה הכי בוטה בפיתויים שפלים והמילוי סיפוקים בצורה אסורה שמרקדים בינינו... אבל לא רק זה!!! באותה מידה זה השפראך שמוכר גם אצלנו לקחת כל מיזם טהור ולהפוך אותו לעוד איזה אינטרס פוליטי נמוך... להפוך כל ערך מרומם לזול ופשוט ונמוך... בקיצור: לדאוג לניקוז שוטף שבסוף הכל יתנקז לביוב... שהיעד הסופי של פעור הוא כמוכן לקחת את הנסיך והבן יחיד של ה' שכל השיבירים של כל העולמות מסורים בידיו ולשכנע אותו ש... שטויות... עזוב אותך... אתה גו'ק... אתה אפס... אין לך מה להפסיד... וזה מה שכתוב 'ונשב בגיא מול בית פעור' ורש"י במקום: מי גרם לנו שנשב בגיא- חטא פעור... כלומר: אם אתה מוצא את עצמך מידי פעם בתחושה של גיא... אתה מרגיש זבל... מרגיש באדמה... מרגיש לא שווה כלום... תדע שזה תסמין מובהק של פעור!! אז זהו!!! שפעור זו הקליפה היחידה שמלווה אותנו מאז דור המדבר עד עצם היום הזה!!! (כן מבואר בסוף יהושע... צא לחפש איפה זה כתוב...) וזו קליפה עד כדי כך אימתנית!!! שהדרך היחידה שנותרת איך לבלום ולמתן ולמזער את פעור זה ש-ויקבור אותו בגיא מול בית פעור!!

קברו של משה זה אחד מהדברים שנבראו בע"ש בין השמשות... וה' הכין אותו כבר מאז מול בית פעור!!!! כמו שמובא בחז"ל: שכל פעם שבית פעור עולה למעלה כדי לקטר ולזהיר עוון, כשהוא רואה קברו של משה חוזר ושוקע שמשה רבינו שקעו עד חוטמו, וכל שעה שעולה חוזר ושוקע למקום ששקעו משה... בקיצור: כתוב כאן שפעור אף פעם לא נרדם וממילא הוא צריך ייחס אישי, ומשה רבינו בכבודו ובעצמו נבחר לעמוד על המשמר מולו... כן... תהיה רגוע... גם אם עוד מעט יגיע בין הזמנים ולפתע תמצא את עצמך בגיא מול בית פעור... תדע לך שיש שם עוד מישהו יחד איתך!!! משה איש האלוקים שמחציו ולמעלה מלאך, הוא בכבודו ובעצמו נמצא יחד איתך בגיא!!! בבואך!!! כדי להזכיר לך עד כמה אתה מרומם... ולהשקיע את הפעור עד החוטם...

זה לא צחוק!!! זו מלחמה על כל הקופה!!! יש פה מאבק איתנים על הרעיה של ה'!!! על הנסיך של מלך העולם... האם הוא יפקח עיניים וידע את מעלתו או שיטבע בגיא... ומשה רבינו... הרועה... נשלח לזירה כדי לאזן את המבחן... שיהיה מידתית... שפעור לא ישתולל יותר מידי... שיהיה לנו קונטרה בדמות משה רבינו... כן... מול פעור יש את משה...

עד כאן ברור?? אז זהו שפעור זה האויב מספר אחד של היהודי!!! ומשה רבינו בכבודו ובעצמו נשלח לעמוד בפרץ מולו...

ותכל'ס!!! השבט היחיד שלא נרתע!! השבט היחיד שיש לו את הכח להתמודד מול פעור והוא לא מתבלבל ממנו זה שבט ראובן!!! בית פעור הוא בנחלת ראובן... ושאלת המיליון היא:

ופה אנחנו ניגשים לנושא... מה הסוד של שבט ראובן?? מאיפה יש לראובן כח להתמודד לבד מול פעור... בו בזמן שכל שאר השבטים צריכים את משה רבינו בעמדת הזנקה מיידית אליו?? אתה מבין לבד שהשאלה פה היא לא סתם שאלה תיאורית... זו שאלה מעשית שנוגעת לכל אחד ואחד מאיתנו!!! פעור זה ניסיון יומיומי שפוגש כל אחד מאיתנו יום יום... ובפרט לקראת בין הזמנים הממשמש ובא או יותר נכון יולי אוגוסט שכבר כאן...

אז העניין הוא כך: ראובן הוא בכור!!! זה כל המאפיין שלנו!!! ולבכור יש טבע לקחת אחריות אישית!!! ראובן לא סומך על אף אחד... הוא לא מחכה שיגידו לו מה לעשות... הוא אף פעם לא נגרר... הוא מוביל!! לוקח אחריות אישית!! בקיצור: בא נוריד כפפות... אתה יודע מה זה 'ראש קטן'?? מכיר את זה שיש משהו שכולנו מבינים שזה לא לעניין זה לא בסדר... אבל אין על זה מכתב מהרבנים... זה לא אסור באופן רשמי... נכון ראש קטן?? אז זהו שראובן זה ראש גדול!!! אם תראה לראובן פלאפון שיואמי... הוא ידפדף קצת ויגיד לך: ההלו... זה לא!!! זה לא בסדר!! אה... אבל יש לך חותמת?? והרבנים מתירים?? לא יודע!! קוראים לי ראובן... אני אומר לך מה אני רואה!!!! מה... אתה לא רואה שזה בעייתי... מה... אתה עיוור? **ההמשך בעמוד 3-4 בגיליון זה...**

יש לי אחת עשרה שאלות!!!! תנשום נשימה עמוקה!!! מתחילים???

ובכן: כפי שראית בכותרת... אחת עשרה שאלות לי אליך!!! לא פחות מאחת עשרה!!!!
שאלה ראשונה: מי נראה לך יותר צדיק!!! ראובן או יוסף?? כנראה שיוסף!!
מי יותר צדיק?? שמעון או יוסף?? כנראה שיוסף!!! סו"ס יוסף הוא זה שקיבל תואר יוסף הצדיק.
הלאה: מי יותר צדיק?? לוי או יוסף?? כנראה יוסף... סו"ס אושפיזא דיוסף צדיקא...
מי יותר צדיק?? יהודה או יוסף?? כנראה שיוסף... סו"ס יוסף נקרא צדיק יסוד עולם...
מי יותר צדיק?? יששכר או יוסף?? זבולון או יוסף?? גד או יוסף?? נפתלי או יוסף?? בקיצור: הבטחתי 11 שאלות... לבנתיים שאלתי 'רק' שמונה שאלות... אז בא רק נסיים את זה בזריזות... מי יותר צדיק... דן או יוסף?? אשר או יוסף?? בנימין או יוסף?? אז כן!!! אמנם ספציפית אצל בנימין מצינו את הכינוי צדיק (והיה בנימין הצדיק מצטרף וכו') ובנימין היה אחד מד' שמונה בעטיו של נחש בלא חטא... אבל עדיין!!! עדיין יוסף זכה להיות מרכבה לספירת יסוד צדיק, וזה יוסף ולא בנימין... עכשיו: שלא תבין: אנחנו לא מודדים את השבטים מי יותר גדול ממי... אבל ספציפית בייחס לתואר צדיק... ברור שיוסף הוא הצדיק בה'א הידעיה!!!

ואני כעת שוב שואל אותך אחת עשרה שאלות... אבל הפעם נשאל אותם בבת אחת:
למה יוסף יותר צדיק מראובן?? ולמה יותר משמעון? ובמה הוא יותר צדיק מלוי ויהודה וכו'??

התשובה היא פשוטה מאוד:

מה לעשות שיוסף היה במצרים והיו לו התמודדויות מול פוטיפר... וראובן ושמעון ולוי לא... תעשה משהו... עקרונית ראובן לא פחות גדול מיוסף... רק מה לעשות שראובן נשאר ספון יושב אוהליסבית יעקב והוא לא נזרק לערוות מצרים ואילו יוסף כן... ראובן מצד אחד לא מקנא ביוסף... כי סו"ס לא קל להיות יוסף... אבל יוסף בודאי קנה שם את עולמו!!! יוסף דווקא משם צדיק!! תעשה משהו! זה לא שלמרות שיוסף היה במצרים הוא נשאר צדיק... אדרבה... מצרים עשתה אותו צדיק!!! הניסיונות שהיו לו במצרים, הם אלו שעשו אותו מרכבה לספירת צדיק... ואילו אחי יוסף... דווקא בגלל שהם לא היו במצרים... אז לא היה להם ניסיונות כ"כ גדולים כמו יוסף... ולכן יוסף נחשב תמיד יותר צדיק!!

האם קלטת איזה פצצה נזרקה כאן במשפט התמים הזה??

תבין: מתקשר אלי בחור בן עליה מתמודד וכולו כאוב ודואב... למה?? למה נגזר עלי להתמודד מול כאלו ניסיונות... מה זה היסורים ה'מכוערים' האלו?? אני רואה את חבר שלי הקדוש הזה שנולד עם סטנדר ביד יושב ולומד ואין לו פרפרים בראש... כולו נשמה... כולו זך וטהור... צדיק גמור... ואילו אני כולי רפש וטיט... מוקף מלוכלך בניסיונות ובפיתויים...

עניתי לאותו בחור: אתה פשוט התבלבלת!! הבחור הצדיק הזה שראית אותו יושב ולומד בהתמדה... יתכן שפגשת את ראובן או את שמעון או לוי... הם ספונים להם כל החיים בבית יעקב!!! הם אכן באמת קדושי עליון... אבל צדיק? !?

צדיק זה אתה!!!! בשביל להגיע ל'עדות ביהוסף' צריך להיות במצרים!! וזה אתה!

בנקודה הזו כמעט כולם מתבלבלים!!! היות וניסיונות דורנו הם מאוד שפלים ומוכים... אז מי שמתמודד מולם ונאבק מולם... מרגיש נורא רשע... נורא טמא... וזו טעות!!! כי זה שאתה מתמודד מול טומאה... זה רק אומר דבר אחד... שאתה פה הקדוש!!!

כבר סיפרתי כאן בעלון שמישהו התקשר אלי ואמר לי שהוא נכשל כל היום במידת הכעס... התחלתי לתחקר אותו מה הסיפור... מה מכעים אותו... ואיפה הוא נכשל... ואז התברר שבדיק הפוך!!! לאחרונה הוא מאותגר מאוד מאוד במידת הכעס... הוא מתחנך מול מישהו חסר טאקט שמאתגר אותו נוראות במידת הכעס... וברוך ה' הוא נושך שפתיים ושולט בעצמו ולא!!!! לא כועס... אבל סו"ס היות וזה כרוך אצלו במלחמת עולם אז הוא מאוד מתחנך ופוגש את הכעס... שעליו הוא מתגבר!!! ותכל'ס... בסופו של יום הוא יוצא עם תחושה שהיה לי היום המון כעס... והוא לא שם לב שפרט הקטן והשולי ש-כן... היה לי היום המון התגברויות מול כעס!!! אמרתי לו: תקשיב... צר לי... אבל אני לא זוכר מתי לאחרונה נכשלתי בכעס... בטח שלא... כי אף אחד לא הכעיס אותי... נו... זה נקרא שאני לא נכשל בכעס?? זה בסה"כ אומר שאני בכלל לא בפרשה של הכעס... (ואל תנסה אותי... לא כדאי לך) אבל אתה שמאותר ומתגבר כ"כ על הכעס... אתה לא כועס!!! אלא מכניע מידת הכעס!!! על אותו משקל: החבר שלך הצדיק הזה שאתה כ"כ מקנא בצדקות שלו... אל תתבלבל!!! אצלו זה לא צדקות... הוא פשוט לא 'בפרשה' של צדקות... מתי אתה מתחיל להיקרא צדיק?? כשאתה מתחיל להיות מאותגר בצדקות... שם... שם קניית הודך והדרך...

אלא שכאן מגיעה הטענה המוכרת... שסו"ס יוסף לא בחר בזה... יום אחד תפסו את יוסף בכח והביאו אותו למצרים בעל כרחו... אבל אני...? אני איכשהו הבאתי על עצמי את הניסיונות... אני גיריתי בעצמי את היצה"ר... המשפט הזה חצי נכון חצי לא... זה שכעת יש כאלו שקוראים שורות אלו והם עדיין לא גירו בעצמם את היצה"ר זו עובדה שאי אפשר להתנווכח איתה... זה שצריך לעשות להם נו נו נו... ולהזהיר אותם באלף אזהרות: אל תתחיל עם זה... כי אתה כ"כ זה בגדר תחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב... זה ברור שזו האמת!! זה שיש המון כאלו שרגע לפני היה להם מאוד קל להתגבר כמו לקרוע חוט של תפירה!! ואח"כ זה נהיה כעבות העגלה חטאה... זה גם נכון... אבל!!! יש דבר אחד שצריך לדעת!! שגם אם זה הגיע אצלך בפשיעה... אם אתה כ"כ חזרת בתשובה שלימה!! כאן יש גזירת הכתוב שה' נושא עוון!! שזה אומר: שמכאן ואילך העוון רשום עליו יתברך!!! כלומר: כמו שזה שאמא שלי נפטרה זה חשבונות שמים כי הכל בגזירת עליון... הרי גם העבירות ששבת עליהם בתשובה... ברגע שה' נושא את עוונתי... זה נכנס ל'עובר ושב' של הכל בגזירת העליון... וממילא גם העבירות שלי נהפכות להיות חלק בלתי נפרד מגזירת עליון...

גזרה חכמתו העליונה שיפתח לפני חזית רוחנית חדשה... אה... אני עשיתי את זה? לא!! זה לא אני... זה הוא... זה לומד'ס של תשובה!!! זה עובד כמו לבדוד ודופן עקומה!!!

אז כמו שה' זרק את יוסף במצרים... כך כל המעידות הרוחניות שכבר חזרתי עליהם בתשובה... יש להם הגדרה של גזירת חכמתו יתברך... וה' זרק אותך בניסיונות האלו... ה' רוצה אותך שם... תרגיש נוח... אתה יוסף הצדיק של דורנו... ודווקא מהמקום הזה...

עם סגירת גיליון זה הגיעה השמועה שניתנה הוראה ע"פ גדולי ישראל לחרדים שיפרשו מהממשלה בגלל גזירת הגיוס... מה שבטוח!!! ככל הנראה תהיה עכשיו הסתה כמו תמיד ואנחנו עלולים למצא את עצמנו מול כל מיני צרחנים למיניהם... למה אתם לא מתגייסים וכו' וכו'... בפרט שיש אנשים שבאמת מקפלים מאחוריהם כאב של קרובי משפחה שנמצאים שם בעזה או נהרגו... אי לכך: תשמע עצה טובה שלי: עצה מאוד מאוד פשוטה:

לא יודע מה תענה לו... ובינינו... לא כ"כ משנה מה תענה, דבר אחד: תענה לו לא יפה!!!! שמעת?? תענה בהתקפה!! אל תענה לי כמו איזה 'דע מה שתשיב' בדרכי נועם... אל תהיה דפלוטט ואל תתאמץ לרדת לראש שלו ולדבר בשפה שלו... לא!!!! אל תפול בטעות המוכרת הזו!!!! תדבר בעצבים... תענה בכעס... רק ככה זה עובד!!! אם תדבר בהתקפה... כבר לא משנה מה תגיד, אתה תראה שהוא ילך כמה צעדים אחורה וינסה להתנצל... אבל!!! אם לא תשמע בקולי... אם כן תנסה לדבר איתו יפה... אתה יודע מה יקרה??

יקרה אותו דבר רק הפוך!!! אתה הוא זה שתלך כמה צעדים אחורה ותתנצל... אין מה לעשות!!! זו טקטיקה של שיח... מי שעצבני וצועק... השני צריך להרגיע ולהתנצל בפניו... ומעתה: שתי אפשרויות לפניך: או שהוא יצעק ואני אצטרך להתנצל בפניו... או שאני אצעק והוא יצטרך להתנצל בפני... אין פה משהו באמצע!!!! אם אתה חושב שכן הראוי לך להתרפס בפניו ולהתנצל על דרך התורה שלך... בבקשה... תהנה... אם אתה חושב שהשפראק הזה מכבד את התורה שאתה מייצג יערב לך... אבל אני לא חושב ככה!! ברגע שמישהו מתחיל לדבר איתי למה אתם לא מתגייסים... אני מיד מתחיל לענות לו בקול תקיף ובדיבור מהיר ועצבני... הילד שלי לא יתגייס!!! שמעת?? הילד שלי לא יתגייס!!! אני לא אקריב את הרוחניות שלי... לא מעניין אותי כלום... ואני אומר את זה ככה בעצבנות ונחישות... (ואגב: זה אמיתי) ותאמין לי שאחרי שאני מדבר ככה זה כמעט ולא משנה מה יהיו המשפטים הבאים... תוך חצי דקה אתה רואה אותו מתחיל להתנצל... מתחיל לבא לקראתי... לא... לא התכוונת... יופי... שיתנצל... למה שאני אתנצל???

אם שמת לב לא אמרתי פה כלום!! לא נתתי לך חומר הסברה ולא תוכן מספק... בסה"כ נתתי לך טקטיקה תקשורתית בין אישית!!! כי בינינו... אני ממש לא מוטרד מה בדיק לענות להם כי זה לא באמת מעניין אותם... אני בעיקר מוטרד מעצמי... כי שמת לב שכל פעם שהייתי חוזר מאיזושהי התקלות מול אחד שהטיח בי דברים ואני ניסיתי כמו איזה פראייר לענות לו בדרכי נועם... יצאתי משם חבול... הוא אמר את כל מה שיש לו ואני לא הצלחתי לשכנע אותו בנעימות ידידות אור נפשי...

אז זהו!!! שהגיע הזמן להוריד כפפות... אני לא מתנצל לרגע על זה שאני אנטי ציוני... אני לא מכיר במדינה... והכי הכי: אני לא אתן לכם להיזי אותי מהידישקייט!!!! מותר לנו ללמוד בזה ממדינת ישראל... לאחרונה מדינת ישראל למדה לדבר באגרסיביות כי מאז מה שקרה בשמחת תורה כולם הבינו שאנחנו עומדים על נפשנו... אז זהו שאנחנו לא צריכים להיות יותר עדינים ממדינת ישראל... גם אנחנו עומדים על נפשנו!!! הילד שלי יהיה טהור לב!! הילד שלי ילך בדרך הישר!! ואתם לא תיזו אותי מזה... שמעתם?? אנחנו יורקים דם על זה... האמהות שלנו לא נרדמות בלילות מדאגה על העתיד הרוחני שלנו... וזה עולה לי בחיים!!!! אל תתחיל איתי... גם אני מסוכן...

לא פחות מחתול שמנסים לאיים על הגורים שלו...

(המשך-) המדרין לעבודת ה' בשעת פירוק...

ראובן אף פעם לא יחכה להוראה מגבוה... הוא מבין לבד... ולמה?? כי ראובן הוא הראשון שהמציא את המשפט: **'אני בכור, וגדול שבכולן ואין הסירחון תלוי אלא בי!!!'** (רש"י וישב ל"ז) אם יהיה פה סירחון... כל הזכויות שמורות לי... ראובן לשם שינוי מבין שאף צדיק לא יוציא אותו מהגהינם... ואף רב גם לא יושיב אותו על הברכיים בגן עדן... אדוני היקר: נשלחת כאן לעולם כדי להיות בעל ההטבה!!! זו בעלות שלך!! אם תרד לזבל... זה יהיה זבל שלך... ואם תגיע לכסא הכבוד זה יהיה הישג שלך... אף אחד לא יקח ממך את המדליה... וגם אף אחד לא יוריד את הזבל במקומך... זה ראובן!!! האם ראובן תמיד צודק??

לא בטוח!! סו"ס יש בעם ישראל גם תינוקים... כאלו שיכולים להוציא מבורא עולם אישור מ'ביטוח לאומי' על חוסר תפקוד... בסיידר... אבל ראובן מוותר על התענוג... הוא מעדיף להיות בכור!! את ראובן לא כ"כ מעניין מה מקובל בציבור החרדי... כי הוא יודע שברגע שאני אפול... אני אהיה שם לבד!! אני אתבשל במיץ של עצמי ואף אחד לא יתחלק איתי בארוחת החצץ... ואת זה כולם יום אחד מבינים!! דא עקא: שיש כאלו שמבינים את זה מאוחר... יש כאלו שעוסקים בלהאשים את המערכת ואת הרבנים... אתה יכול לשמוע אותו כמעט 'מאיים'!! הוא מאיים על ההנהגה החרדית שאם לא תתנו מענה חילופי הולם אז אני ארעה בשדות זרים... הבן אדם מאיים!! והוא לא קולט שביום פקודה כשהוא ישלם על זה מחיר אישי... הוא יאכל את החביתה הזו לבד...

אז זהו!!! שאת זה ראובן מבין!! עכשיו שלא תתבלבל: אצל ראובן זה לא מגיע ממקום של פאנטיות... הוא לא כמו בנימין שהמוטו שלו זה מסירות נפש עד הקצה... זה לא יוסף שעיקר העבודה שלו זה קדושה... לא! אצל ראובן זה לא מגיע ממקום של פרומקייט!! אצל ראובן זה שיקול מתמטי קר של אחריות אישית!! הוא פשוט מבין את האירוע... הוא יודע שאם אני אעשה שטויות אף אחד לא יכבה את השרפות שלי... וגם אם בסוף יכבו זה רק אחרי שאני כבר אהיה שרוף... אם אני אעשה חור בספינה אני הראשון שאטבע שם... את זה ראובן מבין ומהמקום הזה הוא פשוט רציני!! פעור לא מצליח 'לגנוב' אותו כי הוא מבין את ההשלכות... ולכן!!! הבכורה הזו של ראובן! האחריות האישית שלו מעניקה לו בגרות ורצינות... שזה מה שנותן לו את הכח לחיות לצידו של בית פעור והוא לא מתבלבל... כן... ראובן זה אאמור'ר שליט"א התיכונים ועוד אלפים כמותו שלקחו אחריות אישית ובחרו מיוזמתם ללכת ללמוד בישיבה קדושה, וברגע שזה הגיע מיוזמה אישית שלהם... אז הקולנוע והכדורגל ושלל המושגים שהם הכירו בתור צעירים ישראלים... כל זה לא הפריע להם ביום בהיר לשים הכל בצד וללכת ללמוד תורה... למה? כי זו הייתה בחירה שלנו! אחריות אישית שלנו!! וזה ראובן!!!

יתכן שלא כל אחד מסוגל להיות ראובן!!! אבל מומלץ מאוד לאמץ את הבגרות הזו... מסיבה פשוטה מאוד: **כי... כי זה פשוט נכון!!!**

כשאני רואה ישיבוחר שחושב שהוא יכול לעשות מה שהוא רוצה... אני עובד קשה לשכנע אותו... ההלו... בחור יקר... הגיע הזמן שתבין שאתה לא בחור ישיבה... אתה **רוק חרדי!!!** ולמה?? כי יום אחד יעשו לך לווייה!! בעזה"ש זה לא יהיה לווייה לקבר... אלא לחופה... כן... ילדו אותך לחופה... ואני טוען שהלווייה לחופה זו לווייה לכל דבר!!! ולמה?

כי בשניהם הבן אדם בטוח שהוא יחיה פה לנצח ופתאום הוא מוצא את עצמו מובל למקום אחר לגמרי... ההלו בחור יקר: ישיבה זו תחנה!!! אתה לא הולך להישאר כאן לנצח... אם אתה תחלוש בישיבה ותדרם... ותאשים את הצוות ואת הרבנים ואת חברת החשמל במחדלים שלך... אני כבר מעכשיו מעדכן אותך שאתה צודק!!! אבל מה לעשות שזה לא מעניין את אף אחד... אז מה ואתה צודק... לכן מה?? הרי יום אחד תהיה לווייה... וילוו אותך מהישיבה לחופה... ואתה תשאר שם לבד... עם מה שעשית או לא עשית בישיבה... ואם לא עשית כלום... היחיד שיתבשל עם זה, זה אתה!!! אף אחד לא יקח עליך אחריות... ואף אחד מהרבנים לא יתפטר בגללך... כך שמומלץ לך להפסיק לקרא לעצמך בחור ישיבה מתוך תחושה שאתה נופל פה על משהו... תקום על שתי רגליך האחריות ותתחיל להיות ראובן!!! קח על עצמך אחריות אישית!

תבין: אם היית סוג של 'אירוע' אז כמו שיש כאלו בצמרת המדינית שלקחו אחריות על אירועי שמחת תורה ונאלצו להתפטר... ככה יהיו כאלו שיצטרפו לקחת אחריות על המחדלים שלך ולהתפטר... אז זהו!! שמה לעשות שאתה לא שם של אירוע... אתה שם של בן אדם!!! והיחיד שיקח עליך אחריות זה אתה, אז אם אתה כבר בלאו הכי בן אדם ואתה מחפש שם... מומלץ לך לאמץ את השם ראובן!!! קח אחריות!!

כעת סוף זמן... עוד מעט בין הזמנים... אם אתה תרד ברוחניות... זה אתה!!! זה ידפוק רק לך את החיים!!! המשגיח יספוג אותך... מקסימום יעודד אותך להתחתן... יתפטר ממך בהקדם... ואתה תצטרך לזרוק את הזבל... זה זבל שלך... אז אנא... קח אחריות!!!

צריך לדעת שכל הארגונים הנפלאים שקמו מול פגעי הטכנולוגיה... זה נפלא... הם עושים שליחות קודש... בתור רוח גבית זה מצוין... אבל בסוף בסוף... זה עניין שלך!!! שתבין: יש משהו טיפה מטעה בכל הארגונים הנפלאים האלו... כי היות ומאוד איכפת להם... ומאוד חשוב לנו לשכנע אותך שלא כדאי לפול... בשלב מסוים זה מעניק תחושה... אה... אתם רוצים שאני לא אפול?? תשכנעו אותי!!! בקיצור: אתה מרגיש שאתה עושה טובה למישהו... אז זהו!! אל תתבלבל... גם אם נראה לך שאתה דופק מישהו... אם זה ההורים או הרבנים או כל מיני אנשים טובים שחבל להם עליך... אז אני פה בשביל לתפוס אותך בשתי האזניים ולהודיע לך חגיגית: אם תקפוץ מקומה עשירית... אתה תהיה הפצוע!!! אנחנו אולי נבא לבקר אותך... נעשה לך שירותי סינטאר...

נשתדל להקל עליך... סו"ס אנחנו יהודים רחמנים... אבל זה יהיה בררוך נטו שלך... אף אחד לא יקח ממך את מלא האחריות... אני מבקש סליחה מכאלו שהמשפטים האלו זורים להם מלח על הפצעים... אבל תסכימו איתי שצריך להגיד את זה למי שאצלם זה עדיין לא מאוחר ואנחנו לא רוצים שזה יקרה להם... ההלו... אם אתה חכם תהיה ראובן!!!

כעת למי שיש לו סבלנות לקרא כמה שורות ברובד היותר פנימי...

לפני חודש וחצי בפרשת בהעלותך... התורה שרטטה לנו את מסעות בני ישראל... איך בדיוק נוסעים... מה הסדר... מי ראשון... מי אחרון... ולא סתם התורה נותנת כ"כ הרבה הוראות... הסיבה שהיא: שכל פעם שנעלה הענן והתחיל אחד ממ"ב מסעות... זה היה זמן מאוד מסוכן ורגיש... שבשביל לעבור את המסע בשלום היה צריך הוראות חירום... ולמה?? מסיבה פשוטה: ניקח בתור לדוגמא את אחת המסעות:

ויסעו מעברונה ויחנו בחשמונה... מה כתוב כאן?? שעד לפני שעתים המשכן היה ממוקם **בעברונה** והכל היה טוב! ועוד כמה שעות אנחנו נגיע ואז יקימו את המשכן **בחשמונה** ושוב הכל יהיה טוב!!!

אבל כעת!!! בשלב הזה... בשעות ספורות אלו... אנחנו נמצאים במצב ביניים מאוד מסוכן... כי מצד אחד כבר פרקו את המשכן... זהו... המשכן כבר **לא** ממוקם בעברונה... ומאידך! עדיין **לא** הקימו את המשכן בחשמונה... כי אנחנו עדיין בדרך לשם... נו... אז מה כן?? איפה בכל זאת המשכן ממוקם כעת?? מה התשובה??

לא!!! אין!!! מה שנכון נכון... ברגעים אלו אין משכן! לא פה ולא שם!!! זה נקרא **שעת סילוק!!!** במילים אחרות: הרגעים האלו הם סוג של... של חורבן!!! חורבן בית המקדש בזעיר אנפין... כי נכון לרגעים אלו אין לנו משכן... תעשה משהו... זה לא צחוק... בשעת סילוק מסעות הקרבנות נפסלים... ואסור לישא אשה כי השכינה כעת לא שורה... ולכן זה גם כ"כ רגיש שבשלב הזה שהארון חשוף... מי שיעז להציץ אחת דתו להמית...

כעת תבין למה 'יוהי' בנסוע הארון ויאמר משה קומה ה' ויפוצו אויביו וינוסו משנאיך מפניך... תמיד לא הבנתי: מה קרה?? מה משה רבינו לפתע 'זוכר' להפיץ את האויבים ולהניס את המשנאים? מה הבהלה? הארון בסה"כ נוסע כמה ק"מ... מה הלחץ?? נו... מה התשובה??

כן... ברגע שיש סילוק מסעות... יש פה שלב ביניים מאוד עדין רגיש... יש פה רגעים של פירוק... בחינה של חורבן... ברגעים אלו יש כביכול סילוק שכינה... ממילא הרגעים האלו מאוד מסוכנים... עלול להיות כאן מחטפים מסוכנים אם כעת נרדם בשמירה מי יודע איזה אויבים ומשנאים ממתינים בדיוק לרגעים אלו... ופה!!! פה לפתע... מי נכנס לתמונה??

נאמנות לה' גם במצבים של סילוק מסעות... (אמנם דווקא שבט שמעון הוא זה שהכי נכשל בפעור... אבל מאז עברו מים בנחל השיטים וכבר מובא בכתבי האר"י שזמרי בן סלוא התגלגל בר"ע... והתגלה שדווקא תכונת העזות והיוזמה של שמעון היא זו שמעמידה לנו את תורה שב"ע דווקא בגלות ואכמ"ל)

אני רק יכול לסיים בסיפור שלא כולם יודעים אותו... שאחרי 14 שנים שבני ראובן וגד שמרו נאמנות ליהושע בן נון ועברו לפניו חלוצים... סו"ס הגיע זמנם לחזור לנחלתם בעבר הירדן ואז לפתע הם הקימו מזבח גדול למראה מול הירדן... זה היה מאוד מאוד חשוב לעם ישראל... כלל ישראל חשדו בהם שהם בגדו באמונתם ומי יודע... אולי זה בכלל עבודה זרה... וכלל ישראל מגיעים ליהושע בן נון ומתלוננים בזעזוע ושאת נפש... תראה מה שבני ראובן וגד עשו... ויהושע בן נון כביכול מתחמק מהם!!! יהושע 'לא מצליח' להיבהל... וכלל ישראל רואים שיהושע 'לא מספיק רואה' את גודל הסכנה... אז הם שולחים נציגות מכל ישראל בראשות פנחס והם מופיעים מול בני גד ובני ראובן ושואלים אותם: מה זה צריך להיות??

ואז בני ראובן וגד נבהלים עד עמקי נשמתם... מה?? חשדתם בנו שאנחנו נעבור פי ה'?? חס ושלום!!!! ואז בני ראובן וגד מסבירים לכלל ישראל... תבינו אותנו!!! הכוונה שלנו היא בדיוק הפוכה!!! כל מה שבנינו את המזבח הזה כי פחדנו שיום אחד אתם תבגדו בנו!! אתם תגידו לצאצאים שלנו שהיות ואנחנו גרים בעבר הירדן... סימן שאנחנו לא מעם ישראל ולכן בנינו דגם של המזבח כדי להזכיר לילדים שלנו שאנחנו חלק מכלל ישראל... ופנחס וכל עדת ישראל מקבלים את התשובה ומתנצלים על החשד... אבל יהושע אפילו לא היה צריך התנצלויות!!! יהושע הכיר היטב את בני ראובן וגד... הוא ידע שנאמנות כמו דגל מחנה ראובן זה משהו שאפשר לסמוך עליו... את מי אפשר לשלוח לפריפריה של עבר הירדן? מי שאפשר לסמוך עליו!!! מי שקיבל על עצמו לעבור חלוץ במשך שבע שנים ובסוף הוא החליט להישאר עוד שבע שנים בשביל לסגור את כל הפינות!!! יהושע אפילו לא רואה צורך לקרוא להם לשיחת הבהרה... כי אם באמת אי אפשר היה לסמוך עליהם... הוא לא היה נותן להם ללכת לגור בעבר הירדן... כי מי יודע מה יהיה איתם... מי יפקח עליהם... אז זהו!!! שמי שהוכיח את עצמו שהוא יודע לקחת על עצמו אחריות אישית עליו אפשר לסמוך בעיניים עצומות... יש קצת מחסור בדגל מחנה ראובן... השאלה היא: מי מוכן להיקרא לדגל?? מי מוכן לקחת אחריות אישית?? אין צורך לקום... פשוט קח על עצמך אחריות אישית...

הדור שלנו זקוק בדחיפות לחוט שידרה!!! לכולם שידועים להתנייד גם בסילוק מחנות!!! ללמוד להטעין מצברים גם לשעות האלו שהקב"ה מזיז לפניה את כולם... את המוסדות... את הקהילה... את כל הקב"ה' לפתע מזיז... והוא רוצה שתשיר לו סולו!!! הוא רוצה את הביטוי האישי שלך... ואנחנו צריכים להכין ממ"ד פנימי ועושר עמוק מבפנים לרגעים המכוננים האלו... יהי רצון שזה לא יקרה... אבל אם זה יקרה ובנינו כבר קרה לך לא פעם... דע לך שזה לא באמת פשלה... זה תזמון מלא מאבא שבשמים שמעוניין לשמוע גם מה יש לך להגיד לו... אנחנו מציידו לא מתזמנים רגעים כאלו... אבל חייבים להיות ערוכים לקריאה כזו מאבינו שבשמים... להיענות ולומר לו הנני בכל מצב!!!!

זה הסוד הצבאי של דגל מחנה יהודה שהכינוי שלהם 'בני תורה'!!!

מאיך דגל מחנה אפרים זה דבקות בה'... הם צמודים לארון ברית ה'... ארון ברית ה' מבטא את קרבת אלוקים... כרובים... פניהם איש אל אחיו... דגל מחנה אפרים נצמדים לדבקות... לקרבת ה'... זה מה שמחיה אותם וגורם להם להיות תמיד דבוקים בה' ואף פעם לא לטעות,

אז דגל מחנה יהודה ודגל מחנה אפרים... שניהם מסודרים...

דגל מחנה יהודה דבוק לשולחן ערוך... לעמוד הענן... מה שצריך...

ודגל מחנה אפרים צמוד לדבקות והתלהבות וכיסופים... ארון הברית...

ומי ביניהם??? דגל מחנה אפרים!!! דגל מחנה אפרים כביכול 'נופל' בין הכסאות... אוהו... כולנו פוגשים את דגל מחנה אפרים... יום אחד אתה מוצא את עצמך במצב בטטה... קמתי מאוחר היום... עמוד הענן ממזמן הפליג... הפסדתי זמן ק"ש... אני היום כבר לא זכיתי להיצמד לענן... ודבקות?? איפה... אין לי טיפת מצב רוח... מצד אחד ארון ברית ה' הפליג לו הלאה... ואילו המויחין וההתלהבות וארון ברית ה'... לא... לא מגיע... הוא מאחורי... ואני תלוש פה באמצע... מכיר תחושה כזו??

לתחושה הזו קוראים סילוק מסעות!!! נישט האין נישט האער...

ליהודה אין הרבה מה להציע לי... כי אני לא בסדר... לא עושה מה שצריך... ודגל מחנה אפרים... איפה?? אין לי טיפת חשק ואורות...

וכאן מגיע רגע מאוד מאוד מסוכן!!! כאן יש סיכון גובר לחורבן!!!

מי יעזור לי?? מי יתן לי כעת כח? מי יאסוף אותי בזמן סילוק?

פה מתחילה המשבצת של דגל מחנה ראובן!!! ראובן יודע לתת מענה לשעת סילוק!!! ראובן עם האחריות האישית שלו יודע להתנהל גם כשהמשכן מפורק!!! ראובן יודע לעבוד את ה' גם ביוני יולי אוגוסט...

במילים אחרות: ראובן יודע לבנות בית מקדש מאולתר תוך כדי מסע!!! הוא יודע ליצור מעטפת של קדושה תוך כדי מסע!!!

ראובן הוא היחיד שמסוגל להישמר מפעור גם כשהכל מפורק... גם כשהמה בוכים וכל ההנהגה קורסת... אין משכן... ואין שכינה... והמצב בקרשים... כן... ראובן יודע להיות עובד ה' גם כשהמשכן מפורק לקרשים...

דגל מחנה ראובן הוא אחראי על ימי בין המיצרים!!!! הוא ממלא את החלל של סילוק שכינה... הוא זה שמלמד אותנו איך לקחת אחריות אישית ולבנות בית לה' גם כשאתה במצב של סילוק... גם כשאין לך את הקב"ה של המערכת... אין כאן המקום להיכנס לפרטים, סו"ס דגל מחנה ראובן מתחלק לשלוש... ראובן!! שמעון!! גד!! המאפיין של שלושתם שיש להם

דגל מחנה ראובן!!! הוא מתמקם בדיוק בשלב הזה!! בשלב הסילוק!!

דגל מחנה ראובן לקח על עצמו למלא את החלל הזה!!!

אני אסביר את זה בקצרה: זה עובד ככה: דגל מחנה יהודה צמוד לעמוד הענן... בשניה שנעלה הענן... מיד דגל מחנה יהודה מתקפלים... ונצמדים אליו... הולכים אחריו בעיניים עצומות... הם כבר הפליגו להם איתנו... הם כבר רחוקים... מאיך גיטא!!! דגל מחנה אפרים... גם הם מסודרים!! הם תמיד צמודים לארון ברית ה'... מה הכוונה??

ברגע שנעלה הענן ודגל מחנה יהודה נצמדו אליו... מיד אהרן הכהן נכנס ומוציא את ארון ברית ה' וממתין שם יחד עם דגל מחנה אפרים, לבנתיים!!!! הלוויים נכנסים בזריזות ומפרקים את המשכן וטוענים על העגלות ומתחילים לנוע בזריזות (כדי להגיע לחניה הבאה ומיד להקים את המשכן שוב...) ומי נצמד אליהם?? דגל מחנה ראובן!!! ואז... אחרי שדגל מחנה ראובן הלך יחד עם המשכן המפורק... אז בני קהת מתחילים לשאת את הארון ודגל מחנה אפרים נצמד לארון ברית ה'...

שים לב: דגל מחנה יהודה מסודרים- הם צמודים לעמוד הענן!!!!

דגל מחנה אפרים גם מסודרים- הם צמודים לארון ברית ה'!!!!

אבל מי מוטל ביניהם?? דגל מחנה ראובן!!! ולמי הוא נצמד??

דגל מחנה ראובן ממוקם בשלב של הסילוק!!! הוא פה בשביל למלאות את החור הזה שהלוויים יספיקו מהר מהר לבנות את המשכן לפני שארון הברית מגיע... כדי שכשארון הברית יגיע הוא כבר יפגוש משכן בנוי שמוכן לו... ומי באמצע? מי סותם את החור הזה?? דגל מחנה ראובן!!!

זו המשבצת של דגל מחנה ראובן!!! ראובן יודע להתמודד עם שעת סילוק!!! אין לו מול העיניים לא עמוד ענן... ולא ארון ברית ה', מה הדבר היחיד שהוא רואה מול העיניים?? משכן שמפורק לערימה של קרשים... ודגל מחנה ראובן צועד!!! נע קדימה בבטחה!!!

עד כאן משפטים קצת מופשטים... כעת בא נתרם אותם לפסים מוכרים:

יש לך את העובד ה' הליטאי שהוא תמיד צמוד לעמוד הענן... מה זה עמוד הענן??? עמוד הענן הוא די אפור... לא מרגש במיוחד... אבל הוא אומר מה צריך לעשות!!! עמוד הענן זה שלחן ערוך... אצל הליטאי המקורי אין חכמות... הוא צמוד לעמוד הענן... עושים מה שצריך... אין יציבות רוחנית יותר טובה מלהיצמד לרצון ה'!!! זה דגל מחנה יהודה!!! אצל עובד ה' נוסח יהודה אין הרבה הבדל בין פורים לתשעה באב... כי נכון שפורים זה סימן תר"צ והלכות ט"ב זה סימן תק"נ אבל בסוף בסוף שניהם שולחן ערוך!!! בסוף עמוד הענן מכתוב את כל מעגל השנה ומי שנצמד למה שצריך לעשות... הוא רגוע ושלו!! אף פעם לא יטעה!!!

מלך קל חי העולמים... שש... אני מחרים את המטלטלין שמשועבדים לי...

הוא הגיע הוא הגיע... הילדים פרצו הבייתה בסערה... מי? מי הגיע?? הגזבר עם כל הצוות...

אווה... בשעה טובה ומוצלחת... חיכינו לו בכיליון עיניים... פעם הוא היה מגיע לכאן פעם בחודשיים לסירוגין!! פעם אחת הוא היה מגיע עם כל הצוות לגביית הקדש... ופעם אחרת הוא היה מגיע עם נגרר נפתח מאחורה והוא היה עורך מכירה ופדייה של הקדש... אבל לאחרונה הוא לא הגיע... וכתוצאה מזה הצטברו פה יותר מידי עצמים וחפצים של הקדש... וכשמצטבר יותר מידי הקדש שמתגלגל לך בין הרגלים זה לא בריא... כי מספיק שהשתמשות בטעות בכוס של הקדש בשווי מוערך של חצי פרוטה... ואחרי שנה וחצי נשענת על בהמה ברחוב והתברר שהיא הקדש ואם הפעולה המינורית הזו מוערכת גם בעוד איזה חצי שווה פרוטה... הרי החצי פרוטה שלפני שנה וחצי מצטבר לחצי פרוטה של עכשיו כדי להתחייב אשם מעילות.

אז תחשוב שבכפר הקטן שלנו רק בארבע חודשים האחרונים... יזל שיהיה בריא הקדיש את הסוס הזקן שלו לבדק הבית!! ור' יענקל נמאס לו מכל הבעלי חובות שלו שרודפים אחריו (עכ"פ ברחוב) והוא החליט להקדיש את כל נכסיו לבדק הבית... ומאז אנחנו מהלכים כאן על גחלים כי... כי לך תדע!! אני יודע איזה חומש יענקל השאיר כאן בבית כנסת... ואיזה קפה מגורען וכוסות קלקר הוא השאיר כאן בסוף הזמן (כל המודעות והאזהרות של הגבאים שכל מה שנשאר כאן בסוף זמן הרי הוא הפקר... כל זה לא נוגע למסון הקדש... כי הקדש, כל היכא דאיתיה בי גזא דרחמנא איתיה) וגם יש פה את ר' שלוימה שלכבוד חתונת בנו החליט להקדיש את שדה האחוזה שנפלה לו בירושה מהבן דוד השני הערירי, שהוא הגואל היחיד שלו... אי שם בפאתי העיר... יש שם בית כמה וכמה... זרע חומר שעורים שלעת עתה מסומנים בסיקרא וממתנים למדידה המקצועית והמדויקת לפי כל תנאי פרק בית כור בב"ב... ואחרון חביב פייבש שהקדיש את השדה מקנה שלו!!! אווה... שדה מקנה זה כבר תהליך שלם... זה לא כמו שדה אחוזה שיש לה מחירון אחיד... שדה מקנה זה משהו שעומד למכור... זה אומר שבעתיד הקרוב אנחנו הולכים לפגוש כאן מידי יום נציג מטעם הקדש שיעמיד את השדה למכור במשך שישים יום מידי בוקר לכל המרבה במחיר!!! בקיצור: הצטברו פה כמה וכמה מקרים של הקדש... מה שבטוח: חיכינו לגזבר... והנה הוא הגיע...

דבר ראשון הוא הופיע עם הכתובות הרשמיים... הוא קיבל רשימה מסודרת של אנשים שהתחייבו להקדש ועדיין לא פרעו... הוא דפק אצל האלמנה סוליקה ושאל מה קורה עם הערך של הנכד שלה בן ה-13... לפני שנה וחצי היה לו בר מצווה וכשהגביא עשה מי שברך... אחרי הקולו... מרוב התרגשות היא לפתע צעקה מהעזרת נשים ערך נכדי עלי!!! וכולם התחילו לשיר בהתלהבות 'תורת אמת נתן לנו'!! הגזבר דרש ממנה משכון!!! (אפילו דק"י"ל שאין ממשכנין אלמנה אבל בהקדש אין חילוק... אגב: לא ברור לי מאיפה יש לגזברי הקדש רשימות של המתחייבים... שהרי קי"ל חייבי ערכין וחרמין ממשכנין אותם, מנין להם בכלל מי התחייב ומה התחייב וצ"ע)

אגב: אחד מהסודות אפופות המסתורין של הגזבר זה כל מיני ביקורי פתע סתמיים אצל כל מיני אנשים... שהגזבר מבקר אותם סתם!! לגמרי סתם... במטרת הסוואה... כי יש פה כמה אנשים שיש להם בבית כמה וכמה חפצים שהוחרמו לכהנים... אבל הם מאוד מתביישים בזה... אסור שמישהו ידע שיש להם כזה דבר בבית... לא שבאמת אסור!!! אלא שאם ידעו זה יהיה מאוד מאוד לא נעים... ולכן הגזבר מבקר אצל כל מיני אנשים סתם ככה ובין הייתר גם אצלם... לדוגמה: שבוע שעבר הופיע מוטקה בבית דין ותבע את חצקל שחייב לו כסף... וחצקל היתםם ופתח שני ידיים ריקות והכריז: לרש אין כל!!! אין לי גרוש... אין לי מטלטלין... כלום... אתה רוצה מוטקה? בבקשה... לך תגבה מהקרקע שלי... אבל מטלטלין אין לי לתת לך... וזה מאוד הרגז את מוטקה כי הוא מעדיף לגבות ממטלטלין מאשר לטרוף קרקעות (כי להתחיל לרדת לנכסים ולטרוף קרקעות זה כאב ראש גדול (ועוד אחרי הכל בסוף הוא יחזיר את ההלוואה ואני אצטרך להחזיר לו את השדה) ותכל'ס מוטקה משוכנע שיש פה עקיצה!! אני מכיר את חצקל... הוא לא עד כדי כך מרוקן מכל וכל... לא ידוע לי שמי שנכנס לבית שלו שומע הד... רק מה... כנראה כשחצקל ראה שכלתה אליו הרעה ומוטקה אוטוטו מגיע לגבות ממנו מטלטלין... חצקל הלך מחר לכל החברים מהצולנטיה ופירז אצלם את המטלטלין... בערל... אתה תקח את הקורקנט החשמלי... הרשל... אתה תקח את הפמטות... ותכל'ס ככה חצקל רוקן את כל הבית כדי שכשיגיע מוטקה לא יהיה לו מאיפה... מוטקה היה מאוד שבור מהעוקץ הזה שעשו לו (בפרט שזה לא פעם הראשונה... לאחרונה עשו לו את זה כמה לוקים) ומוטקה הלך להתייעץ עם הרמב"ם מה עושים... איך אני עוצר את התרמית הזו?? איך אני מצליח להוציא אלי את כל העכברים מהחורים... איך אני מצליח לעצור את השערוריה הזו שכל לווה שאני בדרך אליו... הוא מפזר את כל המטלטלין שלו אצל כל הסאטלניה... (מילא חצקל היה נאמן שבועה, היו משרביעין אותו שאין בידו כלום, אבל הוא לא נאמן)

אמר לו הרמב"ם: מה הבעיה... תלך לבית הכנסת בשבת... כשהש"ץ יגיע לסוף ישתבח מלך קל חי העולמים. אתה לפתע תדפוק על הבימה ותכריז: הריני מחרים כל פריט שמשועבד לי מממונו של חצקל!! שזה אומר שמרגע זה ואילך כל פריט של חצקל שנמצא אצל הרשל ושומר אוטומטית נאסר כחרם!!!! נאסר בהנאה!!!!

ואל תשאל!! זה עבד!!! אווה איך שזה עבד טוב... והראיה שמאותו יום הפסיקו לעשות את הפוילשטיק הזה... עד אותו פעם... כמעט כל לווה שני שלא היה לו כסף להחזיר... פתאום הבית שלו התרוקן משום מה, אבל מאז ממוטקה התחיל להחרים בבית הכנסת... פששש... פתאום לכל הלווים יש מטלטלין!!!

בטח... חצקל עשה פה תרגיל ונפלא!!! תבין: בערל בסה"כ הסכים לעשות טובה לחצקל... חצקל בסה"כ ביקש ממנו... תעשה טובה... קח את המעבד מזון שלי... שים אצלך בבית... בערל הסכים... אבל פתאום מוטקה דפק על הבימה והפך את המעבד מזון הזה למעבד חרם!!!! הוי... מה אני עושה עם החרם הזה בבית שלי... איך אני מתפטר ממנו... איך אני יוצא מזה... אז הנה סו"ס הגיע הגזבר... בערל שלח בשקט בשקט לקרא לגזבר... בא אצלי לכוס קפה ועוגה... הגזבר הגיע ואז בשקט בערל הוציא לו את המעבד מזון של מוטקה... כן... אתה רואה את המעבד מזון הזה? פעם זה היה של חצקל!!! והוא שם את זה אצלי כי זה השתעבד להלוואה של מוטקה... תכננתי להחזיר לו את זה לאחר שיעבור זעם... אבל פתאום מוטקה הגיע והנחית על זה איסור חרם!!!! אז אנא ממך גזבר יקר... תעשה לי פה שומא וזריזה בג' אנשים... תן לי מחיר... אני מוכן לפדות את זה... קח את הכסף להקדש... ותעבדן את חצקל שהוא זכה להחרים לכהנים סכום בשווי של מעבד מזון... אבל בתנאי שאני לא בסיפור... באותו יום הגזבר זכה לבקר בעוד כמה בתים לכוס קפה ועוגה... כל אחד הוציא לו מתחת הלול... מאחורי המיטות עוד כמה פריטים שווה ערך מהמטלטלין של חצקל... אבל מה אתה חושב... בסוף הסיבוב הגזבר חזר למוטקה ונתן לו חשבונות... הנה... תקזן את זה מהחוב!!! הרי קבלת רשות לגבות את החוב של חצקל מהקרקעות שלו... ובמקביל נדבה אותך רוחך' להחרים את המטלטלין המוחבאים שלו מתוך נקודת הנחה ברורה שאם ימצאו מטלטלין זה עליך!!!! זה חרם שאתה מקדיש מהממון שלו... אם ככה זה מתקזז מההלוואה שלך... בקיצור: מוטקה זכה לתת תרומה נכבדת ומפתיעה לבדק הבית... בו בזמן שזה כמעט היה בלי כוונה... מה שבטוח, הוא הרוויח מזה לחובות הבאים שאף אחד כבר לא העיז ליפול עם חרם בתוך הבית שלו...

כתוב בראשון לחודש, שנוי בעשירי,

ומשולש בעשרים.

בכל מוצאי שבת... בסוף ה-ויתן לך' אנחנו אומרים: אמר ר' יוחנן: בכל מקום שאתה מוצא גדולתו של הקב"ה שם אתה מוצא ענוותנותו... דבר זה כתוב בתורה ושנוי בנביאים ומשולש בכתובים... מה פשר הדבר הזה שכתוב ושנוי ומשולש?

אז מקובל להסביר: שכשיש מסר מאוד מאוד חשוב ומהותי שצריך לזכור ולשנן אותו!!!! אז הוא גם כתוב בתורה וגם שנוי בנביאים וגם משולש בכתובים!!! והמימרא הזו של ר' יוחנן מיועדת עבור בעלי התשובה שחוזרים בתחילת השבוע להצטרע על עוונותיהם ולכן חשוב לר' יוחנן להזכיר להם שה' הוא ענוותן ומקבל תשובה ובשביל שתזכרו את זה תמיד ולא יצא לכם מהראש... לכן זה כתוב בתורה ושנוי בנביאים ומשולש בכתובים...

עד כאן בסדר?? עד כאן הכל טוב??

אז זהו!!! שלהפתעתי, למדתי דף היומי מסכת עבודה זרה יט: ושם לפתע מצאתי מימרא די דומה!!! ממש אותו סגנון!!

א"ר יהושע בן לוי: כל העוסק בתורה נכסיו מצליחין, (ולדעת הגר"א הנוסח: דרכיו מצליחין) דבר זה כתוב בתורה ושנוי בנביאים ומשולש בכתובים כתוב בתורה ושמתם את דברי הברית הזאת ועשיתם אותם למען תשכילו את כל אשר תעשון' שנוי בנביאים, 'לא ימוש ספר התורה הזה מפִּיךְ והגית בו יומם ולילה... כי אז תצליח את דרכיך ואז תשכיל'. משולש בכתובים, 'כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה, והיה כעץ שתול על פלגי מים... וכל אשר יעשה יצליח'.

אתה רואה?? רבי יהושע בן לוי הבין שכל העוסק בתורה דרכיו מצליחים זה מסר מאוד מאוד חשוב שלא מספיק שהוא יהיה כתוב בתורה אלא הוא גם צריך להיות שנוי בנביאים ומשולש בכתובים!!! אתה שומע אברך יקר???

העוסק בתורה דרכיו נכסיו מצליחין!!!! אתה מאמין בזה?? אם אתה עדיין לא לגמרי רגוע... זה טבעי... בשביל זה, זה גם שנוי בנביאים... כי אז תצליח את דרכיך ואז תשכיל... נו... עכשיו אתה כבר רגוע?? עדיין לא?? אין בעיה... משולש בכתובים... תפתח ספר תהילים... הפסוק השני והשלישי... ובתורתו יהגה יומם ולילה והיה כעץ שתול... וכל אשר יעשה יצליח!!! לא כתוב שתהיה מיליונר... מה כן כתוב?? שאיפה שתשים את היד שלך תהיה ברכה... זה מה שנקרא הצלחה!! שתצליח במה שתעשה... או לחילופין 'תצליח דרכיך ואז תשכיל', ה' יתן לך את השכל למשוך את ידך מעסקאות לא נכונות, ולהשקיע במקומות היותר נכונים...

אז יש לי רעיון!!! אני רוצה להציע סגולה עבור אברכים!!!

אני פונה בזאת בעיקר לאברכים שלא!!! שלא אומרים ויתן לך...

היות וב-ויתן לך יש סגולה לומר מימרא שכתובה בתורה ושנויה בנביאים... אז אם היית אומר 'ויתן לך' לא הייתי מעיז לשנות... אבל אם אתה בלאו הכי לא אומר ויתן לך... אז יש לי בשבילך לכה"פ את המימרא הזו!!! מהיום כל מוצאי שבת... אחרי ההבדלה... תפתח מסכת ע"ז דף י"ט ותקריא לאשתך אמר ריב"ל: כל העוסק בתורה נכסיו מצליחין דבר זה כתוב בתורה ושנוי בנביאים ומשולש בכתובים ויהי רצון שתראה הצלחה כל השבוע...

האמת היא שאמרת את הסגולה שלי הזו לאברך אחד... הוא צחק ואמר לי: אין צורך... אני לא צריך להגיע לכתוב בתורה ושנוי בנביאים ומשולש בכתובים... אצלי זה כבר כתוב בראשון לחודש שאז 'יורד' המוסדות, ושנוי בעשירי לחודש שיוירד האשראיי! ומשולש בעשרים לחודש שיוירדים ההוראות קבע וברוך ה' יום יום יעמס לנו... אני כבר רואה את הניסים האלו בכתובים שונים ומשולשים בפירט חשבון... כל העוסק בתורה נכסיו מצליחים... (רגע ואם זה לא תמיד קורה... אז פשוטו גרלו לא!! אבל אכמ"ל)

האם יש ביהמ"ק שאנחנו במו ידנו החרבנו?

אנחנו רגילים לומר שביהמ"ק נחרב לפני 2000 שנה... או לחילופין אנחנו רגילים לומר שאנחנו ב-2000 שנות גלות... אבל למעשה זה לא מדויק!!! כי בית המקדש נחרב לפני 1955 שנים או לפי שיטה נוספת 1956 שנים... נו... אז למה אומרים 2000?? זה כבר לא נכון... כי כשזורקים מספר יותר קל להשתמש במספר עגול... אז 2000... שיהיה...

אז זהו! שאני רוצה לגלות לך שמבחינה מסוימת אנחנו כן נושקים ל-2000 שנות גלות... ולמה?? כי מובא בגמ' שארבעים שנה קודם שנחרב הבית גלתה סנהדרין!!! זאת אומרת: אמנם חורבן המקדש היה לפני 1956 שנים... אבל החורבן של סנהדרין היה לפני 1996 שנים!!!! ולא ברור איזה חורבן היה יותר גדול... אמנם אנחנו מציינים את חורבן הבית כי זה היה הסוף... אבל סו"ס אל תשכח שישתה בת קול ואמרה: בית חרוב החרבת!!! החורבן והרקבון האמיתי מבפנים קרה ביום שסנהדרין גלו מהמקדש... **וכאן השאלה ההסטורית זועקת מאליה:** מי הגלה את סנהדרין?? מי הוא זה שגירש את סנהדרין מלשכת הגזית?

בית המקדש אני יודע! אני יודע שיום אחד הגיע טיטוס ושרף לנו את בית המקדש... **אבל מי החרב לנו את לשכת הגזית??** הרי אם סנהדרין גלו 40 שנה לפני החורבן... זה אומר שביהמ"ק היה פעיל... הכל דפק כרגיל... ובכל זאת סנהדרין ביום בהיר הורחקו משם... השאלה היא: מי הוא הטיטוס ששרף את לשכת הגזית?? מי נתן להם את צו ההרחקה?

והתשובה היא מזהצות:

את לשכת הגזית לא החרב, לא טיטוס, לא אספסינוס, לא אדריינוס, לא טרנסורפוס ולא אנטינוס... לא!!! כל אלו לא קשורים לסיפור...

את לשכת הגזית אנחנו- כלל ישראל- במו ידנו החרבנו!!!!

אנחנו במו ידנו הוצאנו משם את הסנהדרין וגרשנו אותם משם!!!

אבל לא... אל תבהל... אתה בטח מדמין שהגיעו כמה עסקנים חרדיים אלימים והוציאו משם את הסנהדרין בברוטליות... לא!!! לא!!! גם אם קרה כזה דבר... (לפחות פעמיים לאורך בית שני קרה שהרגו בבת אחת את כל הסנהדרין...) אבל הפעם זה לא הסיפור... ב-40 שנה שלפני החורבן זה נעשה בצורה הרבה יותר עדינה אלגנטית ומכובדת... **הסיפור היה כך:**

בית דין הגדול ישבו בלשכת הגזית!!!! והתפקיד שלהם זה לאכוף את מצוות התורה... לגזור גזירות ולתקן תקנות ולאכוף אותם ע"פ משפטי ה'... וכמובן התפקיד האיסטורגי ביותר של לשכת הגזית זו החקיקה וההכרעה בדיני נפשות!!!! (כלומר: על איזה חילול שבת חייבים סקילה ובאיזה אופן בעריות חייבים חנק ובאיזה תנאים רוצה חייב סיף... בין הייתר הנשיא הוא הסמכות למנות סנהדרין קטנה שניתן להם סמכות לחייב מיתת) זו חוקה ונוסחה שמסורה לבית דין הגדול... וזה עובד לפי הצבעה, עומדים למנין ומכריעים,

אז זהו... ששמונים שנה לפני החורבן כבר פשטה מלכות רומי על ישראל. ואז באופן טבעי בית דין הגדול קצת איבד את מרכז השליטה... אמנם בשבילנו מלכות רומי זה גארניט... זה כלום... אבל אתה מבין לבד שברגע שלא מתאים לי ב"ד הגדול ולא בא לי עליהם... אז אפשר כבר לפצץ? כי סו"ס אין להם שרירים ואפשר תמיד להוציא ווטו מהרומאים. בקיצור: אנחנו במו ידנו התחלנו לאט לאט להקל ראש בהחלטות שיצאו מבית דין הגדול עד שנוצר מצב ש-מילה שלהם היא כבר לא מילה... לשכת הגזית יכולים להגיד שאסור לרכוב על סוס בשבת... ואז מה... אז הם אמרו... אני בסוף אעשה מה שאני רוצה... כן... בדיוק כמו היום...

זהו!!! עד כאן!!! אם שמת לב... עד כאן עדיין לא אמרתי כלום!!!

כי נכון... נכון שבית דין הגדול אמנם איבדו את השליטה... מילה שלהם כבר לא מילה... אבל עדיין... אף אחד לא גירש אותם מלשכת הגזית... אף אחד לא הוציא עליהם צו פיגוי והרחקה... **אז זהו שכן!!!**

ברגע שבית דין הגדול ישבו בלשכת הגזית והמילה שלהם כבר לא הייתה מילה. זה עורר קטרוג עצום!!! כי כעת יש פה כבר הכרזה רשמית של הפקרות!!! כי הרי יש כאן בית דין שאומר לך מה דין תורה... ואתה מצפצף עליו... לכן לא הייתה ברירה לב"ד הגדול... אלא לקום ולפנות את מקומם!! כי כל זמן שאנחנו פה ו... ולא שומעים בקולנו זה הכי גרוע, ולכן ב"ד הגדול קמו והגלו את עצמם לעיר סמוכה שנקראת 'חנויות' ואח"כ לאושה וכו'... ומכאן ואילך כבר אין תביעה על כלל ישראל למה לא דנים דיני נפשות כי 'באת אל המקום' מלמד שהמקום גורם, וברגע שהם כבר לא במקום העזרה... אז כבר לא דנים דיני נפשות...

נו... אז אני עכשיו שואל אותך: מי הגלה את סנהדרין??

לא פחות ולא יותר **אנחנו!!!** אנחנו שנהנינו מהפורקן... ראינו שאפשר שבית דין לאט לאט מאבד את השליטה וזה התאים לנו ונתנו לה לקרות... זה הכריח את שבעים זקנים לקום ולפנות את בית דין...

אי לך ובהתאם לזאת: מילא כשאנחנו מתאבלים על חורבן בית המקדש יש לנו לפחות איזה בובה שאפשר להצביע עליה... אנחנו בוכים שהוא... טיטוס שרף לנו... הוא עשה לנו... ה' תרביץ לו... בת בבל השדודה אשרי שישלם לך את גמולך שגמלת לנו... **אבל לשכת הגזית ? !** אין לנו אפילו בכלל על מי להצביע! כי את זה אנחנו החרבנו!!!! אין לנו אפילו את הפריבילגיה לשבת ולבכות ולהתאבל... כי הכדור לגמרי לגמרי בידיים שלנו... המושכות לגמרי אצלנו... אנחנו בכל רגע נתון יכולים לבנות בחזרה את לשכת הגזית... כל מה שנדרש מאיתנו אז בסה"כ לרצות להחזיר את המושכות לבית דין הגדול... להסכים שוב להיכנע למערכת האכיפה של תורה... **תן יחוש איך קוראים לזה?**

קוראים לזה **לקבל פני משיח צדקנו!!!** לקבל משיח הכוונה להיות ערוך ושלם עם זה שהולך להגיע כאן מלך שאוכף את רצון התורה כמו ממלך משום מה כולם בטוחים שהקבלת פני משיח צדקנו זה הולך להיות אירוע בהפקה מזהימה... אנחנו יותר מידי מוטרידים מהממש ברכות שצריך לבקר כשהמשיח יגיע... וזה נכון... זה באמת הולך להיות אירוע מספר אחד וזה יהיה מרגש ברמות ש... אבל צר לי לעדכן שאנחנו עדיין אווזחים הרבה לפני כן!!! להקביל פני משיח צדקנו זה אומר בראש ובראשונה שישבת עם עצמך ואתה מוכן וערוך שיפוע פה היום 'איש' אחד שיתחיל לאכוף את רצון ה'!!! אתה יודע במה מדובר?? זה אומר שמהיום אין הפקרות!!! לא עושים מה שרוצים... יש מישור שעומד עם מקל ולא מרשה... זה אומר שמי שיחלל את השבת הקרובה- פנחס... ביום ראשון על הבוקר מעידים עליו בסנהדרין קטנה... ומיד ביום שני

גומרים דינו וסוקלים אותו באבנים לעיני כל העיד... **מקובל עליך???** הלאה... חולפים כמה ימים וב"ד הגדול החדש יוצאים בהוראה חד משמעית שכל אחד חייב חסימה למכשיר שלו!!! ואם נמצא יהודי שאין לו חסימה... הוא נמתח לאלתר על העמוד... ומקבל מכת מרדות... ולא משנה כמה הזקן שלו ארוך... **מקובל עליך??** אני לא יודע מה עושה לך התיאור הזה אבל אני מודה בכנות... לי זה קצת עושה לי תעוקה בגרון... סו"ס אני ליטא, ואני לא רגיל לקבל הכתבות... לא נעים לי להודות... אבל אני חושב שבנקודה הזו אני די נמצא בתחנית הרשימה...

אגב: יש לציין... אצל החסידים בנקודה הזו נמצאים במקום הרבה יותר טוב... חסיד שכונו בכינות להנהגה של הרבי שלו... ולא סתם דופק כרטיס... יש לו תקדים של כניעה!! הוא כבר הוכיח את עצמו שהוא ערוך לקבל תכתיבים וכנוע למערכת אכיפה על כבוד שמים... כשהמשיח יגיע יוציא בפני החסידים את הגזירה הראשונה של לשכת הגזית... החסידים לא יהיו המומים... יש להם רקע ותקדים! הם ערוכים לזה... אבל אני הליטאי הדעתן (בלי הכללות כמובן), אני לא כ"כ רגיל לקבל הכתבות...

עכשיו שלא תבין: כמעט כל מה שהחסיד עושה בהוראה מלמעלה אני עושה מתוך בחירה אישית שלי!!! (עיי' מאמר מרכזי בעניין ראובן) אבל שמתי לב שברגע שנתי... הועדה לענייני תקשורת פתאום חוסמת לי איזשהו קו שהיה פתוח לי... אני ממזה מתעצבן!!! סליחה... מה זה צריך להיות... מי הירשה לכם לחסום לי?? ואז אני תופס את עצמי... רגע... מה אני מתלונן... הרי אני בעצמי מבין שזה לא לעניין וטוב שחסמו... אז למה כ"כ מעצבן אותי שהם חסמו לי?? אלא מאי?? תנו לי להחליט!!! אל תנחיתו עלי הוראות וחסימות!!! אל תקבעו לי עובדות בשטח... כשבילי זו אחת הדוגמאות ששם אני מגלה עד כמה קשה לי לקבל הכתבות מלמעלה. גם כשמדובר בדברים שאני בעצמי מאוד מזדהה עם זה... אבל אני עדיין לא ערוך נפשית לקבל את זה כגזירת מלך... וזה חלק מהקבלת פני משיח צדקנו!!! להסכים לקבל מערכת של אכיפה על כבוד שמים!!!

זה החורבן שאנחנו בעצמנו החרבנו את לשכת הגזית!!!

אני מאוד מבין איך זה קרה... לשכת הגזית זה לא כיף... יושבים שם בית דין הגדול ובעצם ההופעה הריבונית שלהם מועבר שדר ברור... רבנות... אין הפקרות... אין לגמרי חופש ביטוי... אם לאדון אז נדברו יש דעה מסוימת בנושא הלכתי... וב"ד הגדול החליטו אחרת אני חייב לכופף ראש... אחרת זה זקן ממרא!!! עצם הווייתו של בית דין כזה... זה משהו שטיפ טיפה מכביד!!! ממסגר אותך!! אתה לא יכול להתפרע... אני מאוד מבין שברגע שההיררכיה התחילה להתערער... היו כאלו ש-די שמחו שהסמכות של בית דין הגדול קצת התרופפה... האופי המרדני שלי מאוד מאוד מבין את זה... קצת... קצת יותר מידי טוב...

כך שמאוד ברור לי איך אני בעצמי יכול לבנות את חורבת לשכת הגזית! כשאדון אז נדברו יכנס מטבחון בינו לבין עצמו ויגיע למסקנה ש... כן... אני רוצה את לשכת הגזית... אני מעוניין בהיררכיה!!! שיהיה נשיא ואב בית דין שאני אחיה כפוף אליהם... אני משתוקק שיפוע פה משיח ויאכוף את רצון התורה בכל דרך אפשרית... גם אם זה יהיה בכח הזרוע....

אה... שישאר בינינו... למה?? למה שאני ארצה את זה??

תן לי סיבה אחת למה אני הטיפוס המרדני... למה שאני אשתוקק ל'השיבה שופטנו כבראשונה ויועצינו כבתחילה'? למה?? נ... תנחש אתה?

בבקשה... התחלת ברכה... תמשיך אותה... ויועצנו כבתחילה ו... **והסר ממנו יגון ואנחה!!!!** אה... מה הקשר?? מה הקשר בין השיבה שופטנו כבראשונה ל- הסר ממנו יגון ואנחה??

התשובה היא:

ש-בטח... אני מאוד אוהב הפקרות... מאוד כיף לי לעשות מה שבא לי... הבעיה היא שיש לזה מחיר!!! ברגע שאיש הישר בעיניו יעשה ומלכות ה' לא שולטת בעולם בפועל... אז ההשלכה הישירה היא... שגם ההשגחה פרטית לא לגמרי שולטת בעולם... כשאתה נכנס לבית חולים ואתה מגלה שם כ"כ הרבה יגון ואנחה... מאיפה מגיע היגון ואנחה וזה? איפה הרבש"ע?? מה שנקרא: איפה אלוקים היה בשואה? מה התשובה?? ברגע שמלכות ה' לא שולטת בעולם!!! אז גם ההשגחה מסתלקת מן העולם ורומה על השמים אלוקים... ה' מסלק שכנינו לעליונים... ואז ח"ו יש מקום ליגון ואנחה לשרות... אבל זה לא אמור להיות ככה...

ברגע שלשכת הגזית אוכפת את משפטי ה' בעולם הרי ציון במשפט תפדה ושיבה בצדקה... עיני ה' חוזרים לשוטט בארץ ויש השגחה מיוחדת... שתבין: אנחנו כעת מאוד מאוד מחכים למשיח!!! מאוד ברור לנו שברגע שהמשיח יגיע הכל יהיה טוב... פתאום יסגרו כל הבתי חולים וכל המחבלים ימותו... למה?? מה יש?? מה... המשיח הוא קוסם?? איך הוא בדיוק יסגור את כל הבתי חולים?? התשובה היא פשוטה: המשיח לא קוסם בכלל!!!! הוא יעשה בדיוק מה שדוד המלך עשה!! הוא יתיישב על כסא המשפט והוא יאכוף את רצון ה'... והוא יישב בפועל את פרק ק"א בתהילים: 'לא אשית לנגד עיני דבר בליעל, עשו סטים שנאתי לא ידבק בי... לא ישב בקרב ביתי עושי רמיה דובר שקרים לא יכון לנגד עיני לבקרים אצמית כל רשעי ארץ להכרית מעיר ה' כל פועל און... זה הכל!! המשיח בסה"כ יהיה מלך במשפט יעמיד ארץ!!! הוא יאכוף את ממשלת התורה בעולם... וזה!! זה יביא איתו את כל הגאולה...

פשוט מאוד העולם יפוך להיות 'עלמא די עביד כרעותיה וימליך מלכותיה', כמה פשוט!!!! בקיצור: המשיח לא יוציא לנו את הגאולה מהכיס כמו איזה דוד שמחלק סוכריות... המשיח יכריח אותנו להמליך את ה' והמלכת ה' שתשלט בעולם תביא את כל הישועה לעולם... אז כמובן... לא כל אחד מאיתנו כשיר להיכנס לזה... אז בשטח אנחנו מספרים לילדים שהמשיח הוא איש חמוד שיהיה מאוד כיף שהוא יגיע... אבל מותר לנו להבין שהמשיח שאליו אנחנו מחכים... זה במילים אחרות אנחנו מחכים שהעולם יתנהג לפי רצון ה' ואז בבת אחת הכל יהיה טוב... אגב: זה נורמלי וטבעי שאותי בעיקר מעניין שיהיו חיים טובים... אבל לפחות תדע במה זה תלוי... זה תלוי בלשכת הגזית!!! זה תלוי בזה שאני אסכים וארצה ואחפוץ שרצון ה' יושלם בעולם ללא עוררין...

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה מן החושך

כל הזכויות שמורות

שבת ט' תמוז התשפ"ה

הדלקת נרות	צאת השבת	י-ם
19:28	20:19	21:15
19:27	20:18	21:12
19:30	20:21	21:16
19:27	20:18	21:12

ח"פ
ב"ש

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ" 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי

פעם ניגש לרבינו **החיד"א** זצ"ל אדם והטרידו בשאלות קנטרניות. החיד"א השיב לו בסבלנות ובאורך רוח. אך דבר זה הרגין את האיש והחל מטיח **דברים** קשים כלפי החיד"א כי הוא מזלזל בכבוד תלמידי חכמים...

החיד"א **ניסה להתנצל** בפניו ולפייסו, אך הלה לא אבה לשמוע ולהתפייס והמשיך להטיח דברי חרפות וגידופים. החיד"א שמע חרפתו ושקץ ואף ציין זאת ביומנו: "ושתקתי ואמרת, זה יהיה **לכפרת עוונותי**" כמש"כ "כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו."

בזמן מלחמת העולם השנייה כאשר הגרמנים עמדו בשערי הארץ בשתי חזיתות, בסוריה ומצרים. אותו הזמן הכריזו בתי הדין של ירושלים לעלות לצינו של **אור החיים הקדוש** זצ"ל ביום ההילולא. המוני בית ישראל הרבו בתפילה ובתחנונים על הציון כשבראשם עמדו הרה"ק **מהוסטיאן** והרה"ק **מזעוויל** זי"ע.

לאחר אמירת תהילים נכרה שמחה על פני הצדיקים. כאשר שאלו למהות השמחה ענה הרב מהוסטיאן: "הסכנה חלפה, לא תעבור חרב בארצנו". הנוכחים התפעלו ושאלו "מנין לו זאת?" **השיב להם הרב** שראה צורה של "הי-ה" כסדרו כשהוא זוהר מעל הציון והבין שהסכנה חלפה. כך ענה גם הרבי מזעוויל למקורביו ואומנם יומיים לאחר מכן נגרמו לגרמנים אבידות כבדות בשתי החזיתות, בסוריה ובמצרים, ונפתחה כנגדם חזית חדשה מצד הרוסים, והמרצחים **מהרו להסתלק** מהאיזור וליהודי הארץ הייתה הרווחה.

עיקר הדרשה של המוכיח
הוא המוסר

אני מפחד כ"כ מן
העבדות שהיצר אומר לי
לעשות.
אני מפחד יותר מן המצוות
שהיצר הרע נותן לי
לעשות.

מידה זו למחול על כבודו ולהעביר על מידותיו היה נוהג ידוע של **אור החיים הקדוש** זצ"ל ומסופר שפעם אחת לאחר שדן אור החיים הקדוש שני בעלי דין החל **הנבטע שחייב** על ידי הרב לחרף ולגדף את הרב בקולי קולות, לפליאת תלמידיו, לא נזף הרב באיש ואף לא גרשו מהבית ואף לא הטיל עליו חרם כאיש המבזה את רבו. הרב שראה בתדהמת תלמידיו הסביר: "יש לדון אדם זה לכף זכות, שכן נפשו מרה עליו על שיצא חייב בדין ולכן הוא מחרף,

אם אנהג כמותו ואנקום בו, יהיה מי שמפקפק באמיתות פסק הדין ויחשוב כי מקפיד אני על כבודי. ואילו כאשר אני מחריש הכל מבינים שפסקתי נכון".

מצווה יש לקיים ללא שינויים.

שתיקה היא אחת מהטיעונים שהכי קשה לסתור

לע"נ רחל ורשלאלבו
בת קלרה ואליהו

מי שעוסק בתורה מובטח לו כי הקב"ה **מסיד כל דאגה** מעל כתפיו עול מלכות ועול פרנסה רק לשבת

ולעסוק בתורה והקב"ה נוטל מעליו את הכל וכי יש הבטחה טובה מזו?

הגאון גורמת
שינאת חינוס

לקנות דירה זה כבר לא חלום. החלום של זוג צעיר שמתחיל את חייו הוא לרכוש דירה משלו. לשלם שכירות זה עול לא קטן, עם המשכנתא עוד איכשהו מתנחמים. וכך, לאחר החתונה, נכספה נפשנו **לגור בירושלים** עיר הקודש בדירה משלנו, אך בעיה קטנה העיבה על חלומנו המתוק. אין כסף.

שמענו על ניסים ונפלאות המתרחשים למי שתורם להחזקת מוסדות "אור החיים", ובפרט **ביום ההילולא** של "האור החיים הקדוש", והחלטנו כי גם אנו מעוניינים ב"נס", לראות את הישועה לנגד עינינו. ביום ההילולא תרמנו "מטר" לשיבה וביקשנו מהרב לברכנו ולהתפלל עלינו שנוכח לקנות דירה משלנו בירושלים. העובדה שלא היה לנו כסף לא מנעה ממני לתרום, כי האמננו **בזכות הצדיק** שפועלת ישועות. וכך באמת קרה. עוד באותה שנה קנינו דירת שלוש חדרים בירושלים! תשאלו אותנו איך? עד היום אנחנו לא יודעים, אבל דבר אחד ברור לנו – ברכתו של הרב **ראובן אלבו** שליט"א עבדה!

משפחת ח. ירושלים

המחזיק ביד תלמיד חכם זוכה לעושר ופרנסה.

היה מלך אכזר שכל נתיניו חיכו למותו או להדחתו מן המלוכה. יום אחד הכריז המלך להפתעת נתיניו שמהיום הוא משנה את דרכיו ויעשה **רק טוב**. וכך היה המלך הפך להיות כל כך טוב שנתיניו קראו לו המלך הנדיב. אחרי זמן מה אחד משרי המלך אזור מספיק אומץ ושאל את המלך מה גרם לו להשתנות כל כך.

סיפר לו המלך: "יום אחד כאשר רכבתי ביער ראיתי **שועל** בורח מכלב, שנייה לפני שהשועל נכנס למחילה שלו, **הכלב** נשך את רגלו חזק וכנראה שבר אותה, עקבתי אחרי הכלב וכשהגענו לכפר הכלב נבח על אחד **האנשים** שזרק עליו אבן ושבר את רגלו. **הסוס** של האיש שהיה קרוב אליו נבהל ובעט בברכיו של האיש וריסק אותה תוך כדי ולאחר מכן רץ בבהלה לשדות שם נפלה רגלו למחילת השועל והסוס נפל ושבר את רגלו." "כך הבנתי שרוע רודף רוע ואם לא אשתנה משהו רע יקרה לי"

השר שהבחין במלך **שהפך רק מדי** החליט שהגיעה העת להדיחו מכיסאו, תוך שהוא מתכנן את ההפיכה לא הבחין בגרם המדרגות שלפניו, נפל ומת.

העולם מתנהל מידה כנגד מידה. תעשה טוב בסוף הוא יגיע אליך גם. (העירור)

אף אחד אינו מסכים שהבריות יספרו בגנותו, ויזכירו את מידותיו הרעות ומעשיו הלא טובים, ולכן יאמר כל אחד לעצמו 'מה ששנוא עליך אל תעשה לחבד'.

מעשה שבא אחד ממקורביו אל הבית ותוך כדי עמידה בפרוודור שמע את קולו המוכר של האדמו"ר **מאזרוב** כשהוא גונח עמוקות. **נתמלא האיש** דאגה וחש אליו כדי לברר מה קרה. סח לו רבנו: "לפני שעה קלה הגיע אלי פלוני השרוי בצרה גדולה אך אינו יודע להתפלל כדבעי וביקש ממני להתפלל בעבורו. והנה מכיון שאני עומד להתפלל תחתיו עלי **להתלבש בהרגשותו** ובסיבולותיו, עלי לכאוב את יסוריו ממש". והוסיף הרב: גם את האנחה שפלוני אינו יודע להיאנח אני צריך להוציא מעומק ליבי..."

תדיר היה מרן הרב שר צ"ל דבוק בבוראו, וענג רב היה לראותו, האיך מדבר עם אביו שבשמים כדבר בן אל אביו, בכל יום היה מדליק נרות לכבוד צדיקים כאשר פיו היה ממלמל ומתפלל על צערן של ישראל בחן נפלא, וכפי אשר נשמע רבות מפיו במתיקות בזה הלשון: "בורא עולם קום מכסא דין ושב על כסא רחמים". בשעתו כיהן מרן הרב שר צ"ל כר"מ בישיבת קלעצק, בראשותו של מרן הגאון רבי **אהרן קוטלר** צ"ל, ורבי **יחזקאל** צ"ל שימש שם כמשגיח. בצוק העיתים שקל רבי אהרן להעביר את ישיבתו לוולוז'ין, שם עמק שומם בנין הישיבה, לאחר סגירת הישיבה ע"י השלטונות. שלח רבי אהרן את מרן לשוחח על כך עם ראשי הישיבה דשם. הרעיון לא יצא לבסוף אל הפועל, ומרן שב לקלעצק. היה זה בערב שבת סמוך לשקיעת החמה ובקושי **הספיק** להכין עצמו לשבת.

תיכף זירז צעדיו לביתו של המשגיח צ"ל אשר נהג להשמיע שיחת מוסר בליל שבת, בביתו. כשנכנס מרן צ"ל אל הבית, היתה השיחה כבר בעיצומה, כשראהו המשגיח צ"ל אמר: "עבד אברהם אנוכי". תמה מרן ותמהו הנוכחים. נענה המשגיח ואמר: "רבי לייזר (כך כינה את מרן צ"ל) הגיע, הוא הגיע ממילוי שליחות מטעם ראש הישיבה. אספר לכם מה היה שם. הוא הגיע לאותו מקום ואמר: באתי לברר אם יש מקום להעביר לכאן את ישיבת קלעצק. שאלו: אתם ראש הישיבה? וכיון **דאיש אמת הוא**, אמר: לא. שאלו: אתם המשגיח? השיב: לא. שאלו: אם כן, מה תפקידכם? ואמר: אני ר"מ בישיבה ואמר שיעור לבחורים וראש הישיבה שלחני..."

משולח ביקר אצל עשיר להתרימו, נענה העשיר: שמונה עשרה פעמים **כבר היו אצלי** היום! נענה המשולח: מוטב שמונה עשרה פעמים לתת מאשר שמונה עשרה **פעמים לקבל...**

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

משולחן גבוה

פנחס בן אלעזר זכה לאריכות ימים יתירה, שהרי פנחס הוא אליהו וכמו שמוצא בילקוט שמעוני וזה לשונו: פנחס הוא אליהו, אמר לו הקדוש ברוך הוא, אתה נתת שלום בין ישראל ובנינו בעולם הזה, אף לעתיד לבא אתה הוא שעתידי ליתן שלום ביני לבין בני שנאמר "הֲיָה אֲנִי שְׁלָח לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנִּבְיָא וכו' וְהָשִׁיב לָב אָבוֹת עַל בָּנִים וְלָב בָּנִים עַל אָבוֹת".

וזכה פנחס לכל זאת מפני שהעביר על מידותיו ושתק בשעה שהכלימוהו, וכדמצינו בדברי חז"ל שהיו השבטים מבזין אותו ואומרים, ראיתם בן פוטי זה, בן שפיטס אבי אמו עגלים לעבודת כוכבים יהרוג נשיא מישראל!

ומה ענה להם פנחס, לא השיב דבר! שתק והעביר על המידות, ולכן זכה וקיבל את כל אותם שנים של עשרים וארבע אלף איש מישראל שנספו במגיפה, וכמו שדרשו רבותינו (חגיגה ד ע"ב) על הפסוק וַיִּשְׁלַח בָּלָא מִשְׁפָּט (משלי יג, כג), פעמים שמלאך המוות לוקח אדם מן העולם קודם שהגיע עתו וזמנו להיפטר, ואת אותם שנים שהיה צריך לחיות נותנים במתנה לתלמיד חכם שמעביר על מידותיו. וכיון שפנחס העביר על מידותיו ושתק, זכה לכל אותם שנים של הנספים במגיפה.

אולם אצל משה רבינו מצינו להיפך, כביכול, בגלל כמה מילים שאמר ולא הבלג על מידותיו מספיק (כפי דרגתו הגבוהה), שָׁמְעוּ נָא הַמַּלְאִכִּים, נענש ולא נכנס לארץ על אף שודאי שישים ריבוא מישראל היו מוכנים לתת למשה רבינו מדינים והשנים שלהם כדי שיכנס עמהם לארץ, אך בגלל שהשיב תשובה והחסיר בהעברה על המידות, לא יכל לקבל שנים אלו. וסְבִיבֵי נִשְׁעָרָה מֵאָדָּם, מלמד שהקדוש ברוך הוא מדקדק עם סביביו כחוט השערה (יבמות קב"א ע"ב).

ומכללם של דברים למדנו עד כמה צריכים אנו לעבד את מידותינו ולחיות מהמעבירים על מידותיהם, שאין קץ לשכרם.

בית אור ליל בית ישראל

אחד באמצע ריב עם חבר שלו עצר מונית ושאל את נהג המונית, כמה יעלה לי מפה ועד למרכז? עונה לו הנהג: בשבילך 20 שקל. וכמה זה יעלה לי ביחד עם חבר שלי? עונה לו הנהג, אותו דבר 20 שקל, מסתובב החבר לחבר שלו ואומר לו: רואה?

אמרתי לך שאתה לא שווה כלום.

ניתן לחסוך ולמנוע הרבה עגמת נפש ולהביא הרבה אושר שמחת חיים ושיטות **פעולה**

אם בני הזוג היו מבינים את ההבדל המהותי ביניהם שהאיש הוא שכלי והאישה היא רגשית וזה מקור השוני.

כיסוי הראש מועיל נגד עין הרע

מקורבו הרה"ג רבי שלמה כהן הי"ו סיפר כי באחד הימים אשר נזדמן לו לבקר אצל הרב **פטילון** שח לו רבי יהודה **ליאון** בתמימות באו הנה כמה בחורי ישיבה ושאלוני שאלה בלימוד נכנסתי לרגע לחדר ופרשתי **דיי לשמים** ואמרתי רבש"ע! אל תביישני (אפשר כדי שלא יאמרו אם איננו למדן כיצד הגיע למדרגותיו) ופתחתי הספר **ומיד ראיתי** תשובה על שאלתם.

אם מבקשים ללמוד בשטחיות אפשר לקחת את הגמרא או הספר ולהניח בחוץ והרוח מאליה תדפדף את הדפים.

לעילוי נשמות: נסים בן רימה, שרה בת חורשד, דינה בת ובה, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לילי, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, יחיא בן לוליה, נעמה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, מרים בת זוהרה, רפאל ואלברט בני קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיאל, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל ושמאל בני שמחה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמני הרב יהודה יאיר, יפה בת לאה, דוד בן איהו, יעקב בן שרה ברסקה, החסיד מנשה בן רחמה **מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה hamaor.net@gmail.com

שני יהודים מטיילים ומגיעים ליד כנסייה, שניהם עניים ואין להם כסף, על כניסת הכנסייה רשום שמי שיבוא וימיר את דתו יקבל סכום כסף נכבד, אחד מהם לא הצליח להתאפק ונכנס פנימה, השני לא הסכים להיכנס על אף עניותו זה היה הכבוד האחרון שנשאר לו הדת שלו, ולאחר כשעה יצא חברו מהכנסייה לבוש בגדים אחרים ועם סכום כסף ביד, שאל אותו החבר שלו: נו, אז כמה קיבלת? ענה לו החבר: **אתם היהודים, רק כסף זה מה שמעניין אתכם!**

לודמיר

מקושרים לצדיק מאז ועד היום

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של
הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע
סיפורים ותולדותיו, ותולדות זרעו אחריו

| גליון 240 |

פרשת פינחס תשפ"ה

שבוע של חיים

מתורתו של רבינו ותלמידיו הק'

פרשת פינחס

הנני נותן לו את בריתי שלום (כה, יב). ידוע שכל הבשורות טובות שבעולם הכל בא מכחו ומצלו של אליהו ז"ל, והוא המקיים העולם אחת לאחת, עד לפני בא יום ה' הגדול, שהוא בעצמו יבא לקיים העולם.. וזה נמשך לו מהאמירה שאמר לו ה' 'ברית שלום', והוא יושב וכותב זכיותיהן של ישראל. ובהיות שהוא שכח ונמצא בכל מקומות שנתייחדו שם אנשים מישראל או יראי ד', כדי להשלים אותם לרצון ה' וליתדם בשלום, וכלי המחזיק ברכה אינו אלא השלום, בודאי מוכרח הוא ז"ל להיות הישר שלום, וזה אי אפשר בשום אופן רק להשגיה בעינא פקחא אפילו בפחות שבפחותם להשלים אותו לדעתו ורצונו השלום.

(כ"ק אדמו"ר מסטאלין זי"ע, ב"א (ה))

כי צוררים הם לכם בנכליהם אשר נכלו לכם על דבר פעור ועל דבר כזבי (כה, יח). 'על דבר פעור' - דבר שיש לו התפארות. 'על דבר כזבי' - על דבר כזב.

(קובץ מילואים לב"א, כתי')

ובראשי חדשיכם (כה, יא). אמר, שצריך כל אחד ואחד לחדש את עצמו בעבודת הבורא יתברך שמו, וסיפר משם רבי שלמה קארלינר ז"ל שאמר שבכל ראש חודש בא שכל חדש בעולם איך לחזק את עצמו נגד היצר הרע, כמו שנאמר (מוסף ראש חודש): 'יתשועת נפשם מיד שונא', יהי רצון שנזכה לזה אכ"י.

(בית אהרן, כה)

קדושת הקדוש

אמרים מובחרים, יקרים ומאירים, מתוך הספר 'קדושת הקדוש' הנמצא בשלבי עריכה

נסיעה על קברי צדיקים

כשנסע מקארלין ללאדמיר, אמר ששם בוואלין המנהג ליסע על קברי צדיקים, וזהו טובה בעולם האמת. (שמע שלמה החדש והמפואר, ענינים אות קפב)

עיסורי קדוש

ההוא, שנתבקש בשם לישיבה של מעלה, אמר לי בזה הלשון: על הציון הקדוש של אא"ז הקדוש הרב רבי אהרן הגדול מקארלין זצוקלה"ה יש לקונן ולפרש הפסוק: 'דרכי ציון אבלות מבלי באי מועד', שהדרכים של אותו הציון המה אבלות מבלי באי מועד, ולא כן ציוני הצדיקים שהמה במדינת וואלין שרבים משתטחים עליהם בתפלה ותחנונים לפני השי"ת, כך אמר לי בפיו הקדוש. ובהמשך שם: והבנתי מדבריו הקדושים שהתפלל על זה לעת מצוא שיהיה בוואלין, וכך הועילה תפלתו.

מקורות קדומים

על התועלת וההנאה שיש לצדיק כשבאים להתפלל על קברו, כבר מצינו במקורות קדומים. בספר התחינות "מענה לשון", שהוא ספר קדום, מופיעה תפילה מיוחדת להתפלל על קברי צדיקים, ובין בתרי התפילה מוזכר גם ענין זה, וכך היא לשון התפילה: "ואני חכמה שכנתי ערמה, לסבב את קברי הצדיקים בעלי נשמה. כדי שגם המתים יבקשו עלי רחמים, כי גם להם הוא לתועלת".

גם בספר 'מעבר יבק' (שער אמרי נעם, פרק מ'), כותב על ענין התפילה בקברי צדיקים בזה הלשון: "כי בזה גורמים להם זכות, דחשיבי למבעי רחמי לכולי דרא. ועוד, דאגביה מבקשים רחמים על כל שכבי עמו ישראל".

וראה עוד בענין זה ב'ספר חסידים' (סימן תשי), ובספר 'מעבר יבק' (שער שפתי רננות, פרק כג).

כאילו עודנו בארץ החיים

טעם לדבר זה, מצינו בדברי הרה"ק רבי שמואל מסלונים זצוק"ל, וכך לשונו (דברי שמואל, בסופו): "ומטעם זה איתא בספרים הקדושים, שזה נייחא להם כאשר מתפללים על קברם, כי הצדיק בעולם העליון פטור מן המצוות, אך על ידי אשר יצוה את בניו אחריו והם עובדים את ה', הריהו עמהם בהתקשרות, ונעשה גם הוא על ידי זה בבחינת חייב במצוות, כאילו עודנו בארץ החיים".

טובה לצדיק

אנו רגילים לראות את הנסיעה לקברי צדיקים כמסע שתכליתו הבלעדית היא רווח אישי - אם לקבלת תועלת רוחנית, ואם להיושע בישועה גשמית, וכיוצא בהנה. אך רבנו בא ומגלה לנו סוד עמוק מכבשונו של עולם: גם לצדיק יש תועלת בבואו להשתטח על קברו, כי זו טובה לצדיק בעולם האמת.

כאשר רבנו עקר את מקום מגוריו מקארלין ונדד לעבר לודמיר הרחוקה, הוא גילה שיש במעבר זה תועלת נשגבה. תועלת זו נובעת ממנהגם של יהודי וואהלין, המחזו בו שוכנת לודמיר, להרבות בנסיעות אל ציוני הקדוש.

כל ימי חיו עלי אדמות הייתה דעתו של רבנו נתונה ל"ענת מצוא", לאותה שעה בה יתקטר בהאי קטירא, שתהיה במסירות נפש עילאית על קדושת שמו ית'. כפי שסיפר הרה"ק מרדכי' זצוק"ל: "הרבה פעמים בקשו אנשי לודמיר, כי היו מאנשי שלומיו, שיבא לדור לשם ולא רצה. ופעם אחת היו אצלו בל"ג בעומר ובקשו אותו גם כן, ובתוך הדיבורים שאל אותם בלשון בדיחותא: האין נוהגים אצלכם בל"ג בעומר? והשיבו וספרו לו, אשר הנערים הולכים על פני השדה ויורו בחצים. וענה ואמר הוא הצדיק: אם אכן כך הוא שיורים אצלכם, אבוא מיד אליכם, ושם ירו עליו, וזאת הוטב בעיניי".

רק לאחר שנהרג על קידוש השם, התגלתה כוונתו העמוקה של רבנו, על מה רמז באומרו שרוצה לנסוע ללודמיר כיון שיורים שם בחצים, ועל מנהג יהודי וואהלין לעלות אל קברי הצדיקים. שכן רמז על העתיד לבוא, שבלודמיר ימסור נפשו על קדושת שמו ית', ושם חלקת מחוקק ספן.

דברי הבית אהרן מקארלין

דברים דומים לכן, מובאים בספר הקדוש 'בית אהרן' (קנז), מה שאמר הרה"ק רבי אשר השני מסטאלין, בעת שבאו לנחמו על הסתלקות אביו הרה"ק ה'בית אהרן' מקארלין זי"ע, וכך אמר בדמעות שליש: "אאמו"ר זצוק"ל טרם ששם פעמיו לדרך

גם אתם תזכו לישועות כמו בחיים חיותו!!!

04-30-10-900

קחו שותפות
והעבירו כעת שמות
לתפילה על הציון
ביום ההילולא:

ראיון מרגש עם הרה"ח ר' פינחס שפר שליט"א

יו"ר הכנסת אורחים לודמיר ומפעלות רבינו שלמה מקארלין

לרגל הוצאת ספר 'שמע שלמה' החדש לקראת יום ההילולא

"וארשתיך לי באמונה" - -

באותו רגע, חש החסיד איך טַהֲרָה וכובסה נשמתו כליל, ותיכף עזבוהו כל המחשבות והבלבולים לצמיתות.

חזר הלה לרבו, וסיפר לו דברים כהווייתן, והשאלה הגדולה בפיו:

"למדנו רבינו, מדוע כאן בצל אדוני ורבי אף ששמעתי דיבורים רבים, לא הוטב לי כי אם לזמן מה, ואילו אצל רבי שלמה מקארלין שלא השמיע שום דיבור כלל, אלא כמה תיבות בודדות בלבד, מיד כלו ונעלמו להן כל המחשבות והספקות כהרף עין?!"

ענה בעל ה'תניא' הקדוש ואמר:

הנה כתיב בפסוק (ישעיה ב, ג): 'כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים, יש שתי בחינות בצדיקים, יש שהוא בבחינת 'ציון' ואצלו נושעים על ידי תורה, ומאידך יש צדיק אחר והוא בחינת 'ירושלים' שממנו אפשר להיושע גם על ידי 'דבר ה'', בלחוד, אפילו בכמה תיבות בלבד, ובחינה זאת הנקראת 'ירושלים' היא יראה שלמה. והוא הוא הרה"ק רבי שלמה מקארלין.

ר' פינחס מסכם: "זה אכן היה כוחו של רבינו הקדוש - דיבור אחד שהאיר את הלבבות!"

וזהו החידוש והפלא העצום:

כל דיבוריו של רבינו - הם כפטיש יפוצץ - סלע! כולם יסודות והדרכות המאירים את הנשמה באור יקרות, ובכוחם ללוות את האדם ימים ושנים רבות!

וזאת אשר העיד הרה"ק בעל ה'תניא' זי"ע על רבינו הקדוש (שהיה רעו הקרוב, והסתופפו יחדיו בצל המגיד הקדוש

ממעזריטש זי"ע) שרבינו הוא צדיק בבחינת 'ירושלים' שבכוחו להשפיע ולטוהר את הנשמה בכמה תיבות בודדות, ואפילו בכמה תיבות של פסוק בלבד, בלי לפרש או להוסיף. הן ידועים אין ספור סיפורים איך שיהודים שמעו את קולו בקודש קורא פסוקים בעת תפילתו, ומיד נשתנו מן הקצה אל הקצה, וכמסופר (דברי שלום פרי' שמיני) על חסיד אחד ששמע מפה קדשו בעת הדלקת נרות החנוכה את הפסוק: "ויפרקנו מצרינו כי לעולם חסדו", ומיד טהרה נשמתו כליל ונעשה כבריה חדשה, מעצם שמיעת כמה תיבות קדושות בלבד!

"ר' פינחס", אנחנו מנסים להקשות, "אנחנו נמצאים עתה בשנת תשפ"ה, 233 שנים לאחר עלייתו של רבינו לשמי מרום. ואתה מביא סיפורים שהתרחשו בחיי חיותו. כל בר דעת מביין שאמור להיות הבדל בין אז להיום, לא?"

ר' פינחס אינו מהסס לרגע: חשוב להדגיש את המציאות הנוראה שיש אצל רבינו הקדוש - שהוא נמצא על ציון קדשו 'כמו בחיים חיותו'. כך העידו הרבה צדיקים ובראשם הרה"ק רבי אשר השני מסטאלין. בצירוף אשר ידוע מהרה"ק בעל ה'מאור עיניים', שבעת שלומדים דבריו של הצדיק, הרי זה ממש כמו השתטחות על ציון קדשו. ממילא נמצא, שבעת שהוגים ועוסקים בדיבוריו הקדושים של רבינו שלמה - נמצאים על ציונו ממש, והוא הרי ניצב ועומד שם 'כמו בחיים חיותו ממש'.

הרי שכל העוסקים בתורת רבינו זוכים באותו רגע להתייצב ולעמוד לפני רבינו הקדוש כמו בחיים חיותו, בבחינת 'בעל השמועה עומד כנגדו' - כאותם החסידים שזכו להסתופף בצל קדשו לפני 233 שנה!

ר' פינחס ממשיך ואומר, כמי שכבר שנים רבות מתעסק סביב ציונו של הצדיק: "שמעתי הרבה עדויות מאנשים איך שהם הרגישו זאת בעצמם -

בימים אלו, לתפוס את הרה"ח ר' פינחס שפר שליט"א לשיחה, זו משימה כמעט בלתי אפשרית. ר' פינחס, האיש ולודמיר, המקדיש רבות מזמנו מזה עשור שנים להפצת בשורתו של צדיק נשגב - צדיק שאמנם עלה למרומים לפני למעלה ממאתיים שנה, אך השפעתו האדירה ממשיכה להאיר ולהזהיר גם בדורנו. אנו נמצאים כעת בשיאה של הפעילות השנתית, ימים ספורים לפני יום ההילולא של הצדיק. ר' פינחס עומד בראש ארגון ההילולא, מפקד על צוות המונה עשרות אנשים, וסוגר את אחרוני הפרטים לקראת אירוח מלא - אוכל, שתייה ולינה - להמוני עמך בית ישראל שיגיעו לפקוד את ציונו הקדוש של הצדיק בעיר לודמיר.

כשאנו פוגשים את ר' פינחס, פניו מזהירות והוא אפוף התרגשות ניכרת. בזהירות, אנו מנסים לשאול: ר' פינחס, על מה ההתרגשות הגדולה? האם זכית בפרס הראשון בלוטו? בתשובה אילמת, הוא מצביע על הספר החדש - "שמע שלמה השלם והמפואר", המאגד בתוכו את אוצר תורתו העצומה של רבינו הקדוש רבי שלמה מקארלין זצוק"ל. עד מהרה, אנו נסחפים לשיחה מרתקת, שאת עיקריה נביא בפניכם כאן.

מהי, אם כן, הבשורה הגדולה שבהופעת הספר החדש?

בימים האחרונים, זכינו לעלות לבתי גדולי הדור והאדמו"רים שליט"א. אחד מגדולי המשפיעים בדורנו, כשראה את הספר לראשונה, בירך 'שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה' בשם ומלכות! תגובתם של גדולי הדור אומרת הכול. האדמו"רים שליט"א קיבלו את הספר החדש בשמחה ובחינת גדולה ויתירה, ואף התבטאו בביטויים עזים על חשיבותו של הספר הזה.

"ולא בכדי", ממשיך ר' פינחס, "מדובר בבשורה של ממש! דברי תורתו של רבינו הם כצרי ומרפא לנפשות העייפות, אשר כה זקוקים לזה בדורנו אנו. תורותיו של רבינו הקדוש - כל דיבור ודיבור מהם הוא יסוד איתן וחזק בדרכי עבודת ה', יסודות היהדות והחסידות מלאים אור יקר ובהירות של אמת, חודרים אל הלב ומעמידים את האדם בדרך הישר, באמת ואמונה ובאהבת עולם לפני בוראו".

ניקח לדוגמא את היסוד הנודע שנטע רבינו: **'העבירה הגדולה ביותר - שיהודי שוכח שהוא בן מלך'**. הרי אין סוף ואין חקר למה שטמון באמרה קצרה ואדירה זו. האמרה הזו מדברת אל כל אחד ואחד מצד המסר הפשוט שבה, וכמובן, היא עמוסה וכוללת בתוכה את יסודות היהדות והחסידות כאחד".

כך גם המאמר הקדוש: **'הלואי שנאהב את היהודי הכי טוב, כמו שהקב"ה אוהב את החוטא הגדול ביותר'**. במשפט קצר בלבד, הטיב רבינו הקדוש לבטא את גודל אהבת השם יתברך לבניו אהוביו.

זוהי תורתו של רבינו הקדוש:

כל תיבה ממאמר פיו - עולם מלא ויסוד גדול לכל החיים. כל אמרה היא איה נר המאיר, אשר לאורו התהלכו יהודים בכל הדורות עד סוף יומם.

מה כל כך מיוחד בדברי תורתו של רבינו הקדוש? הרי ארון הספרים היהודי מלא וגדוש באלפי רבבות ספרים, בהם טמונים דברי חכמה ומוסר תורה וחסידות לאין שיעור. איזה חידוש מיוחד יש כאן?

ר' פינחס עונה לנו בזהירות מתבקשת: קטונתי מלחוות את דעתי על צדיקים קדושים ועל דברי תורתם. אך בכדי להבין את עוצמתם של דברי תורתו של רבינו, אין יותר מתאים מלספר את המעשה הנורא הזה:

מעשה באחד מחסידי הרה"ק בעל ה'תניא' זי"ע, שהתעוררו בליבו הרהורים וספיקות באמונה רח"ל. נסע החסיד לרבו וגולל בפניו את קשייו בענייני המחשבות המטרידים אותו. פתח הבעל ה'תניא' ולמד עמו פרקי אמונה ודעת, וחייתו נשמתו של החסיד. לאחר כמה שבועות שוב התעוררו הספיקות והמחשבות הקשות בליבו של החסיד. שוב נסע לרבו, ושוב לימדו הרבי חיזוקי אמונה ובטחון, וייטב לו. כעבור זמן חזרו בשלישית הרהורי הבלבול, ושב החסיד אל הרבי גם בפעם הזאת, קיבל דברי חיזוק וחזר לביתו. והי כששבו המחשבות ותקפוהו הפעם הרביעית, החליט החסיד לנסוע לרבי שלמה מקארלין, והנה בהגיעו לשם היה זה באחד מימות החול קודם התפילה, והיה רבי שלמה עומד לפני הנחת התפילה. הטה החסיד אזנו, ושמע את קולו הקדוש של הרבי קורא בקול, תוך כדי כריכת הרצועות על ידו:

ההתרגשות גוברת - תחילת הדפ

תחושה שאין לשער ולתאר אותה. הם הרגישו ממש בעומדם ליד הציון, כמי שנמצאים אצל צדיק שחי וקיים. אין ספור עדויות מגיעות אלי על אנשים שהתדרדרו עד לתחתית השאול ממש רח"ל, ועל ידי ביקור אצל הציון הקדוש, או בלימוד אחד מדברי תורתו של רבינו, עלו על דרך המלך.

וכמו שבח חיותו היה רבינו מחיה יהודים בכמה תיבות בלבד, מציאות זו נמשכת עד לימינו. וזאת הסיבה שיש יהודים רבים שנאחזים ימים ושנים רבות בווארט אחד של רבינו הקדוש ולאורו צועדים בכל משעולי חייהם. כי מלבד היסודות הרבים הטמונים בכל הדיבורים שיצק רבינו הקדוש - הרי שרבינו היה [כפי שגילה בעל התניא] בבחינה הנוראה של צדיק הנקרא 'ירושלים', שצדיק כזה די לו באמירת דיבור אחד קצר בלבד, וכמאמר הכתוב 'ודבר ה' מירושלים'.

וברגע שאדם לומד בספר הקדוש הזה, אפילו דיבור אחד קצר - יש בידו מפתח להתעלות ולזכך את נשמתו, כי זהו הכח האדיר של רבינו, שכל דיבור ותיבה שלו מהפכים מיד את האדם ומשפיעים עליו.

לאחרונה שמעתי, כי האדמו"ר הקדוש מטאהש זי"ע, שנסתלק בשנת תשע"ה, לא עבר אצלו יום בלי שיזכיר איזו אמרה או עובדה מרבינו הקדוש.

ר' פינחס מוסיף ואומר בסערת רגשות של השתוקקות ודבקות עצומה:

רבינו הקדוש, הוא צדיק שמחזיק את האדם ומלווהו. הוא צועד יחד עם כל יהודי שסר לדבריו ומבקש לקיימם, וכאשר חרט רבינו ביד קדשו את רחשי ליבו ההומים במכתבו המפורסם: **'אהבה לכל ישראל ובפרט להרוצים עבודת הבורא על ידי'...**

שכן היתה שיטתו ומשנתו - שתפקידו של הצדיק לשאת על כתפיו את צאנו הרוצים לעבוד את הבורא על ידו. ולדברינו שהמציאות של 'כמו בחיים חיותו' עדינה קיימת עד עצם היום הזה - מי לא יחפוץ לחסות תחת צל כנפי אהבתו של רבינו?!

ובוודאי שהלימוד בספר פותח בפני הלומד, שער גדול לישועות ברוחניות וזוכה לכל ההשפעות שרבינו השפיע בימים ההם בזמן הזה. כשם שרבינו טיהר את הנשמות בתיבות

דפוס הספר הקדוש בבית הדפוס

בודדות בעלמא; פקד עקרות [כמאמר הרה"ק בעל ה'תניא' כי רבי שלמה מקארלין גם כי יגזור על אבן שתפקד בש"ק תתקיים ברכתו]; ריפא חולים בדיבור אחד [כידוע המעשה של החסיד שנכווה ברותחין בערש"ק]; הרעיש את העולם במופתיו [לשון ה'יצחק צדק' זי"ע]; השפיע פרנסה כהרף עין [בעת שכיוון השעון, כמובא בספד"ק בית אהרן], ועוד כהנה כהנה - כך כל אלה יחולו על ראשו של העוסק בספר הקדוש הזה, ובדבריו של האי צדיק קודש הקדושים. בד בבד עם הבטחתו של הרה"ק בעל 'עקידת יצחק' מאלכסנדר זי"ע הי"ד לכל רוכשי הספר: "תושעו בשפע ברכה והצלחה וחיים ושלום ועושר וכל טוב סלה..."

"ר' פינחס", אנחנו מנסים לכיין את השיחה לפן המעשי. נבקש להבין - איך הכול התחיל? מה הניע אותך לקחת על עצמך את הפריקט העצום הזה, להשיב עטרה ליושנה ולהוציא לאור את ספר 'שמע שלמה'?

האמת היא שהכל החל מלבבות הומים ונפשות צמאות. בשנים האחרונות אנחנו עדים להתעוררות רוחנית מדהימה, כמעט חסרת תקדים, שסוחפת אחריה את כל קצוות עם ישראל - מכל העדות והחוגים. ישנו צימאון עז, בוער, להידבק ולהתקשר אל רבינו הקדוש.

וראים איך המונים, המונים ממש, עולים ביום ההילולא ובכל ימות השנה אל הציון הקדוש, משנה לשנה הקהל הולך וגדל, למרות כל הקשיים. וכידוע, בשנים האחרונות, להגיע ללודמיר שבאוקראינה זה לא דבר פשוט. המצב המלחמתי גורם לכך שאין טיסות ישירות, וצריך להגיע למדינות סמוכות, לחצות גבולות, להתמודד עם מאמץ לא מבוטל. ועם כל זאת, זה לא רק שלא מרתיע את ההמונים - זה רק מגביר את הצימאון!

במיוחד השנה שבה כמעט ולא היו טיסות ישירות לפולין, אנשים רבים

שילמו הון תועפות והתטלטלו דרך מדינות רבות רק כדי להגיע ללודמיר. בפרט כשרואים עד כמה צדיקי דורנו שליט"א משתוקקים להגיע למקום קדוש זה. העולם החסידי כולו השתומם לראות כיצד כ"ק מרן אדמו"ר מטשערנוביל שליט"א, ממרומי גילו, טרח השנה ונסע את הדרך הארוכה על כל המשתמע מכך, כדי להשתטח על הציון הקדוש ביום ההילולא. מקורביו מעידים כי הרבי שליט"א משתוקק מזה שנים רבות להגיע למקום קדוש זה. אותה התעוררות פנימית, אותו רעב רוחני, לא פוסח גם על העיסוק בדברי תורותיו של רבינו. מיום ליום גוברת הדרישה, וזה ממש מורגש. כמעט שלא חלף יום אחד בו לא קיבלתי פניות מאנשים שונים, ששאלו, התחננו כמעט: 'היכן אפשר לקנות ספר על דברי תורתו של רבינו? איך נוכל לטעום מהאור הזה?' וכידוע, לפני כעשור הספר אזל לחלוטין מהשוק, והוא פשוט לא הודפס שוב. הורגש חלל עצום.

בנקודה הזו, אמרתי לעצמי: 'לא אעמוד מנגד!' פשוט קפצתי לתוך המים העמוקים. הרגשתי שזו שליחות, צו השעה, והבנתי שאני חייב לעשות הכל כדי שהאור הזה יחזור ויאיר את העולם.

האם תוכל לציין את ההבדלים העיקריים בין הספר 'שמע שלמה' המקורי לבין הספר החדש?

יש הרבה שנוטים לחשוב שהספר החדש, הוא מהדורה מחודשת של הספר המקורי בעל אותו השם. אולם, חשוב לומר שמעבר לשם המשותף וחלק קטן מהתוכן, כמעט ואין קשר בינו לבין הספר הקודם.

שמו האמיתי של ספרנו, הוא, כפי שמופיע בכותרת המשנה, **"אוצר תורתו ותולדותיו של קודש הקדשים רבי שלמה מקארלין זי"ע"**. זהו אכן אוצר ענק: מאות רבות של תוספות שלא הופיעו במהדורות הקודמות, ובהן דברי תורה נדירים שטרם ראו אור. כל אלה משולבים בעבודת אומן של עריכת סיפורים, תולדות ועובדות מחיי רבינו הק'. התוכן כולו סודר להפליא, נופה בעשר נפות ודיוק לאחר השוואות קפדניות בין כתבי החסידים השונים.

לכן, חשוב לדעת כי מי שחושב שיוכל להסתפק במהדורה הקודמת של הספר טועה. מדובר בספר חדש לגמרי, המכיל מאות דיבורים וסיפורים שלא נכללו כלל בספר הקודם.

תוכל לשתף אותנו על התהליכים שהיו במהלך מלאכת הקודש? על המסע המופלא בעקבות הוצאת הספר 'שמע שלמה השלם והמפואר'?

תחילתו של המסע החל לפני כשלוש שנים, כאשר אל מלאכת הקודש הזו נבחרו מספר אנשי חיל - תלמידי חכמים יודעי ספר. על מלאכתם שקדו לילות כימים, מאות ואלפי שעות של עמל רב. במהלכם, יצאו לתור ולחקור בכל ספרי החסידות וכתבי החסידים, לעיין ולחפש אחר גנזי נסתרות. נחקרו ונבדקו כל הספרים האפשריים, ונסרקו בדקדקנות יתרה כל כתבי החסידים.

שיטה מיוחדת נוסדה במהלך כתיבת הספר, לפיה, גם ספרים שכבר הוציאו מהם את דברי רבינו - נסרקו בשנית ובשלישית, הלוך ושוב. כך גם כתבי החסידים נחרשו לאורכם ולרוחבם פעם אחר פעם, ושוב ושוב, שמה יימצאו עוד פירוים ומרגליות נעלמות מבארו הגדול של רבינו. ואכן, בזכות שיטה זו של העיון הכפול והמכופל, נחשפו אוצרות של ממש.

ככלות המלאכה, היה בידינו אוצר בלום מתוך המוני מקורות, חלקם פזורים ונעלמים, ובהם דברים נדירים ביותר שטרם נראו או נשמעו. בידינו נקבץ קרוב לשלוש מאות דברי תורה מרבינו הקדוש! ומאות סיפורים ועובדות.

לאחר כל זאת, נאסף אל הבית, השלל היקר מפז - ג'חלי אש מלא יראת שמים וקדושה' (כלשון הרה"ק מאוסטרובצה על דברי רבינו הקדוש). והדברים הוצבו ועוצבו על גבי ספר בצורה נאה, בהירה וברורה. גם חולקו הדיבורים לפי נושאים, כדי שיוכל הלומד למצוא את אשר יחפוץ בנקל. ובתוך מדור הדיבורים הקדושים, שולבו גם עובדין קדישין אשר יש בהם לקח ומוסר השכל לעבודת הבורא.

השגחה פרטית מופלאה ליוותה אותנו בכל מהלך הכתיבה והעריכה, כאשר הגיעו לידינו דברים חדשים וסיפורים - בדרך מופלאה, לאחר שכל הספר היה מוכן וחתום כמעט לגמרי. כך גם זכינו ומשמים הזמינו לידינו תכריך כתבי וזיכרונותיו של הגאון החסיד ר' דובער טקץ', רבה של העיר לודמיר, אשר האיר את עינינו במהלך כתיבת תולדות רבינו הקדוש.

לאחר קרוב לעשר שנים מאז אזל הספר מהשוק, כעת יוצא לאור הספר במהדורה החדשה. וכבר בימים אלו הוא הולך ומתפשט בכל קצוות הארץ, וכובש לבבות ישראל הצמאים לדבר ה', בתשוקה אדירה בכל אתר ואתר.

אחינו היקרים! הביאו לביתכם את הספר הקדוש 'שמע שלמה'! טעמו וראו את האור הגדול! עסקו בתורתו של רבינו שלמה, תקשרו בשמתכם אל הצדיק והוא ילווה אתכם בכל אשר תלכו, כך תזכו לראות ישועות ברוחניות ובגשמיות!

סדר יום השבת הסמוכה להילולא

טועמיה: משעה 4:00 באולם אח"י ורעי
מעמד הכנסת ספר תורה ההיסטורי: בשעה 7:30
מנחה וקבלת שבת ב'בית רבינו': בשעה 9:00
סעודות ליל שבת: באולם אח"י ורעי
שחרית צפרא דשבתא: 9:00
לאחר התפילה קידושא רבא באולם אח"י ורעי
סעודת יום שבת: 13:00 באולם אח"י ורעי
מנחה יום השבת: 8:50 ב'בית רבינו'
לאחר מכן סעודת רעווא דרעוין ברוב עם - באולם 'אח"י ורעי'
זכות רבינו הקדוש רבי שלמה בן יוטא יגן עלינו ועל כל ישראל
להיפקד בבני חיי ומוזני רוויחי ישועות והשפעות ברוחניות
ובגשמיות.

שמעו ותחי נפשכם

פרקים מאלפים המלאים עובדות ותולדות של רבינו הקדוש בעל
ההילולא, באידיש ובלשון-הקודש.
בקו לודמיר 02-3011122 שלוחה 4.

לתועלת באי הציון הקדוש, הננו להביא את זמני ההלכה בלודמיר:

2:43	עלות השחר - 72 דקות
4:05	זמן ציצית ותפילין
5:28	הנץ החמה
8:05	סוף זמן קר"ש מג"א
9:28	סוף זמן קר"ש גר"א
1:28	חצות
2:08	מנחה גדולה
9:28	שקיעה
10:34	צאת הכוכבים
10:40	צאת הכוכבים 72 דקות

הודעות כלליות למשתתפים:

- **התפילות ביום ההילולא בימים הסמוכים ובשבת קודש -**
ייערכו באולם החדש 'דעם רבינ'ס זאל' אשר בחצר 'בית
רבינו'.
- **כל הסעודות והארוחות החל מיום חמישי פרשת פינחס**
ועד לאחר ההילולא קדישא - יתקיימו בעז"ה באולם 'אח"י
ורעי' הייחודי הנמצא בקרבת בית המלון, שנשכר לכבוד
יום ההילולא, נדבת ידידנו היקר איש החסד הרה"ח ר' יוסף
ברנשטיין שליט"א, לרפואת בנו חיים אריה ירמיהו בן אסתר.
- **מיני תרגימא ומשקאות יעמדו** בשפע רב לפני הקהל הקדוש,
במשך כל יום ההילולא והימים הסמוכים ב'בית רבינו' ובמלון.
- **ביום ההילולא יעמוד לתועלת הציבור היקר 'שאטל מיוחד'**
כמו בחיים חיותו (סוס ועגלה), אשר יעשו ביום ההילולא את
המסלול דלהלן: יציאה מהמלון, דרך 'בית רבינו', ועד לציון
הקדוש. כמו כן בחזור מהציון, דרך 'בית רבינו', ועד למלון.
חשוב לציין: זמן הליכה רגלית מהמלון עד לבית רבינו, הינו
קצר ביותר ואינו עולה על 3 דקות, והשאטל המיוחד נועד
לרווחתם ונוחותם המירבית של הקהל הקדוש.

סדר יום ההילולא

שערי שמים פתח - פתיחת יום ההילולא ע"י כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מטשערנאביל

תחילת ההילולא יפתח במעמד רבתי, בו שערי שמים יפתחו
בראשות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מטשערנאביל שליט"א, אשר
ממרומי גילו מגיע להשתטח על הציון הקדוש ביום ההילולא.
מעמד קביעת מזוזות ל'דעם רבינ'ס זאל'
ע"י כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

תפילת מעריב

תפילת מעריב ליל שישי אור ליומא דהילולא רבא כ"ב תמוז:
באולם החדש 'דעם רבינ'ס זאל' החל מזמן צאת הכוכבים ואילך.

סעודת ההילולא

סעודת ההילולא המרכזית בהתועדות גדולה יחד כל האורחים
היקרים שיח' בהשתתפות רבנים ומשפיעים

מעמד הכנה ושולחן הטהור

מעמד הכנה ושולחן הטהור של כ"ק אדמו"ר שליט"א
מטשערנאביל ב'דעם רבינ'ס זאל'

תפילת שחרית

שחרית יום שישי: מנין א' 7:30, מנין ב' 8:30, מנין ג' 9:30, מנין
ד' 10:30

סעודת יום ההילולא ביום ההילולא

סעודת יום ההילולא, בבוקר יום שישי באולם 'אח"י ורעי'

מעמד ההיסטורי: הכנסת ספר תורה

בפרוס יום ההילולא יתקיים ברחובות של עיר מעמד הכנסת ספר
התורה במחולות וריקודים של מצווה, לעבר בית המדרש אשר
ב'בית רבינו'. ספר התורה המהודר נדבת ידידנו הדגול הרה"ח ר'
יעקב בלייך שליט"א רבה הראשי של אוקראינה. המעמד המרגש
וההיסטורי מתקיים בזאת לראשונה על
אדמת לודמיר מאז חורבן יהדות
אירופה, ומהווה עוד נקודת ציון
היסטורית במסגרת מפעלי
רבינו הקדוש בעיר
לודמיר.

חידה

**מדוע הפך רבינו רבי שלמה מקארלין
להעתיק את מקום מגוריו לעיר לודמיר?**
הפתרון לחידה מופיע בעלון זה.

**כדי לענות על החידה יש לחצי לקו לודמיר 02-3011122,
להכנס לשלוחת הילדים - שלוחה מספר 0,
ולפעל לפי ההוראות. הזוכה יקבל זכוי לרכישת מתנה בסך 50 ש"ח.
את התשובה יש להקליט עד ליום ראשון פרשת מטות מסעי
הזוכה לפרשת חקת: אשר ישעיה זיבלד**

חדש!

סדרת "אוצרות הרב להמן"

ORIGINAL
***
ספר איכות
הפקה מקורית
מבית סטודיו רובין

***
95
ש"ח בלבד לספר
***

עוד בסדרה:

STUDIO
רובין

סטודיו רובין. כל ציור סיפור

072-243-5666

למשלוח
עד הבית:

***
בהזמנת
2 ספרים
משלוח חינם

**שירות
מהיר
ואיכותי**

**משלוחים
לכל חלקי
העיר**

מחזורתנים

את ההזמנות תשאירו עלינו...

1,000 הזמנות + 200 הזמנות קטנות לחתן או לכלה + מדבקות "מזל טוב"

במחיר מיוחד של 600 ש"ח בלבד!

(אפשרות לעיצוב בתוספת מחיר, ניתן לקבל קטלוג דוגמאות במייל)

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

הזכירו אותנו לחתונת הברית שלכם! זכרו אותנו!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל S025004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 89,57,52,51,16,9,3 >>